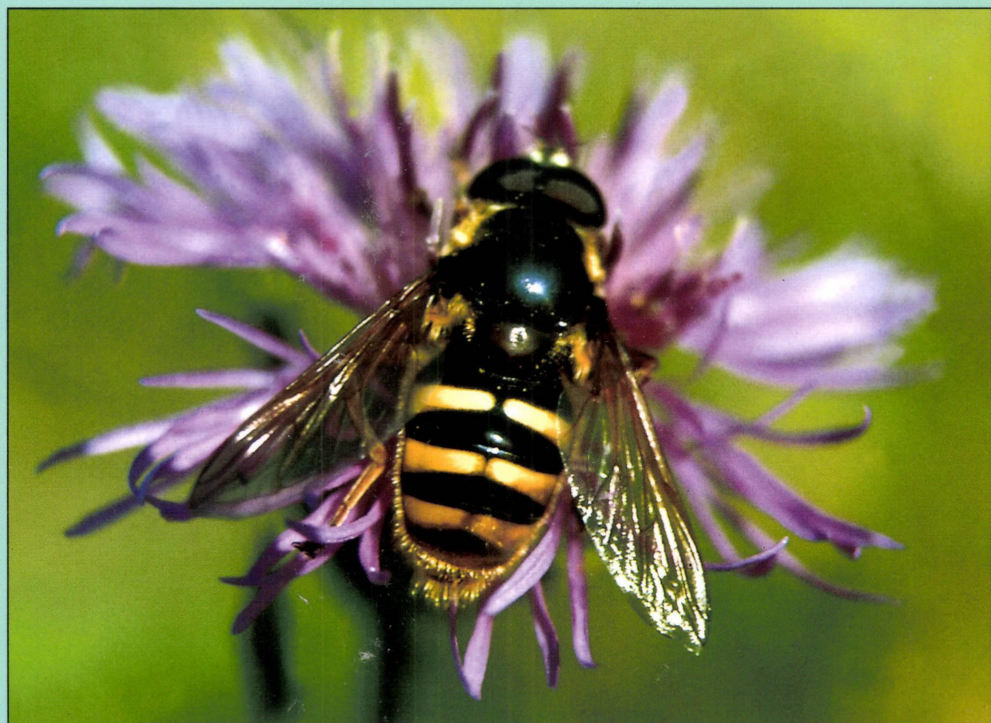

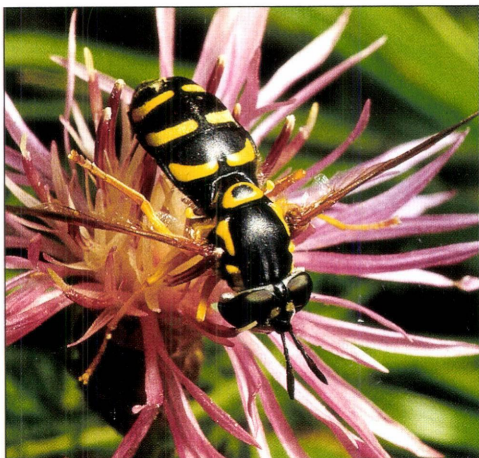

A BAKONY
TERMÉSZETTUDOMÁNYI
KUTATÁSÁNAK EREDMÉNYEI 25.

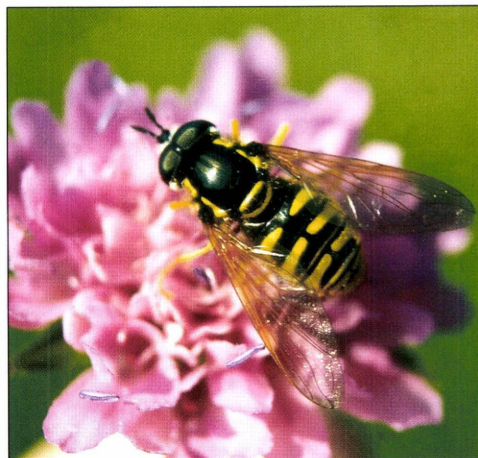
Tóth Sándor

**A BAKONYVIDÉK ZENGŐLÉGY
FAUNÁJA
(DIPTERA: SYRPHIDAE)**

A *Chrysotoxum arcuatum* nősténye

A *Chrysotoxum cautum* nősténye

Ideális zengőlégy gyűjtőhely a Fenyőfői-ősfenyves szélén, erdeifenyővel, virágzó galagonyabokorral és kutyatejjel

RESULTATIONES
INVESTIGATIONUM
RERUM NATURALIUM
MONTIUM BAKONY
XXV.

BAKONYI TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM
ZIRC
2001

A Bakony
természettudományi
kutatásának
eredményei
XXV.

Tóth Sándor

A Bakonyvidék zengőlégy faunája
(Diptera: Syrphidae)

Hoverfly fauna of the Bakony region
(Diptera: Syrphidae)

In memoriam Mihályi Ferenc
(1906-1997)

Szerkesztő:
KENYERES ZOLTÁN
FUTÓ JÁNOS

Technikai szerkesztő:
KENYERES ZOLTÁN

Fotó:
TÓTH SÁNDOR

Lektorálta:
SÁRINGER GYULA
akadémikus

MAJER JÓZSEF
tanszékvezető egyetemi tanár

A kötet megjelenését támogatta:
a Nemzeti Kulturális Alapprogram

a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

és a Veszprém Megye Kultúrájáért Közalapítvány

Kiadja: a Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc
Felelős kiadó: Futó János múzeumigazgató

Published by Natural History Museum of Bakony Mountains, Zirc
Responsible for publication: János Futó, director of museum

ISBN: 963 00 8999 8

ISSN: 0231-035X

Készült 2001-ben, a veszprémi Prospektus Nyomdában

ELŐSZÓ

A biológiai tudomány területén 1953-ban, amikor Watson és Crick felfedezte a DNS kettős spirál jellegét, valami hasonló történt, mint amikor a 19. század közepén Darwin nyilvánosságra hozta evolúciós elméletét (A fajok eredete, 1859).

A kettős spirál ismeretéből, mint kiindulási alaptól fejlődött ki a molekuláris biológia. Már az 1950-es évek második felében, neves magyar szakemberektől olvasni lehetett olyan közleményeket, amelyben kifejtették, hogy a modern biológia egyenlő a biokémiával. Olyan megjegyzések is elhangzottak a klasszikus biológiát művelőkkel (botanikusok, zoológusok) szemben, hogy tőlük nem lehet mást tanulni, mint csak lelkesedést.

Az 1960-as évek biológusai, de főleg a maiak már annyira telítődtek molekuláris biológiával és matematikával, hogy szinte nem is tudták/tudják, hogy korábban mit is értettek biológia alatt.

A '60-as évek elején, a világ különböző pontjain bekövetkezett környezeti pusztulások azonban egy csapásra előtérbe állították a klasszikus biológián belül, a növény- és állatrendszertani, valamint az ökológiai diszciplínák művelését. Ugyanis, ha egy területen a környezetben valami degradáció történt, első kérdés, amire válaszolni kell, vajon milyen élőlények tűntek el az ott élő közösségekből. Erre pedig kizárólag a rendszertani kutatások képesek választ adni.

Hazánkban az első ilyen nagy környezeti katasztrófa 1965-ben következett be, amikor is a Balatonban több ezer tonna hal pusztult el. Ezt követte az 1975-ös balatoni halpusztulás, amely kisebb méretű volt, mint a 10 évvel előtti, végül pedig a 2000. évben bekövetkezett a ciánszennyeződés a Tiszán. A tudományt akkor és jelenleg is irányítók figyelmét, a tapasztalt jelenségek nyomán, egyszerre a tavat és a folyót körülvevő vízgyűjtő területen bekövetkezett változások irányába terelték. Ekkor kezdődtek el a szervezett ökoszisztéma-kutatások. Mint ismeretes, az ökoszisztémák, amelyeknek csak gondolati határai vannak, struktúrából és funkcióból állnak. Ha vizsgálni akarjuk az ökoszisztémákat, az első lépésben az ott élő növények, állatok és mikroorganizmusok közösségét, mint struktúrát kell vizsgálni. Ez pedig csak a taxonómusok segítségével történhet meg. Nyugodtan kijelenthetjük, hogy ma a természetes és ember által befolyásolt ökoszisztémák vizsgálata korában, a taxonómia a reneszánszát éli. Ismét visszanyerte fényét a klasszikus biológia, amely a környezetünket benépesítő növények, állatok és mikroorganizmusok, minél részletesebb megismerését hivatott kutatni.

A fentiekből azt hiszem, hogy ma már mindenki előtt világos, hogy a molekuláris biológia kápráztató eredményei mellett, ugyanolyan fontossá váltak a taxonómiai és ökológiai kutatások is. A két nagy tudományág nem nélkülözheti egymást.

Mindebből világossá válik, hogy dr. Tóth Sándor „*A Bakonyvidék zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae)*” című monográfiája hiánypótló mű, mert egy jelentős terület zengőlégy faunáját dolgozta fel, több éven át, saját maga és mások által gyűjtött, több ezer példány alapján, taxonómiai, állatföldrajzi, etológiai és fenológiai nézőpontból.

A munka azért is mérföldkő, mert a Bakonyvidék zengőlegyeinek olyan leltárát tartalmazza, amelyre a későbbi évtizedekben vagy évszázadokban dolgozó taxonómusok mindig hivatkozni fognak. Ne adja Isten, ha valami oknál fogva a vizsgált térséget természeti katasztrófa érné, az azt követően végzett zengőlégy gyűjtések adataiból következtetni lehet arra, hogy milyen mértékű károsodás következett be, ezen állatcsoporton belül. És ez nem csekély eredmény. Bár, minél több vidék állat- és növényfajainak pontos leltárával rendelkezünk, mert annak ismeretében az előállt károk kvantifikálhatók lennének.

Persze, tisztában kell lennünk azzal, hogy egy-egy állatcsoport taxonómiai feldolgozása sem megy egyik évről a másikra. Először is olyan szakemberekre van szükség, akik taxonómusnak születtek. Más szóval, jó forma- és színérzékkel, továbbá kezűgyességgel rendelkeznek, de ez nem elég, mert mindezek mellett talán legfontosabb a nagy és kitartó szorgalom. A taxonómiai munka megköveteli, hogy valaki képes legyen mikroszkóp mellett ülni napi 8-10 órát, vagy még ennél is többet. Dr. Tóth Sándor kedves kollégám, ilyen egyéniségnek született, ezért volt képes ezt a nagy feladatot elvégezni és ilyen imponáló részletességgel összeállítani.

Végezetül azt kívánom, hogy a Bakonyvidékről az 1960-as évek elején megindult tervszerű állat- és növénytan felmérő tevékenység nyomán még sok, ehhez hasonló monográfia lásson napvilágot.

Keszthely, 2001. november 1.

Prof. Dr. Sáringer Gyula
akadémikus

A SZERKESZTŐ ELŐSZAVA

Reális önértékelés birtokában evidenciaként kezeljük, hogy a tudományos életben legtöbbször nem úttörőként, hanem valamely örökség méltó folytatójaként, az elődök által felhalmozott tárgyi és szellemi értékek lelkiismeretes őrzőjeként létezik.

Jelen sorok írójának nem volt szerencséje, hogy a kötet szerzőjének igazgatósága idején álljon a máig egyetlen önálló, vidéki természettudományi múzeum – a Bakonyi Természettudományi Múzeum – szolgálatába, de a nyugdíjas kutatóként is igen aktív Tóth Sándor – mint a Bakony szerelmeseinek egyik „nagy öregje” – példaértékű munkásságával, természetszeretettel jelentős hatást gyakorolt rá.

Beszélgéseik során többször szóba került a befejezés közvetlen közelében álló „zengőlégy kézirat”. Anyagi és technikai lehetőségek birtokában egy, a szakmáját hivatásként megélő múzeumi szakember kötelessége egy ilyen tudományos, tudománytörténeti és természetvédelmi szempontból egyaránt kiemelkedő munka kiadásának elősegítése.

A szerkesztő a fenti szemlélettel végezte megtisztelő és élményszerű munkáját, az olvasó kezében tartott kötet szakmai színvonalának méltatását pedig a lektorokra bízta, a véleményükből vett idézetek papírra vetésével.

„...míntaszerűen megírt és összeállított ... mű megjelenése minden bizonnyal nagy nyeresége lesz a magyar entomológiai irodalomnak...”
(Sáringer Gyula)

„... a magyar faunamunkák között egyedülálló, de európai viszonylatban is párját ritkítja.”
(Majer József)

Zirc, 2001. november 14.

Kenyeres Zoltán
zoológus-muzeológus

TARTALOM – CONTENTS

Bevezetés / Introduction	8
<i>Történeti áttekintés / Historical background</i>	8
<i>A terület természeti földrajza / Geography of the region</i>	9
<i>A zengőlegyek rövid jellemzése / Brief characterization of hoverflies</i>	11
Anyag és módszer / Materials and methods	12
Eredmények / Results	12
<i>Állatföldrajzi értékelés / Zoogeographical assessment</i>	12
<i>A zengőlégy-fauna összetétele / Composition of the hoverfly fauna</i>	17
<i>A zengőlegyek jelentősége / Importance of hoverflies</i>	20
<i>A zengőlégy-fauna UTM hálótérképezése / UTM grid mapping of the syrpid fauna</i>	24
<i>Összefoglaló táblázat / Summarizing table</i>	26
<i>A fajok és a lelőhelyadatok felsorolása / List of species and places of occurrence</i>	42
Hoverfly fauna of the Bakony region (Summary)	411
Irodalom / References	415
Névmutató / Index	433

BEVEZETÉS

A Bakony-hegység kétszárnyú (*Diptera*) faunájának tervszerű kutatása – a veszprémi Bakonyi Múzeum szervezésében – már 1962 óta folyó „*A Bakony természeti képe*” program keretében, 1964-ben kezdődött el. A zengőlegyek (*Syrphidae*) intenzív gyűjtéséről elsősorban az 1970-es évek végétől beszélhetünk. Már abban az időben felvetődött az elképzelés, hogy a hegységben is nagy fajszámmal képviselt kétszárnyú család önálló kötetben jelenhetne meg „*A Bakony természettudományi kutatásának eredményei*” monográfia-sorozatban. Erre a Bakonyi Természettudományi Múzeum jóvoltából most nyílik lehetőség.

Történeti áttekintés

A hegység zengőlegyeire vonatkozó első adatokat valószínűleg Redl Gusztáv tapolcai rovarásznak köszönhetjük, aki az 1880–1890-es években Tapolcán és a település környékén gyűjtött különböző rovarokat, elsősorban lepkéket. Eredményeiről két kisebb, publikációként is felfogható ún. cserejegyzék született. Az egyik jegyzékben a lepkéket, a másikban az egyéb rovarokat sorolta fel (REDL 1894). Az utóbbiban az alábbi öt zengőlégy is szerepel:

Volucella zonaria (Poda, 1761)

Syrphus pyrastris [= *Musca (Scaeva) pyrastris* Linnaeus, 1758]

Syrphus ribesii (Linnaeus, 1758)

Eristalis campestris Meigen, 1822 [= *Eristalis tenax* (Linnaeus, 1758)]

Cheilosia soror (Zetterstedt, 1843)

Redl Gusztáv munkássága elsősorban tudománytörténeti szempontból számít érdekességnek.

A XIX. század végének diptera-faunisztikai ismereteit „*A Magyar Birodalom Állatvilága (Fauna Regni Hungariae)*” című monográfia kétszárnyúakat közreadó része (THALHAMMER 1900) foglalja össze. Ez az alapvető munka azonban meglehetősen kevés adatot tartalmaz a Bakony területéről. A következő fajok szerepelnek benne:

Baccha elongata (Fabricius, 1775) – Tapolca

Chrysotoxum elegans Loew, 1841 – Tapolca

Merodon albifrons Meigen, 1822 – Kup

Sphiximorpha subsessilis (Illiger in Rossi, 1807) (= *Ceria*) – Tapolca

Thalhammer munkája tartalmaz még további két fajt és egy változatot a hegység peremvidékéről:

Eristalis rupium (Fabricius, 1805) – Somlónémetváros

Eumerus strigatus (Fallén, 1817) (= *Eumerus lunulatus* Meigen, 1822) – Pápa

Scaeva pyrastris Linnaeus, 1758 (*Catabomba pyrastris* var. *unicolor* Curtis, 1834) – Pápa

Nem tudjuk, hogy a kor jeles dipterológusa kapcsolatban állhatott-e Redl Gusztávval. Az bizonyos, hogy Thalhammer említ fajokat Tapolcáról, ezek azonban nem azonosak a Redl munkájában szereplőkkel. Ez természetesen nem zárja ki annak lehetőségét, hogy utóbbiak a cserejegyzék elkészültét követő időszak gyűjtéseiből származnak.

Magyarország zengőlégy faunájának megismerése szempontjából alapvető Fászl István Sopron környékén (FASZL 1878), valamint Chyzer Kornél az egykori Zemplén megyében végzett munkássága. Utóbbi gyűjtő anyagát Kowarz Ferdinánd dolgozta fel, majd publikálta is (KOWARZ 1883). Ezek a munkák azonban nem érintik a Bakonyt. Adataikat néhány kivételtől eltekintve átvette Thalhammer János, akinek saját gyűjteménye mellett, elsősorban e két szerző szolgáltatva az alapot a Fauna Regni Hungariae *Syrphidae* fejezetének összeállításához (THALHAMMER 1900).

A XX. század első évtizedeiből nem ismerünk olyan publikációt, mely adatokat tartalmazna a hegység zengőlégy faunájáról. Feltehetően, legalább szórványgyűjtések történtek a területen is, az ezekből származó példányok minden bizonnyal a budapesti Természettudományi Múzeumba kerültek, ahol – az ott őrzött kétszárnyú gyűjteménnyel együtt – 1956-ban elégték.

A Bakonyt is érintő, de főleg a Balaton környékére vonatkozó dipterológiai kutatás, valószínűleg csak a tihanyi Magyar Biológiai Kutatóintézet működésével összefüggésben indult be. Az ott folyó, de főleg más légycsaládokra (pl. csípőszúnyogok, árvaszúnyogok) irányuló gyűjtőmunka, elsősorban Mihályi Ferenc és Zilahi-Sebess Géza nevéhez fűződik, de a munkában részt vett Szilády Zoltán is. Neki köszönhetjük az egyetlen olyan publikációt (SZILÁDY 1941), mely a tág értelemben vett Bakony területéről, viszonylag jelentősnek mondható zengőlégy adatot tartalmaz (a Balaton északi partvidékéről, túlnyomórészt Tihanyból). A dolgozatban szereplő 49 fajból háromnak [*Cheilosia pascuorum* (Becker, 1894), *Cheilosia polita* (Becker, 1894), *Cheilosia gemina* (Becker, 1894)] a magyarországi előfordulását egyelőre nem sikerült megerősíteni. Egy Ázsiában, illetőleg az Orientalis Régióban élő [*Paragus politus* Wiedemann, 1830], továbbá a Földközi-tenger vidékén honos fajnak [*Merodon (Lampetia) chalybeatus* Sack, 1913] pedig a hazai előkerülése eléggé valószínűtlen. További két fajról [*Heringia virens* (Fabricius, 1805), *Heringia maculipennis* (Meigen, 1822)] a bizonyító példányok hiányában, már nem lehet megállapítani, hogy melyik taxonra vonatkoznak. Szilády egyébként átvette Thalhammer munkájából azokat a fajokat, melyek „*A Magyar Birodalom Allatvilága*” kötetben erre a területre, elsősorban Tapolcára vonatkoznak.

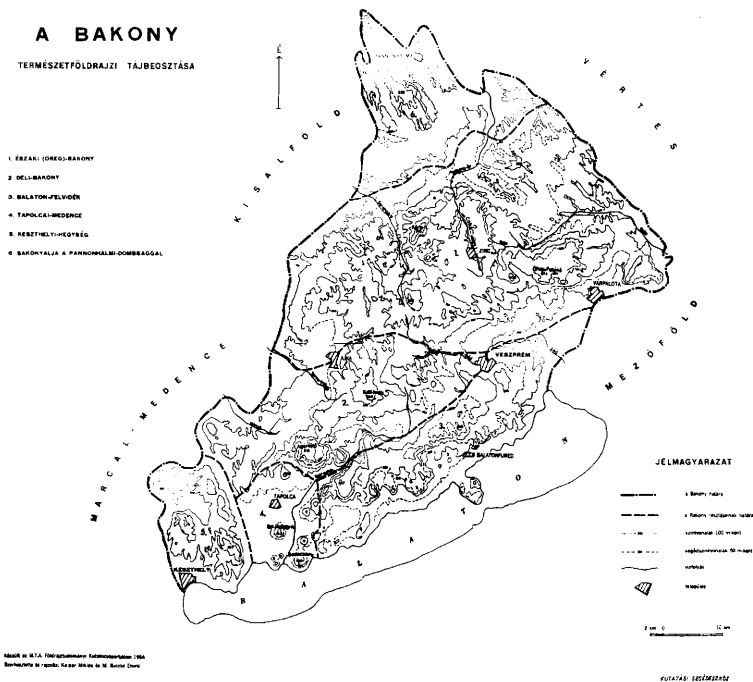
A Bakonyban, jelentősebbnek mondható dipterológiai gyűjtőmunka, az 1950-es évek vége felé kezdődött, a Természettudományi Múzeum 1956-ban elpusztult légy-gyűjteményének pótlását célzó országos programként. A munkában elsősorban Mihályi Ferenc, az Állattár Diptera gyűjteményének vezetője és Zsirkó Gizella preparátor, továbbá Tóth Sándor tardi, majd hejőbábai tanár vett részt. Alkalmoszerűen (saját csoportjuk mellett) természetesen sokan mások is fogtak kétszárnyúakat, köztük zengőlegyeket is a Bakonyban. A gyűjtők neve megtalálható jelen kötetnek a fajok jegyzékét, valamint a tételes faunisztikai alapadatokat tartalmazó fejezetében.

A Bakony kétszárnyú faunájának gyűjtése az 1960-as évek közepétől vált intenzívnek nevezhetővé, „*A Bakony természeti képe*” program keretében. Ettől az időtől, a Bakonyi Természettudományi Múzeum munkatársaként, vagy főleg alkalmoszerűen a program külső résztvevőjeként, sokan tevékenykedtek a hegységben, olykor csupán néhány egyeddel gyarapítva a múzeumban jelenleg őrzött, mintegy 60 ezer példányból álló kétszárnyú anyagot.

A Bakonyból származó, elsősorban a Bakonyi Természettudományi Múzeumban (kisebb részben a Magyar Természettudományi Múzeumban) található zengőlégy gyűjtemény feldolgozásával párhuzamosan, kisebb publikációk is készültek az anyagról (TÓTH 1978, 1982, 1983, 1985a, 1985b, 1989, 1990, 1994, 1997). Ezekben összesen 159 fajnak a hegységben való előfordulásáról találhatunk közlést, 37 taxont hazánk faunájára újként innen publikáltak először.

A terület természeti földrajza

A Bakony-hegység természetföldrajzi értelemben a Dunántúli-középhegység legjelentősebb, mintegy 4000 km² kiterjedésű középtája. Délen és délkeleten a Balaton és a Mezőföld, keleten a Móri-árok, északon és északkeleten az Igmánd-Kisbéri-medence, nyugaton

1. ábra: A Bakony hagyományos természetföldrajzi felosztása

és északnyugaton a Kisalföld határolja (**1. ábra**). A hegység természetföldrajzi tájfelosztása kisebb-nagyobb változásokon ment át az idők folyamán. A korábbi felosztások (BULLA 1962, PÉCSI – SOMOGYI 1967) újabb kutatási eredményekkel történt kiegészítése JUHÁSZ (1975) nevéhez fűződik.

Újabban készült ún. ökológiai alapon történő felosztás is (DÉVAI *et al.* 1992), mely a hagyományostól elsősorban abban tér el, hogy a Balaton északi parti sávját, valamint a Tapolcai-medence nagy részét (a medencéből kiemelkedő bazalt-hegyek kivételével) a Balaton-medencéhez sorolja. Ennek alkalmazása különösen a vízhez kötődő állatok szempontjából lehet indokolt főleg akkor, ha egy csoport (pl. szitakötők) feldolgozása a Balaton-medence vonatkozásában történik meg. A helyzetet tovább bonyolítja és egyben nehezíti is az, hogy a természetföldrajzi tájbeosztástól (**1. ábra**) több ponton jelentősen eltér a növényföldrajzi, valamint az állatföldrajzi felosztás (**4. ábra**).

A vizsgált terület zengőlégy faunájának kialakulásában is nyilvánvalóan alapvetőek a természeti adottságok. A geológiai viszonyok mellett elsősorban a földrajzi fekvés, az ezzel összefüggő éghajlati sajátosságok, valamint a növénytakaró a legfontosabb elemek, melyek kisebb-nagyobb mértékben befolyásolják a jelenlegi fauna minőségi és mennyiségi összetételét.

A jelen kötetben a hegység természeti viszonyaival részletesen nem foglalkozunk, de a kissé módosított hagyományos felosztás alapján elkülönített kistájak szerint vizsgáljuk a zengőlégy fauna összetételét.

A zengőlegyek rövid jellemzése

A zengőlegyek (*Syrphidae*) a kétszárnyú rovarok (*Diptera*) egyik legnagyobb családját alkotják. Az eddig leírt fajaik száma meghaladja az ötezret. A palearktikus régióból mintegy 1600, Európából hozzávetőleg 800 taxonjukat ismerjük. Magyarországon jelenleg 367 fajt tartjuk nyilván. A hazánk más tájegységeihez képest viszonylag jól kutatott Bakonyból eddig 340 faj előfordulását sikerült kimutatni.

A zengőlegyek (más nevükön lebegőlegyek) gyakran megfigyelhetők, amint a levegőben egy helyben lebegnek, miközben szárnyukkal jellegzetes hangot képeznek („zengenek”). A többi kétszárnyú rovtartól, általában már ránézésre is könnyen megkülönböztethetők. Legfontosabb elkülönítő bélyegeik a szárnyukon találhatóak. Nagyon jellemző a szárnylemezőkön, az rm keresztéren áthúzódnó, ráncra emlékeztető, a rendes szárnyerezettől jól elkülönülő ún. álér, továbbá a megnyúlt zárt végsejt, mely gyakran nyéllel csatlakozik a szárnyszegélyhez.

A legtöbb zengőlégy közepes termetű, 10 mm körüli, de előfordulnak közöttük kicsi (4–5 mm, pl. *Neoascia*, *Paragus*), sőt nagy légynek számító, 20 mm-t meghaladó fajok (*Milesia*, *Volucella*) is. Többnyire fekete alapszínüket nagyon gyakran tarkítják sárga, vörös, néha fehér foltok. Számos zengőlégy megtévesztésig emlékeztet darazsakra, méhekre vagy poszméhekre. A más fajokhoz való alak- és szín-, esetleg magatartásbeli hasonlóságot egyes szerzők a mimikri jelenségével hozzák összefüggésbe. Arra azonban nincs bizonyíték, hogy az utánzás ellenségeiktől (pl. ragadozó rovaroktól, vagy a madaraktól és más gerincesektől) megvédené őket. Az „utánzás”-ra a legjobb példát a pihelgylegyek (*Volucella*) között találjuk. A bundás pihelgylegy (*Volucella bombylans*) lárvái a földi poszméh (*Bombus terrestris*) és a kővi poszméh (*Bombus lapidarius*) fészkeiben fejlődnek. A pihelgylegy színbeli formái ezekre hasonlítanak, ezzel talán a poszméheket is megtévesztik, így tojásaikat könnyebben elhelyezhetik azok fészkére.

A kifejlett zengőlegyek többsége virággporral és nektárral táplálkozik, de fogyasztanak mézharmatot, növényi nedveket, sőt egyes fajok sérült fák kicsurgó nedvével élnek. Az imágókkal szemben, a lárvák táplálkozása lényegesen változatosabb. Három főcsoportjukat különböztetjük meg: (1) növényevők (fitofágok), (2) korhadékevők (szaprofágok), (3) ragadozók (zoofágok). E csoportokon belül előfordulnak különböző átmeneti formák, sőt viszonylag nem kevés a ma még tisztázatlan vagy hiányosan ismert életmódú zengőlégy sem. A fajok mintegy 40%-a tartozik a ragadozók csoportjába. Közöttük nagyon sok a hasznos levéltetű-pusztító (afidofág) szervezet.

A nőstények rendszerint sok – nem ritkán több száz – tojást raknak. A tojásokból általában néhány nap alatt kikelnek a lárvák. A zengőlegyek lárvája, sok más kétszárnyú lárvájához hasonlóan, féregszerű lábatlan nyű. Színe és alakja nagyon változatos, többnyire jól beleolvad a környezetbe (30. ábra). Fejlődésük során általában kétszer-háromszor vedlenek. Vannak fajok, melyek lárváira nyáron, a bábozódást megelőzően, rövidebb-hosszabb ideig tartó nyugalmi állapot (diapauza) jellemző. Bábjuk rendkívül sokféle alakú és színű, gyakran hordóra emlékeztető tonnabáb.

A zengőlegyeket életciklusuk, telelésük módja és nemzedékszámuk alapján több csoportba osztották. Néhány faj (pl. *Episyrphus balteatus*, *Eristalis tenax*) imágó alakban telel át és évente több nemzedéke fejlődik. A taxonok többsége lárva vagy báb alakban vészeli át a hideg évszakot és csak egy nemzedéke van.

A zengőlegyek biotóphoz való kötődése nem olyan kifejezett, mint sok más, kevésbé mozgékony csoporté. Ennek ellenére számos faj esetében megfigyelhető kisebb-nagyobb mértékű ragaszkodás meghatározott típusú élőhelyhez. Ebben a mikroklíma, a növényzet

és a talaj mellett egyéb tényezők is szerepet játszhatnak. A legtöbb faj a tágabb értelemben vett erdőhöz (cserjékben gazdag erdőszegély, erdei tisztás, erdei út, erdei nyiladék stb.) kötődik. Ugyanakkor viszonylag kevés a kimondottan árnyékkedvelő, zárt erdőben élő fajok száma. Amennyire lehetséges, az eddigi tapasztalatok alapján – főleg ott, ahol az elég egyértelműnek látszik – megadjuk a biotópválasztásra vonatkozó adatokat is.

ANYAG ÉS MÓDSZER

A zengőlegyek gyűjtése során (egyéb kétszárnyúakéhoz hasonlóan), a fő eszköz a repülő rovarok fogására általánosan használt lepkeháló módosított változata. A keret átmérője 30 cm, a háló anyaga lekerekített, csúcsosra szabott nylon vagy tüll. Ritkábban használtunk vastagabb keretre erősített, vászonból készült fűhálót (kaszálólálót) is.

A munka során eredményesen alkalmaztuk a Malaise-csapdát, többnyire alkalmi (néhány órási) gyűjtésre. Néhány esetben hosszabb időre is telepítettük egy-egy ponton a csapda az időjárás viszonyosságainak jobban ellenálló, műanyag szűnyoghálóból külön e célra készült változatát.

Több kutató működtetett a hegység különböző pontjain fénycsapdát. Néhány alkalommal ezek anyagából is válogattunk ki zengőlegyeket. Ugyancsak szolgáltatnak adatokat alkalmilag a tájcsapdák (sárgatálak). Ezeket általában inkább a téli időszakban helyeztük ki, az imágó alakban áttelelő zengőlegyek vizsgálata céljából.

A kutatás első éveiben a gyűjtött anyagot teljes egészében preparáltuk. Ez azt eredményezte, hogy a közönséges fajokból nagy sorozatok kerültek a gyűjteménybe. Később, a gyakoribb fajok megismerése után, ezekből többnyire csak néhány példányt helyeztünk a törzsanyagba, a többinek az adatait feljegyeztük. Így a faunisztikai adatközlésből, valamint a mennyiségi értékelésből ezek az anyagok sem maradtak ki.

A zengőlegyek meghatározásában ROTHERAY (1993), SACK (1928–1932), STACKELBERG (1970), STUBBS – FALK (1983) és TORP (1994) kézikönyvei szolgáltak alapul. Ezeken kívül számos kisebb-nagyobb génuszrevíziót tartalmazó dolgozat segített a fajok azonosításában.

A zengőlegyekkel foglalkozó rendkívül szerteágazó szakirodalom áttekintése meglehetősen nehéz feladat. Szerencsésnek mondható, hogy Gerd Röder időt és fáradságot nem kímélve, egy vaskos kötetben (RÖDER 1990), példás alaposággal összegyűjtötte a németországi fajok elterjedésére és életmódjára vonatkozó irodalmat, hozzájárulva ezzel a családdal Európa más országaiban foglalkozó kutatók munkájához is.

EREDMÉNYEK

Állatföldrajzi értékelés

A hagyományos természetföldrajzi értelemben vett Bakony, mint állatföldrajzi táj, a középdunai faunaterülethez tartozó Magyar-középhegység (Matricum) faunakörzetének dunántúli-középhegységi (Pilisicum) faunájárázába tartozik és megegyezik a Bakonyicum néven ismert faunájával. „*A Bakony természeti képe*” program keretében beindult intenzív kutatások nyomán gyarapodó eredmények hatására, több kísérlet történt a Bakony ún. állatföldrajzi kistérségekre való felosztására. Az első és egyben még ma is alapvetőnek tekinthető felosztás a kutatóprogram megszervezőjének nevéhez fűződik. Papp Jenő „*A Bakony hegység állatföldrajzi*

2. ábra: A Bakonyból és Pénzesgyőr között emelkedő Nagy-Som-hegy az Északi-Bakonyban

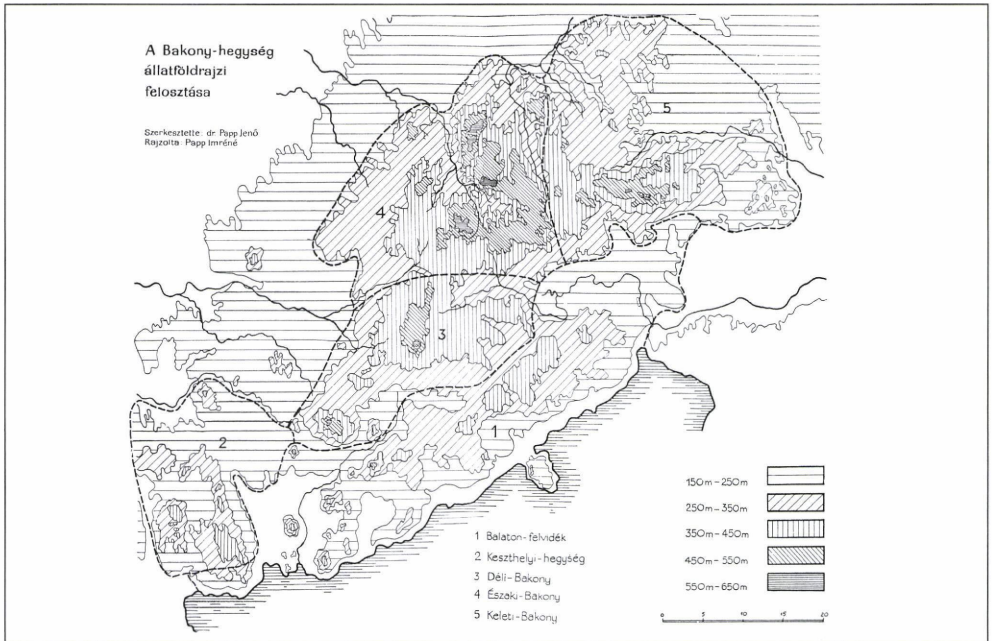
viszonyai” c. munkájában (PAPP 1968), ún. színező állatfajok felhasználásával tervezte meg a Bakony állatföldrajzi térképét, melyen öt kistájat határolt el: (1) *Balaton-felvidék*, (2) *Keszthelyi-hegység*, (3) *Déli-Bakony*, (4) *Északi-Bakony*, (5) *Keleti-Bakony* (4. ábra).

Bár a munkához felhasznált 75 állatfaj között egyetlen kétszárnyú taxon sem szerepelt, mégis célszerűnek látszik a zengőlégy fauna kistájankénti értékelését, kisebb módosításokkal, Papp Jenő felosztása szerint elvégezni. A leglényegesebb változtatás a Bakonyalja (melynek része a Pannonhalmi-dombság is), hatodik kistájként való elkülönítése. A munkában kisebb zavarokat okoz a természetföldrajzi beosztás figyelembevétele. Kétségtelen, hogy a sokféle felosztás miatt a gyakorlati munkában történő elhatárolás az esetek bizonyos százalékában kívánivalókat hagy maga után. Ilyenek például az egyes kistájak közötti átfedések, melyek mérlegelése miatt esetenként szubjektív döntésre van szükség. Erre talán három, akár szélsőségesnek is mondható példát érdemes megemlíteni. A természetföldrajzi tájfelosztás szerint a Pápai-Bakonyalján található többek között Bakonyszűcs, Fenyőfő és Ugod. E települések közigazgatási területe azonban mélyen benyúlik az Északi-Bakonyba. Ugodhoz tartozik például a Vörös János-séd völgye, Bakonyszűcshöz a Kőrös-hegy tömbjének nagy része, Fenyőfőhöz pedig a Kék-hegy.

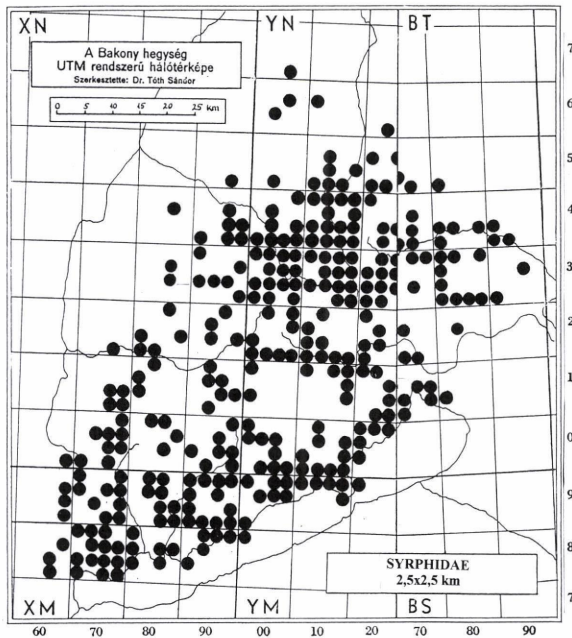
Az utóbbi évtizedekben, az állatok lelőhelyeinek megjelenítésében, a zoológusok egy részének munkájában, hazánkban is előtérbe került az európai rendszerhez kapcsolódó UTM hálótérképek alkalmazása (pl. DÉVAI *et al.* 1994, TÓTH 1987), ami legalább részben áthidalja a kistájak elkülönítésének problémáját. Ezzel a témával kötetünk egy későbbi, önálló fejezetében részletesebben foglalkozunk. Itt csak a szerző által a hegységről készített hálótérkép mutatjuk be, melynek különböző méretű (legtöbbször 2,5 x 2,5 km-es beosztású) alhálós változatát több, a Bakony kétszárnyúival foglalkozó faunisztikai dolgozatban megtalálhatjuk (5. ábra).

3. ábra: A Kalapács-ér melletti égerliget a Bakonyalján, Tapolcafőnél

4. ábra: A Bakony-hegység állatföldrajzi felosztása

5. ábra: A Bakony UTM hálótérképének első változata, a zengőlégygyűjtő-helyek egy korábbi állapotnak megfelelő jelölésével (2,5 x 2,5 km-es beosztás)

Kistájankénti előfordulás

A téma keretében vizsgáltuk, hogy mely fajokat találtuk meg csak egy-egy kistájon. Az eredigi eredmények tükrében az alábbi képet kaptuk:

Északi-Bakony:

1. *Blera fallax* (Linnaeus, 1758)
2. *Brachyopa pilosa* Collin, 1939
3. *Brachypalpus chrysites* Egger, 1859
4. *Chalcosyrphus eunotus* (Loew, 1873)
5. *Chalcosyrphus piger* (Fabricius, 1794)
6. *Cheilosia brachysoma* Egger, 1860
7. *Cheilosia fraterna* (Meigen, 1830)
8. *Cheilosia griseifacies* Vujic, 1994
9. *Cheilosia pubera* (Zetterstedt, 1838)
10. *Chrysotoxum fasciolatum* (De Geer, 1776)
11. *Epistrophe cryptica* Doczkal & Schmid, 1994
12. *Eriozona syrphoides* (Fallén, 1817)
13. *Eristalis jugorum* Egger, 1858
14. *Eumerus tauricus* Stackelberg, 1952
15. *Melanostoma dubium* (Zetterstedt, 1837)
16. *Merodon cinereus* (Fabricius, 1794)
17. *Platycheirus jaerensis* Nielsen, 1971

18. *Platycheirus manicatus* (Meigen, 1822)
19. *Pocota personata* (Harris, [1780])
20. *Sericomyia silentis* (Harris, 1776)
21. *Sphaerophoria philanthus* (Meigen, 1822)
22. *Sphaerophoria shirchan* Violovitsh, 1957
23. *Xylota ignava* (Panzer, 1798)
24. *Xylota tarda* Meigen, 1822

Balaton-felvidék:

1. *Callicera aenea* (Fabricius, 1781)
2. *Callicera rufa* Schummel, 1842
3. *Callicera spinolae* Rondani, 1844
4. *Cheilosia longula* (Zetterstedt, 1838)
5. *Cheilosia nebulosa* (Verrall, 1871)
6. *Eumerus ovatus* Loew, 1848
7. *Milesia crabroniformis* (Fabricius, 1775)
8. *Milesia semiluctifera* (Villers, 1789)
9. *Sphiximorpha binominata* (Verrall, 1901)

Keszthelyi-hegység:

1. *Cheilosia insignis* Loew, 1857

Déli-Bakony:

1. *Cheilosia lenis* Becker, 1894

Bakonyalja:

1. *Merodon auripes* Sack, 1913
2. *Cheilosia melanura* Becker, 1894
3. *Eumerus longicornis* Loew, 1855

Kétségtelen, hogy dipterológiai tekintetben a Bakony egyes kistájai még általánosságban sem tekinthetők egyformán kutatottnak. Ennek ellenére nem állíthatjuk, hogy csupán ebben kereshető a rendkívüli különbség a csak egy-egy kistájáról kimutatott fajok számában. Az mindenesetre bizonyos, hogy a kistájakat jellemző taxonok többsége az országosan szórványos előfordulásúnak minősített (I.) fajok közül került ki. Csupán a következő 5 tartozik a ritka (II.) kategóriába: *Cheilosia nebulosa*, *Eristalis jugorum*, *Spilomyia diophthalma*, *Xylota ignava*, *Xylota tarda*. A nagyfokú különbség fő okát valószínűleg elsősorban az éghajlati sajátosságokban kereshetjük. Ugyanis, eltekintve néhány részben ismeretlen elterjedésű taxontól, a csak az Északi-Bakonyból ismert fajok zöme többé-kevésbé hegyvidéki (montán jellegű) elem. Ugyanakkor a csak a Balaton-felvidékről kimutatott taxonok nagy része egyértelműen déli (legalább részben mediterrán) elterjedésű. Kivételesen az inkább hegyvidéki *Cheilosia longula*, valamint a csak hiányosan ismert elterjedésű *Cheilosia nebulosa*. Egyelőre feltűnően szegényes ebben a tekintetben a Bakonyalja és főleg a Keszthelyi-hegység, valamint a Déli-Bakony.

Ha azonban az egyes kistájokról kimutatott összes fajt nézzük, akkor koránt sem tapasztalunk olyan nagy eltéréseket. A legtöbb fajt (312) mindenesetre az Északi-Bakonyból tartjuk nyilván, a legkevesebbet (196) a Keleti-Bakonyból. A kistájankénti, a Bakonyvidék ismert faunáját alkotó 340 fajhoz viszonyított százalékos értéket is tartalmazó sorrend a

következő: (1) *Északi-Bakony*: 312 faj (91,8%); (2) *Balaton-felvidék*: 270 faj (79,4%); (3) *Keszthelyi-hegység*: 246 faj (72,3%); (4) *Bakonyalja*: 227 faj (66,8%); (5) *Déli-Bakony*: 224 faj (65,9%); (6) *Keleti-Bakony*: 196 faj (57,6%).

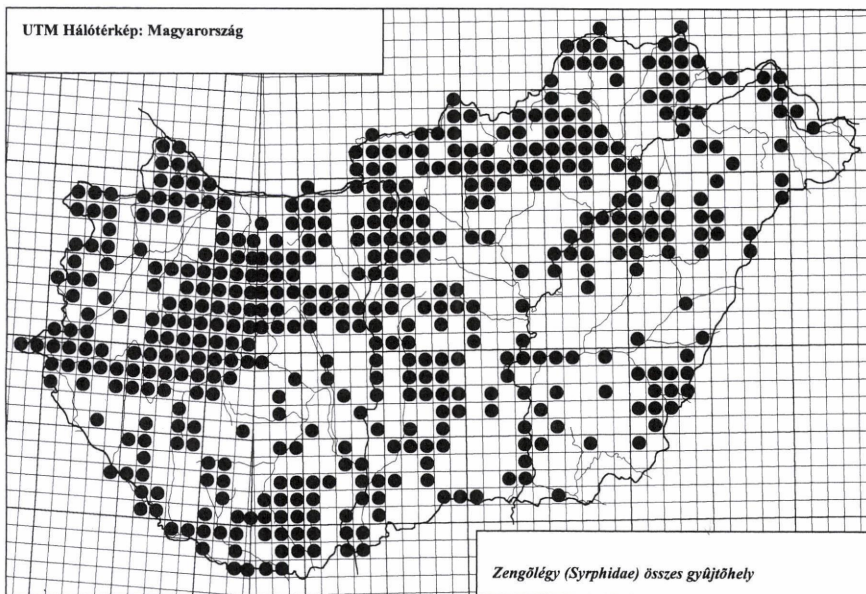
A zengőlégy-fauna összetétele

A fauna összetétele több szempontból vizsgálható. Ide sorolhatjuk a faunának az előbbi fejezetben foglalt kistájankénti vizsgálatát is. Önként kínálkozó lehetőség a lárvák táplálkozás-módja szerinti csoportosítás, melyre a zengőlegyek általános jellemzésénél térünk ki. Ugyancsak érdemes érinteni röviden a fauna minőségi és mennyiségi összetételére vonatkozó tapasztalatokat.

A fauna minőségi összetétele

A fauna minőségi összetételét gyakran a ritka fajok alapján szokták megítélni. A zoológusok véleménye azonban az esetek többségében eltér abban a kérdésben, hogy tulajdonképpen milyen taxonokra illik rá a „ritka” kifejezés. Abban általában egyetértés van, hogy a ritkaság megítélése nagyon viszonylagos. Kétségtelen, hogy a ritka fajok relatív gyakorisága huzamosabb időn keresztül általában alacsony. A tapasztalt gyűjtők azonban jól tudják, hogy a ritkának tartott állatok megfelelő helyen, a faj számára időről-időre, néha csak hosszú években, esetleg évtizedekben mérhető szünetet követően, kedvezővé váló környezeti tényezők hatására, nagyobb egyedszámban is megjelenhetnek.

A ritka és gyakori (közönséges) taxonok között a kutatók általában több (rendszerint 5–7) fokozatot szoktak megkülönböztetni. Valamennyire is objektív módon

6. ábra: Magyarország UTM hálótérképe az összes zengőlégygyűjtő-hely 10 x 10 km-es négyzetek szerinti jelölésével

történő besoroláshoz alapvetően fontos, hogy a csoport (pl. hazai vagy egy nagyobb tájegység viszonylatában) legalább közepesen jól kutatott legyen. Ennek a kritériumnak a zengőlegyek többé-kevésbé kielégítően megfelelnek. Szerencsére rendelkezésre áll, egy már a gyakorlatban is jól bevált módszer, mely az előfordulási adatok UTM hálótérképek alapján megállapított relatív gyakorisági kategóriák szerinti értékelésére épül (DÉVAI – MISKOLCZI 1987) és a vizes élőhelyek minősítésének az alapját is képezi.

A szerzők minden hazai szitakötőfaj ismert lelőhelyeit külön-külön hálótérképre vitték fel, valamint készítettek egy valamennyi faj adatait tartalmazó összesítő térképet is. Az így nyert adatok birtokában, az egyes fajok előfordulási adatainak az ország területén található összes lelőhelyre vonatkoztatott relatív gyakoriságát határozták meg. Az egyes taxonokra vonatkoztatott érték tehát azt fejezi ki, hogy a fajt hány 10 x 10 km-es négyzet területén mutatták ki az összes, tényleges gyűjtőhelyet tartalmazó négyzet közül. Az értékelés megkönnyítése érdekében, a növénycönológiában használatos abundancia-értékek analógiájára tapasztalati skálát állítottak össze.

A magyarországi Syrphidaegyűjtő-helyeket 10 x 10 km-es négyzetek szerint ábrázoló térkép (6. ábra) viszonylag jól tükrözi a zengőlegyek hazai kutatottságát. A nyilvántartott, kereken 2100 gyűjtőhely, 485 négyzetben helyezkedik el. Mivel már készen vannak a fajonkénti hálótérképek is, lehetőség nyílik az egyes taxonok gyakoriságának meghatározására.

A zengőlégy-fauna minősítése

Az UTM hálótérkép gyakorlati felhasználásának egy jó példája az előfordulási adatok alapján történő környezetminősítés (DÉVAI – MISKOLCZI 1987). A szitakötőkre kidolgozott módszer lényege annak meghatározása, hogy a fajt hány 10 x 10 km-es négyzetben fogták az összes tényleges gyűjtőhelyet tartalmazó (vagyis nem a lehetséges 1052, hanem a legalább egy gyűjtőhelyet reprezentáló, a zengőlegyek esetében jelenleg 485) négyzet közül. A kiértékelés megkönnyítése érdekében, a zengőlegyek előfordulási sajátosságait is a lehetőség szerint figyelembevevő **I. táblázat** tájékoztat az egyes gyakorisági csoportokba tartozó taxonok számáról és százalékos arányáról.

I. táblázat

Relatív gyakorisági érték	UTM négyzet	Előfordulási gyakoriság	Fajszám			
			Országos	%	Bakony	%
<0,0150	1 – 7	<i>I. Szórványos előfordulási</i>	89	24,2	62	18,2
0,0151 – 0,0450	8 – 21	<i>II. Ritka előfordulási</i>	65	17,7	65	19,1
0,0451 – 0,1350	22 – 63	<i>III. Mérsékelt gyakori előfordulási</i>	117	31,9	117	34,4
0,1351 – 0,4050	64 – 189	<i>IV. Gyakori előfordulási</i>	77	21,0	77	22,6
>0,4051	190>	<i>V. Igen gyakori előfordulási</i>	19	5,2	19	5,6
Összes			367		340	

A táblázat egyúttal tartalmazza az országos adatokat is. Ebből kiderül, hogy lényeges eltérés csak a szórványos előfordulású fajok esetében figyelhető meg. Ugyanis az ismert hazai fauna azon tagjai, melyeket eddig a Bakonyból nem sikerült kimutatni, ritkaságuk miatt mind ebbe a kategóriába tartoznak. A többi csoport fajszáma megegyezik, csupán a százalékos arányban mutatkozik minimális eltérés.

Az előfordulási gyakoriság értékei szerepelnek az összefoglaló táblázatban (**III. táblázat**), valamint a faunisztikai adatközlő fejezetben, a fajok rövid jellemzésénél.

A fauna mennyiségi összetétele

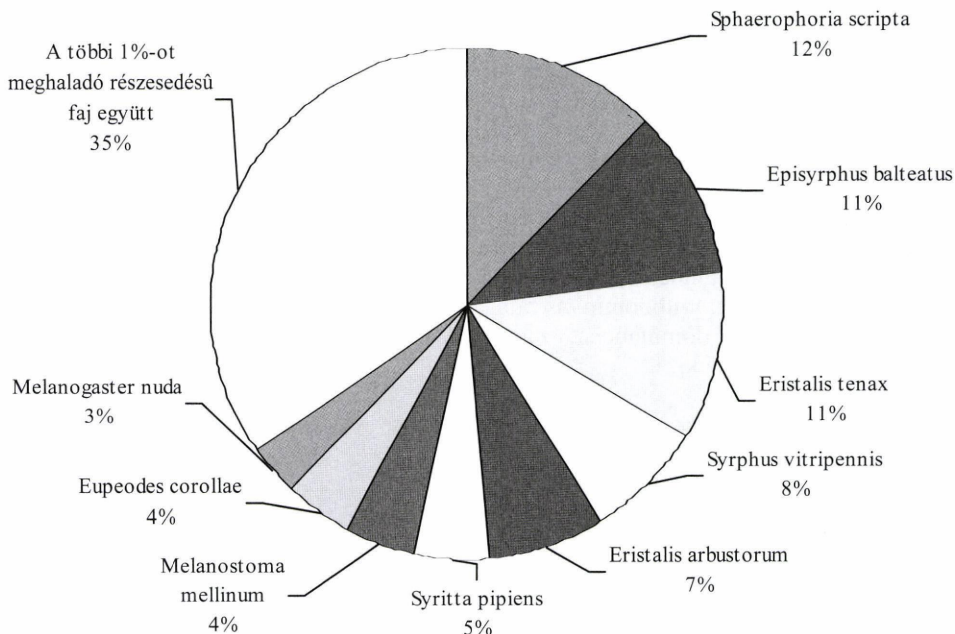
A különböző fajok eltérő egyedszámmal vesznek részt az életközösségek felépítésében. Ezt jól példázza a Bakony zengőlégy faunája is. Mivel a kutatások aránylag hosszú ideje folynak és gyakorlatilag a hegység egészére kiterjedtek, az anyag feldolgozása kapcsán kapott értékek viszonylag reális képet mutatnak a fauna mennyiségi összetételéről.

Ha megnézzük az erre vonatkozó összeállítást (**II. táblázat**), akkor láthatjuk, hogy a meglehetősen széles skála a fajonkénti egytől az 5461 példányig terjed. Hangsúlyozni kell, hogy (feltehetően a nagy fajsám miatt is) kiemelkedően magas értékek nem fordulnak elő. A legnagyobb egyedszámban képviselt *Sphaerophoria scripta* 7,72%-os dominanciát mutat, vagyis inkább csak ún. szubdomináns fajnak tekinthető. Mindössze 25 taxon részesedése haladja meg az 1 %-os dominanciát, ez az összes faj csupán 7,35%-át, ugyanakkor az összes példány 63,8 %-át teszi ki.

II. táblázat: A Bakonyvidék zengőlégy faunájának mennyiségi összetétele, az 1%-os dominanciát meghaladó fajok alapján

Fajok	Egyedszám	%	Sorrend
<i>Cheilosia albitarsis</i>	1104	1,56	XIII.
<i>Cheilosia impressa</i>	880	1,24	XIX.
<i>Cheilosia soror</i>	741	1,05	XXIV.
<i>Cheilosia variabilis</i>	1359	1,92	X.
<i>Cheilosia vicina</i>	719	1,02	XXV.
<i>Episyrphus balteatus</i>	4803	6,80	II.
<i>Eristalis arbustorum</i>	3232	4,57	V.
<i>Eristalis interrupta</i>	771	1,09	XXII.
<i>Eristalis pertinax</i>	1048	1,48	XVI.
<i>Eristalis tenax</i>	4775	6,75	III.
<i>Eupeodes corollae</i>	1901	2,69	VIII.
<i>Helophilus pendulus</i>	772	1,09	XXI.
<i>Melanogaster nuda</i>	1527	2,16	IX.
<i>Melanostoma mellinum</i>	1962	2,77	VII.
<i>Melanostoma scalare</i>	818	1,16	XX.
<i>Myathropa florea</i>	756	1,07	XXIII.
<i>Pipizella viduata</i>	1153	1,63	XII.
<i>Platycheirus albimanus</i>	1099	1,55	XIV.
<i>Platycheirus clypeatus</i>	1098	1,55	XV.
<i>Scaeva pyrastris</i>	984	1,40	XVII.
<i>Sphaerophoria scripta</i>	5461	7,72	I.
<i>Syrpita pipiens</i>	2088	2,95	VI.
<i>Syrphus ribesii</i>	1236	1,75	XI.
<i>Syrphus torvus</i>	947	1,34	XVIII.
<i>Syrphus vitripennis</i>	3536	4,990	IV.
Összesen:	44770	63,80	

Érdekes külön kördiagramon megvizsgálni a fenti fajok egymáshoz viszonyított mennyiségi összetételét, az anyagban nagyobb egyedszámban szereplő fajok kiemelésével (**7. ábra**).

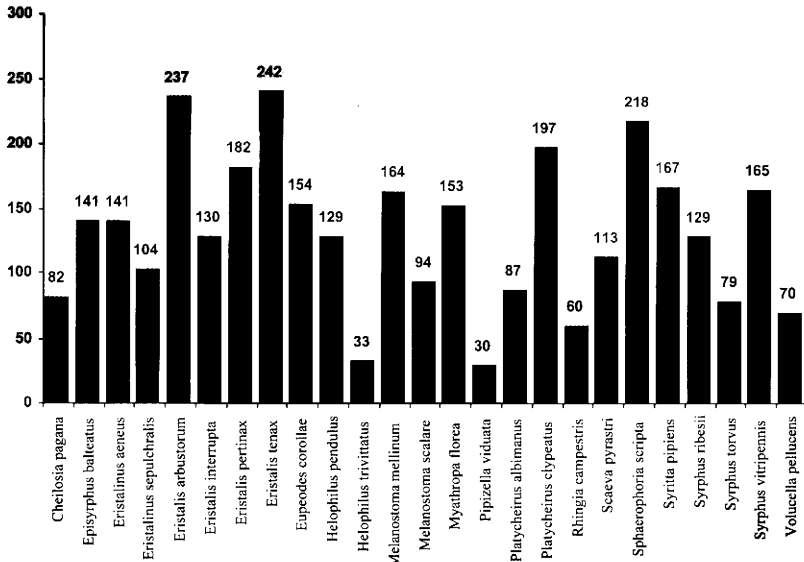
7. ábra: Az 1%-os tömegrészesedést meghaladó fajok egymáshoz viszonyított mennyiségi összetétele

A zengőlegyek jelentősége

A zengőlegyek imágóinak többsége virággal és nektárral (vagy azzal is) táplálkozik, ezért a méhekhez és más viráglátogató rovarokhoz hasonlóan, szerepet játszanak a megporzásban. A zengőlegyekkel foglalkozó entomológusok közül sokan vizsgálják, hogy az egyes fajok milyen növények virágját keresik fel rendszeresen vagy alkalmilag. Az irodalomban nagyon sok idevágó adat található, de rendszerezésük még nem történt meg, áttekintésük pedig túl sok időt és energiát kívánna. Ezért csak a Bakonyban elért eredmények ismertetésére térünk ki.

A hegység területéről jelenleg 446 olyan növénytaxont tartunk nyilván, melyen legalább egy zengőlégy faj táplálkozását sikerült megfigyelni. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a megfigyelések nem voltak rendszeresek. A jelen dolgozatban szereplő növénytaxonok listája (latin és magyar névvel) a kötet végén a névmutatóban található meg ABC-rendben és sorszámozva, mivel azoknál a zengőlegyeknél, melyekre széleskörű virágválasztás jellemző (helykímélés miatt), csak az aktuális növények sorszámait tüntetjük fel a faj jellemzésénél.

A zengőlegyek által felkeresett növények száma meglehetősen változó. Oszlopdiaqramon (8. ábra) szemléltetjük, hogy néhány gyakoribb, virágokon (vagy virágokon is) táplálkozó zengőleget hány növénytaxonon sikerült eddig gyűjteni, illetőleg megfigyelni a hegységben. Mint láthatjuk, az első helyen az *Eristalis tenax* (242 növénytaxon), a másodikikon az *Eristalis arbustorum* (237 növénytaxon), a harmadikon a *Sphaerophoria scripta* (218 növénytaxon) áll.

8. ábra: Néhány gyakoribb, a megporzásban jelentősebb szerepet játszó zengőlégy által látogatott növénytaxonok száma

A zengőlegyek virágmegporzó tevékenységét, konkrét vizsgálatok hiányában, nem szabad túlbecsülni. Bár erre vonatkozóan pontos adatokkal nem rendelkezünk, jelentőségük, legalábbis a termesztett növények (elsősorban a gyümölcsfák) tekintetében, közel sincs olyan nagy, mint a méheké. Figyelembe kell azonban venni, hogy a gyűjtő-megfigyelő munka során célzottan nem vizsgáltuk a termesztett növényeken táplálkozó zengőlegyeket.

Érdekesképpen kigyűjtöttünk néhány termesztett növényre vonatkozó adatot, ami igazolja az előbbi bekezdésben foglaltakat. Mindössze két olyan termesztett növényről tudunk, melyet (jelenlegi ismereteink szerint) a Bakonyban nagyobb számban látogatnak a zengőlegyek. Első helyen áll ebből a szempontból a málna (51 faj), a másodikon a kapor (30 faj). Az egyik jelentősebb termesztett növényünkön, a takarmány lucernán mindössze 12 zengőlégy fajt gyűjtöttünk. Ez az adat nyilvánvalóan nem reális és egyúttal arra is rámutat, hogy a témát érdemes lenne tervszerűen megvizsgálni, esetleg általában a termesztett növényekre vonatkozóan. Az alábbiakban felsorolunk néhány példaképpen kiválasztott növényt, zárójelben a rajtuk gyűjtött/megfigyelt zengőlégyfajok számával:

Besztercei szilva – *Prunus domestica* (10); *Kapor* – *Anetum graveolens* (30); *Kerti retek* – *Raphanus sativus* (13); *Közönséges napraforgó* – *Helianthus annuus* (12); *Lóhere* – *Trifolium pratense* (6); *Mák* – *Papaver somniferum* (14); *Málna* – *Rubus idaeus* (51); *Meggyfa* – *Prunus cerasus* (12); *Nemes alma* – *Malus domestica* (12); *Nemes körtefa* – *Pyrus communis* (6); *Őszibarack* – *Prunus persica* (7); *Petrezselyem* – *Petroselinum crispum* (17); *Szelidgesztenye* – *Castanea sativa* (19); *Takarmány lucerna* – *Medicago sativa* (12); *Vöröshagyma* – *Allium cepa* (4)

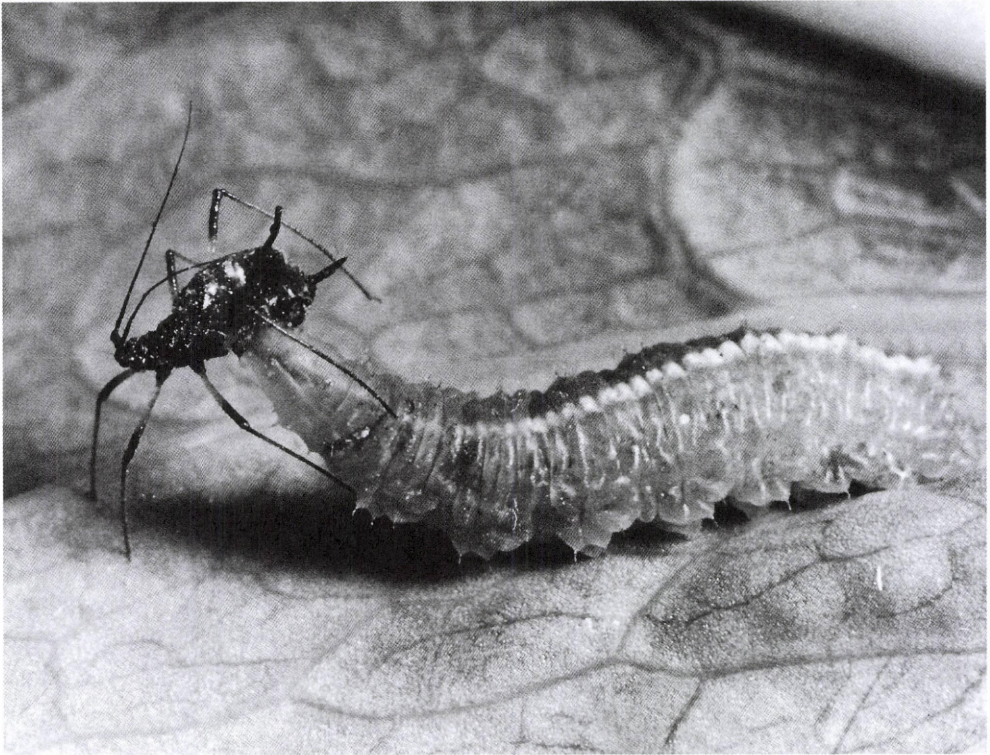
A növények megporzásához képest lényegesen nagyobb a zengőlegyek, pontosabban a lárváik jelentősége. A természetben betöltött szerepük terén elsősorban a ragadozó (karnivor), ezen belül is a levéltetvekkel táplálkozó (afidofág) fajok érdemelnek említést. A

9. ábra: Levéltetű telepre támadó zengőlégy lárva

10. ábra: Levéltetűeket pusztító zengőlégy lárva

11. ábra: Levéltetű testnedvét kiszívó zengőlégy lárva

ragadozó fajok száma viszonylag magas, a Bakonyvidék faunáját alkotó taxonok mintegy 40%-át teszik ki. A zengőlegyek lárváinak életmódjára, táplálkozására, a táplálékkörüket alkotó levéltetvekre és egyéb rovarokra, ezen keresztül jelentőségükre, valamint a növényi kártevők elleni küzdelemben, elsősorban a biológiai védekezésben való felhasználásuk lehetőségeire vonatkozó szakirodalom rendkívül szerteágazó. Mivel a Bakonyvidék zengőlegyeivel foglalkozó jelen munka alapvetően faunisztikai jellegű, a kérdéskör és a hozzá kapcsolódó szakirodalom részleteiben való tárgyalása nem indokolt.

Feltétlenül hangsúlyozni kell azonban, hogy hazai kutatók tollából is több olyan szakönyv jelent meg (pl. BALÁZS – MÉSZÁROS 1989, FISCHL 2000, JERMY 1967), mely kitér a zengőlegyeknek a biológiai védekezésben betöltött szerepére.

A nőtények tojásait a zsákmányállatok közelébe, levéltetvek esetében többnyire közvetlenül azok telepeire rakják. A kikelő lábatlan, araszolva mozgó kis lárvák így rögtön hozzájutnak táplálékukhoz. Mivel nem látnak, tapogatózva keresik áldozatukat, melyet elérve rátapadnak és kiszívják testnedveit. Gyakran megfigyelhető, hogy a levéltetvet eközben jellegzetes módon felemelik (**11. ábra**).

A lárvák kisebb hányada erősen specializálódott, csak egy meghatározott levéltetűfajjal táplálkozik (monofág típus). Jóval több a kevésbé specializált, néhány levéltetűfajt fogyasztó (oligofág típus). Végül a fajok többsége általában válogatás nélkül elpusztítja az útjába kerülő levéltetveket (polifág típus).

A zengőlégy lárvák által fejlődésük során elpusztított levéltetvek mennyisége függ mind a larva, mind a levéltetvek testnagyságától, de a környezeti tényezőktől is. A megsemmisített lárvák száma általában több száz, nagyobb testű fajok esetében elérheti a 800-at is. A lárvák étvágya, főleg életük vége felé jelentősen csökken, ha közben élősködő rovarok, elsősorban fürkészarazsak által parazitáltak. Ez a jelenség akkor is bekövetkezik, ha az állat látszatra még egészséges, bebábozódni is képes, a parazitáltság miatt azonban jelentős kondíciócsökkenés lép fel.

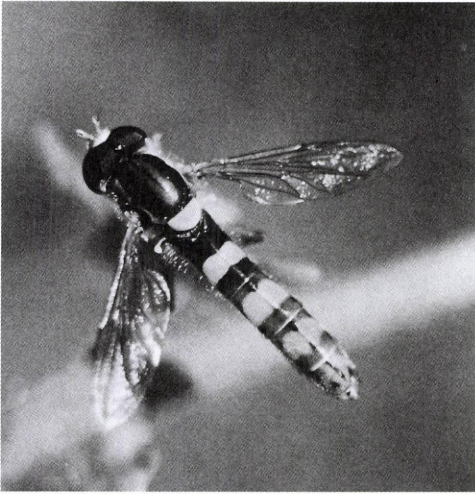
Az afidofág zengőlegyek lárvái meglehetősen védtelenek ellenségeikkel (ragadozó poloskák, fátyolkalárvák és imágók, skorpiólegyek, rablólegyek, ragadozó bogarak stb.) szemben. A legnagyobb veszélyt mégis a fürkészarazsak jelentik számukra. Ettől függetlenül, könnyen szaporítható fajaikat (pl. *Eupeodes corollae*, *Scaeva pyrastris*) néhány országban eredményesen vetették be a levéltetvek ellen.

Szaprofág fajok lárvái a korhadékok lebontásában és a vizek tisztításában egyaránt fontos szerepet töltenek be.

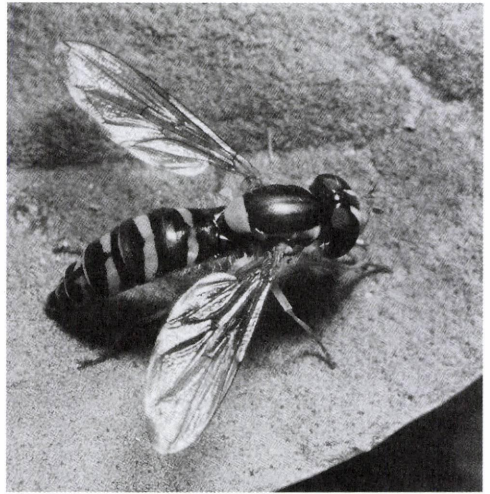
Ragadozó rovarok és más ízeltlábúak, továbbá gerincesek, elsősorban madarak táplálékként, mind a zengőlegyek imágói, mind a lárváik fontos szerepet játszanak a táplálékláncban.

Inkább csak kivételképpen, de beszélhetünk a zengőlegyek lárváinak kártételéről is, nevezetesen a növényevő (fitofág) fajok esetében. Az ide tartozó szervezetek között a legmagasabb fajszámmal vannak képviselve a *Cheilosia* fajok (kerekén 50 taxon). Lárváik azonban valószínűleg elsősorban vadon élő gyomnövényekben fejlődnek, gazdasági kárt (tudomásom szerint) legfeljebb szabadban növő kalapos gombákban okoznak.

Ugyancsak növényi szövetekkel táplálkoznak az *Eumerus* és a *Merodon* fajok lárvái. Közülük kerülnek ki az ismert hagymakártevők (pl. *Eumerus strigatus*, *Merodon equestris*), melyek lárvái a természetes hagyma mellett különböző kerti virágokat (nőszirm, liliom, nárcisz) is károsítanak.

12. ábra: A *Sphaerophoria scripta* hímje jelentősen különbözik a nőténytől

13. ábra: A *Sphaerophoria scripta* nőténye

A zengőlégy-fauna UTM hálótérképezése

A zoológusok gyakran használnak különböző típusú térképeket a csoportjukhoz tartozó fajok elterjedésének, vagy legalább lelőhelyeinek bemutatására. A régebbi térképek egyik hiányossága, hogy egymással általában nem, vagy csak nagyon felületesen vethetők össze, ami megnehezíti a térképező munkát. Pedig a térképezésnek – az élőlények előfordulási viszonyaiban rejlő információtartalom feltárásán és hasznosításán keresztül – igen nagy szerepe lehet az ökológiai szemléletű környezeti állapotfelmérésekkel szemben támasztott és egyre fokozódó igények kielégítésében.

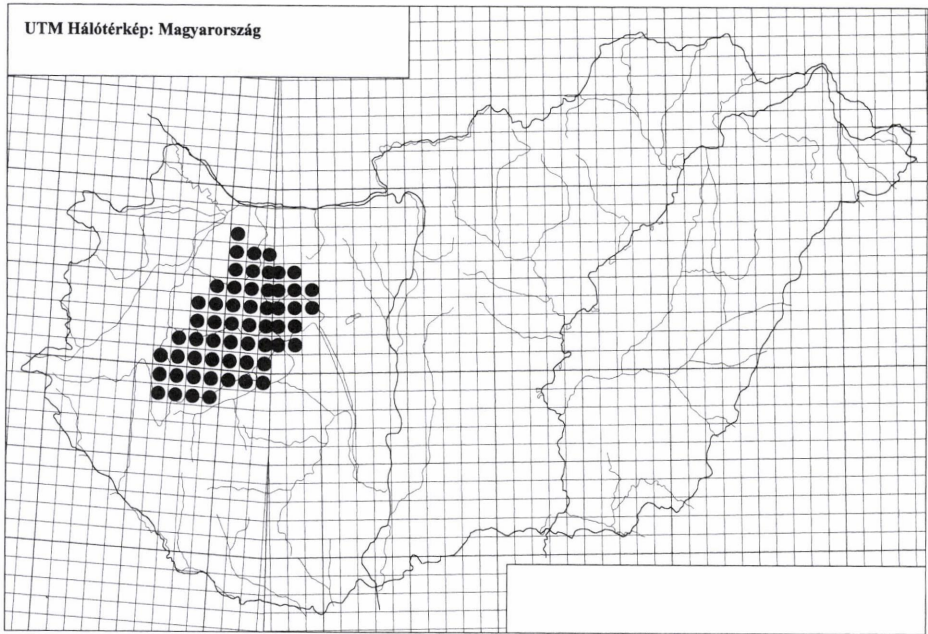
Ezért óriási a jelentősége az Angliában 1954-ben, a brit szigetek faunájára vonatkozó előfordulási adatok tervszerű feldolgozásával kapcsolatban beindult, és az 1960-as években a kontinens néhány országára is kiterjedt, European Invertebrate Survey (EIS) programnak.

A hazai adatfeldolgozási rendszer kialakításánál arra törekedtek, hogy az EIS programmal való kompatibilitás biztosítva legyen. A munkához a Kossuth Lajos Tudományegyetem Ökológiai Tanszékén már korábban elkészített UTM (Universal Transverse Mercator) rendszerű, 10 x 10 km-es bontású hálótérképeket használták (JAKUCS – DÉVAI 1985, DÉVAI – MISKOLCZI 1987, DÉVAI *et al.* 1994).

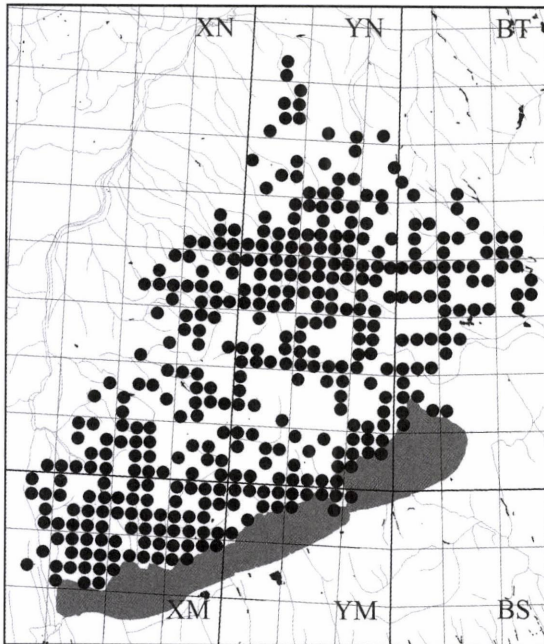
Az elsősorban Dévai György nevéhez fűződő hálótérképező és számítógépes adatfeldolgozó munkába való bekapcsolódás tette lehetővé a hazai zengőlégy fauna hálótérképezését célzó tevékenység beindítását. Ennek eredményeképpen elkészültek a magyarországi fajok UTM hálótérképei.

A munkát nagyban megkönnyíti a jelenleg már hozzáférhető BioTér 1.42 megnevezésű, jól használható számítógépes hálótérképkészítő program (DÉVAI *et al.* 1996a, 1996b), valamint a hazai települések betű- és számkódjait tartalmazó tanulmány (MISKOLCZI *et al.* 1997). Mintaként a program felhasználásával készült térképen a Bakonyvidék zengőlégy-gyűjtő-helyeinek a 10 x 10 km-es beosztású hálónak megfelelő jelölését láthatjuk (14. ábra).

Kétségtelen, hogy a 10 x 10 km-es beosztású térkép kevésbé alkalmas egy kistáj faunájának hálótérkép alapján történő részletesebb elemzésére. Ez volt az egyik indoka annak,

14. ábra: Magyarország UTM rendszerű hálótérképe a Bakony zengőlégygyűjtő-helyeinek 10x10 km-es négyzetek szerinti bontásban való feltüntetésével

15. ábra: Az összes zengőlégygyűjtő-hely a Bakonyvidék UTM hálótérképén, a 2,5 x 2,5 km-es alháló szerinti bontásban

hogy a Bakonyban az 1980-as évek közepén a kétszárnyú, elsősorban a zengőlégy fauna feldolgozásában, beindítottuk az alhálóval való munkát (TÓTH 1987). Első lépcsőben, manuális módszerrel – Dévai György tapasztalatainak felhasználásával – elkészült a hegység UTM rendszerű hálótérképe (5. ábra). A gyakorlati térképezésben elsősorban a 2,5 x 2,5 km-es alháló alkalmazása vált be. A munka újabb állomásaként – Ábrahám Levente közreműködésének köszönhetően – már rendelkezésre áll a Bakony UTM hálótérképének számítógépes változata (NATURINFO számítógépes grafika) is. Ezért néhány faj ismert lelőhelyeit már ezen mutatjuk be. Elsőként az összes zengőlégygyűjtő-helyet tartalmazó hálótérképet adjuk közre (15. ábra).

Összefoglaló táblázat

A hegység zengőlégy faunájának kutatása során nyert különböző adatok általában szerepelnek az egyes fajok jellemzésénél. Ennek ellenére célszerűnek látszik ezeket legalább részben táblázatos formában összefoglalni. A táblázat tartalmazza a fajok kistájak szerinti előfordulását, a látogatott növénytaxonok számát, az általános táplálkozási típust, amennyire lehetséges, a jellemző élőhelyet, a rajzási időre vonatkozó adatokat, néhány ökológiai jellemzőt, az egyedszámot, a dominancia értéket és a gyakorisági kategóriát.

Az ökológiai jellemzők közül, a teljesség igénye nélkül, az alábbiak szerepelnek a táblázatban (zárójelben az idegen név és az alkalmazott rövidítés): tavaszi rajzású (vernalis = **ve**), tavaszi-nyáreleji rajzású (vernalis-praesztivalis = **ve-pr**), nyár eleji rajzású (praesztivalis = **pr**), nyári rajzású (aesztivalis = **ae**), őszi rajzású (autumnalis = **au**), egy nemzedékes (univoltin = **un**), két nemzedékes (bivoltin = **bi**), három vagy több nemzedékes (oligovoltin = **ol**), nedvesség kedvelő (hygrophil = **hy**), szárazságtűrő (xerophil = **xe**).

Az élőhelyenkénti besorolás, amennyire egyáltalán az eddigi tapasztalatok alapján lehetséges, az alábbi biotópokat tartalmazza (zárójelben az alkalmazott rövidítés): erdő (**E**), eurytop (**EU**), mocsár (**M**), nedves rét (**NR**), rét, kaszáló (**RK**), száraz gyeper (**SZ**), vízpart (**V**), vizes élőhely általában (**VI**). A besorolás természetesen csak általánosságban felel meg a valóságnak, a részletesebb adatok a fajok jellemzésénél szerepelnek.

III. táblázat: A Bakonyvidék zengőlégy faunájának néhány jellemző összefoglaló adata
 (* Hagyományos felosztás módosítva)

Faj	Kistáják szerinti elterjedés*						A lárvák táplálkozási típusa			Virágválasztás (látogatott fajok száma)	Főbb élőhelytípus (habitat)	Rajzasi idő (Bakony-hegységi adatok)	Néhány ökológiai jellemző	Egyedszám	Dominancia %	Gyakorisági kategória (országos)
	Északi-Bakony	Keleti-Bakony	Déli-Bakony	Balaton-felvidék	Keszthelyi-h.	Bakonyfalja	Növényevő	Ragadozó	Korhadkező							
1. <i>Anasimyia contracta</i>	x		x	x	x	x			x	8	M, V	IV-IX.	bi?, ve-au	101	0,1	III.
2. <i>Anasimyia interpuncta</i>	x		x	x	x	x				14	M, V	IV-VIII.	bi?, ve-ae	106	0,2	III.
3. <i>Anasimyia lineata</i>	x	x	x	x	x	x			x	16	VI	IV-IX.	bi?, ve-au	325	0,5	IV.
4. <i>Anasimyia transfuga</i>	x	x	x	x	x	x			x	16	VI	V-IX.	bi?, ve-au	158	0,2	IV.
5. <i>Arctophila bombiformis</i>	x				x				x	4	E, NR	VIII.	ae-au	4	~	I.
6. <i>Arctophila superbiens</i>	x		x	x	x				x	11	E, NR	IV-XI.	ve-au	60	0,1	II.
7. <i>Baccha elongata</i>	x	x	x	x	x	x		x		9	E (EU)	IV-IX.	ol, ve-au	98	0,1	IV.
8. <i>Baccha obscuripennis</i>	x	x	x	x	x	x		x		7	E (EU)	IV-X.	ol, ve-au	174	0,3	IV.
9. <i>Blera fallax</i>	x						?	?	?	2	E	V-VII.	ve-ae	3	~	I.
10. <i>Brachymyia berberina</i>	x	x		x	x	x			x	7	E	IV-VI.	bi?, ve-pr	17	~	III.
11. <i>Brachymyia floccosa</i>	x	x			x	x			x	5	E	IV-VII.	un, ve-ae	10	~	II.
12. <i>Brachyopa bicolor</i>	x			x	x	x			x	1	E	IV-VI.	un, ve-pr	17	~	III.
13. <i>Brachyopa dorsata</i>	x			x					x	1	E	IV-V.	un, ve	18	~	II.
14. <i>Brachyopa insensilis</i>	x		x	x	x				x	4	E	IV-VI.	un, ve-pr	13	~	II.
15. <i>Brachyopa pilosa</i>	x								x	4	E	IV-V.	un, ve	5	~	I.
16. <i>Brachyopa scutellaris</i>	x		x	x	x	x			x	1	E	IV-VII.	un, ve-ae	19	~	III.
17. <i>Brachypalpus lentus</i>	x	x	x	x	x	x			x	5	E	IV-IX.	ve-au	39	0,1	III.
18. <i>Brachypalpus chrysites</i>	x								x	1	E	V.	un, ve	1	~	I.
19. <i>Brachypalpus laphriformis</i>	x	x		x	x	x			x	5	E	IV-V.	un, ve	33	0,1	III.
20. <i>Brachypalpus valvus</i>	x	x	x	x	x	x			x	7	E	III-VII.	un, ve-ae	37	0,1	III.
21. <i>Caliprobola speciosa</i>	x	x	x	x		x			x	4	E	IV-VII.	ve-ae	33	0,1	III.
22. <i>Callicera aenea</i>				x		x			x	2	E	V-VIII.	ve-au	4	~	II.
23. <i>Callicera rufa</i>				x					x		E	V.	ve-au	1	~	I.
24. <i>Callicera spinolae</i>				x					x		E	VIII.	ae-au	1	~	I.
25. <i>Ceriana conopsoides</i>	x	x	x	x	x				x	2	E	V-VIII.	ve-ae	24	~	III.
26. <i>Chalcosyrphus eunotus</i>	x								x		E	V.	un, ve-pr	1	~	I.
27. <i>Chalcosyrphus femoratus</i>	x			x	x				x		E	V-VII.	un, ve-ae	6	~	III.
28. <i>Chalcosyrphus nemorum</i>	x	x	x	x	x	x			x	8	E, EU	IV-IX.	bi?, ve-au	185	0,1	IV.
29. <i>Chalcosyrphus piger</i>	x										E	V.	un?, ve?	3	~	I.
30. <i>Chamaesyrphus scaevoides</i>	x			x	x		?	?	?		E	V-VIII.	ve-ae	9	~	II.
31. <i>Cheilosia aerea</i>	x		x		x	x	x			2	?	V-VII.	ve-ae	9	~	II.
32. <i>Cheilosia albipila</i>	x	x	x	x	x	x	x			8	NR, E	III-VIII.	bi?, ve-ae	134	0,2	III.
33. <i>Cheilosia albitarsis</i>	x	x	x	x	x	x	x			16	NR, E	IV-IX.	bi?, ve-au	1104	1,6	IV.
34. <i>Cheilosia antiqua</i>	x	x	x	x	x	x	x			2	NR, E	III-V.	un, ve	57	0,1	II.
35. <i>Cheilosia barbata</i>	x	x	x	x	x	x	x			9	EU	IV-IX.	ve-au	266	0,4	IV.
36. <i>Cheilosia bergenstammi</i>	x	x				x	x			4	RK, SZ	V-X.	bi, ve-au	4	~	I.
37. <i>Cheilosia brachysoma</i>	x							x		4	E	V.	ve-au	6	~	I.
38. <i>Cheilosia canicularis</i>	x	x	x	x	x	x	x			8	RK, E	VI-X.	un, ae-au	165	0,2	III.
39. <i>Cheilosia carbonaria</i>	x	x	x	x	x	x	x			4	E	IV-VIII.	bi, ve-ae	92	0,1	III.
40. <i>Cheilosia chloris</i>	x	x	x	x	x	x	x			15	VI, E	III-VII.	un, ve-ae	239	0,3	IV.

41.	<i>Cheilosia chrysocoma</i>	x		x	x	x	x	x			8	E	IV-V.	un, ve-ae	45	0,1	III.
42.	<i>Cheilosia cynocephala</i>	x	x	x	x	x	x	x			4	E	IV-IX.	bi, ve-au	38	0,1	III.
43.	<i>Cheilosia fasciata</i>	x	x	x	x	x	x	x			17	E	II-VI.	un, ve-pr	333	0,5	II.
44.	<i>Cheilosia flavipes</i>	x	x	x	x	x	x	x			6	E, EU	IV-VI.	un, ve-ae	134	0,2	IV.
45.	<i>Cheilosia fraterna</i>	x						x			1	?	V.	un, ve-ae	2	~	I.
46.	<i>Cheilosia frontalis</i>	x						x	x		3	E	IV.	un, ve-ae	5	~	I.
47.	<i>Cheilosia gigantea</i>	x	x	x	x	x	x	x			4	E, NR	III-IX.	ve-au	113	0,2	III.
48.	<i>Cheilosia griseifacies</i>	x						x			1	?	V.	un, ve	1	~	I.
49.	<i>Cheilosia grossa</i>	x	x	x	x	x	x	x			9	E, VI	II-V.	un, ve	41	0,1	III.
50.	<i>Cheilosia himantopus</i>	x		x	x			x	x		5	NR	IV-VI.	un, ve-pr	62	0,1	I.
51.	<i>Cheilosia illustrata</i>	x	x		x	x	x	x			11	E	IV-IX.	ve-au	75	0,1	III.
52.	<i>Cheilosia impressa</i>	x	x	x	x	x	x	x			15	EU	IV-IX.	ve-au	880	1,2	IV.
53.	<i>Cheilosia insignis</i>	x						x				E	IV-VIII.	ve-ae	6	~	I.
54.	<i>Cheilosia lasiopa</i>	x	x	x	x			x	x		6	E	IV-VIII.	ve-ae	93	0,1	III.
55.	<i>Cheilosia laticornis</i>	x						x	x		4	EU	IV-VIII.	un, ve-ae	24	~	II.
56.	<i>Cheilosia latifrons</i>	x	x	x	x	x	x	x			7	EU	IV-IX.	bi, ve-au	92	0,1	III.
57.	<i>Cheilosia lenis</i>			x					x		1	E	IV.	un, ve	1	~	I.
58.	<i>Cheilosia longula</i>					x			x		1	E	VIII.	ae-au	1	~	I.
59.	<i>Cheilosia melanopa</i>	x						x			1	E?	IV-VI.	ve-pr	3	~	I.
60.	<i>Cheilosia melanura</i>								x	x	1	E?	V.	ve-ae	2	~	I.
61.	<i>Cheilosia mutabilis</i>	x	x	x	x	x	x	x			10	EU	IV-VIII.	ve-au	199	0,3	IV.
62.	<i>Cheilosia nebulosa</i>					x			x		2	E, M	IV.	un, ve	5	~	II.
63.	<i>Cheilosia nigripes</i>	x	x	x	x	x	x	x			6	E, NR	IV-VI.	un, ve-pr	542	0,8	IV.
64.	<i>Cheilosia orthotricha</i>	x	x			x			x	x	4	erdö	II-V.	un, ve	89	0,1	II.
65.	<i>Cheilosia pagana</i>	x	x	x	x	x	x	x			82	EU	III-IX.	ol, ve-au	395	0,6	IV.
66.	<i>Cheilosia praecox</i>	x	x	x	x	x	x	x			10	E, EU	II-IX.	ol, ve-au	233	0,3	IV.
67.	<i>Cheilosia proxima</i>	x	x	x	x	x	x	x			11	E, EU	IV-IX.	bi, ve-au	69	0,1	III.
68.	<i>Cheilosia pubera</i>	x									2	NR	IV-VI.	ve-ae	3	~	I.
69.	<i>Cheilosia ramunculi</i>	x	x	x	x			x	x		7	NR, E	IV-VI.	ve-ae	88	0,1	III.
70.	<i>Cheilosia schnabli</i>	x				x						E, RK	V-VII.	ve-ae	3	~	I.
71.	<i>Cheilosia scutellata</i>	x	x	x	x	x	x	x			17	EU	IV-IX.	ve-au	237	0,3	IV.
72.	<i>Cheilosia soror</i>	x	x	x	x	x	x	x			9	E	IV-X.	ve-au	741	1,1	IV.
73.	<i>Cheilosia subpicipennis</i>					x	x		x		1	E	IV.	un, ve-pr	4	~	I.
74.	<i>Cheilosia variabilis</i>	x	x	x	x	x	x	x			19	E	IV-IX.	bi, ve-au	1359	1,9	IV.
75.	<i>Cheilosia velutina</i>	x	x	x	x	x	x	x			9	VI, NR	IV-IX.	ve-au	85	0,1	III.
76.	<i>Cheilosia vernalis</i>	x	x	x	x	x	x	x			23	EU	III-IX.	ol, ve-au	184	0,3	IV.
77.	<i>Cheilosia vicina</i>	x	x	x	x	x	x	x			8	E, EU	III-VII.	bi?, ve-au	719	1	IV.
78.	<i>Cheilosia vulpina</i>	x	x	x	x	x	x	x			10	E	IV-IX.	bi, ve-au	135	0,2	III.
79.	<i>Chrysogaster cemeritorum</i>	x	x	x	x	x	x			x	11	VI	IV-IX.	ve-au	111	0,2	III.
80.	<i>Chrysogaster solstitialis</i>	x	x	x	x	x	x			x	15	VI, E	V-IX.	ve-au	283	0,4	IV.
81.	<i>Chrysotoxum arcuatum</i>	x	x	x	x	x	x			x	22	E, RK	IV-IX.	ve-au	351	0,5	IV.
82.	<i>Chrysotoxum bicinctum</i>	x	x	x	x	x	x			x	22	RK, E	V-X.	ve-au	155	0,2	IV.
83.	<i>Chrysotoxum cautum</i>	x	x	x	x	x	x			x	17	RK, E	IV-VIII.	bi, ve-ae	545	0,8	IV.
84.	<i>Chrysotoxum elegans</i>	x	x	x	x	x	x			x	10	E, RK	IV-IX.	ve-ae	113	0,2	IV.
85.	<i>Chrysotoxum fasciatum</i>	x	x	x						x	8	E	V-VIII.	bi?, ve-ae	23	~	III.
86.	<i>Chrysotoxum fasciolatum</i>	x								x	2	E	V-VI.	ve-ae	3	~	I.
87.	<i>Chrysotoxum intermedium</i>	x				x	x			x	7	E	IV-IX.	bi?, ve-au	15	~	III.
88.	<i>Chrysotoxum lineare</i>			x		x				x	1	RK, V	VI-VIII.	un, ae	6	~	II.
89.	<i>Chr. octomaculatum</i>	x			x	x	x			x		E, SZ	IV-IX.	xe, ve-aut	20	~	III.
90.	<i>Chrysotoxum vernalc</i>	x	x	x	x	x	x			x	19	E, RK	IV-VI.	un, ve-pr	469	0,7	IV.

91.	<i>Chrysotoxum verralli</i>	x	x	x	x	x	x		x	12	RK, E	IV-IX.	ve-au	171	0,2	IV.
92.	<i>Criorhina asilica</i>	x	x	x	x	x	x		x	8	E	IV-VI.	un, ve-pr	81	0,1	III.
93.	<i>Criorhina pachymera</i>	x	x						x	1	E	V-VI.	un, ve-ae	2	~	I.
94.	<i>Criorhina ranunculi</i>	x	x						x	4	E	II-VI.	un, ve-pr	5	~	I.
95.	<i>Dasysyrphus albostrigatus</i>	x	x	x	x	x	x		x	19	E (EU)	IV-X.	bi, ve-au	159	0,2	IV.
96.	<i>Dasysyrphus friuliensis</i>	x	x						x	4	E	IV-VI.	un, ve-pr	13	~	II.
97.	<i>Dasysyrphus hilaris</i>	x	x	x	x	x	x		x	9	E	IV-VI.	un, ve-pr	38	0,1	III.
98.	<i>Dasysyrphus pinastri</i>	x	x	x		x	x		x	14	E	IV-VII.	bi?, ve-ae	75	0,1	III.
99.	<i>Dasysyrphus tricinctus</i>	x	x	x	x	x	x		x	20	E	IV-X.	ol, ve-au	104	0,2	IV.
100.	<i>Dasysyrphus venustus</i>	x	x	x	x	x	x		x	24	E	III-VIII.	bi?, ve-ae	614	0,9	IV.
101.	<i>Didea alneti</i>	x	x	x	x	x	x		x	8	E	V-IX.	bi?, ve-au	35	0,1	III.
102.	<i>Didea fasciata</i>	x		x	x	x	x		x	11	E	IV-X.	bi, ve-au	53	0,1	III.
103.	<i>Didea intermedia</i>	x		x	x	x	x		x	10	E (xe)	IV-IX.	bi, ve-au	54	0,1	III.
104.	<i>Doros profuges</i>	x		x	x	x			x	2	E	IV-VII.	ve-au	16	~	III.
105.	<i>Epistrophe cryptica</i>	x							x		?	IV.	ve?	2	~	I.
106.	<i>Epistrophe diaphana</i>	x	x	x	x	x			x	5	E, NR	V-IX.	ve-ae	56	0,1	III.
107.	<i>Epistrophe eligans</i>	x	x	x	x	x	x		x	11	E, EU	III-VII.	un, ve-pr	374	0,5	IV.
108.	<i>Epistrophe flava</i>	x		x	x	x	x		x	5	E	IV-VIII.	ve-ae	39	0,1	III.
109.	<i>Epistrophe grossulariae</i>	x	x	x	x	x			x	7	E, EU	IV-IX.	ve-au	26	~	III.
110.	<i>Epistrophe melanostoma</i>	x	x	x	x	x	x		x	7	E, EU	IV-VII.	un, ve-ae	34	0,1	IV.
111.	<i>Epistrophe nitidicollis</i>	x	x	x	x	x	x		x	21	E	IV-VIII.	bi?, ve-ae	273	0,4	IV.
112.	<i>Epistrophe ochrostoma</i>	x			x	x	x		x	4	E	IV-VIII.	ve-ae	14	~	III.
113.	<i>Epistrophella euchroma</i>	x	x	x	x	x	x		x	4	E	IV-VIII.	un, ve-ae	29	~	III.
114.	<i>Episyrphus balteatus</i>	x	x	x	x	x	x		x	143	EU	I-XII.	ol	4803	6,8	V.
115.	<i>Eriozona syrphoides</i>	x							x	3	E	V-IX.	bi, ve-au	4	~	I.
116.	<i>Eristalinus aeneus</i>	x	x	x	x	x	x		x	141	EU, VI	I-XII.	ol	440	0,6	V.
117.	<i>Eristalinus sepulchralis</i>	x	x	x	x	x	x		x	104	EU, VI	III-X.	ol?, ve-au	534	0,8	V.
118.	<i>Eristalis abusiva</i>	x			x	x			x	10	EU	IV-IX.	ol?, ve-au	15	~	III.
119.	<i>Eristalis alpina</i>	x		x					x	4	E	IV-VIII.	ve-ae	30	~	II.
120.	<i>Eristalis arbutorum</i>	x	x	x	x	x	x		x	237	EU	II-XI.	ol?, ve-au	3232	4,6	V.
121.	<i>Eristalis horticola</i>	x	x	x	x	x	x		x	21	E	IV-X.	ol?, ve-au	155	0,2	IV.
122.	<i>Eristalis interrupta</i>	x	x	x	x	x	x		x	130	EU	IV-X.	ve-au	771	1,1	V.
123.	<i>Eristalis intricaria</i>	x		x	x	x	x		x	9	EU	II-IX.	ol?, ve-au	33	0,1	III.
124.	<i>Eristalis jugorum</i>	x							x	1	E	V-VIII.	ve-ae	8	~	II.
125.	<i>Eristalis pertinax</i>	x	x	x	x	x	x		x	182	EU	II-XI.	ol, ve-au	1048	1,5	IV.
126.	<i>Eristalis rupium</i>	x	x	x		x	x		x	11	E	V-IX.	ve-au	39	0,1	III.
127.	<i>Eristalis similis</i>	x	x	x	x	x	x		x	6	EU?	IV-X.	ve-au	119	0,2	III.
128.	<i>Eristalis tenax</i>	x	x	x	x	x	x		x	242	EU	I-XII.	ol	4775	6,8	V.
129.	<i>Eristalis vitripennis</i>				x		x		x	1	E, VI	VII.	Ve-ae	2	~	I.
130.	<i>Eumerus flavitarsis</i>	x			x	x					E, SZ	V-VII.	ve-ae	5	~	II.
131.	<i>Eumerus grandis</i>	x				x	x				?	V-VII.	ve-ae	8	~	II.
132.	<i>Eumerus longicornis</i>						x				?	VII.	ae?	1	~	I.
133.	<i>Eumerus ornatus</i>	x	x	x	x	x	x				E, EU	V-IX.	ve-au	103	0,1	III.
134.	<i>Eumerus ovatus</i>				x						SZ	IV.	ve-ae	2	~	II.
135.	<i>Eumerus ruficornis</i>					x	x				?, NR	V-VII.	ve-ae	2	~	I.
136.	<i>Eumerus sogdianus</i>	x	x	x	x	x	x			10	EU	V-IX.	bi?, ve-au	61	0,1	IV.
137.	<i>Eumerus strigatus</i>	x	x	x	x	x	x			22	EU	V-IX.	ol?, ve-au	280	0,4	IV.
138.	<i>Eumerus tarsalis</i>	x			x	x	x				EU?	V-VII.	ve-ae	11	~	I.
139.	<i>Eumerus tauricus</i>	x							x		RK, SZ	VIII.	ae, xe	2	~	I.
140.	<i>Eumerus tricolor</i>	x	x	x	x	x	x			3	RK, SZ	V-IX.	ve-au, xe	36	0,1	III.

141.	<i>Eumerus tuberculatus</i>	x	x	x	x	x	x	x		3	EU	V-IX.	bi, ve-au	28	~	III.
142.	<i>Eupeodes corollae</i>	x	x	x	x	x	x	x		154	EU	I-XII.	ol	1901	2,7	V.
143.	<i>Eupeodes flaviceps</i>	x		x	x	x	x	x		1	?	V.-XII.	ol?	18	1	III.
144.	<i>Eupeodes lapponicus</i>	x	x	x	x	x	x	x		9	E	II-IX.	ve-au	74	0,1	III.
145.	<i>Eupeodes latifasciatus</i>	x	x	x	x	x	x	x		12	EU	II-XI.	ol, ve-au	100	0,1	IV.
146.	<i>Eupeodes latilunulatus</i>	x		x	x	x		x		4	?	IV-VIII.	ve-ae	13	~	II.
147.	<i>Eupeodes luniger</i>	x	x	x	x	x	x	x		16	EU	III-XI.	ol, ve-au	353	0,5	IV.
148.	<i>Eupeodes nitens</i>	x		x	x	x		x		1	E	IV-VIII.	ve-ae	19	~	III.
149.	<i>Ferdinandea cuprea</i>	x	x	x	x	x	x	x		19	E	IV-X.	ol, ve-au	158	0,2	IV.
150.	<i>Ferdinandea ruficornis</i>	x		x				x		2	?	IV-VI.	bi, ve-ae	3	~	II.
151.	<i>Helophilus hybridus</i>	x	x	x	x	x		x		11	VI (EU)	V-IX.	ve-au	11	~	III.
152.	<i>Helophilus pendulus</i>	x	x	x	x	x	x	x		129	EU NR	II-X.	bi, ve-au	772	1,1	V.
153.	<i>Helophilus trivittatus</i>	x	x	x	x	x	x	x		33	EU VI	IV-XI.	ve-au	441	0,6	V.
154.	<i>Heringia heringi</i>	x	x	x	x	x	x	x		4	E	IV-IX.	bi, ve-au	89	0,1	III.
155.	<i>Heringia senilis</i>	x			x	x		x		1	E	IV-IX.	ve-au	15	~	II.
156.	<i>Ischyrosyrphus glaucius</i>	x		x		x		x		5	E	V-VII.	un, ve-ae	8	~	II.
157.	<i>Ischyrosyrphus laternarius</i>	x		x		x		x		8	E	V-VII.	un, ve-ae	7	~	II.
158.	<i>Lejogaster metallina</i>	x		x		x		x		10	VI, NR	IV-IX.	ve-au	114	0,2	III.
159.	<i>Lejogaster tarsata</i>	x	x	x	x	x	x	x		7	VI, NR	IV-IX.	ve-au	74	0,1	IV.
160.	<i>Lejops vittatus</i>	x		x		x		x		10	VI, NR	IV-VIII.	ve-ae	230	0,3	III.
161.	<i>Leucozona lucorum</i>	x	x	x		x		x		15	E	IV.-VII.	bi	108	0,2	III.
162.	<i>Mallota cimbiciformis</i>	x		x				x		4	E	VI-VIII.	ae	3	~	II.
163.	<i>Mallota fuciformis</i>	x	x	x	x		x			3	E	III-V.	un, ve	10	~	II.
164.	<i>Megasyrphus erraticus</i>	x	x	x		x		x		11	E	V-VIII.	bi?, ve-ae	17	~	III.
165.	<i>Melangyna barbifrons</i>	x		x		x		x		4	E	II-V.	un, ve	17	~	II.
166.	<i>Melangyna compositarum</i>	x		x		x		x		3	E?	IV-IX.	ve-au	32	~	III.
167.	<i>Melangyna labiatarum</i>	x			x	x		x		4	E	IV-VII.	ve-ae	12	~	I.
168.	<i>Melangyna lasiophthalma</i>	x	x	x	x	x	x	x		12	E	II-V.	un, ve	198	0,3	III.
169.	<i>Melangyna quadrimaculata</i>	x		x		x		x		8	E	IV-VI.	un, ve-pr	11	~	II.
170.	<i>Melangyna umbellatarum</i>	x	x		x		x	x		6	E (M)	IV-X.	ve-au	33	0,1	III.
171.	<i>Melanogaster aeresa</i>	x	x	x	x	x	x	x		5	VI, NR	V-IX.	ve-au	91	0,1	III.
172.	<i>Melanogaster hirtella</i>	x			x	x	x	x		5	VI, NR	V.	bi?, ve-ae	11	~	II.
173.	<i>Melanogaster nuda</i>	x	x	x	x	x	x	x		8	VI, NR	IV-VIII.	bi?, ve-ae	1527	2,2	IV.
174.	<i>Melanostoma dubium</i>	x						x			E?	V.	ve-ae	1	~	I.
175.	<i>Melanostoma mellinum</i>	x	x	x	x	x	x	x		164	EU	III-X.	ol, ve-au	1962	2,8	V.
176.	<i>Melanostoma scalare</i>	x	x	x	x	x	x	x		94	E, NR	IV-X.	ol?, ve-au	818	1,2	IV.
177.	<i>Meligramma cincta</i>	x	x	x	x	x	x	x		9	E	IV-IX.	un? ve-au	89	0,1	III.
178.	<i>Meligramma guttata</i>	x	x		x	x	x	x		8	E	V-IX.	ve-au	10	~	III.
179.	<i>Meligramma triangulifera</i>	x			x	x		x		4	E	IV-VIII.	bi, ve-ae	17	~	III.
180.	<i>Meliscaeva auricollis</i>	x	x	x	x	x	x	x		15	E, EU	II-IX.	ol, ve-au	110	0,2	III.
181.	<i>Meliscaeva cinctella</i>	x	x	x	x	x	x	x		27	E, EU	IV-IX.	ol, ve-au	59	0,1	IV.
182.	<i>Merodon aberrans</i>					x	x	x		1	SZ?	V-VI.	un, ve-pr	8	~	I.
183.	<i>Merodon aeneus</i>				x	x	x			2	SZ	V.	ve-ae, xc	6	~	I.
184.	<i>Merodon albifrons</i>				x	x	x	x			SZ	V-VI.	ve-ae	10	~	II.
185.	<i>Merodon armipes</i>	x	x	x	x		x	x		4	E, SZ	IV-VI.	ve-pr	56	0,1	III.
186.	<i>Merodon auripes</i>						x	x			E	V.	ve?	1	~	I.
187.	<i>Merodon avidus</i>	x	x	x	x	x	x	x		8	SZ	III-IX.	ve-au	405	0,6	IV.
188.	<i>Merodon cinereus</i>	x						x		1	E	V.	ve-ae	4	~	I.
189.	<i>Merodon clavipes</i>	x	x		x		x	x		1	SZ	V-VI.	ve-ae	17	~	III.
190.	<i>Merodon constans</i>	x	x	x	x	x	x	x		7	SZ	V-IX.	ve-au	197	0,3	III.

191.	<i>Merodon equestris</i>			x	x	x	x	x			5	E	V-VI.	ve-ae	6	~	II.
192.	<i>Merodon nigritaris</i>	x	x	x	x	x	x	x			7	SZ	IV-VIII.	ve-ae	342	0,5	III.
193.	<i>Merodon ruficornis</i>	x	x	x		x	x	x			3	E, SZ	IV-IX.	ve-au	20	~	III.
194.	<i>Merodon rufus</i>	x	x	x	x			x			2	SZ	V-IX.	ve-au	27	~	II.
195.	<i>Merodon tricinctus</i>				x		x	x				SZ	VI-VIII.	ae	4	~	I.
196.	<i>Mesembrius peregrinus</i>	x	x	x	x	x				x	5	E, VI	V-VIII.	ve-ae	40	0,1	III.
197.	<i>Microdon devius</i>	x	x		x	x				?	2	E, NR	IV-VIII.	un, ve-ae	29	~	III.
198.	<i>Microdon eggeri</i>	x	x	x	x	x	x			?	2	E	IV-VI.	un, ve-ae	36	0,1	III.
199.	<i>Microdon mutabilis</i>	x	x	x	x	x	x			?	3	E, NR	IV-VII.	un, ve-ae	53	0,1	III.
200.	<i>Milesia crabroniformis</i>				x					x	1	SZ	VII.	ae?	1	~	I.
201.	<i>Milesia semiluctifera</i>				x					x	1	SZ	IX.	ve-au	2	~	I.
202.	<i>Myathropa florea</i>	x	x	x	x	x	x			x	153	EU	IV-XI.	ol, ve-au	756	1,1	V.
203.	<i>Myolepta dubia</i>	x	x	x	x	x	x			x	4	E	V-VIII.	ve-ae	41	0,1	III.
204.	<i>Myolepta nigritaris</i>	x	x		x	x				x		E	V-VIII.	ve-ae	6	~	I.
205.	<i>Myolepta obscura</i>	x	x	x		x	x			x		E	IV-VII.	ve-ae	15	~	II.
206.	<i>Myolepta potens</i>	x	x	x	x					x		E	V-VI.	ve-pr	19	~	II.
207.	<i>Myolepta vara</i>	x	x	x	x					x	2	E	IV-VI.	ve-pr	22	~	III.
208.	<i>Neoascia annexa</i>	x	x	x	x	x	x			x	2	E, V	IV-X.	ve-au	112	0,2	III.
209.	<i>Neoascia geniculata</i>	x		x	x	x				x	4	VI	IV-IX.	ve-au	57	0,1	II.
210.	<i>Neoascia interrupta</i>	x	x	x	x	x	x			x	5	VI, M	IV-IX.	ve-au	141	0,2	IV.
211.	<i>Neoascia meticulosa</i>	x		x	x	x				x	12	VI, NR	IV-IX.	bi, ve-au	274	0,4	IV.
212.	<i>Neoascia obliqua</i>	x	x	x	x	x	x			x	1	VI	IV-X.	ve-au	243	0,3	IV.
213.	<i>Neoascia podagrica</i>	x	x	x	x	x	x			x	20	EU, V	III-X.	ol, ve-au	330	0,5	IV.
214.	<i>Neoascia tenuis</i>	x	x	x	x	x	x			x	13	VI, M	IV-X.	bi?, ve-au	620	0,9	IV.
215.	<i>Neoascia unifasciata</i>	x		x	x		x			x	2	NR, V	II-VII.	ve-ae	26	~	II.
216.	<i>Neocnemodon brevidens</i>	x			x	x		x			2	E	IV-IX.	bi, ve-au	13	~	III.
217.	<i>Neocnemodon latitarsis</i>	x			x	x	x		x		6	E	IV-IX.	bi?, ve-au	33	0,1	III.
218.	<i>Neocnemodon pubescens</i>	x	x		x	x	x		x		13	E	IV-VIII.	bi?, ve-au	56	0,1	III.
219.	<i>Neocnemodon vitripennis</i>	x			x	x	x		x		2	E	IV-VIII.	bi?, ve-au	31	~	III.
220.	<i>Orthonevra brevicornis</i>	x		x	x		x			x	9	M, NR	IV-VI.	un, ve-pr	29	~	III.
221.	<i>Orthonevra elegans</i>	x		x	x	x				x	2	E, M	IV-IX.	ve-au	19	~	II.
222.	<i>Orthonevra frontalis</i>	x		x	x		x			x	4	VI, NR	V-VII.	ve-ae	24	~	II.
223.	<i>Orthonevra geniculata</i>	x	x		x					x	6	M, NR	IV-VI.	un, ve-pr	15	~	II.
224.	<i>Orthonevra incisa</i>					x	x			x		E, NR	V.	ve	2	~	I.
225.	<i>Orthonevra intermedia</i>	x		x		x	x			x	3	V, NR	V-VII.	ve-ae	14	~	III.
226.	<i>Orthonevra nobilis</i>	x		x	x	x	x			x	15	EU, V	IV-IX.	ve-au	108	0,2	III.
227.	<i>Orthonevra splendens</i>	x	x		x	x				x	2	E, M	IV-IX.	bi, ve-au	23	~	III.
228.	<i>Paragus albifrons</i>	x			x					x	3	EU (NR)	V-VIII.	ve-ae	4	~	II.
229.	<i>Paragus bicolor</i>	x	x	x	x	x	x		x			EU	IX-IX.	ve-au	34	0,1	III.
230.	<i>Paragus cinctus</i>		x				x		x		2	?	IV-VII.	ve-ae	2	~	I.
231.	<i>Paragus finitimus</i>	x	x	x	x	x	x		x		11	EU, SZ	IX-IX.	ve-au	84	0,1	IV.
232.	<i>Paragus haemorrhous</i>	x	x	x	x	x	x		x		19	EU, SZ	IV-IX.	ve-au	187	0,3	IV.
233.	<i>Paragus majoranae</i>	x	x	x	x	x	x		x		16	EU, SZ	IV-X.	ve-au	286	0,4	IV.
234.	<i>Paragus quadrifasciatus</i>				x	x				x		?	V-VII.	ve-ae	5	~	II.
235.	<i>Paragus tibialis</i>	x		x	x	x				x	6	EU, SZ	V-VIII.	ve-ae	11	~	III.
236.	<i>Parasyrphus annulatus</i>	x	x	x	x	x				x	11	E	IV-VIII.	ve-ae	72	0,1	III.
237.	<i>Parasyrphus lineola</i>	x	x	x	x	x	x			x	15	E	IV-IX.	ol, ve-au	48	0,1	III.
238.	<i>Parasyrphus macularis</i>	x			x	x				x	6	E	IV-V.	un, ve	8	~	I.
239.	<i>Parasyrphus malinellus</i>	x			x	x	x			x	10	E	IV-VII.	un, ve-ae	40	0,1	II.
240.	<i>Parasyrphus nigritaris</i>	x			x		x				1	E	IV-VII.	ve-ae	15	~	II.

241.	<i>Parasyrphus punctulatus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x		13	E, M	II-VI.	un, ve-pr	45	0,1	III.
242.	<i>Parasyrphus vittiger</i>	x	x	x	x	x	x	x	x		16	E	III-IX.	ol?, ve-au	75	0,1	III.
243.	<i>Parhelophilus fruetorum</i>	x	x	x	x	x	x		x		16	NR, V	V-IX.	ve-au	119	0,2	III.
244.	<i>Parhelophilus versicolor</i>	x	x	x	x	x	x		x		21	VI	IV-IX.	ve-au	517	0,7	IV.
245.	<i>Pelecocera latifrons</i>	x	x	x	x	x	x		x		4	E	IV-VI.	ve-pr	218	0,3	III.
246.	<i>Pelecocera tricincta</i>	x	x	x	x	x			x		8	SZ, E	V-IX.	ve-au	19	~	III.
247.	<i>Pipiza austriaca</i>	x	x						x		6	E	IV-VIII.	bi, ve-ae	18	~	III.
248.	<i>Pipiza bimaculata</i>	x	x	x	x	x	x		x		14	E	IV-IX.	bi, ve-au	159	0,2	IV.
249.	<i>Pipiza fasciata</i>	x		x	x	x			x		2	E	V-IX.	ve-au	32	~	III.
250.	<i>Pipiza festiva</i>	x	x	x	x	x	x		x		4	EU	IV-VIII.	un, ve-ae	46	0,1	IV.
251.	<i>Pipiza lugubris</i>	x	x		x				x		8	E	IV-IX.	bi, ve-au	32	~	III.
252.	<i>Pipiza luteitarsis</i>	x		x	x				x			E	IV-VII.	un, ve-ae	10	~	II.
253.	<i>Pipiza noctiluca</i>	x	x	x	x	x	x		x		21	EU	IV-IX.	bi, ve-au	186	0,3	IV.
254.	<i>Pipiza quadrimaculata</i>	x	x	x		x			x		14	E	IV-VIII.	ve-ae	17	~	III.
255.	<i>Pipizella annulata</i>	x		x	x		x		x		3	EU?	V-VIII.	ve-ae	32	~	III.
256.	<i>Pipizella divicoi</i>	x	x	x	x	x	x		x		4	RK, SZ	IV-VIII.	un? ve-ae	96	0,1	III.
257.	<i>Pipizella maculipennis</i>	x	x	x	x	x	x		x		2	EU?	V-IX.	ve-au	90	0,1	IV.
258.	<i>Pipizella viduata</i>	x	x	x	x	x	x		x		30	EU	IV-X.	bi, ve-au	1153	1,6	V.
259.	<i>Pipizella virens</i>	x	x	x	x	x	x		x		5	E	IV-VIII.	ve-ae	80	0,1	IV.
260.	<i>Pipizella zenegenensis</i>	x			x				x			?	IV-VII.	ve-ae	2	~	I.
261.	<i>Platycheirus albimanus</i>	x	x	x	x	x	x		x		87	EU (E)	II-X.	ol, ve-au	1099	1,6	IV.
262.	<i>Platycheirus ambiguus</i>	x		x	x	x	x		x		2	E	II-V.	un, ve	19	~	III.
263.	<i>Platycheirus angustatus</i>	x	x	x	x	x	x		x		13	NR	IV-IX.	bi?, ve-au	279	0,4	IV.
264.	<i>Platycheirus chypeatus</i>	x	x	x	x	x	x		x		197	EU (RR)	IV-IX.	bi?, ve-au	1098	1,6	V.
265.	<i>Platycheirus discimanus</i>	x			x				x		4	EU	III-V.	un, ve	10	~	II.
266.	<i>Platycheirus europaeus</i>	x		x	x	x	x		x		17	?	IV-VII.	bi?, ve-au	59	0,1	II.
267.	<i>Platycheirus fulviventris</i>	x	x	x	x	x	x		x		15	NR (M)	III-X.	ol?, ve-au	235	0,3	IV.
268.	<i>Platycheirus jaerensis</i>	x							x		1	E?	V.	un?, ve	2	~	I.
269.	<i>Platycheirus manicatus</i>	x							x		6	EU	V-VIII.	bi, ve-ae	6	~	I.
270.	<i>Platycheirus parmatius</i>	x				x			x		5	E	IV-VI.	un, ve	10	~	II.
271.	<i>Platycheirus peltatus</i>	x	x	x	x	x	x		x		19	EU	IV-IX.	ol?, ve-au	269	0,4	IV.
272.	<i>Platycheirus podagratus</i>				x	x			x		2	NR	V-VIII.	ve-ae	2	~	I.
273.	<i>Platycheirus scambus</i>	x			x	x			x		2	NR	V-VIII.	bi?, ve-ae	6	~	II.
274.	<i>Platycheirus scutatus</i>	x	x	x	x	x	x		x		12	E	IV-X.	ve-au	131	0,2	IV.
275.	<i>Platycheirus sticticus</i>	x	x	x	x	x			x		3	E	V-IX.	ve-ae	15	~	II.
276.	<i>Platycheirus tarsalis</i>	x	x			x			x		4	E	IV-VI.	un, ve-pr	24	~	II.
277.	<i>Pocota personata</i>	x							x		2	E	IV-VI.	un, ve-pr	2	~	I.
278.	<i>Psarus abdominalis</i>	x	x	x	x	x	x	?	?		3	E	V-VIII.	un, ve-ae	26	~	III.
279.	<i>Psilota anthracina</i>		x				x	?	?		3	E	V.	ve-pr	5	~	i.
280.	<i>Psilota innupta</i>	x		x			x	?	?		2	E?	III-V.	ve-pr	5	~	I.
281.	<i>Pyrophaena granditarsa</i>	x	x	x	x			?	?		6	VI, M	VII-VIII.	ae	5	~	II.
282.	<i>Pyrophaena rosarum</i>	x	x	x	x	x	x	?	?		12	VI, NR	IV-IX.	ol, ve-au	270	0,4	IV.
283.	<i>Rhingia campestris</i>	x	x	x	x	x	x		x		60	EU	III-X.	ol, ve-au	494	0,7	IV.
284.	<i>Rhingia rostrata</i>	x	x		x	x			x		5	E?	IV-VIII.	ol, ve-ae	13	~	II.
285.	<i>Scaeva dignota</i>	x		x	x		x		x		1	?	VI-VII.	ae?	7	~	I.
286.	<i>Scaeva pyrastris</i>	x	x	x	x	x	x		x		113	EU	I-XII.	ol?, ve-au	984	1,4	V.
287.	<i>Scaeva selenitica</i>	x	x	x	x	x	x		x		21	EU (E)	II-XII.	ol?, ve-au	136	0,2	IV.
288.	<i>Sericomyia silentis</i>	x						?	?		1	E	VI.	ve-au	1	~	I.
289.	<i>Spazigaster ambulans</i>	x	x		x	x		?	?			E?	VI-VIII.	ae	7	~	II.
290.	<i>Sphaerophoria batava</i>	x	x	x	x	x	x		x		3	SZ (E)	IV-IX.	ve-au	44	0,1	III.

291.	<i>Sphaerophoria fatorum</i>	x			x	x	x		x	4	RK (SZ)	V-VIII.	ve-ae	5	~	II.
292.	<i>Sph. interrupta</i>	x		x		x			x	7	RK	IV-VIII.	bi?, ve-ae	15	~	III.
293.	<i>Sphaerophoria loewi</i>	x			x				x	3	M. V	V-VIII.	ve-ae	4	~	II.
294.	<i>Sph. philanthus</i>	x							x		SZ	VIII.	ve-ae	1	~	I.
295.	<i>Sph. rueppellii</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	8	SZ (EU)	V-IX.	ve-au	32	~	IV.
296.	<i>Sphaerophoria scripta</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	218	EU, SZ	III-XI.	ol?, ve-au	5461	7,7	V.
297.	<i>Sphaerophoria shirchan</i>	x							x		E?	V.	?	2	~	I.
298.	<i>Sphaerophoria taeniata</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	9	EU	IV-IX.	bi?, ve-au	518	0,7	V.
299.	<i>Sphaerophoria virgata</i>	x		x		x			x	6	SZ	VI-VIII.	ae	11	~	III.
300.	<i>Sphagina clavata</i>	x		x	x		x		x	3	E, V	V-VII.	ve-ae	15	~	II.
301.	<i>Sphagina chinipes</i>	x	x	x	x				x	11	E, V	IV-IX.	bi?, ve-au	66	0,1	III.
302.	<i>Sphagina elegans</i>	x	x		x	x			x	8	E, V	V-VIII.	bi?, ve-ae	46	0,1	III.
303.	<i>Sphagina latifrons</i>	x				x	x		x	3	E, V	V-VIII.	ve-ae	13	~	I.
304.	<i>Sphagina sibirica</i>	x			x				x	7	E, V	V-VIII.	ve-ae	14	~	II.
305.	<i>Sphagina verecunda</i>	x	x			x	x		x	5	E, V	IV-VIII.	ve-ae	33	0,1	II.
306.	<i>Sphiximorpha binominata</i>				x				x		EU?	V.	un, ve	1	~	I.
307.	<i>Sphiximorpha subsessilis</i>				x	x			x	1	EU?	V-VI.	un, ve-pr	5	~	I.
308.	<i>Spilomyia diophthalma</i>	x				x			x	2	E, SZ	V-VI.	ve-ae	2	~	II.
309.	<i>Spilomyia manicata</i>	x	x		x				x	2	E?	IV-VIII.	ve-ae	15	~	II.
310.	<i>Spilomyia salinum</i>	x		x	x		x		x	2	E	IV-VIII.	ve-ae	16	~	II.
311.	<i>Syritta pipiens</i>	x	x	x	x	x	x		x	167	EU	II-XI.	ol?, ve-au	2088	2,9	V.
312.	<i>Syrphus ribesii</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	129	EU	II-XI.	ol?, ve-au	1236	1,8	V.
313.	<i>Syrphus torvus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	79	E, EU	II-X.	ol, ve-au	947	1,3	IV.
314.	<i>Syrphus vitripennis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	165	EU	II-XI.	ol?, ve-au	3536	4,5	V.
315.	<i>Temnostoma apiforme</i>	x			x	x	x		x	3	E	V-VII.	ve-ae	12	~	II.
316.	<i>Temnostoma bombylans</i>	x	x	x	x	x	x		x	8	E	IV-VI.	un, ve-ae	78	1,1	III.
317.	<i>Temnostoma meridionale</i>	x			x				x	2	E	IV-VII.	ve-ae	8	~	I.
318.	<i>Temnostoma vespiforme</i>	x					x		x	9	E	V-VIII.	bi?, ve-ae	15	~	III.
319.	<i>Trichopsomyia flavitarsis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	2	E (EU)	IV-VIII.	ve-ae	31	~	III.
320.	<i>Triglyphus primus</i>	x		x	x	x	x	x	?	8	SZ (E)	IV-IX.	bi, ve-au	35	0,1	III.
321.	<i>Tropidia fasciata</i>	x			x	x			x	2	E?	IV-VIII.	ve-ae	3	~	I.
322.	<i>Tropidia scita</i>	x	x	x	x	x	x		x	18	VI	IV-X.	bi, ve-au	211	0,3	IV.
323.	<i>Volucella bombylans</i>	x	x	x	x	x	x		?	15	E (EU)	III-VIII.	bi?, ve-ae	248	0,4	IV.
324.	<i>Volucella inanis</i>	x	x	x	x	x	x		?	20	E	V-IX.	ve-au	349	0,5	IV.
325.	<i>Volucella inflata</i>	x		x	x	x	x		?	8	E	V-VIII.	un, ve-ae	42	0,1	III.
326.	<i>Volucella pellucens</i>	x	x	x	x	x	x		?	70	E (EU)	V-IX.	bi, ve-au	300	0,4	IV.
327.	<i>Volucella zonaria</i>	x	x	x	x	x	x		?	12	E	IV-X.	ve-au	98	0,1	IV.
328.	<i>Xanthandrus comtus</i>	x		x	x	x	x	x	x	9	E (EU)	V-X.	ol, ve-au	43	0,1	III.
329.	<i>Xanthogramma dives</i>	x			x	x	x		?	2	?	V-VIII.	ve-ae	12	~	III.
330.	<i>Xanthogramma festivum</i>	x	x	x	x	x	x		?	5	E (SZ)	IV-VI.	un, ve	89	0,1	IV.
331.	<i>Xanthogramma laetum</i>	x		x	x	x	x		?	4	E	IV-VIII.	ve-ae	26	~	III.
332.	<i>X. pedisseguum</i>	x	x	x	x	x	x		?	12	E (EU)	IX-IX.	ve-au	262	0,4	IV.
333.	<i>Xylota abiens</i>	x		x	x	x			x	4	E	V-VIII.	ve-ae	11	~	II.
334.	<i>Xylota florum</i>	x		x		x			x	7	E	IV-IX.	ve-au	38	0,1	III.
335.	<i>Xylota ignava</i>	x							x	2	E, V	IV-IX.	ve-au	5	~	II.
336.	<i>Xylota meigeniana</i>	x			x				x	1	E, V	V-VIII.	ve-ae	3	~	I.
337.	<i>Xylota segnis</i>	x	x	x	x	x	x		x	14	E (EU)	II-IX.	ol, ve-au	331	0,5	IV.
338.	<i>Xylota sylvorum</i>	x	x	x	x	x	x		x	6	E	V-IX.	ve-au	67	0,1	IV.
339.	<i>Xylota tarda</i>	x							x		E	V.	ve-au	2	~	II.
340.	<i>Xylota xanthocnema</i>	x	x	x	x	x			x	4	E	V-VIII.	ve-ae	17	~	III.

A gyűjtőhelyek jegyzéke

A faunisztikai alapadatok (a gyűjtőhely, a gyűjtés időpontja és a gyűjtő személye) legjelentősebb eleme a gyűjtőhely (lelőhely). Nagyon fontos, hogy ez topográfiailag pontosan azonosítható tulajdonnév legyen. A gyűjtőhely lehet önálló település vagy annak egy része, illetőleg a település közigazgatási határán belüli földrajzi név. Utóbbi két esetben feltétlenül meg kell adni (zárójelben) a közigazgatási hovatartozást jelentő település nevét. A gyűjtőhelyek írására vonatkozó részletes szabályok és ajánlások több dolgozatban megtalálhatók (pl. DÉVAI *et al.* 1987, 1997). A zengőlégy fauna kutatásában, főleg az utóbbi időben, iparkodtunk ennek figyelembevételével dolgozni. Ezt tükrözi a 688 zengőlégy gyűjtőhelyet tartalmazó alábbi lista, valamint a kötet faunisztikai adatközlő fejezete is:

1. Adásztevel	33. Baglyas-hegy (Várpalota)	68. Barátok-útja (Bakonyszücs)
2. Agár-tető (Sáska)	34. Bakonybánk	69. Barbacs-hegy (Vállus)
3. Ajka	35. Bakonybél	70. Barnag
4. Ajkarendek (Ajka)	36. Bakonycsernye	71. Bazsi
5. Akasztó-domb (Tihany)	37. Bakonygyepes (Ajka)	72. Bánd
6. Akli (Zirc)	38. Bakonyjákó	73. Bándi-mező (Várvölgy)
7. Alsó-erdő (Nemesvámos)	39. Bakonykoppány	74. Bántai-rét (Öskü)
8. Alsómajor (Borzavár)	40. Bakonykúti	75. Bázasai-öböl (Aszófő)
10. Alsó-Nyirádi-erdő (Nyirád)	41. Bakonynána	76. Bázasai-öböl (Tihany)
9. Alsóörs	42. Bakonyszlop	77. Becce (Dörgicse)
10. Alsóperepuszta (Olaszfalva)	43. Bakonypölöske	78. Beccehegy (Balatonyörök)
11. Alsó-rét (Bakonycoppány)	44. Bakonyszentkirály	79. Becsei-erdő (Noszlop)
12. Antal-hegy (Szigliget)	45. Bakonyszentlászló	80. Belső-tó (Tihany)
13. Aprós-erdő (Felsőörs)	46. Bakonyszombathely	81. Berek (Tapolca)
14. Aranyos-völgy (Csesznek)	47. Bakonyszücs	82. Berzsenyi-forrás (Balatonfüred)
15. Aranyos-völgy (Veszprém)	48. Bakonytamási	83. Betekints-völgy (Veszprém)
16. Aszófő	49. Balatonakali	84. Béb
17. Aszófői-sarok (Balatonfüred)	50. Balatonalmádi	85. Bé-lap (Balatonyörök)
18. Aszófői-sarok (Tihany)	51. Balatonarács (Balatonfüred)	86. Billege (Lesencetomaj)
19. Aszófői-séd (Aszófő)	52. Balatoncsicsó	87. Billegei-erdő (Lesencetomaj)
20. Augusztintanya (Hárskút)	53. Balatonederics	88. Bocskor-hegy (Zirc)
21. Ábrahámhegy	54. Balatonfüred	89. Bodajk
22. Ábrahám-hegy (Ábrahámhegy)	55. Balatonfűzfő	90. Bodorfa
23. Ácsteszér	56. Balatonyörök	91. Boncosos-tető (Monostorapáti)
24. Álmos-hegy (Eplény)	57. Balatonhenye	92. Bondoró-hegy (Kapolcs)
25. Álmos-hegy (Hajmáskér)	58. Balatoni-Gyermekközpont (Zánka)	93. Borostyán-hegy (Hárskút)
26. Badacsony (Badacsonytomaj)	59. Balatonkenese	94. Borostyán-kút (Bakonybél)
27. Badacsony (Várpalota)	60. Balatonrendes	95. Borzás-hegy (Hárskút)
28. Badacsony-hegy (Badacsonytomaj)	61. Balatonszepezd	96. Borzavár
29. Badacsonyörs (Badacsonytomaj)	62. Balatonszőlős	97. Bozót (Badacsonytördemic)
30. Badacsonyörsi-öböl (Badacsonytomaj)	63. Balatonudvari	98. Bódé (Ajka)
31. Badacsonytomaj	64. Balázs-tető (Dörgicse)	99. Bődögei-erdő (Homokbödöge)
32. Badacsonytördemic	65. Balinka	101. Bődön-kúti-árok (Fenyőfő)
	66. Balog-szeg-hegy (Szentgál)	102. Budatava (Balatonalmádi)
	67. Barátlakások (Tihany)	

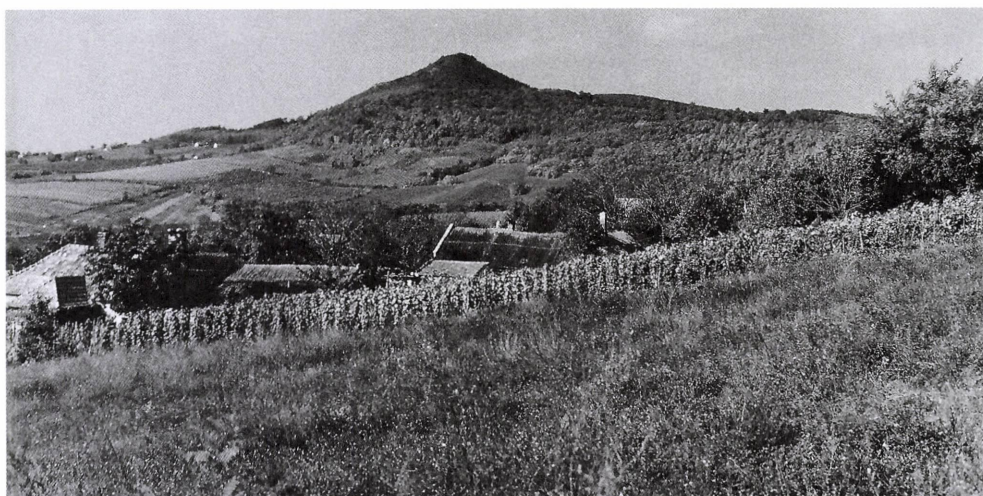
103. Burok-völgy (Bakonykúti)
104. Burok-völgy (Isztimér)
105. Büdöskút (Vállus)
106. Büdös-kút (Vállus)
107. Büdös-kúti-völgy (Gyenesdiás)
108. Büdöskútpuszta (Veszprém)
109. Bükkös-árok (Isztimér)
110. Cigány-domb (Zirc)
111. Ciklámenes-erdő (Porva)
112. Cinege-domb (Felsőörs)
113. Cuha-szurdok (Bakonyzentlászló)
114. Cuha-völgy (Bakonyzentlászló)
115. Cuha-völgy (Csesznek)
116. Cuha-völgy (Zirc)
117. Csabberékpuszta (Márkó)
118. Csabrendek
119. Csalános-hegy (Csehbánya)
120. Csapszári-erdő (Súr)
121. Csárda-hegy (Úrkút)
122. Csatár-hegy (Veszprém)
123. Csatka
124. Csákány-hegy (Paloznak)
125. Csákány-völgy (Tés)
126. Csárda-völgy (Borzavár)
127. Csehbánya
128. Csehi-erdő (Gic)
129. Csengő-hegy (Bakonynána)
130. Csengő-hegy (Zirc)
131. Csere-hegy (Bakonypölöske)
132. Cseres (Halimba)
133. Cser-hát (Királyszentistván)
134. Cser-hegy (Tihany)
135. Cseri-erdő (Pétfürdő)
136. Cserszegtomaj
137. Cser-tető (Mencshely)
138. Cservárpuszta (Ajka)
139. Csesznek
140. Csetény
141. Csetényi-erdő (Vállus)
142. Csetényi-rét (Vállus)
143. Csékúti-hegy (Ajka)
144. Csékúti-legelő (Ajka)
145. Csicsói-erdő (Balatoncsicsó)
146. Csilla-hegy (Zalahaláp)
147. Csobánc (Gyulakeszi)
148. Csojányos-völgy (Kislőd)
149. Csonkás (Tapolca)
150. Csopak
151. Csorszai-rét (Balatonakali)
152. Csóka-hegy (Ravazd)
153. Csóka-kő (Keszthely)
154. Csór
155. Csőszpuszta (Tés)
156. Csőszpusztai-tó (Tés)
157. Csúcs-hegy (Tihany)
158. Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó)
159. Csurgói-tározó (Kincsesbánya)
160. Csurgó-kút (Magyarpolány)
161. Diósi-rétek (Tihany)
162. Diszel (Tapolca)
163. Disznó-domb (Pannonhalma)
164. Dolosd (Bakonycsernye)
165. Dolosdi-rét (Bakonycsernye)
166. Doma-hegy (Monostorapáti)
167. Dongó-mező (Balatonudvari)
168. Döbrönte
169. Dörgicse
170. Dudar
171. Durrogó (Bodajk)
172. Dült-nyíres (Nyirád)
173. Ecséri-erdő (Kővágóörs)
174. Edericsi-hegy (Balatongyörök)
175. Eger-víz (Szigliget)
176. Elő-erdő (Ugod)
177. Eperjes (Olaszfalú)
178. Eplény
179. Eplény-vá. (Veszprém)
180. Epres-oldal (Lókút)
181. Esztergáli-kút (Hárskút)
182. Esztergáli-völgy (Hárskút)
183. Farkasgyepű
184. Fehérvárcsurgó
185. Fekete-hegy (Köveskál)
186. Fekete-hegy (Szentbékálla)
187. Fekete-hegy (Vonyarcvashegy)
188. Fekete-séd (Bakonybél)
189. Fekete-séd (Szentgál)
190. Feketevízpuszta (Bakonyzombathely)
191. Felső-bükk (Borzavár)
192. Felső-Hajag (Hárskút)
193. Felső-Nyirádi-erdő (Nyirád)
194. Felsőörs
195. Felsőpere (Olaszfalú)
196. Fenyőfő
197. Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyzentlászló)
198. Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő)
199. Fenyős-domb (Tapolca)
200. Fülöp-hegy (Révfülöp)
201. Füredi-öböl (Tihany)
202. Füzeti-tó (Balatoncsicsó)
203. Fűzfőfürdő (Balatonfűzfő)
204. Fűzfői-öböl (Balatonfűzfő)
205. Gaja-szurdok (Bodajk)
206. Gaja-völgy (Bakonynána)
207. Gaja-völgy (Jásd)
208. Ganna
209. Garga-hegy (Balatongyörök)
210. Gáspár-kúti-dűlő (Hárskút)
211. Gát-hegy (Bakonybél)
212. Gátra-dűlő (Tapolca)
213. Gejzírmező (Tihany)
214. Gella-patak (Bakonybél)
215. Gellért-tó (Nagyvázsony)
216. Generál-erdő (Porva)
217. Gerence-völgy (Bakonybél)
218. Gerence-völgy (Bakonyzücs)
219. Gerencséri-erdő (Gic)
220. Gézaháza (Csesznek)
221. Gödrös (Tihany)
222. Gróf-rét (Hegymagas)
223. Gulács (Nemesgulács)
224. Gulya-domb (Veszprém)
225. Gyenesdiás
226. Gyepükaján
227. Gyökerez-árok (Veszprém)
228. Gyöngyös-hegy (Hárskút)
229. Gyulafirátót (Veszprém)
230. Gyulafirátóti-halastó (Veszprém)
231. Gyulakeszi

232. Hajagos (Nagyvázsony)
 233. Hajmás-hegy (Porva)
 234. Hajmáskér
 235. Hajmáspuszta
 (Bakonyzentkirály)
 236. Halimba
 237. Hamuház (Isztimér)
 238. Hamuházi-dűlő (Tapolca)
 239. Hangyálos-hegy (Döbrönte)
 240. Hatosi-dűlő (Tapolca)
 241. Hatosmalom (Tapolca)
 242. Három-hegy (Zirc)
 243. Hárskút
 244. Hegyes-berek (Tés)
 245. Hegyesd
 246. Hegyesd (Tapolca)
 247. Hegyes-tű (Monoszló)
 248. Hegymagas
 249. Herend
 250. Hétszázpuszta (Isztimér)
 251. Hévíz
 252. Hidegkút
 253. Hidegkút (Zalaszántó)
 254. Homokbödöge
 255. Hosszú-hegy (Tihany)
 256. Hosszú-völgy
 (Vonyarcvashegy)
 257. Hódos-ér
 (Bakonyzentlászló)
 258. Hódos-ér (Porva)
 259. Hubertlak (Ugod)
 260. Huszárokélpusztá
 (Bakonyzücs)
 261. Huszárokélpusztá (Ugod)
 262. Iharkút (Bakonyjákó)
 263. Imre-herceg-hegy (Pannon-
 halma)
 264. Incekfa (Herend)
 265. Inota (Várpalota)
 266. Iszka-hegy
 (Iszkaszentgyörgy)
 267. Iszkaszentgyörgy
 268. Isztimér
 269. Jáger-rét (Németbánya)
 270. Jásd
 271. Jókaibánya (Ajka)
 272. Jutas (Veszprém)
 273. Kab-hegy (Nagyvázsony)
 274. Kakas-hegy (Fenyőfő)
 275. Kakas-hegy (Zirc)
 276. Kalapács (Pápa)
 277. Kalapmező (Szigliget)
 278. Kamon-kő (Szigliget)
 279. Kapolcs
 280. Kardosrét (Zirc)
 281. Katonaverő-völgy
 (Lesencefalu)
 282. Kádárta (Veszprém)
 283. Kálomisz-tó (Kapolcs)
 284. Káptalanfa
 285. Káptalanfüred
 (Balatonalmádi)
 286. Káptalantóti
 287. Kemencés-part (Szigliget)
 288. Kenyeri-erdő
 (Bakonyzentlászló)
 289. Kereked (Csopak)
 290. Kerekedi-öböl (Csopak)
 291. Kerekes-erdő (Nyírad)
 292. Kerek-tó (Szentbékállá)
 293. Keresztúri-erdő
 (Veszprémvarsány)
 294. Keresztúri-rét
 (Veszprémvarsány)
 295. Kertesdő (Pénzesgyőr)
 296. Keszthely
 297. Keszthelyi-hegység
 (Keszthely)
 298. Kék-hegy (Fenyőfő)
 299. Kékkút
 300. Kékkúti-hegy (Kékkút)
 301. Kiliántelep (Balatonudvari)
 302. Kincsesbánya
 303. Kinizsi-forrás (Pula)
 304. Királykapu (Ugod)
 305. Király-kúti-erdő (Zirc)
 306. Király-kút-völgy (Lovas)
 307. Királyszállás (Isztimér)
 308. Királyszentistván
 309. Kisapáti
 310. Kis-Bakony-erdő
 (Lesenceistvánd)
 311. Kis-Berecki-erdő
 (Veszprém)
 312. Kis-Bükk (Márkó)
 313. Kisdörgicse
 314. Kis-erdő (Tapolca)
 315. Kis-erdő (Tihany)
 316. Kis-erdő-tető (Tihany)
 317. Kis-Futóné (Tés)
 318. Kishajmáspuszta
 (Bakonyzentkirály)
 319. Kis-Holomány (Porva)
 320. Kis-láz (Várkölyg)
 321. Kislőd
 322. Kislődi-erdő (Kislőd)
 323. Kisnyalkai-cseres
 (Pannonhalma)
 324. Kis-Som-hegy (Pénzesgyőr)
 325. Kiszépalmapusztá
 (Fenyőfő)
 326. Kis-tó (Pécsely)
 327. Kígyós-patak (Káptalanfa)
 328. Kígyós-völgy
 (Balatongyörök)
 329. Kolontár
 330. Kolontári-erdő (Kolontár)
 331. Koloska-völgy
 (Balatonfüred)
 332. Kopasz-hegy (Bakonyzücs)
 333. Kopasz-hegy
 (Mindszentkálá)
 334. Kopasz-hegy (Sümeg)
 335. Kornyi-tó (Kővágóörs)
 336. Kornyi-tó (Köveskál)
 337. Kovácsi-erdő (Zalaszántó)
 338. Kovácsi-hegy (Nagygörbő)
 339. Köcsi-tó (Balatonalmádi)
 340. Kökényes (Eplény)
 341. Köleskepe-árok (Ajka)
 342. Kövecses-hegy
 (Fehérvárcsurgó)
 343. Köves-földek (Aszfód)
 344. Köveskál
 345. Köveskáli-hegy (Köveskál)
 346. Középső-Hajag (Szentgál)
 347. Kő-árok (Csesznek)
 348. Kő-hegy (Csesznek)
 349. Kő-hegy
 (Szentkirályszabadja)
 350. Kőhegypusztá
 (Bakonyoszlop)
 351. Kő-kapu (Badacsonytomaj)
 352. Kőmagas (Gyulakeszi)

353. Kőmosó-hegy (Csesznek)
354. Kő-orra (Lesenceistvánd)
355. Kőpince-forrás
(Bakonyszentkirály)
356. Kőrísgyőr-patak
(Pénzesgyőr)
357. Kőrös-hegy (Bakonyszücs)
358. Kővágóörs
359. Kula-domb (Tapolca)
360. Kup
361. Kupi-erdő (Kup)
362. Külső-berek (Balatonfüred)
363. Külső-tó (Tihany)
364. Laczkó-forrás (Veszprém)
365. Laposok (Bakonnyákó)
366. Lazsnak-úti-dűlő (Hárskút)
367. Lábdi-alja
(Badacsonytördemic)
368. Lázi
369. Láz-tető (Vállus)
370. Lesaljamajor (Réde)
371. Lesencefalu
372. Lesenceistvánd
373. Lesencetomaj
374. Lesence-völgy (Sümeg)
375. Liba-hegy (Bakonyszopos)
376. Litér
377. Lovas
378. Lókút
379. Lúd-gége (Szigliget)
380. Magyalosi-erdő (Ravaszd)
381. Magyal-tető (Balatonhenye)
382. Magyarpolány
383. Malom-hegy (Bánd)
384. Malom-völgy (Eplény)
385. Malom-völgy (Felsőörs)
386. Malom-völgy (Halimba)
387. Malom-völgy
(Szentkirályszabadja)
388. Mánc-hegy (Ganna)
389. Mánc-hegy (Magyarpolány)
390. Márkó
391. Márkus-szekerénye (Tés)
392. Mecsertelep (Balinka)
393. Meggyes-erdő (Devecser)
394. Meleg-hegy (Rezi)
395. Meleg-víz (Gyepükaján)
396. Mencshely
397. Menyeka (Márkó)
398. Menyekai-erdő (Bánd)
399. Mester-Hajag (Hárskút)
400. Ménesjáráspuszta (Porva)
401. Miklád (Veszprém)
402. Miklós-Pál-hegy (Szentgál)
403. Mindszentkál
404. Mogyorós-domb (Herend)
405. Mogyorós-domb (Tapolca)
406. Mogyorós-hegy
(Királyszentistván)
407. Mogyorós-hegy (Litér)
408. Mogyoróskert (Csesznek)
409. Molnár-kút-árok (Ugod)
410. Monostorapáti
411. Monostorapáti-tározó
(Hegyesd)
412. Monostorapáti-tározó
(Monostorapáti)
413. Monostori-tó
(Balatonhenye)
414. Monoszló
415. Móroc-tető (Tés)
416. Nagydém
417. Nagy-erdő (Dörgicse)
418. Nagysztergár
419. Nagyházi-erdő
(Bakonyszombathely)
420. Nagy-Látó-hegy (Veszprém)
421. Nagy-Láz-hegy (Várvölgy)
422. Nagy-mező (Balatonakali)
423. Nagy-mező (Balatonfüred)
424. Nagy-mező (Gyenesdiás)
425. Nagy-mező (Hajmáskér)
426. Nagy-mező (Tapolca)
427. Nagy-rét
(Bakonyszentkirály)
428. Nagy-Som-hegy
(Bakonymbél)
429. Nagy-Som-hegy
(Pénzesgyőr)
430. Nagytárkánypuszta
(Csabrendek)
431. Nagytevel
432. Nagy-tó (Öcs)
433. Nagyvázsöny
434. Nagyveleg
435. Náci-hegy (Pula)
436. Nemesgulács
437. Nemeshány
438. Nemes-oldal (Lesencefalu)
439. Nemesvamos
440. Nemesvita
441. Némethánya
442. Noszlop
443. Nosztori-völgy (Csopak)
444. Nyereg-hegy (Tihany)
445. Nyilas-rétek (Aszófő)
446. Nyirád
447. Nyíres (Ajka)
448. Nyíresi-legelő (Jásd)
449. Nyírespuszta (Csabrendek)
450. Nyír-tó (Nagyvázsöny)
451. Odvas-kő-hegy
(Bakonyszücs)
452. Olaszfalu
453. Óbudavár
454. Ódörög (Zalahaláp)
455. Óvár (Tihany)
456. Öcs
457. Ördög-árok (Bakonyszopos)
458. Ördög-rét
(Bakonyszentlászló)
459. Öreg-Futóné (Tés)
460. Öreg-hegy (Aszófő)
461. Öreg-hegy (Balatonalmádi)
462. Öreg-hegy (Balatonfüred)
463. Öreg-hegy (Mindszentkál)
464. Öreg-hegy (Nagytevel)
465. Öreg-hegy (Vászoly)
466. Öreg-park (Balatonalmádi)
467. Öreg-séd (Bakonymbél)
468. Öreg-Szarvad-árok
(Bakonyszücs)
469. Öröm-hegy
(Bakonypölöske)
470. Örvényes
471. Örvényesi-séd (Örvényes)
472. Öskü
473. Padrag (Ajka)
474. Padragkút (Ajka)
475. Paloznak
476. Paloznaki-öböl (Paloznak)
477. Pannonhalma
478. Pannonhalmi-arborétum
(Pannonhalma)

479. Pap-földek (Szigliget)
480. Pap-kúti-erdő (Döbrönte)
481. Papod (Lókút)
482. Pap-rét (Nagyvázsony)
483. Part-fő (Balatonkenese)
484. Pálháláspuszta (Porva)
485. Pálinkaház (Porva)
486. Pápakovácsi
487. Pápasalamon
488. Pápateszér
489. Peremartoni-erdő (Berhida)
490. Peres-erdő (Farkasgyepű)
491. Pető-hegy (Gyenesdiás)
492. Pécsely
493. Pénzesgyőr
494. Pétfürdő
495. Péter-hegy (Balatonfüred)
496. Péti-hegy (Óskü)
497. Pintér-árok (Zirc)
498. Pintér-hegy (Zirc)
499. Pisztrángos-tó (Fenyőfő)
500. Pisztrángos-tó (Németbánya)
501. Polányi-hegy (Magyarpolány)
502. Porva
503. Porva-Csesznek-vá. (Csesznek)
504. Pula
505. Pulai-erdő (Pula)
506. Pusztamiske
507. Púpos-hegy (Rezi)
508. Rakottás-völgy (Hárskút)
509. Raposka
510. Ravazd
511. Ravazdi-erdő (Ravazd)
512. Ravazdi-halastó (Ravazd)
513. Rák-sík (Devecser)
514. Ráktanya (Hárskút)
515. Ráskói-patak (Kapolcs)
516. Rátai-csáva (Tihany)
517. Rátóti-Nagy-mező (Veszprém)
518. Recsek-hegy (Hidegkút)
519. Rendeki-hegy (Csabrendek)
520. Rezi
521. Réde
522. Répás-árok (Veszprém)
523. Révfülöp
524. Révkörnyék (Tihany)
525. Réz-hegy (Táp)
526. Római-fürdő (Bakonynána)
527. Sajkod (Tihany)
528. Salföld
529. Sarvaly (Sümeg)
530. Sarvaly-erdő (Sümeg)
531. Savanyú-kúti-dűlő (Kékkút)
532. Sas-hegy (Iszkaszentgyörgy)
533. Sánc-hegy (Szápár)
534. Sárscsikút (Padragkút)
535. Sárosfői-erdő (Káptalanfa)
536. Sárosfőpuszta (Káptalanfa)
537. Sásdi-rét (Köveskál)
538. Sás-dűlő (Bakonyszücs)
539. Sáska
540. Sás-rét (Örvényes)
541. Sátorma-hegy (Szentbékállá)
542. Sátorréti-erdő (Súr)
543. Sebron (Tapolca)
544. Sokorópátka
545. Som-berek-séd (Ugod)
546. Sombokor (Barnag)
547. Somhegy (Bakonybél)
548. Somlyó-hegy (Alsóörs)
549. Somod (Szentgál)
550. Sói-rétek (Balatonakali)
551. Sós-köves (Veszprém)
552. Sömögyei-dűlő (Keszthely)
553. Sövénykút (Bakonyszentkirály)
554. Stefánia-völgy (Hárskút)
555. Súr
556. Sümeg
557. Sümegcsehi
558. Sümegprága
559. Sűrű-harasz (Tapolca)
560. Sűrű-hegy (Dudar)
561. Szabadság-park (Devecser)
562. Szarkádi-erdő (Tihany)
563. Szarkádi-part (Tihany)
564. Szarvaskút (Zirc)
565. Szarvaskúti-bükkös (Zirc)
566. Szápár
567. Száraz-Gerence (Bakonybél)
568. Szár-hegy (Ugod)
569. Sebikei-erdő (Zalaszántó)
570. Szentantalfa
571. Szentbékállá
572. Szentgál
573. Szent-György-hegy (Hegymagas)
574. Szent-György-hegy (Kisapáti)
575. Szent-György-hegy (Raposka)
576. Szent-György-hegy (Tapolca)
577. Szentjakabfa
578. Szentkirályszabadja
579. Szent-kút-árok (Tapolca)
580. Szent-Mihály-domb (Vonyarcvashegy)
581. Szent-Miklós-völgy (Vállus)
582. Szent-Péter-hegy (Hegyész)
583. Szepezdfürdő (Balatonszepezd)
584. Szerdahelyi-öböl (Alsóörs)
585. Szesztra-hegy (Zirc)
586. Széki-erdő (Devecser)
587. Széki-tó (Devecser)
588. Szék-tető (Gyenesdiás)
589. Széles-árok (Bodajk)
590. Szénégető (Ugod)
591. Szépalma (Porva)
592. Szépalmapuszta (Porva)
593. Szigliget
594. Szigligeti-arborétum (Szigliget)
595. Szilvádi-hegy (Salföld)
596. Szilvág (Kincsesbánya)
597. Szömörke-völgy (Bakonybél)
598. Szóc
599. Szőlő-mál (Herend)
600. Tagon
601. Taliándörög
602. Tamás-hegy (Balatonfüred)
603. Tapolca
604. Tapolcafő (Pápa)
605. Tapolcai-parkerdő (Tapolca)
606. Tapolca-patak (Raposka)
607. Tapolca-patak (Szigliget)

608. Tapolca-patak (Tapolca)
609. Tapolca-patak-menti-rétek (Tapolca)
610. Tarlóra-hegy (Monoszló)
611. Tábor-mező (Várpalota)
612. Tálodi-erdő (Pula)
613. Tálodi-erdő (Vigántpetend)
614. Tárnoki-erdő (Bodajk)
615. Tátika (Zalaszántó)
616. Tekeres-völgy (Veszprém)
617. Tépécs-hegy (Kővágóórs)
618. Tés
619. Tihany
620. Tihanyi-félsziget (Tihany)
621. Tik-hegy (Taliándörögd)
622. Tilos-erdő (Pénzesgyőr)
623. Tisztavíz-forrás (Szentgál)
624. Tímár-erdő (Mór)
625. Tobán-hegy (Eplény)
626. Töbruk (Balatonfűzfő)
627. Torma-rét (Nagyvázsony)
628. Tódi-mező (Paloznak)
629. Tői-dűlő (Öskü)
630. Tóti-hegy (Káptalantóti)
631. Tótvázsony
632. Tündér-hegy (Vilonya)
633. Tündérmajor (Zirc)
634. Tüsképuszta (Csabrendek)
635. Tűzkő-hegy (Úrkút)
636. Tűzköves-hegy (Szentgál)
637. Ubaldpuszta (Bakonycsernye)
638. Ugod
639. Urasági-erdő (Réde)
640. Uzsabánya (Lesenceistvánd)
641. Uzsza-Erdésztelep (Lesenceistvánd)
642. Uzsai-csarabos (Sümeg)
643. Újdörögd (Zalahaláp)
644. Újmajor (Veszprémvarsány)
645. Újmajori-erdészlak (Veszprémvarsány)
646. Úrbéri-erdő (Sümeg)
647. Úrkút
648. Üsti-hegy (Szentgál)
649. Vad-tó (Zalaszántó)
650. Vállus
651. Váralja (Tapolca)
652. Vár-bükk Csesznek)
653. Vár-hegy (Csesznek)
654. Vár-hegy (Sümeg)
655. Vár-hegy (Szigliget)
656. Városlőd
657. Várpalota
658. Vár-rét (Zalaszántó)
659. Vár-völgy
660. Vár-völgy (Vállus)
661. Vár-völgy (Várpalota)
662. Vásártér (Keszthely)
663. Vászoly
664. Veimpuszta (Nagyesztergár)
665. Veszprém
666. Veszprémfajsz
667. Veszprémvarsány
668. Vég-máli-hegy (Révfülöp)
669. Véndek-hegy Tapolca)
670. Véndeki-erdő (Tapolca)
671. Vigántpetend
672. Vindornyalak
673. Vinye (Bakonyszentlászló)
674. Viszlói-erdő (Tapolca)
675. Viszló-völgy (Tapolca)
676. Vonyarcvashegy
677. Vörösberény (Balatonalmádi)
678. Vörös-domb (Kővágóórs)
679. Vörös-János-séd (Ugod)
680. Vöröstó
681. Zab-mező (Tótvázsony)
682. Zalahaláp
683. Zalaszántó
684. Zánka
685. Zirc
686. Zirci-arborétum (Zirc)
687. Zörög-tető (Bakonyszentkirály)
688. Zsidó-hegy (Bakonynána)

16. ábra: Balaton-felvidéki táj, háttérben a Tóti-hegy

17. ábra: A Déli-Bakony Ajkarendek környékén, háttérben Magyarpolány

18. ábra: Gyertyános-tölgyes részlet a Kupa-erdőben

A gyűjtők jegyzéke a nevük rövidítésével:

<i>Nem szerepel a gyűjtő neve</i>	A	<i>Novák Frigyes</i>	NF
<i>Ábrahám Levente</i>	ÁL	<i>Nyári Judit</i>	NYJ
<i>Bajári Erzsébet</i>	BE	<i>Orosz András</i>	OA
<i>Bajza Zsuzsa</i>	BZS	<i>Papp Jenő</i>	PJ
<i>Bali József</i>	BJ	<i>Papp László</i>	PL
<i>Balla Katalin</i>	BK	<i>Pataki János</i>	PAT
<i>Bankovics Attila</i>	BA	<i>Péti Miklós</i>	PM
<i>Barta Zoltán</i>	BZ	<i>Piedlné</i>	PIE
<i>Bánkúti Károly</i>	BÁK	<i>Podlussány Attila</i>	PA
<i>Berczi Lajos</i>	BL	<i>Podlussány Lajos</i>	POL
<i>Bessenyi Ferenc</i>	BF	<i>Ponyi Jenő</i>	POJ
<i>Bezsilla László</i>	BEL	<i>Rasztik Viktória</i>	RÁ
<i>Bürgés György</i>	BGY	<i>Rác István</i>	RI
<i>Csellényi</i>	CSE	<i>Rézbányai László</i>	RL
<i>Csiby Mária</i>	CSM	<i>Rozner István</i>	RI
<i>Dax Margit</i>	DAX	<i>Rónaszékiné</i>	RNÉ
<i>Deák Bárdos Péter</i>	DBP	<i>Sáringer Gyula</i>	SGY
<i>Dietzel Gyula</i>	DGY	<i>Sinkovicz Ilona</i>	SI
<i>Dobos Attila</i>	DA	<i>Sipos Imre</i>	SIP
<i>Erdős József</i>	EJ	<i>Soós Árpád</i>	SÁ
<i>Éri Kinga</i>	ÉRI	<i>Sólymosné</i>	SNÉ
<i>Fazekas Imre</i>	FI	<i>Stadler András</i>	SA
<i>Fejérváryné</i>	FNÉ	<i>Szalóki Dezső</i>	SZD
<i>Fék Mária</i>	FM	<i>Szautnerné</i>	SZNÉ
<i>Györfly György</i>	GYÖ	<i>Szelényi Gusztáv</i>	SZG
<i>Györflyné</i>	GYNÉ	<i>Szöcs Gábor</i>	SZÓ
<i>Hadnagy László</i>	HL	<i>Szöcs József</i>	SZJ
<i>Harmat Beáta</i>	HB	<i>Szurgyi Zsuzsanna</i>	SZU
<i>Havasi Árpád</i>	HÁ	<i>Szvezsényi László</i>	SZL
<i>Havasiné</i>	HAV	<i>Tállós Pál</i>	TAP
<i>Herczig Béla</i>	HER	<i>Topál György</i>	TGY
<i>Huszár Mária</i>	HM	<i>Tóth Elemér</i>	TE
<i>Kalivoda Béla</i>	KB	<i>Tóth Ilona</i>	TI
<i>Kasper Ágota</i>	KÁ	<i>Tóth László</i>	TL
<i>Kaszab Zoltán</i>	KZ	<i>Tóth Pál</i>	TP
<i>Katona Klára</i>	KK	<i>Tóth Sándor</i>	TS
<i>Kecskeméti István</i>	KI	<i>Uherkovich Ákos</i>	UÁ
<i>Kölkös Gábor</i>	KG	<i>Újhelyi Sándor</i>	ÚS
<i>Lendvai Mária</i>	LM	<i>Varga Ibolya</i>	VAI
<i>Magyar Miklós</i>	MM	<i>Vers Tamás</i>	VT
<i>Mahunka Sándor</i>	MS	<i>Vers P. Róbert</i>	VPR
<i>Máj Ferenc</i>	MÁF	<i>Vészélovszky Zoltán</i>	VESZ
<i>Mészáros Zoltán</i>	MZ	<i>Visnyovszky Éva</i>	VÉ
<i>Mihályi Ferenc</i>	MF	<i>Vitéz Ágnes</i>	VIT
<i>Misikné</i>	MI	<i>Weninger Tibor</i>	WEN
<i>Móczár László</i>	ML	<i>Zilahi-Sebess Géza</i>	ZSG
<i>Nagy Éva</i>	NÉ	<i>Zombori Lajos</i>	ZL
<i>Neruzsil István</i>	NI	<i>Zsámboki László</i>	ZSL
<i>Németh Lajos</i>	NL	<i>Zsirkó Gizella</i>	ZSIG

Egyéb rövidítések:

+MAL = Malaise-csapdával gyűjtve;

+TÁL = tálcscsapdával („sárgatál”) gyűjtve;

+FÉNY = fénycsapdával gyűjtve;

♂ = hím;

♀ = nőtény.

A fajok és a lelőhelyadatok felsorolása

A szerzők a szerteágazó faunisztikai irodalomban általában eltérő rendszert használnak. Ugyancsak rendkívül sokrétű az alkalmazott nevezéktan. Jelen kötetben a legújabb, hat elismert zengőlégy-specialista által összeállított német faunalista, valamint rendszer (SSYMANEK *et al.* 1999) szolgál mintául.

A munka a taxonok rövid jellemzése mellett, valamennyi rendelkezésre álló alapadatot tartalmazza. Ezek a gyűjtés helye, időpontja, a példányszám hím és nőtény bontásban, a gyűjtő neve, valamint a gyűjtőeszköz, amennyiben az nem a szokásos lepkeháló (leggyakrabban a Malaise-csapda).

Az adatok írása egységesen (az előző bekezdésben foglaltak sorrendjében) történik. A gyűjtőhelyek többsége közelebbi (általában földrajzi) név, melynek közigazgatási hovatarozását a zárójelben szereplő település határozza meg. A faunisztikai adatközlő fejezetben, a közelebbi nevek írásánál, a zárójeles közigazgatási névre csak az azonos nevű, de más más településhez tartozó gyűjtőhelyek (pl. Malom-völgy) esetében van szükség.

Az adatok felsorolásánál alkalmazott írásjelek értelmezése:

- az egyes gyűjtőhelyekhez tartozó valamennyi adatot, azaz az ún. adattömböket elválasztó jel (gondolatjel);
- : a gyűjtőhely neve utáni jel (kettőspont);
- ; az azonos gyűjtőhelyek adattömbjeit felépítő, dátumból, példányszámból és a gyűjtő személyének kódjából (illetve az esetleges további adatokból) álló ún. adatsoporthoz tartozó jel (pontos vessző);
- , az egy-egy adatsoporthoz tartozó ún. adategységeket, azaz a dátumot, a példányszámot és a gyűjtő személyének kódját (illetve az esetleges további adatokat) elkülönítő jel (vessző).

SYRPHINAE

Baccha Fabricius, 1805

Közepes nagyságú, feltűnően karcsú testű, rendszerint árnyékos biotópokban, erdőszegélyekben, gyakran zárt erdőkben is élő zengőlegyek. Évente általában több (legalább kettő) nemzedékük van (oligovoltinok). Lárvájuk afidofág életmódú, főleg levéltetvekkkel és pajzstetvekkkel táplálkoznak. Mindkét hazai fajuk előfordul a Bakonyvidéken.

Baccha elongata (Fabricius, 1775)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Nearktikus régió. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg a domb- és hegyvidéken, mindenfelé gyűjthető. A Bakonyvidék minden kistáján megtaláltuk.

Különösen árnyékos (elsősorban nedves) élőhelyeken, erdőkben, erdőszegélyeken, cserjésekben él, olykor kertekben is megtalálható. Imágója április közepétől szeptember végéig repül. Rajzásában kiemelkedő csúcs nem figyelhető meg.

Egy Zirc környéki káposztaföldön a káposzta levéltetű (*Brevicoryne brassicae*) telepre tojást rakó nőtényt sikerült megfigyelni. Lárvját a következő levéltetveken találtuk: *Brachycaudus napelli*, *Brevicoryne brassicae*, *Macrosiphum rosae*, *Uroleucon jaceae*. A lárvák feltehetően áttelelnek.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Angelica sylvestris*, *Circaea lutetiana*, *Galium odoratum*, *Lactuca sativa*, *Ranunculus repens*, *Rubus caesius*, *Rubus ideaus*, *Stachys silvatica*.

Első említése a Bakonyvidékről Tapolcáról származik (THALHAMMER 1900). Ugyanez az adat szerepel később SZILÁDY (1941) dolgozatában is.

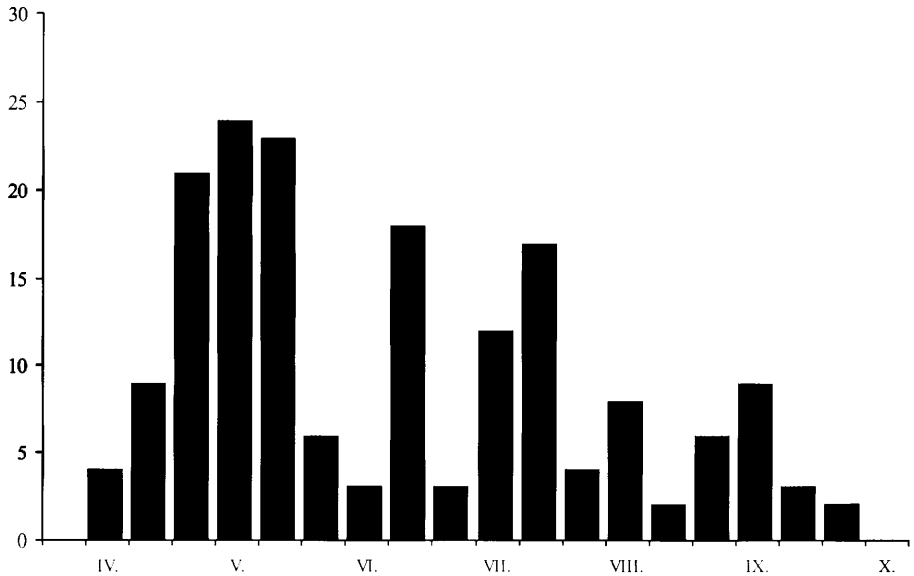
Lelőhelyei: Aprós-erdő: 1997.06.05., 1♂ 2♀, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1973.07.14., 1♀, TS – Balatonfüred: 1990.06.23., 1♂ 1♀, TS – Berzsényi-kút: 1973.07.14., 2♂, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 3♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♂, MF – Csárda-völgy: 1999.09.04., 1♂, TS – Cseres: 1965.07.13., 3♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 1♀, TS – Cservárpusztá: 1965.06.26., 1♂ 3♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂, TS, +MAL – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.05.10., 1♀, PA – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Hídegkút (Zalaszentő): 1997.08.19., 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 1♂ 1♀, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♂, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.05.06., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.17., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.20., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.01., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.13., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.01., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.21., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.23., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.29., 1♀, TS +MAL; 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1984.06.30., 2♂, TS – Köleskepe-árok: 1988.07.29., 1♂, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 1♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 3♂ 1♀, TS – Külső-tó: 1989.06.21., 1♂, PL – Lesencefalu: 1990.04.17., 2♂, TS – Öreg-Szarvad-árok: 1988.05.01., 2♂, TS – Paloznaki-öböl: 1997.07.01., 1♂ 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♀, TS – Szarvaskút: 1998.05.15., 1♂ 2♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 1♀, TS, +MAL – Tátika: 1957.07.10., 1♂, KZ – Tóti-hegy: 1998.05.14., 2♀, TS – Urasági-erdő: 1979.06.30., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.30., 2♀, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♂, 2♀, TS.

Baccha obscuripennis Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Szibéria, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Mongólia. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), főleg a domb- és a hegyvidéken, mindenfelé megtalálható. A Bakonyvidék minden kistáján gyűjtötték.

Nagyon hasonlít az előző fajra, egyes szerzők a *Baccha elongata* szinonimjának tartják. Lárvája levéltetű predátor, a Bakonyban a feketeteribiszke-levéltetű (*Hyperomyzus lactucae*) telepén találták.

Április közepétől október elejéig repül. Rajzásának fő csúcsa május közepére esik (19. ábra).

19. ábra: A *Baccha obscuripennis* imágójának fenológája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Circaea lutetiana*, *Rubus caesius*, *Rubus procerus*, *Stachys silvatica*.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1983.04.23., 2♂, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂, TS, +MAL – Aszfő: 1970.06.01., 1♀, MF – Bakonygyepes: 1983.05.30., 1♀, TS – Bakonykúti: 1989.06.09., 1♂ 2♀, TS – Bakonszűcs: 1957.06.20., 1♀, PJ – Balatonfüred: 1990.06.23., 3♀, TS – Bocskor-hegy: 1960.05.16., 1♀, MF – 1960.05.16., 2♀, ZSIG – Bódé: 1964.08.15., 1♂ 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1980.05.22., 1♀, HAV; 1980.05.22., 2♂ 3♀, TS – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1958.09.03., 1♀, MF; 1959.07.29., 1♂, ZSIG; 1960.05.17., 1♂ 2♀, MF – Csehi-erdő: 1978.07.23., 1♂, 2♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Csekúti-legelő: 1964.08.15., 1♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 2♂, TS, +MAL – Dudar: 1973.07.24., 1♀, KÁ – Esztergáli-völgy: 1992.05.12., 1♀, TS – Fenyőfő: 1983.08.07., 1♂, SZD – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1984.07.24., 2♂, HAV – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 1♂, 1♀, TS – Gát-hegy: 1960.05.21., 1♀, MF – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♂, MF; 1960.05.19., 3♀, MF – Gödrös: 1957.05.06., 2♂ 4♀, MF – Hévíz: 1957.07.17., 2♂, TGY – Hódos-ér (Bakonszentlászló): 1983.05.01., 1♂, TS – Jäger-rét: 1981.08.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.25., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.03., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.04., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.05., 2♀, TS, +MAL; 1981.09.12., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.20., 1♀, TS, +MAL; 1981.10.01., 1♀, TS, +MAL; 1981.10.04., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.14., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.28., 1♀, TS, +MAL; 1983.09.07., 1♀, TS, +MAL; 1983.09.17., 1♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂, TS – Kereked: 1973.05.30., 2♀, TS – Kiserdő (Tihany): 1984.06.30., 2♂, TS – Kisszépalmapuszta: 1965.05.25., 1♀, TS – Koloskavölgy: 1998.04.28., 1♂, TS – Kő-árok: 1957.05.21., 2♀, ML; 1957.05.21., 1♀, PJ –

Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♀, ML – Nagy-mező (Balatonfüred): 1966.07.19., 1♀, TS – Németbánya: 1970.05.21., 3♂, TS – Óvár: 1958.06.02., 1♂, SZJ – Ördög-árok: 1971.05.09., 2♀, TS; 1973.05.11., 2♂, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 2♂, TS – Pintér-hegy: 1976.09.13., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♀, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 2♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♂, TS – Tátika: 1957.06.10., 1♂, KZ; 1965.06.29., 3♂ 1♀, TS – Tihany: 1957.05.08., 2♀, MF; 1983.09.22., 1♀, PJ, +FÉNY – Vörös-domb: 1985.05.05., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♀, PA – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1990.06.22., 1♀, NL.

Chrysotoxum Meigen, 1803

Felületes ránézésre könnyen összetéveszthetők egyes hártványasszárnyúakkal, főleg redősszárnyúakkal (*Vespidae*). Lárvaik biológiáját a rejtett életmódjuk miatt még csak hézagosan ismerjük. Egyes fajokét odvas fák korhadékában és méhek fészkeiben találták. Nagyon hasonlítanak a *Syrphus*-lárvákhöz, ennek alapján feltételezik, hogy ezek is afidofágok. A talajban valószínűleg gyökérlevéltetvekkkel táplálkoznak. Nincs kizárva, hogy esetleg hangyalárvaikat is fogyasztanak. Az ismert hazai fajok száma 11, valamennyi előfordul a Bakonyvidéken is.

Chrysotoxum arcuatum (Linnaeus, 1758) – Közönséges öveslégy
[Syn. *Chrysotoxum festivum* Linnaeus, 1758]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán, Orientális Régió. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), minden nagytájunkon megtalálható, főleg a hegyvidékeken helyenként nagyobb egyedszámban is gyűjthető. A Bakonyvidék minden kistájáról ismerjük, elsősorban az Északi-Bakonyban és Keszthelyi-hegységben bizonyult gyakorinak (20. ábra).

Többnyire réteken, erdők és cserjések közelében, néha szárazabb biotópokban is megtalálható.

Április közepétől szeptember végéig repül, rajzásának csúcsa május második felére esik.

Virágválasztása: Főleg ernyősöket látogat. *Acer tataricum*, *Aegopodium podagraria*, *Calluna vulgaris*, *Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia glareosa*, *Filipendula ulmaria*, *Galium silvaticum*, *Hieracium pilosella*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus acris*, *Rosa rugosa*, *Rubus caesius*, *Rubus ideaus*, *Spiraea schinabecki*, *Veronica chamaedrys*.

Lelőhelyei: Akasztó-domb: 1958.06.05., 1♂, SZJ – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Bakonyoszlop: 1982.06.14., 1♂, TS; 1982.08.12., 1♀, BL – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 1♀, MF – Balog-szeg-hegy: 1957.05.30., 1♀, PJ – Bázisai-öböl (Aszfőfő): 1983.05.15., 1♀, TS, +MAL – Berzsenyi-kút: 1974.05.14., 1♂, MI – Bé-lap: 1983.05.15., 15♀, TS – Billegei-erdő: 1996.04.29., 6♂ 3♀, VT; 1996.05.30., 18♂ 12♀, VT; 1996.06.01., 4♂ 3♀, VT; 1996.06.03., 6♂ 2♀, VT – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 2♂, TS; 1977.05.17., 1♂ 1♀, KÁ; 1977.05.18., 3♂, TS; 1980.05.22., 1♂, TS – Bükkös-árok: 1989.05.18., 1♂, TS – Csupak: 1960.06.03., 1♂, MF; 1960.09.05., 1♀, NF; 1960.09.28., 1♀, NF – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1980.05.22., 1♂, HAV – Elő-erdő: 1973.08.13., 2♀, BJ – Eplény: 1982.08.04., 1♀, BF – Esztergáli-völgy (Hárskút):

20. ábra: A közönséges öveslégy (*Chrysotoxum arcuatum*) nőténye

1977.06.02., 1♂ 1♀, KÁ; 1977.06.02., 1♂, TS; 1983.05.13., 7♂ 16♀, TS; 1992.05.12., 1♂, TS; 1997.05.18., 1♂ 3♀, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 1♂, TS; 1978.08.10., 1♀, KÁ – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Fenyőfő: 1991.08.13., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1980.08.04., 1♀, BL – Fenyős-domb: 1991.05.24., 5♀, VT – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 1♀, KÁ – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♀, MF; 1960.05.20., 1♀, ZSIG – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 3♀, TS – Gézaháza: 1957.05.24., 1♀, BE; 1957.05.24., 3♀, ML; 1957.05.30., 1♀, PJ – Gulya-domb: 1958.06.16., 1♂, PJ – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 1♀, VT; 1995.05.04., 2♀, VT; 1995.05.07., 2♀, VT; 1995.05.25., 1♂, VT – Hatosi-dűlő: 1990.05.23., 1♀, VT – Három-hegy: 1978.08.01., 1♀, KÁ; 1978.08.01., 1♀, SZU – Hárskút: 1983.05.13., 8♂ 3♀, TS, +MAL; 1997.05.28., 3♀, TS – Herend: 1988.08.08., 3♀, TS – Hévíz: 1970.06.02., 1♀, MF – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 1♀, MF – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1985.06.07., 1♂, TS – Huszárokélpusztá (Ugod): 1959.06.09., 11♂ 6♀, TGY – Inota: 1983.08.12., 1♀, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♀, HAV; 1980.05.22., 1♂ 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.05.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.18., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.04., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.24., 2♂, TS, +MAL; 1982.05.18., 2♂, 1♀, TS, +MAL; 1982.05.20., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.21., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.28., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.08., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.25., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1983.05.14., 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1988.08.08., 1♂, TS – Kék-hegy: 1995.06.11., 1♂ 2♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1989.05.09., 1♀, TS – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.05.09., 1♀, TS; 1991.05.24., 1♂ 1♀, TS; 1993.05.07., 1♂ 1♀, TS – Kis-erdőtető: 1983.05.15., 1♀, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♂ 2♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1985.06.07., 1♂, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Litér: 1989.05.19., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1977.06.01., 1♂ 1♀, KÁ; 1979.04.19., 1♀, TS; 1979.05.19., 2♂, HAV; 1979.05.19., 1♂ 2♀, TS; 1979.07.19., 1♀, TS; 1982.08.04., 2♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1994.06.16., 1♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♂, BE – Móroc-tető: 1991.06.08., 2♀, TS – Nagy-tó: 1973.05.31., 1♂, BA; 1985.05.21., 1♀, TS; 1985.05.27., 1♂ 1♀, HAV; 1985.05.27., 4♂ 4♀, TS; 1986.05.18., 1♂, TS – Nyír-tó: 1980.06.07., 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♂, TS – Pap-rét:

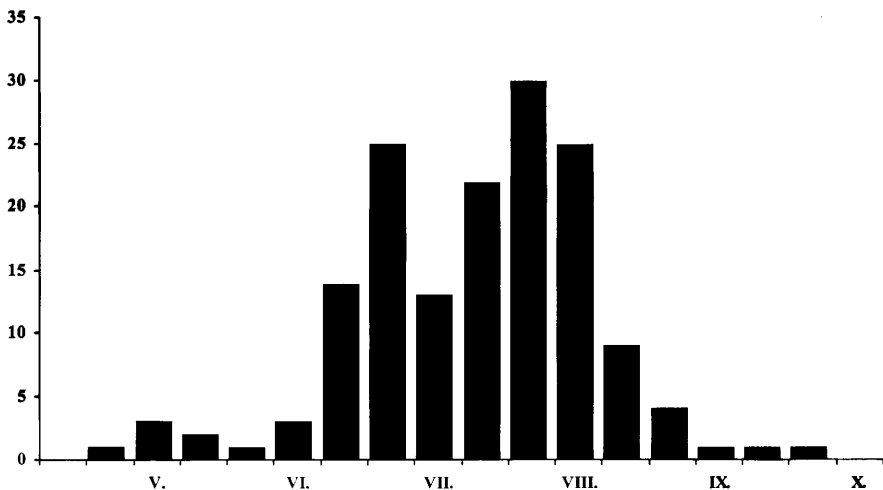
1985.08.10., 1♀, TS; 1985.08.30., 1♀, TS – Part-fő: 1977.05.12., 2♂, TS – Pálhálás: 1991.07.30., 2♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♀, TS, +MAL – Porva: 1985.06.07., 1♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 1♀, KÁ; 1975.07.21., 1♀, LM – Ravaszd: 1991.07.30., 1♀, TS – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 1♂ 2♀, TS – Sebron: 1985.05.29., 1♀, VT – Szarvaskút: 1984.07.10., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♀, TS, +MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Szent-Péter-hegy: 1983.05.29., 1♀, VT – Széki-erdő: 1980.08.16., 2♂ 2♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.04., 2♀, VT; 1996.05.07., 2♂ 7♀, VT; 1996.06.16., 5♀, VT – Tátika: 1957.06.10., 2♂ 1♀, KZ – Tihany: 1957.08.27., 1♀, ÚS – Tüsképuszta: 1987.07.09., 1♀, KÁ – Ugod: 1979.05.24., 1♀, HAV – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 2♀, TS, +MAL – Várvolgy: 1977.08.25., 1♀, TS – Véndeki-erdő: 1991.05.23., 2♂ 3♀, VT – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 2♀, VT; 1991.05.06., 1♀, VT; 1991.05.21., 1♀, VT – Viszlói-völgy: 1990.06.28., 1♀, VT; 1990.09.06., 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Zirc: 1970.09.03., 1♀, TS; 1981.05.21., 1♂, HAV – Zirci-arborétum: 1999.05.10., 5♂ 2♀, TS.

Chrysotoxum bicinctum (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Holarktikus, Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Mongólia, Észak-Afrika, Észak-Amerika. Közép-Európában általánosan elterjedt és nem ritka, de rendszerint csak egyesével fogható. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), a domb- és a hegyvidékeken mindenfelé közönséges, az Alföldnek azonban csak kevés pontjáról ismerjük. A Bakonyvidék minden kistáján előfordul, lelőhelyei többé-kevésbé egyenletes eloszlásúak.

Többnyire réteken, fák és bokrok által védett helyeken, sövények mellett és mezőkön is gyűjthető.

Május elejétől október elejéig repül, rajzásának két csúcsa július első és augusztus első dekádjára esik (21. ábra).

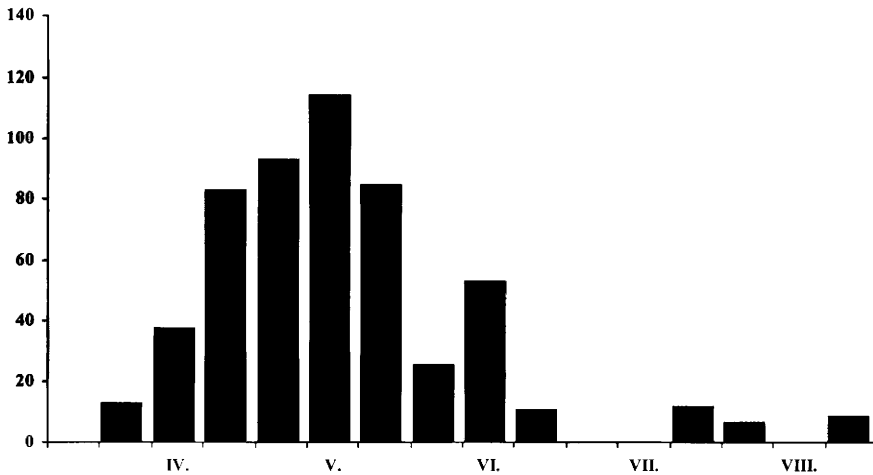
21. ábra: A *Chrysotoxum bicinctum* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Acer campestre*, *Achillea millefolium*, *Aegopodium podagraria*, *Alisma plantago-aquatica*, *Allium flavum*, *Anthemis tinctoria*, *Chrysanthemum leucanthemum*, *Cirsium palustre*, *Convolvulus arvensis*, *Crambe tataria*, *Cruciata glabra*, *Dipsacus laciniatus*, *Heracleum sphondylium*, *Hypochoeris radicata*, *Leontodon hispidus*, *Matricaria chamomilla*, *Mentha pulegium*, *Oenanthe aquatica*, *Pastinaca sativa*, *Plantago media*, *Potentilla erecta*, *Raphanus sativus*.

Lelőhelyei: Badacsonytomaj: 1992.06.26., 1♀, TS – Bakonyoszlop: 1982.08.12., 1♀, BL – Berrek: 1997.06.30., 1♂, TS, +MAL – Büdös-kút: 1982.08.12., 2♀, TS – Csapszári-erdő: 1997.07.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 3♀, TS – Cser-tető: 1997.08.02., 2♂ 2♀, TS, +MAL – Csobánc: 1999.07.15., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1986.08.08., 1♂ 1♀, TS – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♀, TS – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♀, TS – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♀, KÁ – Herend: 1988.08.08., 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♂ 2♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Inota: 1983.08.18., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.08.06., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.24., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.02., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.17., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.22., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.26., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.10., 2♀, TS, +MAL; 1982.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.20., 1♀, TS, +MAL – Jókaiánya: 1988.08.08., 1♀, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 2♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1990.07.19., 1♂, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Kökényes: 1982.07.04., 3♀, TS – Kövecses-hegy: 1980.06.30., 1♂ 4♀, CSM – Kőmagas: 2000.08.02., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♀, TS; 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1982.07.04., 5♀, TS – Meleg-víz: 1987.07.10., 1♂, HAV – Miklád: 2000.07.07., 2♂ 3♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1994.06.16., 2♂, TS – Nagytárkánypuszta: 1987.07.11., 2♀, HAV – Némethánya: 1982.08.11., 1♀, KB – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♂, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 2♂, TS – Öreg-hegy (Nagytevel): 1978.07.25., 2♂ 1♀, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♀, TS; 1998.07.07., 2♂ 1♀, TS – Pálhálás: 1991.07.30., 3♂ 2♀, TS; 1992.07.30., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 2♀, TS, +MAL – Púpos-hegy: 1987.07.12., 1♀, SZU – Polányi-hegy: 1997.08.03., 1♀, TS – Ravasz: 1991.07.30., 1♀, TS – Recsek-hegy: 1997.06.03., 1♂, TS – Szarvaskút: 1984.07.11., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♀, TS; 1984.08.06., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.07., 2♂ 1♀, TS; 1984.08.11., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 1♀, TS, +MAL; 1984.09.02., 1♀, TS, +MAL; 1998.07.07., 1♀, RV – Széles-árok: 1966.09.25., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.16., 1♂ 2♀, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 1♂, TS – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.06.12., 1♂, NL – Tik-hegy: 1997.08.12., 1♀, TS, +MAL – Töbrük: 1997.08.05., 2♀, TS – Tóti-hegy: 1998.05.14., 2♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Tüsképuszta: 1987.07.08., 1♂ 3♀, KÁ; 1987.07.09., 1♂ 1♀, HAV; 1987.07.09., 1♀, KÁ – Úrkút: 1988.08.08., 1♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 1♂ 2♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 1♂, TS – Vigántpetend: 1985.08.10., 1♀, TS – Viszlói-erdő: 1995.08.05., 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1985.09.16., 1♀, TS; 1989.07.25., 1♂, TS.

Chrysotoxum cautum (Harris, [1776])

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria. Közép-Európának főleg a déli részein elterjedt, helyenként a génusz egyik leggyakoribb faja. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), főleg a hegyvidékekre jellemző. Különösen sok lelőhelyét ismerjük a Bakonyvidéken, elsősorban az Északi-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben.

22. ábra: A *Chrysotoxum cautum* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Főleg lomberdőkben, cserjésekben, napos erdőszéleken, tisztásokon, erdei utakon, réteken található.

Imágója április elejétől, augusztus végéig repül. Rajzásának csúcsa május közepére esik. Eddigi adatai alapján feltételezhető, hogy két nemzedéke van (22. ábra).

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Aristolochia clematitis*, *Ballota nigra*, *Caltha palustris*, *Cotinus coggygia*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Ranunculus repens*, *Ranunculus trichophyllus*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaus*, *Sorbus acuparia*, *Viola arvensis*, *Vitis vinifera*.

Első említése a Bakonyvidékről Tapolcáról található (THALHAMMER 1900). Ugyanez az adat szerepel később SZILÁDY (1941) dolgozatában is.

Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 4♂ 2♀, TS – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 2♂, TS; 1983.05.10., 1♂, TS, +MAL – Balatonhenye: 1998.05.14., 4♂ 1♀, TS – Billege: 1991.05.01., 1♂, NL – Billegei-erdő: 1991.07.22., 1♀, A – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 2♂ 7♀, TS – Csere-hegy: 1976.05.11., 4♂ 3♀, TS, +MAL – Cseres: 1986.05.20., 1♂, VT – Cseri-erdő: 1998.04.29., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Cservárpusztá: 1965.06.26., 3♂ 5♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 2♂ 6♀, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 5♂ 3♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♂ 3♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Csúcs-hegy: 1983.04.24., 1♀, TS – Dudar: 1992.05.14., 4♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.28., 2♂, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 3♂, TS; 1992.05.25., 1♂ 4♀, TS; 1997.05.18., 2♂ 4♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 3♂ 1♀, TS – Fenyőfő: 1983.05.01., 2♂, TS; 1991.05.26., 1♂ 1♀, TS – Fenyős-domb: 1990.04.25., 2♂, NL; 1991.05.24., 2♂, A; 1991.05.24., 3♀, VT – Fűzfői-öböl: 1990.04.15., 2♂, TS – Gajaszurdok: 1999.04.05., 1♂ 4♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.07., 2♀, PA; 1983.05.17., 1♂, TS; 1983.05.17., 1♂ 6♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1983.05.11., 1♂ 2♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂, MF – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 4♂ 5♀, TS – Gyulafirátót:

1991.06.15., 1♀, TS – Halimba: 1986.05.20., 1♀, VT – Hamuházi-dűlő: 1995.05.04., 2♂ 3♀, VT; 1995.05.07., 9♂, VT; 1995.05.25., 1♀, VT – Hárskút: 1997.05.28., 2♀, TS – Hévíz: 1984.07.30., 3♂ 2♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♂, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 3♂, HAV; 1980.05.22., 1♂ 2♀, TS – Jáger-rét: 1981.06.29., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1982.05.17., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.05.22., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1983.05.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1983.05.21., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 4♂ 1♀, TS; 2000.04.19., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 1♂, NL – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 3♂ TS, +MAL – Kék-hegy: 1995.06.11., 2♂ 4♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 2♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 3♂ 3♀, TS; 1983.04.26., 3♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 1♂, TS; 1983.05.07., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.24., 1♂ 2♀, TS; Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 4♂ 2♀, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 4♂ 1♀, TS – Kő-orra: 1991.05.01., 8♂ 2♀, NL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 4♂ 1♀, TS – Külső-tó: 1983.04.26., 1♂, HAV; 1983.05.07., 1♂ 1♀, PA; 1983.05.21., 1♀, TS; 1996.05.08., 4♂ 1♀, TS – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♂, TS – Láz-tető: 1997.06.09., 4♂ 3♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Litér: 1989.05.19., 1♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.23., 3♂, TS; 1989.05.09., 1♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 2♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1993.04.30., 1♂ 1♀, TS; 1993.05.03., 2♀, TS; 1993.05.29., 1♂, TS; 1994.06.16., 1♀, TS – Monostorapáti: 1986.05.26., 1♂, TS – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♂ 1♀, TS – Nagy-erdő: 1997.05.04., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1987.05.26., 1♂, TS – Nagy-tó: 1987.05.19., 1♂, TS – Ódörögd: 1995.07.23., 1♀, A – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 2♀, TS – Péter-hegy: 1997.04.25., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Péti-hegy: 1998.04.29., 3♂ 1♀, TS – Porva: 1985.06.07., 1♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 1♂ 3♀, TS – Sas-hegy: 1980.05.22., 3♂ 2♀, TS – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 1♂ 1♀, TS – Sebron: 1985.05.29., 1♀, VT – Sűrű-harasz: 1979.06.03., 1♀, VT – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♂, TS; 1998.05.15., 4♂ 2♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 2♂ 1♀, TS – Szent-Péter-hegy: 1990.04.14., 1♀, VT – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♂ 4♀, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 2♂ 7♀, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂ 3♀, TS – Tapolca: 1990.04.24., 1♀, NL; 1996.06.06., 1♂, VT – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.07., 2♂ 2♀,

23. ábra: A *Chrysotoxum cautum* hímje

VT; 1995.05.28., 2♂ 2♀, VT; 1996.05.07., 2♂, VT; 1996.06.16., 13♂ 20♀, VT – Tálodi-erdő: 1990.05.04., 1♂, VT – Tói-dűlő: 1998.04.29., 1♂ 6♀, TS – Vászoly: 1998.04.26., 2♂ 1♀, TS – Vendék-hegy: 1990.05.06., 1♀, VT – Viszlói-erdő: 1991.05.06., 1♂, VT; 1991.05.22., 5♂ 4♀, VT; 1995.08.05., 5♀, VT – Viszló-völgy: 1989.05.23., 1♀, VT; 1990.05.11., 2♂, VT – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 3♂ 3♀, TS; 1986.05.26., 1♀, TS – Zab-mező: 1997.05.15., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Zalahaláp: 1990.04.22., 1♂, VT – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 2♀, TS, +MAL. (23. ábra)

Chrysotoxum elegans Loew, 1841

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán. Magyarországon gyakori előfordulását (IV), főleg a hegyvidékekre jellemző, a síkságokról kevés adatát ismerjük. A Bakonyvidék minden kistáján előkerült, inkább az Északi-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben látszik gyakoribbnak

Valószínűleg jobban kötődik az erdőhöz a többi *Chrysotoxum* fajnál, de nyílt területeken is megtalálható.

Imágója április végétől szeptember végéig repül. Rajzásában két kisebb csúcs figyelhető meg június elején és augusztus közepén.

Virágválasztása: *Alisma lanceolatum*, *Brassica elongata*, *Hedera helix*, *Heracleum mantegazzianum*, *Lunaria rediviva*, *Malva neglecta*, *Pastinaca sativa*, *Pimpinella saxifraga*, *Ranunculus arvensis*, *Rubus discolor*

A Bakonyvidékre vonatkozó első adatát THALHAMMER (1900) közli Tapolcáról.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Bakonykúti: 1989.06.09., 1♂ 1♀, TS – Becsei-erdő: 1978.07.27., 2♂, TS – Billegei-erdő: 1996.04.29., 9♂ 4♀, VT – Csákány-völgy: 1991.07.10., 1♀, KÁ – Csobánc: 2000.08.03., 1♂, TS – Felsőpere: 1999.08.11., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Gyulafirátót: 1991.06.15., 1♂, TS – Hárskút: 1991.08.14., 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1985.06.07., 1♀, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♂, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 3♂, TS – Kovács-hegy: 1965.08.23., 2♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♀, TS – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♀, TS – Monostori-tó: 1986.06.04., 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.06.05., 1♂, TS; 1985.08.10., 3♀, TS – Nagyvázsony: 1985.08.30., 1♀, TS – Öreg-séd: 1988.08.27., 1♀, TS – Pálhálás: 1991.07.30., 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 1♂, TS – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 1♂ 1♀, TS, MAL – Sátormahegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Sümegprága: 1997.06.11., 1♂, TS, +MAL – Sűrű-haraszt: 1978.05.04., 1♂, VT – Szarvaskút: 1984.07.10., 6♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.07., 1♂, VT – Ugod: 1957.06.07., 1♂, TAP – Vár-rét: 1999.07.02., 1♂, TS.

Chrysotoxum fasciatum (Müller, 1764)

[Syn. *Chrysotoxum arcuatum* Linnaeus, 1758]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán, valószínűleg boreo-alpin elem. A hegyvidéken gyakori, a síkságokon ritkább. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulását (III), eddig csak hegyvidéki adatairól tudunk. A Bakonyvidéken elsősorban az Északi-Bakonyból ismerjük, egyelőre nem került elő a Keszthelyi-hegységből.

A fajt a Bakonyból (Zirc: Szarvaskút, Eplény: Malom-völgy), továbbá a Bükkből és a Mátrából Magyarország faunájára új taxonként említi ΤΟΤΗ (1989). Bár időközben bővült a lelőhelyeinek listája, közönségesnek ma sem nevezhető.

Rendszerint erdőekben, erdei utakon, tisztásokon, erdőszegélyeken, ligeterdőkben található.

Imágója május elejétől augusztus elejéig repül, rajzásában kiemelkedő csúcs nem figyelhető meg.

Virágválasztása: *Hypochoeris radicata*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Ranunculus repens*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaeus*, *Sambucus ebulus*, *Sorbus acuparia*.

Lelőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 1♂, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1992.05.12., 1♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Hegyes-berek: 1979.06.19., 2♂, TS, +MAL – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂, TS, +MAL – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♀, TS – Szarvaskút: 1974.07.28., 1♂, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Uzsai-csarábos: 1997.07.09., 1♀, TS, +MAL – Zirci-arborétum: 1991.05.02., 1♂, TS, +MAL.

Chrysotoxum fasciolatum (De Geer, 1776)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Japán, Nearktikus Régió. Közép-Európában csak magasabb hegyvidéken és középhegységeken

24. ábra: A Magas-Bakony sűrűn záródó bükkösében csak árnyékkedvelő zengőlegyek (pl. Baccha fajok) élnek

fordul elő. Magyarországon szórványos előfordulása (I.). Zengőlégy faunánk egyik országosan is ritka, montán eleme, melynek első adata még a XIX. század második feléből származik a Soproni-hegységből (FÁSZL 1878). A Bakonyból a Hárskút melletti Esztergáli-völgyben sikerült először gyűjteni. Egyelőre csak a Magas-Bakony három pontjáról, a Mát-rából, az Őrségből (valamint a Soproni-hegységből) ismerjük.

Főleg erdőkben, erdei utakon, tisztásokon, erdőszéleken bukkanhatunk rá.

Imágója május közepétől, június közepéig repül.

Virágválasztása: *Cirsium oleraceum*, *Rubus ideaus*.

Leőhelyei: Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♀, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♂, TS, +MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂, TS, +MAL.

Chrysotoxum intermedium Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Afganisztán, Kisázsia, Észak-Afrika. Melegkedvelő faj, Közép-Európa déli részében és Dél-Európában gyakoribb. Magyarországon mérsékeltén gyakori (III.), minden nagyobb tájegységünkről előkerült, de előfordulása hézagos. A Bakonyvidéken egyelőre az Északi-Bakonyból, a Keszthelyi-hegységből és a Balaton-felvidékről ismerjük.

Elsősorban erdős vidékeken, erdőkben, erdei utakon, tisztásokon található.

Imágója április végétől szeptember közepéig repül. Rajzásában kiemelkedő csúcs nem figyelhető meg.

Szalay-Marzsó László szerint a faj lárvája a kukorica kártevői közül a kukorica-gyökértetű (*Tetranura ulmi*) fontos természetes ellensége (SZALAY-MARZSÓ 1962).

Virágválasztása: *Hedera helix*, *Lythrum salicaria*, *Mentha pulegium*, *Ranunculus repens*, *Raphanus raphanistrum*, *Rubus ideaus*, *Torilis arvensis*.

Első említése a Bakonyvidékről SZILÁDY (1941) dolgozatában szerepel Tihanyból.

Leőhelyei: Badacsony-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS, +MAL – Balatonfüzfő: 1960.09.16., 1♀, A – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♂, TS – Csupak: 1960.08.29., 1♀, NF; 1960.09.14., 1♀, NF – Kis-erdő-tető: 1983.06.24., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 2♂ 1♀, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 1♂, TS.

Chrysotoxum lineare (Zetterstedt, 1819)

Jellegzetesen keskeny és párhuzamos potrohú zengőlégy.

Elterjedése: Európa, Kazahsztán. Közép-Európában nagyon ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulása (II.), eddig az ország kevés pontjáról, túlnyomórészt a síkságokról került elő kis egyedszámban. Nálunk elsősorban a síkságokra jellemző ritkább faj, mely azonban nem hiányzik a dombvidékről sem. Kivételesen nagyobb egyedszámban is sikerült gyűjteni az Alföldön (Csongrád: Bokros, Tiszafüred: Fekete-rét). A Bakonyban is főleg a peremvidéken került elő, a Balaton-felvidék több, valamint a Keleti-Bakony egy pontján.

Imágója június eleje és augusztus eleje között repül.

Virágválasztása: *Cirsium arvense*.

Leőhelyei: Csór: 1966.07.12., 1♂, PJ – Fenyős-domb: 2000.08.02., 2♂, 1♀, TS – Külső-tó: 1958.06.04., 1♀, ZSIG – Tapolca: 1990.06.12., 1♀, NL.

Chrysotoxum octomaculatum Curtis, 1837

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Nyugat-Szibéria. Közép-Európában általában ritka. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), főleg a hegységekből mutatták ki. A Bakonyvidéken egyelőre nem sikerült gyűjteni a Keleti-Bakonyban.

Erdős vidékeken, erdőszegélyeken, cserjésekben és erdővel szomszédos réteken található.

Imágója április végétől szeptember közepéig repül. Rajzásában augusztus első felében figyelhető meg kisebb csúcs.

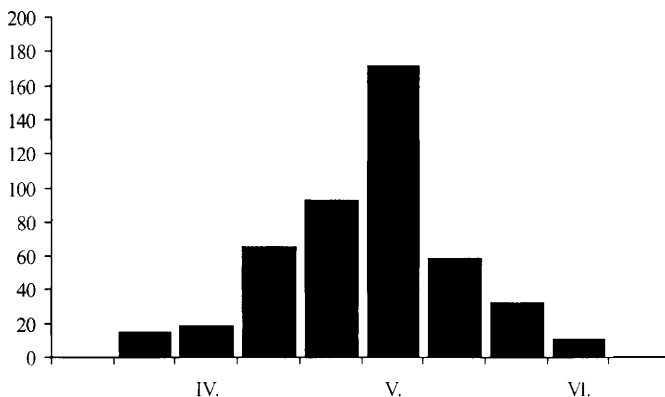
Lelőhelyei: Aprós-erdő: 1997.06.05., 1♂, TS – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Füzeti-tó: 1970.08.03., 1♀, TS – Három-hegy: 1978.08.01., 1♀, KÁ – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 2♂, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 1♀, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 1♀, TS; 1999.07.10., 1♂, TS – Szarvaskút: 1984.07.10., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.18., 1♀, TS, +MAL – Tátika: 1997.08.19., 1♂, TS – Vár-hegy (Sümege): 1999.09.12., 1♂, TS – Zirc: 1982.06.03., 1♀, HAV.

Chrysotoxum vernale Loew, 1841 – Tavaszi öveslégy

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Irán. Közép-Európában általánosan elterjedt, főleg az alacsonyabb régiókban lokálisan gyakori. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), elsősorban a domb- és a hegyvidékeken gyűjthető, de sokfelé előkerült a síkságokon is. A Bakonyvidék minden kistáján, főleg az Északi-Bakony és a Balaton-felvidék számos pontján megtaláltuk.

Inkább erdős vidékeken, erdőszegélyeken, tisztásokon, cserjésekben, réteken, legelőkön él.

Imágója április elejétől június végéig repül. Egy nemzedékes, tavaszi-nyáreleji faj, rajzásának csúcsa május közepére esik (25. ábra).

25. ábra: A tavaszi öveslégy (*Chrysotoxum vernale*) imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Acer platanoides*, *Aegopodium podagraria*, *Caltha palustris*, *Cardaria draba*, *Carpinus betulus*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Heracleum mantegazzianum*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus ficaria*, *Ribes aureum*, *Rorippa austriaca*, *Salix alba*, *Spiraea media*, *Vaccinum myrtillus*.

Első említése Tihanyból SZILÁDY (1941) dolgozatában található.

Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 2♂ 3♀, TS – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Aszfőfő: 1989.05.17., 1♀, TS – Abrahám-hegy: 1997.04.24., 1♂, TS, +MAL – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 3♀, TS; 1983.05.10., 1♀, TS, +MAL – Balatonhenye: 1998.05.14., 3♂ 4♀, TS – Balázs-tető: 1997.04.27., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Berzsényi-kút: 1974.05.14., 1♀, KI, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Csere-hegy: 1976.05.11., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 3♂ 7♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 2♂ 4♀, TS; 2000.04.13., 2♂, TS – Dudar: 1992.05.14., 3♂ 2♀, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.13., 3♀, TS, +MAL; 1992.05.12., 3♂ 8♀, TS; 1997.05.18., 1♀, TS – Fehérvárcsurgó: 1980.05.22., 1♀, CSM – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂ 1♀, TS – Fenyős-domb: 1990.04.25., 3♂ 1♀, NL; 1990.04.28., 1♂ 6♀, NL; 1991.05.24., 4♂, VT – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♂ 4♀, MF; 1983.05.12., 2♀, TS; 1983.05.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1993.05.02., 1♂, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂, ZSIG – Gulács: 1998.05.14., 4♂ 1♀, TS – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂ 6♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1989.05.24., 1♀, VT – Három-hegy: 1982.05.09., 2♂, TS – Hárskút: 1983.05.13., 2♂, TS, +MAL – Hosszú-hegy: 1983.04.26., 1♂, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂ 3♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.05.16., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.14., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1982.05.18., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.28., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 3♂, 1♀, TS, +MAL; 1983.05.14., 1♀, TS, +MAL – Kalapmező: 1997.04.11., 3♂ 1♀, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kékkút: 1995.05.04., 1♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS; 1983.04.26., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 2♀, TS; 1991.05.24., 1♀, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 2♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 2♀, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♂ 6♀, TS – Kőhegypusztá: 1983.05.08., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1996.05.08., 1♂, TS – Lazsnakúti-dűlő: 1992.06.15., 1♀, TS – Láz-tető: 1997.06.09., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Liba-hegy: 1984.05.25., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Litér: 1989.05.19., 1♀, TS – Magyalsói-erdő: 1976.05.10., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.23., 1♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 1♂, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.13., 3♀, TS; 1994.06.16., 1♀, TS – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♂ 1♀, TS – Nagy-erdő: 1997.05.04., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1987.05.26., 1♂ 2♀, TS – Nagy-tó: 1985.05.27., 1♀, KÁ – Nemes-oldal: 1997.04.28., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Öreg-hegy (Vászoly): 1990.05.06., 1♀, NL – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♀, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 3♀, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya):

1989.05.09., 1♀, TS; 1989.05.23., 1♀, TS – Pulai-erdő: 1990.04.01., 3♂, VT; 1990.06.04., 1♂, VT – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 2♀, TS – Sas-hegy: 1980.05.22., 2♂ 1♀, TS – Sánc-hegy: 1980.05.22., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Sárosfőpuszta: 1988.05.12., 1♀, KÁ – Sűrű-harasz: 1978.05.04., 1♂, VT – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Szent-Péter-hegy: 1983.05.18., 1♀, VT – Széki-erdő: 2000.04.16., 1♀, TS – Szépalmapusztá: 1999.05.11., 4♂ 2♀, TS – Tapolca-patak: 1992.04.25., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1991.04.27., 3♀, VT – Tepécs-hegy: 1986.04.27., 1♂, TS – Vállus: 1985.04.10., 2♀, TS – Vigántpetend: 1986.05.26., 1♀, TS – Viszlói-erdő: 1991.05.22., 1♂, VT – Vörös-domb: 1985.05.05., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, PA; 1983.05.12., 3♀, TS – Zabmező: 1997.05.15., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Zalahaláp: 1997.05.16., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Zánka: 1990.04.21., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♀, TS, +MAL; 1991.04.15., 3♂ 7♀, TS, +MAL. (26. ábra)

26. ábra: A tavaszi öveslégy (*Chrysotoxum vernale*) hímje

Chrysotoxum verralli Collin, 1940

Elterjedése: Európa, Szibéria. Közép-Európának inkább a déli részein helyenként gyakori, északon ritka. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg a Dunántúlon gyűjtötték sokfelé, az Északi-középhegységnek és az Alföldnek csak kevés pontján került elő. A Bakony minden kistáján megtaláltuk, főleg az Északi-Bakonyban gyakori, ugyanakkor feltűnő a hiánya a Déli-Bakony központi részén.

Elsősorban rétekre jellemző faj, rendszerint fák közelében, cserjésekben él, de erdei utakon, tisztásokon, mocsarakban is megtalálható. Az imágók gyakran ülnek napsütötte leveleken vagy ernyős virágokon.

Imágója április közepe és szeptember eleje között repül. Rajzásának csúcsa augusztus elejére esik.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Amaranthus retroflexus*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Cichorium intybus*, *Crambe tataria*, *Cucurbita pepo*, *Digitalis lanata*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Leucanthemum vulgare* subsp. *vulgare*, *Ligustrum vulgare*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 2♂ 1♀, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Bakonykúti: 1989.06.09., 1♂ 2♀, TS – Balinka: 1962.08.07., 1♀, PJ – Bődönkúti-árok: 1978.07.23., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1965.07.13., 1♀, PJ – Cinege-domb: 1992.07.22., 2♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 1♀, MF – Csárda-völgy: 1999.09.04., 1♀, TS – Cseres: 1965.07.13., 1♂ 3♀, TS – Csertegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 1♀, TS – Csurgói-tározó (Fehérvárcturgó): 1980.05.22., 1♀, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1982.07.03., 1♂, TS – Fenyősdomb: 2000.08.02., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1982.08.03., 4♀, HAV; 1982.08.03., 9♂ 7♀, TS – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♀, KÁ – Hangyásos-hegy: 1980.07.30., 1♀, TS – Hegyesd: 1986.06.27., 1♂ 1♀, MZ – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 2♂, TS – Huszárokölőpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 1♂, TS – Jäger-rét: 1981.06.30., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.01., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.19., 1♀, TS, +MAL; 1983.07.30., 1♀, TS, +MAL – Jókaibánya: 1957.07.26., 1♂, TS; 1988.08.08., 1♂ 2♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 2♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1965.08.23., 1♂, TS – 1997.08.19., 1♀, TS – Kőkényes: 1982.07.04., 1♂ 2♀, TS – Köleskepe-árok: 1988.07.29., 1♂ 2♀, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1992.07.29., 3♂ 1♀, TS – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 2♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.06.19., 1♂, TS; 1982.06.21., 1♂, TS; 1982.07.04., 2♀, TS; 1986.08.09., 2♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 1♂, TS – Nagytárkánypuszta: 1986.07.16., 1♂, KÁ – Öreg-séd: 1984.07.11., 1♂ 1♀, A; 1984.07.11., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1988.08.07., 1♀, TS; 1998.07.07., 1♀, RV; 1998.07.07., 1♂, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♂, TS, +MAL – Pálhálás: 1992.07.30., 2♀, TS –

27. ábra: A Gerence-völgy bakonybéli bejárata

Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1984.07.08., 2♀, TS; 1985.07.04., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1990.07.18., 1♀, TS – Púpos-hegy: 1987.07.12., 1♂, KÁ; 2000.07.26., 2♂, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂, TS, +MAL – Szarvaskút: 1987.07.10., 1♂, CSM; 1984.07.10., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♀, TS; 1984.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.1., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.16., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.18., 1♀, TS; 1984.08.18., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 1♀, TS, +MAL; 1998.07.07., 1♂, 1♀, TS – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1990.07.18., 2♂, TS – Tüsképuszta: 1987.07.09., 1♀, HAV; 1987.07.09., 5♂, KÁ; 1987.07.10., 1♂, KÁ; 1987.07.11., 1♀, SZU – Szerdahelyi-öböl: 1997.08.13., 1♀, TS – Tik-hegy: 1997.08.12., ♂ 1♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1988.08.07., 3♀, TS; 1990.06.28., 1♂, TS; 1999.08.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Zirc: 1937.07.05., 1♂, EJ.

Dasysyrphus Enderlein, 1938

Közepes nagyságú zengőlegyek, főleg fákon és cserjéken élő lárváik elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak, de viszonylag gyakran megtámadják a darazsak és lepkék lárváit is. Mind a hat magyarországi fajuk előfordul a Bakonyvidéken is.

Dasysyrphus albostrigatus (Fallén, 1817)

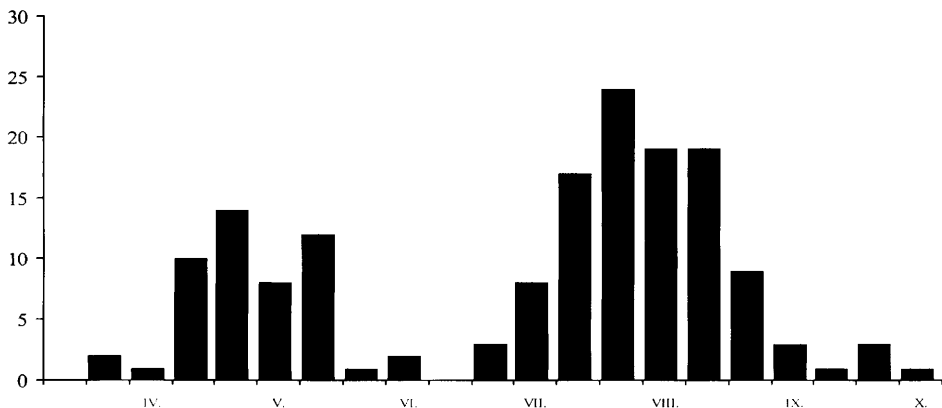
Elterjedése: Európa, Közép-Ázsia, Mongólia, Japán, Nyugat-Szibéria. Közép-Európában, főleg a hegyvidékeken helyenként nem ritka, az Alpokban 2500 m-ig felhatol. Vándorfajként is számon tartják. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), elsősorban a domb- és a hegyvidékeken sokfelé találkozhatunk vele. A Bakonyvidék minden kistáján, főleg az Északi-Bakonyban gyakori.

Elsősorban erdős területeken, erdei réteken, erdőszegélyeken, sövényekben, parkokban, kertekben gyűjthető.

Imágója április eleje és október közepe között repül. Rajzásában május elején egy kisebb, augusztus elején egy nagyobb csúcs figyelhető meg. A bakonyi adatok alapján készült fenológiai diagramja (28. ábra) is igazolja a két nemzedék meglétét, melyek közül a tavaszi generáció a gyengébb. A tavaszi nemzedék lárvái a nyári hónapokat diapauzában töltik, a téli nemzedék lárvái átteleznek.

Virágválasztása: Főleg ernyősökön és sárga fészkeseken táplálkozik. *Acer tataricum*, *Anchus officinalis*, *Anthriscus sylvestris*, *Crataegus monogyna*, *Helianthus annuus*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Petroselinum crispum*, *Ranunculus aquatilis*, *Ribes nigrum*, *Rorippa amphibia*, *Rosa rugosa*, *Rumex acetosa*, *Solidago gigantea*, *Sorbus acuparia*, *Stellaria holostea*, *Succisa pratensis*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1974.08.30., 12♀, KÁ – Bakonygyepes: 1983.05.20., 1♀, TS, +MAL – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♂, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 2♀, TS – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♂, ML – Barátlakások: 1957.05.06., 2♂ 3♀, MF – Bódé: 1969.05.30., 1♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 1♂, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 1♂, MF; 1965.08.14., 1♀, TS – Csárda-völgy: 1999.09.04., 1♂, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 2♀, TS – Csurgói-tározó (Fehérváracsurgó): 1980.07.31., 1♂, CSM – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 1♀, KÁ; 1980.05.13., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1978.08.10., 2♂, KÁ – Fenyőfő: 1985.07.04., 1♀, KÁ; 1991.05.26., 2♂ 3♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♂, TS – Gerence-

28. ábra: A *Dasysyrphus albostriatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 3♂ 2♀, MF – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1984.08.08., 1♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 4♂ 2♀, MF – Gróf-rét: 2000.08.03., 3♀, TS – Hajmápuszta: 1972.05.19., 1♀, TS – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 1♀, TS – Három-hegy: 1978.08.23., 1♀, CSM – Hárskút: 1991.08.14., 1♂ 2♀, TS – Hegymagas: 1997.07.10., 1♀, TS, +MAL – Hévíz: 1984.07.30., 1♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♂, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1971.08.20., 1♂, TI – Huszárokelőpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 2♂ 1♀, TS – Huszárokelőpuszta (Ugod): 1980.08.21., 2♂ 1♀, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 1♂, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.05.19., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.17., 1♂, TS, +MAL, 1982.07.12., 1♀, TS, +MAL; 1982.09.14., 1♂, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1959.08.06., 1♀, TS – Kab-hegy: 1966.08.01., 1♂ 2♀, TS; 1966.08.02., 3♀, TS – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 4♂ 1♀, NL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♂, TS – Kolontár: 1997.07.12., 2♀, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♀, TS – Kökényes: 1988.07.29., 2♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1962.05.06., 1♂, PJ – Kőmagas: 1998.04.26., 1♀, TS; 2000.08.02., 1♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kupa-erdő: 1989.09.31., 1♀, TS; 1992.07.29., 2♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.09.02., 1♀, TS; 1977.04.30., 1♀, TS; 1978.05.04., 1♀, CSM; 1980.08.17., 1♂ 1♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 2♀, TS – Ördög-árók: 1983.05.11., 1♀, PA – Ördög-rét: 1974.09.03., 1♀, TS; 1974.09.09., 1♀, TS – Öreg-séd: 1979.09.14., 1♀, HAV; 1980.09.09., 1♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♀, TS – Pálhálás: 1991.07.30., 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 2♂, TS; 1992.04.25., 1♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 1♀, TS – Recsek-hegy: 1997.06.03., 1♀, TS – Rezi: 1983.08.01., 1♂, TS – Somhegy: 1968.07.11., 1♂, RL, +FÉNY – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 1♀, TS, MAL – Széles-árok: 1981.07.16., 1♂, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 1♀, TS – Taliándörög: 1984.07.30., 2♂ 1♀, TS – Tapolca: 1981.04.06., 1♀, VT – Tátika: 1966.08.13., 1♂, TS; 1997.08.19., 1♀, TS – Tépécs-hegy: 1986.04.07., 1♂, TS – Tihany: 1988.10.04., 1♀, TS, +MAL; 1988.10.06., 1♀, TS, +MAL; 1988.10.09., 1♀, TS, +MAL; 1988.10.12., 1♀, TS, +MAL – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂, TS, +MAL – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 1♀, TS, +MAL – Vad-tó: 1997.08.19., 2♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 1♂ 2♀, TS – Városlőd: 1991.08.06., 1♀, KÁ – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 2♂, VT – Vörös-János

séd: 1985.09.16., 1♀, TS; 1987.05.12., 1♂, TS; 1989.07.25., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1980.08.11., 1♂, RL, +FÉNY.

Dasysyrphus friuliensis (Van Der Goot, 1960)

[Syn. *Dasysyrphus postclaviger* (Štys & Moucha, 1962)]

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Általában ritka és lokális, magas hegységekben gyakoribb. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig csak a Dunántúli- és az Északi-középhegységben, valamint a Soproni-hegységben gyűjtötték. A Bakonyvidéknek is csak a magasabb (montán jellegű) régiójából ismerjük néhány lelőhelyét. Faunára új fajként csupán nem régen közölték a Bakonyból (TÓTH 1989).

Imágója április vége és június közepe között repül.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Geranium phaeum*, *Ranunculus repens*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Burok-völgy (Isztimér): 1980.05.22., 2♂, TS; 1980.05.29., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♂, TS – Gézaháza: 1974.05.27., 1♂ 1♀, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♂, TS, +MAL; 1999.05.10., 1♂, TS.

Dasysyrphus hilaris (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Kelet-Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), a Dunántúl számos, valamint az Északi-középhegység néhány pontjáról ismerjük. Az Alföldön még nem gyűjtötték. A Bakonyvidék minden kistáján, elsősorban az Északi-Bakonyban sokfelé megtalálható.

A szerzők egy része nem fogadja el a taxon önálló faji státuszát, hanem a *Dasysyrphus venustus* szinonímjának tekinti. A kérdést egyértelműen még nem sikerült eldönteni.

Tavaszi-nyáreleji egy nemzedékes faj, április vége és június vége között repül. Rajzásának egy kisebb csúcsa május elejére esik.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Globularia punctata*, *Potentilla arenaria*, *Prunus spinosa*, *Salix alba*, *Taraxacum officinale*, *Verbascum phoeniceum*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♂, HAV – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 2♂ 4♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1971.05.23., 1♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Csobánc: 1998.04.26., 2♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.20., 1♀, ZSIG – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 1♀, TS – Huszárokölöpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♀, TGY – Jáger-rét: 1981.05.08., 2♀, TS, +MAL; 1983.05.04., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.16., 1♀, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♂, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, 4♀, TS; 2000.05.09., 2♂, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.23., 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 2♂, TS – Vörös-János-séd: 1987.05.12., 1♂ 2♀, TS; 1987.05.18., 2♀, TS.

Dasysyrphus pinastri (De Geer, 1776)

[Syn. *Dasysyrphus lunulatus* (Meigen, 1822)]

Elterjedése: Palearktisz, Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Japán, Nearktikus Régió. Magyarországon mérsékeltén gyakori előfordulása (III.), adatai zömmel hegyvidékekről, kisebb részben dombvidékekről származnak. A síkságokon még nem került elő. A Bakonyvidéken inkább az Északi-Bakonyra jellemző, egyelőre nem találtak meg a Balaton-felvidéken.

Erdei faj, főleg napos helyeken, virágos tisztásokon található, de zárt erdőkben is előfordul.

Tavaszi-nyáreleji karakterfaj, március vége és július eleje között repül, rajzásának csúcsa április elejére esik.

Virágválasztása: *Allium victorialis*, *Caltha palustris*, *Crataegus monogyna*, *Cruciata laevipes*, *Euphorbia cyparissias*, *Fragaria vesca*, *Frangula alnus*, *Heracleum sphondylium*, *Malus domestica*, *Potentilla arenaria*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus repens*, *Rosa ragusa*, *Salix caprea*.

Leőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.03.27., 3♂ 1♀, TS; 1998.04.30., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.06.11., 1♀, TS – Farkasgyepű: 2000.04.19., 2♂ 1♀, TS – Fenyőfő: 1974.05.03., 1♂, ZL – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1974.05.03., 1♂, ZL; 1977.04.07., 13♂ 29♀, TS – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 1♂, TS – Jäger-rét: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Kardosrét: 1972.05.25., 2♀, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♀, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♂, TS; 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 2♂, TS, +MAL – Kőrishegy: 1998.07.05., 2♂, TS, +MAL – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♀, TS – Nagy-tó: 1986.05.18., 1♀, TS – Pálhálás: 1990.05.23., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, TS.

Dasysyrphus tricinctus (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán. Palearktikus. Közép-Európában a sík- és a hegyvidéken általánosan elterjedt, de gyakori nem nevezhető. Az Alpokban 2400 m-ig felhatol. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.). A Dunántúlon sokfelé megtalálták, az Északi-középhegységben főleg a Mátrából és a Bükkből ismerjük, az Alföldön ritka. A Bakonyvidék minden kistáján megtaláltuk.

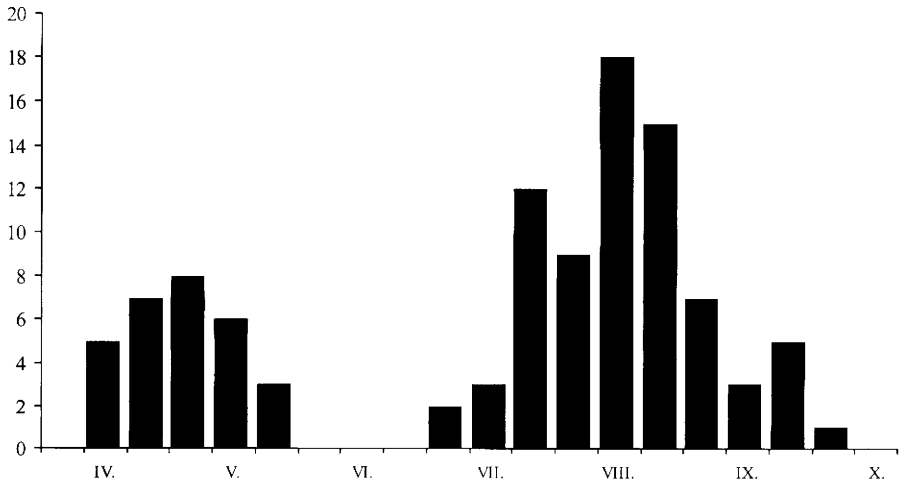
Elsősorban erdős vidékek, erdők, tisztások, erdőszegélyek, cserjések állata.

Lárva afidofág, de alkalmilag fiatalabb hernyókkal (*Bupalus pinarius*, *Lymantria monacha*), illetve különböző levéldarázs álhernyókkal is táplálkozik. A lárvák átteleznek.

Imágója április közepe és október eleje között repül. Rajzásának csúcsa május elejére és augusztus közepére esik. Valószínűleg két nemzedéke van, a tavaszi gyengébb (29. ábra).

Virágválasztása: *Berberis vulgaris*, *Caltha palustris*, *Colchicum autumnale*, *Cornus sanguinea*, *Crambe tataria*, *Crataegus monogyna*, *Dictamnus albus*, *Euphorbia cyparissias*, *Gagea pratensis*, *Geranium sanguineum*, *Helleborus odoratus*, *Leontodon autumnalis*, *Leontodon hispidus*, *Pastinaca sativa*, *Petroselinum crispum*, *Pyrus pyraeaster*, *Ranunculus repens*, *Rumex acetosella*, *Solidago gigantea*, *Tripleurospermum inodorum*.

Leőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS, +MAL – Aszfői-sarok (Balatonfüred): 1974.05.14., 1♂, KI, +MAL – Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1975.09.30., 1♀, KÁ – Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♂ 1♀, TS – Balatonfüred: 1973.05.30., 1♀, TS, +MAL; 1973.06.14., 1♀, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, TS – Berzsenyi-kút: 1973.07.04., 2♀, TS; 1973.08.22., 1♂, TS – Billegei-erdő: 1992.07.09.,

29. ábra: A *Dasyrphus tricinctus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

1♀, VT – Budatava: 1974.08.06., 2♀, KA; 1974.08.06., 1♂ 1♀, TS – Cigány-domb: 1975.05.09., 1♂, TS – Csárda-völgy: 1999.09.04., 2♀, TS – Cser-hegy: 1968.08.20., 1♂, TS – Cser-tető: 1997.08.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Fehérvárcturgó): 1980.05.22., 2♂, TS – Esztergáli-völgy: 1980.05.13., 2♀, TS – Farkasgyepű: 1978.08.10., 1♂, HAV – Fenyőfő: 1993.05.02., 3♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.08.27., 1♂, TI; 1975.08.28., 1♂ 2♀, TS; 1989.09.12., 2♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♂, TS – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 2♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.05.12., 1♂, TS – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♂, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1974.06.18., 1♂, KÁ – Hajmáspusztá: 1973.05.25., 1♂, BA – Három-hegy: 1978.08.01., 1♂, SZU – Hévíz: 1959.04.17., 1♀, SZJB – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1957.08.28., 1♂, PJ – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Huszárokélpusztá (Ugod): 1980.08.21., 1♂, TS – Jáger-rét: 1981.08.24., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.13., 1♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 1♀, NL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Királykút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS; 1978.08.24., 1♂, HAV – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 3♂, TS – Kökényes: 1997.07.15., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1988.07.29., 1♀, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂ 3♀, TS; 1992.07.29., 1♂ 3♀, TS – Külső-tó: 1972.07.06., 1♀, TS; 1974.08.04., 1♂, TS; 1976.09.09., 1♀, TS; 1977.07.25., 1♀, TS; 1979.07.19., 1♂ 2♀, CSM; 1980.06.05., 1♂, TS; 1980.06.14., 1♀, CSM; 1983.05.21., 1♂, TS; 1983.05.21., 2♀, TS; 1983.06.03., 1♀, TS; 1983.07.04., 4♂ 12♀, TS; 1983.07.10., 1♂ 3♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1976.05.10., 1♀, TS; 1980.08.17., 3♂, TS – Ménesjáráspusztá: 1972.08.31., 1♀, TS – Nagy-tó: 1988.07.29., 1♂ 2♀, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 2♂ 1♀, TS – Ódörög: 1997.07.28., 1♀, TS, +MAL – Öreg-hegy (Nagytevel): 1978.07.25., 1♀, TS – Pálincakház: 1999.05.09., 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS; 1977.05.22., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♀, TS; 1983.04.30., 3♀, TS; 1986.10.02., 1♀, TS – Sajkod: 1974.04.24., 1♀, TS – Szarkádi-part: 1958.08.30., 2♂, MF – Széki-erdő: 1991.04.16., 2♂ 1♀, TS – Széki-tó: 1991.04.16., 1♀, TS – Szömörke-völgy:

1980.05.11., 1♀, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1991.04.27., 1♀, VT – Tátika: 1966.08.31., 1♂, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Úrkút: 1967.08.10., 1♀, PJ – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 1♂, VT – Vörös-János-séd: 1986.08.31., 1♀, TS.

30. ábra: A *Dasysyrphus tricinctus* lárvája szinte teljesen beleolvad a növény levelének fonákjába

Dasysyrphus venustus (Meigen, 1822)

[Syn. *Dasysyrphus arcuatus* (Fallén, 1817)]

Elterjedése: Holarktikus. Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), elsősorban a domb- és a hegyvidékekre jellemző faj. A génusz leggyakoribb faja. A hegység minden kistájáról, főleg az Északi-Bakony sok pontjáról előkerült.

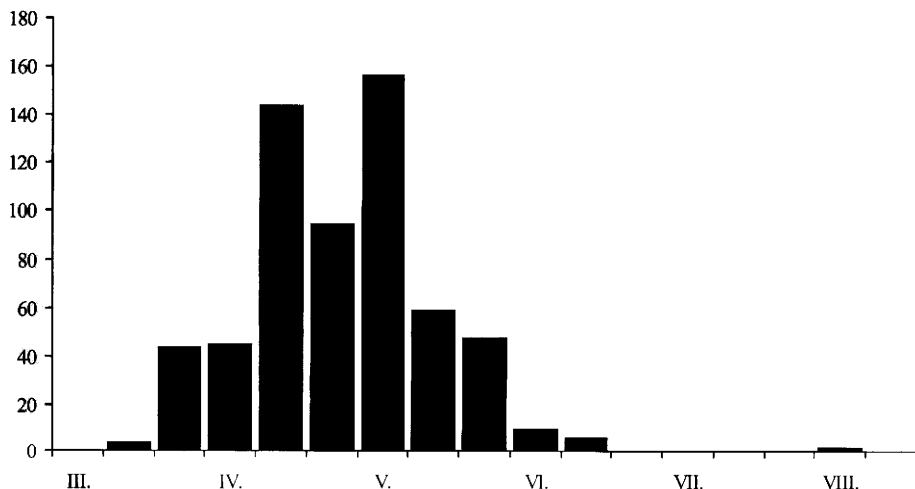
Különösen erdős vidékeken, erdőkben található, erdőszegélyek, cserjések, erdei irtások, erdei utak, tisztások és nyiladékok karakterfaja, de ritkábban réteken is gyűjthető.

Egy nemzedékes tavaszi faj, március vége és június vége között repül, de a jelek szerint létezik egy második, gyenge nyárvégi nemzedéke is (31. ábra).

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Aurinia saxatilis*, *Berberis vulgaris*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Chelidonium majus*, *Conium maculatum*, *Crambe tataria*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Frangula alnus*, *Leontodon autumnalis*, *Potentilla arenaria*, *Potentilla erecta*, *Prunus padus*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus repens*, *Rorippa austriaca*, *Salix alba*, *Taraxacum officinale*, *Trollius europaeus*.

A Bakonyvidéken első említése SZILÁDY (1941) dolgozatából származik Tihanyból.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1983.04.25., 1♂, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 9♂ 2♀, TS, +MAL – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 2♀, TS, +MAL – Ácsteszér: 1974.06.05., 1♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Baglyas-hegy: 1980.05.12., 2♂ 3♀, VESZ, +MAL – Bakonygyepes: 1957.05.09., 1♀, SÁ; 1980.05.07., 1♀, HAV; 1980.05.07., 8♂ 2♀, TS; 1983.05.10., 2♂ 1♀, TS; 1983.05.10., 1♂,

31. ábra: A *Dasysyrphus venustus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

TS, +MAL – Balatonfüred: 1973.05.30., 1♀, TS, +MAL – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♂ 3♀, TS – Bocskor-hegy: 1960.05.16., 1♀, MF – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♂, 3♀, TS, +MAL – Bódé: 1969.05.30., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1958.05.22., 1♀, PJ; 1973.05.28., 3♀, TS; 1975.05.07., 1♂ 3♀, TS; 1977.05.17., 2♂ 8♀, TS; 1980.05.22., 2♀, CSM; 1980.05.22., 1♀, HAV; 1980.05.22., 2♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1957.05.23., 1♀, BE; 1960.05.17., 1♀, PJ; 1971.05.23., 1♂ 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Cservárpusztá: 1965.06.26., 3♂ 3♀, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 7♂ 16♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1980.05.22., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1975.05.23., 1♀, KÁ; 1977.04.27., 2♀, KÁ; 1977.04.27., 15♂, TS; 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1977.06.02., 2♀, TS; 1977.06.11., 1♀, TS; 1980.05.13., 3♂, CSM; 1980.05.13., 4♂ 1♀, TS; 1983.05.13., 2♂ 9♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 4♂ 2♀, TS – Feketevízpuszta: 1977.06.05., 1♀, KÁ; 1974.06.05., 1♀, TS – Fenyőfő: 1983.05.01., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló): 1983.04.30., 1♂ 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1977.04.07., 17♂ 4♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♀, TS – Generál-erdő: 1986.05.24., 5♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.20., 3♀, ZSIG; 1970.05.14., 5♂ 3♀, TS; 1974.04.28., 1♂ 17♀, TS; 1974.04.29., 1♂, KÁ; 1974.04.29., 4♂ 1♀, TS; 1974.04.29., 1♀, ZL; 1993.05.02., 1♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.14., 1♀, TS – Gézaháza: 1973.05.11., 1♀, TS; 1987.05.27., 1♀, SZU – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 2♂ 4♀, TS – Hajmápuszta: 1972.05.19., 1♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♂, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 2♂ 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1974.05.03., 2♂ 1♀, ZL; 1983.05.01., 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 3♂ 1♀, TS – Huszárokélpusztá (Ugod): 1959.05.19., 1♀, ML; 1959.05.19., 1♀, TGY – Jäger-rét: 1981.05.08., 1♀, TS, +MAL; 1981.04.25., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.15., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 6♂ 2♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1972.04.28., 1♀, TS; 1972.04.29., 2♂, TS; 1972.05.25., 1♀, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 4♀, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂, TS; 1983.05.01., 2♂, TS,

+MAL – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 2♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 2♂ 1♀, TS; 1983.04.26., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-Futóné: 1999.04.27., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 6♂ 2♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 2♂ 5♀, TS – Köleskepe-árok: 1980.06.07., 8♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 3♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 2♂ 1♀, TS – Láz-tető: 1997.06.09., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Magyal-tető: 1977.04.26., 2♂ 3♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1971.05.14., 1♀, TS; 1973.05.05., 1♀, TS; 1974.04.23., 1♂ 2♀, KÁ; 1974.04.23., 12♂ 5♀, TS; 1974.05.08., 1♀, TS; 1976.05.10., 1♀, TS; 1977.04.30., 2♂ 3♀, TI; 1977.04.30., 6♂ 6♀, TS; 1978.05.04., 1♂ 2♀, CSM; 1979.06.19., 1♂, TS; 1980.05.20., 1♀, TS; 1987.05.27., 1♀, TS – Márkó: 1972.04.30., 1♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.23., 1♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Móroc-tető: 1991.06.08., 2♂ 4♀, TS – Nagy-erdő: 1997.05.04., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1980.06.08., 11♀, TS; 1985.05.27., 1♀, HAV; 1985.05.27., 4♀, TS; 1986.05.18., 1♀, TS – Németbánya: 1970.05.21., 2♀, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 4♂ 2♀, TS – Nyirjesi-legelő: 1984.05.12., 2♂ 4♀, VESZ – Nyír-tó: 1980.06.07., 1♀, TS – Ördög-árok: 1974.05.04., 2♀, TS – Öreg-Szarvad-árok: 1988.05.01., 1♂ 1♀, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 5♀, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 1♂ 4♀, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 2♂ 5♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS; 1990.04.17., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, KÁ – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂ 2♀, TS; 1991.08.13., 2♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 4♀, KÁ – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Rák-sík: 1991.04.16., 1♂, TS – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 1♂ 5♀, TS, MAL – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♂ 3♀, TS – Szarvaskút: 1974.06.06., 1♀, TS; 1983.05.12., 3♀, TS, +MAL; 1987.05.18., 2♂, TS; 1990.04.24., 1♀, TS; 1990.05.21., 1♀, TS; 1992.05.13., 1♀, TS –, Szesztra-hegy: 1999.05.15., 5♂ 9♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♂ 2♀, TS – Szépalma: 1999.05.11., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 2♂, TS; 1986.04.26., 1♂, PA; 1986.04.26., 1♂, TS – Tihany: 1957.05.06., 4♀, MF – Tódi-mező: 2000.04.18., 3♂ 8♀, TS – Ugod: 1979.05.24., 1♂ 4♀, HAV – Vállus: 1990.04.17., 1♂, TS – Vászoly: 1998.04.26., 5♂ 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 8♀, TS; 1987.05.12., 10♂ 5♀, TS; 1987.05.18., 3♂ 4♀, TS; 1992.05.11., 1♀, TS; 1993.05.02., 1♂, TS – Zirc: 1975.05.29., 1♀, KÁ – Zirci-arbo-retum: 1990.04.27., 1♂, TS.

Didea Macquart, 1834

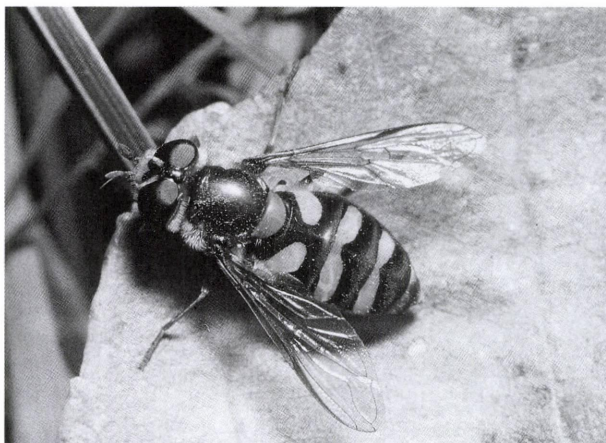
Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvaik levéltetvekkel táplálkoznak. Mindhárom hazai faj előfordul a Bakonyvidéken is.

Didea alneti (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Közép-Ázsia, Mongólia, Korea, Japán, Nearktikus Régió. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), eddig ismert adatai egy-két kivételtől eltekintve, hegyvidékekről származnak. A Bakonyvidék minden kistáján, főleg az Északi-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben gyűjtötték (32. ábra).

Imágója május közepe és szeptember eleje között repül. Rajzása nem mutat kiemelkedő csúcst. A bakonyi adatok két nemzedék meglétét valószínűsítik.

Virágválasztása: *Cirsium arvense*, *Leontodon hispidus*, *Pastinaca sativa*, *Plantago lanceolata*, *Potentilla erecta*, *Rosa rugosa*, *Rubus ideaeus*, *Salix alba*.

32. ábra: A zöldfoltos zengőlégy (*Didea alneti*) nőténye

Lelőhelyei: Aprós-erdő: 1997.06.05., 1♀, TS – Billegei-erdő: 1996.05.20., 1♂, VT – Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Edericsi-hegy: 1999.08.17., 1♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.07.10., 1♀, BZS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 2♀, TS, +MAL – Gereince-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♂, MF – Gyökere-árok: 1967.05.04., 1♀, PJ – Huszárokelőpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♀, ML – Jáger-rét: 1981.07.15., 2♀, TS, +MAL – Kőmagas: 2000.08.02., 2♂ 3♀, TS – Láz-tető: 1997.06.09., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Menyeki-erdő: 1999.07.04., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1994.06.16., 1♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 2♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♀, TS – Pisztrángostó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂, TS – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♀, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♂ 1♀, TS, +MAL.

Didea fasciata Macquart, 1834

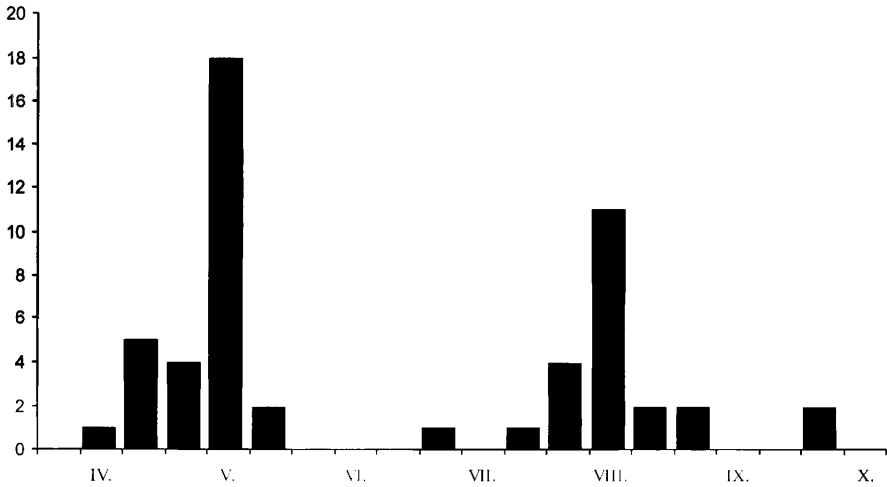
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Japán, Orientális Régió. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), inkább a hegyvidékekre jellemző zengőlégy, elvétve a síkságon is előfordul. Egyelőre nincs adatunk a Keleti-Bakonyból.

Főleg idős lomboserdőkben él, kedveli a szárazabb tölgyesek napos tisztásait, az erdőszegélyeket.

Imágója április közepe és október eleje között repül, rajzásának csúcsa május közepén és augusztus közepén van. Két nemzedékének meglétét a viszonylag kevés bakonyi adata is alátámasztja (33. ábra).

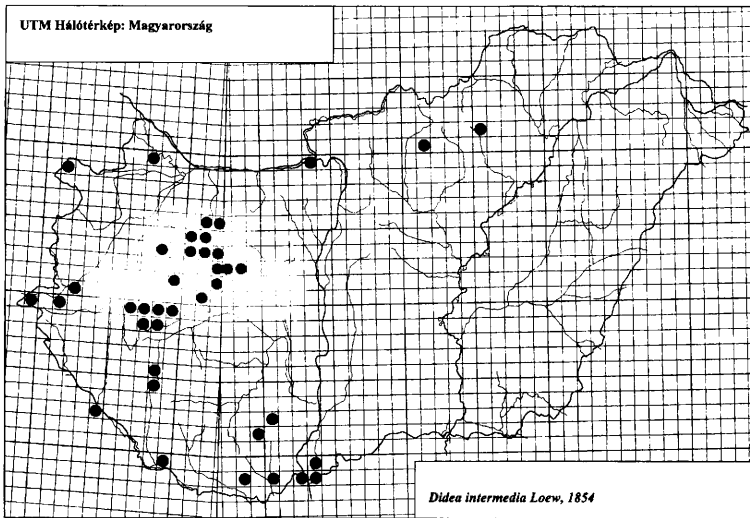
Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia glareosa*, *Galium silvaticum*, *Heracleum sphondylium*, *Mentha longifolia*, *Origanum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla erecta*, *Rorippa austriaca*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Bé-lap: 1983.05.15., 1♂, TS – Büdös-kút: 1982.08.12., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♂, MF; 1960.05.17., 1♀, ZSIG – Csárda-völgy: 1999.09.04., 1♀, TS – Csobánc: 1998.04.26., 1♀, TS, +MAL; 2000.08.03., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 1♂ 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 1986.10.01., 1♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékáll): 1986.10.01., 1♀, TS – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♀, TS, +MAL – Gereince-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♂, MF – Huszárokelőpuszta (Ugod):

33. ábra: A *Didea fasciata* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

1959.05.19., 1♀, TGY – Jókaiabánya: 1959.08.16., 2♂ 5♀, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 2♂, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♂, TS – Kupa-erdő: 1992.07.29., 1♀, TS – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 1♀, TS, +MAL – Péter-hegy: 1998.04.26., 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♀, TS – Sajkod: 1957.05.06., 1♂, MF – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL – Uzza-Erdésztelep: 1968.08.27., 1♀, MF – Vár-hegy (Sümeg): 1998.05.03., 2♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂, TS; 1992.05.11., 1♂, TS; 1999.08.14., 1♂ 2♀, TS.

34. ábra: A *Didea intermedia* eddig ismert magyarországi lelőhelyei

Didea intermedia Loew, 1854

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), hazai elterjedése eléggé sajátos. Adatainak zömét a Dunántúlról ismerjük, csupán két lelőhelye származik az Északi-középhegységből (34. ábra). A Bakonyvidéken egyelőre nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban.

Főleg erdős vidékekre, többnyire xerotherm erdőtársulásokra, cserjésekre jellemző.

Lárváját fenyőlevéltetű (*Schizolachnus pineti*) telepén találtuk.

Imágója április vége és szeptember vége között repül. Gyűjtési adatai alapján két nemzedéke valószínűsíthető, de rajzása nem mutat kiemelkedő csúcsokat.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Calluna vulgaris*, *Cirsium arvense*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Ligustrum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla arenaria*, *Ranunculus repens*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL; 1999.07.01., 1♀, TS – Balatonfüred: 1966.07.19., 1♂ 1♀, TS – Balatonhenye: 1998.05.14., 1♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂ 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1979.06.30., 1♀, TS – Fenyőfő: 1985.07.04., 1♀, KÁ – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.30., 1♂, TS; 1973.09.07., 2♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♀, TS – Gyökeres-árok: 1967.05.04., 1♂, PJ – Hamuházi-dűlő: 1995.05.04., 1♀, VT; 1995.05.25., 1♂, VT – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1959.05.29., 1♀, ML – Jáger-rét: 1981.08.20., 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1966.06.13., 1♂, TS; 1966.08.02., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♂, KÁ – Kökényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 1♀, TS, +MAL – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♀, TS – Porva: 1977.09.02., 1♀, SA – Púpos-hegy: 2000.07.26., 4♂, TS – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 1♀, TS – Tamás-hegy: 1975.09.23., 3♂, TS – Tápolcai-parkerdő: 1996.06.16., 1♂ 1♀, VT – Újmajor: 1974.07.30., 1♂, KÁ – Vár-rét: 1966.08.14., 1♀, TS – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 1♂, VT – Vörös-János-séd: 1999.08.14., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1991.05.02., 1♀, TS, +MAL.

Doros Meigen, 1803

Közepes nagyságú zengőlégy. Lárva afidofág, méhfészkekben gyökérlevéltetveken találták. A génusz egyetlen faja a Bakonyvidéken is előfordul.

***Doros profuges* (Harris, [1780])**

[Syn. *Doros conopseus* (Fabricius, 1775)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Kelet-Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán. Egész elterjedési területén ritka és lokális, hegyvidékeken helyenként valamivel gyakoribb. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), szórványosan minden nagytájon előfordul, de elsősorban hegyvidékekre jellemző. A Bakonyvidéken egyelőre hiányzik az adata a Keleti-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Erdei faj, többnyire erdőszeleken, cserjésekben, főleg szedreszekben található, gyakran napsütötte leveleken és virágokon.

Imágója április végétől július végéig repül. Rajzása nem mutat kiemelkedő csúcsozt.

Virágválasztása: *Euonymus europaeus*, *Rubus procerus*.

Lelőhelyei: Akasztó-domb: 1958.06.02., 2♀, SZJ; 1958.06.07., 1♂, SZJ – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 1♀, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♀, TS – Fenyős-domb: 1985.05.16., 1♂, NL; 1991.05.24., 1♂, A – Hegyesd: 1984.06.15., 1♂, VT – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♀, TS – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♀, TS – Rakottás-völgy: 1963.05.26., 2♀, PJ – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szent-Péter-hegy: 1984.06.15., 1♂, VT – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 1♀, TS.

Epistrophe Walker, 1852

[Syn. *Syrphus* Fabricius, 1775]

Közepes és nagyobb zengőlegyek, lárvájuk afidofág, elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak. Jellemző rájuk a hosszú, gyakran több hónapos nyári diapauza. Mind a 8 hazai fajuk előkerült a Bakonyvidéken.

Epistrophe cryptica Doczkal & Schmid, 1994

Németországi példányok alapján írták le (DOCZKAL – SCHMID 1994). Elterjedéséről egyelőre kevés adat áll rendelkezésre. Magyarországon eddig csak a Bakonyvidékről ismerjük, ennek alapján közölték faunára új fajként (TÓTH 1997).

Lelőhelyei: Szarvaskút: 1998.04.22., 1♀, TS, +MAL; 1990.04.24., 1♀, TS (det. Doczkal).

Epistrophe diaphana (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet. Közép- és Észak-Európában többnyire nem gyakori, az Alpokban 2200 m-ig felhatol. Magyarországon mérsékelten gyakori (III.), elsősorban a domb- és a hegyvidékeken él, de néhány adatát ismerjük a síkságokról is. Egyelőre nem találtuk meg a Bakonyalján.

Főleg idős erdőkben, tisztásokon, erdei utakon, mocsaras területeken, nedves réteken található.

Imágója április eleje és szeptember eleje között repül. Rajzásában kisebb csúcsok május elején és június elején figyelhetők meg.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Chaerophyllum temulum*, *Heracleum sphondylium*, *Rumex hydrolapathum*, *Silene vulgaris*.

Lelőhelyei: Agár-tető: 1999.07.16., 1♀, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♀, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 2♀, TS, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Csetényi-rét: 1997.08.24., 1♀, TS, +MAL – Durrogó: 1997.08.14., 2♀, TS, +MAL – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Gyulafirátót: 1980.06.11., 1♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.05.25., 1♀, VT – Huszárokélpusztá (Ugod): 1959.05.19., 2♀, TGY – Jäger-rét: 1981.05.06., 1♀, TS, +MAL; 1982.04.10., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.26., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.08., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1957.07.26., 1♂, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 2♂, TS, +MAL – Kőmagas: 2000.08.02., 1♀, TS – Láz-tető: 1997.06.09., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1978.06.08., 1♀, SZU;

1981.06.21., 2♂ 3♀, TS; 1982.06.20., 1♂, TS; 1982.07.04., 1♀, TS – Mindszentkállya: 1997.05.15., 2♀, TS, +MAL – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♂, TS – Sümegprága: 1997.06.11., 1♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1980.08.16., 2♀, TS – Szigligeti-arborétum: 1997.07.23., 1♀, TS, +MAL – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.04., 1♂ 1♀, VT – Vár-rét: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Vinye: 1970.06.26., 1♀, TS; 1971.08.20., 1♀, TI – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 1♂ 3♀, VT.

Epistrophe eligans (Harris, [1780])

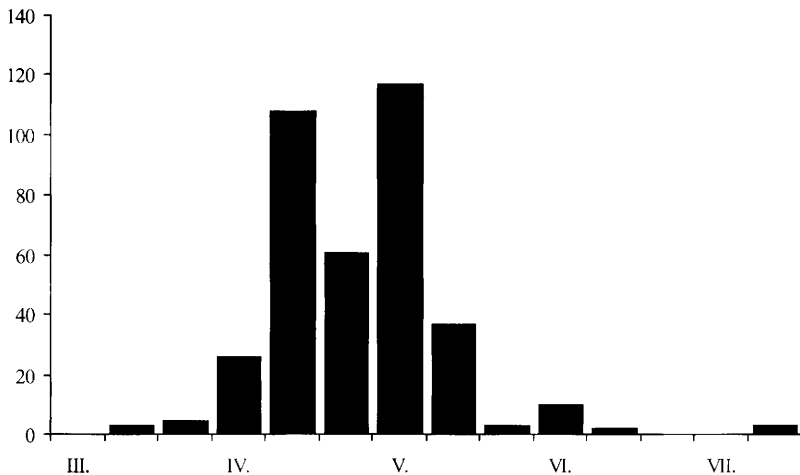
[Syn. *Epistrophe bifasciata* (Fabricius, 1794)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), az Alföldet leszámítva általánosan elterjedtnek nevezhető.

Szárazabb lombos és tűlevelű erdőkben, erdei utakon, nyiladékokon, erdőszéleken, napos és meleg cserjésekben, az erdők szomszédságában fekvő réteken, parkokban, sövényekben található. Feltűnően kevesebb a nőstények száma a hímekénél és elég nagy ivari dimorfizmus is jellemzi a fajt. A hímek előszeretettel „függögetnek” csoportosan erdei utakon, nyiladékokon és tisztásokon.

Lárvája csak tavasszal aktív, utána júniustól hosszú, mintegy kilenc hónapos diapauza következik. Kecskerágón (*Euonymus europaeus*) és fekete bodzán (*Sambucus nigra*) a fekete répa-levéltetű (*Aphis fabae*), valamint a bodza levéltetű (*Aphis sambuci*) telepén találtuk, de a lárvák táplálkoznak különböző kultúrnövényeket károsító levéltetvekkel is.

Egy nemzedékes, tavaszi-nyáreleji faj. Imágója március vége és július vége között repül, de júniustól már csak elvételre fogható. Rajzásának csúcsa április vége és május közepe közé esik, nincs kizárva, hogy létezik egy nagyon gyenge második nemzedék is (35. ábra).

35. ábra: Az *Epistrophe eligans* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Malus sylvestris*, *Prunus amygdalus*, *Prunus spinosa*, *Sambucus ebulus*, *Sambucus nigra*, *Sorbus aria*.

Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 3♂, TS – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 2♂, TS, +MAL – Baglyas-hegy: 1980.05.12., 3♂ 1♀, VESZ, +MAL – Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♂, HAV; 1980.05.07., 1♂, TS; 1983.05.10., 2♂ 1♀, TS – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♂, TS – Balázs-tető: 1997.04.27., 2♂, TS, +MAL – Billege: 1991.05.01., 1♂, NL – Billegei-erdő: 1996.04.29., 24♂, VT – Boncsos-tető: 1986.04.27., 1♂, TS – Bódé: 1969.04.30., 1♀, TS; 1969.05.30., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1960.06.02., 1♂, PJ; 1975.05.07., 1♂, TS; 1977.05.17., 9♂ 1♀, KÁ; 1977.05.17., 22♂ 1♀, TS; 1980.05.22., 6♂, TS – Büdöskútpuszta: 1968.04.26., 2♀, PJ – Bükkös-árok: 1980.05.22., 3♂ 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♀, TS – Csicsói-erdő: 1969.05.06., 1♀, PJ; 1969.05.19., 1♀, PJ; 2000.04.02., 3♂ 1♀, TS – Csobánc: 1998.04.26., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csóka-hegy: 1997.05.14., 2♀, TS; 2000.04.13., 3♂, TS – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 3♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 2♂, KÁ; 1977.04.27., 7♂ 12♀, TS; 1980.05.13., 6♂ 3♀, CSM; 1980.05.13., 4♂ 3♀, HAV; 1980.05.13., 11♂ 3♀, TS; 1983.05.10., 2♂, TS; 1997.05.18., 4♂ 2♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♂, TS – Fenyőfő: 1983.05.01., 1♀, TS; 1991.05.26., 1♀, TS; 1993.05.02., 2♂, TS – Füre-di-öböl: 1958.05.15., 2♂, ES – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1976.05.11., 2♂, TS; 1993.05.02., 2♂, TS – Gézaháza: 1976.05.15., 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂ 3♀, MF – Hamuházi.dűlő: 1995.05.07., 1♂, VT; 1995.05.25., 2♂, VT – Hegyesd: 1986.06.27., 1♀, MZ – Hosszú-hegy: 1962.05.09., 2♀, PJ; 1983.04.26., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 3♂ 1♀, TS – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1983.05.01., 1♂, TS – Iharkút: 1963.05.28., 2♂, PJ; 1969.05.27., 2♀, PJ – Jáger-rét: 1983.05.14., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.16., 2♀, TS, +MAL; 1983.05.21., 1♀, TS, +MAL – Kálomisz-tó: 1968.05.07., 2♂, PJ; 1991.05.25., 4♂, NL – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 2♂, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 2♂, TS; 1983.04.26., 3♂, TS, +MAL; 1983.04.26., 2♂ 2♀, TS; 1991.05.24., 2♀, TS – Kis-erdő-tető: 1993.05.03., 1♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1974.05.29., 2♂, TS; 1998.04.28., 3♂, TS – Kőmagas: 1998.04.20., 2♂, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1983.04.26., 6♂ 1♀, TS; 1983.05.07., 1♀, PA – Lesencefalu: 1990.04.17., 5♂, TS – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 2♂, TS, +MAL – Magyal-tető: 1977.04.26., 3♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1971.05.14., 3♂, TS; 1973.05.05., 1♀, TS; 1976.05.10., 2♂, KÁ; 1979.05.19., 10♂, HAV; 1979.05.19., 5♂, TS; 1979.06.19., 3♂, TS; 1980.05.20., 1♂, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.23., 2♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 2♂, TS, +MAL – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♀, TS – Németbánya: 1970.05.21., 2♀, TS – Olaszfalu: 1980.05.20., 1♂ 1♀, CSM – Ördög-árok: 1974.05.04., 2♂, TS – Paloznak: 1962.04.26., 2♂, NF – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂ 2♀, TS; 1990.03.24., 1♂, TS; 1990.04.17., 1♂, TS; 1999.05.16., 5♂ 1♀, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 4♂ 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá: 1974.05.27., 2♂, KÁ – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1991.05.22., 1♀, VT; 1995.05.04., 8♂ 1♀, VT; 1996.05.04., 3♂ 1♀, VT; 1996.05.07., 2♂ 2♀, VT; 1996.06.16., 2♂, VT – Tátika: 1957.06.10., 1♀, KZ – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 3♂, TS – Tobán-hegy: 1968.14.25., 2♀, PJ – Tódi-mező: 2000.04.18., 4♂, TS – Vállus: 1969.05.23., 1♀, PJ; 1990.04.17., 3♂, TS – Vászoly: 1998.04.26., 1♂, TS – Vendek-hegy: 1990.05.06., 1♀, VT – Vinye: 1957.04.16., 1♂, PJ – Vörös-domb: 1985.05.05., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1987.05.18., 1♀, TS –

Zánka: 1990.04.21., 4♂ 2♀, TS – Zirc: 1972.05.22., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.27., 1♂, TS; 1991.04.15., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♂, TS.

Epistrophe flava Doczkal & Schmid, 1994

[Syn. *Epistrophe melanostomoides* (Strobl, 1880)]

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Észak-Amerika. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), főleg a Dunántúl sok pontjáról ismerjük, a Duna vonalától keletre ritkább. A Bakonyvidéken egyelőre nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban.

Erdőkben, tisztásokon, erdei utakon, erdőszéleken, réteken gyűjthető, általában csak egyesével.

Imágója április vége és augusztus vége között repül, rajzásának kisebb csúcsa május közepén figyelhető meg.

Viráglátogatása: *Caltha palustris*, *Chaerophyllum temulum*, *Euphorbia cyparissias*, *Pimpinella saxifraga*, *Ranunculus repens*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Ácsteszér: 1974.06.05., 2♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Bakonytamási: 1975.08.28., 1♀, TS, +MAL – Disznó-domb: 1997.05.14., 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1997.05.18., 1♀, TS – Fenyőfő: 1974.05.03., 1♀, ZL – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1983.05.12., 1♀, TS – Gézaháza: 1983.05.11., 1♀, TS; 1987.05.27., 1♀, SZU – Jáger-rét: 1981.05.09., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.18., 2♀, TS, +MAL; 1982.05.07., 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.05.26., 1♂, TS; 1983.05.26., 2♂, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1965.08.23., 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♀, TS, +MAL – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.06.19., 1♀, TS; 1987.05.27., 1♂, TS; 1992.05.12., 1♀, TS – Márkó: 1972.04.30., 1♀, TS – Meleg-víz: 1989.04.23., 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 1♀, KÁ – Sárscsikút: 1963.05.14., 1♀, PJ – Sátormahegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Szarvaskút: 1992.05.13., 1♀, TS – Szent-Miklós-völgy: 1966.05.22., 1♀, PJ – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♀, TS – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 1♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1987.05.18., 1♂, TS.

Epistrophe grossulariae (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán, Nearktikus Régió. Közép-Európában többnyire ritka, csak hegyvidékeken lehet helyenként gyakoribb. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), adatai főleg a Dunántúlról származnak.

Erdős vidékeken, erdőszéleken, tisztásokon, erdei utakon, cserjésekben, sövényekben, erdő melletti réteken található, de nyílt területeken is előfordul.

Imágója április közepe és szeptember eleje között repül.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Cirsium palustre*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Sambucus ebulus*, *Succisa pratensis*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Bakonybél: 1985.08.11., 1♂, BÁK – Borzavár: 1972.07.26., 1♀, TI – Bükkös-árok: 1980.05.22., 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Farkasgyepű: 2000.04.19., 1♂, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♂, MF; 1959.08.02., 1♀, MF; 1982.08.03., 1♂,

TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.06.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.04.16., 1♀, TS, +MAL – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 1♀, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Kökényes: 1999.09.05., 1♂, TS, +MAL – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Mogoróshegy (Litér): 1992.06.11., 1♀, TS – Pálhálás: 1991.07.30., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.07.25., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.29., 1♀, TS, +MAL.

Epistrophe melanostoma (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Japán. Közép-Európa déli részén gyakoribb, mint északon. Magyarországon gyakori előfordulása (IV) mindenfelé megtalálható, az Alföld kivételével gyakori zengőlégy.

Erdőszeleken, tisztásokon, cserjésekben, réteken, valamint nyílt területeken él, néha nedvesebb biotópokban is megtalálható.

Lárváját a fekete bodzán (*Sambucus nigra*), a bodza-levéltetű (*Aphis sambuci*) telepén találtuk.

Imágója április közepe és július vége között repül, rajzásának csúcsa április végére-május elejére esik.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Pimpinella saxifraga*, *Prunus spinosa*, *Spiraea schinabecki*.

Lelőhelyei: Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS, +MAL – Billegei-erdő: 1996.06.02., 1♀, VT – Bodorfá: 1980.06.07., 1♀, TS, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♀, TS, +MAL – Borostyán-kút: 1990.04.24., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.01., 1♂, KÁ – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1974.04.28., 1♂, TS; 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyzücs): 1983.05.12., 1♂, TS – Imreherceg-hegy: 1985.05.25., 2♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.04.19., 1♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 2♀, TS; 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS; 1991.05.24., 1♀, TS – Kökényes: 1997.07.15., 1♀, TS, +MAL – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♀, TS – Padrag: 1985.04.22., 1♂, TS – Paloznaki-öböl: 1997.07.01., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.04.28., 1♂, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 1♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂ 3♀, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1991.05.02., 1♀, TS, +MAL; 1991.05.09., 2♂, TS.

Epistrophe nitidicollis (Meigen, 1822)

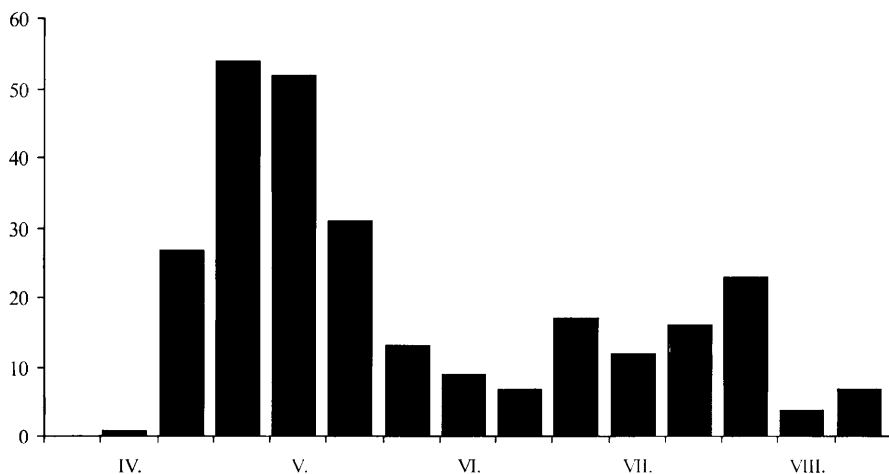
Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Japán, Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), főleg a hegyvidékeken mindenfelé megtalálható.

Erdős vidékeken, különösen nyiladékokon, erdőszeleken, napos tisztásokon található.

Lárváját kecskerágón (*Euonymus europaeus*), egyelőre meghatározatlan fajú levéltetű telepén találtuk.

Egy nemzedékes, tavaszi-nyáreleji fajként tartják nyilván, de a Bakonyvidéken április közepe és augusztus vége között repül. Fenológiai diagramja alapján feltételezhető, hogy esetleg két nemzedéke van (36. ábra).

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Castanea sativa*, *Crambe tataria*, *Crataegus monogyna*, *Cruciata laevipes*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia*

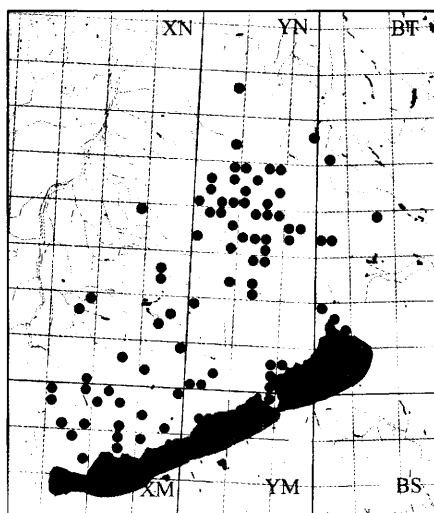

36. ábra: Az *Epistrophe nitidicollis* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

cyparissias, *Lavandula angustifolia*, *Leucanthemum vulgare subsp. vulgare*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus repens*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaus*, *Salix alba*, *Saponaria officinalis*, *Sempervivum marmoreum*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*, *Verbascum phlomoides*.

A Bakonyvidéknek is minden kistáján gyűjtöttük, de adatainak jelentős része az Északi-Bakonyból származik (37. ábra).

Lelőhelyei: Agár-tető: 1999.07.16., 1♂ 6♀, TS – Akli: 1975.06.10., 1♀, KÁ – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 2♂, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.10.,

37. ábra: Az *Epistrophe nitidicollis* lelőhelyei a Bakonyvidéken

2♀, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 2♂ 1♀, TS – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♀, ML
 – Balatonhenye: 1998.05.14., 1♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.05.30., 1♀, TS – Bé-lap:
 1983.05.15., 1♀, TS – Billegei-erdő: 1996.05.23., 1♂ 1♀, VT – Bodorfa: 1980.06.07., 1♂
 2♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂, TS; 1975.05.07., 1♂ 1♀, KÁ;
 1975.05.07., 1♀, TS; 1975.05.17., 1♀, KÁ – Cuha-völgy (Zirc): 1971.05.23., 1♀, TS – Csap-
 szári-erdő: 1997.07.14., 1♀, TS, +MAL – Cser-tető: 1997.08.02., 1♀, TS, +MAL – Csesz-
 nek: 1978.05.30., 1♀, KÁ – Csetényi-rét: 1997.08.24., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő:
 1987.08.24., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Csobánc: 1998.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1999.07.15., 2♀,
 TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂ 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 5♂, TS;
 1980.05.13., 2♂, CSM; 1980.05.13., 6♂ 1♀, TS; 1983.05.13., 1♂, TS; 1992.05.25., 1♀, TS;
 1997.05.18., 2♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♀, TS – Felsőpere: 1999.08.11., 3♀,
 TS, +MAL – Fenyőfő: 1983.05.01., 1♂ 1♀, TS; 1991.05.26., 1♀, TS – Fenyős-domb:
 2000.08.02., 4♀, TS – Füredi-öböl: 1958.05.15., 1♂, ES – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 1♂,
 TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♂, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 1♀, TS, +MAL –
 Gerence-völgy (Bakonybél): 1974.04.29., 1♂, TS; 1976.05.11., 1♂, TS; 1993.05.02., 2♂,
 TS – Gézaháza: 1987.05.27., 1♀, SZU – Gödrös: 1975.05.06., 1♀, MF – Gróf-rét:
 2000.08.03., 2♀, TS – Gulács: 1998.05.14., 2♂, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 2♂, TS,
 +MAL – Hegymagas: 1997.07.10., 2♀, TS, +MAL – Herend: 1988.08.08., 1♂, TS –
 Hosszú-hegy: 1983.04.26., 3♂ 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 1♀,
 TS – Hódos-ér (Porva): 1980.08.07., 3♂ 2♀, TS – Hubertlak: 1973.05.06., 1♀, TS –
 Huszárokélpuszta (Ugod): 1975.04.29., 1♂, KÁ – Jäger-rét: 1981.05.12., 2♂, TS,
 +MAL; 1981.05.14., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.18., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.28., 1♀, TS,
 +MAL – Jókaiabánya: 1988.08.08., 1♂, TS – Kardosrét: 1970.05.24., 1♀, TS; 1972.05.25.,
 1♀, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany):
 1983.04.26., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.24., 3♂, TS – Kis-erdő-tető: 1993.05.03., 3♂, TS
 – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 2♂ 7♀, TS, +MAL –
 Kígyós-völgy: 1997.08.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 2♀, TS –
 Kőrös-hegy: 1998.07.05., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1983.04.26., 1♂, HAV – Láz-
 tető: 1997.06.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Lesencetomaj:
 1997.06.29., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Lesence-völgy: 1997.06.30., 3♂, TS, +MAL – Lókút:
 1975.05.10., 1♂, TS – Magyarpolány: 1978.07.05., 2♀, TS – Malom-völgy (Eplény):
 1974.05.08., 1♂, KÁ; 1974.05.08., 1♂, TS; 1976.05.10., 1♀, TS; 1977.04.30., 1♂, TS;
 1978.05.23., 1♀, KÁ; 1979.05.19., 1♀, HAV; 1979.05.19., 1♀, TS – Márkó: 1972.04.30., 2♂
 1♀, TS – Meleg-víz: 1989.05.09., 2♀, TS – Menyekei-erdő: 1999.07.04., 1♀, TS – Mogy-
 rós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♂ 3♀, TS; 1993.05.03., 1♂, TS – Móroc-tető: 1991.06.08.,
 1♀, TS – Nagy-mező (Balatonfüred): 1978.05.07., 1♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♀, TS
 – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1987.05.26., 1♀, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♀, TS;
 1985.05.21., 1♂, TS; 1985.06.05., 1♀, TS – Olaszfalu: 1980.05.20., 1♂, CSM – Padrag:
 1985.04.22., 1♂, TS – Part-fő: 1977.05.12., 1♂, TS – Pálhálás: 1990.05.23., 1♀, TS – Pá-
 pakovácsi: 2000.07.25., 2♂ 5♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.04.28., 1♂, TS; 1974.05.21., 2♀,
 TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♀, TS –
 Porva-Csesznek-vá.: 1972.06.15., 1♀, TS; 1972.06.25., 1♀, TI; 1974.05.27., 1♀, KÁ –
 Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 1♂ 1♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL –
 Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 2♀, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 3♂ 1♀, TS – Szarvaskút:
 1981.05.30., 1♀, TS; 1984.07.10., 2♀, TS, +MAL; 1990.04.24., 1♂, TS – Szent-György-
 hegy (Kisapáti): 1991.07.08., 2♂ 1♀, VT – Szent-Miklós-völgy: 1969.05.22., 1♂, PJ –
 Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♀, TS, +MAL – Szépalma: 1999.05.11., 3♀, TS – Szigligeti-
 arborétum: 1997.07.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 8♂ 5♀,

VT; 1996.05.07., 3♀, VT – Tátika: 1957.06.10., 1♂ 1♀, KZ; 1974.06.19., 1♂, TS; 1997.08.19., 1♀, TS – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 2♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♀, TS – Úrkút: 1988.08.08., 1♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1999.07.02., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂ 2♀, TS; 1987.05.18., 2♂, TS; 1992.05.11., 1♀, TS – Zánka: 1990.04.21., 1♂, TS – Zirc: 1970.06.07., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.07.25., 2♂ 1♀, TS, +MAL.

Epistrophe ochrostoma (Zetterstedt, 1849)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Észak-Afrika, Nearktikus Régió. Széles elterjedésű, de többnyire ritka és lokális. Magyarországon mérsékeltén gyakori (III.), adatai inkább hegyvidékekről származnak. A Bakonyvidéken az országos átlagnál jóval több adatát ismerjük, de egyelőre nem került elő a Déli- és a Keleti-Bakonyból.

Főleg erdős vidékeken, erdőszéleken, cserjésekben gyűjthető. Mivel részben mézhar-mattal táplálkozik, gyakran található levéltetves cserjéken. Ezzel szemben viszonylag ritkán fordul elő virágokon.

Imágója április közepétől augusztus közepéig repül.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Urtica urens*.

Leőhelyei: Badacsony-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1980.05.13., 1♂, HAV – Jäger-rét: 1981.05.21., 1♀, TS, +MAL; 1981.04.21., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.28., 1♀, TS, +MAL; 1983.07.30., 1♂, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Kőpince-forrás: 1985.06.07., 1♂, TS – Pálincakház: 1990.04.14., 1♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 1♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♂, TS; 2000.07.26., 1♀, TS.

Epistrophella Dušek & Láska, 1967

[Syn. *Syrphus* Fabricius, 1775, *Episyrphus* Matsumura & Adachi 1917, *Epistrophe* Walker, 1852]

Közepesnél valamivel kisebb zengőlégy. Lárvája valószínűleg főleg afidofág. A génusz egyetlen magyarországi faja a Bakonyvidéken is honos.

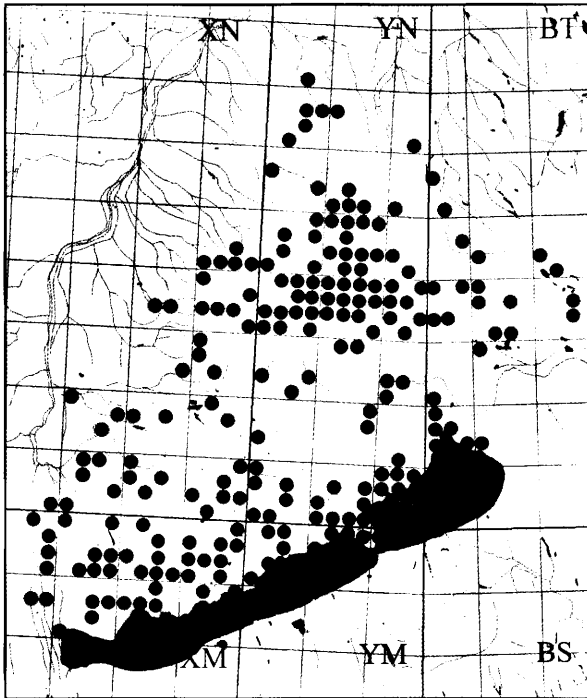
Epistrophella euchroma (Kowarz, 1885)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kelet-Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékeltén gyakori (III.), főleg hegyvidékekre jellemző. A hazai adatainak mintegy fele a Bakonyvidékről származik.

Főleg erdős vidékeken fordul elő, lárvai lombos fákon, cserjéken levéltetvekkel élnek. Az idősebb lárvák a nyarat és a telet diapauzában töltik. A Bakonyvidéken a fekete répa-levéltetű (*Aphis fabae*), valamint a fekete meggy-levéltetű (*Myzus cerasi*) telepén találtuk a lárvját.

Elterjedési területén általában egy nemzedékes tavaszi faj, de a Bakonyvidéken az eddigi adatok alapján, április elejétől augusztus közepéig repül. Ezért nem zárható ki, hogy létezik egy második gyenge nemzedéke is. Rajzásának csúcса május közepére esik.

Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Euonymus europaeus*, *Prunus spinosa*, *Verbascum thapsus*.

38. ábra: Az ékfoltos zengőlég (Episyrphus balteatus) lelőhelyei a Bakonyvidéken

Első említése SZILÁDY (1941) dolgozatában található Tihanyból.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1976.04.22., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Dongó-mező: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 3♀, TS; 1977.06.02., 1♀, TS; 1980.05.13., 1♀, HAV; 1980.05.13., 4♂ 3♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1983.04.01., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.05.30., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.06.12., 1♂, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 1♀, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 1♂, TS, +MAL – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 2♀, VT – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♀, TS, +MAL.

Episyrphus Matsumura & Adachi, 1917

Közepes nagyságú zengőlég, lárvája afidofág. A génusz egyetlen hazai faja országszer-
te, így a Bakonyvidéken is az egyik legközönségesebb zengőlegyünk.

Episyrphus balteatus (De Geer, 1776) – Ékfoltos zengőlég

Elterjedése: Európa, Ázsia, Észak-Afrika, Palearktikus, Nearktikus, Orientális, Ausztráliai Régió. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), országszer-
te megtalálható. Eddig is-
mert Bakonyvidéki lelőhelyeit UTM térkép (38. ábra) szemlélteti.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, cserjésekben található, de mivel eurytop, gyakorlatilag minden biotópban előfordul.

Általában kerüli az erős napsugárzást, főleg a reggeli és a késődélutáni órákban, illetőleg dél körül árnyékos helyeken rajzik. Gyakran megfigyelhető, amint a koraesti órákban vagy gyenge esőben repül, sőt táplálkozik is.

Erdőkben, erdei utakon, tisztásokon, napsütésben árnyékos helyeken főleg a hímek gyakran repülnek („függögetnek”) kitartóan, nagyobb magasságban, csoportosan is.

Ismert vándorfaj, főleg nyár végén és ősszel, nagy tömegben repülnek át az alpesi hágókon, középhegységi medencéken.

Lárvája polifág, különféle levéltetvek mellett (főleg azok hiányában) levéldarázs álhernyókat is elfogyaszt, sőt más rovarok lárváit is megtámadja. Kannibalizmusra is hajlamos. Fejlődésének időtartama erősen függ az időjárástól. A tojásrakástól az imágó kirepüléséig, átlagosan 23 nap telik el. A faj életmódját és hasznát részletesen leírja VISNYOVSKY (1989), a lárvá szelvények táplálékkörét alkotó levéltetvek listája LÁSKA – STARÝ (1980) munkájában található meg.

Évente 4–5 nemzedéke van. Imágóját január eleje és december vége között gyűjtöttük, de többnyire csak június közepétől repül nagyobb egyedszámban. Június végétől szeptemberig nagyon gyakori, ernyősökön rendszerint tömegesen látható. Rajzásának csúcsa augusztus elejére esik (39. ábra).

Nem csak a lárvája telet át, hanem megtermékenyített nőténye is, mely meleg téli napokon megjelenik. A zengőlegyek áttelelésével kapcsolatos Zirc környéki vizsgálatok során számos példányát gyűjtöttük a téli hónapokban tálcspárával (TÓTH 1985a). Kora tavasszal csak nőtények repülnek kis egyedszámban. Kivételesen már kora tavasszal nagyobb egyedszámban megfigyelhető. Zircen az arborétumban, 1999.március10-én hóvirágon, tavaszi tőziken és téltemetőn, néhány perc alatt 40 táplálkozó nőtény egyedét lehetett megszámolni.

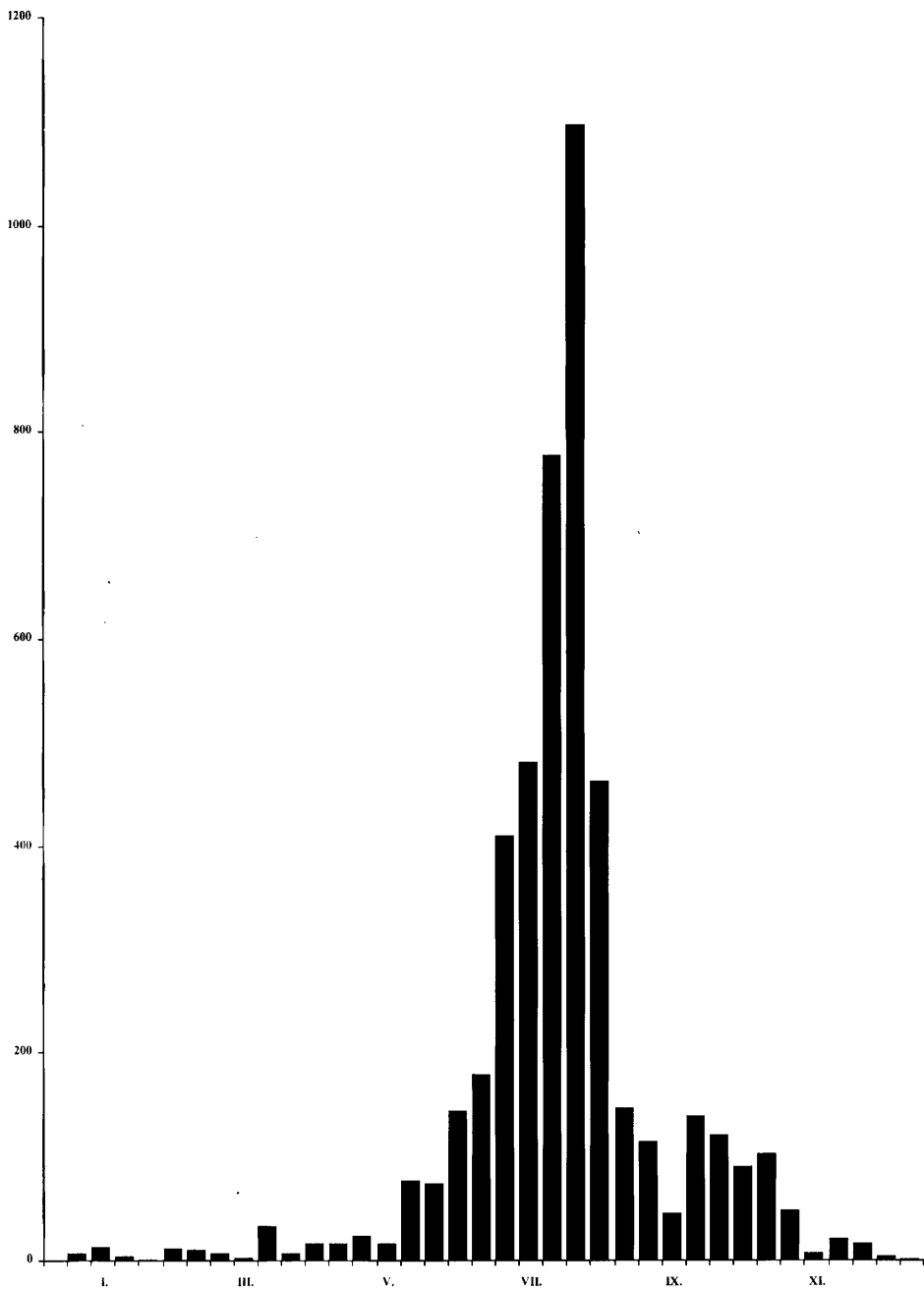
A kora tavasszal és késő ősszel, tél elején repülő egyedek között mindig sok a melanisztikus forma. A Döbröntén, 1982.október 24-én gyűjtött nagyszámú példány 20 %-a frissen kelt állat volt, közöttük már előfordultak sötét színezetű egyedek is.

A faj lárvája rendszeresen nagyobb egyedszámban előfordul a Zirc környéki káposztaföldeken, a káposzta-levéltetű (*Brevicoryne brassicae*) telepein. Ezen kívül más levéltetvek (*Aphis fabae*, *Aphis idaei*, *Aphis pomi*, *Aphis sambuci*, *Ceruraphis eriophori*, *Hyperomyzus lactucae*, *Macrosiphum rosae*, *Myzus cerasi*, *Myzodes ligustri*, *Myzus persicae*, *Rhopalosiphum padi*) mellett is megtaláltuk.

A faj nálunk is az egyik legjelentősebb levéltetű predátor, melynek Angliában a laboratóriumi tömegtenyésztését is megoldották (ROTHERAY 1993). Sok más fajjal ellentétben, tenyészetének fenntartása a téli időszakban is sikerült.

Virágválasztása: Széles körű, eddig 143 taxon virágán találtuk meg. A helykímélés érdekében csak a növénytaxon-lista hozzárendelhető sorszámait adjuk meg: 2, 5, 6, 12, 14, 15, 17, 19, 24, 28, 29, 30, 40, 42, 43, 54, 56, 62, 63, 67, 68, 72, 82, 85, 86, 91, 96, 98, 101, 104, 106, 107, 110, 113, 114, 116, 122, 140, 143, 146, 148, 152, 155, 156, 157, 159, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 181, 182, 187, 188, 193, 197, 200, 213, 214, 215, 216, 221, 222, 234, 235, 236, 237, 239, 240, 241, 243, 246, 247, 260, 261, 265, 269, 272, 277, 281, 282, 286, 287, 294, 301, 303, 304, 305, 308, 314, 315, 318, 321, 323, 333, 334, 337, 339, 344, 345, 346, 348, 352, 353, 355, 356, 379, 382, 383, 384, 385, 387, 392, 396, 399, 401, 404, 405, 408, 401, 413, 416, 418, 419, 421, 422, 424, 427, 428, 433, 434, 435, 436, 440, 445.

Lelőhelyei: Agár-tető: 1999.07.16., 2♀, TS – Akasztó-domb: 1984.08.23., 1♂, HAV; 1984.08.23., 2♂, TS – Akli: 1985.03.31., 12♀, TS; 1998.07.07., 5♂, 14♀, RV – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 1♀, TS, +MAL – Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♀, TS – An-

39. ábra: Az *Episyrrhus balteatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

tal-hegy: 1999.07.01., 2♀, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Aszófői-séd: 1989.03.07., 8♀, TS – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 1♀, TS, +MAL – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1972.07.15., 1♂, RL, +FÉNY; 1983.01.27., 1♀, TS; 1983.11.03., 1♂ 2♀, TS; 1984.07.25., 7♂ 4♀, TS; 1984.09.05., 3♂ 7♀, TS; 1984.09.19., 2♀, TS; 1984.10.03., 2♀, TS; 1985.08.11., 62♂ 47♀, BÁK; 1986.11.11., 1♀, TS; 1987.03.28., 3♀, TS; 1989.06.08., 5♂ 4♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂ 2♀, TS – Bakonyjákó: 1982.10.24., 4♂ 9♀, TS; 1989.10.18., 1♀, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 6♂ 7♀, TS – Bakonynána: 1980.08.11., 2♂, BL; 1980.08.11., 1♂ 1♀, KB; 1984.09.05., 1♂, UÁ, +FÉNY; 1985.06.25., 1♂, ÁB – Bakonyszentkirály: 1989.09.21., 4♀, TS – Bakonyszücs: 1980.07.08., 1♀, TS; 1988.01.29., 4♀, A – Balatonalmádi: 1986.06.30., 1♂ 2♀, SGY; 1986.07.18., 2♀, KG – Balatonederics: 1984.07.30., 8♂ 6♀, TS; 1984.08.12., 3♂ 2♀, TS – Balatonfüred: 1984.06.30., 1♀, TS; 1984.09.30., 2♀, TS; 1989.09.26., 1♀, TS; 1990.06.23., 3♂ 5♀, TS – Balatonfűzfő: 1984.08.29., 1♂, TS – Balatonkenese: 1984.08.26., 1♀, SGY; 1985.07.28., 2♂ 3♀, SGY – Balatonszőlős: 1984.09.30., 2♂ 4♀, TS – Balatonudvari: 1991.06.14., 1♀, POJ, +FÉNY – Bazsi: 1984.10.09., 3♀, TS – Becsei-erdő: 1978.07.27., 3♀, TS; 1998.02.22., 1♀, TS – Berék: 1997.06.30., 2♂, TS, +MAL – Berzsényi-kút: 1975.09.30., 1♀, NÉ; 1976.07.12., 1♂, TS; 1984.06.30., 1♀, TS – Billegei-erdő: 1990.06.28., 2♂ 4♀, VT; 1991.01.04., 1♀, VT; 1995.07.01., 2♂, VT; 1995.08.12., 1♀, VT; 1985.08.16., 12♀, VT; 1996.05.30., 1♂ 1♀, VT – Bodajk: 1966.09.25., 3♂ 3♀, TS – Borostyán-kút: 1990.03.13., 1♀, TS – Bodorfa: 1980.06.07., 3♂ 6♀, TS, +MAL – Borzavár: 1983.10.15., 1♂, PA – Bódé: 1964.06.23., 4♂ 1♀, TS; 1964.08.16., 1♀, TS; 1965.10.08., 4♂ 1♀, TS; 1966.08.01., 1♂ 1♀, TS; 1968.08.06., 1♂ 1♀, TS – Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Büdös-kút: 1982.08.12., 1♂, TS – Cigány-domb: 1982.06.16., 1♂ 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 3♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Csesznek): 1982.08.05., 1♂ 1♀, TS – Csabrendek: 1986.07.11., 1♀, SZU; 1986.07.14., 11♂ 7♀, HAV; 1986.07.14., 1♀, SZU – Csapszári-erdő: 1997.07.14., 7♂ 1♀, TS, +MAL – Csákány-völgy: 1991.07.10., 1♀, KIA – Csengő-hegy (Bakonynána): 1987.09.18., 1♂ 1♀, BL – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 1♂ 1♀, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 3♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 3♂ 7♀, TS; 1984.07.22., 1♂, TS, +MAL; 1984.07.30., 18♂ 12♀, TS; 1984.08.04., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.24., 1♂ 5♀, TS, +MAL; 1984.08.30., 1♀, TS, +MAL; 1984.09.30., 2♂, TS, +MAL; 1985.05.23., 2♂ 3♀, TE, +MAL – Cser-tető: 1997.08.02., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Csesznek: 1982.08.09., 11♂ 3♀, HAV – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 3♂ 2♀, TS, +MAL; 1998.02.20., 3♀, TS, +MAL; 1999.05.18., 2♀, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 2♀, TS – Csobánc: 1989.09.02., 1♀, VT; 1989.10.25., 2♂, A; 1989.10.25., 1♂, VT; 1998.04.26., 2♀, TS, +MAL; 2000.08.03., 3♀, TS – Csopak: 1984.07.01., 1♀, SGY; 1989.07.21., 11♂ 20♀, TS – Csorszai-rét: 1990.03.24., 3♀, TS – Csóka-hegy: 2000.04.13., 3♀, TS – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 5♀, TS, +MAL – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 1♀, TS; 1984.07.07., 3♀, TS; 1984.09.29., 3♂ 5♀, TS – Diósi-rétek: 1984.10.01., 1♂ 3♀, TS; 1985.07.09., 1♂, KÁ – Diszel: 1984.07.30., 3♂ 1♀, TS; 1990.02.24., 1♀, NL – Disznó-domb: 1997.05.14., 2♀, TS, +MAL – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 15♂ 28♀, TS – Edericsi-hegy: 1990.08.14., 1♂, NL – Eperjes: 1984.08.08., 2♂ 2♀, TS; 1984.09.28., 2♂ 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1982.07.03., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.08., 6♂ 5♀, TS – Farkasgyepű: 1982.11.06., 1♀, TS; 1984.08.19., 6♂ 3♀, TS – Fehérvárcurgógó: 1979.06.30., 1♂, CSM – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.30., 3♀, TS; 2000.04.18., 2♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1986.06.22., 1♂ 1♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 7♀, TS, +MAL – Felsőpere: 1990.03.21. 2♀, TS – Fenyőfő: 1982.10.17., 16♂ 20♀, TS; 1984.07.08., 3♂ 2♀, TS;

1985.07.04., 1♂, KÁ; 1991.08.13., 1♂ 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő):
 1983.08.07., 3♀, SZD – Fenyős-domb: 1991.05.24., 2♂ 3♀, VT; 2000.08.02., 2♂ 3♀, TS –
 Füzeti-tó: 1970.08.03., 2♂ 3♀, TS – Fűzfői-öböl: 1984.08.29., 1♂, TS; 1988.05.25., 16♂
 7♀, TS – Ganna: 1982.10.06., 11♂ 17♀, TS; 1998.02.22., 1♀, TS – Gátra-dűlő:
 1990.08.31., 1♂, VT – Gejzírmező: 1983.06.12., 2♀, TS; 1984.07.07., 4♀, TS – Gella-
 patak: 1990.03.13., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1982.08.03., 3♂, HAV;
 1982.08.03., 121♂ 102♀, TS; 1985.08.10., 21♂ 7♀, BAK; 1990.06.18., 2♂ 6♀, NL –
 Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1987.09.19., 1♂, IBL – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 3♂
 1♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1986.08.25., 2♂, TS – Gödrös: 1958.09.12., 1♂, ZSIG –
 Gróf-rét: 1989.07.30., 1♂ 3♀, VT – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♂, KÁ; 1988.08.20., 8♂
 15♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1989.10.26., 2♀, TS; 1990.07.17., 1♀, TS – Hamuházi-dű-
 lő: 1989.08.21., 1♂, VT; 1990.05.26., 1♂, VT; 1990.10.10., 3♂ 4♀, VT; 1991.01.04., 1♀,
 VT – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 4♂ 1♀, TS – Hatosi-dűlő: 1989.07.07., 2♂, VT –
 Hatosmalom: 1990.08.11., 1♂, VT; 1991.06.25., 1♂ 2♀, VT – Hárskút: 1990.07.05., 2♂
 1♀, NL; 1991.08.14., 1♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Herend:
 1988.08.08., 42♂ 56♀, TS – Hévíz: 1984.08.12., 3♂, TS – Hosszú-völgy: 1991.04.02., 1♀,
 NL – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♀, TS – Huszárokölöpuszta (Ugod): 1989.09.02.,
 1♀, TS – Inota: 1983.08.18., 1♀, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 2♂ 8♀, TS, +MAL –
 Iszkszentgyörgy: 1980.07.31., 10♂ 8♀, CSM; 1980.07.31., 5♂ 2♀, HAV; 1980.07.31., 1♀,
 SZNÉ; 1981.07.16., 2♂, HAV – Jáger-rét: 1984.08.19., 2♂ 2♀, TS; 1984.08.20., 12♂ 8♀,
 TS – Jókaiánya: 1988.08.08., 36♂ 27♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1982.06.24., 2♀, TS;
 1989.10.26., 1♀, TS – Kalapmező: 1989.07.30., 2♂ 2♀, VT – Kapolcs: 1984.07.30., 12♂
 16♀, TS; 1984.08.16., 14♂ 6♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 4♀, TS, +MAL –
 Kádárta: 1983.01.18., 2♀, TS; 1983.01.19., 2♀, TS – Kemencés-part: 1977.07.25., 1♂, TS;
 1984.08.12., 4♂ 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1974.08.17., 1♀, TS; 1976.08.02., 1♀, TS – Ke-
 resztúri-erdő: 1979.05.13., 2♂ 3♀, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 1♀, TS, +MAL –
 Keszthely: 1982.06.12., 1♀, A; 1984.07.01., 1♀, SGY; 1984.07.03., 1♂, SGY; 1986.06.30.,
 2♂ 2♀, KG; 1986.07.04., 1♂, KG; 1986.07.28., 1♂, KG; 1987.06.12., 1♀, A; 1987.07.02.,
 1♀, A; 1990.07.13., 1♀, SGY, +FÉNY – Kiliántelep: 1982.07.29., 1♀, TS – Kis-Bakony-
 erdő: 1997.08.06., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1971.06.26., 2♂ 1♀, TS;
 1984.06.30., 2♂, TS; 1990.07.20., 5♂ 2♀, VT; 1991.05.24., 2♀, TS – Kishajmáspuszta:
 2000.06.27., 2♂ 8♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♀, TS – Kisszépalmapuszta:
 1984.09.08., 2♂, PA; 1995.06.11., 2♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 2♀, TS, +MAL – Kornyi-
 tó (Kővágóörs): 1984.06.30., 3♂ 2♀, TS; 1988.08.03., 1♂ 1♀, TS – Kőkényes:
 1982.07.04., 2♂ 8♀, TS – Köleskepe-árok: 1988.07.29., 36♂ 43♀, TS – Köves-földek:
 1984.10.01., 2♂, TS – Köveskál: 1997.07.12., 1♂, TS, +MAL – Köveskáli-hegy:
 1997.07.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kőmagas: 2000.08.02., 4♀, TS – Kőmosó-hegy:
 1999.04.27., 2♀, TS, +MAL – Kőrígyőr-patak: 1990.07.17., 1♂, TS – Kupi-erdő:
 1989.09.31., 4♂, TS; 1990.03.23., 1♀, TS – Külső-tó: 1983.08.01., 1♀, TS; 1984.07.01., 3♀,
 TS; 1984.08.23., 1♂, HAV; 1984.08.23., 2♂, TS; 1984.09.09., 1♂, HAV; 1984.09.18., 1♂
 2♀, HAV; 1984.10.02., 2♂ 4♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1985.08.30., 1♂, TS; 1986.08.06.,
 2♂ 2♀, TS; 1989.03.07., 16♀, TS; 1989.03.28., 4♀, TS; 1989.06.04., 1♂, TS; 1989.06.20.,
 2♂ 1♀, TS; 1989.07.18., 1♀, TS; 1989.07.21., 6♂ 7♀, TS; 1989.08.01., 18♂ 31♀, TS;
 1990.06.21., 5♂, 3♀, NL; 1990.06.24., 8♂ 5♀, TS – Litér: 1989.05.19., 1♂, TS – Malom-
 völgy (Eplény): 1980.08.17., 1♂ 1♀, TS; 1981.06.21., 2♀, TS; 1982.06.20., 42♂ 46♀, TS;
 1982.07.04., 1♀, TS; 1983.03.24., 1♀, TS; 1986.08.09., 2♂ 1♀, TS – Malom-völgy
 (Felsőörs): 1990.02.25., 1♀, TS – Meleg-víz: 1986.07.15., 1♂, HAV; 1986.07.17., 1♀,
 HAV; 1987.07.08., 8♂ 5♀, HAV; 1987.07.10., 14♂ 19♀, HAV; 1989.05.09., 1♀, TS –

Ménészjáráspuszta: 1985.07.26., 1♂, TS; 1989.07.02., 1♂, TS – Miklád: 1999.11.01., 2♂, 17♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 16♂ 23♀, TS; 1989.09.17., 1♀, TS; 1994.06.16., 1♂, TS – Monostorapáti: 1984.07.30., 6♂ 9♀, TS – Monostori-tó: 1985.06.13., 1♀, TS; 1986.06.04., 1♀, TS – Nagydém: 1988.09.30., 8♂ 11♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♀, TS – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1982.12.08., 2♂, TS; 1982.12.09., 1♂ 3♀, TS; 1982.12.18., 3♂, TS; 1983.01.15., 4♀, TS, +TÁL; 1983.01.30., 1♀, TS, +TÁL; 1983.02.06., 1♀, TS, +TÁL – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.07.25., 4♂ 9♀, TS – Nagytárkánypuszta: 1982.08.18., 2♂, VÉ; 1987.07.11., 10♂ 5♀, HAV – Nagy-tó: 1985.08.10., 3♂ 2♀, TS; 1986.07.09., 1♂, TS; 1988.07.29., 11♂ 18♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 1♂ 3♀, TS – Nemesgulács: 1984.07.11., 1♂, A, +FÉNY; 1984.07.12., 1♂, A, +FÉNY – Németszánya: 1982.09.06., 2♂ 1♀, TS – Nyereg-hegy: 1984.10.01., 2♂ 4♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.04., 1♂, TS; 1982.07.29., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.08., 1♀, HER, +FÉNY – Óbudavár: 1984.08.12., 24♂ 8♀, TS; 1985.05.05., 1♀, TS – Ödöröszt: 1995.07.23., 1♂ 1♀, VT; 1995.09.25., 1♂ 3♀, VT – Óvár: 1983.06.30., 1♀, HAV – Ócs: 1984.09.30., 3♂ 2♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 9♂ 6♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 13♂ 8♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 3♂ 4♀, TS – Öreg-hegy (Vászoly): 1982.06.26., 2♂ 2♀, VÉ – Öreg-séd: 1984.07.11., 15♂ 5♀, TS, +MAL; 1988.08.07., 23♂ 4♀, TS; 1989.07.25., 1♂ 1♀, NL; 1989.07.25., 1♀, TS; 1998.07.07., 8♂, 16♀, RV; 1998.07.07., 18♂, 26♀, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♀, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 1♀, TS – Pap-rét: 1985.08.10., 16♂ 8♀, TS; 1985.08.30., 4♂ 1♀, TS – Páliaház: 1982.06.18., 1♂, TS; 1984.10.14., 2♀, TS; 1989.07.26., 2♂ 3♀, NL; 1989.07.26., 4♂ 1♀, TS; 1989.09.16., 2♀, TS; 1991.07.30., 3♂, TS – Pálincsház: 1984.10.13., 4♀, TS – Pető-hegy: 1998.02.20., 4♀, TS – Pénzesgyőr: 1982.12.09., 2♂ 1♀, TS; 1982.12.18., 1♀, TS, +TÁL; 1983.01.08., 3♀, TS, +TÁL; 1983.01.15., 3♀, TS, +TÁL; 1983.01.18., 1♀, TS, +TÁL; 1983.11.06., 1♀, TS – Pető-hegy: 1990.04.17., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♀, TS; 1986.10.02., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németszánya): 1985.05.24., 1♀, TS; 1986.11.11., 2♀, TS; 1989.10.18., 2♀, TS – Porva: 1982.10.03., 1♂, TS – Pula: 1984.09.30., 2♂ 4♀, TS – Pusztamiske: 1985.07.12., 3♂ 5♀, TS – Púpos-hegy: 1987.07.12., 4♂ 1♀, KÁ; 1987.07.12., 1♂, SZU – Ravasz: 1985.08.03., 16♂ 12♀, TS; 1991.07.30., 1♂, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 2♀, TS – Ráktanya: 1984.08.03., 1♀, HB; 1999.08.10., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Ráskői-patak: 1989.10.31., 1♂, VT – Rendeki-hegy: 1986.07.12., 3♂ 1♀, HAV; 1986.07.17., 1♂ 2♀, HAV; 1986.07.17., 1♀, KÁ – Révfülp: 1985.08.11., 1♂, SGY; 1986.07.18., 1♀, KG; 1986.07.27., 1♂, KG – Réz-hegy: 1985.08.06., 1♂ 5♀, TS – Római-fürdő: 1987.09.18., 1♂, KB – 1982.08.05., 1♂, HAV – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 2♀, TS – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 7♂ 2♀, TS – Sásdűlő: 1998.05.01., 2♀, TS – Sokorópátka: 1988.09.30., 12♂ 7♀, TS – Somhegy: 1982.12.09., 3♂ 1♀, TS, +TÁL; 1989.10.27., 2♀, TS – Sümege: 1984.10.09., 1♂ 5♀, TS – Sümegecehi: 1985.08.05., 5♂ 2♀, TS – Sűrű-haraszt: 1990.07.12., 1♀, VT – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 4♂, GYÖ; 1973.08.12., 3♂, GYNÉ – Szarkádi-erdő: 1984.10.01., 2♂ 4♀, TS – Szarvaskút: 1982.06.29., 2♂ 1♀, TS; 1982.11.21., 6♂ 10♀, TS; 1982.12.09., 1♂, TS; 1983.01.08., 1♀, TS, +TÁL; 1983.01.15., 5♀, TS, +TÁL; 1983.10.23., 4♂ 2♀, TS; 1983.11.03., 3♀, TS; 1983.11.06., 1♀, TS; 1983.11.06., 1♀, TS, +TÁL; 1983.11.07., 2♀, TS; 1983.11.07., 2♀, TS, +TÁL; 1984.07.10., 13♂ 4♀, HAV; 1984.07.10., 14♂ 7♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 11♂ 4♀, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 25♂ 3♀, TS, +MAL; 1984.08.07., 3♂ 1♀, TS; 1984.08.10., 1♂ 1♀, HAV; 1984.08.13., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.16., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.18., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 2♂ 4♀, TS, +MAL; 1984.09.02., 4♂ 1♀, TS, +MAL; 1986.06.28., 1♂, TS; 1990.02.26., 4♀, TS; 1990.04.24., 1♀, TS; 1998.07.07., 8♂ 9♀, RV – Száraz-Gerence: 1995.06.11., 1♀, TS –

Szár-hegy: 1991.04.04., 1♀, TS – Szent-György-hegy (Kisapáti): 1991.07.08., 8♂ 7♀, VT – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.07.04., 4♂ 4♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1989.07.29., 1♂, NL; 1998.04.26., 3♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 4♀, TS – Széles-árok: 1981.07.16., 4♂ 2♀, TS – Szigliget: 1984.08.04., 1♀, SGY; 1984.08.12., 2♀, SGY; 1985.08.08., 1♀, SGY; 1986.07.14., 2♂ 2♀, PL; 1986.07.27., 1♀, KG; 1988.07.19., 1♀, PL – Szigligeti-arborétum: 1997.07.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 1983.03.24., 4♀, TS; 1983.11.12., 1♀, TS; 1989.10.27., 2♀, TS; 2000.05.09., 2♂ 7♀, TS – Tágony: 1990.03.24., 2♀, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂ 4♀, TS – Tapolca: 1986.07.01., 2♀, VT; 1987.06.05., 12♂ 8♀, VT; 1989.09.30., 1♀, NL; 1990.06.27., 1♂, VT; 1990.06.12., 2♀, NL; 1990.09.25., 2♀, NL – Tapolcafő: 1989.10.18., 1♀, TS; 1998.02.22., 2♀, TS – Tapolcárparkerdő: 1984.08.16., 11♂ 8♀, TS; 1990.05.28., 9♂, VT; 1996.05.07., 1♀, VT; 1996.06.16., 1♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1991.01.04., 1♀, NL; 1991.03.23., 1♀, NL – Tálodi-erdő (Pula): 1990.06.04., 3♂ 10♀, VT – Tihany: 1985.07.27., 2♂, KG; 1988.06.12., 1♂, TS, +MAL; 1988.06.15., 1♂, TS, +MAL; 1988.06.23., 1♀, TS, +MAL; 1988.06.24., 1♂, TS, +MAL; 1988.06.28., 2♂, TS, +MAL; 1988.06.30., 1♀, TS, +MAL; 1988.07.01., 2♀, TS, +MAL; 1988.07.09., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1988.07.13., 2♀, TS, +MAL; 1988.07.14., 1♀, TS, +MAL; 1988.07.22., 2♂, TS, +MAL; 1988.07.25., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.02., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.07., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.11., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.12., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.18., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.26., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.28., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.30., 2♀, TS, +MAL; 1988.09.01., 1♀, TS, +MAL; 1988.09.19., 1♀, TS, +MAL; 1988.10.04., 3♀, TS, +MAL; 1989.09.26., 3♀, TS; 1990.08.04., 1♂, POJ, +FÉNY; 1990.09.08., 1♂, POJ, +FÉNY; 1991.07.09., 1♂ 2♀, POJ, +FÉNY – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂ 1♀, TS – Tisztavíz-forrás: 1989.10.17., 2♂ 2♀, TS; 1991.04.04., 2♀, TS – Töbrik: 1997.08.05., 7♂ 23♀, TS; 1997.08.16., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1989.08.02., 1♂ 1♀, NL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♂ 7♀, TS – Tündérmajor: 1984.08.11., 6♂ 2♀, TS; 1984.10.14., 1♀, TS; 1989.09.17., 2♀, TS – Tüskéspuszta: 1987.07.08., 1♂ 1♀, KÁ; 1987.07.08., 1♂, SZU; 1987.07.09., 7♂ 4♀, HAV; 1987.07.09., 4♂ 2♀, KÁ; 1987.07.09., 4♂ 1♀, SZU; 1987.07.10., 2♂ 1♀, KÁ; 1987.07.11., 1♂, SZU – Úrbéri-erdő: 1980.10.26., 1♀, NL; 1990.06.22., 1♂ 2♀, VT – Úrkút: 1988.08.08., 17♂ 33♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 15♂ 11♀, TS; 1990.04.17., 1♀, TS – Várbükk: 1982.08.17., 1♀, HAV – Vár-hegy (Sümege): 1984.08.16., 7♂ 2♀, TS – Városlőd: 1991.08.06., 3♂ 9♀, KÁ – Várpalota: 1987.05.23., 5♂ 2♀, VESZ – Várvölgy: 1984.08.16., 16♂ 7♀, TS – Veszprém: 1982.10.20., 16♂ 11♀, TS; 1989.09.26., 3♀, TS – Vigántpetend: 1985.08.10., 2♂ 1♀, TS – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 3♂ 5♀, VT; 1995.08.05., 1♂ 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1983.09.24., 1♀, PA; 1985.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1985.09.16., 1♂, TS; 1986.05.26., 1♂, TS; 1986.08.05., 4♂ 2♀, TS; 1987.09.19., 1♀, BL; 1988.08.07., 4♂ 6♀, TS; 1989.07.25., 3♂, TS; 1990.07.31., 14♂ 10♀, TS; 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Zalaszántó: 1984.10.09., 2♀, TS – Zánka: 1984.06.30., 4♂, TS; 1986.06.30., 1♂, KG; 1986.07.18., 1♂ 1♀, KG; 1986.08.22., 1♀, KG – Zirc: 1982.10.21., 4♂ 6♀, TS; 1982.11.10., 1♂, SZNÉ; 1982.11.09., 1♀, TS; 1982.11.10., 3♂ 9♀, TS; 1982.11.11., 1♂ 2♀, TS; 1982.11.16., 1♀, TS; 1982.11.18., 1♂, TS; 1982.11.19., 1♀, TS; 1982.11.21., 1♂, TS; 1982.11.22., 1♀, TS; 1982.11.24., 1♂, TS; 1982.11.26., 1♂ 2♀, TS; 1982.12.09., 1♀, TS; 1983.01.18., 1♀, TS; 1984.08.04., 10♂ 17♀, TS; 1984.08.27., 1♂ 2♀, TS; 1984.08.28., 2♂ 3♀, TS; 1984.09.05., 3♀, TS; 1984.09.28., 2♂ 3♀, TS; 1984.09.30., 2♀, TS; 1984.10.02., 1♂ 4♀, TS; 1984.10.03., 1♂ 4♀, TS; 1984.10.05., 5♀, TS; 1984.10.12., 3♀, TS; 1984.10.14., 2♀, TS; 1984.10.18., 1♀, TS; 1984.10.23., 2♀, TS; 1988.10.04., 4♀, TS; 1988.10.07., 1♀, TS; 1988.10.09., 1♀, TS; 1988.10.12., 3♀, TS; 1989.07.16., 1♂, SZNÉ; 1989.10.25., 1♀, TS; 1990.07.16., 1♀, SZNÉ; 1991.07.08., 2♂, SZNÉ; 2001.12.13., 2♀, TS – Zirci-arborétum:

1978.10.13., 1♂ 1♀, KÁ; 1990.04.14., 1♀, TS; 1990.06.12., 1♀, TS, +MAL; 1990.06.22., 2♂ 2♀, NL; 1990.06.22., 2♀, TS, +MAL; 1990.07.25., 1♂ 6♀, TS; 1990.08.07., 3♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 1♂, 6♀, TS, +MAL; 1990.09.28., 4♀, TS, +MAL; 1992.03.05., 2♀, TS; 1999.03.10., 46♀, TS.

Eriozona Schiner, 1860

A közepesnél nagyobb zengőlegyek. Elsősorban hegyvidékekre jellemzőek. Lárvájuk afidofág. A génusz egyetlen hazai faja a Bakonyvidéken is előfordul.

Eriozona syrphoides (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, India. Boreomontán faj, Közép-Európában elsősorban hegyvidékeken (kivételesen síkságon) fordul elő. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), meglehetősen kevés adata a Bakonyvidékről, a Visegrádi-hegységéből (Tahitótfalu: Öreg-bükk-tető) és a Soproni-hegységéből (Brennbergbánya, Görbehalom) származik.

Erdős vidéken, réteken, tisztásokon, erdei utakon, erdőszéleken található.

Imágóját május eleje és szeptember vége között gyűjtötték, feltételezhetően két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Knautia arvensis*, *Solanum tuberosum*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Kökényes: 1997.07.15., 1♀, TS, +MAL – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 1♂, TS – Vinye: 1975.09.25., 1♀, TS.

Eupeodes Osten-Sacken, 1877

[Syn. *Metasyrphus* Matsumura, 1917]

Közepes nagyságú zengőlegyek, lárvaik főleg levéltetvekkel táplálkoznak. Ha kevés a levéltetű, növényi táplálékot is fogyasztanak. Évente több nemzedékük fejlődik. A génusz mind a 7 hazánkból ismert faja előfordul a Bakonyvidéken is.

Eupeodes corollae (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Holarktikus, Európa, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Kis-Ázsia, Irán, Mongólia, Kína, Japán, Észak-Afrika, Orientális Régió, Észak-Amerika. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), a síkságokon és a hegyvidékeken egyaránt megtalálható.

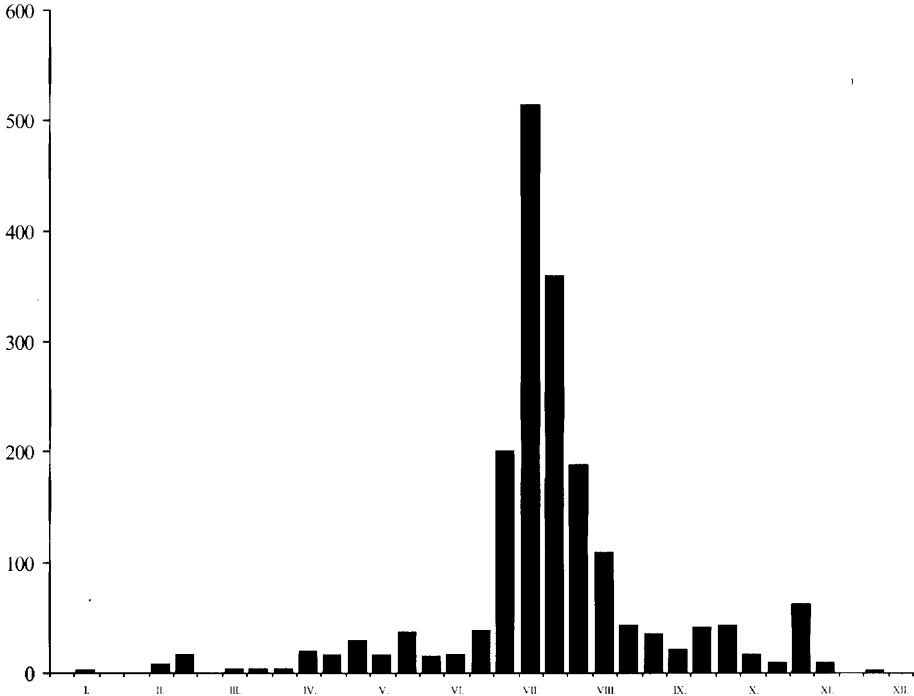
Eurytop, mindenféle biotópban előfordul, kedveli a nyílt területeket, így az agrárbiotópoknak is jellemző faja. Nyári tömeges megjelenését egyes országokban vándorlással magyarázzák.

Lárvája lágyszárúakon kívül cserjéken és fákon egyaránt megtalálható. Jelentőségét fokozza magas (5–6) nemzedékszama, erősen polifág életmódja, széles táplálékköre, ami miatt fontos szerepe van a levéltetvek szaporodásának megfékezésében. Ha kevés a levéltetű, növényi táplálékot is fogyaszt. Lárva, báb és imágó állapotban egyaránt áttelel. Az *Episyrphus balteatus* mellett ugyancsak nagyon jelentős levéltetű predátor, melynek szintén folyik (télien át is) a laboratóriumi tömegtenyésztése (ROTHERAY 1993).

Lárvját az alábbi levéltetvek telepén találtuk: *Aphis craccivora*, *Aphis fabae*, *Aphis sambuci*, *Brevicoryne brassicae*, *Dysaphis plantaginea*, *Hyperomyzus lactucae*, *Macrosiphum avenae*, *Myzus cerasi*, *Myzodes ligustri*, *Rhopalosiphum padi*.

Gyakran repül tarka és fényes tárgyra (üveg, fal, fém), gépkocsira stb. Valószínűleg ezzel magyarázható, hogy más fajokhoz képest mindig nagy egyedszámban fogja a Malaise-csapda és a tálcapda.

Imágóját január közepe és december eleje között gyűjtöttük. Rajzásának maximuma a Bakonyvidéken júliusban van (40. ábra).

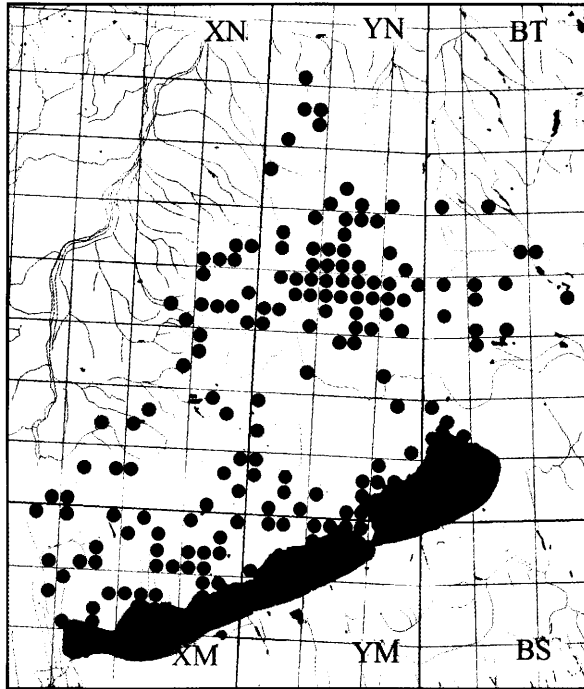

40. ábra: Az *Eupeodes corollae* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 154 növénytaxon virágán figyeltük meg a táplálkozását: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 15, 19, 21, 25, 29, 30, 31, 42, 43, 48, 54, 55, 67, 82, 85, 92, 96, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 106, 107, 109, 113, 114, 116, 119, 120, 132, 140, 148, 150, 152, 156, 157, 159, 162, 166, 169, 170, 172, 181, 183, 187, 188, 192, 193, 197, 198, 206, 213, 215, 216, 218, 220, 235, 239, 240, 241, 243, 244, 246, 247, 248, 253, 257, 260, 264, 265, 267, 268, 269, 270, 272, 277, 278, 281, 283, 285, 286, 287, 294, 295, 297, 303, 306, 315, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 326, 327, 328, 332, 333, 334, 336, 337, 339, 341, 342, 344, 346, 352, 353, 355, 363, 368, 369, 373, 378, 379, 383, 384, 390, 391, 396, 401, 404, 405, 406, 408, 411, 414, 415, 416, 417, 422, 424, 426, 428, 433, 436, 438, 440, 441, 444, 446.

A Bakonyvidéken első említése SZILÁDY (1941) nevéhez fűződik, aki Balatonkeneséről közli.

Lelőhelyei: Ábrahámhegy: 1964.07.31., 1♀, PJ – Adásztevel: 1979.07.25., 1♂, CSM; 1979.07.25., 1♂ 1♀, TS – Alsómajor: 1984.08.11., 3♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 4♀, TS,

41. ábra: Az *Eupeodes corollae* lelőhelyei a Bakonyvidéken

+MAL – Amos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Badacsonyi-öböl: 1976.07.29., 1♂ 1♀, TS – Bakonybél: 1979.07.25., 1♀, CSM; 1979.07.25., 1♂ 4♀, TS; 1983.11.03., 6♂ 2♀, TS; 1984.07.25., 1♂, TS; 1984.09.05., 1♂, TS; 1985.08.11., 14♂ 8♀, BÁK – Bakonyjákó: 1982.10.23., 2♀, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 2♂ 3♀, TS – Bakonyháza: 1973.07.14., 1♀, GYÖ; 1984.07.12., 1♀, ÁB, +FÉNY; 1984.07.19., 1♀, ÁB, +FÉNY; 1985.07.22., 1♀, ÁB, +FÉNY – Bakonypölöske: 1998.02.22., 3♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 3♂ 1♂, MF; 1959.07.30., 1♀, ZSIG – Balatonalmádi: 1968.07.10., 1♂ 1♀, PJ; 1986.07.27., 1♂, KG – Balatonederics: 1984.08.12., 1♂ 2♀, TS – Balatonfüred: 1974.07.18., 1♀, TS; 1976.07.29., 1♂ 4♀, TS; 1976.09.09., 1♀, TI; 1979.11.04., 2♂ 1♀, TS – Bazsi: 1998.05.03., 3♂ 2♀, TS – Bázsi-öböl (Aszfődő): 1962.06.12., 1♀, SÁ; 1962.06.14., 1♀, SÁ – Becsei-erdő: 1998.02.22., 2♀, TS – Berzsenyikút: 1973.07.10., 1♀, TS; 1975.07.30., 3♀, KÁ – Billegei-erdő: 1996.05.30., 1♂ 7♀, VT – Bődé: 1965.10.09., 4♂ 8♀, TS; 1966.08.01., 1♀, TS – Borzavár: 1972.07.26., 5♂ 3♀, TI; 1973.07.19., 1♂, BK – Budatava: 1974.08.06., 2♂ 2♀, KÁ; 1974.08.06., 1♀, TS – Burokvölgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS – Büdöskút: 1998.02.20., 3♀, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 2♀, KÁ; 1975.07.29., 1♂ 2♀, KÁ; 1975.07.29., 2♀, LM – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 4♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.28., 2♂ 1♀, MF; 1971.08.10., 1♀, TS; 1972.08.09., 1♂ 2♀, TS; 1975.07.24., 2♀, KÁ; 1975.07.24., 1♂, LM; 1975.07.24., 6♂ 4♀, TI – Csapszári-erdő: 1997.07.14., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csákány-völgy: 1991.07.10., 1♂, KÁ – Csárda-hegy: 1982.05.10., 2♀, PAT, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1975.07.22., 2♂ 8♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 3♀, TS; 1984.07.22., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.24., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.30., 1♀,

TE, +MAL; 1984.09.11., 1♀, TS, +MAL; 1984.09.30., 5♂, TS, +MAL; 1985.05.23., 1♂ 5♀, TE, +MAL – Csesznek: 1973.07.17., 1♀, KÁ; 1973.07.17., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1998.02.20., 2♀, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1998.02.20., 2♀, TS – Csobánc: 1998.04.26., 3♀, TS, +MAL; 2000.08.03., 2♂ 4♀, TS – Csopak: 1963.10.06., 1♂, A, +FÉNY; 1984.07.29., 1♀, SGY; 1989.07.21., 1♂ 3♀, TS – Csóka-kő: 1982.09.11., 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1984.09.29., 2♂ 4♀, TS – Diósi-rétek: 1984.10.01., 2♀, TS – Disznó-domb: 1997.05.14., 1♀, TS, +MAL – Dongó-mező: 1997.07.11., 5♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 1♂ 1♀, TS – Dudar: 1973.07.24., 2♂, TS – Elő-erdő: 1973.08.13., 1♀, BJ; Eperjes: 1984.09.29., 3♂ 2♀, TS – Epres-oldal (Lókút): 1998.02.21., 2♀, TS – Esztergályvölgy: 1977.07.28., 2♂, KÁ; 1977.07.28., 1♂ 2♂, TS; 1986.08.08., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1965.07.29., 1♂, A, +FÉNY; 1976.07.28., 3♂, TS; 1978.07.27., 1♂, CSM; 1978.08.10., 1♀, HAV; 1978.08.10., 1♂, KÁ; 1984.08.19., 3♂ 2♀, TS – Fekete-hegy: 1998.02.20., 3♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 3♂ 1♀, KK; 1972.07.27., 2♂ 6♀, TS – Felsőpere: 1972.07.23., 3♂, TS – Fenyőfő: 1965.09.30., 1♂, PL; 1972.07.09., 1♂, TS; 1978.06.15., 1♀, NÉ; 1982.10.17., 2♂ 14♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló): 1983.04.30., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 2♂, TS; 1972.07.30., 1♂ 1♀, TS; 1973.07.10., 1♂, BZS; 1975.07.09., 2♂, HM; 1978.07.23., 1♀, CSM; 1984.07.24., 2♂, HAV; 1989.19.12., 2♂ 7♀, TS – Fenyős-domb: 1991.05.24., 2♂ 1♀, VT – Füzeti-tó: 1970.08.30., 4♂ 8♀, TS – Füzfői-öböl: 1974.08.14., 1♂, KÁ; 1988.05.25., 3♂ 1♀, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 2♀, TS – Ganna: 1982.10.06., 3♂ 5♀, TS; 1998.02.22., 4♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♀, MF; 1959.08.01., 1♀, ZSIG; 1959.08.02., 1♀, ZSIG; 1973.08.05., 1♂, GYÖ; 1985.08.10., 2♀, BAK – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 12♂ 17♀, TS – Gyepükaján: 1988.08.20., 2♂ 5♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1972.08.08., 1♂ 1♀, KK; 1990.07.17., 1♂, TS – Hajmápuszta: 1978.07.26., 1♀, A – Hatosi-dűlő: 1989.07.17., 1♀, VT – Három-hegy: 1975.07.26., 2♂ 1♀, LM; 1975.07.26., 2♂ 6♀, TI; 1978.08.01., 1♂ 1♀, KÁ; 1978.08.01., 1♂, SZU; 1978.08.23., 1♀, CSM – Hárs-kút: 1991.08.14., 1♂ 2♀, TS – Hegyesd: 1990.06.30., 1♀, VT, +FÉNY – Herend: 1988.08.08., 4♀, TS – Hétházpuszta: 1973.07.15., 1♂, TS; 1973.07.27., 2♀, TS, +MAL; 1975.07.22., 3♂ 2♀, KÁ; 1975.07.22., 2♂ 1♀, LM; 1975.07.22., 6♂ 3♀, TI; 1975.07.22., 11♂ 9♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 12♂ 5♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1974.10.10., 2♀, TS; 1980.08.07., 2♂ 5♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 13♂ 5♀, TS; 1980.07.30., 1♂ 1♀, TS – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1974.05.27., 1♀, TS; 1980.08.21., 2♂ 2♀, TS – Iharkút: 1970.08.14., 1♀, TS – Inota: 1971.10.12., 1♀, TS – Iszkszentgyörgy: 1981.07.16., 7♀, HAV – Jáger-rét: 1984.08.19., 2♀, TS; 1984.08.20., 3♂ 1♀, TS – Jókaiabánya: 1959.07.28., 1♂ 1♀, TS; 1988.08.08., 1♂ 2♀, TS – Kab-hegy: 1965.10.10., 2♀, TS; 1966.08.02., 1♂, TS – Kalapmező: 1989.07.30., 1♀, VT – Kapolcs: 1984.08.16., 2♂ 1♀, TS – Káptalanfürdő: 1980.08.17., 2♀, CSM – Kardosrét: 1971.06.29., 1♂ 1♀, TS; 1973.07.30., 4♂ 6♀, TS; 1973.07.30., 3♂ 5♀, TP; 1973.08.07., 1♂, GYÖ; 1973.08.07., 2♂ 3♀, TS; 1974.07.08., 2♂ 2♀, HM – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS – Kemencés-part: 1984.08.12., 2♂, TS – Kerekedi-öböl: 1975.07.30., 1♀, KÁ – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 6♀, TS, +MAL – Keszthely: 1964.07.08., 1♂, SGY, +FÉNY; 1966.05.26., 1♂, SGY, +FÉNY; 1990.08.12., 1♀, SGY, +FÉNY – Kiliántelep: 1982.07.29., 2♂ 4♀, TS – Királyszállás: 1976.07.25., 1♂, FI, +FÉNY – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tapolca): 1989.07.20., 4♀, VT – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♀, TS; 1984.06.30., 1♀, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.17., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.20., 1♀, TS, +MAL; 1984.07.07., 1♀, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 2♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1991.09.21., 3♀, TS – Kis-tó: 1979.09.10., 1♂, TS – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1974.07.18.,

1♀, TS; 1978.08.17., 3♂, TS; 1979.07.16., 2♀, TS; 1988.08.03., 1♂, TS – Kovácsi-erdő: 1965.06.28., 1♀, TS; 1966.08.14., 1♀, TS – Kökényes: 1982.07.04., 2♂ 7♀, TS – Köleskepe-árok: 1988.07.29., 2♀, TS – Kómosó-hegy: 1999.04.27., 9♀, TS, +MAL; 1999.05.22., 1♂ 6♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♀, KÁ; 1972.07.10., 2♀, TS – Köves-földek: 1984.07.04., 2♂ 10♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 2♂ 3♀, TS; 1998.02.22., 2♀, TS – Kül-ső-tó: 1972.07.19., 4♂, TS; 1977.07.25., 1♀, TS; 1978.09.14., 1♀, CSM; 1979.07.19., 1♀, CSM; 1984.10.01., 2♂, HAV; 1984.10.02., 1♂ 2♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1985.08.30., 1♀, TS; 1989.06.20., 1♂ 4♀, TS; 1989.07.21., 3♂ 5♀, TS; 1989.08.01., 2♂ 5♀, TS; 1990.06.21., 1♀, NL – Laposok: 1965.10.27., 1♂, PJ – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 4♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02., 2♀, TS; 1972.07.17., 1♂, TS; 1975.06.10., 1♀, KÁ; 1977.06.01., 1♂, KÁ; 1980.08.17., 3♂ 2♀, TS; 1982.07.04., 2♂ 1♀, TS – Meleg-víz: 1986.07.15., 1♂, HAV; 1987.07.10., 1♀, HAV – Meneshely: 1984.06.30., 2♂, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 2♂ 3♀, TS – Miklád: 1999.11.01., 2♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 3♂ 6♀, TS; 1989.09.17., 1♂ 1♀, TS; 1992.06.11., 3♀, TS; 1994.06.16., 1♀, TS – Monostorapáti: 1974.07.04., 1♂, KÁ; 1974.07.04., 2♀, TS – Monostori-tó: 1985.06.13., 1♂, TS – Nagydém: 1988.09.30., 2♀, TS – Nagy-Látó-hegy: 1962.07.02., 1♀, A – Nagy-mező (Balatonfüred): 1975.08.03., 2♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 5♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 1♂ 7♀, TS – Nagytárkánypuszta: 1986.07.16., 1♀, KÁ – Nagy-tó: 1974.07.04., 1♂, KÁ; 1974.07.04., 1♀, TS; 1975.06.16., 1♀, TS; 1985.07.25., 1♀, TS; 1988.07.29., 3♂ 7♀, TS; 1993.06.30., 1♂ 1♀, TS – Nagytevel: 1979.08.29., 2♀, CSM – Nemesgulács: 1984.07.04., 1♂, A, +FÉNY; 1984.07.12., 1♂ 1♀, A, +FÉNY; 1984.07.14., 1♀, A, +FÉNY; 1984.08.02., 1♂, A, +FÉNY – Nyereg-hegy: 1984.10.01., 1♂ 3♀, TS – Nyírespuszta: 2000.03.27., 4♀, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 1♂ 6♀, TS – Olaszfalu: 1983.09.08., 1♀, TS – 1984.07.10., 1♀, A, +FÉNY; 1984.07.14., 1♂ 1♀, A, +FÉNY; 1984.07.16., 1♀, A, +FÉNY; 1984.07.21., 1♂, A, +FÉNY – Öcs: 1984.09.30., 2♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 1♂, TS – Öreg-hegy (Balatommalmádi): 1989.09.17., 1♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 2♀, TS – Öreg-séd: 1984.07.11., 29♂ 11♀, TS, +MAL; 1988.08.07., 1♂, TS; 1989.07.25., 2♂, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♂ 1♀, TS – Paloznak: 1962.06.10., 1♀, NF – Pannonhalma: 1975.07.15., 32♂ 28♀, BK; 1975.07.15., 34♂ 37♀, HM; 1975.07.15., 7♂ 4♀, KÁ; 1975.07.15., 38♂ 35♀, TI; 1983.06.01., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Pap-földek: 1995.05.04., 3♀, TS – Pap-rét: 1985.07.24., 1♂, TS; 2000.04.02., 2♀, TS – Part-fő: 1986.06.04., 1♀, KÁ – Pálihálás: 1972.07.15., 5♂ 1♀, TS; 1989.07.26., 1♂ 3♀, TS; 1989.09.16., 1♀, TS; 1990.08.28., 1♂ 3♀, TS; 1991.07.30., 2♂ 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 2♂ 7♀, TS – Pető-hegy: 1998.02.20., 2♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.07.18., 1♀, TS; 1979.07.18., 2♀, TS; 1986.08.07., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1971.07.26., 1♂, TI; 1973.08.04., 1♀, TP – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1972.07.16., 10♂ 4♀, TS; 1984.07.08., 1♂, TS; 1991.08.13., 1♂ 1♀, TS – Porva: 1975.08.01., 3♂ 4♀, KÁ; 1975.08.01., 1♂ 1♀, LM – Porva-Csesznek-vá: 1973.03.20., 1♂, RL, +FÉNY; 1975.07.21., 3♂ 7♀, KÁ; 1975.07.21., 8♂ 5♀, LM – Pula: 1984.09.30., 1♀, TS – Pusztamiske: 1985.07.12., 3♂ 1♀, TS – Ravaszd: 1991.07.30., 1♀, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 2♂ 5♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂, TS – Rezi: 1979.08.01., 1♂, BGY, +FÉNY; 1979.08.13., 1♂, BGY, +FÉNY – Római-fürdő: 1975.07.13., 6♂ 5♀, BK; 1975.07.13., 18♂ 22♀, HM; 1975.07.14., 1♂ 4♀, BK; 1975.07.14., 1♂ 2♀, HM – Salföld: 1997.09.08., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 1♂ 3♀, TS – Sokorópátka: 1988.09.30., 3♀, TS – Somhegy: 1982.12.09., 1♂, TS; 1983.01.15., 1♀, TS, +TÁL – Sümegecsehi: 1985.08.05., 3♀, TS – Sűrű-harasz: 1977.07.25., 1♀, VT; 1990.07.12., 2♀, VT – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 3♂, TS – Szarkádi-erdő: 1984.10.01., 2♀, TS – Szarvaskút: 1982.09.21., 4♀, TS; 1982.11.12., 1♂ 9♀, TS;

1983.05.12., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1983.10.23., 2♀, TS; 1983.11.03., 3♂ 2♀, TS; 1983.11.03., 5♂, TS, +TÁL; 1983.11.06., 3♂, TS; 1983.11.06., TS, +TÁL; 1983.11.07., 8♂ 2♀, TS; 1983.11.07., 8♂ 2♀, TS; 1983.11.07., 8♂ 1♀, TS, +TÁL; 1984.07.10., 1♂, HAV; 1984.07.10., 96♂ 11♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 52♂ 3♀, TS, +MAL; 1984.08.04., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 4♂ 7♀, TS, +MAL; 1984.08.07., 2♂ 7♀, TS; 1984.08.10., 1♂, HAV; 1984.08.11., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.14., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.20., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.22., 4♂, TS, +MAL; 1984.08.26., 3♂, TS, +MAL; 1984.08.29., 2♂, TS, +MAL; 1984.09.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.05.21., 1♂, TS; 1998.02.21., 4♀, TS – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 5♀, TS, +MAL – Szentantalfa: 1997.08.06., 1♂ 3♀, TS – Szent-György-hegy (Kisapáti): 1991.06.30., 1♀, VT; 1991.07.08., 2♀, VT – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.07.04., 4♂, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1958.08.13., 1♀, JT – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 3♀, TS – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♀, TS; 1991.04.16., 5♂ 2♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 2♀, TS, +MAL – Szépalma: 1999.05.11., 2♀, TS – Szigliget: 1973.07.30., 1♂, MF; 1976.07.22., 2♀, TS – Szigligeti-arborétum: 1964.06.30., 1♂ 1♀, PJ – Szilvádi-hegy: 1990.08.31., 1♀, NL – Tábor-mező: 1968.06.27., 1♂, PJ – Taliándörögd: 1984.07.30., 3♂ 1♀, TS – Tálodi-erdő (Pula): 1984.07.30., 1♂ 3♀, TS; 1990.06.04., 1♀, VT – Tamás-hegy: 1975.10.23., 1♂, NÉ; 1975.10.23., 1♂ 1♀, TS – Tapolcafő: 1998.02.22., 1♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 2♂ 3♀, TS; 1995.06.04., 2♀, VT – Tátika: 1965.08.23., 1♀, TS; 1966.08.13., 2♀, TS – Tés: 1991.07.10., 1♂ 2♀, KÁ – Tihany: 1971.06.27., 1♂ 6♀, ML, +MAL; 1971.07.05., 2♀, ML, +MAL; 1971.07.06., 1♂ 6♀, ML, +MAL; 1971.07.07., 2♀, ML, +MAL; 1972.06.29., 1♂ 3♀, ML, +MAL; 1974.08.04., 2♂ 5♀, TS; 1975.07.30., 1♀, KÁ; 1975.07.30., 7♂ 9♀, TS; 1976.06.25., 1♂, TS; 1978.07.18., 1♀, TS; 1984.06.01., 1♂, FI, +FÉNY; 1988.07.22., 1♀, TS, +MAL; 1988.07.25., 2♂ 3♀, TS, +MAL; 1988.07.29., 2♀, TS, +MAL; 1988.10.04., 1♀, TS, +MAL; 1990.08.04., 2♀, POJ, +FÉNY – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♂ 3♀, TS – Tímár-erdő: 1985.08.03., 1♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂ 8♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1989.08.02., 1♂, NL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♂ 11♀, TS – Ugod: 1973.08.03., 1♀, TS – Újmajor: 1974.07.30., 2♀, KÁ – Úrkút: 1988.08.08., 1♂ 3♀, TS – Uzsá-Erdésztelep: 1968.08.27., 1♀, MF – Vállus: 1984.08.16., 2♂ 1♀, TS – Vár-hegy (Sümege): 1984.08.16., 1♂ 1♀, TS; 1998.05.03., 2♀, TS; 1999.09.12., 4♀, TS – Várvolgy: 1972.07.21., 6♂ 5♀, TS;

42. ábra: Az Eucephodes corollae nőténye

1977.08.25., 1♀, TS; 1984.08.16., 4♂ 1♀, TS – Vászoly: 1984.04.02., 1♀, PA – Veimpusztá: 1975.07.12., 1♂ 1♀, BK; 1975.07.12., 1♀, HM – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 4♀, TS – Vinye: 1959.07.29., 1♀, MF; 1973.07.21., 1♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1983.09.24., 1♂ 1♀, POL; 1989.07.25., 1♂ 1♀, TS; 1990.06.28., 1♀, TS; 1990.07.31., 1♂ 2♀, TS – Zirc: 1972.07.28., 1♀, TS; 1975.07.07., 1♀, BK; 1975.07.07., 3♂ 1♀, HM; 1975.08.08., 1♂, SA; 1982.09.26., 1♀, TS; 1982.11.10., 2♂ 6♀, TS; 1983.07.08., 1♂, HAV; 1984.07.06., 1♀, TS; 1984.07.09., 1♀, TS; 1984.08.04., 1♂ 7♀, TS; 1989.06.25., 1♀, SZNÉ; 1989.07.07., 1♂, SZNÉ; 1989.07.09., 1♂ 1♀, SZNÉ; 1989.07.10., 4♂ 2♀, SZNÉ; 1989.07.14., 3♂, SZNÉ; 1989.07.16., 1♂, SZNÉ; 1989.10.02., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.06.22., 3♀, TS, +MAL; 1990.07.25., 3♀, TS; 1990.08.07., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 2♀, TS, +MAL; 1990.09.19., 2♀, TS, +MAL (41. és 42. ábra).

Eupeodes flaviceps (Rondani, 1857)

[Syn. *Eupeodes braueri* (Egger, 1855)]

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép- és Dél-Európa), Transzkaukázus. Általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), túlnyomórészt a hegyvidékekről ismert faj. Egyelőre hiányzik az adata a Keleti-Bakonyból.

A Bakonyvidéken május második és december első dekádja között gyűjtötték. Áttelelő nőtényét tálcspada fogta (TÓTH 1985a).

Virágválasztása: *Ranunculus ficaria*.

Első említése SZILÁDY (1941) dolgozatában található Tihanyból.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1980.05.13., 1♀, TS – Huszárokélpusztá (Ugod): 1989.09.02., 1♀, TS – Jäger-rét: 1981.08.28., 1♀, TS, +MAL; 1981.10.13., 1♀, TS, +MAL – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♂, TS, +MAL – Katona-verő-völgy: 1997.08.19., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kómagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1995.06.18., 1♀, TS – Nagy-Som-hegy: 1982.12.09., 1♀, TS, +TÁL – Part-fő: 1962.05.19., 1♂, PJ – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♀, TS – Szarvaskút: 1984.07.10., 1♂, TS – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♂, TS – Tihany: 1957.05.06., 1♂, MF

Eupeodes lapponicus (Zetterstedt, 1838)

[alнем: *Lapposyrphus* Dušek & Láska, 1967]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió. Boreo-alpin, inkább Észak-Európára jellemző faj. Magyarországon mérsékelten gyakori (III.), érdekes, hogy a hegyvidéki lelőhelyei mellett viszonylag sok síkvidéki előfordulását ismerjük. Bakonyvidéki adatai főleg az Északi-Bakonyból származnak.

Erdős vidékeken, erdőszéleken, réteken, néha nyílt területeken is található.

Imágóját február közepe és szeptember vége között gyűjtötték. Rajzásának csúcsa május közepére esik.

Magasabb hegyvidékeken elsősorban fenyő levéltetvek fontos predátoraként tartják számon. Magyarországon – viszonylag kis egyedszámban való jelenléte miatt – a szerepe nem számottevő. Eddig két levéltetű faj telepén találtuk: *Aphis fabae*, *Phyllaphis fagi*.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anthemis ruthenica*, *Crataegus monogyna*, *Leucanthemum vulgare subsp. vulgare*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus repens*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*.

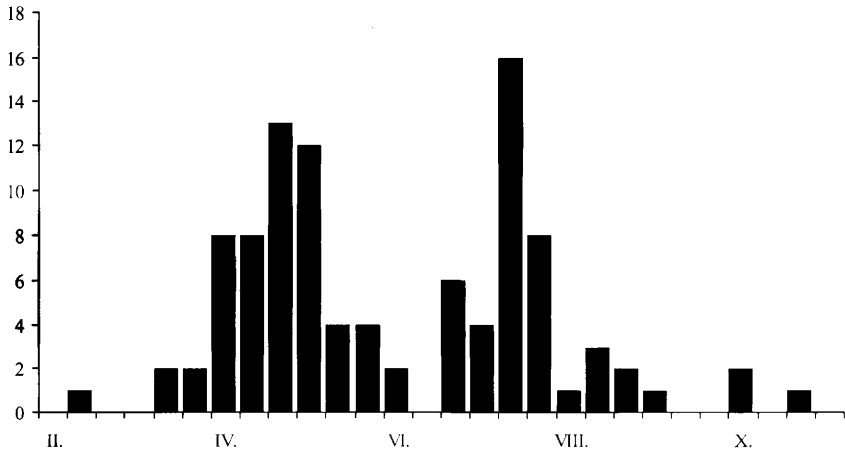
Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 1♀, TS – Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♀, TS – Becsei-erdő: 1998.02.22., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.17., 1♂ 1♀, KÁ – Csere-hegy: 1976.05.11., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1998.02.20., 1♀, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 1♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1992.05.12., 3♀, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 2♀, TS – Ganna: 1998.02.22., 1♀, TS – Generál-erdő: 1986.05.24., 1♂ 2♀, TS; 1998.04.30., 2♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♀, MF – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 2♀, TS – Jáger-rét: 1981.07.30., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.25., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.26., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.05.30., 5♂, TS, +MAL; 1982.06.04., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.08., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.13., 3♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 2♀, TS, +MAL – Kalapmező: 1997.04.11., 1♀, TS – Keresztúri-erdő: 1979.05.13., 2♀, TS – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 2♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♀, BE – Nagy-erdő: 1997.05.04., 2♀, TS, +MAL – Pálhálás: 1991.07.30., 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1984.07.08., 1♂, TS – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 1♂, TS, +MAL – Rák-sík: 1991.04.16., 1♀, TS – Som-berek-séd: 1957.06.20., 1♀, PJ – Szarvaskút: 1984.07.10., 1♀, TS; 1984.07.10., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♂, TS; 1984.08.05., 1♂, TS, +MAL; 1998.02.21., 1♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 2♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 1♀, TS, +MAL – Tátika: 1957.06.10., 1♂, KZ – Tihany: 1988.06.17., 1♀, TS, +MAL – Zirc: 1990.09.01., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.04., 1♀, TS, +MAL; 1990.06.12., 1♀, TS, +MAL.

43. ábra: Keleti-bakonyi táj Jásd környékén

Eupeodes latifasciatus (Macquart, 1829)

Elterjedése: Holarktikus, Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Szíria, Afganisztán, Mongólia, Orientális és Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg a Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismerjük.

44. ábra: Az *Eupeodes latifasciatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Eurytop, de elsősorban a nyíltabb területekhez (rétek, mezők, gyepek) kötődik.

Imágója február vége és november eleje között repül. Fenológiai diagramján (44. ábra), két nagyobb csúcs (május első fele és július vége) figyelhető meg, ami legalább két nemzedékre utal, de nem zárható ki egy gyenge harmadik nemzedéke sem.

Lárváját a fekete répa-levéltetű (*Aphis fabae*) telepén találtuk.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Chaerophyllum temulum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*, *Tussilago farfara*, *Veronica hederifolia*.

Lelőhelyei: Akli: 1975.06.10., 1♀, TS – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 2♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 2♀, MF – Bazsi: 1998.05.03., 1♀, TS – Becsei-erdő: 1978.07.27., 2♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1976.04.22., 1♂, NÉ; 1976.04.22., 1♀, TS – Csalános-hegy: 1978.07.27., 2♀, CSM – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Csobánc: 1990.02.24., 1♂, NL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 2♀, TS – Epresoldal: 1982.07.03., 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1980.05.13., 1♂, CSM; 1982.07.03., 1♀, TS; 1983.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1986.08.08., 2♀, TS; 1992.05.12., 1♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1993.04.26., 1♀, TS – Fenyőfő: 1980.04.17., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂, TS – Füzeti-tó: 1970.08.03., 1♀, TS – Generál-erdő: 1986.05.24., 2♀, TS – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 1♀, TS – Hárskút: 1983.05.13., 1♀, TS, +MAL – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♂, KÁ – Hévíz: 1957.04.06., 1♂ 1♀, SÁ – Homokbödöge: 1980.05.07., 1♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.07.13., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.22., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 3♀, TS, +MAL – Kalapács-ér: 1972.05.23., 1♀, TS – Kardosrét: 1983.05.06., 1♂ 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♀, TS – Keszthely: 1951.10.18., 1♂, JT; 1956.08.01., 1♀, JT – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.12, 1♂, TS; 1983.04.26., 1♂, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1980.07.12., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1965.08.23., 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♂, KÁ – Kupi-erdő: 1990.03.23.,

1♂ 1♀, TS; 1992.07.29., 1♂ 1♀, TS; 2000.05.09., 3♀, TS – Külső-tó: 1958.06.04., 1♂, MF; 1985.06.10., 1♀, TS; 1985.08.30., 1♀, TS; 1986.08.06., 2♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♀, BK – Nagy-erdő: 1997.05.04., 1♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1986.05.18., 1♀, TS – Olaszfalu: 1983.06.12., 1♀, A, +FÉNY – Öreg-séd: 1984.07.11., 1♂, TS, +MAL – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♂, TS, +MAL – Pap-rét: 1985.07.24., 1♀, TS – Pálihálás: 1990.04.14., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♀, TS, +MAL – Sánc-hegy: 1980.05.22., 1♀, TS, +MAL – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 2♀, TS – Szarvaskút: 1974.07.28., 1♀, TS; 1983.05.12., 1♂, TS, +MAL; 1983.11.07., 1♀, TS; 1990.04.24., 1♀, TS; 1998.05.15., 1♂, TS – Szigliget: 1973.07.30., 1♂, MF – Tápolcafő: 1989.10.18., 1♀, TS – Tihany: 1957.05.06., 1♀, MF – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♂, TS – Zirc: 1982.07.15., 1♂, HAV – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 2♀, TS, +MAL; 1990.08.07., 1♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 1♂, TS, +MAL.

Eupeodes latilunulatus (Collin, 1931)

Elterjedése: Európa néhány országa. Általában ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulása (II.), eddig csak a Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismerjük. Területünkön egyelőre nem került elő a Keleti-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Imágója április vége és augusztus második fele között repül.

Lárviáját a fekete répa-levéltetű (*Aphis fabae*) telepén találtuk.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Leontodon autumnalis*, *Prunus sinosa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Csobánc: 1998.04.26., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♂, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 1♂, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Péter-hegy: 1997.04.25., 1♂, TS, +MAL – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂, TS, +MAL – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Vad-tó: 1997.08.19., 1♂, TS – Zsidó-hegy: 1983.04.23., 1♂, TS.

Eupeodes luniger (Meigen, 1822)

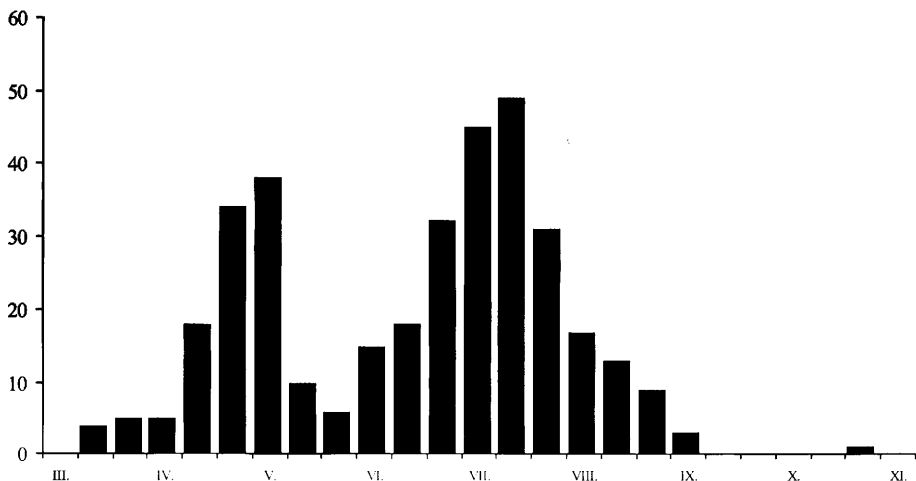
Elterjedése: Palearktikum, Európa, Kazahsztán, Szibéria, Afganisztán, Mongólia, Japán, Észak-Afrika. Orientális és Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), a sík-, a domb- és a hegyvidékeken egyaránt előfordul, de adatainak zöme hegyvidéki.

Erdős vidékek, tisztások, nyiladékok, erdei utak, erdőszéli cserjések lakója, de réteken, gyepeken, néha szántóföldeken, főleg sövényekben is megtalálható.

Lárviája erősen polifág, különböző növényeken (pl. kökényen és bodzán) élő levéltetvek telepein találtuk: *Acyrtosiphon pisum*, *Aphis fabae*, *Aphis farinosa*, *Aphis sambuci*, *Cryptomyzus ribis*, *Dysaphis pyri*, *Hyalopterus pruni*, *Hyperomyzus lactucae*, *Myzus cerasi*, *Myzus persicae*, *Rhopalosiphum padi*.

Közép-Európában báb és imágó alakban is áttelel. A Bakonyvidéken március végétől november elejéig gyűjtöttük, imágójának áttelelését nem sikerült regisztrálni. A hegységből származó rajzási adatait rögzítő diagramon (45. ábra), két nagyobb csúcs figyelhető meg (május közepe és július második fele).

Virágválasztása: *Anemone ranunculoides*, *Arctium lappa*, *Buxus sempervirens*, *Caltha palustris*, *Centaurea pannonica*, *Leontodon autumnalis*, *Leonurus marrubium*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Rosa ragusa*, *Salix caprea*, *Solidago*

45. ábra: Az Eupeodes luniger imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

virga-aurea, *Taraxacum offi-cinale*, *Torilis arvensis*, *Tussilago farfara*, *Veronica hederifolia*.

Első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Agár-tető: 1999.07.16., 1♀, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 3♂ 1♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 2♂, TS, +MAL – Ámos-hegy (Eplény): 1973.05.16., 1♀, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 2♀, TS, +MAL – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1974.09.05., 1♀, TS; 1984.07.25., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1980.05.07., 2♂ 2♀, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 1♂ 4♀, TS – Bakonszentlászló: 1959.07.30., 1♂, MF; 1959.07.30., 1♀, ZSIG – Bakonytamási: 1975.08.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Balatonalmádi: 1968.06.24., 1♀, PJ – Balatonfüred: 1976.09.09., 1♀, TI – Balatonfűzfő: 1959.06.15., 1♀, ZSIG – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♂ 1♀, TS – Bántai-rét: 1998.04.29., 1♂, TS – Barátlakások: 1957.05.06., 1♂ 1♀, MF – Billegei-erdő: 1989.06.28., 3♀, VT – Bodajk: 1963.06.13., 2♀, MM – Bodorfa: 1980.06.07., 2♀, TS, +MAL – Boncsos-tető: 1986.04.27., 2♀, TS – Borzavár: 1972.07.26., 2♂, TI – Bódé: 1964.06.23., 1♂ 1♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 1♂, KÁ – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 2♂, TS; 1980.04.17., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1972.08.09., 1♂, TS; 1974.07.08., 1♀, HM; 1975.07.24., 1♂, LM; 1975.07.24., 1♂, TI – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂, TS – Cservárpuszta: 1965.06.26., 1♂ 4♀, TS – Csetényi-rét: 1997.08.24., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 1♂ 3♀, TS – Csorszai-rét: 1990.03.24., 1♂, TS – Dudar: 1973.07.24., 2♂, BK; 1973.07.24., 1♂, HM – Dült-nyíres: 1969.07.10., 2♂ 3♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1992.05.12., 5♂ 3♀, TS – Farkasgyepű: 1965.10.12., 1♂, A, +FÉNY; 1978.08.10., 2♀, HAV; 1984.08.19., 1♂ 2♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1974.06.26., 1♂, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 2♂, TS, +MAL – Felsőpere: 1999.08.11., 1♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1983.05.01., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 3♂, TS; 1972.07.30., 1♂, TS; 1989.09.12., 2♀, TS – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.04.21., 1♀, TS; 1983.05.12., 2♂, TS; 1993.05.02., 3♂, TS – Gézaháza: 1983.05.11., 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂ 5♀, MF – Gróf-rét: 1989.07.20., 1♂, VT;

2000.08.03., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1972.06.12., 4♀, TS – Herend: 1988.08.08., 1♂ 3♀, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 2♂ 2♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 1♂ 1♀, TS – Incsekfa: 1962.05.17., 1♀, PJ – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.07.12., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.16., 1♂, TS, +MAL; 1983.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.20., 1♂ 1♀, TS – Jókaiabánya: 1959.07.28., 2♀, TS – Kalapmező: 1989.07.30., 1♂, VT – Kardosrét: 1973.07.19., 4♂, BK; 1973.07.30., 2♂ 2♀, TP; 1973.08.07., 10♂ 4♀, TS; 1974.07.08., 1♀, BK – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 1♂, NL – Káptalanfüred: 1963.05.04., 1♂ 1♀, NI – Keresztúri-erdő: 1979.05.13., 1♂ 2♀, TS – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kincsesbánya: 1997.08.15., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tapolca): 1989.07.20., 2♂, VT – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 3♂ 1♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 3♀, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 1♂, TS, +MAL – Kolontár: 1997.07.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Kőkényes: 1982.07.04., 1♂ 2♀, TS – Kőmagas: 1998.04.26., 1♀, TS – Kő-orra: 1991.05.01., 1♀, NL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♂, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♂, TS, +MAL – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♂, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1990.03.23., 2♂, TS – Külső-tó: 1983.04.26., 1♀, HAV – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 2♂, TS; 1978.05.04., 1♀, CSM; 1978.05.23., 1♂, KÁ – Márkó: 1972.04.30., 1♀, TS – Mecsertelep: 1962.08.08., 2♀, PJ – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 3♀, TS; 1972.08.31., 4♀, TS – Mogyorós-domb (Tapolca): 1989.07.06., 2♀, VT – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♂ 1♀, TS; 1994.06.16., 1♂, TS – Nagy-mező (Balatonfüred): 1978.05.07., 1♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♂, TS – Nagy-tó: 1974.07.04., 1♂, TS – Nemesgulács: 1974.06.11., 1♂, A, +FÉNY – Nemes-oldal: 1997.04.28., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Öreg-hegy (Balatonfüred): 1989.07.02., 1♀, VT – Paloznak: 1961.04.28., 1♀, NF – Pálihálás: 1972.07.15., 3♂ 3♀, TS; 1989.07.26., 1♂, TS; 1990.04.14., 1♂, TS; 1991.04.16., 1♀, TS; 1992.07.30., 2♂ 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 1♀, TS – Pető-hegy: 1992.04.25., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1972.07.16., 6♂ 3♀, TS – Pusztamiske: 1985.07.12., 1♀, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 1♀, TS – Recsek-hegy: 1997.06.03., 1♂ 2♀, TS – Rezi: 1979.08.01., 1♀, BGY, +FÉNY – Salföld: 1997.09.08., 1♂, TS, +MAL – Sánc-hegy: 1980.05.22., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 1♀, TS, MAL – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♀, TS – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 1♂, GYŐ – Szarvaskút: 1983.11.07., 1♀, TS; 1984.07.10., 5♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.04., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 1♂, TS; 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Szentbékálla: 1973.04.07., 1♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♀, TS – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♀, TS; 1997.07.23., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♀, TS – Tágyon: 1990.03.24., 1♂, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♀, TS – Tapolca: 1990.06.12., 2♀, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.06.12., 2♀, NL – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 1♀, VT – Tihany: 1988.07.11., 1♀, TS, +MAL – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♂, TS – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Vár-rét: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 1♂ 2♀, TS – Vinye: 1959.07.29., 1♂, ZSIG; 1970.06.26., 1♀, TS; 1972.07.12., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS – Zirc: 1982.07.15., 1♂, HAV; 1984.08.27., 1♂, TS; 1989.07.14., 1♀, SZNÉ.

Eupeodes nitens (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Korea, Japán. Magyarországon mérsékelten gyakori (III.), kevés adata főleg hegyvidékeinkről származik, az Alföldön még nem gyűjtötték. A Bakonyvidéken egyelőre nem került elő a Keleti-Bakonyból.

Főleg erdős területeken él.

Imágóját április végétől augusztus közepéig gyűjtöttük.

Virágválasztása: *Anemone ranunculoides*, *Hypochoeris radicata*.

Lelőhelyei: Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 1♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♂, TS – Jáger-rét: 1981.08.01., 1♀, TS, +MAL; 1982.04.25., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1996.06.14., 1♂, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 2♀, TS, +MAL – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS.

Ischyrosyrphus Bigot, 1882

Közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Bőrük gyengén kitinizált, ezért rendszerint árnyékos vagy kevésbé napos helyeken található, főleg ernyősvirágzatú növényeken. Lárvájuk afidofág. Mindkét hazai fajuk előfordul a Bakonyvidéken is.

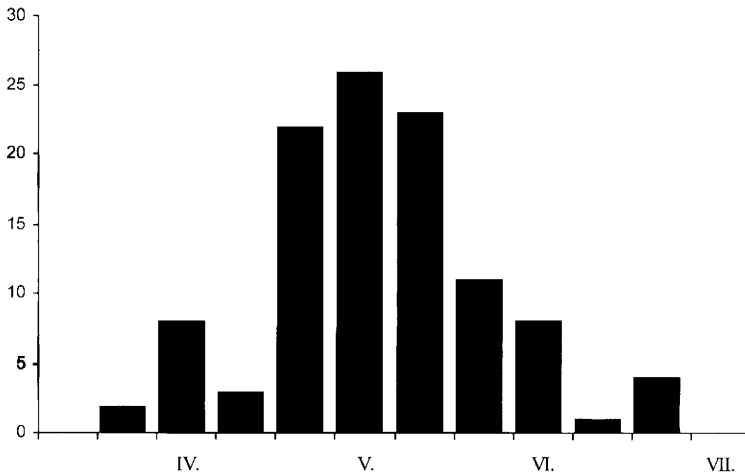
Ischyrosyrphus glaucius (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán. Általában ritka, lokálisan, főleg magas hegységekben, gyakori is lehet. Magyarországon ritka előfordulású (II.), a Dunántúl hegyvidékein (Bakony, Mecsek, Soproni-hegység) és az Északi-középhegység néhány pontján gyűjtötték.

Főleg erdős vidékeken, erdőszéleken, erdei utakon, dús vegetációjú tisztásokon él.

Imágóját május eleje és július vége között gyűjtöttük, egy nemzedéke van.

Előnyben részesíti az ernyős virágokat.

46. ábra: A *Leucozona lucorum* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Pimpinella saxifraga*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Csere-hegy: 1976.05.11., 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.06.25., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szarvaskút: 1997.05.18., 1♂ 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1991.05.02., 1♀, TS, +MAL.

Ischyrosyrphus laternarius (Müller, 1776)

Elterjedése: Palearktikum, Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Japán, Észak-Amerika. Elsősorban magas hegységekre jellemző. Magyarországon ritka előfordulását (II.), a Bakonyvidék néhány pontján kívül csak a Mátrában és az Őrségben gyűjtötték. Faunára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 1990). Egyelőre nem került elő a Balaton-felvidékről.

Többnyire erdős vidékeken, erdőszeleken, tisztásokon, erdei utakon található, főleg ernyősökön. Imágóját május elejétől augusztus végéig gyűjtötték, valószínűleg egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Cirsium arvense*, *Filipendula ulmaria*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Pimpinella saxifraga*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Jókai-bánya: 1957.07.26., 1♀, TS – Kék-hegy: 1998.07.05., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♀, TS – Szarvaskút: 1997.05.18., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♀, TS, +MAL – Tátika: 1997.08.19., 1♀, TS.

Leucozona Schiner, 1860

A közepesnél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk levéltetvekkel táplálkozik. Bőrük viszonylag gyengén kitinizált, ezért többnyire árnyékos helyeken található. A genusz egyetlen faja a Bakonyvidéken is előfordul.

Leucozona lucorum (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán, Nearktikus régió. Főleg hegyvidékeken él, lokálisan nem ritka. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulását (III.), adatainak zöme hegyvidékeinkről származik. A síkságon csak a Dráva mentén és a Hanságban gyűjtöttük. Területünkön főleg az Északi-Bakonyra jellemző, egyelőre nem találtuk meg a Balaton-felvidéken.

Erdős vidékeken, dús aljnövényzetű, nedvesebb erdőkben, tisztásokon, erdei utakon, erdőszeleken, láperdőkben, ligeterdőkben él.

Imágója április elejétől július elejéig repül. Évente egy nemzedéke fejlődik. Rajzásának csúcsa május közepére esik (46. ábra).

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Cephalanthera rubra*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Glechoma hederacea*, *Heracleum mantegazzianum*, *Leontodon autumnalis*, *Myosotis sylvatica*, *Ranunculus repens*, *Rubus ideaus*, *Sorbus acuparia*, *Traxacum officinale*.

Lelőhelyei: Akli: 1990.05.08., 2♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS; 1983.05.10., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.17., 1♀, KÁ; 1977.05.17., 2♂, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 4♂ 2♀, TS – Cigány-domb: 1982.06.16., 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 4♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♂, PJ – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS, +MAL; 1992.05.25., 1♀, TS – Farkasgyepű: 2000.04.19., 3♂ 1♀, TS – Generál-erdő: 1985.05.25., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂ 2♀, TS – Hárskút: 1997.05.28., 1♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Jäger-rét: 2000.04.19., 2♂, TS; 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Kalapács-ér: 1972.05.23., 1♀, TS – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kóris-hegy: 1998.07.05., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♂, TS – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♂ 4♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂ 3♀, TS – Pézsesgyőr: 1974.05.21., 1♂ 4♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, KÁ – Porva: 1985.06.07., 1♀, TS – Szarvaskút: 1981.05.23., 2♂, TS; 1983.05.12., 1♂, TS, +MAL; 1998.05.15., 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Szépalma: 1999.05.11., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂ 4♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♀, TS; 1985.05.24., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1990.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1990.05.13., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.06.12., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♂, TS – Zsidó-hegy: 1983.04.23., 1♂, TS. (47. ábra).

47. ábra: A *Leucozona lucorum* nősténye

***Megasyrphus* Dušek & Láska, 1967**

[Syn. *Syrphus* Fabricius, 1775]

Közepes nagyságú zengőlégy. Lárvája valószínűleg részben afidofág. A génusz egyetlen faja a Bakonyvidéken is előfordul.

***Megasyrphus erraticus* (Linnaeus, 1758)**

[Syn. *Megasyrphus annulipes* (Zetterstedt, 1838)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Közép-Európában lokálisan gyakori, főleg hegyvidéken. Az Alpokban 2500 m-ig felhatol. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), főleg hegyvidékeken gyűjtötték, a síkságokon csak a Dráva mentéről és a Hanságból ismerjük. Egelőre nem került elő a Bakonyaljáról.

Erdei faj, erdőségeken, erdei utakon, tisztásokon található.

Imágóját május elejétől augusztus első feléig gyűjtöttük, nálunk a jelek szerint csak egy nemzedéke van.

Lárvája valószínűleg főleg levéltetvekkel táplálkozik, néhány egyedét a tölgy-golyvatetű (*Lachnus roboris*) tojáscsomóján, és bodza levéltetű (*Aphis sambuci*) telepen találtuk.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Crataegus monogyna*, *Geranium sanguineum*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Lilium martagon*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Rubus ideaus*, *Veronica chamaedrys*.

Leőhelyei: Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Bűdös-kút: 1976.06.10., 1♀, TS – Bűkkös-árok: 1980.05.22., 1♀, TS – Gerece-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 3♂ 1♀, TS – Gerece-völgy (Bakonyszűcs): 1982.08.03., 1♀, TS; 1998.05.01., 1♀, TS – Kardosrét: 1973.07.19., 2♂, BK – Kis-Bűkk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♀, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♀, TS, +MAL – Pálihálás: 1992.07.30., 1♂, TS – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 1♀, TS, +MAL. (48. ábra).

Melangyna Verrall, 1901

(Syn. *Mesosyrphus* Matsumura & Adachi, 1917)

A közepesnél kisebb testű zengőlegyek, lárváik többnyire fákon élnek és levéltetvekkel táplálkoznak. Mind a 7 hazai fajuk előfordul a Bakonyvidéken is.

Melangyna barbifrons (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet. Közép-Európában általában ritka, de helyenként gyakori is lehet. Magyarországon ritka előfordulása (II.), eddig csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. A hazai adatainak több mint a fele a Bakonyvidékről származik, de nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, főleg idős lomboserdőkben, erdőségeken fordul elő, kora tavasszal általában virágzó füzeket bukkanhatunk rá.

Imágóját február második felétől május közepéig gyűjtötték. Viszonylag kevés adatának oka részben valószínűleg a kora tavaszi rajzásában is kereshető.

Virágválasztása: *Anemone ranunculoides*, *Caltha palustris*, *Salix caprea*, *Tussilago farfara*.

Leőhelyei: Csárda-hegy: 1982.05.10., 1♀, PAT, +MAL – Csetényi-erdő: 1998.02.20., 1♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 1♂, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♀, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1998.02.22., 1♂, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 1♀, TS, +MAL – Nagy-erdő: 1997.05.04., 1♂, TS, +MAL – Nyírespuszta: 2000.03.27., 1♀, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 2♀, NL – Szarvaskút: 1983.03.21., 2♂, TS; 1983.04.02., 1♀, TS; 1998.02.21., 1♀, TS – Vászoly: 1998.04.26., 2♂, TS.

Melangyna compositarum (Verrall, 1873)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet,

Mongólia, Japán, Észak-Afrika, Nearktikus Régió. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), eddigi adatai domb- és hegyvidékekről származnak. Egyelőre nem gyűjtöttük a Keleti-Bakonyban.

Imágója április közepétől szeptember elejéig repül, valószínűleg csak egy nemzedéke van. **Virágválasztása:** *Aegopodium podagraria*, *Datura stramonium*, *Dipsacus fullonum*.

Lelőhelyei: Badacsony-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Borzavár: 1972.07.26., 1♂, TI – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 1♂ 1♀, CSM – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Csóka-hegy: 2000.04.13., 1♂ 3♀, TS – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♂, TS, +MAL – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.06.25., 1♂, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♀, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 3♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1982.06.20., 2♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Pálhálás: 1972.08.06., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1972.07.16., 2♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♀, TS.

48. ábra: A *Megasyrphus erraticus* nőténye

Melangyna labiatarum (Verrall, 1901)

Elterjedése: Európa (Közép-Európa néhány országa és Nagy-Britannia). Általában ritka és lokális, délen valamivel gyakoribb, főleg hegyvidéken. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a Bakonyvidéken kívül eddig csak a Hanság egy pontjáról ismerjük az előfordulását. Faunára újként a Bakonyból közölték (TÓTH 1997). Egyelőre csak az Északi-Bakonyban, a Keszthelyi-hegységben és Balaton-felvidéken találtuk.

Erdei faj, lombos és vegyes erdőkben, tisztásokon, erdei utakon és főleg erdőszéleken gyűjthető, csaknem kizárólag ernyősökön.

Imágóját április közepétől július végéig gyűjtötték, valószínűleg csak egy nemzedéke fejlődik.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Epilobium hirsutum*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Borzás-hegy: 1982.07.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Farkasgyepű: 2000.04.19., 2♀, TS – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♂, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 2♀, TS.

Melangyna lasiophthalma (Zetterstedt, 1843)

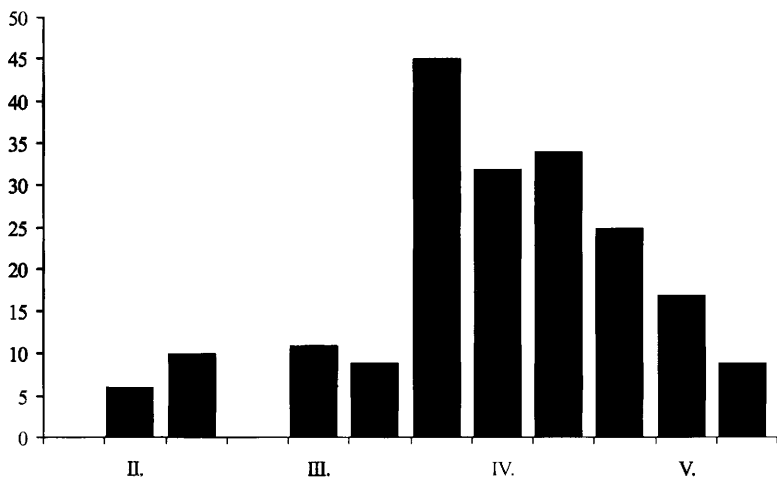
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán. Európában általában ritka és lokális, de helyenként gyakori is lehet, az Alpokban 2200 m-ig felhatol. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), főleg hegyvidékeken él, a hazai adatoknak mintegy fele a Bakonyvidékről származik.

Erdei faj, főleg tűlevelű és lomberdőkben, ligeterdőkben, erdőszéleken, tisztásokon él, de néha más biotópokban is előfordul.

Egy nemzedéke fejlődik, imágója február közepétől május végéig repül, eddig leggyakrabban a hóvirágon találtuk. Rajzásának csúcsa áprilisra esik (49. ábra).

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Corylus avellana*, *Crocus heuffelianus*, *Eranthis hyemalis*, *Galanthus nivalis*, *Leucojum vernalis*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*, *Salix cinerea*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 3♂ 2♀, TS – Akli: 1987.04.05., 6♂ 8♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 6♂ 1♀, TS, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Büdöskút: 1998.02.20., 1♀, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 1♂ 1♀, TS – Csárda-hegy: 1982.05.10., 1♂ 3♀, PAT, +MAL – Cserierdő: 1998.04.29., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1998.02.20., 1♂ 3♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1982.04.24., 2♂ 4♀, TS; 1992.05.25., 1♀, TS – Fenyőfő: 1993.05.02., 1♀, TS – Fűzfői-öböl: 1989.03.22., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂ 2♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 3♀, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 4♂, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Jäger-rét: 2000.04.19., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Keresztúri-rét: 1999.04.14.,

49. ábra: A *Melangyna lasiophthalma* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

3♂ 5♀, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kupa-erdő: 1998.02.22., 2♂ 3♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1991.04.02., 18♂ 1♀, NL; 1978.05.04., 1♀, CSM – Nagy-erdő: 1997.05.04., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Nemes-oldal: 1997.04.28., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Nyírespuszta: 2000.03.27., 1♂ 5♀, TS – Ördög-árok: 1973.04.06., 5♂, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 2♂, NL; 1998.02.20., 1♀, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♂ 3♀, TS – Szár-hegy: 1991.04.04., 2♂ 3♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♂ 4♀, TS – 1998.02.22., 3♂ 2♀, TS – Szömörke-völgy: 1982.05.02., 1♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 2000.04.18., 4♂ 1♀, TS – Viszló-völgy: 1989.05.20., 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1993.05.02., 3♀, TS – Zirc-arborétum: 1978.05.17., 1♀, KÁ; 1990.04.20., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 1999.03.10., 3♂ 8♀, TS – Zsidó-hegy: 1983.04.23., 1♂ 4♀, TS.

Melangyna quadrimaculata (Verrall, 1873)

Elterjedése: Európa, Kelet-Szibéria, Távol-Kelet. Közép-Európában általában ritka, de helyenként egyes években gyakori is lehet. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig csak a Dunántúlon gyűjtötték (50. ábra). A Keleti-Bakonyból még nem került elő.

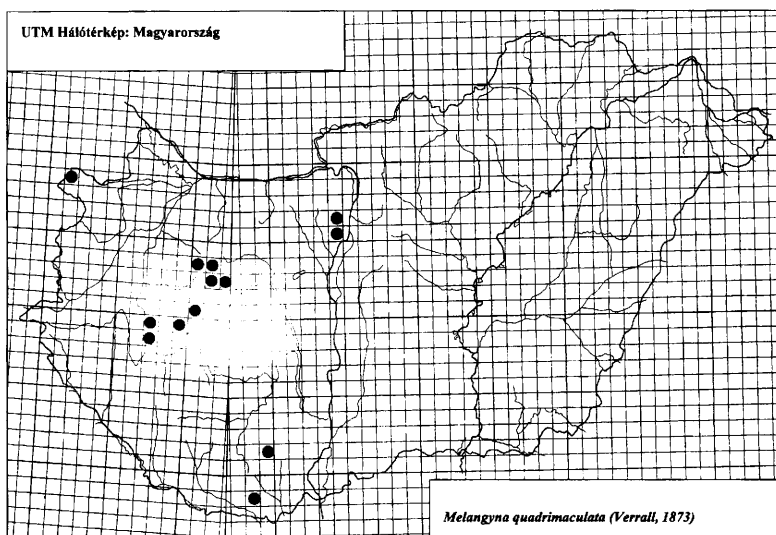
Túlnyomórészt lombérdőkben él.

Lárvája levéltetvekkel táplálkozik.

Imágóját április közepétől június közepéig gyűjtöttük.

Virágválasztása: Előnyben részesíti a mogyorót és a füzeket. *Alnus glutinosa*, *Anemone ranunculoides*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♂, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂, TS – Jáger-rét: 1981.04.22., 1♀, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kis-

50. ábra: A *Melangyna quadrimaculata* eddig ismert leelőhelyei Magyarországon

láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Nemes-oldal: 1997.04.28., 1♂, TS, +MAL – Pap-rét: 2000.04.02., 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂, TS, +MAL – Zirci-arborétum: 1999.05.10., 1♂, TS.

Melangyna umbellatarum (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió (Észak-Amerika). Magyarországon mérsékeltén gyakori előfordulású (III.). Eddigi ismereteink szerint elsősorban a Dunántúlon fordul elő. Néhány adata az Északi-középhegységből, egy pedig az Alföldről származik. Egyelőre nem találtuk meg a Déli-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdei utakon, erdőszéli cserjésekben található.

Főleg fákon tartózkodó lárvája levéltetvekkel táplálkozik.

Imágóját április közepétől október elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Daucus carota*, *Gratiola officinalis*, *Pastinaca sativa*, *Pimpinella saxifraga*.

Lelőhelyei: Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 1♂, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1957.05.23., 1♂, ML – Csurgoi-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂, CSM – Dongó-mező: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Huszárokélpusztá (Ugod): 1959.05.19., 1♀, TGY – Jáger-rét: 1981.10.04., 4♂, 3♀, TS, +MAL; 1982.09.06., 1♂, TS, +MAL; 1982.09.17., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1982.06.20., 1♀, TS – Pálhálás: 1991.07.30., 1♂ 2♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂ 2♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂, TS, +MAL – Szarvaskút: 1998.07.07., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♀, TS, +MAL – Szigliget: 1973.07.24., 1♀, MF – Zirci-arborétum: 1990.06.22., 1♂, NL.

Melanostoma Schiner, 1860

A közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvaik ragadozók, ezen belül elsősorban afidofágok, de ha kevés a levéltetű, hernyókat és más lágybőrű rovarokat is megtámadnak. Fakultatív fitofágoknak is nevezik őket, mert alkalmilag növényi táplálékot is fogyasztanak. Kétségtelen, hogy olyan években is nagy egyedszámban rajzanak, amikor kevés a levéltetű. A lárvaik általában növényeken tartózkodnak és főleg éjszaka aktívak. A génusz mind a három hazai faja előfordul a Bakonyvidéken is.

Melanostoma dubium (Zetterstedt, 1837)

Elterjedése: Európa (elsősorban Észak-Európa), Szibéria, Távol-Kelet, Japán, Nearktikus régió. Általában ritka, de az Alpokban és más magashegységekben 1400 m fölött lokálisan gyakori is lehet. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), egyelőre csak a Bakonyból (Északi-Bakony) és a Mátrából került elő.

Lelőhelye: Gerence-völgy (Bakonybél): 1976.05.11., 1♀, TS.

Melanostoma mellinum (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Valószínűleg kozmopolita: Palearktikus és Nearktikus Régió, Európa, Irán, Afganisztán, Mongólia, Japán, Észak-Afrika, Kanári-szigetek. Mindenfelé nagyon gyakori, az Alpokban 2200 m-ig felhatol, de nem hiányzik a síkságokon sem. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), az Alföldön is mindenfelé megtalálható.

Eurytop, sokféle biotópban él, főleg nyílt területeken, de erdőkben is megtalálható.

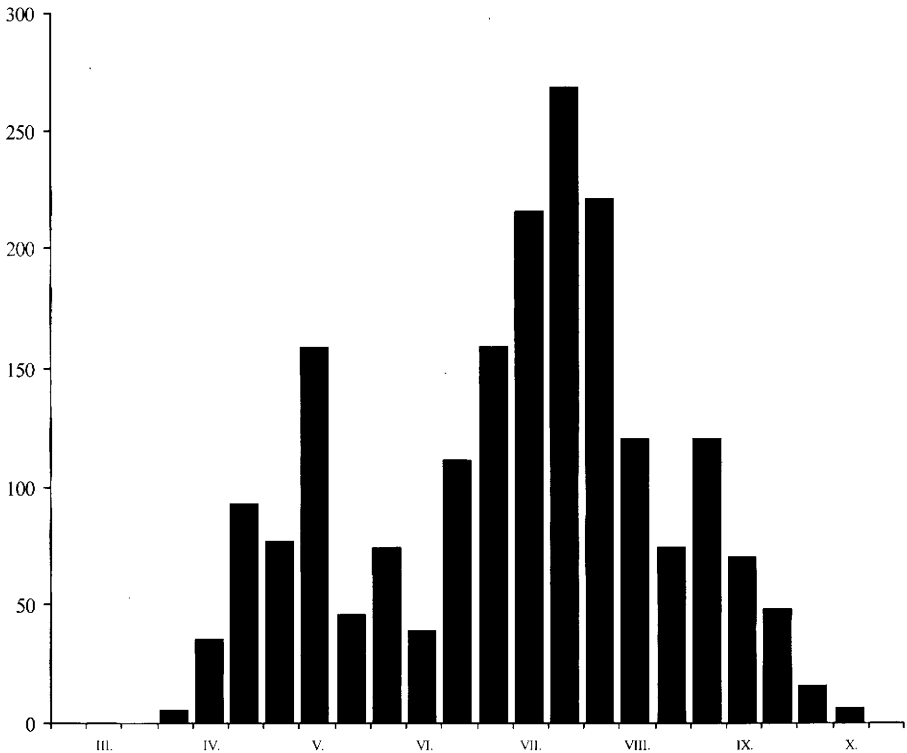
Egyes vidékeken, elsősorban magas hegységeken vándorlásra is hajlamos.

Imágója hűvös időben (akár gyenge esőben) és a koraesti órákban is aktív.

Lárvájának széles a táplálékspektruma, levéltetvek hiányában nem csak rovarlárvákat fogyaszt, hanem a hajnali órákban a növényeken dermedten ülő különféle kisebb rovarokat, legyeket is megtámad. Lárva alakban telet.

Évente általában több nemzedéke fejlődik. A Bakonyvidéken március közepétől október végéig gyűjtöttük. Rajzágörbéjén (51. ábra) két csúcs figyelhető meg, az első május közepén, a második július végén.

Viráglátogatása: Széleskörű, eddig 164 növénytaxon virágán figyeltük meg a táplálkozását: 3, 5, 6, 7, 9, 14, 15, 19, 22, 28, 30, 31, 34, 42, 43, 48, 55, 59, 60, 65, 68, 69, 70, 72, 75, 77, 78,

51. ábra: A *Melanostoma mellinum* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

80, 90, 92, 93, 94, 96, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 113, 114, 116, 118, 132, 134, 140, 149, 152, 153, 154, 157, 159, 162, 165, 166, 167, 168, 169, 172, 175, 181, 182, 184, 186, 187, 188, 192, 196, 200, 204, 209, 210, 214, 215, 216, 218, 220, 222, 233, 234, 235, 237, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 247, 248, 251, 260, 263, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 277, 278, 285, 286, 287, 288, 289, 294, 295, 303, 306, 308, 315, 316, 317, 318, 321, 323, 327, 328, 333, 334, 337, 339, 340, 341, 344, 347, 352, 353, 363, 366, 368, 373, 375, 376, 378, 379, 383, 384, 390, 391, 393, 401, 404, 405, 406, 408, 412, 424, 427, 428, 429, 433, 434, 437, 438, 439, 440, 442.

A Bakonyvidéken elsőként Balatonkeneséről és Keszthelyről említi az irodalom (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 2♀, CSM; 1979.07.25., 2♀, TS; 1979.07.26., 1♀, TS; 1979.08.29., 1♂ 3♀, TS; 1979.08.29., 1♀, HAV; 1979.08.29., 2♀, CSM – Agár-tető: 1999.07.16., 3♀, TS – Akli: 1971.06.03., 1♀, TS; 1998.07.07., 4♀, RV – Alsómajor: 1984.08.11., 3♀, TS – Alsóperepuszta: 1983.04.24., 2♀, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 3♂ 7♀, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 4♀, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1975.04.22., 3♀, KI, +MAL; 1997.06.05., 7♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 3♀, TS – Bakonybél: 1960.05.21., 1♀, MF; 1980.05.07., 1♀, CSM; 1985.08.11., 2♂ 8♀, BAK – Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♀, TS; 1983.05.10., 2♂ 11♀, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 2♂ 8♀, TS – Balatonalmádi: 1986.06.30., 2♂ 1♀, KG – Balatonederics: 1987.07.31., 2♀, PL – Balatonfüred: 1989.09.26., 1♂ 6♀, TS – Balatonkenese: 1984.09.01., 1♀, SGY – Berzsenyi-kút: 1973.05.30., 1♀, TS; 1973.07.04., 1♀, TS; 1973.07.10., 2♀, TS – Becsei-erdő: 1978.07.27., 3♂ 1♀, TS – Billegei-erdő: 1996.04.29., 1♀, VT – Borostyán-kút: 1990.04.24., 3♂ 1♀, TS – Bódé: 1964.07.16., 1♂ 2♀, TS; 1969.04.30., 1♂, TS – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 6♂ 2♀, CSM – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 2♂ 1♀, CSM – Büdös-kút: 1982.08.12., 1♂, TS – Cigánydomb: 1982.06.16., 1♀, TS – Csabrendek: 1986.07.14., 1♂, HAV – Csalános-hegy: 1978.07.27., 3♂ 7♀, CSM – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 5♀, TS; 1998.04.30., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Cseres: 1965.07.13., 2♂ 11♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 2♂ 5♀, TS; 1984.07.22., 2♀, TS, +MAL; 1984.07.30., 2♀, TS; 1984.08.19., 1♂, TS, +MAL; 1984.09.11., 3♀, TS; 1984.09.30., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 1985.05.23., 3♂ 4♀, TE, +MAL – Csesznek: 1973.07.17., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Cséki-téglélő: 1964.08.15., 3♀, TS; 1965.10.09., 4♂ 5♀, TS; 1966.08.01., 3♀, TS – Csonkás: 1989.08.24., 1♀, VT – Csopak: 1984.07.01., 1♀, SGY – Csóka-hegy: 1997.05.14., 3♀, TS – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 4♀, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1979.06.30., 1♀, TS – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂ 8♀, CSM – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 1♂, TS; 1983.04.24., 2♀, TS – Diósi-rétek: 1985.07.09., 1♂, KÁ – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 1♂ 8♀, TS, +MAL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 1♂ 5♀, TS – Eperjes: 1984.08.08., 1♂ 3♀, TS – Eplény: 1983.04.23., 1♂, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂, KÁ; 1977.04.27., 1♂, TS; 1977.07.28., 1♂, KÁ; 1977.07.28., 3♂, TS; 1980.05.13., 4♂ 10♀, CSM; 1980.05.13., 2♂ 3♀, HAV; 1980.05.13., 14♂ 17♀, TS; 1982.07.03., 2♂, TS; 1983.05.13., 1♀, TS; 1986.08.08., 1♂ 3♀, TS; 1992.05.25., 4♀, TS – Farkasgyepű: 1978.09.07., 1♂, HAV; 1984.08.19., 2♂ 3♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♀, KÁ – Felső-bükk: 1999.09.04., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1980.04.30., 1♀, PA – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló): 1983.04.30., 1♀, TS; Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.08.27., 1♀, TS; 1975.10.29., 1♀, KÁ; 1977.04.07., 3♂, TS; 1983.04.20., 1♂, TS; 1983.06.01., 1♂, TS; 1989.09.12., 4♀, TS – Fűzfői-öböl: 1974.04.23., 2♂ 3♀, TS;

1974.08.14., 1♀, KÁ; 1975.04.24., 1♂ 1♀, TS +MAL; 1982.09.07., 1♂, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.04.17., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.07., 2♀, TS – Generál-erdő: 1971.07.02., 2♀, TS; 1985.05.25., 1♀, TS; 1986.05.24., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1980.04.21., 1♂, TS; 1983.04.21., 1♂, TS; 1983.05.12., 3♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♂ 1♀, TS; 1984.08.08., 1♂ 2♀, TS – Gézaháza: 1983.05.11., 1♂ 2♀, TS – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♂ 1♀, KÁ; 1988.08.20., 3♀, TS – Gyulafirátót: 1991.06.15., 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1990.07.17., 1♂, TS – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 7♀, TS – Hajmáspuszta: 1973.06.05., 4♀, TS; 1978.07.26., 1♂, DBP; 1978.07.26., 1♂, A – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 1♀, VT – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 3♂ 2♀, TS – Hatosi-dűlő: 1996.06.10., 1♂, VT – Három-hegy: 1978.08.01., 1♂ 2♀, SZU – Hárskút: 1983.05.13., 2♂, TS, +MAL; 1990.07.05., 1♂, NL; 1991.08.14., 1♂ 1♀, TS – Hegyesd: 1986.06.27., 1♀, MZ – Herend: 1961.04.18., 1♀, PJ; 1963.05.26., 1♀, PJ; 1988.08.08., 1♂ 3♀, TS – Hétházpuszta: 1979.06.16., 2♀, TS – Hévíz: 1975.09.15., 1♀, KÁ; 1980.07.12., 1♀, CSM; 1980.07.12., 1♂ 1♀, TS; 1982.06.28., 8♀, TS; 1984.07.30., 2♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 1♂, TS – 1980.07.30., 6♂, TS; 1980.05.07., 2♂ 2♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♂ 5♀, TS – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1970.06.26., 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1974.10.10., 1♂ 2♀, TS; 1980.08.07., 2♂ 3♀, TS – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♀, ML; 1980.08.21., 1♂, TS; 1989.09.02., 1♀, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♀, HAV; 1980.07.31., 1♂, CSM – Jáger-rét: 1981.06.10., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.30., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.07., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.15., 2♀, TS, +MAL; 1981.07.16., 2♀, TS, +MAL; 1981.07.22., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.23., 2♀, TS, +MAL; 1981.07.27., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.01., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.08.04., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.08.05., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.08.07., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.09., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.10., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.17., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.24., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.25., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.26., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.08.28., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.31., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.09.01., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.05., 2♀, TS, +MAL; 1981.09.07., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.09.14., 2♀, TS, +MAL; 1981.09.21., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.09., 2♀, TS, +MAL; 1982.07.13., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.15., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.17., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1982.07.25., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.26., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.07.30., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.31., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.06., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.26., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.24., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.29., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂ 6♀, TS – Jókabánya: 1988.08.08., 3♀, TS – Kab-hegy: 1965.10.10., 2♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1982.06.24., 2♀, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 2♀, TS; 1984.08.16., 1♂ 3♀, TS – Kardosrét: 1973.07.13., 1♀, BK; 1973.07.30., 1♂, SI; 1983.05.06., 2♀, TS – Káptalanfüred: 1973.07.18., 1♀, TS – Kemencs-part: 1976.06.18., 1♂, TS – Keszthely: 1957.07.19., 1♀, SGY; 1982.06.12., 2♀, A; 1984.07.01., 1♂, SGY; 1985.07.04., 1♀, SGY; 1986.06.30., 1♂ 1♀, KG – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂, TS; 1983.05.01., 1♀, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂ 8♀, TS, +MAL – Kincsesbánya: 1997.08.15., 2♂ 9♀, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♀, CSM; 1978.08.24., 1♀, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 2♂ 1♀, TS; 1983.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 1♀, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 4♂ 11♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♂ 6♀, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 4♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 1♂ 4♀, TS – Koloska-völgy: 1983.04.16., 1♂ 1♀, PA; 1990.07.19., 2♂, TS – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1977.07.04., 2♀, TS; 1977.07.25., 2♀, KÁ; 1977.07.25., 1♀, NYJ; 1977.09.15., 1♂ 1♀, TS; 1978.06.22., 1♀, TS; 1978.08.17., 1♀, TS; 1979.07.16., 1♂ 4♀, TS;

1979.07.26., 2♀, TS; 1980.07.12., 1♀, TS; 1982.08.04., 1♂ 1♀, TS – Kovácsi-erdő:
 1965.06.28., 6♂ 12♀, TS; 1966.08.14., 1♀, TS – Kőkenyes: 1982.07.04., 1♂ 6♀, TS;
 1999.09.05., 6♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1988.07.29., 1♂ 5♀, TS – Kőmagas:
 2000.08.02., 4♀, TS – Kőrösgyőr-patak: 1990.07.17., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂
 3♀, TS; 1992.07.29., 3♂ 7♀, TS – Külső-tó: 1978.06.18., 1♀, TS; 1978.09.14., 1♀, CSM;
 1980.07.09., 1♂ 1♀, HAV; 1983.04.26., 2♀, HAV; 1983.07.04., 3♂ 12♀, TS; 1983.08.01.,
 2♀, TS; 1986.08.06., 2♂ 2♀, TS; 1989.06.20., 1♂ 3♀, TS; 1989.08.27., 1♂, TS – Laposok:
 1966.06.27., 1♀, PJ – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♀, TS – Lesenceistvánd: 1973.05.04., 8♂
 4♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.05.19., 1♀, TS; 1980.08.17., 3♂ 1♀, TS;
 1981.06.21., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.09., 2♂, TS – Malom-völgy (Halimba): 1997.05.01., 2♀,
 TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.11., 5♂ 7♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.09.17.,
 1♀, TS; 1994.06.16., 3♂, TS – Monostorapáti: 1984.07.30., 1♂ 2♀, TS – Monostorapáti-
 tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 2♂ 2♀, TS – Nagy-mező (Balatonfüred):
 1966.07.19., 1♂ 1♀, TS – Nagytárkánypuszta: 1987.07.11., 1♀, HAV – Nagy-tó:
 1980.06.08., 1♀, TS; 1985.08.10., 2♂ 2♀, TS; 1993.06.03., 1♀, TS – Náci-hegy:
 1964.07.22., 1♂ 1♀, PJ – Németbánya: 1976.09.01., 1♀, MS – Olaszfalu: 1982.07.04., 1♀,
 TS – Óbudavár: 1985.05.05., 2♂ 3♀, TS – Óvár: 1983.06.30., 1♀, HAV – Ördög-árok:
 1983.05.11., 1♀, PA – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 1♂, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál):
 1993.06.26., 2♀, TS – Öreg-Séd: 1979.09.13., 1♀, TS; 1980.09.09., 1♂ 1♀, TS; 1998.07.07.,
 1♂ 5♀, RV; 1998.07.07., 1♂ 3♀, TS – Öröm-hegy: 1992.06.14., 3♂ 2♀, VT – Pálhálás:
 1989.07.26., 1♂ 1♀, NL; 1989.07.26., 1♀, TS; 1990.04.14., 2♂, TS – Pap-földek:
 1989.07.14., 3♂ 11♀, VT; 1995.05.04., 2♀, TS – Pap-rét: 1985.06.24., 1♂, TS –
 Pálinkaház: 1999.05.09., 5♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♀, TS; 1979.07.18., 1♂ 1♀,
 TS; 1986.08.07., 19♂ 23♀, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1970.05.12., 11♀, TS; 1971.07.06.,
 1♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♀, PA; 1983.04.30., 1♀, TS;
 1985.07.04., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 2♀, KÁ; 1977.09.02., 4♂ 9♀, TS – Púpos-hegy:
 1987.07.12., 2♀, KÁ – Ravasz: 1985.08.03., 2♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂ 6♀, TS,
 +MAL – Rendeki-hegy: 1986.07.17., 1♀, KÁ – Réz-hegy: 1985.08.06., 4♀, TS – Salföld:
 1997.09.08., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Sümegecsei: 1985.08.05., 1♂ 3♀, TS – Sűrű-hegy:
 1973.08.12., 1♀, GYŐ – Szarvaskút: 1974.07.28., 1♀, TS; 1983.05.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL;
 1984.07.10., 4♂, TS, +MAL; 1984.07.11., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 2♀, TS, +MAL;
 1984.08.06., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.08., 1♀, TS; 1984.08.08., 2♀, TS, +MAL;
 1984.08.09., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.11., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.12., 1♂, TS, +MAL;
 1984.08.13., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.16., 2♀, TS,
 +MAL; 1984.08.22., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 1♂, TS, +MAL; 1984.09.02., 2♂ 1♀,
 TS, +MAL; 1990.04.24., 6♂, TS; 1990.05.21., 1♀, TS; 1997.05.18., 2♀, TS; 1998.07.07.,
 1♂ 6♀, RV; 1998.07.07., 1♂ 3♀, TS – Szebikei-erdő: 1997.09.09., 4♀, TS, +MAL –
 Szentantalfa: 1997.08.06., 1♂, TS – Szent-György-hegy (Hegymagas): 1984.07.04., 1♀,
 TS – Szent-György-hegy (Raposka): 1979.07.12., 1♀, TS; 1984.07.04., 2♀, TS – Szent-
 Mihály-domb: 1976.06.28., 3♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 2♂ 3♀, KÁ – Széles-árok:
 1966.09.25., 5♀, TS, +MAL – Szépalma: 1999.05.11., 4♀, TS – Szigliget: 1985.08.08., 1♂
 3♀, SGY; 1985.08.23., 1♂, SGY – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 7♂ 12♀, TS – Szőlő-mál:
 1991.08.07., 2♀, KÁ – Tapolca: 1987.06.05., 1♂ 5♀, VT; 1987.09.20., 1♂, VT;
 1990.03.11., 1♂, NL; 1990.04.22., 3♂ 7♀, NL; 1990.06.12., 1♂, NL; 1990.07.14., 2♂ 7♀,
 NL – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 1♂ 4♀, TS; 1996.05.04., 1♀, VT; 1996.05.07., 2♀,
 VT; 1996.06.16., 2♂ 4♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1989.09.09., 5♂ 7♀, NL;
 1992.04.25., 2♂ 5♀, TS – Tárlóra-hegy: 1969.07.09., 1♂, PJ – Tálodi-erdő: 1983.04.22.,
 3♂ 1♀, TS; 1984.07.30., 2♀, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 3♀, TS – Tihany: 1971.06.27.,

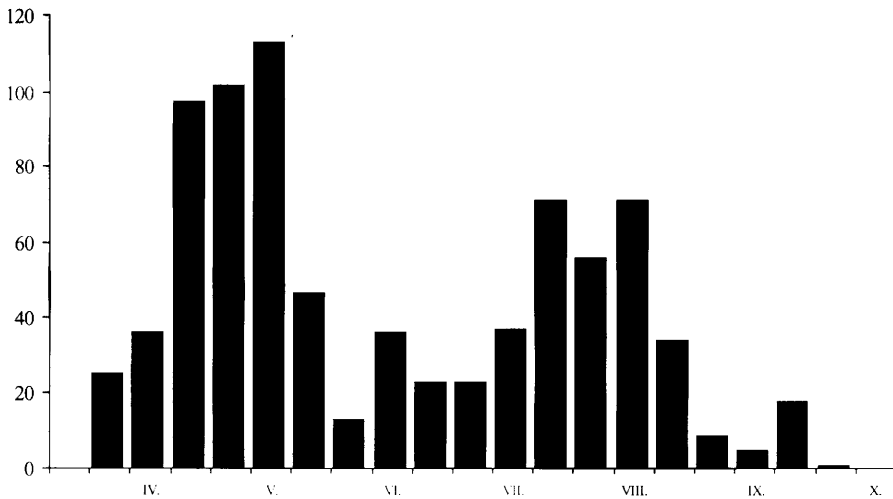
1♀, ML, +MAL; 1971.06.29., 1♀, ML, +MAL; 1971.07.05., 1♂ 5♀, ML, +MAL; 1971.07.07., 1♀, ML, +MAL; 1983.04.17., 1♀, PA; 1985.07.09., 1♀, KG; 1986.07.18., 2♂ 1♀, KG; 1986.07.27., 1♀, KG – Tilos-erdő: 1988.07.20., 5♀, TS – Tisztavíz-forrás: 1989.10.17., 4♀, TS – Tímár-erdő: 1985.08.03., 3♀, TS – Tobruk: 1997.08.05., 6♂ 17♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Tói-dűlő: 1998.04.29., 3♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♂ 5♀, TS – Tündérmajor: 1989.09.17., 2♀, TS – Uzsa-Erdésztelep: 1968.08.27., 1♂ 1♀, MF – Úrkút: 1988.08.08., 2♂ 5♀, TS – Vállus: 1983.06.09., 2♂ 1♀, HER, +FÉNY; 1983.06.26., 5♂ 2♀, HER, +FÉNY; 1984.08.16., 2♀, TS – Várvölgy: 1979.08.23., 1♀, CSM; 1979.08.23., 1♀, TS; 1984.08.16., 3♂ 8♀, TS – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 2♂ 11♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 3♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 7♀, PA; 1985.08.06., 1♀, TS; 1986.08.05., 2♂ 4♀, TS; 1987.05.12., 1♀, TS; 1987.09.19., 1♂ 2♀, BL; 1988.08.07., 1♂, TS – Zánka: 1986.06.30., 1♀, KG; 1990.04.21., 1♀, TS – Zirc: 1978.07.25., 2♀, KÁ; 1984.08.04., 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.10., 1♂ 2♀, TS; 1990.06.22., 4♀, NL; 1990.09.19., 4♀, TS, +MAL.

52. ábra: Az erdők között megbújó Németbányának fontos szerepe volt a Bakony-kutatás kezdeti szakaszában

Melanostoma scalare (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Kína, Japán, Amerika, Új-Zéland, Afrotropikus- és Orientális Régió. Közép-Európában mindenfelé gyakori, az Alpokban 2100 m-ig felhatol.

53. ábra: A *Melanostoma scalare* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Magyarországon gyakori előfordulású (IV), a sík vidékeken is sokfelé gyűjtötték. Ritkább mint a *Melanostoma mellinum*, de tavasszal általában nagyobb egyedszámban lép fel.

Túlnyomórészt erdőkben és cserjésekben található, de nem hiányzik a nyílt területeken sem. A tapasztalatok szerint előnyben részesíti az árnyékos és a nedves biotópokat.

Lárva főleg levéltetvekkel és lepkehernyókkal, alkalmilag növényi szövetekkel is táplálkozik.

Valószínűleg két vagy több nemzedéke van. A Bakonyvidéken április elejétől október elejéig gyűjtöttük. Fenológiai diagramján (53. ábra), április végén-május első felében egy nagyobb, július második felében és augusztus közepén egy kisebb csúcs figyelhető meg.

Viráglátogatása: Széleskörű, eddig 94 növénytaxon figyeltük meg táplálkozását: 1, 4, 5, 7, 13, 19, 21, 30, 40, 48, 49, 57, 60, 65, 70, 72, 73, 77, 79, 80, 84, 100, 103, 105, 108, 110, 111, 115, 116, 118, 128, 129, 130, 132, 150, 151, 152, 157, 159, 163, 165, 166, 167, 172, 186, 188, 202, 204, 210, 221, 222, 234, 236, 242, 248, 262, 263, 265, 271, 272, 275, 277, 285, 290, 291, 294, 296, 298, 304, 306, 308, 310, 315, 317, 321, 322, 323, 329, 334, 338, 339, 343, 346, 352, 391, 392, 404, 405, 423, 424, 427, 429, 439, 442.

Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 3♀, TS – Alsóperepuszta: 1983.04.23., 3♂, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 2♀, TS, +MAL – Aszfódi-sarok (Balatonfüred): 1975.04.22., 1♀, KI, +MAL – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1985.08.11., 7♂ 26♀, BAK – Bakonygyepes: 1980.05.07., 2♀, TS; 1983.05.10., 4♀, TS – Bázisai-öböl (Tihany): 1988.06.19., 1♀, TS – Betekints-völgy: 1957.06.19., 1♀, PJ – Billegei-erdő: 1990.06.14., 1♂, VT; 1995.08.16., 1♂ 1♀, VT – Bocskor-hegy: 1971.06.14., 1♀, TS – Borostyán-kút: 1990.04.24., 1♂ 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1980.04.17., 1♀, TS; 1980.05.22., 1♀, CSM; 1980.05.22., 2♀, HAV; 1980.05.22., 7♀, TS – Cigány-domb: 1982.06.16., 1♀, TS – Cuha-völgy (Csesznek): 1982.08.05., 1♂ 2♀, TS – Csárda-hegy: 1982.05.10., 2♂ 8♀, PAT, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 2♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂, TS – Cséki-telgelő: 1965.10.09., 1♂, TS – Csóka-hegy: 2000.04.13., 3♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 6♀, TS – Esztergáli-

völgy: 1977.04.27., 1♀, KÁ; 1977.04.27., 11♀, TS; 1977.07.28., 1♂, TS; 1980.05.13., 2♀, CSM; 1980.05.13., 2♂ 2♀, TS; 1982.07.03., 1♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS; 1986.08.08., 6♂ 9♀, TS; 1992.05.12., 1♀, TS; 1992.05.25., 1♂ 3♀, TS; 1997.05.18., 3♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 2♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1983.04.30., 5♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1977.04.07., 1♀, TS; 1978.07.23., 1♂, TS; 1983.04.20., 4♂, TS – Fűzfői-öböl: 1975.04.24., 1♂, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 2♂ 5♀, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1974.08.29., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.05.12., 1♂, TS, +MAL; 1985.08.10., 2♂ 2♀, BÁK; 1993.05.02., 1♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 2♀, TS; 1998.05.01., 3♀, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Gödrös: 1957.05.06., 1♀, MF – Hajmápuszta: 1972.07.07., 1♀, TS – Hárskút: 1991.08.14., 1♂, TS; 1997.05.28., 11♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Hévíz: 1977.09.15., 1♀, TS; 1980.07.12., 1♀, TS; 1984.08.12., 2♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.26., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂ 5♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszőlő): 1983.05.01., 1♂ 2♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 2♀, TS, +MAL – Huszárokölőpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 1♂, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 2♀, TS, +MAL – Iszkaszentgyörgy: 1980.06.31., 1♀, HAV – Jáger-rét: 1981.07.03., 2♀, TS, +MAL; 1981.07.04., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.09., 2♀, TS, +MAL; 1981.07.14., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.22., 3♀, TS, +MAL; 1981.07.27., 2♀, TS, +MAL; 1982.07.29., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.01., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.08.12., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.24., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 3♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂ 6♀, TS – Káptalanfüred: 1973.07.18., 1♀, TS – Kemencés-part: 1976.07.29., 2♂, TS – Kerekedi-öböl: 1975.07.30., 1♂, TS – Keresztúri-erdő: 1979.05.13., 2♂ 5♀, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 2♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1983.05.01., 5♂ 2♀, TS, +MAL; 1983.05.01., 1♀, PA; 1983.05.01., 3♂ 4♀, TS – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 1♀, TS – Királyszállás: 1976.08.22., 1♂ 8♀, FI, +FÉNY – Kis-erdő (Tapolca): 1989.07.20., 1♀, VT – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♂, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 2♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1977.09.15., 1♀, KÁ – Kovácsi-erdő: 1965.06.28., 1♀, TS; 1966.08.14., 1♂ 2♀, TS; 1974.06.19., 1♂, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1980.06.17., 2♀, TS – Kő-orra: 1991.05.01., 1♂, NL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♀, TS – Lesencefalu: 1990.04.17., 5♂ 4♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.05.19., 1♀, TS; 1980.05.20., 1♀, TS; 1980.08.17., 4♂ 2♀, TS; 1982.06.20., 2♂, TS; 1982.07.04., 2♂ 3♀, TS – Malom-völgy (Halimba): 1997.05.01., 3♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.23., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1995.06.18., 1♀, TS – Monostori-tó: 1986.06.04., 1♀, TS – Nagy-mező (Balatonfüred): 1966.07.19., 1♂, TS – Nyír-tó: 1980.06.07., 3♀, TS – Öreg-Szarvad-árok: 1988.05.01., 1♀, TS – Padragkút: 1985.04.22., 1♂, TS – Pálhálás: 1989.07.26., 2♀, TS – Pető-hegy: 1990.04.17., 1♂ 1♀, TS; 1992.04.25., 2♂ 1♀, TS – Péter-hegy: 1997.04.25., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♀, TS – Porva: 1977.08.21., 1♂ 2♀, TS; 1977.09.02., 1♀, TS – Püpos-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 2♂, TS, +MAL – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 1♂ 3♀, TS – Szarvaskút: 1981.05.23., 1♀, TS; 1984.08.13., 1♀, TS, +MAL; 1990.04.24., 10♂ 5♀, TS; 1997.05.18., 1♂ 2♀, TS; 1998.07.07., 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♂, TS; 1991.04.16., 2♂ 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 1♀, TS, +MAL – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 3♀, TS – Szilvagy: 1979.06.16., 1♀, CSM – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 2♂ 3♀, TS; 1982.05.02., 1♂, TS – Tapolca-patak (Szigliget): 1990.06.14., 1♀, VT – Tapolcai-parkerdő: 1990.05.28., 1♀, VT – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1983.04.22., 7♂ 4♀, TS – Tilos-erdő: 1997.08.03., 2♂ 3♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL – Úrbéri-erdő: 1990.06.22., 7♂ 3♀, VT –

Várvölgy: 1979.05.19., 1♀, TS – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 9♀, PA; 1983.05.12., 2♀, TS; 1985.05.24., 1♀, TS; 1988.08.07., 1♂ 1♀, TS; 1992.05.11., 1♀, TS; 1997.05.04., 2♂ 4♀, TS – Vöröstó: 1997.07.10., 2♀, TS – Zirc: 1978.07.25., 1♀, KÁ – Zirci-arborétum: 1990.04.10., 1♂, NL; 1990.04.10., 2♂ 1♀, TS; 1990.04.14., 3♂, TS; 1990.04.20., 3♀, TS, +MAL; 1990.04.27., 4♂ 10♀, TS; 1990.05.04., 8♂ 4♀, TS, +MAL; 1990.05.13., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.08.07., 1♂ 6♀, TS, +MAL; 1991.04.15., 2♀, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♂ 1♀, TS.

Meligramma Frey, 1946

[Syn. *Fagisyrphus* Dušek & Láska, 1967, *Melangyna* Verrall, 1901]

Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek, lárvájuk afidofág. A génusz mindhárom hazai faja megtalálható a Bakonyvidéken.

Meligramma cincta (Fallén, 1817)

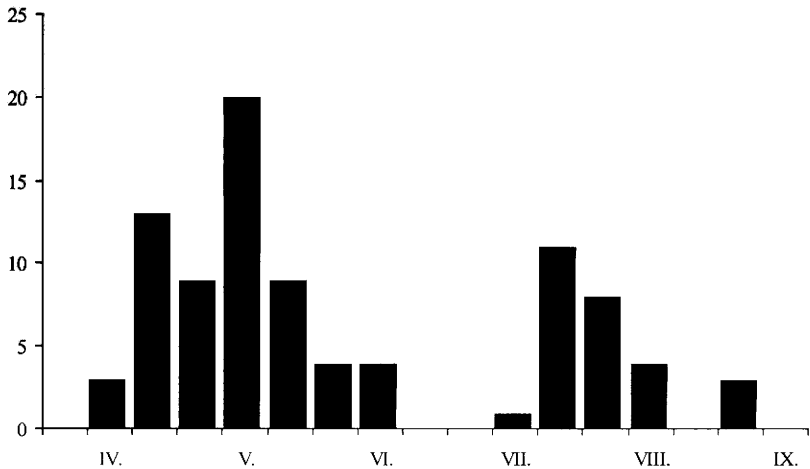
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Észak-Ázsia, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékeltten gyakori előfordulása (III.), főleg hegyvidékeken található.

Erdei faj, vegyes lomboserdők, erdőszélek, tisztások, főleg bükkösök lakója. A lárvája valószínűleg erősen kötődik a bükk levéltetűhöz (*Phyllaphis fagi*), annak kolóniáján a bükkön (*Fagus sylvatica*) a Bakonyban is megtaláltuk. A lárvák a táplálkozás befejezésével diapauzába vonulnak.

Imágója április közepétől szeptember elejéig repül. Fenológiai diagramján (54. ábra) két csúcspont figyelhető meg (május közepe és július vége). Valószínűleg univoltin, de a bakonyi repülési adatok alapján akár két nemzedéke is lehet. A kérdés eldöntése majd esetleg később, az országos adatok értékelésével válik lehetővé.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Berberis vulgaris*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*, *Ligustrum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Prunus padus*, *Prunus spinosa*, *Rubus idaeus*.

Lelőhelyei: Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 1♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1980.05.22., 2♀, HAV – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 1♀, ZSIG; 1971.08.10., 2♂, TS – Csekúti-legelő: 1969.05.30., 1♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Durrogó: 1997.08.14., 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 3♂ 1♀, TS; 1977.05.02., 1♂, TS; 1977.06.02., 1♀, TS; 1980.05.13., 1♀, HAV; 1983.05.13., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 3♂, MF; 1960.05.19., 2♀, MF; 1970.05.14., 2♀, TS; 1974.04.29., 1♀, TS; 1976.05.11., 2♀, TS; 1978.07.27., 2♀, TS; 1983.04.21., 1♂, TS; 1993.05.02., 2♂, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 2♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1973.05.11., 1♀, TS; 1974.08.08., 1♀, TS – Három-hegy: 1978.08.01., 2♂, KÁ – Hegyes-berek: 1979.06.19., 2♂, TS, +MAL – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1983.04.20., 1♂, HAV – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 2♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1976.05.10., 1♀, TS; 1977.04.30., 2♂ 2♀, TS; 1978.05.04., 1♀, CSM; 1978.06.08., 1♀, SZU – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 1♂ 1♀, TS – Püpos-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♂, HM – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 2♂ 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂ 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 8♀, TS; 1989.09.02., 1♀, TS; 1993.05.02., 2♀, TS – Zirc: 1978.07.25., 1♂ 1♀, HAV; 1978.07.25., 1♂ 1♀, SZU – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♂, TS, +MAL; 1990.04.27., 1♀, TS; 1991.05.09., 1♀, TS; 1991.05.29., 3♀, TS, +MAL.

54. ábra: A *Meligramma cincta* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Meligramma guttata (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Nearktikus Régió. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), eddigi adatai elsősorban domb- és hegyvidékekről származnak. Egyelőre nem találtuk meg a Déli-Bakonyban.

Főleg erdős vidékeken, lomberdőkben, cserjésekben található, rendszerint kis egyszámban.

Imágóját május közepétől szeptember elejéig gyűjtöttük.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Frangula alnus*, *Galium sylvaticum*, *Gypsophila muralis*, *Malva sylvestris*, *Pastinaca sativa*, *Petroselinum crispum*, *Pimpinella saxifraga*.

Lelőhelyei: Becsei-erdő: 1978.07.27., 1♀, TS – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 1♂, CSM – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Gulács: 1998.05.14., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♀, TS – Kökényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Pálhálás: 1991.07.30., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1991.08.13., 1♂ 1♀, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♀, TS.

Meligramma triangulifera (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Nearktikus Régió. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), inkább hegyvidékekre jellemző zengőlégy. A Bakonyvidéken egyelőre csak az Északi-Bakonyban, a Balaton-felvidéken és a Keszthelyi-hegységben gyűjtötték.

Erdős vidékeken, erdőkben, cserjésekben él, ritkábban más biotópokban is megtalálható.

Lárvája afidofág, a Bakonyvidéken a következő levéltetű fajok mellett találtuk: *Aphis fabae*, *Aphis sambuci*, *Myzus cerasi*, *Rhopalosiphum padi*.

Imágóját április vége és augusztus eleje között gyűjtötték. Valószínűleg két nemzedéke van, erre utal kevés bakonyi adata is.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Matricaria discoidea*, *Pastinaca sativa*, *Petroselinum crispum*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Epres-oldal: 1982.07.03., 1♀, TS,

+MAL – Jáger-rét: 1981.05.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.12., 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 1♂, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1978.05.04., 1♀, CSM – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szarvaskút: 1983.05.12., 2♀, TS, +MAL – Zirci-arborétum: 1974.04.30., 1♀, ZL; 1990.04.27., 2♂, TS; 1991.05.09., 1♀, TS.

Meliscaeva Frey, 1946

[Syn. *Episyrphus* Matsumura & Adachi, 1917]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk afidofág. A genusz mindkét hazai faja megtalálható a Bakonyvidéken is.

Meliscaeva auricollis (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Észak-Afrika. Magyarországon mérsékeltén gyakori előfordulását (III.), adatainak többsége a domb- és a hegyvidékekről származik, de a síkságokon is viszonylag sok helyen gyűjtötték. Eddig nem találtuk meg a Keszthelyi-hegységben.

Eurytop. Nem csak erdős vidékeken, erdőkben, erdei utakon, tisztásokon, erdőszéli cserjésekben él, hanem parkokban, kertekben, virágos réteken és mezőkön is.

Mind a színezete, mind a rajzolata erősen változó.

Vándorfajként is számon tartják.

Lárvája afidofág, nagyobb egyedszámban találtuk a káposzta-levéltetű (*Brevicoryne brassicae*), valamint a fekete répa-levéltetű (*Aphis fabae*) telepeken.

Hosszú rajzási idejű, több nemzedékes faj, imágója február vége és szeptember vége között repül. Rajzásgörbéjén kisebb csúcsot május elején figyelhetünk meg. Feltételezhető, hogy Magyarországon is imágó alakban telel át.

Virágválasztása: *Cornus sanguinea*, *Cotinus coggygria*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia glareosa*, *Heracleum sphondylium*, *Hypochoeris radicata*, *Leontodon autumnalis*, *Melilotus albus*, *Melilotus officinalis*, *Papaver somniferum*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus repens*, *Reseda lutea*, *Salix caprea*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Alsó-rét: 1980.07.30., 2♀, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 6♀, TS – Bakonybánk: 1997.06.12., 2♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1974.08.30., 1♀, KÁ – Cigány-domb: 1974.08.28., 1♀, KÁ – Cser-hát: 1997.07.11., 2♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1975.07.22., 1♀, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 1♂ 4♀, TS – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂ 4♀, CSM – Disznó-domb: 1997.05.14., 1♀, TS, +MAL – Esztergály-völgy: 1983.05.13., 1♀, TS; 1986.08.08., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♀, TS – Fenyőfő: 1983.05.01., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♂, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 1♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1974.08.09., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1972.05.19., 1♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Huszárokölőpuszta (Bakonyzücs): 1979.08.29., 2♀, TS – Jáger-rét: 1981.08.01., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.03., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.22., 1♀, TS, +MAL; 1982.04.23., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.09., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.06., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.11., 1♂, TS, +MAL; 1983.07.03., 1♀, TS, +MAL – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 2♀, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 3♀, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 2♀, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 4♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1984.07.07., 1♂, TS – Kis-erdő-tető:

1984.07.07., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 2♀, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Külső-tó: 1989.06.20., 1♂, TS – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 2♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1978.05.04., 1♀, CSM; 1981.06.21., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.13., 1♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♀, TS – Pap-rét: 2000.04.02., 2♂ 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Révfülöp: 1987.08.14., 1♀, OA – Szarvaskút: 1974.06.11., 1♂, TS; 1998.02.21., 2♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1998.02.22., 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 2♀, TS, +MAL – Szilvagy: 1979.06.16., 1♀, CSM – Tapolcafő: 1998.02.22., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1985.04.22., 1♀, TS; 1986.08.05., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.04., 3♀, TS, +MAL; 1991.05.29., 1♀, TS, +MAL.

Meliscaeva cinctella (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán, Nearktikus és Orientális Régió. Közép-Európában főleg a hegyvidékeken gyakori, az Alpokban 2400 m-ig felhatol. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), a Dunántúlon sokfelé gyűjtötték. A Dunától keletre az Északi-középhegység több pontján, valamint az Alföldön Nyíregyháza környékén találták.

Erdei faj, főleg erdei tisztásokon, erdőszegélyekben, zárt erdőkben él, de az erdő közelében réteken is megtalálható.

Lárviáját a káposzta-levéltetű (*Brevicoryne brassicae*), a bodza-levéltetű (*Aphis sambuci*) és a fekete répa-levéltetű (*Aphis fabae*) telepeken találtuk.

Az imágók gyengén kitenizáltak, ezért nyári hőségben főleg árnyékban vagy félsárnyékban tartózkodnak. Borús időben, sőt gyenge esőben is aktívak.

A faj egyes országokban erős évszakos egyedszámváltozást mutat, ezért feltételezik, hogy vándorol.

Imágója április közepétől szeptember közepéig repül. Rajzásában két kisebb csúcs figyelhető meg május elején és augusztus elején. Több nemzedéke van.

Virágválasztása: Viszonylag széleskörű: *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Castanea sativa*, *Cirsium arvense*, *Cirsium palustre*, *Cirsium vulgare*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Filipendula hexapetala*, *Heracleum sphondylium*, *Laserpitium latifolium*, *Ligustrum vulgare*, *Mentha longifolia*, *Origanum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus repens*, *Rubus ideaus*, *Rumex patientia*, *Sambucus ebulus*, *Sambucus nigra*, *Serratula tinctoria*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1985.08.11., 8♀, BÁK – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Dongó-mező: 1997.07.11., 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1986.08.08., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1985.08.10., 1♀, BÁK – Jáger-rét: 1981.05.08., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.19., 2♀, TS, +MAL; 1981.07.12., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.23., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.10., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.30., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.18., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.11., 1♀, TS, +MAL – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 2♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1985.08.10., 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♀, TS – Pető-hegy: 1992.04.25., 1♀, TS – Polányi-hegy: 1997.08.03., 1♀, TS – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 2♀, TS, +MAL – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♀, TS, MAL – Szarvaskút:

1990.04.24., 2♂, TS – Szénégető: 1973.07.06., 4♀, TS – Szilvagy: 1979.06.16., 3♀, CSM – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 4♀, TS – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1985.09.16., 1♀, TS; 1986.08.05., 1♀, TS; 1988.08.07., 1♀, TS; 1990.07.31., 1♂ 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.14., 1♂, TS; 1990.05.04., 2♀, TS, +MAL; 1991.05.02., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.29., 1♀, TS.

Paragus Latreille, 1804

Kisebb testű, melegkedvelő, általában xerophil zengőlegyek, főleg szárazabb biotópokban gyakoriak. Lárvaik hasonlóak a *Syrphus* lárvákhöz, afidofágok, valószínűleg részben gyökérlevéltetvekkkel táplálkoznak. Az eddig ismert kilenc hazai fajuk közül nyolcat a Bakonyvidéken is sikerült kimutatni. Egyelőre nem került elő a területen a *Paragus medeae* Stanescu, 1991.

Paragus albifrons (Fallén, 1817)

Elterjedése: Palearktikum, Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Irán, Mongólia. Közép-Európában általában ritka és lokális, Nyugat-Európában gyakoribb. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddigi adatai nagyjából egyenletesen oszlanak el a síkságokon és a dombvidékeken. A hegységekre kevésbé jellemző. A Bakonyvidéken csak az Északi-Bakonyban és a Balaton-felvidéken találtak.

A többi fajtól eltérően, elsősorban a kissé nedvesebb és dús növényzetű élőhelyeket részesíti előnyben.

Lárvaját aszaton (*Cirsium arvense*), a fekete répa-levéltetű (*Aphis fabae*) telepén találtak.

Imágóját május közepétől augusztus elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Sambucus ebulus*, *Sempervivus tectorum*, *Daucus carota*.

Lelelőhelyei: Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♂, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1995.06.18., 1♀, TS – Szarvaskút: 1984.07.10., 1♀, TS, +MAL.

Paragus bicolor (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa, Észak-Ázsia, Mongólia, Irán, Afganisztán, Észak-Afrika. Egész elterjedési területén ritka vagy nagyon ritka. Magyarországi adatai alapján mérsékelt gyakori előfordulású (III.), de a hazai gyűjtemények még revízióra szorulnak, a példányok egy része valószínűleg a *Paragus finitimus* fajhoz tartozik.

Imágója április végétől szeptember elejéig repül. Rajzása nem mutat kiemelkedő csúcst.

A Bakonyvidéken első említése Balatonkeneséről származik (SZILÁDY 1941).

Lelelőhelyei: Csehi-erdő: 1978.07.23., 1♂, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS, +MAL – Durrogó: 1997.08.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♂, TS, +MAL – Kis-erdő-tető: 1983.05.17., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kőmagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Külső-tó: 1958.06.04., 1♂, MF; 1958.06.04., 1♂, ZSIG; 1972.07.05., 1♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♂, TS; 1995.06.18., 2♂ 1♀, TS; 1996.06.14., 2♂, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 1♂, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 2♂ 1♀, TS – Vinye: 1957.08.07., 1♂, PJ – Zab-mező: 1997.05.15., 1♂, TS, +MAL.

Paragus cinctus Schiner & Egger, 1853

Elterjedése: Európa (főleg Dél- és Közép-Európa), Közép-Ázsia. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), a Bakonyvidéken kívül az Alföld két pontjáról került elő. Egyelőre csak a Keleti-Bakonyban és a Balatonfelvidéken találtuk.

Imágója április végétől július végéig repül.

Virágválasztása: *Sedum album*, *Silene dichotoma*.

Lelőhelyei: Iszkaszentgyörgy: 1964.07.26., 1♀, PJ – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♀, TS.

Paragus finitimus Goeldlin De Tiefenau, 1971

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Afganisztán, Irán, Mongólia, Észak-Afrika, Nearktikus Régió. Közép-Európában általában ritka és lokális, Nyugat- és Dél-Európában gyakoribb. Magyarországon gyakori elterjedésű (IV.), a síkságokon is sokfelé megtalálták.

Xerophil, főleg szárazabb biotópokban, fenyvesekben, homokvidékeken található.

Imágója április végétől szeptember közepéig repül. Rajzási görbében augusztus közepén figyelhető meg kisebb csúcs.

Virágválasztása: *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium verum*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla erecta*, *Sanguisorba officinalis*, *Sedum acre*, *Sedum hillebrandii*, *Seseli leucospermum*, *Stellaria nemorum*, *Valeriana locusta*.

Lelőhelyei: Agár-tető: 1999.07.16., 1♀, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 1♂ 2♀, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♀, TS – Borzás-hegy: 1982.07.03., 2♂, TS, +MAL – Csákány-hegy: 1997.07.15., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Csobánc: 2000.08.03., 1♂, TS – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂ 1♀, CSM – Csúcs-hegy: 1984.07.07., 1♀, TS – Durrogó: 1997.08.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Katonavertő-völgy: 1997.08.19., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS, +MAL – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Kökényes: 1999.09.05., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1981.06.21., 1♀, TS; 1982.07.04., 1♀, TS – Nagyházi-erdő: 1997.08.15., 3♂ 2♂, TS, +MAL – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 2♂ 1♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Rátóti-Nagy-mező: 1997.06.08., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.07.11., 1♀, TS, +MAL – Tágyon: 1997.07.23., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1998.05.14., 2♀, TS – Vár-hegy (Sümege): 1998.05.03., 1♂, TS; 1999.09.12., 2♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1986.05.25., 2♂, PA – Zab-mező: 1997.05.15., 2♂, TS, +MAL.

Paragus haemorrhous Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Korea, Japán, Észak-Afrika, Afrotropusi Régió. Magyarországon általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.).

Xerophil, főleg száraz, napos vidékeken, homokterületeken, száraz gyepekben fordul elő. Az imágók általában alacsonyan a talaj fölött, a növényzet között röpködnek.

Lárva valószínűleg elsősorban gyökérlevéltetvekkkel táplálkozik.

Imágója április közepétől szeptember végéig repül. Rajzási görbéjén június végén és augusztus közepén figyelhető meg kisebb csúcs.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Heracleum mantegazzianum*, *Jasione montana*, *Mentha aquatica*, *Polygala vulgaris*, *Polygonatum multiflorum*, *Polygonum minus*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus acris*, *Sambucus ebulus*, *Sedum hillebrandii*, *Solidago gigantea*, *Tamarix tetrandra*, *Thymus pannonicus*, *Thymus serpyllum*, *Trifolium arvense*, *Verbascum thapsus*.

Lelőhelyei: Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Bakonybánk: 1997.06.12., 4♀, TS, +MAL – Balatonfüred: 1970.06.01., 1♀, MF – Balatonfüzfő: 1959.06.15., 1♀, MF – Bándi-mező: 1966.08.13., 3♀, TS – Belső-tó: 1980.07.09., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1977.07.26., 1♂, KÁ – Csalános-hegy: 1978.07.27., 2♂ 1♀, CSM – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Cser-hát: 1997.07.11., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Csékúti-hegy: 1997.05.01., 2♂, TS, +MAL – Csékúti-legelő: 1964.08.15., 1♂, TS – Csóka-hegy: 2000.04.13., 2♂ 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1984.07.07., 2♀, TS – Disznó-domb: 1997.05.14., 2♂, TS, +MAL – Epres-oldal: 1982.07.03., 4♂ 9♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1982.07.03., 1♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.08.27., 1♀, TS – Felsőpere: 1972.07.25., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1959.07.28., 1♂, ZSIG; 1970.07.07., 1♂, TS; 1973.08.27., 2♂, TS; 1978.05.31., 1♀, KÁ – Fenyős-domb: 1990.04.25., 1♂, NL – Gejzírmező: 1983.04.22., 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♂, ZSIG – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1957.06.19., 1♀, PJ – Gödrös: 1958.09.12., 2♂, ZSIG – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♂, TS – Hajmápuszta: 1972.06.19., 1♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♀, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.06.23., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.24., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.25., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.28., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.29., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.30., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.10., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.12., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.16., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.15., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.18., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.30., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.31., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.19., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.15., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.23., 1♂, TS, +MAL – Keszthely: 1955.05.13., 1♀, JT – Királykapu: 1973.06.19., 1♂, KÁ – Kiserdő-tető: 1984.07.07., 1♂ 2♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1965.05.25., 1♀, JT – Koloska-völgy: 1983.04.16., 1♂, PA – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Kökényes: 1999.09.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 2♂ 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂, TS; 2000.05.09., 3♀, TS – Külső-tó: 1972.07.05., 2♂, TS; 1972.07.19., 1♂, TS; 1983.05.07., 1♂, PA – Lesencetomaj: 1997.06.29., 2♂, TS, +MAL – Lesence-völgy: 1997.06.30., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1980.08.17., 1♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 2♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1995.06.18., 1♀, TS – Paloznaki-öböl: 1997.07.01., 2♂ 1♀, TS – Part-fő: 1971.07.17., 1♀, TS – Pálhálás: 1992.07.30., 3♂ 1♀, TS – Peremartoni-erdő: 1997.08.13., 2♂ 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Rátóti-Nagy-mező: 1997.06.08., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Salföld: 1997.09.08., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.07.10., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.29., 2♂, TS, +MAL – Szár-hegy: 1975.08.14., 2♂, TS – Szebikei-erdő: 1997.09.09., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Tagyon: 1997.07.23., 2♂ 1♀, TS, +MAL –

Tihany: 1971.06.27., 1♂, ML, +MAL; 1971.07.06., 1♂, ML – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Ugod: 1973.08.03., 1♂, TS – Zánka: 1984.06.30., 1♂, TS – Zörög-tető: 1973.08.15., 1♀, GYÖ.

Paragus majoranae Rondani, 1857

Elterjedése: Európa viszonylag kevés országa, Kis-Ázsia (Törökország). Európában általában ritka és lokális, ezzel szemben Magyarországon általánosan elterjedt és gyakori előfordulása (IV).

A génusz többi fajánál kevésbé xerophil, általában nedvesebb biotópokban is megtalálható.

Imágója április végétől október elejéig repül. Rajzásgörbéje nem mutat szabályos csúcsokat.

Virágválasztása: *Agrimonia eupatoria*, *Aruncus dioicus*, *Asparagus officinalis*, *Atropa belladonna*, *Lychnis flos-cuculi*, *Polygala amara*, *Polygala vulgaris*, *Potentilla arenaria*, *Potentilla erecta*, *Prospero elisae*, *Prunus armeniaca*, *Sedum hillebrandii*, *Stellaria holostea*, *Sternbergia colchiciflora*, *Viola arvensis*, *Viscum album*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Aszfő: 1989.05.17., 1♂, TS – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂, TS – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♀, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Bódé: 1964.06.23., 1♂, TS; 1964.07.16., 1♀, TS – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 1♂ 4♀, CSM – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 4♂ 1♀, TS – Cser-hát: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1984.08.04., 1♂, TE, +MAL – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Csobánc: 1998.04.26., 1♂, TS, +MAL; 2000.08.03., 3♂ 1♀, TS – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 3♂, CSM – Csúcs-hegy: 1984.07.07., 1♀, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 1♂ 1♀, TS – Edericsi-hegy: 1999.08.17., 1♂ 3♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1982.07.03., 1♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Felsőpere: 1999.08.11., 2♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 1♂, TS – Gejzirmező: 1983.06.12., 1♂, TS – Gödrös: 1957.05.06., 14♂ 3♀, MF; 1957.05.06., 7♂ 2♀, ZSIG – Jäger-rét: 1981.05.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.04., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.28., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.29., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.30., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.09., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.11., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.12., 2♀, TS, +MAL; 1981.07.21., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.07.22., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.29., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.07., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.12., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.14., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.15., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.17., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.28., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.31., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.29., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.06., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.07., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.22., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.15., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.17., 2♂, TS, +MAL; 1982.07.18., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.27., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.30., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.12., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.09., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.13., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.26., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1983.06.29., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.17., 1♀, TS, +MAL – Iszka-hegy: 1997.08.15., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kincsesbánya: 1997.08.15., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS, +MAL; 1984.06.30., 1♂, TS – Kis-erdő-tető: 1984.06.30., 1♂, TS; 1984.07.07., 2♂ 2♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♀, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30.,

1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 2♀, TS; 2000.05.09., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1986.06.11., 1♀, TS; 1986.08.06., 1♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 1♀, TS – Mogyorós-hegy: 1995.06.18., 1♀, TS – Nagyházi-erdő: 1997.08.15., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Nagy-mező (Balatonfüred): 1966.07.19., 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.08.10., 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♂ 3♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♂ 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♂ 1♀, TS – Pap-kúti-erdő: 1987.06.05., 2♂ 8♀, TS, +MAL – Pálhálás: 1992.07.30., 2♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♂, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♀, TS; 1984.07.08., 2♂, TS – Rátóti-Nagy-mező: 1997.06.08., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Salföld: 1997.09.08., 2♂, TS, +MAL – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♂, TS, MAL – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 2♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1984.07.10., 3♂, TS, +MAL; 1984.08.11., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.18., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.26., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.29., 2♀, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Szebikei-erdő: 1997.09.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Tihany: 1971.06.29., 1♀, ML, +MAL; 1971.07.05., 3♀, ML, +MAL; 1971.07.06., 1♂ 2♀, ML, +MAL; 1988.06.16., 1♀, TS, +MAL; 1988.06.23., 1♂, TS, +MAL – 1988.08.29., 1♂, POJ, +MAL; 1988.10.04., 1♀, TS, +MAL – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Tótvázsony: 1997.08.17., 3♂ 1♀, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 1♂ 3♀, TS – Vár-hegy (Sümeg): 1999.09.12., 1♂ 3♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 2♂, TS – Vonyarcvashegy: 1957.07.15., 1♂ 1♀, MF – Vörös-János-séd: 1986.05.25., 1♂, PA – Zirci-árboretum: 1990.08.07., 1♂ 2♀, TS, +MAL.

55. ábra: Sok zengőlegyet csalogatnak a virágzó kökénybokrok és mandulafák a Tihanyi-félszigeten

Paragus quadrifasciatus Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Afganisztán, Irán, Észak-Kína, Korea, Japán, Észak-Afrika. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulása (II.), lelőhelyei nagyrészt az Alföldről származnak. Eddig csak a Déli-Bakonyban és a Balaton-felvidéken gyűjtötték.

Imágója május közepétől július végéig repül.

Lelőhelyei: Gejzirmező: 1983.06.12., 1♀, TS – Nagyvázsony: 1963.05.13., 1♀, PJ – Sátormaghy: 2000.07.26., 1♂, TS – Tihany: 1971.06.27., 1♂, ML, +MAL; 1971.07.05., 1♂, ML, +MAL.

Paragus tibialis (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Afganisztán, Irán, Mongólia, Kína, Korea, Japán, Észak-Afrika, Orientális éa Nearktikus Régió. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), lelőhelyei a sík-, a domb- és a hegyvidékeken nagyjából egyenletesen helyezkednek el. Eddig nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban és a Bakonyalján.

Xerophil, főleg napos, száraz biotópokban, homokos területeken él.

Imágóját május elejétől augusztus végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Daucus carota*, *Jasione montana*, *Potentilla erecta*, *Salix rosmarinifolia*, *Sedum acre*, *Thymus serpyllum*.

A Bakonyvidéken első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Balatonfüzfő: 1959.06.15., 1♀, MF – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♂, TS – Keszthely: 1986.08.30., 1♂, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 2♂, TS, +MAL – Sós-köves: 1983.05.29., 1♂, PA – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 1♂, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 1♂, TS – Tihany: 1971.06.27., 1♀, ML; 1971.06.27., 1♀, ML, +MAL – Vár-hegy (Sümeg): 1998.05.03., 1♂, TS.

Parasyrphus Matsumura, 1917

[Syn. *Mesosyrphus* Matsumura, 1917, *Phalacrodira* Enderlein, 1938]

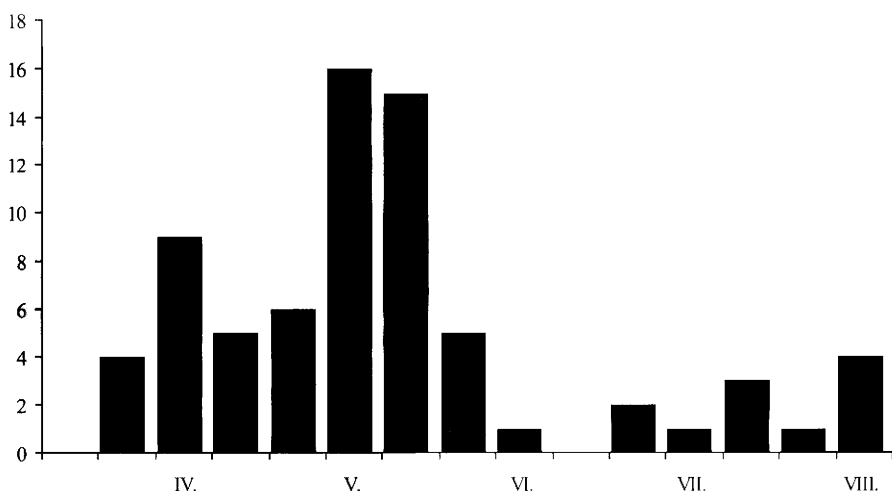
Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek. Lárvájuk afidofág, illetőleg carnivor, a levéltetvek mellett részben más rovarok (pl. levélbogarak) tojásaival táplálkozik. Általában több nemzedékük van. Mind a hét hazai fajuk előkerült a Bakonyvidéken.

Parasyrphus annulatus (Zetterstedt, 1838)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), inkább a hegyvidékekre jellemző zengőlégy. Adatai egyelőre hiányoznak a Bakonyaljáról.

Tipikus erdei faj, túlnyomórészt erdős vidékeken, erdőkben, erdei utakon, nyiladékokon, tisztásokon található.

Imágója április elejétől augusztus közepéig repül. Rajzásában május közepén figyelhető meg kisebb csúcs. Valószínűleg két nemzedéke van (56. ábra).

56. ábra: A *Parasyrphus annulatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Caltha palustris*, *Campanula rapunculoides*, *Euphorbia cyparissias*, *Leucanthemum serotina*, *Ligustrum vulgare*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Rubus ideaus*, *Tanacetum corymbosum*.

Lelőhelyei: Boeskor-hegy: 1973.08.19., 1♀, GYNÉ – Borzás-hegy: 1982.07.03., 1♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1964.08.14., 1♂, TS; 1971.05.23., 2♂, TS – Esztergályi-völgy: 1983.05.13., 1♀, TS; 1992.05.12., 2♂ 4♀, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 3♂ 1♀, TS – Generál-erdő: 1985.05.25., 3♂, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♀, TS – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1959.05.19., 2♂, TGY – Jäger-rét: 1981.04.22., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.23., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.25., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.26., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.16., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.29., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.19., 1♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Kab-hegy: 1966.08.02., 1♀, TS – Kardosrét: 1972.05.25., 1♂, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 2♀, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♂, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1985.07.25., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 2♂, KÁ – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.23., 2♂, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 2♂ 1♀, TS, MAL – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♂, TS – Szarvaskút: 1992.05.13., 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♂ 2♀, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 2♀, TS – Vörös-János-séd: 1987.05.12., 1♀, TS; 1992.05.11., 1♂, TS – Zirc: 1975.07.07., 1♀, HM – Zirci-arborétum: 1978.05.17., 1♂, KÁ; 1990.05.13., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1991.04.15., 2♂ 1♀, TS, +MAL. (57. ábra).

Prasyrphus lineola (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Nearktikus Régió. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), túlnyomórészt hegyvidékekről ismert adatainak közel fele a Bakonyvidékről származik, ahol minden kistájon előkerült.

57. ábra: A *Parasyrphus annulatus* hímje

Főleg túlevelű erdőkben, tisztásokon, erdőszéleken, szárazabb erdőkben él.

Imágója április közepétől szeptember végéig repül. Valószínűleg oligovoltin, viszonylag kevés bakonyi adata alapján esetleg három nemzedékes. Rajzásában kiemelkedő csúcsok nincsenek.

Virágválasztása: *Centaurea cyanus*, *Doronicum orientale*, *Euphorbia glareosa*, *Fragaria vesca*, *Helianthus tuberosus*, *Nicotiana tabacum*, *Papaver confine*, *Potentilla erecta*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Rosa arvensis*, *Rubus fruticosus*, *Salix caprea*, *Tripleurospermum inodorum*.

Leleőhelyei: Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 2♂ 1♀, CSM – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 2♂ 1♀, TS – Csóka-hegy: 2000.04.13., 1♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 2♂, TS, +MAL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 3♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1974.05.04., 1♀, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♀, TS – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1973.07.15., 1♂, TS – Jáger-rét: 1981.09.30., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.28., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 3♂, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 3♂, TS – Keresztúri-erdő: 1979.05.13., 1♂, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 1♂, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kőkényes: 1999.09.05., 2♂, TS, +MAL – Menyekei-erdő: 1999.07.04., 2♂, TS – Nagyházi-erdő: 1997.08.15., 1♂, TS, +MAL – Péti-hegy: 1998.04.29., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1971.07.07., 1♂, TI – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 2♂, TS, +MAL – Zirci arborétum: 1999.05.10., 1♂, TS.

Parasyrphus macularis (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Nearktikus Régió. Közép-Európában főleg hegyvidékeken gyakori. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), jelenleg ismert hat hazai leleőhelyadata közül négy a Bakonyvidékről, egy Budapestről, egy pedig a Dráva mentéről származik. Egylőre csak az Északi-Bakonyban, a Keszthelyi-hegységben és a Balaton-felvidéken gyűjtötték.

Főleg erdőkben, virágos erdei tisztásokon, virágzó füzekben található.

Imágóját a Bakonyvidéken csak április elejétől május közepéig találtuk. Egy nemzedékes tavaszi faj.

Virágválasztása: *Antriscus sylvestris*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus repens*, *Salix alba*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 2♂, TS – Gerece-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 2♂, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂ 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♀, TS, +MAL.

Parasyrphus malinellus (Collin, 1952)

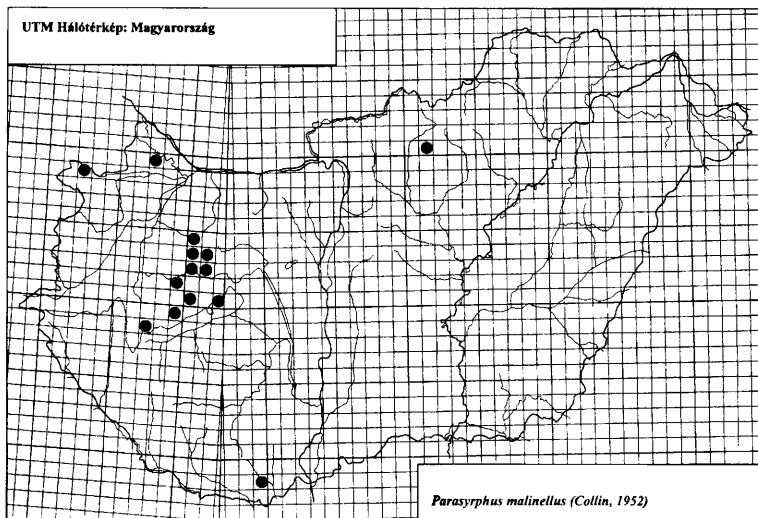
Elterjedése: Európa, Kelet-Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon ritka előfordulású (II.), hazai adatainak zöme a Dunántúlról, ezen belül is főleg a Bakonyvidékről, egy pedig a Mátrából származik (58. ábra). Eddig nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban és a Bakonyalján.

Erdei faj, tülevelű és lombos erdőkben, erdei tisztásokon, erdőszéli cserjésekben található.

Tavaszi-nyáreleji zengőlégy, imágóját április végétől július végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Anemone nemorosa*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Crataegus monogyna*, *Potentilla erecta*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus repens*, *Salix caprea*, *Telekia speciosa*, *Xeranthemum annuum*.

Lelőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csalános-hegy: 1978.07.27., 2♂ 1♀, CSM – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 2♂, TS – Generál-erdő: 1985.05.25., 1♂, TS – Gerece-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 1♂, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Halimba): 1997.05.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Nemes-oldal: 1997.04.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya):

58. ábra: A *Parasyrphus malinellus* eddig ismert leelőhelyei Magyarországon

1985.05.24., 1♀, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 4♀, TS – Szarvaskút: 1984.07.10., 1♂, TS – Vászoly: 1998.04.26., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1991.05.29., 1♂, TS, +MAL.

***Parasyrphus nigritarsis* (Zetterstedt, 1843)**

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép- és Észak-Európa), Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán, Nearktikus Régió. Magyarországon ritka előfordulású (II.), a sík- és a hegyvidéken egyaránt gyűjtötték. Hazai adatainak több mint a fele a Bakonyvidékről származik, de egyelőre nem került elő a Keleti-Bakonyban és a Balatonfelvidéken.

Erdei faj, főleg erdőszerű cserjésekben él.

Lárvája karnivor, a fiatal lárvák főleg levélbogarak tojásaival, az idősebbek lárvákkal táplálkoznak. A Bakonyvidéken lárváját a nagy égerlevelész (*Melasma aeneum*) tojásokból és fiatal lárvákból álló telepén találtuk.

Imágóját április végétől július végéig gyűjtöttük.

Virágválasztása: *Prunus cerasus*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 2♂ 1♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kupa-erdő: 2000.05.09., 2♂, TS, +MAL – Pető-hegy: 1992.04.25., 2♂, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 2♂ 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1987.05.18., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♂, TS, +MAL.

***Parasyrphus punctulatus* (Verrall, 1873)**

Elterjedése: Európa (főleg Nyugat- és Közép-Európa), Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet, Japán. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), elsősorban a hegyvidékekre jellemző zengőlégy.

Tülevelű és lombdőkben, erdei utakon, erdőszeleken, cserjésekben, mocsárerdőkben él.

Koratavaszi-nyáreleji faj, imágója február végétől június közepéig repül. Rajzásában kiemelkedő csúcs nem figyelhető meg.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Anemone ranunculoides*, *Caltha palustris*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Ligustrum vulgare*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Salix caprea*, *Salix cinerea*, *Sorbus aucuparia*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Csere-hegy: 1976.05.11., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1998.02.20., 1♂, TS – Csorszai-rét: 1990.03.24., 1♂, TS – Epres-oldal (Lókút): 1998.02.21., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♀, TS; 1977.06.02., 5♀, KÁ; 1977.06.02., 1♀, TS; 1992.05.25., 2♂, TS – Fenyőfő: 1974.05.03., 1♀, ZL; 1986.06.11., 1♂, SZU – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♂, TS – Jäger-rét: 1981.04.15., 1♀, TS, +MAL; 1981.04.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.18., 2♀, TS, +MAL; 1981.06.07., 1♂, TS, +MAL – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 1♀, TS – Kék-hegy: 1983.05.01., 2♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Kupa-erdő: 1998.02.22., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂ 3♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 1982.05.02., 1♀, TS; 1986.04.26., 1♂, TS – Tihany: 1988.06.14., 1♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1987.05.18., 1♀, TS; 1988.04.22., 2♂ 1♀, TS; 1993.05.02., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 2♂, TS, +MAL.

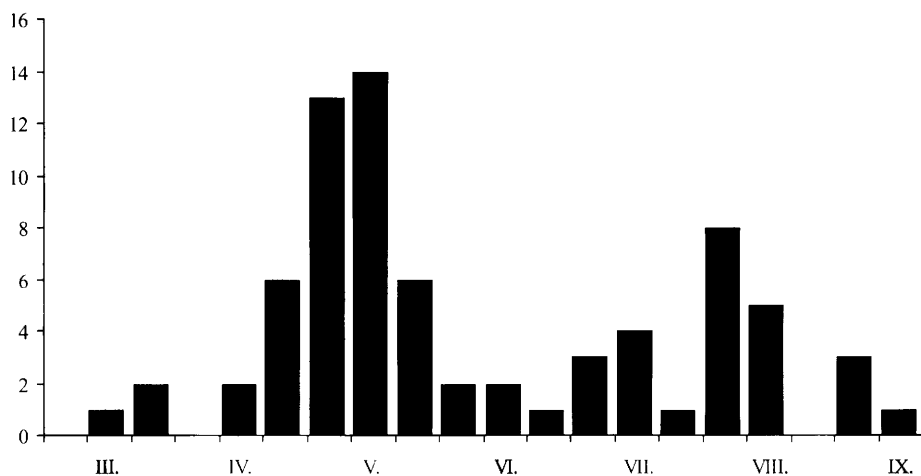
Parasyrphus vittiger (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kelet-Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulását (III.), a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték. Az Alföldön eddig nem sikerült megtalálni.

Erdei faj, erdőben, erdei tisztásokon, erdőszéleken, cserjésekben található.

Imágója március közepétől szeptember közepéig repül. Fenológiai diagramján (59. ábra) két csúcs látható (május közepe és augusztus eleje), ennek alapján valószínűsíthető, hogy két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Alisma plantago-aquatica*, *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Crambe tataria*, *Crataegus monogyna*, *Potentilla arenaria*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus repens*, *Rosa canina*, *Salix caprea*, *Sambucus ebulus*, *Stellaria media*, *Taraxacum officinale*, *Zinnia elegans*.

59. ábra: A *Parasyrphus vittiger* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂, TS, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 1♂ 1♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS; 1975.05.07., 1♂ 1♀, TS – Csákány-hegy: 1997.07.15., 2♂, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 2♂, TS, +MAL – Csurgókút: 2000.04.19., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1992.05.25., 1♂ 2♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Generál-erdő: 1998.04.30., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Hétházpuszta: 1973.06.03., 1♀, TS; 1975.07.22., 1♀, TI – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.08.05., 1♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1974.07.08., 2♂, HM – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♀, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♀, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kőkényes: 1999.09.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 3♂, TS – Kupi-

erdő: 1990.03.23., 1♂, TS; 2000.05.09., 4♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Halimba): 1997.05.01., 1♀, TS, +MAL – Nagyházi-erdő: 1997.08.15., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Pálinkaház: 1990.03.19., 1♂, TS; 1999.05.09., 1♂, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 1♂, NL; 1999.05.16., 3♂ 2♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♂, TS – Szarvaskút: 1998.05.15., 2♂, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, TS; 2000.05.09., 2♀, TS – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 1♂ 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS; 1985.09.16., 1♀, TS – Zirc: 1982.06.03., 1♀, HAV.

Platycheirus Le Pelletier & Servielle, 1828

Közepes és közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvaik többnyire afidofág, ha kevés a levéltetű, akkor növényi táplálékot is fogyasztanak. Nagy fajsámú génusz, az ismert húsz hazai taxon közül már tizenhatot a Bakonyvidékről is sikerült kimutatni.

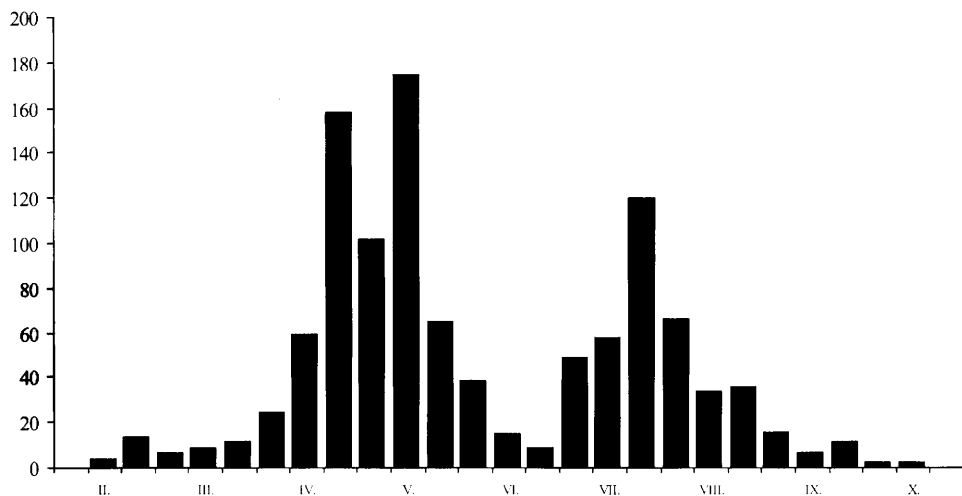
Platycheirus albimanus (Fabricius, 1781)

[Syn. *Platycheirus cyaneus* (Müller, 1764)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Orientális és Nearktikus Régió, India. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), általánosan elterjedt, elsősorban a hegyvidékeken sokfelé nagy egyedszámban gyűjthető.

Főleg erdős vidékeken, erdőszéleken, cserjésekben, tisztásokon, gyepeken, hegyi réteken él, általában nem kötődik meghatározott biotóphoz.

Valószínűleg oligovoltin, imágója február közepétől október közepéig repül. Eddigi adatai alapján jól elkülönül két nemzedéke. Az első nemzedék csúcsa május második dekádjában, a másodiké pedig július harmadik dekádjában van (**60. ábra**).

60. ábra: A *Platycheirus albimanus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 87 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását. Tapasztalataink szerint elsősorban a kék és lila virágokat kedveli: 7, 8, 13, 19, 27, 28, 42, 43, 48, 49, 60, 65, 68, 72, 74, 78, 79, 80, 81, 91, 96, 97, 98, 103, 105, 106, 108, 110, 111, 116, 118, 119, 125, 128, 129, 130, 151, 152, 163, 164, 167, 175, 186, 188, 200, 208, 215, 221, 245, 251, 253, 254, 263, 264, 265, 272, 276, 277, 291, 297, 304, 305, 306, 308, 312, 315, 316, 321, 323, 334, 336, 346, 348, 352, 375, 384, 396, 304, 305, 423, 424, 427, 429, 433, 435, 438, 441.

Lelőhelyei: Agár-tető: 1967.05.11., 1♀, PJ – Akli: 1990.05.08., 1♂ 1♀, TS – Alsóperepuszta: 1983.04.23., 15♂ 1♀, TS; 1990.03.21., 1♂, TS – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1973.04.08., 1♂, RL, +FÉNY – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂ 3♀, TS – Bakonyána: 1984.07.12., 1♀, ÁB – Bakonypölöske: 1998.02.22., 1♂ 4♀, TS – Balatonedrics: 1984.08.12., 2♀, TS – Balatonfüred: 1984.09.29., 2♀, TS – Balatonszőlős: 1984.09.30., 2♀, TS – Balázs-tető: 1997.04.27., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Becsei-erdő: 1998.02.22., 1♂ 2♀, TS – Berzsényi-kút: 1973.07.10., 2♀, TS – Betekints-völgy: 1957.06.19., 2♀, PJ – Bodajk: 1966.09.26., 1♀, TS – Boncsos-tető: 1986.04.27., 1♀, TS – Borostyán-kút: 1990.04.03., 2♂, TS; 1990.04.24., 4♂ 4♀, TS – Bódé: 1964.07.16., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1980.05.22., 1♂ 1♀, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 4♂ 1♀, TS – Cigány-domb: 1982.06.16., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♀, MF – Csabrendek: 1986.07.14., 1♂ 1♀, HAV – Csákány-völgy: 1991.07.10., 1♂, KA – Csárda-hegy: 1982.05.10., 3♂ 4♀, PAT, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Csertszegtomaj: 1983.06.26., 1♀, TS; 1984.07.22., 2♀, TS, +MAL; 1985.05.23., 2♂ 3♀, TE, +MAL – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 2♂, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1998.02.20., 3♂ 1♀, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 5♂ 3♀, TS – Csorszai-rét: 1990.03.24., 1♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 3♀, TS – Csúcs-hegy: 1984.09.29., 1♀, TS – Diósi-rétek: 1985.07.09., 1♀, KA – Esztergáli-völgy: 1982.07.03., 3♂ 2♀, TS; 1983.05.13., 4♂ 3♀, TS; 1986.08.08., 6♂ 2♀, TS; 1992.05.12., 2♂ 6♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 5♂ 1♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékáll): 1986.10.01., 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1993.03.13., 6♂ 3♀, TS; 1990.04.03., 2♂, TS; 1999.03.04., 2♂ 5♀, TS – Felsőbükk: 1999.09.04., 2♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1983.05.01., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.05.10., 2♀, PA; 1989.09.12., 1♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♀, TS – Generál-erdő: 1985.05.25., 1♂ 1♀, TS; 1986.05.24., 1♀, PA; 1986.05.24., 1♂ 3♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.04.21., 3♂, TS; 1983.05.12., 3♀, TS; 1983.05.12., 2♀, TS, +MAL – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 1♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1983.05.11., 1♂ 2♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂, MF – Három-hegy: 1982.05.09., 1♂, TS – Hárskút: 1990.07.05., 1♂, NL; 1991.08.14., 1♂, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.14., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 2♂ 5♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 2♂ 4♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 3♂ 6♀, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.07.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.24., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.01., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.04., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.05., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.22., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.26., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.31., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.07., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.12., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.14., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.18., 2♀, TS, +MAL; 1982.06.06., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.05., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.18., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.21., 2♂, TS, +MAL; 1982.07.23., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.26., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.30., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.08., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.20., 1♂, TS, +MAL; 1983.07.05., 1♂, TS, +MAL; 1983.07.14., 1♂, TS, +MAL; 1983.08.16., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.18., 1♂, TS, +MAL; 1983.08.22., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.20., 2♀, TS – Kalapmező: 1997.04.11., 1♂ 4♀, TS – Kardosrét:

1973.07.19., 2♂, BK; 1983.05.06., 4♀, TS – Kemencés-part: 1976.07.29., 1♂, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 2♂ 2♀, TS, +MAL – Kerekes-erdő: 1989.05.15., 4♂ 5♀, TS, +MAL; 2000.03.27., 4♂ 2♀, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 4♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1983.05.01., 6♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS; 1991.05.24., 1♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 3♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 2♂ 7♀, TS – Kovácsi-erdő: 1965.06.28., 1♂, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 4♂ 2♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 4♀, TS, +MAL – Kő-orra: 1991.05.01., 2♀, NL – Kőrísgyőr-patak: 1990.07.17., 3♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂ 1♀, TS; 1990.03.23., 2♀, TS – Külső-tó: 1983.07.04., 1♂, TS – Lesencefalu: 1990.04.17., 8♂ 4♀, TS – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.20., 1♀, TS; 1982.06.22., 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1989.07.02., 1♀, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 2♀, PJ – Monostorapáti: 1986.07.09., 2♀, TS – Nemes-oldal: 1997.04.28., 7♂ 3♀, TS, +MAL – Nyírespuszta: 1987.07.12., 1♀, HAV – Olaszfalu: 1984.06.24., 1♀, PA, +FÉNY – Óbudavár: 1985.05.05., 2♂ 1♀, TS – Ördög-árok: 1983.05.11., 1♂, PA – Ördög-rét: 1973.07.15., 1♂ 1♀, KÁ – Öreg-Szarvad-árok: 1988.05.01., 2♀, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 3♂ 7♀, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♀, TS; 1983.06.01., 1♀, TS, +MAL – Pap-rét: 2000.04.02., 3♀, TS – Pálhálás: 1982.06.18., 1♀, TS; 1989.07.26., 1♂ 1♀, NL; 1989.07.26., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♀, TS; 1990.03.24., 1♂ 1♀, NL; 1990.04.17., 1♂ 1♀, TS; 1999.05.16., 4♂ 6♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Péter-hegy: 1997.04.25., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Péti-hegy: 1998.04.29., 4♂ 1♀, TS – Pintér-hegy: 1970.06.07., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.05.24., 1♀, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 1♂ 1♀, TS – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 3♂ 1♀, TS, MAL – Sós-köves: 1984.09.12., 1♀, TS – Szarvaskút: 1981.05.21., 1♀, TS; 1983.04.12., 7♀, TS, +MAL; 1983.05.12., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 3♂, TS, +MAL; 1984.08.08., 1♂, TS, +MAL; 1990.04.24., 37♂ 7♀, TS; 1998.07.07., 1♀, RV; 1998.07.07., 1♂, 1♀, TS – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.07.04., 1♀, TS; 1984.08.04., 1♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 4♂ 1♀, TS; 1998.02.22., 5♂ 1♀, TS – Széki-tó: 1991.04.16., 1♂, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 4♂ 9♀, TS – Szömörke-völgy: 1982.05.02., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 3♂ 2♀, VT – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1983.04.22., 1♀, TS – Tihany: 1984.07.29., 1♀, PA; 1988.07.01., 1♂, TS, +MAL; 1988.07.25., 1♀, TS, +MAL – Tilos-erdő: 1988.07.20., 4♀, TS; 1992.08.03., 1♂, TS – Töbrük: 1997.08.05., 3♂ 1♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♀, TS – Tündérmajor: 1984.08.11., 2♀, TS; 1985.08.31., 1♂, TS – Tüsképuszta: 1987.07.09., 1♂, KÁ – Vállus: 1984.08.16., 2♀, TS; 1990.04.17., 2♂ 6♀, TS – 1984.08.16., 1♂ 3♀, TS – Veimpuszta: 1975.07.12., 1♀, HM – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♀, TS; 1983.05.12., 1♂ 2♀, PA; 1983.05.12., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.05., 2♂ 1♀, TS – Zalaszántó: 1984.10.09., 2♀, TS; 1989.09.02., 1♀, TS; 1989.10.17., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.10., 2♂ 2♀, TS; 1990.04.14., 1♂, TS; 1990.04.26., 1♂, TS, +MAL; 1990.04.27., 1♂ 1♀, TS; 1990.05.13., 2♀, TS, +MAL; 1990.09.28., 2♀, TS, +MAL; 1991.04.15., 4♂, TS, +MAL; 1991.07.30., 1♀, TS.

Platycheirus ambiguus (Fallén, 1817)

[alnem: *Pachysphyria* Enderlein, 1838]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Afganisztán, Japán, Orientális és Nearktikus Régió, Grönland. Széles elterjedésű, de lokális és rendszerint ritka, a hegyvidékeken gyakoribb. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), lelőhelyeit főleg hegyvidékekről ismerjük.

Ritkaságának oka valószínűleg részben korai rajzásával is összefügghet. A Keleti-Bakony kivételével minden kistájunkon megtaláltuk.

Erdei faj, erdőkben, cserjésekben, különösen szélvédett erdőszéleken, virágzó cserjéken található.

Lárviáját alma- és szilvafákon, főleg a sárga szilva-levéltetű (*Brachycaudus helichrysi*), továbbá egyelőre meghatározatlan fajú levéltetű telepeken találtuk.

Egy nemzedékes tavaszi faj, imágóját február közepétől május közepéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Prunus spinosa*, *Pyrus communis*.

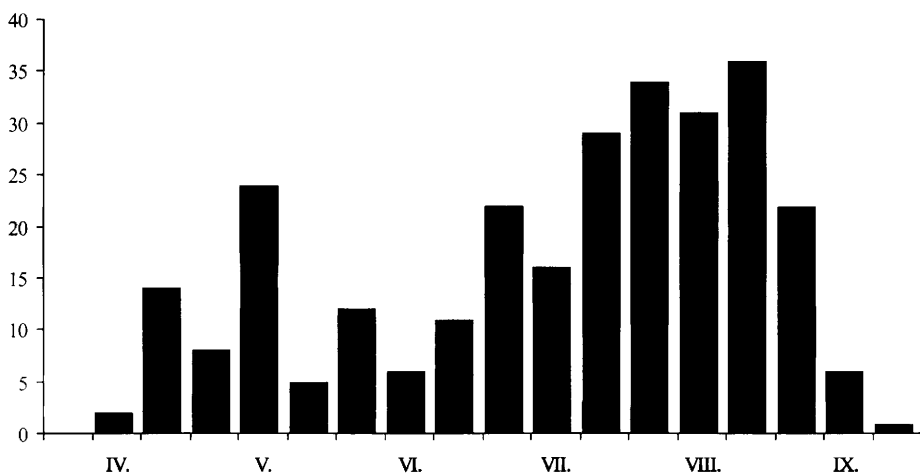
Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 1♂, TS, +MAL – Bakonypölöske: 1998.02.22., 1♂, TS – Borostyán-kút: 1990.04.03., 1♀, TS – Büdöskút: 1998.02.20., 1♀, TS – Csetényi-rét: 1998.02.20., 2♂ 1♀, TS – Csobánc: 1998.04.26., 1♂, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♂, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♂, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1998.02.21., 1♀, TS; 1999.04.29., 1♂, TS – Pap-rét: 2000.04.02., 1♀, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 1♂, NL – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♂, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♂, TS – Tódi-mező: 2000.04.18., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1991.04.15., 1♀, TS, +MAL.

Platycheirus angustatus (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Japán, Nearktikus Régió (Észak-Amerika). Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), a síkságokon is sokfelé gyűjtötték.

Inkább nyílt területekre jellemző faj, főleg nedvesebb biotópokban, nedves réteken, mocsarakban, vizek közelében fordul elő.

Imágója április közepétől szeptember végéig repül, rajzásának maximuma május közepére és augusztusra esik. Valószínűleg két nemzedéke van, ezek eddigi adataink alapján élesen nem különíthetők el (61. ábra).

61. ábra: A *Platycheirus angustatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Az imágó táplálkozásában az egyszikű fűfélék játszanak nagy szerepet. *Carex acuta*, *Carex flava*, *Carex gracilis*, *Carex praecox*, *Carex viridula*, *Chenopodium urbicum*, *Leontodon autumnalis*, *Poa nemoralis*, *Poa pratensis*, *Ranunculus acris*, *Taraxacum officinale*, *Taxus baccata*, *Tragopogon dubius*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS – Alsómajor: 1984.08.11., 2♂ 1♀, TS – Alsóperepuszta: 1966.07.11., 2♂, PJ – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♀, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Bakonyháza: 1984.08.17., 1♂, UÁ – Balatonederics: 1987.07.31., 1♀, PL – Balatonfűzfő: 1959.06.15., 1♂, ZSIG – Bazsi: 1998.05.03., 1♀, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, TS – Berzsenyi-kút: 1973.06.14., 1♂, TS; 1976.07.12., 1♂, TS; 1977.06.22., 1♂, TS – Csersegtomaj: 1984.07.30., 2♀, TS; 1984.08.04., 1♂ 1♀, TE, +MAL; 1984.08.07., 1♂ 1♀, TE; 1984.08.24., 1♀, TS, +MAL; 1984.09.11., 2♀, TS, +MAL; 1985.05.23., 1♀, TE, +MAL – Csesznek: 1973.05.11., 2♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂, TS; 1980.05.13., 1♂, CSM; 1982.07.03., 1♂, TS; 1983.05.13., 1♂, TS; 1983.05.13., 1♂, TS, +MAL – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♀, TS; 1984.08.19., 2♀, TS – Fenyőfő: 1984.07.08., 2♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.08.07., 1♀, SZD – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Füzeti-tó: 1970.08.30., 1♀, TS – Fűzfői-öböl: 1980.07.05., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.06.12., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1984.08.08., 2♀, TS; 1998.05.01., 1♀, TS – Gézaháza: 1983.05.11., 1♀, TS; 1986.08.25., 1♀, TS – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♀, TS – Három-hegy: 1975.07.26., 1♂, LM – Hárskút: 1990.07.05., 1♀, NL – Hévíz: 1984.07.30., 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♂, TS – Incsekfa: 1962.05.17., 1♂, PJ – Jáger-rét: 1981.05.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.27., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.07., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.23., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.01., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.22., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.24., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.14., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.20., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.15., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.08.30., 1♂, TS, +MAL; 1983.08.02., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.20., 1♀, TS – Kakas-hegy (Fenyőfő): 1973.09.07., 1♂ 2♀, TS – Kardosrét: 1983.05.06., 1♀, TS – Keszthely: 1982.06.28., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♀, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 3♀, TS – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 1♂, TS – Kőmagas: 1998.04.26., 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 2♂, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♀, TS – Külső-tó: 1984.08.23., 2♂, TS – Monostorapáti: 1986.04.27., 1♀, PA – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.07.25., 5♂, TS; 1984.08.08., 2♀, TS – Nagy-tó: 1985.08.10., 1♂ 1♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.29., 1♂, TS – Pap-rét: 1985.05.21., 1♀, TS; 1985.06.24., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 8♀, PA; 1983.04.30., 1♀, TS; 1984.07.08., 1♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 2♀, TS, +MAL – Recsek-hegy: 1997.06.03., 1♂ 1♀, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 2♀, TS – Sümegcsehi: 1985.08.05., 1♂, TS – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 1♂, GYŐ – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1984.07.10., 6♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 4♂, TS, +MAL; 1984.08.06., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.08., 1♂ 1, TS, +MAL; 1984.08.10., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.11., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.13., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.16., 5♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.18., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.20., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.22., 3♂, TS, +MAL; 1984.08.26., 5♂ 5♀, TS, +MAL; 1984.08.29., 4♂ 6♀, TS, +MAL; 1984.09.02., 6♂ 5♀, TS, +MAL – Szent-Péter-hegy: 1990.04.14., 2♀, VT – Széles-árok: 1966.09.25., 1♀, TS, +MAL – Szigliget: 1976.06.15., 1♀, TS; 1986.07.16., 2♀, PL – Tapolca: 1990.04.22., 1♀, NL; 1990.06.12., 1♂, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1989.09.09., 1♀, NL; 1992.04.25., 1♀, TS – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1997.08.03., 1♂

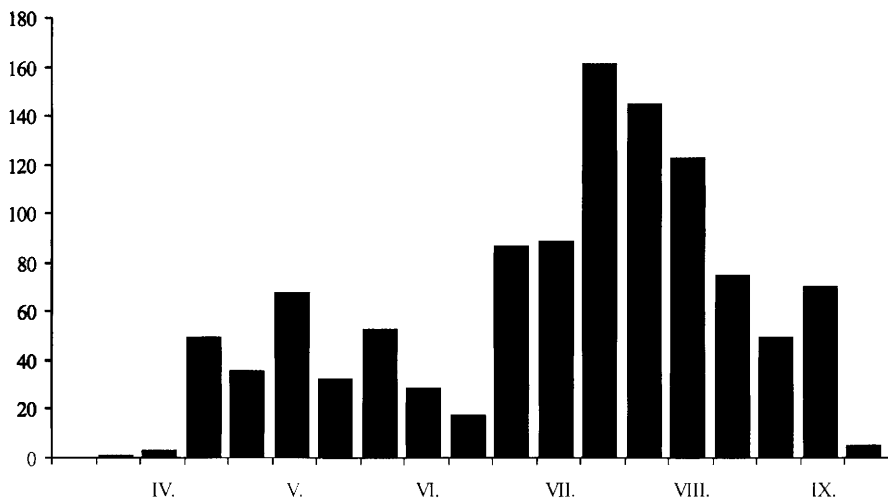
1♀, TS – Tihany: 1970.06.04., 1♀, MF – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL –
 Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♀, TS – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♀, TS; 1989.09.17., 1♂, TS
 – Vár-hegy (Sümeg): 1984.08.16., 1♂ 2♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 1♀, TS – Vinye:
 1973.07.21., 1♂, HM; 1973.07.21., 3♂, KÁ; 1973.07.21., 2♂, TP – Vörös-János-séd:
 1983.05.12., 3♂, PA; 1986.06.24., 1♀, TS; 1987.05.18., 1♀, TS – Zab-mező: 1997.05.15.,
 1♂ 3♀, TS, +MAL – Zirci-arborétum: 1990.05.04., 1♀, TS, +MAL.

Platycheirus clypeatus (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Japán, Nearktikus Régió (Észak-Amerika). Magyarországon igen gyakori előfordulása (V), a sík vidékeken is általánosan elterjedt.

Eurytop, elsősorban nyílt területeken mindenféle biotópban előfordul. Az imágók előnyben részesítik a magasfüves területeket, ami összefügghet azzal is, hogy főleg fűfélék virágporával táplálkoznak.

Imágója április elejétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximumát július végén, augusztus elején éri el. Fenológiai diagramján május közepén is látható egy kisebb csúcs. A bakonyi adatok alapján esetleg két nemzedéke valószínűsíthető (62. ábra).

62. ábra: A *Platycheirus clypeatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széles körű, eddig 197 növénytaxon figyeltük meg a táplálkozását: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20, 22, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 39, 41, 42, 43, 48, 54, 55, 59, 60, 61, 62, 65, 72, 74, 78, 79, 80, 81, 85, 90, 96, 98, 100, 103, 104, 105, 106, 109, 110, 113, 114, 116, 125, 129, 132, 133, 147, 150, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 162, 163, 164, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 174, 175, 177, 178, 180, 181, 185, 187, 188, 191, 192, 194, 200, 202, 203, 209, 210, 215, 216, 222, 228, 229, 231, 236, 237, 238, 240, 241, 242, 243, 244, 246, 247, 248, 249, 251, 252, 253, 254, 255, 260, 264, 265, 269, 270, 272, 273, 274, 275, 277, 278, 285,

286, 287, 288, 294, 295, 297, 300, 303, 306, 307, 308, 309, 315, 316, 317, 318, 321, 327, 328, 333, 334, 335, 341, 344, 346, 352, 353, 360, 361, 362, 364, 367, 368, 372, 379, 380, 383, 384, 391, 394, 395, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 410, 412, 414, 418, 419, 420, 421, 424, 427, 428, 429, 434, 435, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 446.

Lelőhelyei: Akli: 1998.07.07., 2♀, RV – Alsómajor: 1984.08.11., 2♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 3♂ 4♀, TS – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Antal-hegy: 1998.05.13., 3♀, TS, +MAL – Badacsonyörsi-öböl: 1976.07.29., 1♂ 3♀, TS – Bakonybél: 1960.05.21., 1♂, MF; 1984.07.25., 2♂, TS; 1985.08.11., 1♂, BAK – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Bakonszentlászló: 1959.07.30., 1♀, MF – Balatonalmádi: 1986.07.18., 1♂, KG – Balatonederics: 1984.08.12., 3♀, TS – Balatonkenese: 1984.08.26., 1♀, SGY – Balatonudvari: 1991.06.14., 1♂, POJ, +FÉNY – Bazsi: 1998.05.03., 1♂ 2♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.06.11., 1♀, TS; 1973.07.04., 1♂ 2♀, TS; 1973.07.10., 1♂ 1♀, TS; 1975.04.22., 1♀, KI, +MAL; 1976.07.12., 2♂ 4♀, TS – Bódé: 1964.08.15., 1♀, TS – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 2♂ 6♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1976.04.22., 1♂, TS – Cigány-domb: 1982.06.16., 1♀, TS – Csalános-hegy: 1978.07.27., 2♂ 2♀, CSM – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 1♂ 6♀, TS; 1998.04.30., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1975.07.22., 2♂ 5♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 4♀, TS; 1984.08.07., 1♀, TE; 1984.08.24., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 2♂ 14♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 1969.07.09., 1♂, PJ – Csobánc: 1999.07.15., 2♀, TS; 2000.08.03., 4♀, TS – Csupak: 1984.07.29., 1♀, SGY – Csóka-hegy: 1997.05.14., 2♂ 7♀, TS – Csószpusztai-tó: 1999.08.11., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Diszel: 1984.07.30., 1♂ 3♀, TS – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Dudar: 1973.07.24., 1♀, KÁ; 1973.07.24., 1♀, TS; 1992.05.14., 1♂ 7♀, TS – Durrogó: 1997.08.14., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Eperjes: 1984.08.08., 4♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1984.08.19., 1♂ 3♀, TS – Fehérvárcsurgó: 1979.06.30., 1♂, CSM – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.03., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1989.09.12., 2♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♂ 6♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 4♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.05.12., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonszücs): 1984.08.08., 1♂ 3♀, TS – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♂ 6♀, TS – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♀, KÁ – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 3♀, TS – Három-hegy: 1986.05.13., 1♀, HAV – Hárskút: 1990.07.05., 1♂, NL; 1997.05.28., 1♂, TS – Hévíz: 1984.07.30., 3♀, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 4♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.05.27., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.07.26., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.01., 2♀, TS, +MAL; 1981.08.03., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.12., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.02., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.05., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.08., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.14., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.16., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.15., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.22., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.24., 1♂, TS, +MAL; 1983.08.01., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1983.08.05., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.16., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.20., 3♂ 2♀, TS; 2000.04.19., 2♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1988.08.08., 1♀, TS – Kakas-hegy (Fenyőfő): 1973.09.07., 1♂ 8♀, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 1♂ 1♀, TS; 1984.08.16., 3♂ 2♀, TS – Kardosrét: 1971.06.26., 1♀, TI; 1971.06.29., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 2♀, TS, +MAL – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Keszthely: 1986.06.30., 1♂, KG – Kék-hegy: 1998.07.05., 3♂ 7♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Kincsesbánya: 1997.08.15., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Királyszállás: 1976.07.25., 1♂, FI, +FÉNY – Kis-Futóné: 1999.04.27., 2♀, TS, +MAL –

Kolontár: 1997.07.12., 3♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1990.07.19., 1♂ 1♀, TS –
 Kornyi-tó (Kővágóörs): 1982.07.04., 2♂, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 3♂ 8♀, TS –
 Kőkényes: 1999.09.05., 3♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 4♂ 1♀, TS, +MAL;
 1999.05.22., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♂ 12♀, TS – Külső-tó: 1983.06.03., 1♂,
 TS; 1984.08.23., 1♂, TS; 1985.08.30., 1♀, TS; 1986.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1989.06.20., 1♂
 2♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1992.05.12., 1♀, TS – Meleg-víz: 1986.07.17., 1♂, HAV;
 1989.04.11., 1♀, TS – Ménésjáráspuszta: 1985.07.26., 3♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér):
 1989.09.17., 2♀, TS – Monostorapáti: 1984.07.30., 1♂ 1♀, TS; 1986.04.27., 1♂, PA –
 Móroc-tető: 1991.04.08., 1♀, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 1♂ 6♀, TS,
 +MAL – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.07.25., 7♂, TS; 1984.08.08., 1♀, TS –
 Nagy-tó: 1985.05.27., 3♀, TS; 1985.06.05., 1♂, TS; 1985.07.25., 1♀, TS; 1985.08.10., 6♂
 10♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 2♀, TS – Nemesgulács: 1974.06.09., 1♂ 2♀, A,
 +FÉNY – Nemesvita: 1984.07.30., 1♂ 2♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.04., 2♀, TS – Ördög-
 árok: 1971.05.09., 1♂, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 1♂, TS – Öreg-hegy (Aszfódfő):
 1997.08.23., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Pap-kúti-erdő:
 1987.06.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Pap-rét: 1985.05.21., 2♂ 2♀, TS; 1985.07.24., 2♂, TS
 – Pálhálás: 1989.07.26., 1♀, NL; 1989.07.26., 1♂, TS; 1989.09.10., 2♂, TS; 1991.07.30.,
 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 3♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 2♀, TS – Pénzesgyőr:
 1979.07.19., 1♂, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 1♂ 4♀, TS – Péti-hegy: 1985.04.28., 1♂
 7♀, VESZ – Pintér-hegy: 1971.07.06., 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♂
 6♀, PA; 1983.04.30., 1♀, TS; 1984.07.08., 1♀, TS; 1985.07.04., 1♂, TS – Pisztrángos-tó
 (Németbánya): 1983.04.30., 1♀, TS – Porva: 1977.08.02., 1♀, KÁ – Pusztamiske:
 1985.07.12., 1♂ 6♀, TS – Ravazd: 1985.08.03., 1♂ 5♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14.,
 1♂ 4♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Répás-árok: 1997.06.02., 4♂
 1♀, TS, +MAL – Sánc-hegy: 1980.05.22., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Sarvaly-erdő:
 1998.05.03., 1♂ 5♀, TS, MAL – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 2♂ 16♀, TS – Sümegecsehi:
 1985.08.05., 2♀, TS – Szarvaskút: 1974.07.28., 1♀, TS; 1980.07.07., 2♀, TS; 1984.07.11.,
 2♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 7♂ 4♀, TS, +MAL; 1984.08.06., 4♂ 2♀, TS, +MAL;
 1984.08.07., 3♀, TS; 1984.08.08., 3♀, TS, +MAL; 1984.08.11., 2♂, TS, +MAL;
 1984.08.14., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.16., 3♂, TS, +MAL; 1984.08.18., 1♂ 2♀, TS,
 +MAL; 1984.08.22., 5♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 7♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.29.,
 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.09.02., 3♂ 4♀, TS, +MAL; 1990.04.24., 2♂, TS; 1998.07.07.,
 1♂, 4♀, RV; 1998.07.07., 2♂ 6♀, TS – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 3♀, TS, +MAL –
 Szebikei-erdő: 1997.09.09., 3♀, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Raposka):
 1984.07.04., 2♀, TS – Szent-Mihály-domb: 1997.08.07., 4♂ 2♀, TS – Széles-árok:
 1966.09.25., 4♀, TS, +MAL – Szélpalmapuszta: 1999.05.11., 7♀, TS – Szömörke-völgy:
 2000.05.09., 6♀, TS – Taliándörög: 1984.07.30., 2♀, TS – Tapolca: 1990.04.22., 1♂ 2♀,
 NL; 1990.06.12., 4♂, NL; 1990.07.14., 1♀, NL – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 2♂ 5♀,
 TS – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 2♂ 1♀, NL; 1990.06.12., 1♂ 1♀, NL;
 1992.04.25., 2♀, TS – Tálodi-erdő (Pula): 1984.07.30., 1♀, TS – Tálodi-erdő
 (Vigántpetend): 1997.08.03., 1♂ 4♀, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 1♂ 6♀, TS – Tihany:
 1986.07.27., 1♂, KG – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♀, TS – Tihanyi-félsziget: 1975.07.30.,
 1♀, TS – Tobruk: 1997.08.05., 4♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂ 6♀, TS, +MAL –
 Tótvázsony: 1997.08.17., 1♂ 6♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 3♀, TS – Tündérmajor:
 1973.07.05., 1♂, RI; 1985.05.24., 1♀, TS; 1985.08.31., 1♂, TS; 1989.09.17., 28♂ 36♀, TS
 – Úrkút: 1988.08.08., 1♂ 3♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 3♂ 5♀, TS; 1983.06.26., 2♂,
 HER, +FÉNY – Vár-hegy (Sümege): 1984.08.16., 2♂ 4♀, TS; 1999.09.12., 3♀, TS – Vár-
 hegy (Szigliget): 1986.07.16., 1♂, PL – Vár-völgy: 1984.08.16., 1♂ 4♀, TS – Vég-máli-

hegy: 1973.09.05., 4♀, TS – Vigántpetend: 1984.07.30., 2♀, TS; 1985.08.10., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♀, PA; 1983.05.12., 2♂ 6♀, TS; 1983.05.12., 1♂ 1♀, TS; 1985.08.06., 1♀, TS; 1986.08.05., 2♂ 4♀, TS; 1988.08.07., 1♂, TS; 1989.07.26., 1♂, TS; 1989.09.02., 1♀, TS; 1990.07.31., 1♀, TS; 1992.05.11., 2♂ 2♀, TS – Zánka: 1986.07.27., 1♀, KG – Zirc: 1984.08.04., 3♀, TS; 1989.09.17., 2♂ 5♀, TS.

Platycheirus discimanus Loew, 1871

Elterjedése: Európa (főleg Közép- és Észak-Európa), Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Észak-Kína, Nearktikus Régió. Széles elterjedésű, de ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddigi adatait, egy az Északi-középhegységből származó kivételével, a Dunántúlról ismerjük. Egyelőre csak az Északi-Bakonyban és a Balaton-felvidéken találtuk.

Erdőszeleken, tisztásokon, főleg virágzó füzekon bukkanhatunk rá.

Imágóját március közepétől május közepéig gyűjtöttük. Egy nemzedékes tavaszi faj.

Virágválasztása: *Prunus spinosa*, *Salix caprea*, *Sparanium erectum*, *Urtica urens*.

Lelőhelyei: Akli: 1983.04.09., 2♂, TS; 1983.04.19., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Gulács: 1998.05.14., 2♀, TS – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 1♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Pálinkaház: 1990.03.19., 1♂, TS – Szépalma: 1999.05.11., 1♀, TS.

Platycheirus europaeus Goeldlin de Tiefenau, Maibach & Speight, 1990

Elterjedése: Európában sokfelé kimutatták, valószínűleg Magyarország hegy- és dombvidékein is általánosan előfordul. Elterjedésének tisztázásához a hazai *Platycheirus clypeatus* (Meigen, 1822) gyűjtemények revíziójára lesz szükség. Egyelőre ritka előfordulású (II.) elemként tartjuk számon. Faunára új taxonként a Bakonyvidék több pontjáról közölték (TÓTH 1997). Eddigi ismereteink szerint főleg a Magas-Bakonyban elterjedt, de a Keleti-Bakony kivételével, szórvaenyosan a hegység más kistájain is megtaláltuk.

Imágóját április végétől július végéig gyűjtöttük, valószínűleg két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Adonis aestivalis*, *Adonis vernalis*, *Ajuga reptans*, *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Asphodelus albus*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Cyperus fuscus*, *Galium sylvaticum*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Plantago media*, *Poa pratensis*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂, TS, +MAL – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♂, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy (Hárskút): 1992.05.25., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Jäger-rét: 1981.05.27., 2♂ 1♀, TS, +MAL – 1982.05.14., 1♂, 2♀, TS, +MAL; 1982.05.16., 4♂, 1♀, TS, +MAL; 1982.06.04., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.08., 2♀, TS, +MAL; 1983.06.20., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 2♂, TS, +MAL – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♂, TS, +MAL – Menykei-erdő: 1999.07.04., 1♂, TS – Sátormahegy: 2000.07.26., 2♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Szesztrahegy: 1999.05.15., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 4♂ 9♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.04., 1♂ 2♀, TS, +MAL.

Platycheirus fulviventris (Macquart, 1829)

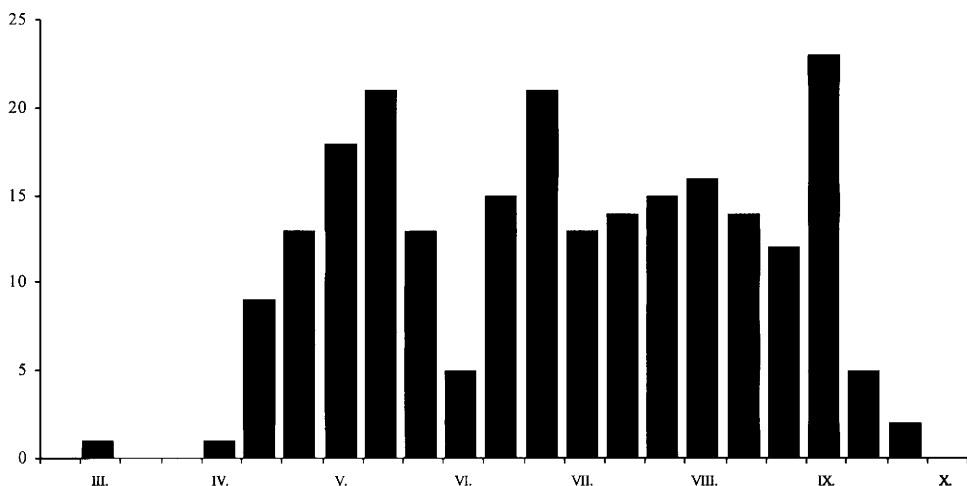
Elterjedése: Európa, Szibéria, Közép-Ázsia, Távols-Kelet, Mongólia. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), a síkságokról is sok lelőhelyét ismerjük.

Erősen kötődik a nyílt területekhez, elsősorban a nedves, mocsaras rétekhez, főleg ott gyakori, ahol sok vízi harmatkása (*Glyceria aquatica*) tenyészik.

Imágója március közepétől október elejéig repül, valószínűleg több, egybeolvadó nemzedéke van (63. ábra).

Virágválasztása: *Alopecurus pratensis*, *Cardamine amara*, *Carex elata*, *Carex gracilis*, *Dactylis glomerata*, *Glyceria aquatica*, *Hydrocharis morsus-ranae*, *Iris pseudacorus*, *Persicaria minor*, *Plantago lanceolata*, *Pulsatilla pratensis* subsp. *nigricans*, *Ribes uva-crispa*, *Rorippa austriaca*, *Scirpus lacustris* subsp. *lacustris*, *Trifolium pratense*.

Első említése a Bakonyvidékről SZILÁDY (1941) dolgozatában található Balatonkeneséről.

63. ábra: A *Platycheirus fulviventris* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 1♂ 3♀, TS – Badacsonyörsi-öböl: 1976.07.29., 1♀, TS – Balatonfüred: 1989.09.26., 2♀, TS – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♂, TS – Berzsenyi-kút: 1975.04.22., 1♀, KI, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 2♀, TS – Cseszegtomaj: 1983.06.26., 1♀, TS; 1984.08.04., 1♀, TE, +MAL; 1984.08.24., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.30., 2♂ 1♀, TE, +MAL; 1984.09.11., 3♀, TS, +MAL; 1984.09.30., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 3♀, TS – Csószpusztaitó: 1999.08.11., 2♀, TS, +MAL – Dongó-mező: 1997.07.11., 2♀, TS, +MAL – Fekete-hegy (Szentbékáll): 1986.05.26., 1♀, TS; 1986.10.01., 2♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♀, TS – Hévíz: 1984.07.30., 2♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♂ 3♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 1♂ 4♀, TS – Kornyi-tó

(Köveskál): 1997.08.07., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kövágóörs): 1977.09.15., 1♀, KÁ; 1977.09.15., 1♀, TS; 1978.07.12., 1♂, CSM; 1984.06.30., 3♀, TS – Köcsi-tó: 1997.07.11., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Kómagas: 2000.08.02., 2♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1976.08.25., 1♂, KÁ; 1977.05.07., 1♂, TS; 1983.07.04., 1♀, TS; 1986.08.06., 1♀, TS; 1989.09.17., 3♀, TS; 1989.09.18., 3♀, TS – Lúd-gége: 1995.05.04., 1♂, TS – Ménesjáráspuszta: 1985.07.26., 1♂, TS – Miklád: 1999.07.05., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.09.17., 3♀, TS – Nagy-tó: 1985.05.21., 3♂ 4♀, TS; 1985.05.27., 2♂, TS; 1985.06.24., 1♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1985.08.10., 1♂ 5♀, TS; 1986.05.18., 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♂ 4♀, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 1♂, TS – Pap-rét: 1985.05.21., 1♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.05.24., 1♀, TS – Sajkod: 1957.05.06., 1♀, MF – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♂ 4♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 3♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1984.08.22., 2♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 3♀, TS – Szigliget: 1982.06.28., 1♀, TS – Tapolca: 1990.03.11., 1♀, NL; 1990.04.22., 1♂ 1♀, NL; 1990.07.14., 1♀, NL – Tapolca-patak (Szigliget): 1992.04.25., 1♂ 2♀, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♀, TS – Töbrük: 1997.08.05., 2♀, TS – Tói-dűlő: 1998.04.29., 2♀, TS – Tóti-hegy: 1998.05.14., 4♀, TS – Tündérmajor: 1985.05.24., 1♀, TS; 1989.09.17., 8♂ 11♀, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 3♂ 2♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1999.07.02., 3♂ 2♀, TS – Vinye: 1973.07.21., 1♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1985.05.24., 1♀, TS; 1992.05.11., 1♂ 1♀, TS.

Platycheirus jaerensis Nielsen, 1971

Elterjedése: Norvégiából írták le, elterjedéséről egyelőre keveset tudunk. A Palearktikus Diptera Katalógus (PECK 1988) Norvégián kívül Finnországból és Délkelet-Európából említi. A közelmúltban előkerült Svájcban is. **Hazánk faunájára új faj.** Magyarországon szórványos előfordulású (I), a Bakonyvidéken kívül máshonnan még nem ismerjük. Egyelőre csak az Északi-Bakony egy pontján találtuk.

Lelőhelye alapján erdős vidékekre jellemző zengőlégy.

Virágválasztása: *Allium ursinum*.

Lelőhelye: Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 2♂, TS.

Platycheirus manicatus (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Mongólia. Széles elterjedésű, általában ritka, magasabb hegyvidékeken lokálisan gyakori is lehet. Magyarországon ritka előfordulású (I), eddig csak a Bakonyvidéken, a Mecsek és a Pilis egy-egy pontján gyűjtötték. Egyelőre csak az Északi-Bakonyból került elő.

Elsősorban erdős vidékekre jellemző, de nyílt területeken, réteken is előfordul.

Kevés példányát május közepe és augusztus közepe között gyűjtöttük. Két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Euphorbia cyparissias*, *Glechoma hederacea*, *Pastinaca sativa*, *Stellaria holostea*, *Veronica hederifolia*.

Lelőhelyei: Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Generál-erdő: 1985.05.25., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1976.05.16., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL.

Platycheirus parmatus Rondani, 1857

[Syn. *Platycheirus ovalis* Becker, 1921]

Elterjedése: Európa (Közép- és Kelet-Európa), Nyugat-Szibéria, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Mongólia, Japán. Magyarországon szórványos előfordulása (II.), a Bakonyvidék magasabb régióiban és az Északi-középhegységben gyűjtötték.

Nagyon hasonlít hozzá a következő faj, a gyakori *Platycheirus peltatus* (Meigen, 1822). Egyes szerzők (pl. PECK 1988) a *Platycheirus melanopsis* Loew, 1856 szinonímjának tartották, újabban azonban önálló fajnak és a *Platycheirus ovalis* (Becker, 1921) szinonímjának tekintik. Faunára új fajként a Bakonyvidékről közölték (TÓTH 1997). Pontos magyarországi elterjedését még nem ismerjük. A Bakonyon kívül egyelőre a Mátrából rendelkezünk adatával. Csak az Északi-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben találtuk.

Kevés hazai lelőhelye erdős területekről, tisztásokról, erdei utakról, erdőszéli cserjésekből származik.

Valószínűleg egy nemzedékes, tavaszi-nyáreleji faj, imágóját április közepe és június eleje között gyűjtötték.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Anemone nemorosa*, *Cardamine bulbifera*, *Salix alba*, *Stellaria holostea*.

Lelőhelyei: Esztergáli-völgy: 1992.05.25., 2♂ 1♀, TS – Farkasgyepű: 2000.04.19., 1♂, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Szépalmapusztá: 1999.05.11., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.04., 1♂, TS, +MAL.

Platycheirus peltatus (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Mongólia, Japán, Nearktikus Régió (Észak-Amerika, még Alaszka is!). Magyarországon gyakori előfordulása (IV), a síkságokról (főleg az Alföldről) is viszonylag sok lelőhelyét ismerjük.

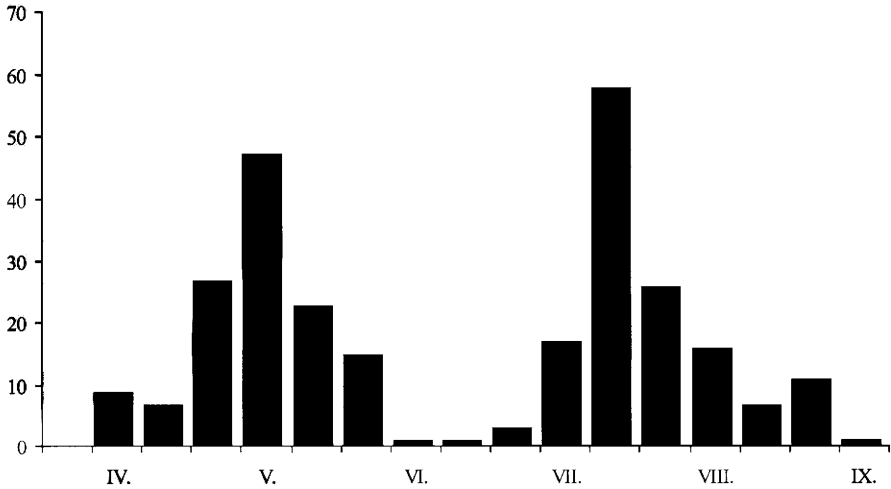
Eurytop, erdős vidéken és nyílt területeken, kissé nedves réteken, lombos erdőkben, nedvesebb, napos tisztásokon egyaránt megtalálható.

Lárvaít nádon élő levéltetvek, valamint a káposzta-levéltetű (*Brevycorine brassicae*) telepein találtuk.

Imágója április közepe és szeptember közepe között repül. Valószínűleg több nemzedékes faj, adataink alapján két nemzedéke különül el élesen (64. ábra). Az első nemzedék maximuma május közepén, a másodiké július végén van.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Aster amellus*, *Calendula officinalis*, *Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Cruciata laevipes*, *Dianthus giganteiformis* subsp. *pontedera*, *Digitalis grandiflora*, *Glyceria maxima*, *Hottonia palustris*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Silene latifolia* subsp. *alba*, *Taraxacum officinale*, *Tilia platyphyllos*, *Urtica dioica*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Badacsonyi-öböl: 1976.07.29., 1♀, TS – Bakonybél: 1985.08.11., 1♀, BAK – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Bükkös-árok: 1980.05.22., 3♂ 1♀, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 5♂ 2♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Csalános-hegy: 1978.07.27., 1♂ 1♀, CSM – Cseri-erdő: 1998.04.29., 4♂ 1♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1992.05.12., 3♂ 1♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 2♂, TS – Felsőpere: 1999.08.11., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1976.08.23., 1♀, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 2♂, TS,

64. ábra: A *Platycheirus peltatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

+MAL – Gézaháza: 1983.05.11., 1♂, TS – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 1♂ 1♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 3♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.05.12., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.30., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.17., 1♀, TS, +MAL; 1982.09.01., 1♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Kerekedi-öböl: 1975.07.30., 1♀, LM; 1976.08.23., 1♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂ 4♀, TS – Kökényes: 1997.07.15., 2♂ 5♀, TS, +MAL; 1999.09.05., 2♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1986.08.06., 1♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 3♂ 2♀, TS – Pap-rét: 1985.08.10., 1♂, TS; 1985.08.30., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 9♂ 3♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.05.24., 1♂, TS – Répás-árok: 1997.06.02., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Sas-hegy: 1980.05.22., 2♂ 5♀, TS – Szarvaskút: 1984.08.05., 3♂, TS, +MAL; 1984.08.29., 2♂, TS, +MAL; 1984.09.02., 1♂, TS, +MAL – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 5♂ 6♀, TS, +MAL – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂ 3♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Vigántpetend: 1985.05.21., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, PA; 1985.05.24., 1♂, TS; 1985.07.06., 1♀, TS; 1986.08.05., 3♂, TS; 1990.07.31., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1999.05.10., 2♂, TS.

Platycheirus podagratus (Zetterstedt, 1838)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió (Észak-Amerika). Elterjedésének egész területén ritka. Magyarországon szórványos előfordulású (I), csak a Bakonyvidéken (Keszthelyi-hegység, Balaton-felvidék) és a Pilis egy pontján gyűjtötték.

Elsősorban vizek közelében található, mocsaras területekre, nedves rétekre jellemző.
Virágválasztása: *Leontodon autumnalis*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Kőmagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL.

Platycheirus scambus (Staeger, 1843)

Elterjedése: Európa (elsősorban Észak-, Kelet- és Közép-Európa), Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió (Észak-Amerika). Magyarországon ritka előfordulása (II.), adatainak közel a fele a síkságokról származik. A Bakonyvidéken az Északi-Bakonyban, a Keszthelyi-hegységben és a Balaton-felvidéken találtak.

Nedves, mocsaras élőhelyeken, erdőszéli cserjésekben, gazdag növényzetű réteken él.

Valószínűleg két nemzedéke van, kevés adata a május eleje és augusztus vége közötti időszakból származik.

Virágválasztása: *Leontodon autumnalis*, *Ranunculus acris*.

Lelőhelyei: Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♂, TS, +MAL – Óvár: 1958.06.06., 1♀, SZŐ – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♂, TS, MAL – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.30., 2♀, TS, +MAL.

Platycheirus scutatus (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Japán, Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), a síkságokon is sokféle gyűjtötték.

Túlnyomórészt erdős vidékeken él, erdőekben, cserjésekben, erdőszéleken, nedves és száraz biotópokban egyaránt megtalálható.

Imágója április közepe és október közepe között repül. Rajzásában nyár végén figyelhető meg egy kisebb maximum.

Lárvját elsősorban a káposzta levéltetű (*Brevicoryne brassicae*) telepein, továbbá a fekete bodzán (*Sambucus nigra*), és a nádon (*Phragmites communis*) élő levéltetveken találtak.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Aster amellus*, *Campanula persicifolia*, *Cardamine amara*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Tripleurospermum inodorum*, *Persicaria lapathifolia*, *Persicaria minor*, *Rosa rugosa*.

Első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Balatonfűzfő: 1984.08.29., 2♂, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS, +MAL – Cserszeztomaj: 1984.09.30., 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.06.11., 1♂, TS; 1986.08.08., 1♂, TS – Fűzfői-öböl: 1984.08.29., 2♂, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 4♂, TS; 1983.05.11., 1♀, TS – Hárskút: 1990.07.05., 1♀, NL – Jáger-rét: 1981.06.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.13., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.15., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.21., 2♀, TS, +MAL; 1981.08.22., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.05., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.07., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.08., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.09., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.14., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.20., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.20., 1♀, TS, +MAL; 1983.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.01., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.10., 1♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 2♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♂, TS – Kókényes: 1999.09.05., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kőmagas: 1998.04.26., 1♂, TS – Lesencefalu: 1990.04.17., 16♂ 3♀, TS – Óvár: 1958.06.06., 1♀, MF – Pannonhalm: 1983.06.01., 1♀, TS – Pető-hegy: 1990.04.17., 2♂ 2♀, TS – Pintér-hegy: 1971.06.04., 1♀, TS – Púpos-hegy: 1987.07.12., 1♂, KÁ – Rezi: 1954.09.06., 1♀, JT – Szarvaskút: 1984.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1990.04.24., 1♂ 1♀, TS – Tapolca: 1990.04.22., 1♂, NL; 1991.01.31., 1♀, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♂, NL – Tihany:

1988.09.19., 1♀, TS, +MAL; 1990.09.10., 1♀, TS, +FÉNY; 1990.09.11., 1♂, TS, +FÉNY
– Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♂, TS – Vállus: 1990.04.17., 3♂ 1♀, TS – Zirc: 1992.10.04.,
1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.15., 1♂, TS; 1990.05.13., 1♂, TS, +MAL;
1990.08.30., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

Platycheirus sticticus (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Szibéria. Magyarországon ritka előfordulása (II.). Lelőhelyeinek nagy része a Dunántúlon található, további egy-egy adatát ismerjük a Bükkből és a Mátrából. Egyelőre nem találtuk meg a Bakonyalján.

Valószínűleg elsősorban erdős vidékekre, erdőszéli cserjésekre jellemző faj.

Imágóját május közepétől szeptember elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: Leontodon autumnalis, Ranunculus acris, Stellaria holostea.

Lelőhelyei: Esztergáli-völgy: 1982.04.24., 1♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♀, TS – Jäger-rét: 1981.09.06., 1♀, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Külső-tó: 1983.07.04., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1981.06.21., 1♂, TS – Vár-hegy (Sümeg): 1998.05.03., 1♀, TS.

Platycheirus tarsalis (Schummel, 1836)

Elterjedése: Európa, Kelet-Szibéria, Távols-Kelet, Nearktikus Régió. Túlnyomórész hegyvidékeken, főleg az Alpokban fordul elő, ahol lokálisan gyakoribb is lehet. Magyarországon ritka előfordulása (II.), eddig csak hegyvidékeinken gyűjtötték. Montán jellegét a Bakonyból eddig ismert leelőhelyei is igazolják. Ezek részben már megjelentek egy publikációban (TÓTH 1982). Az Északi-Bakonyban, a Keleti-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben gyűjtötték.

Elsősorban szárazabb erdőkben, erdőszéleken, dús növényzetű tisztásokon, nyiladékokon, erdő közelében található virágos réteken, kaszálókon él.

Egy nemzedékes tavaszi faj, imágója április végétől június elejéig repül.

Virágválasztása: *Alliaria officinalis*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Ranunculus acris*.

Lelőhelyei: Akli: 1990.05.08., 1♂, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 2♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.24., 1♂, TS; 1992.05.12., 1♂, TS – Generál-erdő: 1985.05.25., 1♂, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♂, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1977.04.30., 1♀, TI – Móróc-tető: 1991.06.08., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1976.05.16., 1♂ 1♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 2♂, TS.

Pyrophaena Schiner, 1860

Közepesenél valamivel kisebb zengőlegyek. Túlnyomórészt nedves élőhelyeken, vizek mellett, nedves réteken élnek. Lárvajuk valószínűleg afidofág és carnivor, nagyon hasonlít a *Platycheirus* lárvákra. Mind a két hazai fajuk előfordul a Bakonyvidéken is.

Pyrophaena granditarsa (Forster, 1771)

Elterjedése: Holarktikus, Európa (de nem általános), Szibéria, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Távols-Kelet, Észak-Kína, Észak-Amerika. Magyarországon ritka előfordulása (II.).

65. ábra: Az Öreg-séd völgyének korábbi képe.

Sok érdekes faj élőhelyét tönkretette az ott létesített szeméttelp.

Viszonylag kevés lelőhelyét ismerjük, elsősorban domb- és hegyvidékeken, de megtaláltuk a Hanságban és kivételesen az Alföldön is (Hejőbába, Tiszatarján). A Bakonyvidéknek is csak kevés pontján gyűjtöttük, egyelőre nem került elő a Keszthelyi-hegységből és a Bakonyaljáról.

Vizes élőhelyeken, vizek közelében, nedves réteken, dús vegetációjú mocsaras erdőkben él.

Imágója egy nemzedékes, nyáron repül, július eleje és augusztus eleje között gyűjtötték.

Virágválasztása: *Alisma plantago-aquatica*, *Angelica sylvestris*, *Bidens tripartitus*, *Leontodon autumnalis*, *Lycopus europaeus*, *Ranunculus acris*.

Lelőhelyei: Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♀, TS – Külső-tó: 1974.08.04., 1♀, TS – Miklád: 1999.07.05., 1♂, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1985.08.06., 1♀, TS.

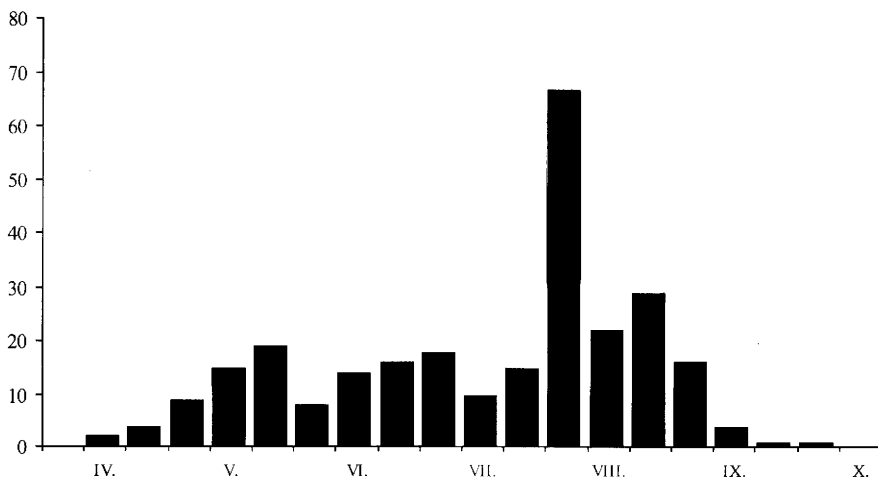
Pyrophaena rosarum (Fabricius, 1787)

Elterjedése: Holarktikus, Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Szahalin, Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulását (IV), a síkságokon is sokfelé gyűjtötték.

Túlnyomórészt vizes élőhelyeken, mocsaras réteken, nedves lomberdőkben, cserjésekben, tópartokon él.

Valószínűleg több nemzedéke van. Imágója április közepétől október elejéig repül. Fenológiai diagramja (66. ábra) augusztus elején mutat jelentősebb maximumot.

Virágválasztása: *Bidens cernuus*, *Bidens tripartitus*, *Caltha palustris*, *Leontodon hispidus*, *Lychnis flos-cuculi*, *Lycopus europaeus*, *Mentha longifolia*, *Oenanthe aquatica*, *Polygonum lapathifolia*, *Persicaria minor*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus acris*.

66. ábra: A *Pyrophaena rosarum* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Aszófő: 1989.05.17., 1♂, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Badacsonyörsi-öböl: 1992.06.26., 1♂ 1♀, TS – Balatonfüred: 1974.05.28., 1♂, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 4♂ 1♀, TS – Berzsényi-kút: 1975.09.30., 1♂, TS – Betekints-völgy: 1980.06.11., 2♂, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 2♂, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 3♂ 2♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂ 1♀, MF – Kerekedi-öböl: 1974.08.31., 1♀, TS; 1990.07.15., 1♀, TS – Keszthely: 1984.06.30., 1♀, KOZ; 1985.07.30., 2♂, A, +TÁL – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1984.06.30., 2♀, TS; 1987.05.19., 1♂, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 1♂ 3♀, TS – Kovácsi-erdő: 1974.06.19., 2♂ 1♀, TS – Köcsi-tó: 1999.10.02., 1♀, TS – Köleskepe-árok: 1988.07.29., 1♂ 3♀, TS – Külső-tó: 1985.08.30., 1♀, TS; 1986.08.06., 26♂ 33♀, TS; 1989.06.21., 1♂ 1♀, PL; 1997.04.24., 1♂ 3♀, TS; 2000.04.18., 2♀, TS – Miklád: 1999.07.05., 3♂ 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♂ 3♀, TS – Nagy-tó: 1987.05.19., 5♂, TS; 1988.07.29., 2♀, TS – Nagyházi-erdő: 1997.08.15., 1♂ 3♂, TS, +MAL – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 2♂, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Pap-rét: 1985.05.21., 1♀, TS; 1985.08.30., 1♀, TS – Sajkod: 1984.06.30., 4♂, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 2♂ 3♀, TS – Szarvaskút: 1984.07.10., 1♀, HAV; 1984.08.10., 1♀, HAV – Szénégető: 1973.07.06., 2♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♂ 4♀, TS – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♂, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 4♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 2♂ 5♀, TS; 1999.07.02., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♂, TS; 1985.06.11., 1♀, TS; 1986.08.05., 1♀, TS; 1987.09.19., 1♂, BL; 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL.

Scaeva Fabricius, 1805

[Syn. *Lasioticus* Rondani, 1945]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk afidofág, táplálékspektrumuk széles. Lágyszárúakon, erdei fákön és gyümölcsfákön egyaránt előfordulnak. A megtermékenyített

nőstények áttelelnek. Négy ismert hazai fajuk közül hármat a Bakonyvidéken is sikerült megtalálni. Eddig nem került elő területünkön a *Scaeva albomaculata* (Macquart, 1842).

Scaeva dignota (Rondani, 1857)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Ázsia, Kis-Ázsia, Izrael, Észak-Afrika. Magyarországon szórványos előfordulású (**I.**), eddig csak a Bakonyvidékről ismerjük, innen közölték faunára új fajként (TÓTH 1997). Egyelőre nem került elő a Keleti-Bakonyból és a Keszthelyi-hegységből.

Valószínűleg eurytop, erdőkben, cserjésekben és nyílt területeken, szárazabb gyepekben egyaránt megtalálható.

Imágóját június eleje és július vége között gyűjtötték.

Virágválasztása: *Cotinus coggygria*.

Lelőhelyei: Agár-tető: 1962.07.18., 1♀, PJ – Balatonfüred: 1976.07.29., 1♂, TS – Esztergályvölgy: 1977.06.02., 2♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♂, TS – Nagy-tó: 1974.07.04., 1♂, TS.

Scaeva pyrastris (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Holarktikus, Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Észak-Kína, Japán, Észak-Afrika, Nearktikus Régió. Magyarországon igen gyakori előfordulású (**V.**), a síkságokon is általánosan elterjedt.

Eurytop, majdnem mindenféle biotópban él, erdei tisztásokon, erdőszéleken, réteken, szántókon, kertekben és településeken egyaránt megtalálható. Zárt erdőben ritkábban gyűjthető.

Lárvájának jelentős a szerepe a levéltetvek pusztításában. Elsősorban légyszárú növényeken több mint 20 levéltetű fajjal táplálkoznak (LÁSKA – STARÝ 1980, TORP 1994). Megfigyeltek fiatal bagolylepke hernyókat támadó lárvákat is. A Bakonyvidéken a következő levéltetű fajokon találtuk: *Aphis craccivora*, *Aphis fabae*, *Aphis sambuci*, *Brevicoryne brassicae*, *Cryptomyzus ribis*, *Dysaphis pyri*, *Hyperomyzus lactucae*, *Macrosiphum rosae*, *Myzus cerasi*, *Rhopalosiphum padi*.

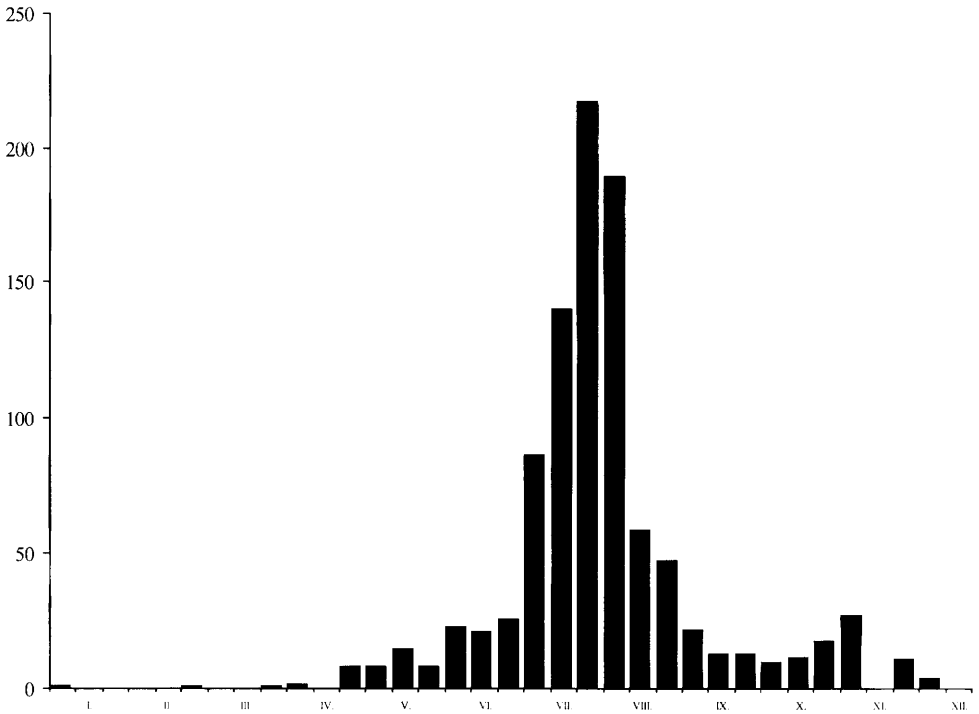
67. ábra: A *Scaeva pyrastris* hímje

Az érett lárvák faodvakban, fakéreg alatt és egyéb védett helyeken áttelelnek.

Egyes hegyvidékeken, elsősorban az Alpokban vándorfajként tartják nyilván, főleg ősszel vándorol, és nagy távolságokat képes megtenni.

A megtermékenyített nőtények áttelelnek, meleg időjárásban télen bármikor felébredhetnek és aktívak, ezért az imágók a téli időszakban jól gyűjthetők tálcspárával. Decemberben még hímeket is megfigyeltek (TÓTH 1985a).

Valószínűleg három nemzedéke van, a Bakonyvidéken január eleje és december eleje között gyűjtötték. Főleg ősszel jelenik meg nagy egyedszámban. Fenológiai diagramján (68. ábra) a nemzedékek egybeolvadnak. Rajzási maximuma a Bakonyban július végére és augusztus elejére esik. Egy kisebb csúcs november elején is megfigyelhető, de valamilyen ok miatt hiányoznak az adatai november második dekádjában.

68. ábra: A *Scaeva pyrastris* imágójának fenológiai diagramja, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, elsősorban a kék és a lila virágokat kedveli. Eddig 113 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 3, 5, 6, 14, 24, 27, 30, 32, 34, 36, 40, 42, 43, 44, 48, 56, 57, 59, 63, 67, 68, 82, 83, 85, 86, 87, 91, 96, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 110, 113, 114, 116, 118, 121, 132, 135, 139, 152, 157, 158, 159, 160, 169, 170, 171, 172, 181, 183, 185, 187, 188, 210, 214, 215, 217, 222, 223, 224, 235, 236, 246, 247, 248, 260, 264, 265, 272, 278, 279, 281, 286, 287, 293, 298, 303, 309, 321, 325, 335, 337, 339, 344, 346, 348, 352, 362, 373, 378, 382, 383, 384, 391, 392, 396, 401, 404, 413, 415, 416, 422, 424, 427, 434, 437.

A Bakonyvidéken első említése Tapolcáról származik (REDL 1894), *Syrphus pyrastrii* [= *Musca (Scaeva) pyrastrii* Linnaeus, 1758] néven.

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 2♂, TS – Agár-tető: 1999.07.16., 1♀, TS – Akasztó-domb: 1958.06.05., 1♀, MF – Alsóperepuszta: 1964.08.26., 1♂, PJ; 1979.09.08., 1♂, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 2♂ 4♀, TS – Aranyos-völgy (Veszprém): 1982.07.28., 1♂, BJ – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 1♂ 3♀, TS – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1974.08.30., 1♂ 1♀, KÁ; 1979.07.25., 1♀, CSM; 1979.07.25., 1♂ 1♀, HAV; 1983.11.03., 2♀, TS; 1979.08.15., 1♂ 1♀, TS; 1985.08.11., 3♂, BÁK – Bakonyjákó: 1982.10.24., 1♂ 2♀, TS – Bakonyoszlop: 1983.08.02., 1♂, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 2♀, MF; 1971.08.11., 1♂, TI – Balatonalmádi: 1965.07.25., 1♀, PJ; 1968.07.08., 1♂, PJ; 1968.08.05., 1♀, PJ; 1973.07.04., 1♀, TS – Balatonfüred: 1966.07.19., 1♀, TS; 1974.07.19., 2♂ 1♀, TS; 1976.07.29., 3♂, TS; 1976.09.09., 1♀, TI – Balatonhenye: 1962.06.16., 1♀, PJ – Barátok-útja: 1982.08.09., 2♀, BL – Barnag: 1997.06.29., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Betekints-völgy: 1980.06.11., 1♂ 3♂, TS, +MAL – Billegei-erdő: 1995.08.16., 4♀, VT – Bódé: 1965.10.09., 1♂, TS – Borzavár: 1972.07.26., 5♂ 3♀, TI; 1973.07.19., 2♂ 1♀, BK; 1979.08.03., 1♂ 1♀, BL; 1979.08.03., 1♂, KB – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 7♂ 1♀, CSM – Budatava: 1974.08.06., 1♂, KÁ; 1974.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1976.07.26., 1♂, TS – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 3♂ 1♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1973.08.26., 3♂ 1♀, BK; 1973.07.26., 1♂ 1♀, KÁ; 1976.07.08. 1♀, KÁ – Büdös-kút: 1982.08.12., 1♂, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 1♂, KÁ; 1975.07.29., 1♂ 2♀, KÁ; 1975.07.29., 1♀, LM – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 1♀, MF; 1972.08.09., 3♂ 1♀, TS; 1973.07.16., 1♂, HM; 1975.07.24., 1♀, KÁ; 1975.07.24., 2♂ 3♀, TI – Csalános-hegy: 1978.07.27., 4♂ 1♀, CSM – Csatka: 1963.07.27., 1♀, PJ – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♀, TS; 1984.07.30., 2♂ 1♀, TS; 1984.09.30., 1♂, TS, +MAL – Csesznek: 1982.08.09., 1♂ 2♀, HAV – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 3♂ 1♂, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 1♂, TS – Csobánc: 1998.04.26., 1♀, TS, +MAL – Csopak: 1960.08.17., 1♂, NF; 1989.07.21., 3♂ 2♀, TS – Csonkás: 1989.07.09., 1♂, VT – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1981.07.16., 1♂ 1♀, HAV – Csúcs-hegy: 1984.09.29., 1♂ 3♀, TS – Döbrönte: 1982.10.24., 3♂ 1♀, TS – Dudar: 1973.07.24., 1♂ 1♀, KÁ; 1992.05.14., 2♀, TS – Edericsi-hegy: 1999.08.17., 1♀, TS – Eperjes: 1984.09.28., 1♂ 2♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 1♂, TS; 1982.07.03., 2♂, TS; 1986.08.08., 2♂ 1♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 2♂ 3♀, TS; 1976.08.28., 14♂ 7♀, TS; 1978.08.10., 2♀, HAV; 1978.08.10., 3♀, KÁ; 1984.08.19., 3♂ 2♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1986.05.26., 1♂, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 3♀, TS – Felsőpere: 1999.08.11., 2♀, TS, +MAL – Felsőörs: 1977.08.09., 1♂, POL – Fenyőfő: 1972.08.09., 1♂, TS; 1982.10.17., 3♂ 8♀, TS; 1985.07.04., 2♀, KÁ – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 3♂ 6♀, TS; 1975.07.09., 2♂ 1♀, BK; 1975.10.29., 2♂, KÁ; 1975.10.29., 1♂, TS; 1989.09.12., 1♂ 4♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 2♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Gaja-völgy (Bakonynána): 1974.08.29., 1♂, TS – Ganna: 1982.10.06., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♀, MF; 1959.08.02., 2♂ ZSIG; 1982.08.03., 24♂ 32♀, TS; 1990.06.18., 1♂, NL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♂ 2♀, HAV – Gézaháza: 1957.06.11., 1♀, PJ – Gödrös: 1957.05.06., 1♀, MF – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♂, KÁ – Gyulafirátóti-halastó: 1972.08.08., 2♀, TS; 1990.07.17., 1♀, TS – Gyulakeszi: 1997.07.09., 3♀, TS, +MAL – Három-hegy: 1975.07.26., 1♀, LM; 1975.07.26., 2♂ 4♀, TI; 1978.08.01., 1♀, BL; 1978.08.01., 4♂ 2♀, KÁ; 1978.08.01., 2♂ 2♀, SZU – Hárskút: 1990.07.05., 2♂ 3♀, NL; 1991.08.14., 1♂ 2♀, TS – Hegyesd: 1982.04.30., 1♀, VT; 1982.08.25., 1♀, VT; 1983.08.03., 1♂, VT – Hegymagas: 1997.07.10., 2♂ 5♀, TS, +MAL –

Herend: 1988.08.08., 5♂ 2♀, TS – Hétházpuszta: 1975.07.12., 3♂ 12♀, KÁ; 1975.07.22., 2♂ 4♀, LM; 1975.07.22., 4♂ 2♀, TI; 1975.07.22., 5♂ 7♀, TS – Hévíz: 1957.07.18., 1♂ 2♀, TGY; 1957.07.19., 1♂, TGY – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.16., 2♀, MF; 1982.07.29., 9♂ 13♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 10♂ 5♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1974.10.10., 1♀, TS; 1980.08.07., 1♂ 4♀, TS – Huszárokéllőpuszta (Ugod): 1980.08.21., 2♀, TS – Iszkaszentgyörgy: 1981.07.16., 1♂ 1♀, HAV – Jáger-rét: 1981.06.07., 2♂, 1♀, TS, +MAL; 1981.07.16., 1♂ 1♀, HAV; 1981.07.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.30., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.12., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.19., 3♀, TS, +MAL; 1982.06.28., 2♂, 4♀, TS, +MAL; 1982.07.09., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.06., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.12., 3♀, TS, +MAL; 1984.08.19., 2♀, TS; 1984.08.20., 1♂ 2♀, TS – Jókaiabánya: 1957.08.06., 1♂, TS; 1988.08.08., 1♂ 2♀, TS – Kab-hegy: 1965.10.10., 2♂, TS; 1966.08.02., 2♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1975.10.30., 1♂, TS – Kapolcs: 1984.08.16., 2♂, TS – Kardosrét: 1971.06.26., 1♂, TI; 1973.07.19., 7♂ 1♀, TS; 1973.07.30., 5♂ 7♀, TP; 1973.08.07., 2♀, TS; 1974.07.08., 4♂ 5♀, BK – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL – Káptalanfüred: 1965.07.15., 1♀, NI; 1968.07.14., 1♀, NI; 1980.08.17., 1♀, CSM – Keszthely: 1953.05.27., 1♀, JT – Kiliántelep: 1982.07.29., 3♀, TS – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♀, CSM – Kis-erdő-tető: 1971.06.03., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♀, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 2♀, TS – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1974.07.18., 1♂, KÁ; 1979.06.13., 1♀, CSM – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 2♀, TS; 1968.08.06., 1♀, TS; 1988.07.29., 2♂ 3♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 3♀, TS – Kőmagas: 1998.04.26., 3♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♂, TS – Kőrígyőr-patak: 1990.07.17., 1♂, TS – Kőrös-hegy: 1971.08.03., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 2♂ 2♀, TS – Külső-tó: 1972.07.19., 2♂ 1♀, TS; 1979.07.19., 1♂ 1♀, CSM; 1985.07.25., 1♂ 3♀, TS; 1985.08.30., 1♂ 1♀, TS; 1989.06.20., 3♂ 1♀, TS; 1989.07.21., 2♂ 1♀, TS; 1989.08.01., 2♂ 3♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.09.02., 1♀, TS; 1977.06.01., 1♂, KÁ; 1980.08.17., 1♀, TS; 1981.06.21., 1♀, TS; 1982.07.04., 1♀, TS; 1982.07.24., 1♀, TS – Mánc-hegy (Ganna): 1978.07.05., 3♂ 1♀, CSM – Mánc-hegy (Magyarpolány): 1978.07.05., 1♂ 3♀, CSM – Mecsértelap: 1962.08.08., 1♀, PJ – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 2♂ 4♀, TS; 1994.06.16., 2♂, TS – Monostorapáti: 1986.07.09., 1♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♀, KÁ; 1974.07.04., 1♂, TS – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1982.12.12., 2♀, TS, +TÁL – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.07.25., 1♀, TS; 1984.08.08., 2♂ 7♀, TS – Nagy-tó: 1974.07.04., 1♂, TS; 1985.08.10., 3♂, TS; 1988.07.29., 1♂ 2♀, TS – Nemesvita: 1984.07.30., 2♀, TS – Nyires: 1997.07.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Olaszfalu: 1982.07.29., 3♂ 2♀, TS; 1983.09.12., 1♂, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 2♀, TS – Óvár: 1958.06.03., 1♀, MF – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♀, KÁ; 1974.09.09., 3♂ 2♀, TS – Öreg-hegy (Aszfófő): 1997.08.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Öreg-séd: 1984.07.11., 5♀, TS, +MAL; 1989.07.25., 1♂, NL; 1989.07.25., 2♂ 1♀, TS – Övényes: 1963.07.11., 1♀, PJ; 1974.08.15., 3♂, TS – Paloznak: 1962.05.13., 1♂, NF – Pannonhalm: 1975.07.15., 3♀, BK; 1975.07.15., 3♂ 5♀, HM; 1975.07.15., 2♂ 2♀, KÁ; 1975.07.15., 3♂ 4♀, TI; 1983.06.01., 1♂, TS – Pap-rét: 1985.08.10., 2♂ 3♀, TS; 1985.08.30., 1♂, TS – Páliahálás: 1972.07.15., 1♂, TS; 1989.07.26., 1♂, NL; 1989.07.26., 2♂, TS; 1991.07.30., 1♂ 3♀, TS; 1992.07.30., 1♂ 3♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 3♂ 1♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♀, TS, +MAL – Péti-hegy: 1985.04.28., 1♂ 2♀, VESZ – Pintér-hegy: 1973.08.04., 1♂, SI – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.06.08., 1♂ 1♀, TS; 1972.07.16., 2♂ 2♀, TS; 1991.08.15., 1♀, TS – Porva: 1975.08.01., 1♂ 2♀, KÁ; 1975.08.01., 1♂, LM; 1982.10.03., 1♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1975.07.21., 3♀, KÁ; 1975.07.21., 1♂ 3♀, LM – Ravazd: 1985.08.03., 1♂, TS; 1991.07.30., 1♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♀, KÁ; 1974.09.05., 1♀, TS; 1999.08.10., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Rendeki-hegy: 1986.07.12., 1♀,

HAV – Révfülp: 1974.09.03., 1♀, TS – Rezi: 1977.07.01., 1♀, BGY, + FÉNY; 1979.08.03., 1♀, BGY, + FÉNY – Római-fürdő: 1975.07.13., 1♂ 1♀, BK; 1975.07.14., 3♂ 1♀, BK; 1975.07.14., 1♀, HM – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♀, TS – Sümegecsehi: 1985.08.05., 1♂, TS – Sűrű-haraszt: 1986.07.05., 1♂, VT; 1990.07.12., 4♂ 4♀, VT – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 1♀, GYŐ – Szarkádi-part: 1958.08.30., 1♀, MF – Szarvaskút: 1982.06.29., 2♀, TS; 1982.07.09., 2♂, TS; 1982.11.21., 6♀, TS; 1982.11.27., 1♂ 1♀, TS; 1982.12.09., 2♂, TS; 1983.10.23., 1♂ 4♀, TS; 1983.11.03., 1♀, TS; 1983.11.07., 3♂ 17♀, TS; 1983.11.07., 3♀, TS, +TÁL; 1984.07.10., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.08., 2♂, TS; 1990.02.26., 1♀, TS; 1990.05.21., 1♀, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 2♀, TS – Szébbikei-erdő: 1997.09.09., 1♀, TS, +MAL – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 2♂, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♀, TS, +MAL – Szépalmapusztá: 1999.05.11., 2♀, TS – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 2♀, TS – Szömörke-völgy: 1968.07.05., 1♀, PJ – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂ 4♀, TS – Tamás-hegy: 1975.10.23., 1♀, TS – Tapolca: 1986.07.05., 1♂, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.08.25., 1♀, NL; 1991.03.23., 1♀, NL – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1984.07.30., 1♂ 2♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 1♀, TS; 1997.08.19., 1♀, TS – Tés: 1991.07.10., 1♀, KÁ – Tihany: 1975.07.30., 1♀, KÁ; 1991.07.09., 1♀, POJ – Tilos-erdő: 1988.07.20., 1♂ 2♀, TS – Tímár-erdő: 1985.08.03., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 4♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1986.05.23., 4♂, VT – Ugod: 1973.07.10., 1♀, BJ – Úrbéri-erdő: 1990.06.23., 1♂, VT – Úrkút: 1988.08.08., 2♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 3♂ 1♀, TS – Vár-hegy (Sümege): 1998.05.03., 1♂, 1♀, TS; 1999.09.12., 1♂ 3♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 1♂ 4♀, TS – Várvölgy: 1972.07.21., 2♂ 2♀, TS – Veszprém: 1964.06.01., 1♀, PJ – Vég-máli-hegy: 1961.09.05., 1♀, PJ; 1973.09.05., 2♀, TS – Vendeki-erdő: 1991.07.20., 4♂ 1♀, VT – Vigántpetend: 1985.08.10., 2♂ 1♀, TS – Vinye: 1975.09.25., 1♀, TS – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 1♀, VT; 1995.08.05., 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1979.09.12., 1♀, TS; 1989.07.25., 1♂, TS – Zánka: 1973.04.07., 1♀, TS – Zirc: 1972.07.28., 1♀, TS; 1973.07.08., 1♀, TS; 1975.07.07., 2♂ 1♀, BK; 1975.07.07., 2♂, HM; 1978.07.25., 1♀, KÁ; 1978.09.11., 1♀, SZL; 1979.07.09., 1♀, CSM; 1979.07.19., 1♀, HAV; 1979.08.05., 1♀, BL; 1979.08.20., 1♀, TS; 1982.06.09., 2♀, HAV; 1982.10.21., 1♀, TS; 1982.11.10., 1♂, HAV; 1982.11.26., 1♂, TS; 1982.11.28., 1♀, TS; 1982.11.29., 1♀, SZNÉ; 1983.01.06., 1♀, TS; 1983.09.10., 1♂, TS; 1984.10.18., 1♀, TS; 1984.07.09., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.13., 2♀, TS; 1984.08.04., 1♂ 3♀, TS; 1984.08.27., 1♀, TS; 1988.10.07., 1♀, TS; 1989.06.15., 1♀, SZNÉ; 1989.07.07., 2♀, SZNÉ; 1989.07.09., 4♂ 2♀, SZNÉ; 1989.07.14., 1♂, SZNÉ; 1989.07.16., 2♀, SZNÉ; 1991.07.02., 1♀, SZNÉ; 1991.07.05., 1♂, SZNÉ – Zirci-arborétum: 1975.07.17., 1♂ 2♀, BK.

A Bakonyvidéken is előkerültek olyan egyedek, melyek potroha csaknem fekete, a foltok alig látszanak rajta. Ezeket eredetileg külön fajként írták le (*Scaeva unicolor* Curtis, 1834), majd később a *Scaeva pyrastris* változatnak (var. *unicolor*) tartották, de valójában legfeljebb eltérésnek tekinthetők. A Bakonyi Természettudományi Múzeum gyűjteményében az alábbi példányok tartoznak ide: Borzavár: 1973.07.19., 1♀, BK – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1982.08.03., 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.16., 2♀, MF – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS – Zirc: 1973.07.08., 1♀, TS.

Scaeva selenitica (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Kína, Kis-Ázsia, Észak-Afrika, Orientalis Régió. Magyarországon gyakori elő-

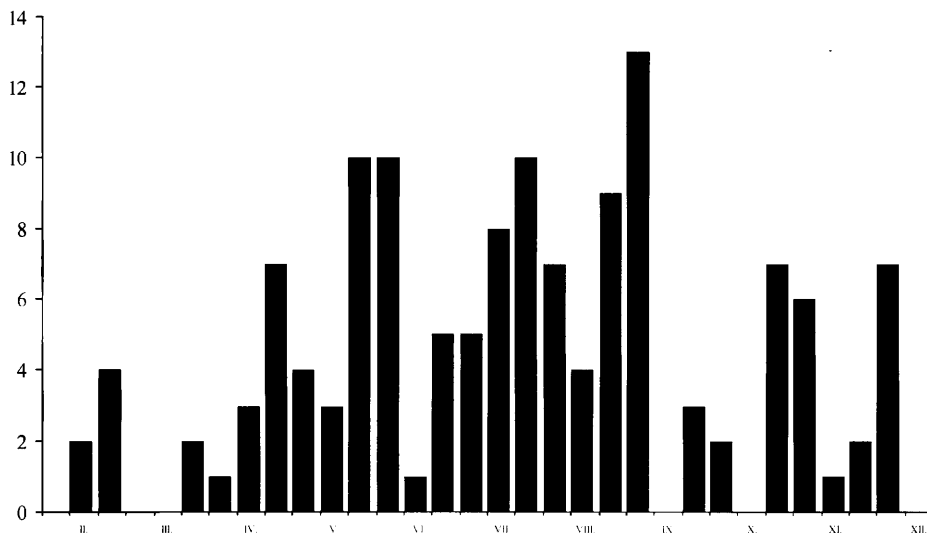
fordulású (IV), az előző fajhoz hasonlóan általánosan elterjedt, de az Alföldnek jóval kevesebb pontján gyűjtötték.

Eurytop faj, főleg erdős vidékeken, erdei utakon, tisztásokon, erdőszéleken gyűjthető, de előfordul nyílt területeken, réteken, mezőkön is.

Jelentős a szerepe a kártevő levéltetvek pusztításában. Lárvját a Bakonyvidéken ennek ellenére csak néhány levéltetű telepén találtuk: *Aphis craccivora*, *Brevicoryne brassicae*, *Dysaphis pyri*, *Myzus cerasi*.

Vándorfajként tartják nyilván.

Imágóját február közepétől december közepéig gyűjtötték. Nősténye áttelel. Több nemzedéke van, de fenológiai diagramja (69. ábra) nem mutat szabályos maximumokat.

69. ábra: A *Scaeva selenitica* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Anemone ranunculoides*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Convolvulus arvensis*, *Crataegus monogyna*, *Geranium phaeum*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Leucanthemum vulgare subsp. vulgare*, *Ligustrum vulgare*, *Origanum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Ranunculus scelerata*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaus*, *Salix caprea*, *Sorbus aria*, *Taraxacum officinalis*, *Tilia cordata*, *Tussilago farfara*, *Urtica dioica*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Bakonypölöske: 1998.02.22., 1♀, TS – Balatonfüred: 1976.07.29., 1♂, TS – Becsei-erdő: 1998.02.22., 1♀, TS – Boncsos-tető: 1962.07.19., 1♂, PJ – Büdös-kút: 1964.05.26., 1♀, PJ – Csere-hegy: 1976.05.11., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1998.02.20., 1♀, TS – Csékúti-hegy: 1997.05.01., 3♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1964.05.26., 1♀, PJ; 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1977.06.02., 2♀, TS; 1977.07.28., 1♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂ 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékállya): 1998.02.20., 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂, KÁ – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 2♀, TS; 1973.07.10., 1♂, BZS; 1975.08.28., 1♀, TS; 1975.10.29., 2♂ 1♀, KÁ; 1975.10.29.,

2♂ 2♀, TS; 1978.05.31., 1♀, KÁ; 1978.07.23., 1♀, TS; 1982.08.13., 1♂, KB – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 1♀, KÁ – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Generál-erdő: 1986.05.24., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyzúcs): 1982.08.03., 1♀, HAV; 1982.08.03., 1♂, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.05.07., 1♀, VT – Huszárokélpuszt (Bakonyzúcs): 1979.08.29., 2♀, TS – Huszárokélpuszt (Ugod): 1980.08.21., 1♂, TS – Jáger-rét: 1981.06.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.09., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.29., 1♂, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1965.07.13., 1♂, TS – Kab-hegy: 1966.08.01., 1♀, TS; 1966.08.02., 1♂, TS – Kakas-hegy (Fenyőfő): 1973.09.07., 1♂ 3♀, TS – Kardosrét: 1974.07.08., 2♀, BK – Káptalanfüred: 1980.08.17., 1♀, CSM – Kerekes-erdő: 1989.05.15., 1♀, TS, +MAL – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 1♀, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1998.02.21., 1♀, TS; 1999.04.29., 2♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1991.05.24., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 2♀, TS – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♀, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♂, TS – Köleskepe-árok: 1988.07.29., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂, TS – Lesence-völgy: 1997.06.30., 2♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1983.03.24., 1♀, TS – Miklád: 1999.11.01., 2♀, TS – Monostorapáti: 1962.07.17., 1♀, PJ – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 1♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1974.07.04., 1♂, TS – Nyírespuszta: 2000.03.27., 1♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.29., 1♂, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 2♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Paloznak: 1961.06.09., 1♂, NF; 1962.06.17., 1♀, NF; 1962.06.22., 1♂, NF – Pannonhalma: 1975.07.15., 1♀, KÁ; 1983.06.01., 1♀, TS, +MAL – Pap-rét: 2000.04.02., 1♀, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, KÁ – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♀, TS – Porva: 1986.07.23., 1♀, BL – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂ 2♀, TS – Sáska: 1962.07.18., 1♀, PJ – Szarvaskút: 1982.09.21., 1♀, TS; 1997.05.18., 1♀, TS – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 1♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♀, TS; 1998.02.22., 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 1♀, TS, +MAL – Taliándörögd: 1984.07.30., 1♂, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 1♀, TS – Tímár-erdő: 1985.08.03., 1♀, TS – Úrkút: 1988.08.08., 1♀, TS – Vállus: 1983.06.26., 1♀, HER, +FÉNY – Vár-bükk: 1982.08.17., 1♀, HAV – Vászoly: 1998.04.26., 1♀, TS – Veszprémfajsz: 1961.06.23., 1♂, PJ – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 1♀, TS – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 1♀, VT – Zirc: 1972.11.01., 1♀, TS; 1972.11.04., 1♀, TS; 1973.10.06., 1♀, TS; 1979.11.07., 1♂, TS; 1979.11.12., 1♀, CSM; 1979.12.05., 1♀, TS; 1979.12.07., 1♀, HAV; 1982.11.10., 1♀, TS; 1982.11.28., 1♀, TS; 1982.11.29., 1♀, TS; 1982.12.10., 4♀, SZNÉ; 1986.12.01., 1♀, HAV.

Spazigaster Rondani, 1843

[Syn. *Spathiogaster* Loew, 1876]

Közepesnél kisebb termetű zengőlegyek. A lárvák táplálkozásmódját nem ismerjük. A genusz egyetlen faja a Bakonyvidéken is előfordul.

***Spazigaster ambulans* (Fabricius, 1798)**

Elterjedése: Európa (de nem általános), Transzkaukázus. Közép-Európában elsősorban magasabb hegyvidékeken, főleg az Alpokban él. Magyarországon ritka előfordulása (II.), főleg a Dunántúlon gyűjtötték. Mindössze egy lelőhelyét ismerjük a Bükkből. Hazai adatainak több mint a fele a Bakonyvidékről származik. Ennek ellenére egyelőre nem találtak meg a Déli-Bakonyban és a Bakonyalján.

Imágóját június közepétől augusztus közepéig gyűjtötték.

Lelőhelyei: Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 2♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1974.08.04., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1982.06.20., 1♂, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 1♀, TS – Vinye: 1986.06.24., 1♀, TS.

Sphaerophoria Le Peletier & Serville, 1828

Közepesnél kisebb, karcsú, általában megnyúlt potrohú zengőlegyek. Lárvájuk afidofág. Mind a tíz hazai fajukat megtalálták a Bakonyvidéken.

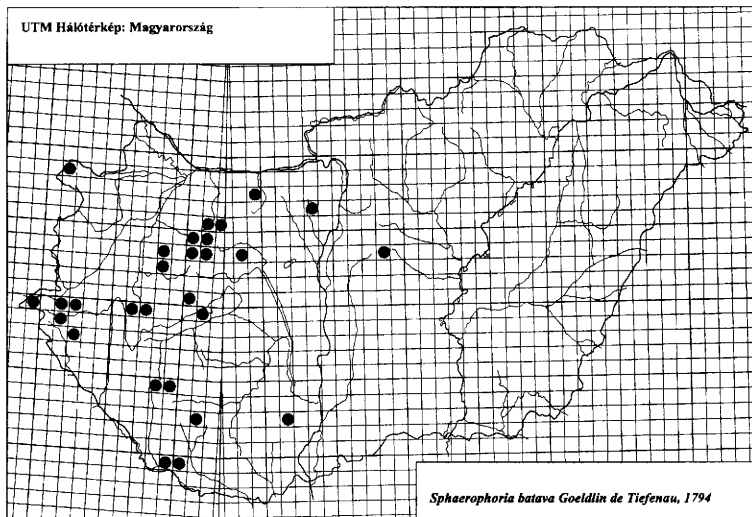
Sphaerophoria batava Goeldlin De Tiefenau, 1974

Elterjedése: Európának mindössze néhány országára korlátozódik. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), ismert hazai leelőhelyei, egy alföldi kivételével, a Dunántúlon találhatók (70. ábra).

Erdőségeken, tisztásokon, nyiladékokon, pusztai jellegű területeken és lápokban egyaránt megtalálható.

Imágóját április végétől szeptember végéig gyűjtötték. Valószínűleg több nemzedéke van.

Virágválasztása: *Calluna vulgaris*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla erecta*.

70. ábra: A *Sphaerophoria batava* eddig ismert leelőhelyei Magyarországon

Lelőhelyei: Bakonyszentlászló: 1960.05.18., 1♂, MF – Fenyőfő: 1983.04.30., 1♂, TS; 1983.05.01., 4♂ 3♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló): 1960.05.18., 1♂, MF – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.07.10., 1♂, BZS; 1974.05.04., 1♂, TS; 1975.08.28., 1♂, KÁ; 1975.08.28., 1♂, TS – Hajmápuszta: 1972.05.19., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1973.07.15., 1♂, TS – Kiliántelep: 1982.07.29., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 2♂, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1966.06.28., 2♂, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 4♂, TS – Noszlop: 1969.05.16., 2♂, MF – Öreg-séd: 1984.07.11., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 11♂ 1♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS –

Stefánia-völgy: 1999.08.22., 1♂, TS – Tálodi-erdő (Pula): 1964.07.23., 1♂, PJ – Vinye: 1973.07.21., 1♂, TP.

Sphaerophoria fatarum Goeldlin de Tiefenau, 1989
[Syn. *Sphaerophoria abbreviata* Zetterstedt, 1859]

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távól-Kelet, Nearktikus Régió. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig csak a Dunántúl nyugati felén gyűjtötték. Még nem találtuk meg a Keleti- és a Déli-Bakonyban.

Főleg pusztai jellegű élőhelyeken, fás pusztákon, nyílt területeken, réteken, legelőkön található.

Virágválasztása: *Mentha aquatica*, *Poa nemoralis*, *Potentilla erecta*, *Salix alba*.

Lelőhelyei: Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♂, TS, +MAL – Kőmagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1999.08.14., 1♂, TS.

Sphaerophoria interrupta (Fabricius, 1805)
[Syn. *Sphaerophoria menthastri* (Linnaeus, 1758)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távól-Kelet, Mongólia, Kína, Japán, Észak-Afrika, Észak-Amerika. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), hazai adatainak többsége hegyvidékekről származik. Érdekes, hogy a Bakonyvidék viszonylag kevés pontjáról, eddig csak az Északi- és a Déli-Bakonyból sikerült kimutatni.

Külföldi adatok alapján főleg nyílt területekre jellemző faj, de a Bakonyvidéken szinte kizárólag erdőkben, tisztásokon, erdőszéleken találtak.

Imágóját április közepétől augusztus közepéig gyűjtötték. Valószínűleg több nemzedéke van.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Allium ursinum*, *Carex praecox*, *Cirsium arvense*, *Cruciata laevipes*, *Euphorbia cyparissias*, *Persicaria minor*.

Lelőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Curgó-kút: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1992.05.25., 1♂, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 2♂, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♂, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♂, TS; 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 1♂, TS – Szarvaskút: 1998.07.07., 1♂, RV; 1998.07.07., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 2♂, TS, +MAL.

Sphaerophoria loewi Zetterstedt, 1843

Elterjedése: Európa (elsősorban Észak- és Közép-Európa), Kazahsztán, Közép-Ázsia, Mongólia. Egész elterjedési területén lokális és ritka. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), az ország kevés pontjáról gyűjtötték. Faunára újként a Bakonyvidékről, a Tihanyi-félszigetről közölték (Tóth 1990). Korábban ismert hazai adatai alapján inkább sík vidéki zengőlélynak tűnt, de újabban előkerült a Magas-Bakonyból is.

Biotíválasztását nem ismerjük, valószínűleg előnyben részesíti a vizes, vagy legalábbis nedves élőhelyeket.

Imágóját május elejétől augusztus végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Butomus umbellatus*, *Carex elata*, *Scirpus lacustris* subsp. *lacustris*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Dongó-mező: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♀, TS, +MAL – Külső-tó (Tihany): 1978.06.18., 1♂, TS.

Sphaerophoria philanthus (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), eddig csak a Nyugat-magyarországi-peremvidék több pontján és a Magas-Bakonyban gyűjtötték.

Előhelyválasztását nem ismerjük kielégítően, valószínűleg elsősorban erdős vidékeken él.

Lelőhelye: Zirci-arborétum: 1990.08.30., 1♂, TS, +MAL.

Sphaerophoria rueppellii (Wiedemann, 1830)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Kisázsia, Szíria, Afganisztán, Mongólia, Kína, Korea, Észak-Afrika. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), elsősorban az Alföldre jellemző zengőlégy.

Általában szárazabb pusztai jellegű, nyílt élőhelyeken, parlagokon él, de más biotópokban is megtalálható.

Lárvját a fekete répa-levéltetű (*Aphis fabae*) és a káposzta-levéltetű (*Brevicoryne brassicae*) telepeken találtuk.

Imágója május elejétől szeptember elejéig repül. Rajzásának kisebb maximuma augusztus elejére esik.

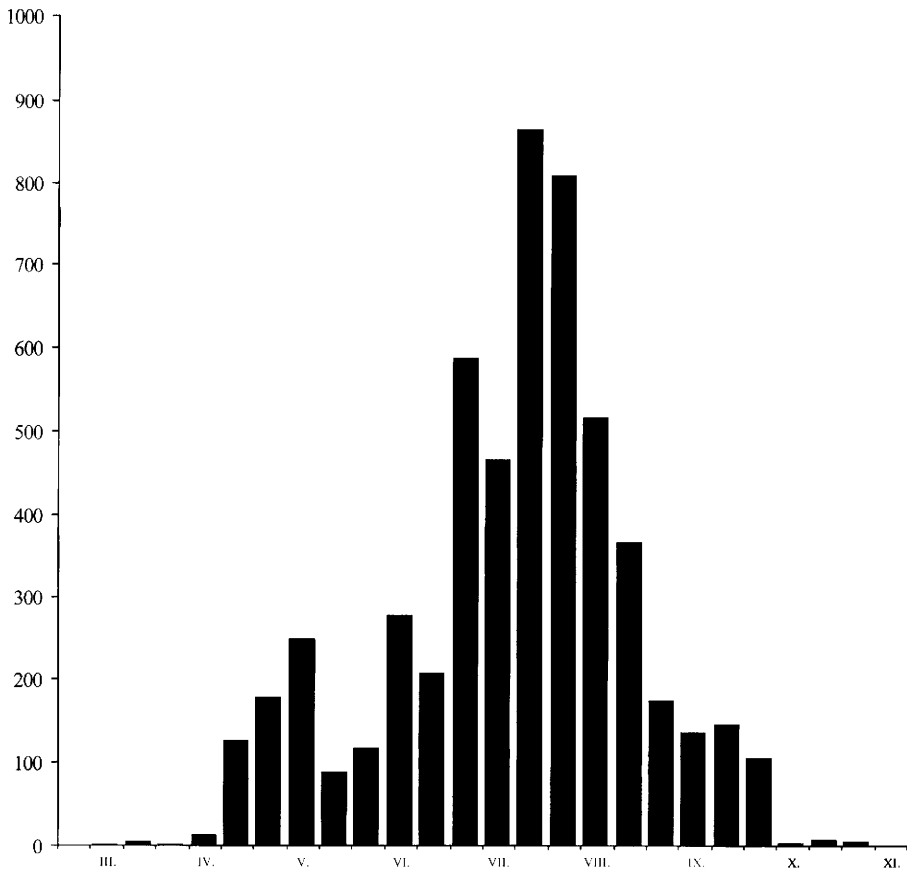
Virágválasztása: *Aster amellus*, *Chenopodium glaucum*, *Chenopodium album*, *Conium maculatum*, *Convolvulus arvensis*, *Medicago sativa*, *Myosotis palustris*, *Veronica hederifolia*.

A Bakonyvidékről első említése SZILÁDY (1941) dolgozatában található Tihanyból.

Lelőhelyei: Csobánc: 2000.08.03., 1♀, TS – Csószpusztai-tó: 1999.08.11., 1♀, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♀, CSM – Felső-bükk: 1999.09.04., 1♀, TS, +MAL – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.05.12., 1♀, TS; 1971.06.28., 1♂, TS; 1972.08.08., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.12., 1♂, TS – Külső-tó: 1983.07.10., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♀, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 1♀, TS, +MAL – Nemesvámos: 1956.08.31., 1♂, JT – Pannonhalma: 1975.07.15., 2♂, BK – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Rezi: 1983.08.01., 1♀, TS – Révfülpő: 1986.07.18., 3♂ 1♀, KG; 1986.07.27., 1♂, KG – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♀, TS.

Sphaerophoria scripta (Linnaeus, 1758) – Tarka darázslégy

Elterjedése: Holarktikus, Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Kis-Ázsia, Szíria, Afganisztán, Mongólia, Észak-Afrika, Orientális és Nearktikus Régió. Magyarországon igen gyakori előfordulása (V.), országsszerte gyűjthető.

71. ábra: A *Sphaerophoria scripta* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Eurytop, elsősorban nyílt területek tipikus faja, főleg szárazabb gyepekben található, de cserjésekben, erdőszéleken, sőt zárt erdőkben is előfordul. Szárazság- és melegkedvelő, a déli órákban is nagyon aktív.

Közép-Európában obligát vándorfajként tartják nyilván, egyes országokban tömeges vándorlását figyelték meg.

Lárvája erősen polifág, túlnyomórészt levéltetvekkel táplálkozik. A Bakonyvidéken a következő fajokon találtuk: *Aphis euonymi*, *Aphis fabae*, *Brevicoryne brassicae*, *Hyperomyzus lactucae*, *Myzus cerasi*, *Myzus persicae*, *Macrosiphum avenae*, *Uroleucon cichorii*.

Imágója március közepétől november elejéig repül. Valószínűleg legalább három, egybeolvadó nemzedéke van. Rajzásának maximuma július végére, augusztus elejére esik (71. ábra).

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 218 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 15, 16, 19, 20, 24, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 42, 43, 47, 48, 49, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 65, 67, 68, 70, 75, 78, 80, 82, 85, 91, 92, 93, 96, 98, 101, 102, 103, 104, 405, 106,

110, 114, 115, 116, 118, 120, 122, 130, 131, 132, 133, 142, 143, 145, 148, 157, 158, 159, 162, 163, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 175, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 192, 193, 200, 208, 209, 213, 214, 215, 218, 220, 221, 222, 225, 228, 233, 234, 235, 236, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 251, 253, 254, 257, 260, 265, 268, 269, 272, 273, 274, 275, 277, 278, 279, 286, 294, 299, 303, 305, 308, 312, 313, 315, 316, 321, 322, 323, 326, 327, 328, 331, 334, 335, 337, 338, 340, 341, 344, 347, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 358, 365, 366, 368, 369, 371, 373, 375, 376, 378, 379, 380, 382, 383, 384, 385, 386, 390, 391, 392, 396, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 408, 410, 411, 412, 414, 415, 416, 419, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 440, 441, 442, 443.

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 3♂ 2♀, CSM; 1979.07.25., 2♂, HAV; 1979.08.29., 2♂ 2♀, CSM; 1979.08.29., 1♂ 1♀, HAV; 1979.08.29., 5♂ 5♀, TS – Agár-tető: 1999.07.16., 6♂ 2♀, TS – Akasztó-domb: 1958.09.11., 1♂ 2♀, ZSIG; 1984.08.23., 1♀, HAV; 1984.08.23., 2♂, TS – Akli: 1983.04.21., 2♂, TS; 1998.07.07., 1♂ 3♀, RV – Alsómajor: 1984.08.11., 8♂ 1♀, TS – Alsóperepuszta: 1979.09.08., 1♂ 2♀, TS; 1983.04.23., 4♂ 5♀, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 4♂ 1♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 5♂ 4♀, TS – Aszófő: 1989.05.17., 4♂ 8♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1973.05.16., 3♂, TS – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Badacsony (Badacsonytomaj): 1987.07.30., 6♂ 6♀, PL; 1997.06.09., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Badacsonyörsi-öböl: 1976.07.29., 4♂ 22♀, TS – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1974.08.30., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.09.05., 1♂, KÁ; 1974.09.05., 1♀, TS; 1979.07.25., 4♂, HAV; 1979.08.15., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.25., 4♂ 1♀, TS; 1984.09.05., 3♂ 1♀, TS; 1984.09.19., 1♀, TS; 1989.06.08., 8♂ 2♀, TS – Bakonycsernye: 1972.07.26., 3♂ 1♀, VI – Bakonygyepes: 1974.08.13., 3♂, TI; 1974.08.13., 1♂, TS; 1980.05.07., 1♂ 2♀, TS; 1983.05.10., 31♂ 5♀, TS – Bakonyhána: 1973.08.14., 1♂, GYÖ; 1975.08.14., 1♂, GYÖ; 1986.08.31., 5♂ 2♀, TS – Bakonyoszlop: 1983.08.02., 1♂, TS – Bakonyzentkirály: 1974.09.09., 1♂, NÉ; 1989.09.21., 2♂ 5♀, TS – Bakonyzentlászló: 1959.07.28., 1♀, ZSIG; 1959.07.30., 2♂, MF; 1959.07.30., 1♂, ZSIG; 1960.05.17., 1♀, MF; 1992.06.10., 2♂ 7♀, TS – Balatonakali: 1958.07.07., 2♀, A – Balatonalmádi: 1965.08.02., 1♂, MM; 1968.07.08., 3♂ 3♀, PJ; 1986.06.30., 2♂ 1♀, KG; 1986.07.18., 6♂ 9♀, KG; 1986.07.27., 1♀, KG; 1986.08.11., 1♀, KG – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 2♂, ML – Balatonederics: 1984.07.30., 9♂ 5♀, TS; 1984.08.12., 8♂ 2♀, TS; 1987.07.31., 2♀, PL – Balatonfüred: 1974.07.18., 3♂, KÁ; 1974.07.18., 1♂, TS; 1976.07.29., 5♂ 1♀, TS; 1976.09.09., 4♀, TI; 1984.09.29., 5♂ 4♀, TS; 1989.09.26., 2♂ 1♀, TS – Balatonfűzfő: 1959.06.15., 1♂, MF; 1959.06.15., 3♂ 3♀, ZSIG; 1984.08.29., 1♂ 1♀, TS; 1984.08.30., 1♂ 1♀, TS – Balatoni-Gyermekközpont: 1984.06.30., 2♂ 1♀, TS – Balatonkenese: 1984.08.26., 2♀, SGY; 1986.07.27., 1♀, KG; 1987.08.02., 2♂, PL – Balatonszőlős: 1984.09.30., 5♂ 3♀, TS – Barnag: 1997.06.29., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Bazsi: 1998.05.03., 1♂ 3♀, TS – Belső-tó: 1980.07.09., 1♂ 1♀, CSM; 1980.07.09., 1♂, HAV; 1980.07.09., 1♂, SZNÉ; 1980.07.09., 5♂, TS; 1980.07.15., 6♂ 1♀, TS – Berzsényi-kút: 1973.08.02., 1♀, TS; 1974.07.14., 1♂, TS; 1974.08.14., 1♂, KÁ; 1975.07.30., 1♂, KÁ; 1976.07.12., 1♂, TS – Betekints-völgy: 1957.08.06., 1♀, PJ – Billegei-erdő: 1990.06.28., 7♂, VT; 1995.06.04., 1♂ 1♀, VT; 1995.08.12., 1♂, VT; 1995.08.16., 3♂ 5♀, VT; 1996.04.29., 1♂ 1♀, VT; 1996.05.30., 2♂ 3♀, VT; 1996.06.01., 2♂ 4♀, VT – Bocskor-hegy: 1973.08.19., 1♂, GYÖ; 1973.08.19., 1♂, GYNÉ – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♀, TS, +MAL – Borostyán-kút: 1990.04.24., 1♂, TS – Borzavár: 1972.07.26., 7♂ 10♀, TI; 1973.07.19., 2♂, BK; 1973.08.04., 1♂, GYNÉ; 1974.07.03., 1♂, BK; 1979.08.03., 1♂, BL – Bódé: 1964.06.23., 2♂ 1♀, TS; 1964.07.16., 3♂ 1♀, TS; 1964.08.15., 1♂ 1♀, TS; 1965.10.09., 1♂, TS; 1966.08.01., 1♂ 1♀, TS; 1968.08.06., 1♂, TS – Budatava:

1973.07.02., 1♂, TS; 1973.07.10., 1♂, TS; 1974.08.06., 13♂ 4♀, KÁ; 1974.08.06., 2♂, TS; 1976.07.26., 1♂ 1♀, TS; 1980.09.18., 1♂ 3♀, TS – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 7♂ 1♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1975.07.22., 1♂, LM; 1976.07.08., 1♂, KÁ – Büdös-kút: 1982.08.12., 4♂, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 2♂ 4♀, KÁ; 1975.05.09., 1♂, TS; 1975.07.29., 5♂ 3♀, KÁ; 1982.06.16., 1♂ 2♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1958.05.13., 1♂ 1♀, PJ; 1959.07.29., 1♀, ZSIG; 1971.05.23., 1♂, TS; 1972.08.09., 1♀, TS – Csabrendek: 1986.07.14., 1♂ 2♀, HAV – 1986.07.04., 1♀, SZU – Csalános-hegy: 1978.07.27., 5♂ 2♀, CSM – Csatka: 1963.07.27., 1♂, PJ – Csákány-hegy: 1997.07.15., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 2♂ 1♀, TS; 1987.09.18., 1♀, BL – Cseres: 1965.07.13., 8♂ 3♀, TS – Cser-hát: 1997.07.11., 9♂ 2♀, TS, +MAL – Cser-hegy: 1968.08.20., 2♀, TS – Cseri-erdő: 1975.07.22., 5♂ 3♀, TS – Cseszegtomaj: 1983.06.26., 6♂ 2♀, TS; 1984.07.22., 1♀, TE +MAL; 1984.07.22., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 1984.07.30., 21♂ 19♀, TS; 1984.08.04., 1♀, TE, +MAL; 1984.08.19., 4♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.24., 3♂ 5♀, TS, +MAL; 1984.08.30., 2♂ 2♀, TE, +MAL; 1984.09.11., 3♂ 8♀, TS, +MAL; 1984.09.30., 4♂ 10♀, TS, +MAL; 1985.05.23., 1♂ 2♀, TE, +MAL – Csesznek: 1970.10.26., 3♂ 1♀, TS; 1973.07.17., 1♂, BK; 1973.07.17., 1♂, KÁ; 1973.07.17., 1♂, TS, +MAL; 1976.08.20., 2♀, ZL; 1978.05.30., 2♀, KÁ; 1982.08.09., 2♂ 8♀, HAV – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 11♂ 5♀, TS, +MAL; 1999.05.18., 3♂ 1♀, TS – Csékúti-hegy: 1964.06.23., 4♂ 1♀, TS; 1997.05.01., 2♂ 11♀, TS, +MAL – Csékúti-legelő: 1964.06.23., 3♂ 2♀, TS; 1964.08.15., 2♂, TS; 1965.10.09., 3♂ 1♀, TS; 1968.08.06., 2♂, TS – Csilla-hegy: 1991.07.01., 1♀, VT – Csobánc: 1998.04.28., 3♀, TS, +MAL; 1999.07.15., 1♂ 4♀, TS – Csopak: 1960.08.17., 1♂, NF; 1960.08.18., 2♂, NF; 1960.09.26., 1♂, NF; 1968.07.30., 1♂, NI; 1984.07.01., 2♀, SGY; 1984.07.08., 1♂, SGY; 1985.08.23., 1♂, KG; 1989.07.21., 3♂ 5♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 3♂ 4♀, TS; 2000.04.13., 2♀, TS – Csóka-kő: 1983.08.01., 1♂, TS; 1983.09.11., 1♀, TS – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1979.06.30., 1♂ 3♀, TS – Csúcs-hegy: 1958.06.06., 1♀, MF; 1983.04.24., 2♂ 2♀, TS; 1984.07.07., 6♂ 18♀, TS; 1984.09.29., 8♂ 3♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 2♀, TS, +MAL – Diósi-rétek: 1984.10.01., 3♂ 7♀, TS; 1985.07.09., 1♂, KÁ – Diszel: 1984.07.30., 2♂ 4♀, TS – Disznó-domb: 1997.05.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 4♂ 3♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 1♀, TS – Dudar: 1973.07.04., 2♂, KÁ; 1973.07.24., 2♂, BK; 1973.07.24., 11♂, KÁ; 1973.07.24., 1♂, TS – Durrogó: 1997.08.14., 6♂ 2♀, TS, +MAL – Edericsi-hegy: 1999.08.17., 4♂ 1♀, TS – Elő-erdő: 1972.08.18., 1♀, BJ; 1973.08.13., 2♀, BJ – Eperjes: 1984.08.08., 12♂ 4♀, TS; 1984.09.28., 12♂ 5♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 1♂ 7♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 2♂ 3♀, TS; 1980.05.13., 1♂, HAV; 1980.05.13., 2♀, TS; 1982.07.03., 2♂, TS; 1983.05.13., 2♂, TS; 1983.05.13., 6♂ 2♀, TS, +MAL; 1986.08.08., 16♂ 8♀, TS; 1992.05.25., 1♂ 4♀, TS; 1997.05.18., 1♂ 3♀, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 4♂, TS; 1976.07.28., 23♂ 24♀, TS; 1976.08.25., 1♀, KÁ; 1978.07.27., 4♀, CSM; 1978.08.10., 1♀, HAV; 1978.08.10., 2♂ 2♀, KÁ; 1984.08.19., 12♂ 8♀, TS – Fehérvárcsurgó: 1979.06.16., 3♂ 1♀, CSM; 1979.06.16., 1♂, TS; 1979.06.30., 1♂ 2♀, CSM – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.03., 2♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékálla): 1986.06.22., 3♂ 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 1♂ 1♀, HAV – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 2♀, TS – Feketevízpuszta: 1979.06.30., 2♂ 4♀, CSM; 1979.06.30., 2♂ 2♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Felsőpere: 1972.07.23., 1♂, TS; 1999.08.11., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1972.07.09., 4♂ 6♀, TS; 1973.07.10., 1♀, PL; 1983.04.30., 3♂ 4♀, TS; 1983.05.01., 18♂ 8♀, TS; 1984.07.08., 5♂ 1♀, TS; 1985.07.04., 1♂, KÁ; 1991.08.13., 2♂ 1♀, TS; 1993.05.02., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyzentlászló): 1959.07.28., 1♀, ZSIG; 1983.04.30., 6♂,

TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 1♂, TS; 1972.07.16., 1♂, TS; 1972.07.30., 1♂, TS; 1973.07.10., 1♀, BZS; 1973.07.10., 1♀, PL; 1973.08.27., 1♂, KÁ; 1973.08.27., 1♀, TI; 1975.07.09., 2♂, HM; 1973.08.27., 1♀, TS; 1975.08.28., 5♂ 6♀, KÁ; 1975.08.28., 5♂ 4♀, TI; 1975.08.28., 1♂, TS; 1977.04.07., 1♂, TS; 1977.08.28., 7♂ 18♀, TS; 1978.05.31., 2♂, KÁ; 1978.07.23., 5♂, CSM; 1978.07.23., 11♂ 4♀, TS; 1980.04.17., 1♂, TS; 1983.04.20., 1♂ 1♀, TS; 1983.04.30., 2♂ 1♀, TS; 1983.05.10., 1♀, PA; 1983.08.07., 1♀, SZD; 1984.06.03., 1♀, TS; 1984.07.24., 6♂ 9♀, HAV; 1989.09.12., 7♂ 11♀, TS – Fenyős-domb: 1990.04.28., 1♀, NL; 1991.05.24., 2♂, VT; 1991.06.20., 10♂ 5♀, VT; 2000.08.02., 6♂ 1♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂ 7♀, TS, +MAL – Füredi-öböl: 1958.05.15., 2♂, ES – Füzeti-tó: 1970.08.03., 2♂, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 4♂ 3♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 3♂ 1♀, KÁ; 1974.08.14., 1♂, TS; 1975.07.30., 1♂, KÁ; 1976.08.23., 2♂, TS; 1984.08.29., 1♂ 1♀, TS; 1988.05.25., 5♂ 4♀, TS; 1990.04.15., 1♂, TS – Gaja-völgy (Bakonynána): 1974.08.29., 2♂ 3♀, KÁ; 1974.08.29., 1♀, TS – Ganna: 1982.10.06., 19♂ 14♀, TS – Gejzírmező: 1983.04.17., 1♂, TS; 1983.05.17., 1♂ 1♀, TS; 1983.06.12., 28♂ 8♀, TS; 1983.07.10., 2♂, TS; 1984.07.07., 16♂ 19♀, TS – Generál erdő: 1971.07.02., 2♂, TS; 1972.08.06., 3♂ 4♀, TS; 1975.08.01., 2♂ 3♀, KÁ; 1975.08.01., 7♂ 6♀, LM; 1985.05.25., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonymbél): 1958.06.14., 2♂ 2♀, PJ; 1960.05.20., 1♂, ZSIG; 1976.05.11., 2♂, TS; 1982.08.03., 1♀, RNÉ; 1983.05.12., 3♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 16♂ 3♀, TS, +MAL; 1985.08.10., 2♂, BÁK; 1990.06.18., 1♂ 3♀, NL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 13♂ 17♀, TS; 1984.08.08., 22♂ 17♀, TS – Gézaháza: 1972.07.04., 1♂ 1♀, TS; 1974.08.08., 1♂, KÁ; 1983.05.11., 17♂ 10♀, TS – Gödrös: 1958.10.12., 2♀, ZSIG – Gróf-rét: 2000.08.03., 3♀, TS – Gulya-domb: 1963.04.27., 1♂, PJ; 1963.06.27., 2♂, MM – Gyepükaján: 1988.08.20., 9♂ 5♀, TS – Gyökeres-árok: 1967.05.04., 1♂, PJ – Gyulafirátót: 1980.06.11., 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1972.08.08., 1♂, KK; 1972.08.08., 3♂, TS; 1990.07.17., 2♂, TS – Gyulakeszi: 1997.07.09., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Hajmápuszta: 1972.05.19., 1♂, TS; 1972.06.12., 2♂, TS; 1974.08.08., 2♂ 5♀, KÁ; 1974.08.08., 1♂, TS; 1978.07.26., 1♀, DBP; 1978.07.26., 1♀, A – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 1♂ 3♀, TS – Hatosi-dűlő: 1989.07.17., 2♂ 1♀, VT – Három-hegy: 1975.07.26., 1♂, LM; 1975.07.26., 8♂ 5♀, TI; 1975.07.26., 1♀, TS; 1978.08.01., 2♀, KÁ; 1978.08.01., 2♂ 1♀, SZU; 1978.08.23., 1♀, CSM; 1989.06.25., 2♂ 7♀, TS – Hárskút: 1970.09.30., 2♂, TS; 1983.05.13., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1990.07.05., 1♂, NL; 1991.08.14., 1♂, TS – Hegymagas: 1997.07.10., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Herend: 1988.08.08., 2♀, TS – Hétházpuszta: 1972.06.06., 1♂, TS; 1973.06.03., 1♂, TS; 1973.07.15., 1♂, TS; 1975.07.22., 3♂ 4♀, LM; 1975.07.22., 7♂ 6♀, KÁ; 1975.07.22., 3♂ 8♀, TI; 1975.07.22., 8♂ 13♀, TS; 1979.06.06., 1♂, TS – Hévíz: 1957.07.13., 2♂ 3♀, TGY; 1957.07.15., 1♀, MF; 1957.07.16., 4♂ 7♀, TGY; 1957.07.18., 1♂ 6♀, TGY; 1957.07.19., 5♂ 6♀, TGY; 1958.08.31., 1♂, MF; 1975.09.15., 1♂ 4♀, KÁ; 1975.09.15., 1♀, TS; 1977.09.15., 3♂ 1♀, TS; 1982.06.28., 3♂ 4♀, TS; 1984.07.30., 16♂ 5♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 1♂ 1♀, MF; 1957.07.15., 1♂ 1♀, ZSIG; 1982.07.25., 48♂ 14♀, TS; 1982.07.29., 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1957.08.28., 2♀, PJ; 1970.06.26., 1♂, TS – Homokbödöge: 1979.08.25., 37♂ 28♀, TS; 1980.05.07., 1♂, TS; 1980.07.30., 8♂ 2♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♂, TS; 1983.04.26., 2♂, TS – Huszárokelpuszta (Ugod): 1980.08.21., 2♂, TS; 1989.09.02., 1♀, TS – Iharkút: 1963.05.28., 2♂, PJ – Inota: 1979.09.18., 1♂, TS; 1983.08.18., 1♂, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 2♂, CSM; 1980.05.22., 2♀, TS; 1980.05.27., 1♂, TS; 1980.07.31., 4♂ 1♀, CSM; 1980.07.31., 3♂ 1♀, HAV; 1981.07.16., 6♂ 5♀, HAV – Jáger-rét: 1981.05.04., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.15., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.18., 1♀, TS,

+MAL; 1981.07.07., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.25., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.01., 2♀, TS, +MAL; 1981.08.03., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.06., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.11., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.08.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.24., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.08.25., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.31., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.05., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1982.07.07., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.24., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.28., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.06., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.30., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.12., 1♂, TS, +MAL; 1983.08.22., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.19., 2♂, TS; 1984.08.20., 8♂ 3♀, TS – Jókaibánya: 1957.07.25., 2♂ 4♀, TS; 1957.07.28., 2♀, TS; 1957.08.06., 1♂, TS; 1959.07.28., 8♀, TS; 1959.08.06., 1♂ 3♀, TS; 1964.05.01., 1♂, TS; 1988.08.08., 3♂ 2♀, TS – Kab-hegy: 1965.10.10., 1♀, TS; 1966.08.02., 1♂, TS – Kakas-hegy (Fenyőfő): 1973.09.07., 3♂ 6♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1982.06.24., 2♂, TS – Kalapmező: 1989.07.30., 3♂ 1♀, VT – Kapolcs: 1984.07.30., 19♂ 14♀, TS; 1984.08.16., 9♂ 5♀, TS – Kardosrét: 1971.06.26., 1♂, TI; 1971.06.29., 1♂, TS; 1973.07.19., 1♂ 1♀, BK; 1973.07.30., 8♂ 4♀, TP; 1973.08.07., 1♂, GYÖ; 1973.07.07., 1♂, GYNÉ; 1973.08.07., 1♂, TS; 1974.07.08., 6♂, BK; 1983.05.06., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 4♂ 8♀, TS, +MAL – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 1♀, NL – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂, PA – Kemencés-part: 1976.07.29., 1♂, TS; 1984.08.12., 3♂ 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1975.09.22., 1♂, TS; 1990.07.15., 1♀, TS – Keresztúri-rét: 1974.09.09., 1♂, KÁ – Kerteskő: 1974.07.02., 1♂, TS – Keszthely: 1954.05.12., 1♀, JT; 1954.07.26., 1♂ 3♀, JT; 1954.08.18., 2♀, JT; 1956.06.27., 1♀, JT; 1957.08.18., 1♀, JT; 1967.07.19., 4♀, SGY; 1976.09.08., 3♂ 7♀, TS; 1982.06.12., 6♂ 3♀, A; 1982.06.28., 1♂ 1♀, TS; 1982.08.11., 4♂ 2♀, A; 1982.08.15., 2♀, A; 1982.08.18., 2♂ 3♀, A; 1983.08.20., 2♂ 2♀, A; 1984.07.02., 1♂ 1♀, A; 1984.07.03., 4♂, SGY; 1984.07.29., 1♀, KZ; 1984.08.29., 1♀, SGY; 1984.08.31., 1♂, SGY; 1985.07.03., 1♀, SGY; 1985.07.04., 2♂ 1♀, SGY; 1985.07.30., 1♂ 1♀, A, +TÁL; 1986.06.30., 2♂ 3♀, KG; 1986.07.04., 1♀, KG; 1986.08.22., 2♀, SGY; 1986.08.30., 1♀, KG – Keszthelyi-hegység: 1955.09.29., 1♂ 3♀, JT – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 7♂ 3♀, TS, +MAL – Kígyós-völgy: 1997.08.03., 4♂ 6♀, TS, +MAL – Kiliántelep: 1982.07.29., 1♂, TS – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 1♂, TS; 1978.08.24., 1♀, CSM; 1978.08.24., 1♀, HAV; 1978.08.24., 1♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 3♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tapolca): 1989.07.20., 1♂ 3♀, VT – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♂, PA; 1983.04.17., 1♀, TS; 1983.04.26., 3♂ 4♀, TS; 1983.04.26., 10♂ 7♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 1♂ 3♀, TS; 1983.05.21., 3♀, TS, +MAL; 1984.06.30., 5♂ 4♀, TS; 1991.05.24., 1♂, TS – Kis-erdő-tető: 1971.06.26., 3♂, TS; 1983.05.15., 5♂, TS; 1984.07.07., 8♂ 12♀, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♂, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 2♂ 6♀, TS – Kis-tó: 1979.09.10., 3♂ 1♀, TS – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS; 1976.07.12., 1♂ 2♀, KÁ – Kopasz-hegy (Bakonyszücs): 1981.05.18., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1974.07.18., 1♀, KÁ; 1974.07.18., 1♂, TS; 1977.07.04., 2♀, TS; 1977.07.25., 1♂ 4♀, KÁ; 1977.07.25., 1♀, NYJ; 1977.07.25., 1♀, TS; 1977.09.15., 1♂ 1♀, KÁ; 1977.09.15., 3♂ 3♀, TS; 1977.09.16., 3♂ 1♀, TS; 1978.06.22., 1♂, TS; 1978.08.17., 2♂ 2♀, TS; 1979.07.16., 6♂ 8♀, TS; 1979.07.21., 2♂, TS; 1979.07.26., 3♂ 3♀, TS; 1980.07.04., 2♀, TS; 1980.07.12., 4♂ 8♀, TS; 1982.08.31., 2♂ 1♀, TS; 1984.06.30., 2♂ 1♀, TS; 1988.08.03., 1♀, TS – Kovács-erdő: 1965.06.28., 2♂, TS; 1966.08.14., 1♂, TS; 1974.06.19., 1♂ 2♀, TS – Köcsi-tó: 1979.07.01., 3♀, CSM – Kőkenyes: 1982.07.04., 16♂ 12♀, TS; 1999.09.05., 6♂ 8♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 1♀, TS; 1966.06.29., 2♂ 5♀, TS; 1967.07.17., 1♂, TS; 1980.06.07., 1♀, TS; 1988.07.29., 5♂ 4♀, TS – Kő-árok: 1957.05.21., 1♂, ML – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂ 5♀,

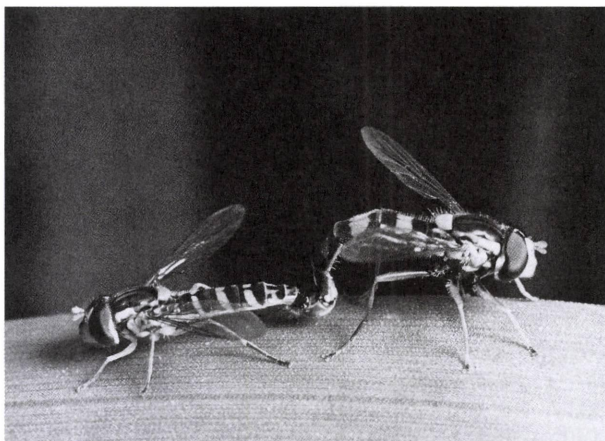
72. ábra: Az Óvár nyugati lejtője a Tihanyi-félszigeten

TS – Kómagas: 1998.04.26., 2♀, TS; 2000.08.02., 6♂ 1♀, TS – Kómosó-hegy: 1999.04.27., 4♀, TS, +MAL – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♀, KÁ – Kőrös-hegy: 1971.08.15., 1♀, TS; 1973.08.18., 1♂ 1♀, GYÖ – Köves-földek: 1984.07.04., 11♂ 18♀, TS; 1984.10.01., 12♂, TS – Köveskál: 1997.07.12., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Köveskáli-hegy: 1997.07.12., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1989.09.31., 3♂ 8♀, TS; 1992.07.29., 8♂ 14♀, TS – Külső-tó: 1958.06.04., 2♂ 2♀, MF; 1958.06.04., 2♂, ZSIG; 1972.07.05., 2♂, TS; 1972.07.19., 2♂, TS; 1974.08.04., 5♂ 8♀, TS; 1976.07.26., 1♂, TS; 1976.08.01., 1♀, TS; 1976.08.02., 2♂ 1♀, TS; 1976.08.15., 5♂, TS; 1976.08.25., 1♂, TS; 1977.07.25., 2♂ 1♀, KÁ; 1977.07.25., 1♂, NYJ; 1977.07.25., 13♂ 7♀, TS; 1978.06.18., 2♂, TS; 1978.09.14., 2♂ 2♀, CSM; 1979.06.13., 1♀, TS; 1979.07.19., 4♂ 3♀, CSM; 1979.08.30., 2♂ 2♀, CSM; 1979.08.30., 1♂ 2♀, HAV; 1979.08.30., 3♂ 3♀, TS; 1980.07.09., 3♂ 1♀, TS; 1980.07.16., 2♂ 2♀, CSM; 1983.04.26., 2♂, HAV; 1983.05.07., 1♂ 6♀, PA; 1983.05.21., 1♂ 1♀, TS; 1983.06.03., 1♂ 3♀, TS; 1983.07.04., 34♂ 14♀, TS; 1983.07.10., 3♂ 2♀, TS; 1983.08.01., 1♂, TS; 1984.07.01., 1♂ 1♀, TS; 1984.08.23., 1♀, HAV; 1984.08.23., 2♂ 2♀, TS; 1984.09.18., 1♀, HAV; 1984.09.19., 1♀, HAV; 1984.10.01., 2♂ 2♀, HAV; 1984.10.01., 2♀, TS; 1984.10.02., 6♂ 5♀, TS; 1985.06.24., 1♂, TS; 1985.07.10., 1♀, TS; 1985.07.25., 2♂ 1♀, TS; 1985.08.30., 1♂ 1♀, TS; 1986.06.11., 2♂, TS; 1986.08.06., 17♂ 24♀, TS; 1989.04.14., 1♂, TS; 1989.06.04., 1♂, TS; 1989.06.20., 5♂ 11♀, TS; 1989.06.21., 1♂, PL; 1989.07.21., 3♂ 7♀, TS; 1989.07.27., 1♂, TS; 1989.08.01., 24♂ 43♀, TS; 1989.09.18., 5♂ 2♀, TS; 1990.06.21., 7♀, NL; 1990.06.24., 4♂ 2♀, TS; 1996.05.08., 4♂ 1♀, TS – Laposok: 1966.06.27., 1♂, PJ – Lesenceistvánd: 1974.04.10., 1♂, TS – Litér: 1989.05.19., 3♀, TS – Lókút: 1975.05.10., 14♂ 1♀, TS – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 1♂ 4♀, TS, +MAL –

Malom-völgy (Eplény): 1972.04.24., 1♂, TS; 1972.07.02., 5♂ 14♀, TS; 1974.04.23., 1♂, KÁ; 1974.05.08., 2♂, KÁ; 1974.05.08., 2♂ 1♀, TS; 1974.07.12., 1♂, BK; 1974.09.02., 1♂, KÁ; 1974.09.02., 5♂ 8♀, TS; 1976.05.10., 3♂, TS; 1978.05.04., 1♂, CSM; 1978.05.23., 2♂, KÁ; 1978.06.08., 1♀, KÁ; 1979.06.19., 1♂ 1♀, CSM; 1979.06.19., 3♂ 1♀, HAV; 1979.06.19., 1♀, TS; 1980.05.20., 2♂ 1♀, TS; 1980.08.17., 10♂ 55♀, TS; 1981.06.23., 2♂ 1♀, TS; 1982.06.20., 27♂ 13♀, TS; 1982.07.04., 3♂ 2♀, TS; 1986.08.09., 2♂ 4♀, TS – Márkó: 1972.04.30., 2♂, TS – Mecsértelep: 1962.08.08., 2♂, PJ – Meleg-hegy: 1998.05.03., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1986.07.05., 1♂, HAV; 1986.07.17., 1♂ 1♀, HAV; 1987.07.08., 1♂, HAV; 1987.07.10., 1♂, HAV; 1987.07.11., 4♂, HAV; 1987.07.12., 3♂, HAV; 1989.04.23., 1♀, TS – Mencshely: 1984.06.30., 4♂, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♂, TS; 1972.08.31., 1♂, TS – Miklád: 1967.08.16., 1♂, PJ; 1999.11.01., 1♂ 4♀, TS – Mogyorós-domb (Herend): 1966.04.27., 2♂, PJ – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 5♂ 12♀, TS; 1989.09.17., 6♂ 4♀, TS; 1992.06.11., 4♂ 12♀, TS; 1993.06.29., 1♂ 1♀, TS; 1994.06.16., 18♂ 54♀, TS; 1995.06.18., 2♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♂, SNÉ – Monostorapáti: 1984.07.30., 7♂ 4♀, TS; 1986.04.27., 1♂, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♂, BK; 1974.07.04., 1♂, KÁ; 1974.07.04., 1♂, TS – Monoszló: 1969.07.09., 1♂, PJ – Móroctető: 1969.07.18., 1♂, PJ – Nagydém: 1988.09.30., 1♀, TS – Nagy-Láz-hegy: 1969.05.21., 1♂, PJ – Nagy-mező (Balatonfüred): 1966.07.19., 3♂, TS; 1975.08.03., 4♂ 6♀, TS; 1978.04.30., 4♂, TS; 1978.05.07., 1♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.07.25., 4♂ 7♀, TS – Nagytárkánypuszta: 1986.07.16., 2♂, KÁ; 1986.07.16., 1♂, SZU; 1987.07.11., 7♀, HAV; 1987.07.11., 1♀, KÁ; 1987.07.11., 2♂, SZU – Nagy-tó: 1971.05.27., 2♂, TS; 1974.07.04., 2♂, BK; 1979.06.28., 1♂ 2♀, TS; 1980.06.08., 1♀, TS; 1985.05.21., 1♂, TS; 1985.07.25., 1♂ 3♀, TS; 1985.08.10., 5♂ 2♀, TS; 1986.05.18., 2♂ 1♀, TS; 1986.07.09., 2♂, TS; 1988.07.29., 1♂ 5♀, TS; 1993.06.30., 1♂, TS – Nagyvázsony: 1960.05.26., 1♂ 1♀, PJ; 1984.08.12., 2♀, TS; 1985.05.21., 2♂, TS; 1985.07.24., 1♂ 1♀, TS; 1985.05.30., 2♂ 3♀, TS – Nemesvita: 1984.07.30., 4♂ 3♀, TS – Némethánya: 1972.06.21., 1♂, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 2♀, TS – Nyereg-hegy: 1984.10.01., 2♂ 4♀, TS – Nyíres: 1997.07.05., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Nyírespuszta: 2000.03.27., 5♀, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 19♂ 15♀, TS; 1985.05.05., 2♂ 2♀, TS – Olaszfalu: 1975.05.16., 2♂, KÁ; 1980.05.20., 1♂ 1♀, TS; 1982.07.04., 3♂ 2♀, TS – Óvár: 1962.06.12., 1♂, SÁ; 1983.06.30., 5♂ 3♀, HAV – Ócs: 1984.09.30., 3♂ 2♀, TS – Ördög-árók: 1974.05.04., 1♂, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♂ 2♀, TS – Öreg-Futóné: 1969.07.18., 1♂, PJ; 1988.08.07., 1♂ 2♀, TS – Öreg-hegy (Aszfó): 1997.08.23., 4♂ 7♀, TS, +MAL – Öreg-hegy (Balatonalmádi): 1989.09.17., 1♂ 1♀, TS – Öreg-hegy (Balatonfüred): 1989.07.02., 4♂, VT – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1992.05.17., 1♂, PA; 1993.06.26., 2♂ 3♀, TS – Öreg-hegy (Vászoly): 1990.05.06., 1♂, NL – Öreg-séd: 1974.09.13., 2♀, TS; 1975.09.29., 1♀, TS; 1979.09.13., 3♂, TS; 1979.09.14., 3♂, HAV; 1980.09.09., 1♀, TS; 1984.07.11., 29♂ 16♀, TS, +MAL; 1986.06.24., 1♀, TS; 1988.08.07., 2♂ 3♀, TS; 1989.07.25., 1♀, NL; 1989.07.25., 8♂, TS; 1989.10.23., 1♂ 1♀, TS; 1998.07.07., 3♂ 2♀, RV; 1998.07.07., 11♂ 4♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♂, TS – Pálhálás: 1972.08.06., 1♂, TS; 1982.06.18., 3♂ 3♀, TS; 1989.07.26., 13♂ 3♀, NL; 1989.07.26., 13♂ 2♀, TS; 1989.09.10., 2♂, TS; 1990.08.28., 4♂ 3♀, TS – Pap-rét: 1985.05.21., 1♀, TS; 1985.08.10., 3♂, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 4♂ 4♀, BK; 1975.07.15., 7♂ 3♀, HM; 1975.07.15., 2♂, KÁ; 1975.07.15., 7♂ 2♀, TI; 1983.06.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1983.06.01., 1♂, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 4♀, TS – Pápateszér: 1973.08.11., 4♂ 5♀, BJ – Part-fő: 1971.07.17., 3♂, TS; 1986.06.04., 1♀, SZU – Pénzesgyőr: 1974.06.11., 1♂, TS; 1979.07.18., 5♂ 3♀, TS; 1986.08.07., 39♂ 55♀, TS, +MAL – Pető-hegy: 1977.07.12., 3♂,

NÉ – Pintér-hegy: 1971.07.07., 1♂, TI; 1971.07.20., 1♀, TS; 1976.05.16., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1972.07.16., 2♂, TS; 1983.04.30., 2♂ 5♀, PA; 1983.04.30., 1♀, TS; 1984.07.08., 6♂ 3♀, TS; 1985.07.04., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1979.08.29., 1♀, HAV; 1979.08.29. 3♂ 1♀, TS – Polányi-hegy: 1997.08.03., 4♂ 3♀, TS – Porva: 1977.09.02., 3♂ 3♀, KÁ; 1977.09.02., 1♂ 2♀, TI; 1977.09.02., 3♂ 15♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1971.05.17., 1♂, TS; 1971.08.26., 1♂, TS; 1972.07.15., 1♀, RL, +FÉNY; 1972.07.18., 3♂, TS; 1975.07.21., 2♂, LM; 1975.07.21., 1♂, KÁ; 1982.08.05., 1♀, TS – Pula: 1984.09.30., 2♂ 3♀, TS – Pusztamiske: 1985.07.12., 6♂ 2♀, TS – Púpos-hegy: 1987.07.12., 2♂, HB; 1987.07.12., 1♂ 4♀, KÁ; 2000.07.26., 5♂ 1♀, TS – Ravazd: 1991.07.30., 1♂, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 4♂ 2♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 2♂ 4♀, KÁ; 1974.09.05., 4♂ 3♀, TS – Rendeki-hegy: 1986.07.12., 2♂, HAV; 1986.07.15., 1♂ 1♀, SZU; 1986.07.17., 1♀, HAV – Rezi: 1963.07.16., 2♂, PJ; 1977.08.25., 2♂, KÁ; 1983.08.01., 1♂, TS – Révfülp: 1974.09.03., 1♂, TS; 1986.07.18., 6♂ 7♀, KG; 1986.07.27., 3♂, KG – Réz-hegy: 1985.08.06., 3♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.13., 1♂, BK; 1975.07.13., 2♂ 3♀, HM; 1975.07.14., 1♂, HM – Sajkod: 1957.05.06., 1♂ 6♀, MF; 1957.05.06., 1♀, ZSIG; 1979.09.20., 5♂ 2♀, TS; 1982.08.15., 1♀, HAV – Savanyú-kútidűlő: 1995.05.04., 4♂ 1♀, TS – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 2♂ 6♀, TS – Sáska: 1962.07.18., 2♂, PJ – Sás-rét: 1997.07.13., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Sokorópátka: 1985.08.06., 3♂ 1♀, TS; 1988.09.30., 1♂ 5♀, TS – Somhegy: 1978.08.16., 1♂ 1♀, TS – Sós-köves: 1983.05.29., 2♂ 3♀, PA – Sümegecsehi: 1985.08.05., 3♂ 8♀, TS – Sűrű-haraszti: 1978.06.20., 1♂ 1♀, VT; 1990.07.12., 3♂ 2♀, VT – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 1♂, GYNÉ – Szarkádi-erdő: 1984.10.01., 4♂ 7♀, TS – Szarkádi-part: 1958.08.30., 1♂ 1♀, MF – Szarvaskút: 1979.06.12., 1♂, TS; 1982.06.29., 5♂, TS; 1983.05.12., 19♂ 4♀, TS; 1983.05.12., 1♂ 7♀, TS, +MAL; 1984.07.10., 5♂ 4♀, HAV; 1984.07.10., 33♂ 43♀, TS +MAL; 1984.07.11., 16♂ 17♀, TS, +MAL; 1984.08.04., 6♂ 8♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 14♂ 3♀, TS, +MAL; 1984.08.06., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.07., 9♂ 15♀, TS; 1984.08.08., 3♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.09., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.10., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.10., 2♂, HAV; 1984.08.11., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.12., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.13., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.14., 1♂ 5♀, TS, +MAL; 1984.08.16., 2♂ 4♀, TS, +MAL; 1984.08.18., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.20., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.22., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 1♂ 6♀, TS, +MAL; 1984.08.29., 2♂, TS, +MAL; 1984.09.02., 5♂ 11♀, TS, +MAL; 1986.06.28., 2♂ 2♀, TS; 1989.10.23., 1♂, TS; 1997.05.18., 2♀, TS; 1998.07.07., 3♂, 5♀, RV; 1998.07.07., 6♂ 2♀, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 5♂, TS; 1971.05.06., 1♂, TS; 1979.08.07., 2♂, BL – Szár-hegy: 1975.08.14., 2♂ 3♀, KÁ; 1975.08.14., 12♂ 14♂, TS – Szent-György-hegy (Hegymagas): 1984.07.04., 3♂ 8♀, TS – Szent-György-hegy (Kisapáti): 1991.06.28., 9♂, A; 1991.07.08., 1♂, VT – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.07.04., 11♂ 11♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1958.09.02., 1♂, MF; 1960.08.01., 3♀, SÁ; 1964.07.09., 2♂ 5♀, SÁ; 1979.07.12., 2♀, CSM; 1979.07.12., 1♀, HAV; 1989.07.29., 1♀, NL – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 1♂ 8♀, TS – Széki-erdő: 1980.08.16., 2♂, TS; 1991.04.16., 1♂, KÁ – Széles-árok: 1966.09.25., 4♂, 1♀, TS, +MAL – Szigliget: 1973.07.24., 1♀, MF; 1976.07.22., 2♂, TS; 1982.06.28., 1♂, TS; 1984.07.08., 1♂ 2♀, SGY; 1984.08.12., 1♀, SGY; 1986.07.16., 1♂, PL; 1986.07.27., 2♀, KG – Szigligeti-arborétum: 1964.06.30., 1♂, PJ; 1970.08.14., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 2♂ 1♀, TS – Szőlő-mál: 1991.08.07., 2♂ 6♀, KÁ – Taliándörögd: 1984.07.30., 9♂ 6♀, TS – Tapolca: 1987.06.05., 7♂ 15♀, VT; 1987.09.26., 16♂, VT; 1990.03.11., 1♀, NL; 1990.06.12., 2♂ 3♀, NL; 1990.07.14., 1♂ 5♀, NL – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 8♂ 3♀, TS; 1991.05.22., 1♀, VT; 1996.05.07., 2♂ 2♀, VT; 1996.06.16., 1♂ 2♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1989.08.05., 1♂, NL; 1990.06.12.,

3♂ 2♀, NL – Tálodi-erdő (Pula): 1964.07.23., 1♂, PJ; 1990.06.04., 3♂ 7♀, VT – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1984.07.30., 3♂ 2♀, TS; 1997.08.03., 3♂ 2♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 1♂, TS; 1966.08.13., 2♂, TS – Tépécs-hegy: 1986.04.27., 1♂, TS – Tés: 1991.07.10., 4♀, KÁ – Tihany: 1960.05.26., 1♀, ML; 1963.06.10., 2♂, PJ; 1970.06.05., 1♂, MF; 1971.06.27., 2♀, ML, +MAL; 1971.07.05., 3♂ 14♀, ML, +MAL; 1971.07.06., 3♂ 11♀, ML, +MAL; 1972.07.27., 1♀, ML, +MAL; 1975.07.30., 2♂ 3♀, LM; 1975.07.30., 12♂ 17♀, TS; 1976.08.23., 4♀, TS; 1978.07.12., 1♂ 1♀, TS; 1978.09.09., 1♀, CSM; 1979.04.23., 1♂, PL; 1984.06.01., 1♂, FI, +FÉNY; 1984.08.12., 4♂ 4♀, PA; 1985.07.28., 1♂, KG; 1986.06.30., 1♂ 1♀, KG; 1986.07.30., 1♂, KG; 1989.09.26., 2♂ 3♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 5♂ 4♀, TS; 1992.08.03., 1♂, TS – Tisztavíz-forrás: 1989.10.17., 1♂, TS – Timár-erdő: 1985.08.03., 2♀, TS – Tobruk: 1997.08.05., 9♂ 14♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 7♂ 4♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1989.08.02., 3♂ 2♀, NL; 1998.05.14., 4♂ 12♀, TS – Tótvázsony: 1997.08.17., 3♂ 2♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 6♂ 2♀, TS – Tüsképuszta: 1987.07.09., 1♂ 1♀, KÁ – Tündér-hegy: 1984.05.25., 6♂ 3♀, VESZ – Tündérmajor: 1973.07.05., 1♂, RI; 1984.08.11., 2♂ 7♀, TS; 1985.05.24., 2♂, TS; 1985.08.31., 1♂, TS – Ubaldpuszta: 1968.08.06., 4♂, PJ – Ugod: 1972.07.26., 3♂ 1♀, BJ; 1973.07.06., 1♂, TS – Újmajor: 1974.07.11., 1♂, BK; 1974.07.30., 1♂, KÁ – Úrkút: 1988.08.08., 4♂ 7♀, TS – Uzsa-Erdésztelep: 1958.09.02., 1♀, MF; 1968.08.26., 2♀, MF; 1968.08.27., 4♀, MF; 1987.08.01., 2♀, PL – Üsti-hegy: 1962.08.23., 1♂, PJ – Vállus: 1983.06.09., 1♀, HER, +FÉNY; 1983.06.26., 1♀, HER, +FÉNY; 1984.08.16., 16♂ 9♀, TS – Vár-bükk: 1978.05.30., 1♀, KÁ; 1982.08.27., 1♂, HAV – Vár-hegy (Sümeg): 1984.08.16., 18♂ 6♀, TS; 1999.09.12., 4♂ 9♀, TS – Vár-hegy (Szigliget): 1986.07.16., 1♂ PL – Városlőd: 1991.08.06., 1♀, KÁ – Várpalota: 1987.05.23., 4♂ 1♀, VESZ – Vár-rét: 1966.08.14., 3♂ 7♀, TS – Várölgy: 1972.07.21., 1♂ 1♀, TS; 1977.08.25., 3♂ 1♀, TI; 1977.08.25., 2♂ 6♀, TS; 1979.08.23., 5♂ 5♀, CSM; 1979.08.23., 3♂ 2♀, HAV; 1979.08.23., 9♂ 16♀, TS; 1984.08.16., 17♂ 6♀, TS – Vászoly: 1984.04.22., 23♂ 8♀, PA – Vég-Máli-hegy: 1973.09.05., 3♂ 7♀, TS – Veimpusztta: 1975.07.12., 1♂, HM – Vinye: 1972.07.10., 3♂ 5♀, TS, +MAL; 1972.08.09., 1♂, TS; 1973.07.11., 1♀, PL; 1973.07.21., 1♂, KÁ; 1973.07.21., 3♂, TP; 1975.09.25., 2♂ 1♀, TS – Viszlói-erdő: 1993.07.03., 1♀, VT; 1995.08.05., 2♂ 2♀, VT – Vonyarcvashegy:

73. ábra: A tarka darázslégy (*Sphaerophoria scripta*) hím és nőstény imágója copulában

1957.07.15., 1♀, MF; 1957.07.15., 3♀, ZSIG – Vörös-János-séd: 1972.06.29., 1♂, TS; 1979.09.13., 10♂ 6♀, TS; 1983.05.12., 2♂ 3♀, PA; 1983.05.12., 18♂ 5♀, TS; 1985.06.11., 1♀, TS; 1985.08.06., 1♀, TS; 1985.09.16., 1♂, TS; 1986.06.28., 1♂, TS; 1986.08.05., 15♂ 13♀, TS; 1986.08.31., 4♂ 3♀, TS; 1987.05.18., 1♀, TS; 1987.09.19., 2♂ 1♀, BL; 1988.08.07., 1♂ 1♀, TS; 1989.07.25., 2♂, NL; 1989.07.25., 5♂ 3♀, TS; 1990.07.31., 3♂ 2♀, TS; 1993.05.02., 1♂ 1♀, TS; 1999.08.14., 3♀, TS, +MAL – Zalaszántó: 1983.06.29., 2♂ 2♀, HAV – Zánka: 1984.07.01., 1♀, SGY; 1984.08.26., 2♀, SGY; 1985.07.28., 1♀, KG; 1986.07.27., 1♀, KG – Zirc: 1975.07.07., 1♂, HM; 1975.08.08., 2♀, SA; 1978.07.25., 1♀, HAV; 1978.07.25., 2♂ 1♀, KÁ; 1979.08.26., 2♂ 1♀, TS; 1983.09.10., 1♂, TS; 1984.08.04., 10♂ 5♀, TS; 1984.08.27., 2♂ 3♀, TS; 1984.09.05., 2♂ 1♀, TS; 1984.09.28., 2♂ 1♀, TS; 1984.09.30., 1♂ 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1975.07.17., 1♂ 5♀, HM; 1990.06.22., 3♀, TS, +MAL; 1990.08.07., 3♂ 8♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.09.19., 2♂, TS, +MAL – Zörög-tető: 1973.08.15., 1♂, GYŐ (73. ábra).

Sphaerophoria shirchan Violovitsh, 1957

Elterjedése: A Szahalin-szigetéről írták le, fő élőhelyei valószínűleg Ázsiában vannak, de az utóbbi időben Európában is több lelőhelyét fedezték fel (Németország, Szlovákia, Ukrajna). Érdekes, hogy előkerült Magyarországon is, igaz eddig csak az Északi-Bakonyból. Egész elterjedési területén nagyon ritka, előfordulási körülményeit és életmódját még nem ismerjük. Hazánk faunájára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 1994).

Szórványos előfordulású faj (I.).

Leelőhelye: Vörös-János-séd: 1992.05.11., 2♂, TS.

Sphaerophoria taeniata (Meigen, 1822)

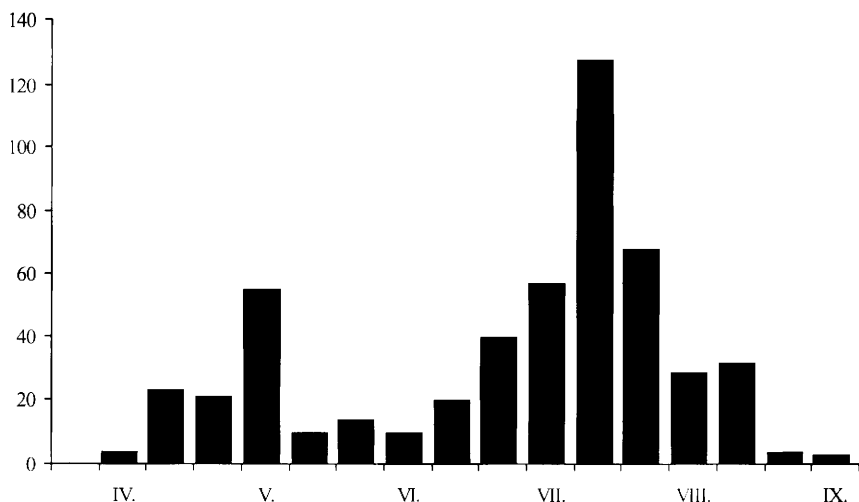
Elterjedése: Európa, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Japán, Kanári-szigetek. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), a síkságokon is mindenfelé gyűjthető zengőlégy.

Valószínűleg eurytop. Főleg erdős vidékeken, tisztásokon, erdőszéli cserjésekben található, de nem hiányzik a nyílt területekről sem.

Imágója április közepétől szeptember végéig repül. Fenológiai diagramján (74. ábra) két csúcs figyelhető meg. Egy kisebb május közepén és egy nagyobb július végén. Ennek alapján két nemzedéke valószínűsíthető.

Virágválasztása: *Aster amellus*, *Caltha palustris*, *Crataegus monogyna*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon hispidus*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla erecta*, *Rosa ragusa*, *Sedum acre*.

Leelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 2♀, CSM; 1979.08.29., 1♂, TS – Akasztó-domb: 1958.09.01., 1♀, ZSIG; 1958.09.11., 1♀, ZSIG – Akli: 1998.07.07., 1♂, RV – Alsómajor: 1984.08.11., 1♂, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Bakonybél: 1979.07.25., 1♀, TS; 1979.08.15., 2♂, TS – Bakonygyepes: 1957.05.09., 2♂ 2♀, SÁ; 1983.05.10., 1♂, TS – Bakonyháza: 1973.08.14., 1♀, GYŐ – Balatonalmádi: 1986.07.18., 2♂, KG; 1986.07.27., 1♂, KG – Barnag: 1997.06.29., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Belső-tó: 1980.07.15., 1♂, TS – Billegei-erdő: 1996.04.29., 2♂ 1♀, VT – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Borzás-hegy: 1982.07.03., 2♂, TS, +MAL – Bódé: 1966.08.01., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1975.07.22., 1♀, TS; 1976.07.08., 1♀, KÁ – Cigány-domb: 1971.06.03., 2♂, TS; 1971.06.06., 1♂, TS – Ciklámenes-erdő:

74. ábra: A *Sphaerophoria taeniata* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

1999.05.09., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1965.08.14., 1♀, TS; 1971.05.23., 1♂, TS; 1975.07.24., 1♂, KÁ – Csákány-hegy: 1997.07.15., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csehbánya: 1970.07.14., 2♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 1♂, TS; 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Cseres: 1965.07.13., 3♂ 1♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂, TS; 1984.08.07., 1♀, TE, +MAL; 1984.08.19., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.30., 1♀, TE, +MAL – Csesznek: 1973.07.17., 1♀, BK; 1973.07.17., 5♂, TS, +MAL; 1976.08.20., 2♀, ZL – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1979.06.30., 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1958.06.06., 1♀, MF – Dudar: 1973.07.24., 1♀, KÁ; 1973.07.24., 2♀, TS – Elő-erdő: 1973.08.13., 1♀, BJ – Epres-oldal: 1982.07.03., 2♂, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.08., 3♂ 9♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂, TS; 1976.08.28., 1♂ 1♀, TS; 1978.07.27., 1♂, CSM; 2000.04.19., 2♂ 1♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 2♀, KÁ – Fenyőfő: 1972.07.09., 1♂, TS; 1983.05.01., 3♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló): 1960.05.18., 2♂, MF – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1959.07.28., 1♀, ZSIG; 1970.07.07., 1♀, TS; 1973.06.10., 1♀, BZS; 1973.07.10., 1♂ 1♀, PL; 1974.05.04., 1♂, TS; 1975.08.28., 1♂, KÁ; 1975.08.28., 1♂, TS; 1978.05.31., 1♂, KÁ; 1978.07.23., 1♀, CSM; 1983.04.30., 1♂, TS – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Generál-erdő: 1998.04.30., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonymbél): 1958.06.14., 4♂, PJ; 1976.05.11., 1♂, TS; 1983.05.12., 3♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1984.08.08. 2♂, TS – Gézaháza: 1983.05.11., 7♂ 6♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.05.12., 1♂, TS; 1971.06.28., 1♂ 1♀, TS; 1972.08.08., 1♂, TS – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 2♂ 3♀, TS – Hajmáspuszta: 1972.05.19., 1♂, TS; 1972.07.07., 1♂, TS – Három-hegy: 1975.07.26., 1♂, LM; 1975.07.26., 1♂ 2♀, TI; 1978.08.01., 1♂, KÁ – Három-hegy: 1989.06.25., 1♂, TS – Hárskút: 1983.05.13., 4♂, TS, +MAL – Hétházpuszta: 1973.06.03., 2♂ 1♀, TS; 1973.07.15., 1♂, TS; 1975.07.22., 2♂ 1♀, KÁ; 1975.07.22., 2♂ 2♀, LM; 1975.07.22., 3♂ 2♀, TI; 1975.07.22., 4♂ 2♀, TS – Hévíz: 1957.07.15., 1♀, MF; 1957.07.18., 5♀, TGY; 1980.07.12., 1♂ 1♀, TS; 1982.06.28., 1♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 1♀,

MF; 1957.07.15., 1♂ 2♀, ZSIG; 1957.07.16., 1♀, MF; 1957.07.16., 1♀, ZSIG – 1982.07.29., 1♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 1♂ 1♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Huszárokellőpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 2♂, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♂, TS; 1980.07.31., 2♀, CSM – Jäger-rét: 1981.08.16., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.27., 1♂, TS, +MAL; 1983.08.22., 1♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1957.08.06., 2♀, TS; 1959.07.28., 3♂ 4♀, TS; 1959.08.06., 2♀, TS; 1988.08.08., 1♂, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 1♂, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 1♂ 1♀, TS; 1984.08.16., 1♂, TS – Kardosrét: 1971.06.16., 1♂, TS; 1971.06.29., 1♂ 1♀, TS; 1973.08.07., 1♂, GYŐ; 1973.07.30., 7♂ 6♀, TP; 1983.05.06., 2♂, TS – Kemencés-part: 1976.07.29., 2♀, TS – Keresztúri-rét: 1974.09.09., 1♀, NÉ – Kerteskö: 1974.07.02., 1♀, TS – Keszthely: 1954.08.18., 2♀, JT; 1956.06.27., 1♀, JT; 1956.07.14., 1♂, JT – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂, PA; 1998.07.05., 2♂, TS – Kiliántelep: 1982.07.29., 1♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.05.07., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1976.07.12., 1♂ 1♀, KÁ – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1979.07.16., 2♀, TS; 1979.07.26., 1♀, TS; 1980.07.12., 5♂ 3♀, TS – Kovácsi-erdő: 1965.06.28., 2♂, TS – Köcsi-tó: 1979.07.01., 1♂, CSM – Kökényes: 1982.07.04., 2♂, TS; 1999.09.05., 1♂, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 1♂ 1♀, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 2♂ 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♂, KÁ; 1972.07.10., 1♂ 1♀, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 2♂, TS – Külső-tó: 1974.08.04., 1♀, TS; 1980.07.09., 1♀, HAV; 1983.07.04., 4♂, TS; 1986.08.06., 2♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♀, TS; 1976.05.10., 1♂, KÁ; 1980.08.17., 1♂, TS; 1982.06.20., 2♂ 1♀, TS; 1982.07.04., 1♀, TS – Monostorapáti: 1984.07.30., 2♂ 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.05.21., 1♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1985.08.10., 4♂ 1♀, TS; 1986.07.09., 1♀, TS – Nagyvázsony: 1975.06.16., 2♂, TS – Noszlop: 1969.05.16., 3♂, MF – Olaszfalu: 1975.05.16., 3♂, KÁ – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 1♀, TS – Öreg-séd: 1979.09.14., 1♂, HAV; 1998.07.07., 1♂, TS – Örvényes: 1979.04.23., 1♂, PL – Pap-rét: 1985.05.21., 3♂, TS; 1985.07.24., 1♂, TS; 1985.08.10., 1♂, TS; 1985.08.30., 1♀, TS – Part-fő: 1971.07.17., 1♀, TS – Pálhálás: 1989.07.26., 2♂ 3♀, NL; 1989.07.26., 9♂ 6♀, TS; 1990.08.28., 1♂, TS – Peremartoni-erdő: 1997.08.13., 3♂ 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, KÁ; 1974.06.21., 2♂, TS; 1986.08.07., 8♂ 10♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♂, TS; 1971.06.08., 1♂, TS; 1983.04.30., 3♂, PA; 1983.04.30., 10♂, TS; 1985.07.04., 1♂, TS – Porva: 1975.08.01., 1♀, KÁ; 1975.01.11., 1♂, KÁ – Porva-Csesznek-vá: 1975.07.21., 1♂, KÁ – Pusztamiske: 1985.07.12., 1♂, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 2♂ 1♀, TS – Rezi: 1977.07.25., 1♀, NYJ – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♀, HM – Sajkod: 1979.09.20., 1♀, TS – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 1♂ 1♀, TS – Sokorópátka: 1985.08.06., 1♂, TS – Somhegy: 1978.08.16., 2♀, TS – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 1♂, GYNÉ – Szarvaskút: 1998.07.07., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 3♂, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 2♀, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1960.08.01., 2♀, SÁ; 1964.07.09., 1♀, SÁ; 1979.05.08., 1♀, TS; 1979.07.12., 1♂, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Szigliget: 1976.07.22., 2♀, TS – Tapolca: 1990.07.14., 1♂, NL – Tálodi-erdő (Pula): 1964.07.23., 1♂, PJ – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1984.07.30., 1♂, TS – Tihany: 1971.06.29., 1♀, ML, +MAL; 1971.07.05., 2♀, ML, +MAL; 1971.07.06., 5♀, ML, +MAL – Tihanyi-félsziget: 1978.09.09., 1♀, CSM – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♂, TS – Tímár-erdő: 1985.08.03., 1♂, TS – Tóti-hegy: 1989.08.02., 1♂, NL – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♂ 1♀, A – Uzsa-Erdésztelep: 1968.08.27., 2♀, MF – Vállus: 1984.08.16., 1♂ 1♀, TS – Vár völgy: 1979.08.23., 2♂, CSM; 1979.08.23., 1♀, HAV; 1979.08.23., 7♂ 3♀, TS – Vinye:

1972.07.10., 1♀, TS, +MAL; 1973.07.21., 1♂, KÁ; 1973.07.21., 1♂ 2♀, TP; 1973.07.21., 1♂, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS; 1985.08.06., 1♂ 1♀, A; 1986.08.05., 1♂ 3♀, TS; 1989.07.25., 8♂ 2♀, TS; 1999.08.14., 2♂, TS – Zalasántó: 1957.07.16., 1♀, ZSIG – Zánka: 1986.07.27., 1♀, KG – Zirc: 1978.07.25., 1♀, BL; 1978.07.25., 1♂ 2♀, KÁ; 1980.08.11., 1♀, BL – Zörög-tető: 1973.08.15., 1♀, GYŐ.

Sphaerophoria virgata Goeldlin De Tiefenau, 1974

Elterjedése: Eddigi ismereteink szerint csak Európában fordul elő, de nem nevezhető általánosnak. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), főleg hegyvidékekről ismerjük, elterjedési területe nagyrészt a Dunántúlra korlátozódik. A Bakonyvidéken eddig csak az Északi- és a Déli-Bakonyban, valamint a Keszthelyi-hegységben gyűjtötték.

Pusztákon és pusztai jellegű élőhelyeken, vegyes erdőkben, mocsaras területeken fordul elő.

Imágója június közepétől augusztus végéig repül, valószínűleg egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Filipendula ulmaria*, *Hypochoeris radicata*, *Potentilla arenaria*, *Potentilla erecta*, *Taraxacum officinalis*.

Leőhelyei: Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 2♂, TS, +MAL – Kardosrét: 1971.06.26., 1♂, TI – Malom-völgy (Eplény): 1982.06.20., 2♂, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♂, TS – Szarvaskút: 1984.08.22., 1♂, TS – Tátika: 1997.08.19., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.07., 2♂, TS, +MAL.

Syrphus Fabricius, 1775

Közepes nagyságú zengőlegyek. Általában több nemzedékük van. Lárvájuk afidofág. A jelenleg ismert öt hazai fajuk közül három került elő a Bakonyvidékről. Egyelőre hiányzik a hegység faunájából a *Syrphus nitidifrons* Becker, 1921, valamint a *Syrphus sexmaculatus* (Zetterstedt, 1838).

Syrphus ribesii (Linnaeus, 1758)

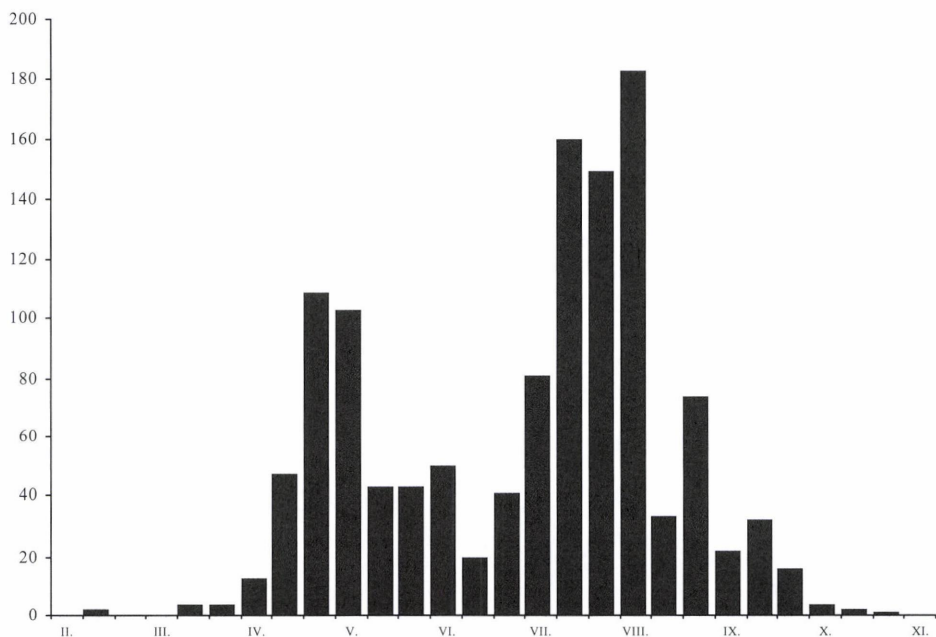
Elterjedése: Kozmopolita, csak kevés helyen (pl. Dél-Afrika) nem fordul elő. Holarktikum, Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-kelet, Afganisztán, Mongólia, Japán, Észak-Afrika, Nearktikus Régió (Észak-Amerika). Magyarországon igen gyakori előfordulása (V), a sík vidékeken is sokfelé gyűjtötték.

Eurytop, csaknem minden biotópban, réteken, pusztákon, szántóföldeken, kertekben, parkokban és településeken is előfordul.

Lárvája afidofág táplálékválasztása széleskörű. Gyakran táplálkozik a ribizlibokrokot (*Ribes rubrum*) károsító levéltetveken, valószínűleg ezzel függ össze a latin neve. Lárvját a következő levéltetvek mellett találtuk: *Acyrtosiphon pisum*, *Aphis fabae*, *Aphis genistae*, *Brachycaudus helichrysi*, *Brevicoryne brassicae*, *Eriosoma ulmi*, *Hyalopterus pruni*, *Myzus cerasi*, *Myzodes ligustri*, *Rhopalosiphum padi*, *Uroleucon cichorii*. Szárazság vagy táplálékhiány miatt megnövekszik a diapauzáló lárvaik száma. A lárvaik átteleznek.

Egyes vidékeken, elsősorban az Alpokban, vándorfajként ismerik.

Rendszerint két-három nemzedéke fejlődik. Imágója február végétől november elejéig repül. Fenológiai diagramján (75. ábra) jól elválik két nemzedék. Rajzásának maximuma május első felében, valamint július végén, augusztus első felében figyelhető meg. Főleg nyár végén és ősszel lép fel nagy egyedszámban (76. ábra).

75. ábra: A *Syrphus ribesii* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

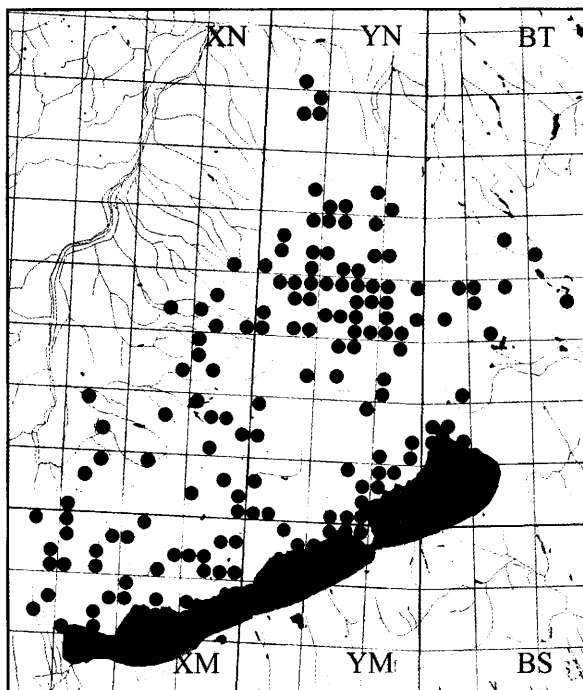
76. ábra: A *Syrphus ribesii* imágója

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 129 növénytaxon figyeltük meg a táplálkozását: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 15, 19, 25, 29, 30, 32, 34, 37, 42, 43, 45, 48, 54, 55, 56, 59, 65, 67, 69, 71, 72, 85, 86, 87, 88, 96, 98, 99, 101, 103, 104, 106, 107, 109, 114, 116, 117, 132, 139, 154, 155, 157, 159, 163, 170, 171, 172, 181, 182, 183, 187, 188, 196, 199, 206, 213, 214, 215, 219, 220, 222, 231, 233, 238, 240, 247, 248, 260, 265, 270, 272, 279, 280, 281, 282, 287, 303, 306, 307, 308, 309,

314, 323, 327, 333, 335, 336, 337, 344, 345, 347, 352, 353, 357, 370, 371, 373, 379, 383, 390, 391, 400, 401, 402, 403, 404, 406, 414, 415, 416, 422, 424, 427, 428, 436, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446.

A Bakonyvidéken első említése Tapolcáról származik (REDL 1894).

Lelőhelyei (77. ábra): Adásztevel: 1979.07.25., 1♂, TS – Agár-tető: 1967.05.11., 1♂, PJ – Akli: 1983.04.21., 1♂, TS – Alsóperepuszta: 1983.04.23., 2♂, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 1♂ 4♀, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1991.05.01., 2♀, NL; 1992.06.26., 1♀, TS – Bakonybél: 1974.08.30., 1♀, KÁ; 1974.09.05., 1♂ 2♀, KÁ; 1979.07.25., 1♀, CSM; 1984.09.19., 1♀, TS; 1989.06.08., 1♂ 2♀, TS – Bakonygyepes: 1974.08.13., 1♂ 3♀, TI; 1974.08.13., 1♂ 2♀, TS; 1980.05.07., 1♂ 2♀, HAV; 1980.05.07., 7♂ 10♀, TS; 1983.05.10., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.10., 5♀, TS – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 1♀, MF; 1959.07.30., 1♂, ZSIG – Balatonederics: 1976.06.15., 1♀, TS – 1985.08.11., 6♂ 1♀, BÁK – Balatonfüred: 1989.09.26., 3♀, TS – Barátlakások: 1957.05.06., 3♂ 1♀, MF – Bazsi: 1984.10.09., 2♀, TS – Becsei-erdő: 1998.02.22., 1♀, TS – Belső-tó: 1980.07.09., 2♀, TS – Betekints-völgy: 1957.06.19., 1♂ 2♀, PJ – 1980.06.11., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Billegei-erdő: 1996.04.29., 1♂, VT; 1996.05.23., 2♂, VT – Bodajk: 1966.09.25., 2♀, TS – Borostyán-kút: 1990.04.03., 1♂, TS – Borzavár: 1972.07.26., 10♂ 5♀, TI – Bódé: 1964.07.16., 1♂, TS – Budatava: 1974.08.06., 1♂, TS; 1980.09.18., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 2♀, KÁ; 1975.05.07., 1♂, TS; 1975.07.22., 1♀, LM; 1976.04.22., 2♂, TS;

77. ábra: A *Syrphus ribesii* leelőhelyei a Bakonyvidéken

1977.05.17., 2♂ 1♀, TS; 1980.05.29., 2♀, TS – Büdös-kút: 1982.07.12., 1♂ 1♀, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 1♀, KÁ; 1974.08.28., 2♀, TS; 1975.07.29., 2♂ 3♀, KÁ; 1976.04.21., 1♂, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 3♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 3♂, MF; 1959.07.29., 1♂, ZSIG; 1970.05.24., 1♂ 1♀, TS; 1971.05.23., 1♂, TS; 1975.07.24., 1♂ 3♀, TI – Csákány-hegy: 1997.07.15., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 3♀, TS – Cseres: 1965.07.13., 1♂ 3♀, TS – Cseszegtomaj: 1984.09.30., 3♀, TS, +MAL; 1985.05.23., 1♀, TE, +MAL – Csesznek: 1973.07.17., 1♂, BK; 1978.05.30., 2♀, KÁ – Cséki-hegy: 1997.05.01., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 2000.04.02., 2♀, TS – Csobánc: 1999.07.15., 1♀, TS; 2000.08.03., 1♀, TS – Csopak: 1959.06.10., 1♂ 1♀, SZJB; 1960.09.04., 1♀, NF; 1970.06.03., 1♂ 2♀, MF – Csószpuszta: 1972.09.03., 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1984.09.29., 2♂ 1♀, TS – Dudar: 1973.07.24., 1♀, HM; 1973.07.24., 2♂ 1♀, TS – Ecséri-erdő: 1989.09.07., 1♀, VT – Epres-oldal: 1982.07.03., 3♀, TS, +MAL – Eperjes: 1984.08.08., 1♂, TS; 1984.09.28., 2♀, TS – Eplény: 1962.05.12., 1♂, PJ; 1978.05.25., 1♀, KÁ; 1982.07.07., 1♂, HB – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂, KÁ; 1977.04.27., 1♀, TS; 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1977.06.02., 3♀, TS; 1977.06.11., 1♀, TS; 1977.07.28., 1♀, TS; 1980.05.13., 2♂ 5♀, CSM; 1980.05.13., 5♀, HAV; 1980.05.13., 5♂ 13♀, TS; 1982.07.03., 2♂, TS; 1983.05.13., 1♂ 3♀, TS; 1986.08.08., 1♂ 4♀, TS; 1992.05.25., 1♂ 2♀, TS; 1992.07.27., 1♀, TS; 1997.05.18., 1♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂ 1♀, TS; 1978.08.10., 2♀, HAV; 1978.08.10., 4♂ 1♀, KÁ; 1978.09.07., 1♂ 2♀, HAV – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1986.06.22., 1♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 2♀, KK; 1972.07.27., 1♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 2♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 3♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1983.04.30., 1♀, TS; 1983.05.01., 3♂ 9♀, TS; 1991.05.26., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló): 1959.07.28., 1♂, ZSIG; 1983.04.30., 2♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1959.07.28., 1♂, ZSIG; 1972.07.16., 3♂ 1♀, TS; 1972.07.30., 2♀, TS; 1975.07.09., 2♂, BK; 1975.07.09., 1♀, HM; 1975.08.28., 1♀, KÁ; 1975.08.28., 2♀, TI; 1975.08.28., 3♀, TS; 1979.08.12., 1♂, BL; 1980.08.04., 1♂, BL; 1983.04.30., 1♀, TS; 1989.09.12., 2♂ 6♀, TS – Füzeti-tó: 1970.08.03., 1♂, TS – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 1♀, KÁ; 1988.05.25., 2♂ 3♀, TS – Gaja-völgy (Bakonynána): 1974.08.29., 2♀, KÁ; 1974.08.29., 2♂ 6♀, TS – Ganna: 1982.10.06., 2♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♂ 3♀, TS – Gerence-völgy (Bakonymbél): 1959.08.01., 1♀, MF; 1959.08.02., 1♂, MF; 1959.08.02., 1♂ 1♀, ZSIG; 1970.05.14., 4♂ 2♀, TS; 1976.05.11., 1♀, TS; 1980.08.03., 1♀, KB; 1983.04.21., 2♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 1♀, TS + MAL; 1985.08.10., 1♂, BAK – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1959.05.19., 1♀, ML; 1982.08.03., 1♀, HAV; 1982.08.03., 2♂, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1974.08.08., 2♂ 1♀, TS; 1982.08.12., 1♂, KB; 1983.05.11., 11♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 5♂ 15♀, MF – Gyepükaján: 1988.08.20., 1♂ 3♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1989.10.26., 1♀, TS – Gyulakeszi: 1997.07.09., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Hajmápuszta: 1972.06.11., 1♂, TS; 1972.07.07., 1♂, TS; 1973.06.05., 1♀, TS; 1974.08.08., 1♂ 2♀, KÁ – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 2♂ 4♀, TS – Három-hegy: 1975.07.26., 2♀, TI; 1978.08.01., 1♂ 2♀, KÁ; 1978.08.01., 2♂ 4♀, SZU – Hárskút: 1983.05.13., 1♀, TS, +MAL; 1991.08.14., 1♂, TS; 1997.05.28., 1♀, TS – Herend: 1988.08.08., 13♀, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♂ 5♀, KÁ; 1975.07.22., 1♀, LM; 1975.07.22., 1♂, TI; 1975.07.22., 2♂ 6♀, TS – Hévíz: 1957.04.06., 1♀, SÁ; 1957.07.12., 1♀, TGY; 1957.07.13., 1♂, TGY; 1957.07.15., 1♀, MF; 1977.09.15., 1♀, TS; 1984.07.30., 2♂ 4♀, TS – Hidegkút: 1983.04.22., 1♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 2♂ 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 1♂ 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1980.08.07., 2♀, TS; 1999.05.09., 1♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 2♂, TS;

1980.07.30., 2♂ 6♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♀, TS; 1983.04.26., 1♀, HAV – Huszárokclópuszta (Ugod): 1959.05.19., 3♀, TGY; 1980.08.21., 1♀, TS; 1989.09.02., 3♀, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♀, TS, +MAL – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 2♀, TS; 1980.07.31., 1♂ 1♀, HAV – Jáger-rét: 1981.04.18., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.01., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.05., 1♀, TS, +MAL; 1983.08.02., 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1957.07.29., 1♂, TS; 1959.08.06., 1♂ 2♀, TS; 1964.05.01., 1♂, TS; 1988.08.08., 1♂ 4♀, TS – Kab-hegy: 1965.06.30., 1♂, TS; 1965.10.10., 1♂, TS; 1966.08.02., 1♂, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1982.06.24., 1♂, TS; 1989.10.26., 1♀, TS – Kardosrét: 1971.06.26., 1♂, TI; 1973.07.30., 1♂, SI; 1974.07.08., 2♀, BK – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 1♀, NL – Kemencéspart: 1984.08.12., 2♀, TS – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 4♀, TS – Keszthely: 1954.09.06., 1♀, JT; 1955.05.20., 1♂, JT – Kék-hegy: 1983.05.01. 8♂ 3♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 2♀, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS – Királyszállás: 1980.04.17., 1♀, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 3♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.12., 1♂, TS; 1991.05.24., 1♀, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♀, TS; 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 2♂ 1♀, TS – Kis-tó: 1979.09.10., 1♀, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.13., 1♀, TS; 1966.08.14., 5♂ 1♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1957.07.29., 1♂, TS; 1966.06.29., 3♂ 3♀, TS; 1967.07.17., 2♂ 1♀, TS; 1980.06.07., 1♀, TS; 1988.07.29., 9♂ 11♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1962.05.06., 1♂, PJ – Kómosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♂, TS; 1972.07.10., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kőrös-hegy: 1971.08.15., 1♂, TS – Köveskál: 1997.07.12., 3♀, TS, +MAL – Köveskáli-hegy: 1997.07.12., 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂ 8♀, TS; 1992.07.29., 2♀, TS – Külső-berek: 1997.05.11., 2♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1972.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1976.08.15., 1♀, TS; 1977.07.25., 1♀, KÁ; 1978.09.14., 1♀, CSM; 1983.04.26., 1♀, HAV; 1984.10.01., 1♀, TS; 1984.10.02., 2♀, TS; 1990.07.19., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1971.05.14., 1♂, TS; 1974.04.23., 1♂, TS; 1974.05.08., 1♂, TS; 1974.09.02., 1♂, KÁ; 1974.09.02., 1♂, TS; 1976.05.10., 1♀, KÁ; 1976.05.10., 1♀, TS; 1977.06.01., 1♀, TS; 1978.05.04., 1♂, CSM; 1980.08.17., 31♂ 67♀, TS; 1982.06.20., 17♂ 11♀, TS; 1986.08.09., 2♂ 2♀, TS – Mánc-hegy (Magyarpolány): 1978.07.05., 2♂ 3♀, CSM – Márkó: 1972.04.30., 3♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1987.07.10., 1♀, HAV; 1989.04.23., 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♀, TS – Miklád: 1999.11.01., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.09.17., 2♀, TS; 1994.06.16., 2♂, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 4♀, TS, +MAL – Nagy-mező (Balatonfüred): 1978.04.30., 1♀, TS; 1978.06.07., 1♀, TS – Nagy-tó: 1988.07.29., 2♀, TS – Nemesvita: 1984.07.30., 1♂ 2♀, TS – Nyereg-hegy: 1984.10.01., 2♀, TS – Nyír-tó: 1980.06.07., 2♂ 1♀, TS – Nyíres: 1997.07.05., 2♀, TS, +MAL – Olaszfalu: 1982.07.29., 1♂ 1♀, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 2♂, TS – Öcs: 1984.09.30., 1♂ 2♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 3♀, KÁ; 1974.09.09., 2♂ 1♀, NÉ; 1974.09.09., 8♂ 11♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 3♂ 12♀, TS – Öreg-hegy (Aszófő): 1997.08.23., 3♀, TS, +MAL – Öreg-hegy (Balatonalmádi): 1989.09.17., 2♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♀, TS – Öreg-séd: 1974.09.13., 1♀, TS; 1980.09.09., 1♂ 2♀, TS; 1988.08.07., 5♂ 7♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 12♂ 16♀, TS – Padragkút: 1985.04.22., 1♂, TS – Páliahálás: 1972.07.06., 1♂, TS; 1972.07.15., 10♂ 1♀, TS; 1989.07.26., 1♀, NL; 1989.07.26., 2♂ 1♀, TS; 1989.09.10., 1♀, TS; 1989.09.16., 1♀, TS; 1991.07.30., 4♂ 1♀, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 3♀, KÁ; 1983.06.01., 1♂ 2♀, TS; 1983.06.01., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Part-fő: 1977.05.12., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.04.28., 1♂, TS; 1979.07.18., 1♀, TS; 1986.08.07., 5♂ 7♀, TS, +MAL – Pető-hegy: 1977.04.22., 2♂ 1♀, TS – Pintér-hegy: 1971.07.26., 1♀, TS; 1973.08.04., 2♂, TP – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1970.07.07., 1♀, TS; 1971.05.23., 1♂

2♀, TS; 1972.07.16., 4♂ 2♀, TS; 1983.04.30., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.08., 1♂ 1♀, TS – Porva: 1975.08.01., 1♀, LM; 1977.09.02., 1♀, TI – Porva-Csesznek-vá.: 1971.08.26., 1♂ 2♀, TS; 1972.06.15., 1♂, KÁ; 1972.07.18., 3♂ 1♀, TS; 1975.07.21., 2♀, KÁ; 1975.07.21., 1♂ 1♀, LM – Pusztamiske: 1985.07.12., 1♂, TS – Púpos-hegy: 1987.07.12., 1♂, SZU; 2000.07.26., 1♂ 4♀, TS – Ravazd: 1991.07.30., 1♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 2♀, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 1♂ 1♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 4♂ 6♀, KÁ; 1974.09.05., 1♂ 2♀, TS – Rendeki-hegy: 1986.07.12., 1♂, HAV; 1986.07.15., 1♂, SZU – Rezi: 1979.08.04., 1♂ 1♀, BGY, +FÉNY – Római-fürdő: 1975.07.13., 3♂ 2♀, BK; 1975.07.14., 1♂, BK; 1975.07.14., 1♀, HM – Sajkod: 1979.09.20., 1♂, TS – Salföld: 1997.09.08., 1♀, TS, +MAL – Sósi-rétek: 1997.07.13., 1♀, TS, +MAL – Sümeg: 1984.10.09., 1♀, TS – Szarkádi-erdő: 1984.10.01., 1♂ 2♀, TS – Szarvaskút: 1982.06.29., 3♂ 4♀, TS; 1984.07.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.22., 1♂, TS, +MAL; 1997.05.18., 1♂, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 1♀, TS; 1999.08.14., 2♀, TS, +MAL – Szebikei-erdő: 1997.09.09., 3♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♂ 4♀, TS; 1991.04.16., 1♂, SZNÉ; 1991.04.16., 1♂ 3♀, TS; 1998.02.22., 1♀, TS – Széki-tó: 1991.04.16., 1♂, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.05.08., 1♀, TS – Szent-Mihály-domb: 1997.08.07., 1♂ 3♀, TS; 1999.10.02., 2♀, TS – Szépalma: 1999.05.11., 3♀, TS – Szigliget: 1975.09.15., 1♀, KÁ – Taliándörögd: 1984.07.30., 1♂ 2♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 2♀, TS; 1995.06.04., 1♂ 1♀, VT; 1996.05.04., 3♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.24., 1♂, NL – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1983.04.22. 1♂, TS; 1984.07.30., 1♂, TS – Tárnoki-erdő: 1980.07.31., 3♂ 1♀, TS – Tátika: 1966.08.13., 1♂ 1♀, TS; 1997.08.19., 1♀, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 1♀, TS – Tihany: 1957.05.08., 1♂, MF; 1957.05.08., 1♂, ZSIG; 1988.06.12., 1♀, TS, +MAL; 1989.09.26., 2♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♀, TS; 1992.08.03., 1♂, TS – Tobán-hegy (Eplény): 1962.05.12., 1♂, PJ; 1982.07.07., 1♂, HB – Tobruk: 1997.08.05., 3♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 3♀, TS – Tündér-hegy: 1984.05.25., 2♂ 4♀, VESZ – Tündérmajor: 1984.08.11., 1♂ 2♀, TS – Urasági-erdő: 1979.06.30., 2♀, TS – Úrkút: 1988.08.08., 2♂ 5♀, TS – Vállus: 1969.05.21., 1♀, PJ – Vár-hegy (Sümeg): 1999.09.01., 3♀, TS – Várpalota: 1987.05.23., 2♀, VESZ – Vár-rét: 1966.08.14., 2♀, TS – Vár völgy: 1984.08.16., 1♂ 2♀, TS – Veimpuszta: 1975.07.12., 1♀, BK – Veszprém: 1958.06.16., 1♂, PJ; 1989.09.26., 2♀, TS; 1989.10.03., 1♀, TS – Vinye: 1975.09.25., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 3♂ 8♀, TS; 1986.08.05., 1♀, TS; 1987.05.12., 1♂, TS; 1987.05.18., 1♀, TS; 1988.08.07., 1♂ 4♀, TS; 1993.05.02., 1♀, TS; 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Zalasántó: 1957.07.15., 2♂ 1♀, MF – Zirc: 1975.07.07., 1♀, HM; 1978.07.25., 1♂ 1♀, HAV; 1978.07.25., 3♂, KÁ; 1979.08.05., 1♂, KB; 1980.08.13., 1♂, KB; 1984.10.05., 1♀, TS; 1984.10.18., 2♀, TS; 1989.09.17., 2♀, TS; 1989.10.11., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1969.07.02., 1♂, TL; 1975.07.17., 3♂ 2♀, HM; 1990.04.14., 1♂, TS; 1990.04.20., 1♀, TS, +MAL; 1990.04.27., 2♂, TS; 1990.05.09., 1♂, TS, +MAL; 1990.09.28., 2♀, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♀, TS; 1991.05.02., 3♀, TS, +MAL; 1991.05.29., 2♂, TS, +MAL.

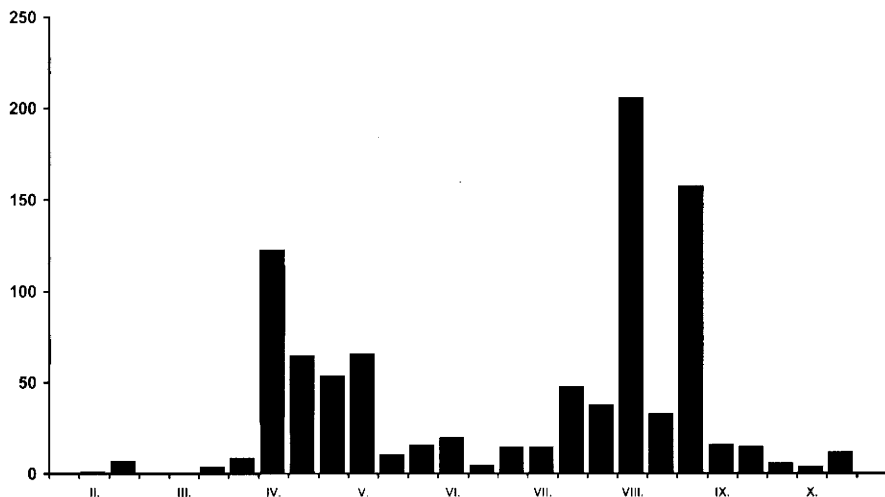
Syrphus torvus Osten-Sacken, 1875

Elterjedése: Holarktikum. Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Japán, Orientális és Nearktikus Régió, Grönland, Lappföld, Alaszka. Az Alpokban 3000 m-ig felhatol. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), elsősorban a domb- és a hegyvidékeken gyűjthető.

Főleg erdős és cserjés vidékeken él, de gyakran előfordul nyílt területeken, gyomszegélyekben, réteken, kertekben is.

Lárváját a következő levéltetvek telepén találtuk: *Aphis fabae*, *Aphis sambuci*, *Brevicoryne brassicae*, *Myzus cerasi*, *Rhopalosiphum padi*.

Főleg tavasszal és ősszel lép fel nagy egyedszámban. Az Alpokban vándorfajként tartják nyilván. Évente több, részben valószínűleg egybeolvadó nemzedéke fejlődik. Imágója február közepétől október végéig repül. Fenológiai diagramján (78. ábra) jól elválik két nemzedék. Rajzásának maximuma április közepére, valamint augusztus közepére és szeptember elejére esik.

78. ábra: A *Syrphus torvus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 79 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 5, 7, 19, 30, 31, 42, 43, 46, 48, 49, 55, 56, 65, 72, 74, 80, 85, 96, 98, 99, 100, 102, 103, 108, 114, 115, 116, 124, 132, 140, 149, 152, 155, 157, 159, 162, 166, 172, 181, 184, 185, 187, 188, 195, 199, 214, 215, 219, 221, 222, 236, 248, 260, 265, 272, 277, 298, 304, 305, 306, 308, 315, 323, 324, 332, 334, 336, 339, 346, 348, 352, 353, 384, 387, 390, 404, 423, 424, 436.

Első említése a Bakonyból Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Akli: 1983.04.09., 1♂, TS – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 2♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1991.05.01., 1♂, NL – Bakonybél: 1974.09.05., 5♂ 8♀, KÁ; 1974.09.05., 2♂ 1♀, TS; 1985.08.11., 3♂ 8♀, BÁK – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♀, TS – Bakonyháza: 1980.08.11., 1♂ 4♀, BL; 1980.08.11., 1♂ 3♀, KB – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 2♀, KÁ; 1974.09.09., 1♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 1♂ 1♀, MF; 1959.07.30., 1♀, ZSIG – Balázs-tető: 1997.04.27., 2♀, TS, +MAL – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂ 3♀, TS – Bántai-rét: 1998.04.29., 1♀, TS – Becce: 1966.04.06., 1♀, PJ – Bé-lap: 1983.05.15., 1♂ 2♀, TS – Billegei-erdő: 1996.04.29., 1♂, VT – Bocskor-hegy: 1960.05.16., 1♀, MF – Budatava: 1980.09.18., 12♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1976.04.22., 3♂, TS; 1977.05.17., 1♂, TS; 1980.04.17., 1♂, CSM; 1980.04.17., 1♂, TS; 1980.05.22., 1♂ 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 1♂ 1♀, MF; 1960.05.17., 1♀, ZSIG; 1972.08.09., 2♂ 3♀, TS; 1975.07.24., 1♂, LM; 1975.07.24., 1♀, TI – Csengő-hegy (Bakonyháza): 1987.09.18., 1♀, BL –

Cserszegtomaj: 1984.07.30., 1♂ 1♀, TS; 1984.09.30., 2♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1998.02.20., 1♀, TS, +MAL – Csonkás: 1989.08.24., 1♀, VT – Csóka-hegy: 1997.05.14., 2♂ 1♀, TS; 2000.04.13., 3♀, TS – Dudar: 1992.05.14., 1♂, TS – Ecséri-erdő: 1989.09.07., 2♀, VT – Eplény: 1978.05.25., 1♀, KÁ; 1983.04.23., 1♂, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 3♂ 5♀, TS; 1977.06.02., 2♂ 3♀, TS; 1977.06.11., 2♂ 1♀, TS; 1977.07.28., 1♀, KÁ; 1977.07.28., 1♂, NYJ; 1977.07.28., 1♀, TS; 1980.05.13., 1♀, CSM; 1980.05.13., 2♀, TS; 1983.05.13., 3♀, TS; 1986.08.08., 1♂, TS; 1991.06.02., 1♂, TS; 1992.05.25., 2♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 2♂, TS; 1978.08.10., 1♂, KÁ; 1978.09.07., 1♀, HAV – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 7♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 2♀, HAV – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♀, KÁ – Fenyőfő: 1974.07.04., 1♂, BA; 1983.04.30., 1♀, TS; 1983.05.01., 3♂ 9♀, TS; 1985.07.04., 1♀, KÁ; 1991.06.26., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 1♀, TS; 1975.08.28., 1♀, KÁ; 1975.08.28., 1♀, TI; 1975.08.28., 11♀, TS; 1975.10.29., 3♀, TS; 1978.07.23., 1♀, TS; 1983.04.20., 2♂ 1♀, HAV; 1983.04.20., 1♀, SZNÉ; 1983.04.20., 19♂ 28♀, TS; 1983.04.30., 2♀, TS – Fűzfői-öböl: 1974.04.23., 1♂, TS; 1990.03.28., 2♂, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 6♀, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1972.09.29., 1♀, TS – Ganna: 1998.02.22., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 2♀, ZSIG; 1970.05.14., 1♀, TS; 1974.09.05., 2♂ 4♀, TS; 1976.05.11., 2♀, TS; 1983.04.21., 3♂ 1♀, TS; 1985.08.10., 2♀, BAK – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, TS; 1983.05.11., 1♂ 5♀, TS – Gróf-rét: 1989.07.30., 4♂ 2♀, VT – Gyulafirátóti-halastó: 1971.10.09., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1971.10.10., 3♀, TS; 1972.06.11., 1♂, TS – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 6♀, VT – Három-hegy: 1975.07.26., 1♀, TI; 1978.08.01., 1♀, KÁ – Hárskút: 1991.08.04., 1♂, TS; 1991.08.14., 2♂ 1♀, TS – Herend: 1961.04.18., 1♀, PJ – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♀, KÁ; 1975.07.22., 1♂ 3♀, TS – Hévíz: 1984.08.12., 1♂, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂ 3♀, TS – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1983.05.01., 1♂, TS – Huszárokélpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♀, TGY; 1980.08.21., 1♀, TS; 1989.09.02., 2♀, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.07.31., 1♂ 1♀, CSM – Jäger-rét: 1981.04.17., 1♂, TS, +MAL; 1981.04.19., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.04.28., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.14., 3♂, TS, +MAL; 1981.06.27., 1♂ TS, +MAL; 1982.04.26., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.04.30., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.03., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1983.06.07., 1♀, TS, +MAL – Jókaiánya: 1988.08.08., 1♂, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 6♂ 1♀, TS – Kakas-hegy (Fenyőfő): 1973.09.07., 1♂ 3♀, TS – Kalapmező: 1989.07.30., 5♀, VT; 1997.04.11., 2♂ 4♀, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 1♀, TS – Kardosrét: 1974.07.08., 4♂ 4♀, BK – Káptalanfüred: 1980.08.17., 4♀, CSM – Keresztúri-rét: 1974.09.09., 4♀, KÁ; 1974.09.09., 1♀, NÉ; 1999.04.14., 1♀, TS, +MAL – Keszthely: 1957.04.05., 1♂, SÁ – Kék-hegy: 1983.05.01., 2♂ 4♀, TS; 1983.05.01., 1♂, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1998.02.21., 1♂ 3♀, TS – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS – Kis-erdő (Tihany): 1978.08.24., 1♂, TS; 1983.04.12., 1♀, TS; 1983.04.17., 3♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 4♀, TS, +MAL – Kiszépalmapuszta: 1970.07.15., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS – Kopasz-hegy (Bakonyzücs): 1981.05.18., 3♀, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 2♂ 2♀, TS – Kökényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 3♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1962.05.06., 1♀, PJ – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kőrös-hegy: 1971.08.03., 1♂, TS; 1971.08.15., 2♂ 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂ 2♀, TS; 1998.02.22., 1♀, TS – Külső-tó: 1977.07.25., 1♀, KÁ – Lesaljamajor: 1974.08.29., 1♂, BA – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♀, TS – Magyarosi-erdő: 1976.05.10., 3♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 2♀, TS; 1974.09.02., 1♂ 3♀, TS; 1976.05.10., 1♂ 1♀, TS; 1977.04.30., 2♂, TI; 1977.04.30., 1♀, TS; 1977.06.01., 1♂ 1♀, KÁ; 1977.06.11., 1♂, TS; 1978.05.04., 1♂ 10♀, CSM; 1978.05.04., 1♂ 3♀, HAV;

1980.08.17., 104♂ 48♀, TS; 1982.07.04., 1♀, TS; 1986.08.09., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 1♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1994.06.16., 1♂, TS – Monostorapáti: 1984.07.30., 2♀, TS – Nagy-mező (Balatonfüred): 1978.04.30., 2♂, TS – Nagy-mező (Tapolca): 1989.10.21., 1♀, NL – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♀, TS – Nagyvázsony: 1985.08.10., 1♀, TS; 1985.08.30., 1♀, TS – Nemesvita: 1984.07.30., 1♂, TS – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 2♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.29., 1♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 6♂ 23♀, KÁ; 1974.09.09., 3♂ 3♀, NÉ; 1974.09.09., 16♂ 20♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 1♂ 2♀, TS – Öreg-séd; 1975.09.29., 2♀, TS; 1980.09.09., 1♂, TS; 1988.08.07., 3♂ 2♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 3♂ 7♀, TS – Paloznak: 1962.04.26., 1♂, NF; 1962.10.07., 1♀, NF – Pannonhalma: 1975.07.15., 1♀, HM – Pap-rét: 2000.04.02., 3♀, TS – Pálhálás: 1972.08.06., 1♀, TS; 1992.07.30., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 4♂ 2♀, TS; 1990.03.24., 1♂, NL; 1999.05.16., 1♀, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.04.28., 1♀, TS – Péter-hegy: 1997.04.25., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂, TS; 1986.10.02., 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1982.08.05., 1♂, TS – Raposka: 1978.06.15., 1♀, VT; 1978.06.20., 2♀, VT – Rák-sík: 1991.04.16., 3♂ 3♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 12♂ 9♀, KÁ; 1974.09.05., 5♂ 13♀, TS – Ráskői-patak: 1989.10.31., 2♀, VT – Római-fürdő: 1975.07.13., 1♂ 3♀, BK; 1975.07.13., 3♂ 4♀, HM; 1975.07.14., 1♀, HM; 1987.09.18., 1♂, BL – Sümeg: 1991.03.26., 1♀, NL – Szarvaskút: 1983.05.12., 7♂ 12♀, TS; 1990.04.24., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 3♀, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 1♀, TS – Szent-György-hegy (Kisapáti): 1991.07.08., 1♀, VT – Szent-György-hegy (Raposka): 1978.06.15., 1♀, VT – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.05.08., 1♀, TS – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♂ 3♀, TS; 1991.04.16., 6♂ 4♀, KÁ; 1991.04.16., 4♂ 1♀, SZNÉ; 1991.04.16., 5♂ 8♀, TS – Széki-tó: 1991.04.16., 1♂ 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 2♀, TS, +MAL – Szépalmapuszta: 1972.08.31., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, TS; 2000.05.09., 1♀, TS – Tamas-hegy: 1975.10.23., 2♀, KÁ; 1975.10.23., 2♀, NÉ; 1975.10.23., 1♀, TS – Tapolca: 1981.04.06., 3♀, VT; 1989.10.14., 1♀, NL – Tapolcai-parkerdő: 1991.04.27., 4♂, VT; 1991.05.22., 4♀, VT – Tapolca-patak (Raposka): 1978.06.13., 1♀, VT; 1978.06.20., 2♀, VT; 1989.09.30., 1♂, VT – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1983.04.22., 2♂, TS; 1984.07.30., 2♀, TS – Tihany: 1988.06.15., 1♂, TS, +MAL; 1988.10.11., 1♀, TS, +MAL – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂, TS – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 1♂ 2♀, TS

79. ábra: A *Syrphus torvus* nőténye

– Várvolgy: 1972.07.21., 1♀, TS; 1984.08.16., 2♂, TS – Vászoly: 1998.04.26., 1♀, TS – Veszprém: 1967.10.23., 1♀, DAX – Vinye: 1975.09.25., 1♀, KÁ; 1975.09.25., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1980.07.08., 1♀, TS; 1985.09.16., 1♀, TS; 1987.05.12., 2♂ 4♀, TS; 1987.05.18., 1♂ 4♀, TS; 1988.08.07., 1♂ 1♀, TS; 1993.05.02., 1♀, TS – Zirc: 1978.07.25., 1♀, HAV; 1978.07.25., 1♂, KÁ; 1978.07.25., 1♀, SZU; 1980.09.05., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.14., 1♂, TS; 1990.04.20., 3♂ 2♀, TS, +MAL; 1990.04.27., 1♀, TS; 1990.05.04., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.09.28., 1♀, TS, +MAL; 1991.04.15., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♂, TS; 1991.05.29., 1♀, TS, +MAL (79. ábra).

Syrphus vitripennis Meigen, 1822

Elterjedése: Palearktikum, Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Irán, Mongólia, Kína, Japán, Orientális és Nearktikus Régió. Az Alpokban 2000 m-ig felhatol. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V.), országsszerte gyűjthető.

Általában gyakoribb a másik két *Syrphus* fajnál, különösen ősszel lép fel nagy egyedszámban. Migrációra hajlamos.

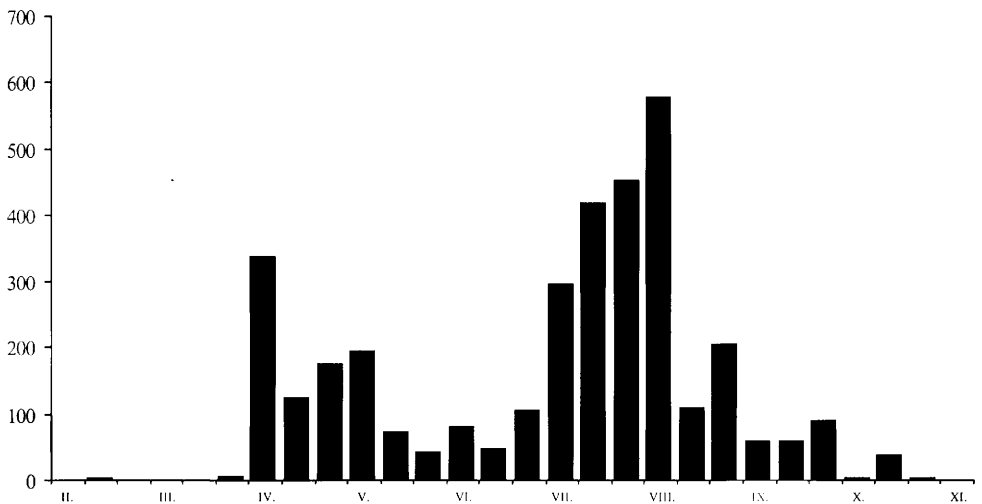
Eurytop, széles biotópválasztás jellemzi, a legtöbb típusú élőhelyen megjelenik.

Erősen polifág, a lárvákat 29 levéltetűfaj telepén találták (LÁSKA – STARÝ 1980).

Bakonyvidéki adatok: *Aphis fabae*, *Aphis farinosa*, *Aphis pomi*, *Aphis sambuci*, *Brachycaudus cardui*, *Brachycaudus helichrysi*, *Brevicoryne brassicae*, *Dysaphis plantaginea*, *Eucallipterus tiliae*, *Hyperomyzus lactucae*, *Macrosiphum rosae*, *Phyllaphis fagi*.

A lárvák áttelelnek.

Évente rendszerint három-négy, többnyire egybeolvadó nemzedéke fejlődik. Imágója február végétől november elejéig repül. Rajzásának maximuma április közepére és augusztus közepére esik (80. ábra).

80. ábra: A *Syrphus vitripennis* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 165 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 16, 19, 24, 27, 29, 30, 31, 34, 36, 37, 41, 42, 43, 46, 48, 54, 55, 56, 57, 29, 65, 66, 68, 71, 72, 75, 80, 82, 85, 87, 88, 92, 96, 98, 101, 102, 103, 104, 109, 112, 113, 114, 116, 119, 120, 132, 133, 136, 140, 141, 153, 155, 156, 157, 159, 160, 162, 163, 166, 172, 173, 181, 182, 183, 185, 187, 188, 192, 196, 198, 199, 200, 206, 207, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 229, 234, 235, 240, 241, 246, 247, 248, 260, 265, 266, 268, 271, 272, 274, 279, 280, 281, 286, 287, 293, 295, 302, 303, 306, 307, 308, 314, 318, 321, 324, 326, 327, 328, 334, 335, 336, 338, 339, 341, 344, 345, 346, 348, 352, 353, 354, 355, 366, 367, 370, 373, 378, 383, 384, 390, 391, 392, 401, 404, 406, 412, 414, 415, 422, 424, 426, 428, 434, 438, 439, 440, 443, 446.

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 1♂ 2♀, CSM; 1979.07.25., 2♂ 3♀, HAV; 1979.07.25., 1♂ 3♀, TS – Agár-tető: 1999.07.16., 3♀, TS – Akli: 1985.09.29., 1♂ 3♀, TS – Alsómajor: 1984.08.11., 2♀, TS – Alsóperepuszta: 1979.09.08., 2♀, TS; 1983.04.23., 1♂ 2♀, TS – Ácsteszer: 1974.06.05., 1♀, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1960.09.02., 1♂, PJ; 1975.09.15., 4♀, KÁ; 1997.06.09., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 3♂ 12♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1991.05.01., 3♂ 9♀, NL; 1992.06.26., 2♂ 4♀, TS – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1972.08.01., 1♂, BA; 1974.08.30., 1♂ 4♀, KÁ; 1974.09.05., 1♂ 3♀, KÁ; 1974.09.05., 3♀, TS; 1984.07.25., 2♀, TS; 1984.09.05., 2♂ 3♀, TS; 1984.10.03., 1♀, TS; 1985.08.11., 16♂ 12♀, BAK; 1989.06.08., 2♂ 1♀, TS – Bakonygyepes: 1974.08.13., 4♂ 1♀, TI; 1974.08.13., 4♂ 4♀, TS; 1980.05.07., 1♂ 1♀, HAV; 1980.05.07., 5♂ 5♀, TS – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♂, TS; 1982.10.24., 3♂ 7♀, TS – Bakonynána: 1973.08.14., 1♂ 1♀, GYNÉ; 1973.08.14., 1♂ 1♀, GYŐ – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 1♂ 1♀, MF; 1959.07.30., 2♂ 1♀, ZSIG – Balatonalmádi: 1980.08.17., 1♀, CSM; 1986.06.30., 2♂ 1♀, KG – Balatonederics: 1984.08.12., 2♂ 1♀, TS – Balatonfüred: 1976.07.29., 1♂ 3♀, TS; 1976.09.09., 1♀, TI; 1979.09.04., 1♀, TS; 1984.09.30., 2♀, TS – Balatonhenye: 1998.05.14., 3♀, TS – Balatonszőlős: 1984.09.30., 1♂ 3♀, TS – Barátlakások: 1975.05.06., 3♀, MF – Bazsi: 1984.10.09., 1♂ 4♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.08.30., 1♀, TS; 1975.07.30., 1♂, KÁ; 1975.09.30., 4♂, KÁ; 1975.09.30., 2♂, NÉ; 1975.09.30., 2♂, TS; 1978.05.11., 5♂ 2♀, TS – Billege: 1991.05.01., 5♂ 8♀, NL – Billegei-erdő: 1995.06.29., 1♀, VT; 1995.07.13., 1♂, VT; 1995.07.18., 1♂, VT; 1996.04.29., 4♂ 4♀, VT – Boncsos-tető: 1986.04.27., 1♂ 2♀, TS – Borzavár: 1972.07.26., 11 1♀, TI; 1972.07.26., 54♂ 11♀, TS; 1973.07.19., 1♀, BK; 1973.08.08., 1♂, GYNÉ; 1979.08.03., 1♀, BL – Borzás-hegy: 1982.07.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Bódé: 1964.06.23., 1♂ 2♀, TS; 1965.10.09., 2♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 1♀, KÁ; 1974.08.06., 13♂ 5♀, TS; 1980.06.05., 1♀, TS; 1980.09.18., 15♀, TS – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 2♂ 5♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1973.07.26., 3♂, BK; 1973.07.26., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.07.22., 1♂, KÁ; 1976.06.22., 2♂, NÉ; 1976.06.22., 1♂ 1♀, TS; 1976.08.08., 1♀, KÁ; 1980.05.22., 1♀, CSM; 1980.05.22., 2♀, HAV; 1980.05.22., 2♀, TS – Büdös-kút: 1982.08.12., 13♂ 1♀, TS – Cigány-domb: 1975.07.29., 5♂ 9♀, KÁ; 1976.04.21., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 4♂ 2♀, MF; 1959.07.29., 1♂, ZSG; 1965.08.14., 1♀, TS; 1972.08.09., 21♂ 14♀, TS; 1975.07.24., 1♂ 2♀, KÁ; 1975.07.24., 1♀, LM; 1975.07.24., 3♂ 2♀, TI – Csabrendek: 1986.07.14., 2♂, HAV – Csalános-hegy: 1978.07.27., 1♂ 1♀, CSM – Csengő-hegy (Bakonynána): 1987.09.18., 1♀, BL – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 3♂ 1♀, TS; 1998.04.30., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Cseres: 1965.07.13., 1♂ 4♀, TS – Cser-hát: 1997.07.11., 5♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 3♀, TS; 1984.07.30., 2♂ 3♀, TS; 1984.09.11., 1♀, TS, +MAL – 1984.09.30., 1♀, TS, +MAL; 1985.05.23., 4♂ 2♀, TE, +MAL – Csesznek: 1978.05.30., 1♀, KÁ; 1978.05.30., 1♀, SZU – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 5♂, TS, +MAL – Csicsói-

erdő: 1969.05.07., 1♀, PJ; 1969.05.08., 3♀, ML – Csobánc: 1998.04.28., 2♀, TS, +MAL; 2000.08.03., 3♂ 6♀, TS – Csopak: 1959.06.10., 2♂ 2♀, SZJB; 1959.06.15., 2♂, SZJ; 1960.06.19., 1♀, NF; 1960.09.03., 1♀, NF; 1960.09.05., 1♀, NF – Csóka-hegy: 1997.05.14., 4♀, TS; 2000.04.13., 1♂ 5♀, TS – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 2♂ 1♀, TS; 1984.09.29., 1♂ 2♀, TS – Diósi-rétek: 1984.10.01., 2♀, TS – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 8♂ 9♀, TS; 1982.10.24., 2♂ 6♀, TS – Dudar: 1973.07.24., 1♂, HM; 1973.07.24., 1♂, TS – Durrogó: 1997.08.14., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Ecséri-erdő: 1989.09.07., 13♀, VT – Edericsi-hegy: 1990.08.14., 4♂ 7♀, NL; 1999.08.17., 2♀, TS – Eperjes: 1984.08.08., 2♂ 1♀, TS; 1984.09.28., 5♂ 2♀, TS – Eplény: 1978.05.25., 2♀, KÁ; 1983.04.23., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂ 1♀, KÁ; 1977.04.27., 3♂ 3♀, TS; 1977.06.22., 1♀, TS; 1977.07.28., 2♂ 3♀, KÁ; 1977.07.28., 1♂, NYJ; 1977.07.28., 6♂ 2♀, TS; 1980.05.13., 2♂ 10♀, CSM; 1980.05.13., 2♂ 14♀, HAV; 1980.05.13., 9♂ 36♀, TS; 1983.05.13., 2♀, TS; 1986.08.08., 6♂ 3♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 4♂ 9♀, TS, +MAL – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂ 1♀, TS; 1978.08.10., 1♂ 1♀, HAV; 1978.08.10., 2♂ 2♀, KÁ – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1986.06.22., 1♂ 2♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, KK; 1972.07.27., 2♂, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 2♀, KÁ; 1974.06.05., 4♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1972.07.09., 2♂, TS; 1982.08.13., 1♀, KB; 1983.04.30., 16♀, TS; 1983.05.01., 11♂ 16♀, TS; 1986.06.11., 1♂ 1♀, SZU; 1991.05.26., 1♂ 2♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 2♂ 3♀, TS; 1972.07.30., 3♂ 1♀, TS; 1973.08.27., 1♀, TS; 1975.07.09., 1♂, BK; 1978.08.28., 3♀, KÁ; 1975.08.28., 24♀, TS; 1975.10.29., 1♀, KÁ; 1983.04.30., 1♀, TS; 1989.09.12., 4♂ 11♀, TS – Fűzfői-öböl: 1974.04.23., 1♂, TS; 1974.08.14., 1♂, KÁ; 1974.08.14., 1♂, TS; 1975.04.23., 1♂, TS, +MAL; 1980.07.15., 3♂, TS; 1988.05.25., 7♂ 3♀, TS – Gaja-völgy (Bakonynána): 1975.10.29., 1♀, KÁ; 1974.08.29., 1♂ 11♀, TS; 1974.08.29., 1♀, KÁ – Ganna: 1982.10.06., 18♂ 12♀, TS – Gejzírmező: 1983.04.12., 1♂, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 5♂ 6♀, TS; 1986.05.24., 1♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonymbél): 1959.08.01., 1♂, ZSG; 1959.08.02., 4♀, ZSG; 1975.09.05., 2♀, TS; 1983.04.21., 1♂, TS; 1985.08.10., 1♀, BAK – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 5♂ 4♀, HAV; 1982.08.03., 25♂ 34♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 5♂, KÁ; 1974.08.08., 6♂ 2♀, TS; 1980.05.13., 1♀, CSM; 1983.05.11., 4♂ 16♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂ 5♀, MF – Gróf-rét: 1989.07.30., 3♂ 3♀, VT; 2000.08.03., 1♂ 4♀, TS – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♂, KÁ; 1988.08.20., 3♂ 7♀, TS – Gyökeres-árok: 1967.05.04., 1♂, PJ – Gyulafirátót: 1980.06.11., 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.10.09., 2♀, TS; 1972.08.08., 3♂ 1♀, TS; 1974.08.28., 1♀, TS; 1990.07.17., 3♂, TS – Hajmápuszta: 1974.08.08., 2♂ 4♀, KÁ; 1974.08.08., 2♂ 1♀, NÉ; 1974.08.08., 1♂ 2♀, TS – Hamuházidűlő: 1989.08.21., 3♀, VT – Három-hegy: 1975.07.26., 1♀, LM; 1975.07.26., 1♂ 2♀, TI; 1978.08.01., 1♀, KÁ; 1983.11.06., 1♀, TS – Hárskút: 1991.08.14., 2♂, TS – Hegyesd: 1986.06.27., 2♀, MZ – Herend: 1988.08.08., 12♂ 28♀, TS – Hétházpuszta: 1973.07.15., 3♂ 2♀, TS; 1975.07.22., 7♂ 15♀, KÁ; 1975.07.22., 2♂ 4♀, LM; 1975.07.22., 7♂ 13♀, TI; 1975.07.22., 17♂ 21♀, TS – Hévíz: 1957.04.06., 2♂ 1♀, SÁ; 1958.08.31., 3♀, MF; 1977.09.15., 2♀, TS; 1980.07.12., 1♂ 2♀, TS; 1984.07.30., 3♀, TS – Hidegkút: 1982.07.29., 11♂ 6♀, TS; 1983.04.22., 2♂, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 1♂, TS; 1979.08.25., 4♂ 4♀, TS; 1980.07.30., 3♂ 1♀, TS – Huszárokélpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 2♂ 7♀, TS – Huszárokélpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♀, TGY; 1980.08.21., 1♂, TS; 1989.09.02., 13♀, TS – Incsekfa: 1962.05.17., 2♀, PJ – Jäger-rét: 1981.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.02., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.04., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.19., 2♂, TS – Jókaiánya: 1959.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1966.08.02., 1♀, TS; 1988.08.08., 8♂ 16♀, TS – Jutas: 1962.09.29., 1♂, A – Kab-hegy: 1965.10.10., 1♂, TS; 1966.08.01., 1♂, TS –

Kalapmező: 1989.07.30., 1♂ 2♀, VT – Kardosrét: 1973.07.19., 1♂, BK; 1973.07.19., 1♂ 2♀, BK; 1973.07.30., 2♂ 3♀, TP; 1973.07.30., 1♂, SI; 1973.07.30., 2♀, TS; 1973.08.07., 1♀, GYŐ; 1973.08.07., 1♂ 3♀, TS; 1974.07.08., 1♂ 2♀, HM; 1983.05.06., 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 2♂ 5♀, TS, +MAL; 1999.05.20., 3♀, TS – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 5♀, NL – Kemencés-part: 1976.07.29., 2♂, TS; 1977.07.25., 1♀, TS; 1984.08.12., 1♂ 2♀, TS – Keszthely: 1954.09.06., 1♂, JT; 1982.07.18., 1♀, A; 1982.08.18., 1♀, A; 1986.11.02., 1♀, TS – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂ 24♀, TS – Kékküti-hegy: 1998.05.14., 1♂ 8♀, TS, +MAL – Kiliántelep: 1982.07.29., 1♂, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♂, TS – Kis-erdő (Tihany): 1980.05.13., 1♀, TS; 1983.04.12., 1♂, TS; 1983.04.17., 6♂, TS; 1984.06.30., 1♂, TS; 1991.05.24., 2♂ 1♀, TS – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 1♂ 4♀, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 4♀, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 4♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1984.09.08., 1♀, PA – Kis-tó: 1979.09.10., 5♀, TS – Kolontár: 1997.07.12., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 7♀, KÁ; 1975.09.18., 2♀, TS; 1976.07.12., 1♂, KÁ; 1980.06.15., 1♂, TS; 1983.04.16., 1♂, PA – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1978.07.18., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.07.18., 1♀, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 3♀, TS – Kökényes: 1982.07.04., 1♂ 5♀, TS – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 3♂ 3♀, TS; 1980.06.07., 1♂ 3♀, TS; 1988.07.29., 3♂ 4♀, TS – Köves-földek: 1984.10.01., 2♂ 2♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1962.05.06., 1♂ 2♀, PJ – Kőmagas: 1998.04.26., 1♂ 4♀, TS – Kő-orra: 1991.05.01., 22♂ 15♀, NL – Kőris-hegy: 1971.08.03., 2♀, TS – Kőpinceforrás: 1972.07.10., 1♀, +MAL – Kupi-erdő: 1989.09.31., 5♂ 11♀, TS – Külső-tó: 1972.07.05., 2♀, TS; 1972.07.19., 3♂ 2♀, TS; 1974.08.04., 1♂, TS; 1977.07.25., 6♀, KÁ; 1977.07.25., 1♂ 4♀, TS; 1980.07.09., 1♀, TS; 1983.04.26., 1♂, HAV; 1984.09.18., 1♀, HAV; 1984.09.19., 1♀, HA; 1984.10.01., 2♀, TS; 1984.10.02., 3♀, TS; 1989.06.20., 1♂ 3♀, TS; 1989.07.21., 1♂, TS; 1989.08.01., 1♂, TS; 1989.09.18., 1♀, TS – Laposok: 1966.06.27., 1♀, PJ – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♀, TS – Lesaljamajor: 1974.08.29., 1♀, BA – Lesenceistvánd: 1974.04.10., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1962.07.11., 1♂, PJ; 1974.04.23., 1♀, TS; 1974.05.08., 1♂, TS; 1974.09.02., 1♀, TS; 1977.04.30., 1♂, TI; 1978.05.04., 2♂ 4♀, CSM; 1978.06.08., 1♂, KÁ; 1978.06.08., 1♀, SZU; 1980.05.20., 1♂, TS; 1980.08.17., 111♂ 225♀, TS; 1982.06.20., 29♂ 30♀, TS; 1982.07.04., 2♂ 6♀, TS; 1986.08.09., 2♂ 1♀, TS – Magyal-tető: 1977.04.26., 3♂ 2♀, TS – Magyarpolány: 1978.07.05., 2♂ 5♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1987.07.10., 1♂, HAV; 1989.04.23., 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♂ 4♀, TS; 1972.08.31., 3♀, TS – Miklád: 1999.11.01., 3♂ 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 1♂ 3♀, TS; 1989.09.17., 1♂ 4♀, TS – Monostorapáti: 1984.07.30., 1♂ 2♀, TS; 1986.07.09., 1♂, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♀, KÁ – Nagy-mező (Balatonfüred): 1966.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1978.04.30., 2♂ 1♀, TS; 1978.05.07., 3♂ 1♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.07.25., 2♀, TS; 1984.08.08., 7♂ 6♀, TS – Nagy-tó: 1985.08.10., 1♂, TS; 1974.07.04., 1♂ 1♀, BK; 1974.07.04., 1♀, KÁ; 1974.07.04., 2♀, TS; 1985.08.10., 3♂ 4♀, TS; 1986.07.09., 1♂, TS; 1988.07.29., 3♂ 8♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 3♀, TS; 1985.08.10., 1♀, TS; 1985.08.30., 1♀, TS – Némethánya: 1967.05.31., 1♀, PJ – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 2♀, TS – Nyereg-hegy: 1984.10.01., 2♀, TS – Nyír-tó: 1980.06.07., 1♀, TS – Nyíres: 1997.07.05., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Nyír-tó: 1980.06.07., 1♂, TS – Olaszfalu: 1982.07.29., 1♂ 6♀, TS; 1983.06.15., 1♀, A, +FÉNY – Óbudavár: 1984.08.12., 6♂ 5♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 5♀, KÁ; 1974.09.09., 2♀, NÉ; 1979.09.09., 18♂ 27♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 3♂ 10♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1975.09.29., 1♀, TS;

1979.09.13., 1♂, TS; 1984.07.11., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1988.08.07., 4♂ 3♀, TS;
 1989.07.25., 3♂ 3♀, TS; 1998.07.07., 2♀, RV – Örvényes: 1974.08.15., 29♂ 20♀, TS –
 Padragkút: 1985.04.22., 2♂ 1♀, TS – Paloznak: 1961.04.26., 1♂, NF; 1962.04.26., 1♂,
 NF; 1962.05.24., 1♀, NF; 1962.05.31., 1♀, NF; 1962.06.11., 1♀, NF; 1962.10.09., 1♂, NF
 – Pannonhalma: 1975.07.15., 5♂ 3♀, BK; 1975.07.15., 2♂ 5♀, HM; 1975.07.15., 2♂ 4♀,
 TI – Pap-rét: 1985.08.10., 3♂ 4♀, TS; 1985.08.30., 1♀, TS – Pálihálás: 1972.07.15., 4♂ 3♀,
 TS; 1972.08.06., 1♂ 3♀, TS; 1984.10.14., 1♀, TS; 1989.07.06., 1♂ 1♀, NL; 1989.07.26., 6♂
 4♀, TS; 1989.09.16., 1♀, TS; 1991.07.30., 3♂ 4♀, TS – Pálinkaház: 1984.10.13., 1♀, TS;
 1999.05.09., 2♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.04.28., 1♂ 1♀,
 TS; 1986.08.07., 5♂ 10♀, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1971.06.14., 1♂, TS – Pisztrángos-
 tó (Fenyőfő): 1972.07.16., 16♂ 20♀, TS; 1983.04.30., 5♀, TS – Porva: 1975.08.10., 1♂ 1♀,
 KÁ; 1975.08.01., 1♀, LM; 1975.09.02., 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1971.08.26., 2♂ 2♀,
 TS; 1972.07.18., 1♂, TS; 1975.07.21., 2♂ 2♀, KÁ; 1975.07.21., 1♂ 1♀, LM; 1982.08.05.,
 2♂ 1♀, TS – Pula: 1978.07.29., 1♂, BL – Pusztamiske: 1985.07.12., 2♂ 6♀, TS – Rák-
 sík: 1991.04.16., 10♂ 4♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 3♂ 4♀, TS; 1974.09.05., 2♂ 6♀,
 KÁ; 1999.08.10., 2♀, TS, +MAL – Ráskői-patak: 1989.10.31., 1♀, VT – Rendeki-hegy:
 1986.07.15., 1♀, SZU; 1986.07.17., 1♀, HAV – Rezi: 1983.08.01., 2♂, TS – Révfülpöb:
 1974.09.03., 1♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.13., 18♂ 12♀, BK; 1975.07.13., 12♂ 8♀, HM;
 1975.07.14., 2♂ 3♀, BK; 1975.07.14., 2♂, HM – Sajkod: 1974.07.17., 2♂, TS;
 1979.09.20., 6♀, TS – Sánc-hegy: 1980.05.22., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Sárosfőpuszta:
 1985.07.12., 3♂ 11♀, TS – Sás-rét: 1997.07.13., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Som-hegy:
 1968.07.06., 1♂, PJ – Somlyó-hegy: 1997.08.16., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Sós-köves:
 1984.09.12., 1♀, TS – Sümeg: 1984.10.09., 4♀, TS; 1991.04.22., 1♂ 1♀, NL – Sümegcsehi:
 1985.08.05., 3♀, TS – Szarkádi-erdő: 1984.10.01., 1♂ 3♀, TS – Szarvaskút: 1979.06.07.,
 1♀, HAV; 1983.05.12., 7♂ 20♀, TS; 1984.07.10., 1♀, A; 1984.07.10., 1♀, TS, +MAL;
 1984.07.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.04., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 2♂, TS,
 +MAL; 1984.08.07., 3♀, TS; 1984.08.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.26., 1♀, TS – Szent-
 György-hegy (Hegymagas): 1984.07.04., 2♂, TS – Szent-György-hegy (Kisapáti):
 1991.07.08., 1♂ 2♀, VT – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 3♂ 9♀, TS – Szent-Péter-
 hegy: 1990.04.14., 7♀, VT – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 4♀, TS, +MAL – Széki-erdő:
 1980.08.16., 2♂ 2♀, TS; 1991.04.16., 3♂ 5♀, KÁ; 1991.04.16., 3♂ 1♀, SZNÉ; 1991.04.16.,
 107♂ 158♀, TS; 1998.02.22., 1♂ 3♀, TS – Széki-tó: 1991.04.16., 13♂ 8♀, TS –
 Szépalmapuszta: 1999.05.11., 5♀, TS – Szigliget: 1973.07.29., 1♂, MF; 1976.06.29., 2♀,
 TS – Szigligeti-arborétum: 1970.09.16., 1♀, TS – Szilvádi-hegy: 1990.08.31., 2♀, NL –
 Szömörke-völgy: 1968.07.05., 1♂, PJ; 1980.05.11., 1♀, TS – Taliándörögd: 1984.07.30.,
 5♂ 6♀, TS – Tamás-hegy: 1975.10.23., 1♀, KÁ – Tapolca: 1981.04.06., 1♂ 2♀, VT;
 1986.07.01., 1♂ 5♀, VT; 1989.09.03., 1♀, NL; 1990.04.22., 1♂ 1♀, NL; 1994.06.17., 2♂
 1♀, VT – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 3♂ 2♀, TS; 1991.04.27., 8♂ 12♀, VT;
 1991.05.22., 7♂ 12♀, VT; 1995.06.04., 1♀, VT; 1996.05.07., 1♀, VT – Tapolca-patak
 (Tapolca): 1989.08.05., 1♂, NL; 1990.08.25., 1♀, NL – Tárnoki-erdő: 1980.07.31., 2♂
 1♀, TS – Tátika: 1966.08.13., 1♂, TS – Tés: 1991.07.10., 1♀, KÁ – Tihany: 1975.07.30.,
 1♀, KÁ; 1975.07.30., 2♂ 4♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 5♂ 7♀, TS; 1992.08.03., 1♂
 1♀, TS – Töbrük: 1997.08.05., 4♂ 23♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♂ 8♀, TS, +MAL
 – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♂ 6♀, TS – Tündérmajor: 1984.08.11., 6♂ 12♀, TS;
 1985.08.31., 4♀, TS; 1989.09.17., 1♀, TS – Uzsa-Erdésztelep: 1968.08.27., 2♀, MF –
 Újmajor: 1974.07.11., 1♀, BK; 1974.07.11., 4♂, KÁ; 1974.07.30., 1♀, KÁ – Úrkút:
 1988.08.08., 16♂ 21♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 2♂ 2♀, TS – Várköly: 1972.07.21., 1♂
 2♀, TS; 1977.08.25., 2♀, TS; 1979.08.23., 2♂, TS; 1984.08.16., 8♂ 5♀, TS – Veimpuszta:

1975.07.12., 2♂ 1♀, BK – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 1♂ 4♀, TS – Vigántpetend: 1985.08.10., 3♀, TS; 1985.08.30., 7♂, TS – Vinye: 1971.08.10., 1♀, TS; 1972.07.10., 1♂, TS, +MAL; 1975.09.25., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.09.25., 3♂ 3♀, TS – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 14♂ 32♀, VT – Vörösberény: 1962.05.06., 1♂ 1♀, PJ – Vörös-János-séd: 1980.07.08., 1♀, TS; 1983.05.12., 3♀, TS; 1985.08.06., 1♂, TS; 1986.08.05., 1♀, TS; 1988.08.07., 1♂ 6♀, TS; 1989.09.02., 7♀, TS; 1990.07.31., 1♀, TS; 1999.08.14., 3♀, TS, +MAL – Zalaszántó: 1957.07.15., 1♂ 1♀, MF; 1984.10.09., 5♀, TS – Zánka: 1984.06.30., 2♂, TS – Zirc: 1973.04.28., 1♂ 1♀, TS; 1973.07.24., 2♂ 3♀, TI; 1975.07.07., 1♂, BK; 1975.07.07., 2♂ 2♀, HM; 1975.08.08., 1♂, SA; 1978.07.25., 1♀, HAV; 1978.07.25., 1♀, KÁ; 1978.07.25., 1♂ 1♀, SZU; 1984.08.04., 2♂, TS; 1984.10.02., 1♂ 3♀, TS; 1984.10.03., 1♂ 4♀, TS; 1984.10.05., 2♀, TS; 1984.10.12., 1♀, TS; 1984.10.18., 2♀, TS; 1989.07.26., 1♂, TS; 1989.09.17., 1♀, TS; 1989.10.02., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.14., 1♀, TS; 1990.05.04., 1♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 4♀, TS, +MAL; 1990.09.28., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♂, TS; 1991.05.29., 3♂ 2♀, TS, +MAL.

Xanthandrus Verrall, 1901

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk afidofág vagy karnivor, főleg lepkehernyókkal és más rovarlárvákkal táplálkozik. A genusz egyetlen hazai faja a Bakonyvidéken is előfordul.

Xanthandrus comtus (Harris, [1780])

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Korea, Japán, Orientális Régió. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (**III.**), nem hiányzik a síkságokról sem. Egyelőre nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban (**81. ábra**).

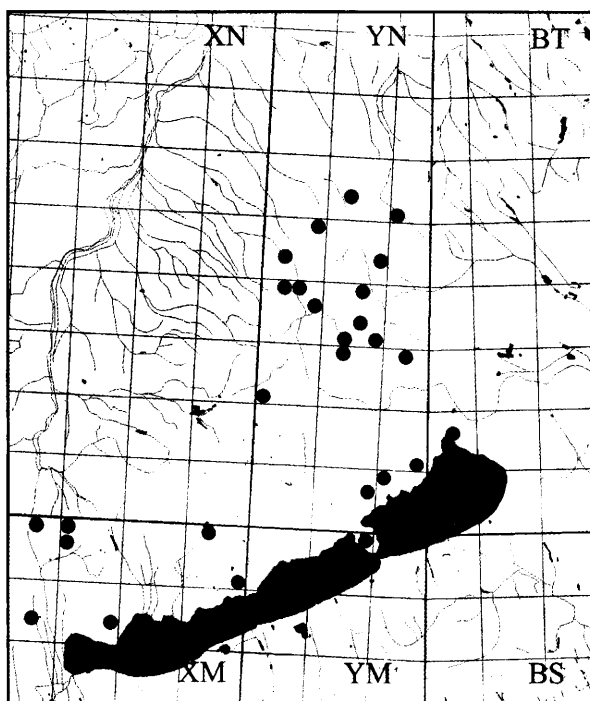
Főleg erdős vidékeken, lomberdőkben (különösen tölgyesekben), tisztásokon, erdőszéleken, cserjésekben él, száraz és vizes élőhelyeken egyaránt előfordul.

Ragadozó lárvai, főleg különböző cserjéken, rovarlárvákkal élnek. Táplálékuk változatos: levéltetvek és levélbolhák (*Psyllidae*) mellett, molylepkék (*Hyponomeutidae*), lepkek (*Tortricidae*: *Thaumetopoea pinivoria*), levéldarázs álhernyók és levélbogarak lárvai egyaránt szerepelnek az étrendjükön. A Bakonyvidéken a pókhálós kecskerágómoly (*Hyponomeuta cognatellus*) és a nagy égerlevelész (*Melasma aeneum*) lárvaiknak telepén találtuk.

Imágója május elejétől október végéig repül, rajzásának csúcsa nyár végén, ősz elején figyelhető meg. Az adatok alapján feltételezhető legalább két nemzedéke, tavaszi és nyárvégi-őszi, az utóbbi jóval erősebb.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Lonicera slyosteam*, *Persicaria minor*, *Rorippa amphibia*, *Rubus fruticosus*, *Torilis japonica*.

Lelőhelyei: Csojányos-völgy: 1960.08.04., 1♂, A – Esztergáli-völgy: 1986.08.08., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1975.10.29., 1♀, KÁ; 1975.10.29., 1♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♂, ZSIG – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1974.08.08., 1♀, KÁ – Hévíz: 1955.09.01., 1♀, JT – Huszárokélopuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 2♀, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♀, TS – Kígyós-völgy: 1997.08.03., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♂ 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂ 1♀, TS – Köcsi-tó: 1999.10.02.,

81. ábra: A *Xanthandrus comtus* lelőhelyei a Bakonyvidéken

1♀, TS – Kőkenyes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1979.08.30., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1980.08.17., 1♂, TS – Öreg-séd: 1980.09.09., 1♂, TS – Sátormahegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Szarvaskút: 1974.07.28., 1♂, TS – Tamás-hegy: 1975.10.23., 2♂, NÉ – Tátika: 1966.08.13., 2♀, TS; 1997.08.19., 1♂ 2♀, TS – Tobruk: 1997.08.05., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♀, TS – Újmajor: 1974.07.30., 1♂, KÁ – Vár-rét: 1966.08.14., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1988.08.07., 1♂, TS; 1990.07.31., 1♀, TS – Zirc: 1994.07.25., 1♀, TS; 1994.07.29., 1♀, TS.

***Xanthogramma* Schiner, 1860**

[Syn. *Olbiosyrphus* Mik, 1897]

Közepes nagyságú zengőlegyek. A lárvák életmódját hiányosan ismerjük; egy részüket méhfélék fészkeiben találták, valószínűleg gyökérlevéltetvekkkel táplálkoznak. Mind a négy eddig ismert hazai faj előkerült a Bakonyvidéken.

***Xanthogramma dives* (Rondani, 1857)**

[Syn. *Xanthogramma pedisseguum* (Harris, 1776)]

Csak a közelmúltban fogadták el újból a faji önállóságát.

Elterjedése: feltehetően megegyezik a *Xanthogramma pedisseguum* areájával. Hazai előfordulása még nem tisztázott, jelenleg kevés az adata, valószínűleg országszerte megtalálható.

Magyarországon egyelőre szórványos előfordulású (II.) taxonként tartjuk nyilván. Eddig nem találtuk meg a Keleti- és a Déli-Bakonyban.

Imágóját május elejétől augusztus végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*.

Első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Badacsony-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1975.07.22., 1♀, TS – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 1♂, TS, +MAL – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 1♀, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♀, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 1♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 1♀, TS, +MAL – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS.

Xanthogramma festivum (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Xanthogramma citrofasciatum* (De Geer, 1776)]

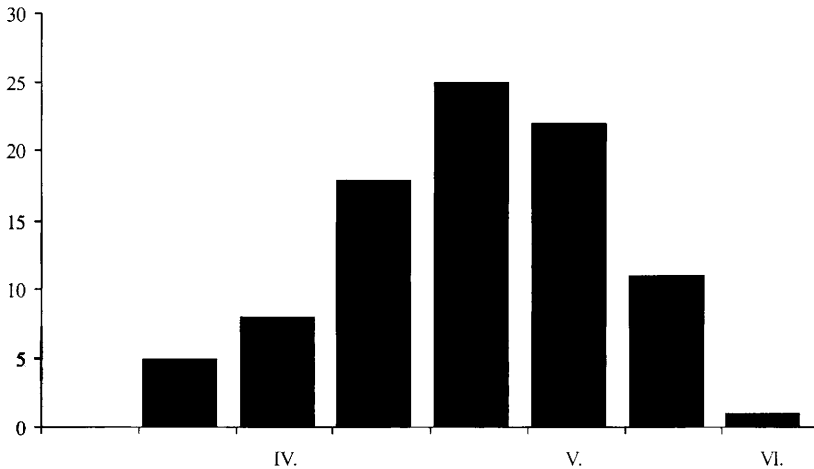
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Észak-Afrika. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), a síkságokon is sokfelé gyűjtötték. A Bakonyvidék minden kistájáról kimutattuk.

Tülnyomórészt erdős vidékeken, erdőszéleken él, általában szárazabb réteken, legelőkön, főleg meleg biotópokban található.

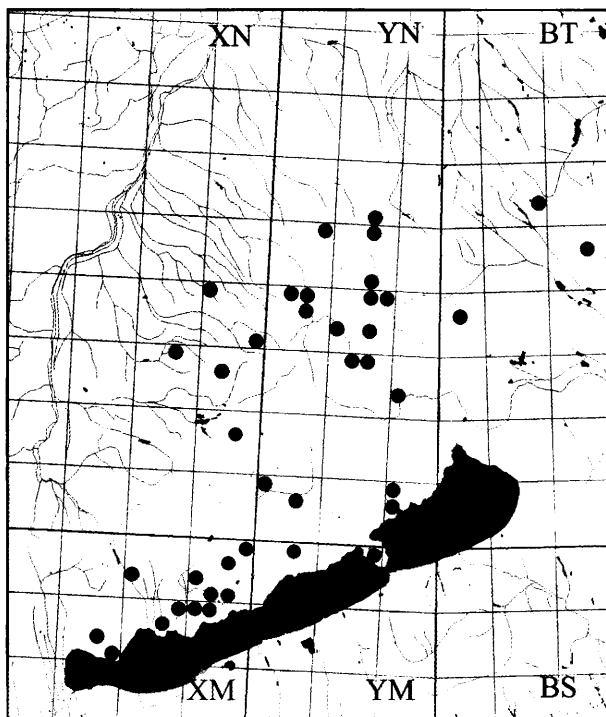
Egy nemzedékes tavaszi-nyáreleji faj, imágója április elejétől június elejéig repül. Rajzásának maximuma május elejére esik (82. ábra).

Virágválasztása: Viszonylag ritkán figyelhető meg virágokon, többnyire leveleken vagy néha a talajon ül: *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Salix caprea*, *Scabiosa ochroleuca*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei (83. ábra): Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 1♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂, TS, +MAL – Balázs-tető: 1997.04.27., 1♀, TS, +MAL – Bántai-rét:

82. ábra: A *Xanthogramma festivum* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

83. ábra: A *Xanthogramma festivum* lelőhelyei a Bakonyvidéken

1998.04.29., 1♀, TS – Billege: 1973.05.04., 1♂, TS – Bozót: 1997.05.03., 1♀, TS, +MAL – Cigány-domb: 1975.05.09., 2♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1971.05.23., 1♂, TS – Csobánc: 1998.04.28., 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1992.05.25., 1♀, TS; 1997.05.18., 1♂, TS – Farkasgyepű: 2000.04.19., 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♀, TS – Fenyőfő: 1993.05.02., 1♀, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.04.17., 1♂, TS – Gulács: 1998.05.14., 1♀, TS – Hárskút: 1997.05.28., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 2♀, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 3♂, CSM; 1980.05.22., 1♂, HAV; 1980.06.03., 1♂, HAV – Kalapács-ér: 1972.05.23., 1♀, TS – Kalapmező: 1997.04.11., 1♀, TS – Kardosrét: 1971.05.13., 1♂, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 1♀, TS, +MAL – Kékkút: 1986.04.27., 1♂, PA; 1986.04.27., 1♂, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1958.05.14., 1♂, ES; 1958.05.15., 3♂, ES; 1989.04.14., 1♀, TS – Magyal-tető: 1977.04.26., 1♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♀, TS – Pap-rét: 2000.04.02., 1♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, TS – Péter-hegy: 1997.04.25., 1♀, TS, +MAL; 1998.04.26., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1970.05.12., 1♂, TS; 1972.05.18., 1♂, TS – Pulai-erdő: 1990.04.01., 1♂, VT – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Tépécs-hegy: 1986.04.27., 1♂, TS – Tódi-mező: 2000.04.18., 2♀, TS – Vörös-János-séd: 1987.05.18., 2♂, TS – Zalaszántó: 1967.05.18., 2♂, ZSIG – Zirci-arborétum: 1991.04.25., 1♀, TS, +MAL.

Xanthogramma laetum (Fabricius, 1794)
[Syn. *Olbiosyrphus laetus* (Fabricius, 1794)]

Elterjedése: Európa, főleg Dél- és Közép-Európa. Általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (**III.**), adatai főleg hegyvidékekről származnak. Eddig nem sikerült megtalálni a Keleti-Bakonyban.

Főleg erdős vidékek különböző biotópjában él.

Imágója április végétől augusztus elejéig repül.

Virágválasztása: *Bellis perennis*, *Euphorbia glareosa*, *Filipendula vulgaris*, *Lavandula angustifolia*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1999.07.01., 1♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 1♀, TS – Betekintsvölgy: 1980.06.11., 1♀, TS, +MAL – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♂, KÁ; 1983.05.13., 1♀, TS; 1986.08.08., 1♀, TS – 1983.05.10., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.08., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.13., 1♀, TS; 1974.05.08., 1♀, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 1♂, TS, +MAL – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Tátika: 1957.06.10., 1♂, KZ.

Xanthogramma pedisseguum (Harris, [1776])

[Syn. *Xanthogramma ornatum* (Meigen, 1822), *Xanthogramma bilobatum* Szilády 1940]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távols-Kelet. Magyarországon gyakori előfordulása (**IV.**), a síkságokon is általánosan elterjedt. A SZILÁDY (1940) által a Bakonyból, közelebről Zircről leírt fajt (*Xanthogramma bilobatum* Szilády 1940) később szinonimizálták.

Főleg erdős vidékeken, szárazabb réteken, erdőszegélyeken, parkokban, sövények napos oldalán található, de gyakran előfordul szántóföldeken és kertekben is.

Valószínűleg csak egy nemzedéke van. Imágóját április végétől szeptember végéig gyűjtötték, rajzásában kiemelkedő csúcsokat nem lehet megfigyelni.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Cirsium arvense*, *Cirsium palustre*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Origanum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Rorippa austriaca*, *Sambucus ebulus*, *Solidago gigantea*.

Lelőhelyei: Akli: 1998.07.07., 1♂, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 1♂, TS, +MAL – Bakonszentlászló: 1992.06.10., 2♂ 1♀, TS – Balatonfüred: 1974.06.07., 1♂, TS – Barnag: 1997.06.29., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, 4♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.05.30., 2♂, TS; 1973.06.14., 1♀, TS – Betekintsvölgy: 1957.06.19., 2♂, PJ – Billegei-erdő: 1995.08.12., 1♂, VT; 1996.05.30., 1♀, VT – Bődönkúti-árok: 1978.07.23., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Cigány-domb: 1982.06.16., 1♀, TS – Csalános-hegy: 1978.07.27., 3♂, CSM – Cseres: 1965.07.13., 2♂ 2♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♀, TS; 1985.05.23., 1♀, TE, +MAL – Csesznek: 1982.08.09., 1♀, HAV – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 4♂, TS, +MAL – Cséki-hegy: 1997.05.01., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Csobánc: 1999.07.15., 1♂ 2♀, TS; 2000.08.03., 2♂, TS – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 2♂, CSM – Durrogó: 1997.08.14., 2♂ 2♀, TS, +MAL – Edericsi-hegy: 1999.08.17., 2♂ 1♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1986.06.11., 1♂, SZU – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1989.09.12., 2♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♂ 3♀, TS – Generál-

edő: 1971.07.02., 1♂, TS; 1986.05.24., 1♂, TS; 1998.04.30., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1982.08.03., 1♂, HAV; 1982.08.03., 1♂ 2♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♀, MF – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 1♂ 1♀, TS – Hárskút: 1991.08.14., 1♀, TS – Hegymagas: 1997.07.10., 1♂, TS, +MAL – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1970.06.26., 1♂ 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.07.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.07.27., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.28., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.07., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.11., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1982.07.28., 1♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1995.06.11., 2♂, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 2♀, TS; 1987.05.15., 1♀, TS; 1991.05.24., 1♀, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 1♂, TS – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1965.06.28., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 3♂ 1♀, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 2♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 4♂, TS – Kőmagas: 1998.04.26., 1♂, 3♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 3♂ 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂, TS – Külső-tó: 1990.07.19., 1♂, NL – Malom-völgy (Eplény): 1982.07.04., 1♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Monostori-tó: 1986.06.04., 1♂, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Öreg-hegy (Aszfő): 1997.08.23., 1♂, TS, +MAL – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Part-fő: 1986.06.04., 2♀, KÁ – Pálincakaház: 1999.05.09., 1♂ 3♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♂, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1970.07.02., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1985.07.04., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 2♂ 2♀, TS – Ravazd: 1991.07.30., 1♂, TS – Somlyó-hegy: 1997.08.16., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS – 1984.08.04., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 1♂, TS, +MAL – Szépalma: 1999.05.11., 4♂ 1♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 3♂, TS – Tápolca: 1990.06.12., 2♂, NL – Tápolcai-parkerdő: 1995.06.04., 2♂, VT; 1996.06.16., 1♂, VT – Tárnoki-erdő: 1980.07.31., 2♂ 1♀, TS – Tihany: 1988.06.12., 2♀, TS, +MAL – Újdörög: 1964.04.27., 1♀, PA – Vállus: 1985.06.10., 1♀, TS – Viszlói-erdő: 1990.09.06., 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1990.06.28., 1♀, TS.

MICRODONTINAE

Microdon Meigen, 1803

Közepes nagyságú zengőlegyek. Életmódjuk nem kellően tisztázott. Lárvájukat hangyafészkekben (myrmecophil), továbbá a bábokkal együtt fakéreg, kövek és fatörzsek alatt találták. Nem zárható ki, hogy esetleg a hangyalárvák táplálékának „hulladékával” vagy a hangyafészkekben lakó gyökérlevéltetvekkal is táplálkoznak. Mind a három hazai faj él a Bakonyvidéken is.

Microdon devius (Linnaeus, 1761)

Elterjedése: Európa, Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), a síkságokon is sokfelé megtalálható zengőlégy. Eddig nem sikerült kimutatni a Déli-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Főleg nedvesebb hegyi réteken, füves pusztákon, erdőszéleken és erdei utakon fordul elő. Lárváját hangyafészkekben találták.

Imágóját április végétől augusztus közepéig gyűjtötték. Rajzási maximuma május elejére esik. Univoltin fajként tartják nyilván, de a bakonyi adatai alapján feltételezhető egy gyenge második nemzedéke, augusztus közepén.

Virágválasztása: *Ajuga reptans*, *Corydalis cava*.

Lelőhelyei: Bakonybél: 1972.06.04., 1♀, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 2♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♀, MF – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂ 1♀, TS – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♀, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♂, TS, +MAL – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 2♂, TS, +MAL – Nagy-erdő: 1997.05.04., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Németbánya: 1967.05.29., 1♂, PJ – Pető-hegy: 1999.05.16., 2♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂, TS, +MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 2♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1985.06.11., 1♂ TS.

Microdon eggeri Mik, 1897

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), inkább a domb- és a hegyvidékekre jellemző faj.

Főleg erdei réteken, tisztásokon, erdőszéleken gyűjthető.

Lárvját és bábját hangyafészkekben, fák tuskójában, valamint kövek és fakéreg alatt találták.

Egy nemzedékes, tavaszi-nyáreleji faj, imágóját április végétől június végéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május közepére esik.

Virágválasztása: *Corydalis cava*, *Pulmonaria mollis*.

Lelőhelyei: Aszófő: 1970.06.01., 1♂, MF – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 2♂, TS – Balatonhenye: 1998.05.14., 1♂, TS – Bázisai-öböl (Aszófő): 1983.05.15., 2♀, TS, +MAL – Bé-lap: 1983.05.15., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 3♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1957.05.13., 1♀, PJ – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.22., 2♂, TS – Generál-erdő: 1986.05.24., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♀, MF – Gézaháza: 1957.06.11., 1♂ 1♀, PJ – Gulács: 1998.05.14., 1♂, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Noszlop: 1969.05.16., 1♂, MF – Nosztori-völgy: 1981.06.07., 1♂, POL – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.06.23., 2♀, TS; 1983.04.30., 2♂, TS – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 1♂, TS – Uzsa-Erdésztelep: 1963.06.04., 1♀, PJ – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♂, TS; 1986.05.26., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♀, TS, +MAL.

Microdon mutabilis (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Microdon latifrons* Loew, 1856]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), főleg a domb- és a hegyvidékeken gyűjthető.

Elsősorban erdőkben, erdei utakon, tisztásokon, nedves réteken, lápokban, mocsarakban él.

Lárvját és bábját hangyák fészkeiben, valamint a bábokkal együtt tőzegmohában, kövek és fakéreg alatt, és tuskókban találták.

Egy nemzedékes, tavaszi-nyáreleji faj. Imágóját április elejétől július végéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május közepére esik.

Virágválasztása: *Cypripedium calceolus*, *Primula auricula*, *Pulmonaria officinalis*.

Lelőhelyei: Alsó-rét: 1980.07.30., 1♂ 3♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 2♂, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 2♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 1986.05.26., 2♂, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♀, TS; 1983.06.12., 1♂, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Hajmáspusztá: 1972.06.12., 1♀, TS; 1973.06.05., 1♀, TS – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♀, ML – Jáger-rét: 1981.06.06., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.14., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.26., 1♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂ 4♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♀, TS; 1985.05.27., 1♂, KÁ; 1985.06.05., 1♀, TS; 1986.05.18., 1♂, TS – Németszánya: 1967.05.29., 1♀, PJ – Nyilas-rétek: 1985.05.27., 1♀, HB – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1992.05.17., 1♂, PA – Pálinkaház: 1999.05.09., 1♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1986.06.28., 1♂, TS – Zab-mező: 1997.05.15., 1♂ 4♀, TS, +MAL.

ERISTALINAE

Anasimya Schiner, 1864

[Syn. *Helophilus* Meigen, 1805, *Eurimya* Bigot, 1883]

Közepesnél kisebb termetű zengőlegyek. Az ide tartozó fajokat korábban többnyire a *Helophilus* Meigen, 1805, illetőleg az *Eurimya* Bigot, 1883 nembe sorolták. A génusz revíziója (CLAUSSEN – TORP 1980) során tisztázták, hogy az irodalomban nálunk nyilvántartott *Anasimya lunulata* Meigen, 1822 északi elterjedésű elem, mely Magyarországon a jelenlegi ismereteink szerint nem él. Az imágók vizes élőhelyekhez kötődnek, lárváik álló- és lassú áramlású, dús növényzetű folyóvizekben, főleg azok iszapjában fejlődnek. Mind a négy hazai faj előkerült a Bakonyvidéken.

Anasimya contracta Clausen & Torp, 1980

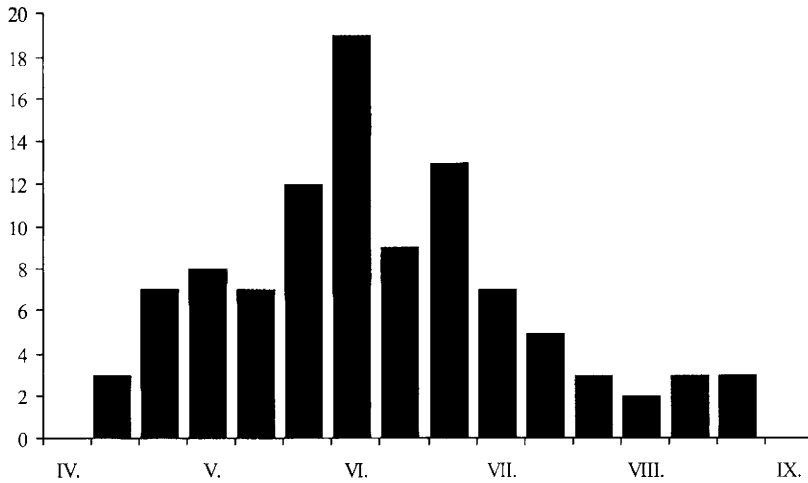
Elterjedése: Európa (főleg Észak-Európa). Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), főleg a sík- és a dombvidékeken gyűjtötték. A Bakonyban elsősorban az alacsonyabb területekről ismerjük, kivétel Eplény (Kökényes), Ugod (Vörös-János-séd).

Mocsaras területeken, kis vizek, tavak és folyóvizek partján, mocsarakban, lápokban, eutrof és oligotrof vizeknél egyaránt előfordul. A tapasztalatok szerint előnyben részesíti a gyékényes vizeket.

Imágója április végétől szeptember elejéig repül. Rajzásának maximuma június közepére esik. Valószínűleg két nemzedéke fejlődik. Fenológiai diagramján (84. ábra) augusztus végén és szeptember elején, egy második nemzedékre utaló jelek is láthatók.

Virágválasztása: az imágók leggyakrabban vízparti növények virágait látogatják: *Anthemis ruthenica*, *Lycopus europaeus*, *Myosotis palustris*, *Oenanthe aquatica*, *Persicaria minor*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus sceleratus*, *Sparganium erectum*.

A Bakonyvidékről a faj leírását tartalmazó dolgozatban (CLAUSSEN – TORP 1980) található a taxonról az első közlés, az öcsi Nagy-tónál a szerző által gyűjtött hím és nőtény paratípus példány alapján. Az ugyanott fogott további egyedek adatai a jelen dolgozatban

84. ábra: Az *Anasimyia contracta* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

találhatók. A szerző a faj leírása alapján feldolgozta a Bakonyi Természettudományi Múzeum *Anasimyia* anyagát, melyben további, a Nagy-tótól származó, illetőleg egyéb lelőhelyeken (Balatonfüred, Bakonyszombathely: Feketevízpuszta, Monostorapáti, Tihany) gyűjtött példányokat talált. Ezeket felsorolja egy a Bakony ritka zengőlegyeivel foglalkozó munkában (TÓTH 1989). Jelenleg már a hegység csaknem minden kistájáról ismerjük. Egyelőre nincs róla adatunk a Keleti-Bakonyból, azonban biztosan ott is előfordul.

Lelőhelyei: Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1973.VI.11., 1♂, TS; 1974.07.04., 2♀, TS – Bakonytamási: 1975.08.28., 2♀, TS, +MAL – Balatonhenye: 1998.05.14., 3♂ 1♀, TS – Berzsényi-kút: 1974.07.14., 1♀, TS – Cseres: 1965.07.13., 3♂ 2♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂ 1♀, KÁ; 1979.06.30., 1♂ 1♀, TS – Hajmápuszta: 1973.05.25., 1♂, BA; 1973.06.05., 1♂, 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1990.09.05., 1♀, TS – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 2♂, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 2♂ 1♀, TS – Kornyi-tó (Köveskál): 1997.08.07., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1977.07.04., 1♀, TS; 1979.07.16., 1♀, TS – Kökényes: 1999.09.05., 2♂, TS, +MAL – Külső-tó: 1979.08.30., 1♂, TS; 1980.06.14., 1♂, TS; 1984.05.27., 1♂, TS; 1989.06.21., 1♂ 2♀, PL; 1990.06.21., 1♂, NL; 1996.05.08., 2♂ 1♀, TS – Lúd-gége: 1996.06.18., 1♂, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyesd): 1974.07.04., 2♂ 1♀, TS – 1997.05.04., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♂ 1♀, TS; 1997.06.16., 3♀, TS, +MAL – Monostori-tó: 1986.06.04., 1♂, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 2♂, TS; 1975.06.16., 8♂ 3♀, TS; 1979.06.28., 1♀, TS; 1980.06.08., 5♂, TS; 1985.06.05., 1♂ 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 2♂ 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 4♂ 1♀, TS – Sásdi-rét: 1998.05.14., 3♂ 2♀, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 2♂, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 1♂ 4♀, TS – Vörös-János-séd: 1992.06.20., 1♂ 1♀, TS.

Anasimyia interpuncta (Harris, 1776)

Elterjedése: Európa (elsősorban Észak- és Közép-Európa), Kazahsztán. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), a síkságokon is sokfelé gyűjtötték. Érdekes, hogy

az Északi-középhegységéből még nem sikerült kimutatni. Eddig nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban.

Főleg vizes élőhelyeken, mocsarakban, nedves réteken, ligeterdőkben fordul elő.

Egy vagy két nemzedéke fejlődik. Imágója április közepétől augusztus közepéig repül, eddigi adatai alapján a két nemzedék érzékelhetően nem válik el. Rajzásának maximuma május végére esik.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Capsella bursa-pastoris*, *Cardamine amara*, *Carex gracilis*, *Carex praecox*, *Euphorbia cyparissias*, *Lycopus europaeus*, *Oenanthe aquatica*, *Ranunculus acris*, *Rorippa austriaca*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

A faj első említése a Bakonyból (TÓTH 1989) konkrét lelőhelyeket nem tartalmaz. Régebbi közlésekben esetleg *Anasimyia* (*Eurimyia*) *lunulata* (Meigen, 1822) néven szerepelhet. A génusz revíziója során (CLAUSSEN – TORP 1980) a taxont két érvényes fajra bontották. Az *Anasimyia lunulata* Meigen, 1822 északi elterjedésű, a nálunk is élő *Anasimyia interpuncta* (Harris, 1776) Észak- és Közép-Európában fordul elő.

Leelőhelyei: Aszfódi-sarok (Balatonfüred): 1973.07.04., 2♂, TS; 1973.07.10., 2♀, TS; 1974.04.27., 1♂, TS; Balatonfüred: 1973.07.04., 1♀, TS; 1974.04.27., 1♂ 3♀, TS – Bazsi: 1998.05.03., 2♂, TS – Berek: 1997.06.30., 2♂ 1♂, TS, +MAL – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1986.05.26., 1♀, TS – Fűzfői-öböl: 1975.04.23., 1♂, TS, +MAL; 1990.04.15., 2♂, TS – Jáger-rét: 1981.06.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1982.05.16., 1♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Kereked: 1974.05.14., 1♀, KI, +MAL; 1974.05.14., 2♂, 1♀, TS – Köcsi-tó: 1997.07.11., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1972.07.19., 4♀, TS; 1977.07.25., 1♀, TS; 1996.05.08., 1♂, TS – Meleg-víz: 1989.04.11., 1♂, TS – Miklád: 1999.07.05., 1♂, TS – Monostori-tó: 1986.06.04., 4♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♂, TS – Nagy-tó: 1980.06.08., 1♂ 2♀, TS; 1980.08.08., 1♀, TS; 1985.05.21., 1♂ 2♀, TS; 1985.05.27., 1♀, HAV; 1985.05.27., 1♂, KÁ; 1985.05.27., 2♂, 9♀, TS; 1985.06.05., 1♀, TS; 1985.07.25., 1♀, TS; 1985.08.10., 2♂, TS; 1986.05.18., 1♀, TS; 1986.07.09., 1♂ 1♀, TS – Pap-rét: 1985.05.21., 2♀, TS; 1985.07.24., 1♂ 1♀, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 3♂ 1♀, TS – Sásdi-rét: 1997.07.24., 2♂ 1♀, TS – Szent-Mihály-domb: 1976.06.28., 1♀, TS – Tői-dűlő: 1998.04.29., 1♂ 3♀, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 1♂ 3♀, TS.

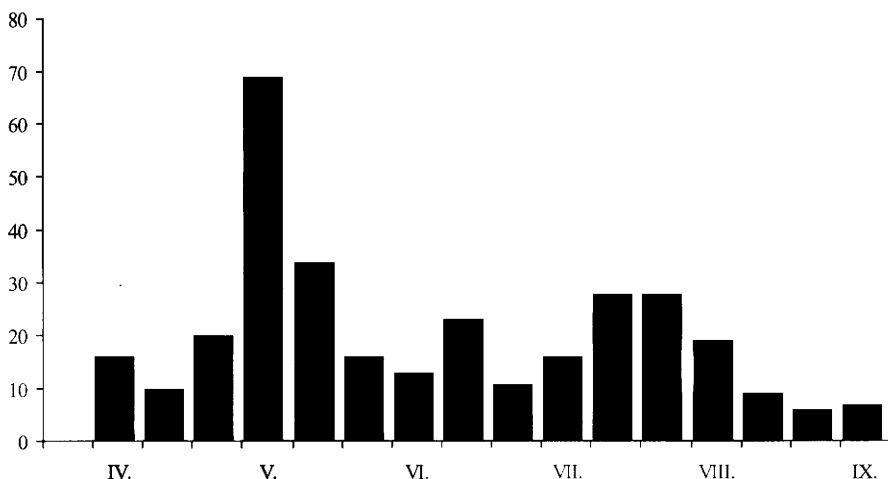
Anasimyia lineata (Fabricius, 1787)

A szerzők egy része a *Helophilus* Meigen, 1805 vagy az *Eurimyia* Bigot, 1883 alnembe sorolja.

Elterjedése: Széleskörű, Európán kívül Szibériából, a Távols-Keletről, Mongóliából, sőt Észak-Amerikából is kimutatták. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), lelőhelyei túlnyomórészt a sík- és a dombvidékeken található. A rokon fajoktól eltérően a Bakony magasabb régióinak is számos pontján megtalálható.

Lárvája a tapasztalatok szerint előnyben részesíti azokat a mocsaras élőhelyeket, ahol sok a gyékény. Valószínűleg ennek is köszönhető, hogy a hegység néhány pontján (pl. Tihany: Külső-tó), egyes években feltűnően nagy egyedszámban fejlődik. Kétségtelen azonban, hogy az imágók olyan területeken is előfordulnak, ahol nincs gyékény.

Imágója április közepétől szeptember közepéig repül. Bivoltin, fenológiai diagramja alapján (85. ábra), a tavaszi nemzedéke erősebb a nyárinál.

85. ábra: Az *Anasimyia lineata* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Viszonylag széleskörű, kivételesen gyűjtöttük a fehér tündérrózsán is: *Alisma plantago-aquatica*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Carex elata*, *Cirsium arvense*, *Crataegus monogyna*, *Draba nemorosa*, *Hydrocharis morsus-ranae*, *Lappula squarrosa*, *Lycopus europaeus*, *Lythrum salicaria*, *Nymphaea alba*, *Oenanthe aquatica*, *Peucedanum palustre*, *Ranunculus acris*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Balatonhenye: 1998.05.14., 2♂ 3♀, TS – Bántai-rét: 1998.04.29., 3♂ 7♀, TS – Bázisai-öböl: 1990.05.18., 2♂ 1♀, TS – Bozót: 1997.05.03., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Büdös-tó: 1985.06.24., 1♂, TS – Csószpusztai-tó: 1999.08.11., 4♀, TS, +MAL – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.03., 2♂ 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1979.06.30., 5♂, TS – Hegymagas: 1997.07.10., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Inota: 1979.09.18., 1♀, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 2♂ 6♀, TS – Kemencés-part: 1976.07.29., 1♂, TS – Kerekedi-öböl: 1990.05.18., 1♂ 3♀, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.05.07., 3♂ TS; 1987.05.19., 5♂ 6♀, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 6♂ 2♀, TS – Kornyi-tó (Köveskál): 1974.07.18., 2♂ 3♀, TS; 1977.07.25., 2♂, TS; 1978.08.17., 3♀, TS; 1979.06.13., 1♂ 2♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1974.07.18., 1♂, TS; 1977.07.25., 1♀, KÁ; 1977.07.25., 1♀, TS; 1978.07.12., 1♂, CSM; 1978.08.12., 1♂, CSM; 1978.08.17., 3♂, TS; 1979.06.13., 1♂, TS; 1979.07.26., 1♀, TS; 1984.06.30., 1♂, TS – Köcsi-tó: 1997.07.11., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1976.08.15., 2♂ 1♀, TS; 1976.08.25., 1♂, KÁ; 1976.08.25., 2♂ 3♀, TS; 1983.05.21., 1♂ 1♀, TS; 1983.06.30., 1♂, TS; 1984.05.27., 3♂, TS; 1985.05.21., 5♂ 6♀, TS; 1985.06.01., 3♂, TS; 1985.06.10., 1♂, TS; 1985.07.25., 4♀, TS; 1985.08.30., 3♂, TS; 1986.06.11., 1♂, TS; 1986.08.06., 8♂, TS; 1988.06.21., 1♂, PL; 1989.05.17., 5♂ 1♀, TS; 1989.07.21., 1♂, TS; 1990.06.24., 3♂ 2♀, TS; 1990.07.19., 1♂ 4♀, TS; 1996.05.08., 2♀, TS – Miklád: 1999.07.05., 2♀, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyesd): 1974.07.04., 1♂ 3♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1997.06.16., 2♀, TS, +MAL – Monostori-tó: 1986.06.04., 3♂ 2♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 2♀, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 2♂ 1♀, TS; 1975.06.16., 1♂, TS; 1985.05.21., 7♂, TS; 1985.05.27., 6♂, TS; 1985.06.05., 2♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1985.08.10., 13♂ 4♀, TS; 1986.05.18., 10♂ 2♀, TS;

1986.06.11., 3♂ 2♀, TS; 1987.09.19., 5♂ 1♀, TS; 1980.06.08., 4♂ 1♀, TS; 1993.06.30., 1♂, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 3♂ 11♀, TS, +MAL – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, 6♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.23., 2♂, TS – Sásdi-rét: 1997.07.24., 1♂ 4♀, TS; 1998.05.14., 5♂ 4♀, TS – Szerdahelyi-öböl: 1997.08.13., 1♂, 4♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂ 5♀, TS, +MAL; 2000.04.18., 1♂ 3♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 4♂ 6♀, TS, +MAL; 1999.07.02., 2♀, TS – Zalahaláp: 1997.05.16., 1♂ 2♀, TS, +MAL.

Anasimya transfuga (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg a síkságokon él, de hegyvidékeken is viszonylag sokfelé megtalálták.

Szorosan kötődik a vizes biotópokhoz, de a tapasztalatok alapján kevésbé ragaszkodik a gyékénnyel erősen benőtt vizekhez.

Imágója május elejétől szeptember elejéig repül. Rajzásának maximuma május végére, június elejére, valamint július végére esik. Bivoltin, de eddigi adatai alapján a két nemzedéke nem válik el élesen.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Anthemis ruthenica*, *Caltha palustris*, *Carex gracilis*, *Carex praecox*, *Luzula campestris*, *Lycopus europaeus*, *Nasturtium officinale*, *Oenanthe aquatica*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Rorippa austriaca*, *Sium latifolium*, *Spiraea schinabecki*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Leőhelyei: Aszfőői-sarok (Balatonfüred): 1973.06.11., 1♂, TS; 1973.07.04., 2♂ 1♀, TS – Bakonykúti: 1989.06.09., 1♂, 3♀, TS – Balatonalmádi: 1973.06.28., 1♀, TS, +MAL – Bazsi: 1998.05.03., 1♂ 3♀, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 2♀, TS – Berzsényi-kút: 1974.07.14., 1♀, TS – Csárda-völgy: 1999.09.04., 3♂ 1♀, TS – Csehi-erdő: 1978.07.23., 3♂ 2♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 2♂, TS – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 2♀, TS, +MAL – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂ 1♀, KÁ; 1979.06.30., 1♂ 1♀, TS – Fűzfőifürdő: 1997.07.22., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 1♂ 3♀, TS – Hajmápuszta: 1973.05.25., 1♂, BA; 1973.06.05., 1♂ 2♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 2♂, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.05.25., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kerekedi: 1973.07.14., 2♂ 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1991.05.24., 1♂ 3♀, TS – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 1♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1974.07.18., 2♂, KÁ; 1974.07.18., 2♂ 1♀, TS; 1979.07.16., 1♀, TS; 1979.08.16., 1♀, TS – Kornyi-tó (Köveskál): 1974.07.18., 5♂ 2♀, TS; 1977.07.04., 2♀, TS; 1979.07.16., 2♂, TS; Külső-tó: 1976.07.26., 3♂ 1♀, TS; 1976.08.02., 1♂, TS; 1979.08.30., 3♂, 1♀, TS; 1980.06.14., 1♂, TS; 1983.07.04., 1♂ 1♀, TS; 1984.05.27., 2♂, TS; 1989.06.21., 2♂, PL; 1996.05.08., 1♂, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♂ 1♀, TS – Monostori-tó: 1986.06.04., 1♂, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 3♂ 1♀, TS; 1975.06.16., 8♂ 3♀, TS; 1979.06.28., 1♀, TS; 1979.07.29., 1♀, TS; 1980.06.08., 5♂ 3♀, TS; 1985.06.05., 1♂, TS – Öreg-park: 1973.06.28., 1♀, TS, +MAL – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 2♂ 1♀, TS – Paloznaki-öböl: 1997.07.01., 3♂ 1♀, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 1♂ 4♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, TS – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 1♂ 4♀, TS – Sásdi-rét: 1998.05.14., 2♀, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♂ 3♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Urasági-erdő: 1979.06.30., 1♂ 2♀, TS.

Arctophila Schiner, 1860

Nagytestű, poszméhszerű zengőlegyek. Lárvájuk magas humusztartalmú iszapos mocsarakban fejlődik. Mindkét hazai fajuk előfordul a Bakonyvidéken is.

Arctophila bombiformis (Fallén, 1810)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a Bakonyvidéken kívül a Nyugat-magyarországi-peremvidéken gyűjtötték. Eddig csak az Északi-Bakonyból és a Keszthelyi-hegységből sikerült kimutatni.

Vegyes lombhullató, főleg nedves erdők, napos erdei tisztások és rétek, valamint lápok lakója.

Virágválasztása: *Cirsium palustre*, *Knautia arvensis*, *Rubus ideaus*, *Scabiosa canescens*.

Lelőhelyei: Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1999.08.14., 1♂, TS.

Arctophila superbiens (Müller, 1776)

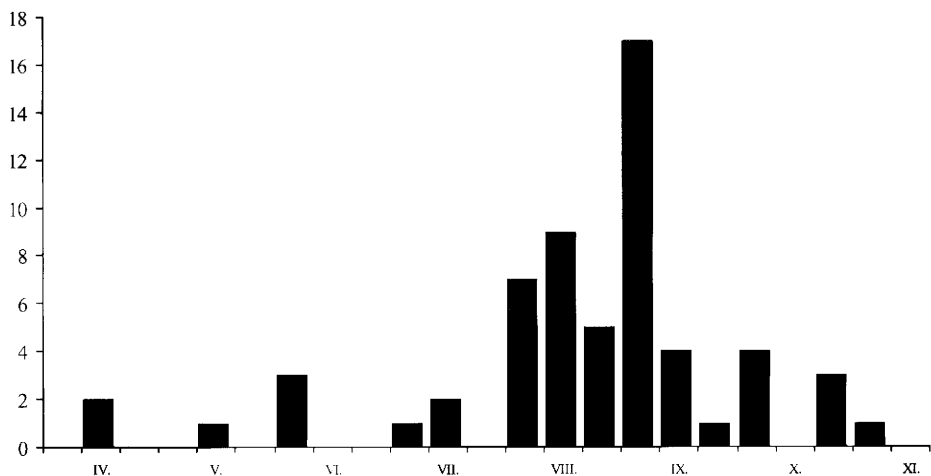
[Syn. *Arctophila fulva* (Harris, 1780), *Arctophila mussitans* (Fabricius, 1777)]

Elterjedése: Európa. Magyarországon ritka előfordulása (II.), eddig csak hegy- és dombvidékeken gyűjtötték. Egyelőre hiányoznak az adatai a Keleti-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Erdős területeken, főleg erdőszéleken, mocsaras területeken, nedvesebb hegyi réteken, gyepekben található.

Imágója április közepétől november elejéig repül, gyűjtési adatainak zöme nyár végéről és ősz elejéről származik. Rajzásának maximuma szeptember elejére tehető (86. ábra). Valószínűleg több nemzedéke fejlődik.

Virágválasztása: *Cirsium arvense*, *Cirsium oleraceum*, *Cirsium palustre*, *Knautia arvensis*, *Lapsana communis*, *Leontodon autumnalis*, *Leontodon hispidus*, *Mentha aquatica*, *Senecio erraticus subsp. barbareifolius*, *Sonchus oleraceus*, *Succisa pratensis*.

86. ábra: Az *Arctophila superbiens* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂, TS, +MAL – Farkasgyepű: 1978.09.07., 2♀, HAV; 2000.04.19., 2♂, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 1♀, TS, +MAL – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 2♀, TS, +MAL – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1974.10.10., 1♂ 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1974.10.10., 1♂ 1♀, TS – Jókaibánya: 1957.07.16., 2♂, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 3♀, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 3♀, TS – Kő-hegy (Csesznek): 1957.11.01., 1♀, PJ – Kőmagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Laposok: 1965.10.25., 3♂, PJ – Malom-völgy (Eplény): 1982.07.04., 1♀, TS – Malom-völgy (Szentkirályszabadja): 1973.07.14., 1♀, TS – Öreg-séd: 1979.09.14., 2♀, HAV – Porva: 1977.08.21., 2♀, TS; 1977.09.02., 1♂, KÁ; 1977.09.02., 3♂ 1♀, TI; 1977.09.02., 3♂ 3♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1979.08.07., 2♀, BL; 1999.08.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Tátika: 1965.08.23., 1♂, TS; 1997.08.19., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.14., 1♂, TS; 1979.09.19., 1♂, TS; 1983.09.24., 1♂, POL; 1999.08.14., 3♂ 1♀, TS.

Blera Billberg, 1820

Közepes nagyságú zengőlegy. A génusz egyetlen európai faja a Bakonyvidéken is megtalálható.

Blera fallax (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Távol-Kelet, É-Kína, Japán. Egész Európában ritka. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), jelenleg csak az Aggteleki Nemzeti Parkból, a Bakonyból, a Bükkből és az Őrségből ismerjük néhány lelőhelyét. Faunára új fajként Tóth (1989) közli először az Eplénytől keletre húzódó Malom-völgyből (továbbá a Bükk hegységből). Eddigi adatai a Magas-Bakonyból származnak.

Szilvikol faj, elsősorban idős erdőkben, erdőszegélyeken, tisztásokon, hegyi réteken, erdei utakon, fenyőerdőkben fordul elő.

Fejlődését hiányosan ismerjük. Tojásrakását sérült tölgy és bükk kicsurgó nedvén figyelték meg, lárváját télen korhadó tuskóban találták.

Virágválasztása: *Rosa canina*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Kék-hegy: 1997.05.17., 1♀, TS, +MAL – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♂, TS.

Brachymyia Williston, 1822

[Syn. *Criorhina* Meigen, 1822]

Közepes és közepesnél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk korhadó fákból, tuskókból fejlődik. Mindkét hazai faj megtalálható a Bakonyvidéken is.

Brachymyia berberina (Fabricius, 1805)

[Syn. *Criorhina berberina* (Fabricius, 1805)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Japán. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), eddigi adatai, a Dráva mente kivételével, hegyvidékekről származnak. A Déli-Bakony kivételével a hegység minden kistájáról előkerült, de az Északi-Bakonyon kívül, tájanként csupán egy-két előfordulási helyét ismerjük.

Egy bizonytalan státuszú, egyes szerzők (pl. PECK 1988) szerint alfajként, mások (pl. MAIBACH *et al.* 1998) szerint formaként nyilvántartott színváltozata – a *Brachymyia berbertina oxyacanthae* (Meigen, 1822) – a Bakonyvidéken is előkerült.

Túlnyomórészt gazdagabb vegetációjú lomberdőkben, tisztásokon, erdei utakon, cserjékben gazdag napos erdőszeleken él, de kertekben, és fás réteken, legelőkön is előfordul.

Lárvája faodvak korhadékában fejlődik.

Imágója április közepétől június végéig repül. Valószínűleg csak egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Acer platanoides*, *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Balatonfüred: 1973.05.30., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 3♂, TS; 1992.05.12., 1♀, TS; 1997.05.18., 1♀, TS – Farkasgyepű: 2000.04.19., 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Nemes-oldal: 1997.04.28., 1♂, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.05.24., 1♀, TS – Ugod: 1955.06.25., 1♀, TAP – Zirci-arborétum: 1974.06.04., 1♀, TS; 1990.05.13., 1♂, TS, +MAL.

Brachymyia floccosa (Meigen, 1822)

[Syn. *Criorhina floccosa* (Meigen, 1822)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Közép-Európában általában ritka, délen valamivel gyakoribb. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddigi leelőhelyei (egy alföldi kivételével), domb- és hegyvidékeken található. A Déli-Bakonyban és a Balaton-felvidéken még nem találtuk meg.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, tisztásokon, cserjésekben bukkanhatunk rá. Kedvelt tartózkodási helye a faodvak nyílása, a kidőlt fatörzsek, a tuskók és a farakások.

Egy nemzedékes tavaszi faj, imágóját április elejétől július elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Cornus sanguinea*, *Crataegus luevigata*, *Crataegus monogyna*, *Rubus ideaus*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♂, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♂, TS – Gézaháza: 1957.05.24., 2♂, BE – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♂, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♂, PJ – Ördög-árok: 1974.05.04., 1♀, TS – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♀, TS, MAL – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♂, TS, +MAL.

Brachyopa Meigen, 1822

Közepesenél kisebb zengőlegyek, több fajuk feltűnően hasonlít az ürüléklegyekre (*Scatophagidae*). Leggyakrabban fatörzseken, főleg sérült fák megkocsonyásodott nedvén található. A génusz minden faja silvikol. Lárvájuk sérült fák kifolyó nedvében vagy elhalt fák kérge alatt található. A Magyarországról ismert hat faj közül egyelőre a *Brachyopa maculipennis* Thompson, 1980 nem került elő a Bakonyvidéken.

Brachyopa bicolor (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékeltén gyakori előfordulású (III.), ismert leelőhelyeinek nagy része a Dunántúlon található. Még nem került elő a Keleti- és a Déli-Bakonyból.

Főleg idős lomboserdőkben gyűjthető.

Lárváját fák kifolyó nedvében és bükktaplóban találták. TORP (1994) a nagy farontólepke (*Cossus cossus*) által megtámadott nyárfából említi.

Egy nemzedékes tavaszi-nyáreleji faj, imágóját április közepétől június végéig gyűjtötték. **Virágválasztása:** Virágokon csak elvétve figyelhető meg. Egyetlen adata a *Valeriana officinalis*-ről származik.

Első említése a Bakonyvidékről Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♀, ML – Büdös-kút: 1964.05.26., 1♂, PJ – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Magyal-tető: 1977.04.26., 1♂, TS – Nemes-oldal: 1997.04.28., 1♂, 2♀, TS, +MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♀, TS – Urasági-erdő: 1979.06.30., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 2♂, TS, +MAL.

Brachyopa dorsata Zetterstedt, 1837

Elterjedése: Európa, Szibéria, Közép-Ázsia. Magyarországon ritka előfordulású (II.), hazai lelőhelyei (egy somogyi kivételével) hegyvidékeken található. Csak az Északi-Bakonyban és a Balaton-felvidéken került elő.

Ritka és lokális, erdős területeken él, elsősorban tölgy és bükk kifolyó nedvén bukkánhatunk rá. Egy nemzedékes tavaszi faj, imágóját április közepétől május végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: Virágokon csak elvétve található, egyetlen ilyen jellegű adata *Allium ursinum*-ről származik.

Lelőhelyei: Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1975.05.23., 1♀, KÁ – Gerence-völgy (Bakonybél): 1974.04.29., 1♂ 1♀, KÁ – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♀, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 2♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1987.05.26., 1♂, TS – Somhegy: 1983.05.12., 1♀, TS – Szarvaskút: 1998.05.15., 2♂, TS – Tóti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1993.05.02., 1♂, TS – Zirc: 1973.05.05., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1991.04.15., 2♂, TS, +MAL.

Brachyopa insensilis Collin, 1939

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia. Magyarországon ritka előfordulású (II.), főleg hegyvidékekről ismerjük a lelőhelyeit. Eddig nem sikerült kimutatni a Keleti-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Elsősorban öreg, vegyes lomboserdőkben gyűjthető. Imágóját és lárváját egyaránt vadgesztenye, juhar, szil és tölgy kifolyó nedvén találták.

Egy nemzedékes tavaszi-nyáreleji faj, imágóját április végétől június közepéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Cotinus coggygria*, *Quercus pubescens*, *Thalictrum minus*. A rokon fajoknál gyakrabban táplálkozik virággporral és nektárral is.

Lelőhelyei: Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♂, ML – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 1♂, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 2♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.04.21., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyzsűcs):

1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♀, TS, +MAL – Szépalmapusztá: 1999.05.11., 3♂ 1♀, TS – Tápolcai-parkerdő: 1998.05.04., 1♂, VT

Brachyopa pilosa Collin, 1939

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a Bakonyban és a Börzsönyben gyűjtötték. Faunára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 1997). Egyelőre csak az Északi-Bakonyból ismerjük.

Főleg nedvesebb erdőkben, erdőszéleken, ligeterdőkben él. Erősen kötődik a bükkhöz, főleg ott érdemes keresni, ahol sok az öreg és a beteg fa.

Lárvája sérült fák kifolyó nedvében fejlődik.

Univoltin tavaszi faj, imágóját április végétől május végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Acer campestre*, *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Prunus spinosa*.

Lelőhelyei: Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.04.21., 1♂, TS – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1987.05.26., 1♂, TS – Szarvaskút: 1998.05.15., 1♂, TS – Szépalmapusztá: 1999.05.11., 1♂ 1♀, TS.

Brachyopa scutellaris Robineau-Desvoidy, 1843

Elterjedése: Európa. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), leelőhelyeit főleg domb- és hegyvidékekről ismerjük, de megtalálták az Alföldön és a Kisalföldön is. Egyelőre nem gyűjtöttük a Keleti-Bakonyban.

Öreg lomberdőkben, erdőszéleken, réteken, általában az előző fajjal együtt fordul elő.

Lárvját szilfa kifolyó nedvében találták.

Egy nemzedékes tavaszi-nyári faj, imágóját április elejétől július végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Allium ursinum*.

Lelőhelyei: Büdös-kút: 1964.05.26., 1♀, PJ – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♂ 3♀, TS – Cseres: 1965.07.13., 1♂, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 2♂ 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1975.05.23., 1♀, KÁ – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♂, TS – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 1♂, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 1♂, TS, +MAL.

Brachypalpoides Hippi, 1978

[Syn. *Xylota* Meigen, 1822, *Chalcosyrphus* Curran, 1925, *Xylotomima* Shannon, 1926]

Közepes és középestől kissé nagyobb testméretű zengőlegyek. Lárvajuk korhadó fában fejlődik. A génusz egyetlen hazai faja a Bakonyvidéken is él.

Brachypalpoides lentus (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori (III.), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték.

Nedvesebb erdőkben, érdei utakon, erdőszéleken, rendszerint napsütötte leveleken, ritkábban virágokon található.

Lárvája korhadó fában fejlődik.

87. ábra: A Szent György-hegy déli oldala

Imágóját április közepétől szeptember elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Ranunculus acris*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Ácstesztér: 1974.06.05., 1♂, TS – Bocskor-hegy: 1960.05.16., 3♂, MF – Burok-völgy (Isztimér): 1958.05.22., 2♂, PJ; 1973.05.28., 9♂ 1♀, TS; 1980.05.22., 1♂, CSM; 1980.05.22., 2♀, HAV; 1980.05.22., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1992.05.12., 1♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1976.05.11., 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂, MF – Hajagos: 1974.07.26., 1♂, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 1♀, TS; 2000.04.19., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Káptalanfüred: 1963.05.04., 1♂, NI – Királykút-völgy: 1977.05.12., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1974.05.28., 1♂, TS – Kökényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Kőmagas: 2000.08.02., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1987.05.27., 1♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Ördög-árok: 1971.05.12., 1♂, TS – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♂, TS; 1998.05.15., 1♂, TS – Tekeress-völgy: 1961.05.05., 1♂, PJ.

Brachypalpus Macquart, 1834

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk korhadó fában és elvált fakéreg alatt fejlődik. Mindhárom hazai fajukat megtaláltuk a Bakonyvidéken.

Brachypalpus chrysites Egger, 1859

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Ritka és lokális hegyvidéki faj, az Alpokban 2000 méterig felhatol. Magyarországon szórványos előfordulását (I.), eddig csak az Északi-Bakonyban és az Őrségben gyűjtötték.

Főleg erdős vidékeken él.

Virágválasztása: *Rubus ideaus*.

Lelőhelye: Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♀, TS.

Brachypalpus laphriformis (Fallén, 1816)

Elterjedése: Európa. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulását (III.), egy Dráva menti leelőhelye kivételével csak hegyvidékeken gyűjtötték. A Déli-Bakonyból még nem sikerült kimutatni.

Öreg erdőkben, erdőszéli cserjésekben található.

Imágóját április közepétől május végéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május elejére esik.

Virágválasztása: *Berberis vulgaris*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Prunus spinosa*, *Sorbus acuparia*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Bűdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 1♂, 2♀, TS, +MAL – Bükös-árok: 1980.05.22., 1♂, 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, 1♀, TS, +MAL – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂, 2♀, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♀, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 3♂, 2♀, TS, +MAL – Kómosó-hegy: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kőrös-hegy: 1994.05.22., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂, 1♀, TS – Nagy-erdő: 1997.05.04., 1♀, TS, +MAL – Nemes-oldal: 1997.04.28., 2♀, TS, +MAL – Péti-hegy: 1998.04.29., 1♂, 1♀, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♂, TS, +MAL.

Brachypalpus valgus (Panzer, 1798)

Elterjedése: Európa. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulását (III.), sík-, domb- és hegyvidékeken egyaránt gyűjtötték.

Főleg erdős vidékeken fordul elő. Általában ritka, de öreg hegyvidéki tölgy- és bükkerdőkben gyakoribb is lehet.

Imágója március végétől július elejéig repül. Rajzásának maximuma május elejére esik. Valószínűleg csak egy nemzedéke fejlődik.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Crataegus monogyna*, *Cruciata laevipes*, *Petasites hybridus*, *Salix caprea*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Akli: 1990.05.08., 1♀, TS – Balatoncsicsó: 1967.05.08., 1♂, 1♀, ML; 1969.05.08., 1♂, 1♀, ML – Becce: 1966.04.06., 1♀, PJ – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 1♀, KÁ; 1976.04.02., 2♂, TS; 1976.04.22., 1♀, NÉ; 1976.04.22., 1♂, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Dült-nyíres: 1987.07.05., 1♂, VT – Esztergáli-völgy: 1980.05.19., 1♂, CSM; 1997.05.18., 2♀, TS – Fenyőfő: 1974.05.03., 1♀, LM

– Generál-erdő: 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Hosszú-völgy: 1991.04.02., 1♀, NL – Jókai-bánya: 1975.04.05., 1♀, TS – Kálomisz-tó: 1968.05.07., 1♂, PJ – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, PA – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♂, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1987.05.26., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♀, TS, +MAL – Városlőd: 1976.04.11., 1♂, TS – Vár-völgy (Várpalota): 1983.04.05., 2♂, TS – Vinye: 1973.03.25., 1♂, TS – Tapolca-patak (Tapolca): 1991.03.23., 1♂, NL; 1991.04.01., 1♀, NL.

Caliprobola Rondani, 1845

Közepes nagyságú zengőlegység. Lárvája korhadó fában fejlődik. A génusz egyetlen európai faja a Bakonyvidéken is előfordul.

Caliprobola speciosa (Rossi, 1790)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kelet-Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori (III.), adatainak többségét domb- és hegyvidékekről ismerjük. Egyelőre nem került elő a Keszthelyi-hegységéből.

Erdős vidéken, erdőkbén, erdőszéleken, cserjésekben, virágos tisztásokon él.

TORP (1994) szerint lárvája korhadó faépitményekben is előfordul.

Imágóját április közepétől július elejéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május közepére esik.

Virágválasztása: *Cotinus coggygria*, *Pastinaca sativa*, *Rubus ideaus*, *Sorbus acuparia*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Balatonalmádi: 1966.06.12., 1♂, PJ – Berzsenyi-kút: 1973.05.30., 2♂, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1997.05.18., 1♂ 1♀, TS – Farkasgyepű: 2000.04.19., 2♂ 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♀, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 2♂, TS, +MAL – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♂, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♂ 3♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1971.05.14., 1♂, TS; 1979.05.19., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1993.04.30., 1♂, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♂, TS – Szarvaskút: 1998.05.15., 2♂ 1♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1982.06.01., 1♀, VT – Újdörög: 1964.05.22., 1♂, PA – Zirc: 1986.05.22., 1♂, TS.

Callicera Panzer, 1809

Közepes és közepesnél kissé nagyobb zengőlegységek. Lárvájuk elhalt fában és valószínűleg fanedvben is fejlődik. Mindhárom ismert hazai fajukat megtalálták a Bakonyvidéken.

Callicera aenea (Fabricius, 1781)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Kína, Orientális régió (Tajvan). Magyarországon ritka előfordulása (II.), sík-, domb- és hegyvidékeken egyaránt előkerült. A Bakonyvidéken jelenleg csak a Balaton-felvidékről és a Bakonyaljáról ismerjük.

Erdős vidékeken, erdőkbén, tisztásokon, erdei utakon bukkanhatunk rá. A hímek kitaróan lebegnek a fák között és kis tisztásokon, 2–3 m magasságban.

Lárváját és bábját elhalt tölgy kérge alatt találták.

A Bakonyvidéken május közepétől október elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Convolvulus arvensis*, *Hedera helix*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.05.01., 2♂, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Kómagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Révfülöp: 1960.10.05., 1♀, VÖI.

Callicera rufa Schummel, 1842

Elterjedése: Európa. Közép-Európában nagyon ritka és lokális. Elsősorban Európa déli felében él, de csupán néhány országból kimutatott ritka zengőlegység. Hazánkban egyelőre csak a Bakonyból ismerjük az előfordulását, faunára újként is innen közölték (TÓTH 1997). Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a Balaton-felvidéken gyűjtötték.

Erdős vidékekre, öreg fenyőerdőkre jellemző faj.

Lárváját öreg erdeifenyő törzsben találták.

Lelőhelye: Fekete-hegy (Köveskál): 1986.05.26., 1♂, TS.

Callicera spinolae Rondani, 1844

Elterjedése: Európa, Közép-Ázsia. Mindenhol ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulása (I.). Még az előző fajnál is ritkább, hazánkban a Bakonyvidékről (Tihanyi-félsziget) ismerjük egyetlen leelőhelyét (TÓTH 1997).

Erdős vidékeken él.

Egyetlen nemzedéke nyár végén, ősszel repül.

Lelőhelye: Külső-tó: 1984.08.23., 1♀, TS.

Ceriana Rafinesque, 1815

Közepes nagyságú zengőlegységek. Lárvájuk korhadó fákban, fák kifolyó nedvében fejlődik. Két hazai fajuk közül egyelőre hiányzik a Bakony faunájából a *Ceriana vespiformis* (Latreille, 1804).

Ceriana conopsoides (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Kína, Észak-Afrika. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), sík-, domb- és hegyvidékeken egyaránt gyűjtötték. Eddig nem találtuk meg a Bakonyalján.

Főleg öreg erdőkben gazdag vidékeken él, az utóbbi időben feltűnően megritkult.

Lárvája fák (tölgy, vadgesztenye) kifolyó nedvében fejlődik.

Imágóját május közepétől augusztus elejéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május második felére esik.

Virágválasztása: *Cotinus coggygria*, *Rorippa austriaca*.

Lelőhelyei: Cser-tető: 1997.08.02., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1961.07.04., 2♀, PJ – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1980.05.28., 1♀, TS – Fehérvárcsurgó: 1980.05.22., 1♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Füzeti-tó: 1970.08.03., 2♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17.,

3♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♀, TS – Gézaháza: 1957.05.24., 2♂, PJ – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♀, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 2♀, TS – Menyke: 1963.05.12., 1♀, PJ – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♀, TS – Szarvaskút: 1997.05.18., 1♀, TS – Uzza-Erdésztelep: 1960.06.10., 1♀, PJ; 1960.07.10., 1♀, PJ – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS.

Chalcosyrphus Curran, 1925

[Syn. *Brachypalpus* Macquart, 1834, *Xylotomima* Shannon, 1926]

Közepes és közepesnél nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk főleg elhalt, korhadó fában fejlődik. A Magyarországról ismert öt faj közül négyet a Bakonyvidéken is megtaláltak. Egyelőre hiányzik a faunából a *Chalcosyrphus curvipes* (Loew, 1854).

Chalcosyrphus eunotus (Loew, 1873)

[Syn. *Brachypalpus eunotus* (Loew, 1873)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), eddig csak a Bakonyban (Északi-Bakony) és a Mátrában gyűjtötték. Az irodalom (PECK 1988) előfordulási helyeként Európa néhány országa között Magyarországot is említi. Az erre utaló „H” betű azonban ebben az esetben is tévesen került be a felsorolásba, mivel az a történelmi Magyarországra (Orsova) vonatkozik. Ezért a bakonyi példányt indokolt volt faunára újként publikálni (TÓTH 1997).

Nagyon ritka, erdős vidékeken, főleg nedvesebb erdőkben, tisztásokon, erdőszéleken él. A lárva valószínűleg főleg korhadó fában fejlődnek

Lelőhelye: Ördög-árok: 1989.05.18., 1♂, TS.

Chalcosyrphus femoratus (Linnaeus, 1758)

[?Syn. *Chalcosyrphus curvipes* (Loew, 1854)]

Elterjedése: Európa, Szibéria, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Észak-Amerika. Közép-Európában nagyon ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), hazai lelőhelyeinek többsége domb- és hegyvidékekről származik, de előkerült az Alföld, a Dráva mellék és a Kisalföld egy-egy pontjáról is. A Bakonyvidéken az Északi-Bakonyban, a Keszthelyi-hegységben és a Balaton-felvidéken találtak.

Tülnyomórészt hegyvidékeken, erdős területeken, erdőirtásokban él, gyakran látható kidőlt fatörzseken és napos leveleken. Virágokon viszont még nem figyelték meg.

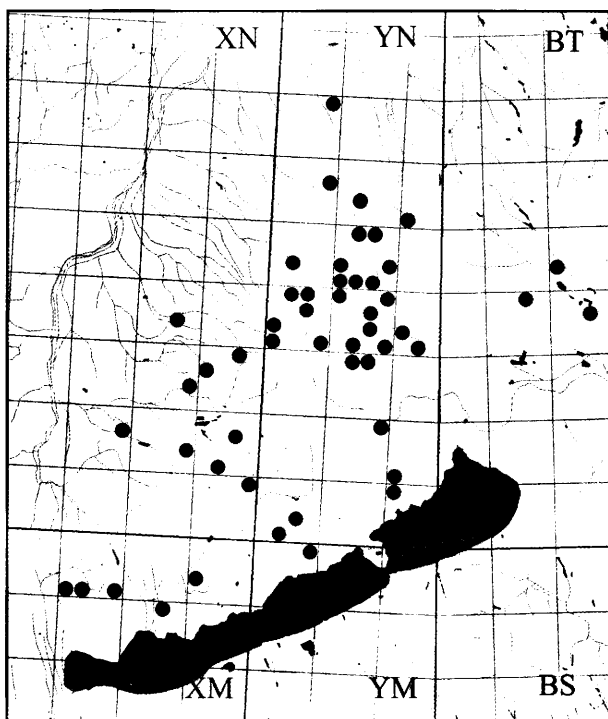
Valószínűleg univoltin, imágóját május elejétől július végéig gyűjtötték.

Lelőhelyei: Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 1♂, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♀, TS.

Chalcosyrphus nemorum (Fabricius, 1805)

[Syn. *Xylotomima* Shannon, 1926, *Xylotina* Hippa, 1978, *Xylota nemorum* (Fabricius, 1805)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet, Japán, Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), a síkságokról is számos lelőhelyét ismerjük. A Bakony minden kistáján sikerült megtalálni (88. ábra).

88. ábra: A *Chalcosyrphus nemorum* lelőhelyei a Bakonyvidéken

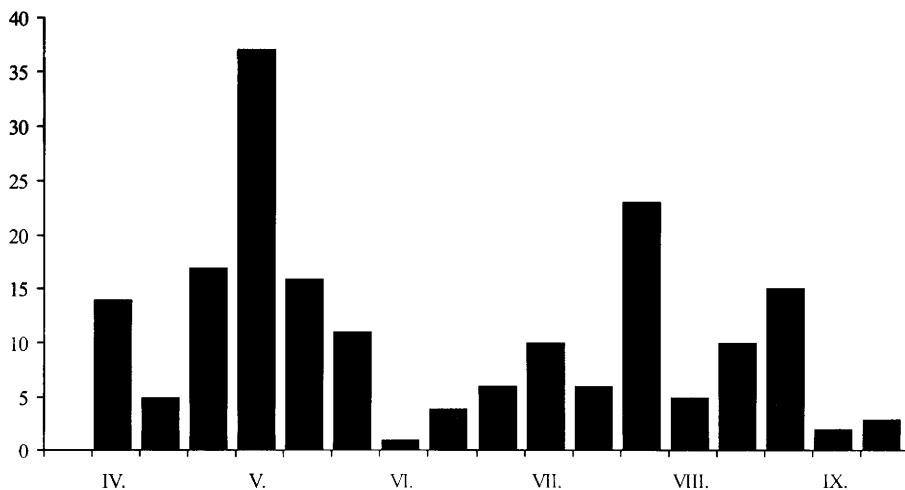
Erdőkben, erdei tisztásokon, erdei utakon, nyiladékokon, erdőszéleken, cserjésekben, ligeterdőkben, sőt kertekben is előfordul. Előnyben részesíti a nedves élőhelyeket.

Lárvája farönkök és tuskók kérge alatt, nedves korhadékban, faodvakban fejlődik.

Valószínűleg bivoltin, a Bakonyvidéken április közepétől szeptember végéig gyűjtötték. Fenológiai diagramján (89. ábra) május közepén és augusztus elején figyelhető meg rajzásának csúcsa.

Virágválasztása: A génusz többi fajával ellentétben, virágokon is gyakran látható: *Allium ursinum*, *Anethum graveolens*, *Caltha palustris*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Aprós-erdő: 1997.06.05., 2♂ 1♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 2♀, TS, +MAL – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Bakonybél: 1985.08.11., 1♂ 1♀, BAK; 1989.06.08., 1♂, TS – Bakonyszentlászló: 1992.06.10., 1♀, TS – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♂, ML – Betekints-völgy: 1957.06.19., 1♀, PJ – Bodorfa: 1980.06.07., 2♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1976.04.22., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♀, ZSIG; 1971.05.23., 1♂ 1♀, TS – Csárda-völgy: 1999.09.04., 2♂, TS – Csehi-erdő: 1978.07.23., 1♂ 2♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Cseres: 1965.07.13., 2♂ 1♀, TS – Cser-tető: 1997.08.02., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 2♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♀, MF –

89. ábra: A *Chalcosyrphus nemorum* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Gézháza: 1974.08.08., 1♀, TS – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♂, TS – Hajmápuszta: 1971.05.19., 1♀, TS – Hárskút: 1997.05.28., 2♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂, TS – Huszárokelpuszta (Ugod): 1959.05.19., 2♂, TGY – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♂, TS – Jäger-rét: 1981.06.09., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.07., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.19., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.30., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.26., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.27., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.01., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.03., 2♀, TS, +MAL; 1982.08.12., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.09., 1♂, TS, +MAL; 1983.07.27., 1♀, TS, +MAL – Jókai-bánya: 1965.07.13., 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 3♂ 1♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 2♂, TS, +MAL – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 1♀, TS, +MAL – Kökényes: 1997.07.15., 2♂, TS, +MAL; 1999.09.05., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 1♂, TS – Kómagas: 1998.04.26., 1♂, TS; 2000.08.02., 2♂ 1♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kupa-erdő: 2000.05.09., 4♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♀, TS; 1981.06.21., 1♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Nagy-erdő: 1997.05.04., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Nagytó: 1971.05.27., 1♀, TS; 1985.05.21., 1♀, TS; 1993.06.03., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1979.08.29., 1♂, TS; 1985.05.24., 1♂, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 1♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 2♂, TS – Szarvaskút: 1979.06.07., 1♀, CSM; 1981.05.23., 2♂, TS; 1984.07.11., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.09., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.29., 1♂, TS; 1984.08.29., 2♂, TS, +MAL; 1998.07.07., 1♀, RV; 1998.07.07., 1♂, 1♀, TS – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♂, TS; 1991.04.16., 1♂, 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 2♀, TS, +MAL – Szépalma: 1999.05.11., 1♂, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♂ 1♀, TS – Vinye: 1975.09.25., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♀, TS; 1983.05.12., 1♀, TS; 1985.05.26., 1♂, TS; 1985.07.11., 1♂, TS; 1985.08.29., 1♂, TS, +MAL; 1986.08.05., 4♂, 1♀, TS; 1987.05.18., 1♂, TS; 1989.09.02., 1♂, TS; 1992.05.11., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1991.04.15., 1♂, TS, +MAL.

Chalcosyrphus piger (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet, Kína, Nearktikus Régió. Egész elterjedési területén ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), eddig csak a Bakonyvidékről (Északi-Bakony) és a Déli-Bükkből ismerjük egy-egy lelőhelyét.

Valószínűleg elsősorban erdős vidékekre jellemző zengőlégy.

Lelőhelye: Vörös-János-séd: 1985.05.24., 1♂, TS.

Chamaesyrphus Mik, 1895

Kis testű zengőlégy. A génusz egyetlen hazai faja a Bakonyvidéken is előfordul.

Chamaesyrphus scaevoides (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kelet-Szibéria. Közép-Európában ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulása (II.), ismert adatai (egy hortobágyi kivétellel), hegyvidékekről származnak. A Bakonyvidéken az Északi-Bakonyban, a Keszthelyi-hegységben és a Balaton-felvidéken gyűjtötték.

Túlnyomórészt erdős területeken, ritkás fenyőerdőkben, erdei tisztásokon, gyepekben, napos helyeken található.

Imágója május elejétől augusztus közepéig repül.

Lelőhelyei: Edericsi-hegy: 1999.08.17., 1♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Kőrishegy: 1998.07.05., 2♀, TS, +MAL – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Sátormahegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♂, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL.

Cheilosia Meigen, 1822

Általában kicsi és közepes nagyságú, többnyire csaknem teljesen fekete színű zengőlegyek. A legfajgazdagabb *Syrphidae* génusz, a Palearktikumból közel 300, Európából mintegy 170, Magyarországról kerekén 50, a Bakonyvidékről pedig 46 fajukat tartjuk nyilván. Egyelőre számos faj státusza bizonytalan, sok taxon még leírásra vár. Fejlődésüket hiányosan ismerjük. Növényevő (fitófág) lárváik virágos növények különböző részeiben aknáznak, néhány faj kalapos gombák termőtestében fejlődik. A fiatal lárvák általában a növények szárában (levelében) élnek, az idősebbek a gyökerekbe vándorolnak és ott fejezik be fejlődésüket. Rendszerint a talajban bábozódnak.

Cheilosia aerea Dufour, 1848

[Syn. *Cheilosia correcta* Becker, 1894, *Cheilosia zetterstedti* Becker, 1894]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Ritka és lokális hegyvidéki faj. Magyarországon ritka előfordulása (II.). Érdekes, hogy nálunk a hegyvidék mellett a domb- és a síkvidék néhány pontján is előkerült. Hegyvidéken egyelőre csak a Bakonyvidékről ismerjük, de itt sem került még elő a Balaton-felvidékről és a Keleti-Bakonyból. Faunára újként a Bakonyvidékről, a Fenyőfői-ősfenyvesből közölték (TÓTH 1997). Korábbi irodalmakban (pl. PECK 1988) két szinonim néven szerepel.

Eddig ismert lelőhelyadatai alapján erdei fajnak tarthatjuk.

Imágóját április elejétől július végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Plantago lanceolata*.

Lelőhelyei: Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1977.04.07., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Menyekei-erdő: 1999.07.04., 1♂, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 3♂ 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL.

Cheilosia albipila Meigen, 1838

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (**III.**), főleg domb- és hegyvidékekről ismerjük, de számos adata származik síkságinkról is. A Bakonyvidék minden kistájának több pontján megtaláltuk (**90. ábra**).

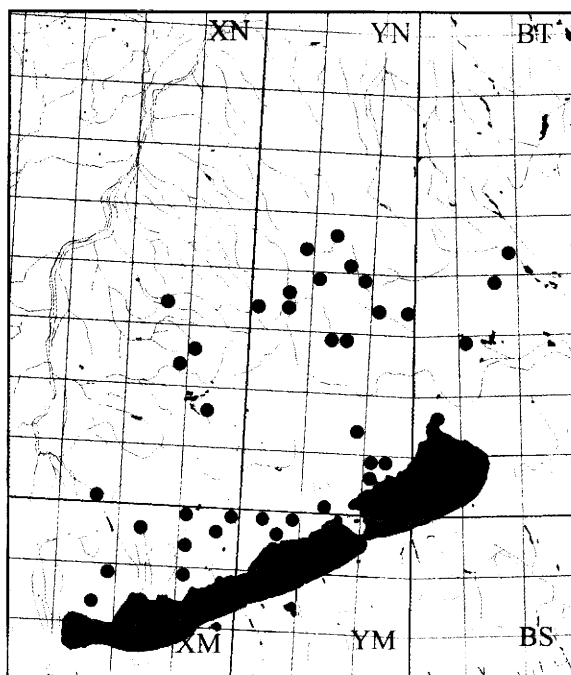
Különböző erdei biotópokban, rendszerint nedvesebb élőhelyeken, mocsarakban, nedves réteken és erdőkben él. A hímek gyakran lebegnek kitartóan napos tisztásokon.

Lárvája a *Carduus crispus*, a *Cirsium oleraceum*, a *Cirsium palustre* és a *Cirsium vulgare* szárában, illetőleg gyökerében fejlődik.

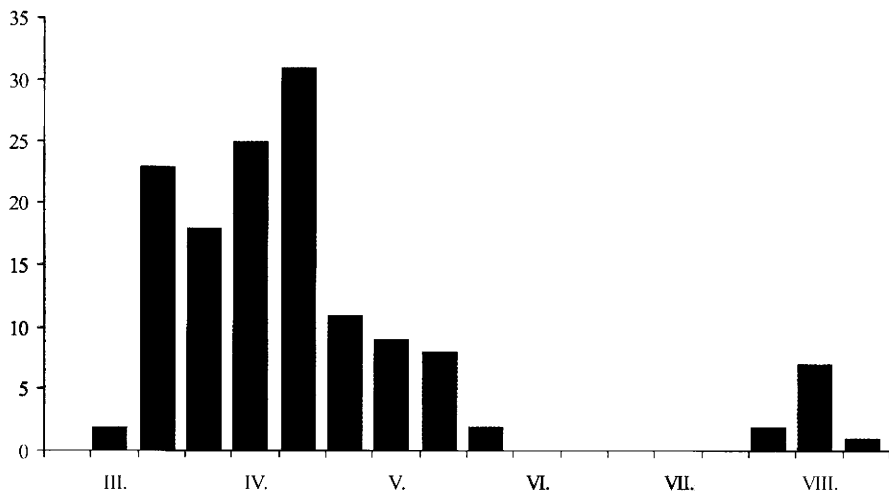
CLAUSSEN (1980) szerint tavaszi karakterfaj. A Bakonyvidéken azonban március közepétől augusztus végéig repül, tavaszi-nyári faj. Fenológia diagramja (**91. ábra**) alapján valószínűsíthető egy kisebb nyárvégi nemzedéke.

Virágválasztása: Főleg virágzó füzekben és kökényen táplálkozik, de más tavaszi virágokon is megfigyelhető. *Allium ursinum*, *Petasites albus*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus ficaria*, *Salix alba*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 2♂ 1♀, TS – Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♀, TS – Bakonybél: 1976.03.11., 1♂, TS – Bocskor-hegy: 1985.05.222., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1976.04.22., 1♂, TS; 1976.05.26., 2♂, TS; 1980.04.17., 2♂, CSM; 1980.04.17., 1♂, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♀, TS, +MAL – Csorszai-rét: 1990.03.24., 2♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 2♂, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1990.04.03., 5♂ 1♀, TS; 1993.04.26., 1♀, TS – Fűzfői-öböl: 1990.03.28., 6♂, TS; 1990.04.15., 1♂, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 2♂ 1♀, TS – Gulács: 1998.05.14., 2♂, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.05.04., 3♂, VT; 1995.08.12., 4♂ 3♀, VT – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 2♂ 1♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.04., 1♀, TS, +MAL; 1982.04.21., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.18., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Kardosrét: 1972.04.28., 1♂, TS – Kék-hegy: 1983.04.03., 1♂, TS; 1997.05.17., 1♂, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1977.03.17., 1♂, TS – Kőmagas: 1998.04.26., 3♂ 2♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♂, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1990.03.23., 5♂, TS – Magyal-tető: 1977.04.26., 3♂, 5♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 1♂, KÁ – Nagy-erdő: 1997.05.04., 1♀, TS, +MAL – Nemes-oldal: 1997.04.28., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 5♂, TS – Padragkút: 1985.04.22., 1♂, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 7♂ 1♀, NL – Péter-hegy: 1998.04.26., 2♂ 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1983.04.04., 1♂, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 2♂ 1♀, TS – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 1♂, TS, MAL – Szarvaskút: 1992.05.13., 1♀, TS – Szent-Péter-hegy: 1990.04.14., 2♂, VT – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1991.04.16., 4♂ 3♀, TS – Tágyon: 1990.03.24., 2♂, TS – Tódi-mező: 2000.04.18., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.10., 2♂, NL; 1990.04.10., 3♂ 2♀, TS; 1990.05.04., 1♂, TS, +MAL; 1991.04.15., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 1999.05.10., 1♂, TS.

90. ábra: A *Cheilosia albipila* lelőhelyei a Bakonyvidéken

91. ábra: A *Cheilosia albipila* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

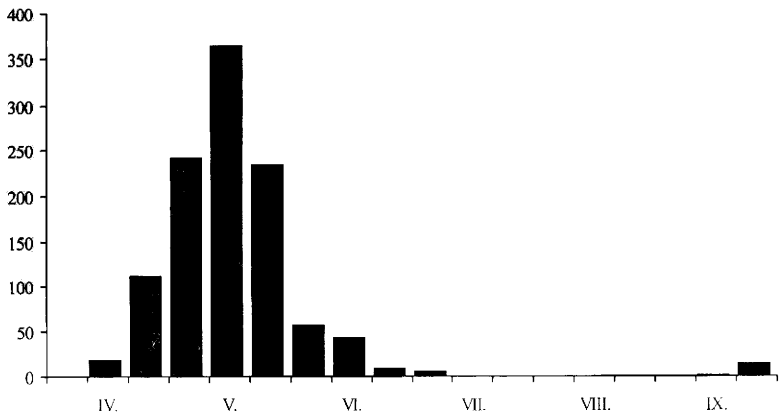
Cheilosia albitarsis (Meigen, 1822)

Elterjedése: Palearktikum, Európa, Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria, Észak-Afrika. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), ismert lelőhelyeinek többsége a Dunántúlon (sík területeken is) és az Északi-középhegységben található, az Alföldön csak elvétve fordul elő.

Erdős vidékeken, napos erdőszeleken, ligeterdőkben, tisztásokon, kertekben, nedves réteken található.

Tojásrakását boglárfafélék levelén figyelték meg.

Tavasszal az egyik leggyakoribb *Cheilosia*. Univoltin fajként tartják nyilván, azonban a Bakonyvidéken április közepétől szeptember végéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május közepére esik. Fenológiai diagramja alapján feltételezhető egy kisebb őszi nemzedéke (92. ábra).

92. ábra: A *Cheilosia albitarsis* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: A tapasztalatok szerint elsősorban a sárga virágokat, főleg a boglárfaféléket kedveli, de más színűeket is látogat: *Aegopodium podagraria*, *Anethum graveolens*, *Anthriscus sylvestris*, *Atropa belladonna*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Cruciata laevipes*, *Leontodon autumnalis*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus lanuginosus*, *Ranunculus repens*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaus*, *Spiraea schinabecki*, *Taraxacum officinalis*.

Lelőhelyei: Akli: 1989.05.16., 3♂ 3♀, TS; 1990.05.08., 2♂ 2♀, TS – Alsó-erdő: 1997.04.24., 2♂ 3♀, TS – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Aszófő: 1989.09.27., 9♂ 5♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Ácsteszér: 1974.06.05., 2♀, KÁ; 1974.06.05., 1♂, TS – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1973.05.16., 2♂ 1♀, TS – Bakonygyepes: 1957.05.09., 1♂, SÁ; 1983.05.10., 15♀ 24♀, TS – Balatonfüred: 1957.06.04., 1♀, MF; 1970.06.01., 2♂, MF – Billegei-erdő: 1996.05.23., 2♀, VT; 1996.06.02., 1♀, VT – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Borostyán-kút: 1990.04.24., 2♂, TS – Budatava: 1990.05.10., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1958.05.22., 1♀, PJ; 1972.06.06., 1♂, TS; 1973.05.28., 2♂ 9♀, TS;

1974.06.15., 1♀, TS; 1977.05.17., 8♂, TS; 1980.05.22., 1♂, CSM; 1980.05.22., 2♂, HAV; 1980.05.22., 1♂, TS – Bükkös-árok: 1989.05.18., 3♂ 6♀, TS – Cigány-domb: 1975.05.09., 5♂ 1♀, TS; 1982.06.12., 1♀, TS – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1957.05.23., 2♀, ML; 1957.05.23., 2♀, SNÉ; 1960.05.17., 2♂ 1♀, MF; 1960.05.17., 2♂ 1♀, ZSIG; 1971.05.23., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1971.05.23., 14♂ 2♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Csopak: 1970.06.03., 3♂ 1♀, MF – Csurgó-kút: 2000.04.19., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Csurgói-tározó (FehérvárCsurgó): 1980.05.22., 1♀, CSM; 1980.05.22., 1♂ 1♀, HAV; 1980.05.22., 1♂ 3♀, TS – Dudar: 1992.05.14., 4♂ 1♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 6♂ 6♀, TS – Esztergáli-völgy: 1975.05.23., 1♂, KÁ; 1977.06.02., 1♂ 2♀, KÁ; 1977.06.02., 1♀, TS; 1980.05.13., 1♂, CSM; 1980.05.13., 1♂ 1♀, HAV; 1980.05.13., 3♂, TS; 1983.05.13., 21♂ 30♀, TS; 1986.05.29., 2♀, KÁ; 1991.06.02., 1♂, TS; 1992.05.12., 5♀, TS; 1992.05.25., 5♂ 7♀, TS; 1997.05.18., 3♂ 17♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♀, KÁ – Fenyőfő: 1991.05.26., 1♂ 2♀, TS – Generál-erdő: 1985.05.24., 10♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1958.06.14., 2♂ 1♀, PJ; 1960.05.19., 1♂ 1♀, MF; 1974.04.29., 1♀, KÁ; 1976.05.11., 1♀, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1957.05.24., 1♂ 1♀, BE; 1957.05.24., 1♂ 2♀, SNÉ; 1976.05.15., 8♂ 4♀, TS; 1983.05.11., 3♂ 2♀, TS – Gyepükaján: 1989.05.09., 1♂ 1♀, TS – Hajmáspuszta: 1972.05.19., 1, 1♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.05.04., 1♂, VT – Hárskút: 1997.05.28., 2♂ 11♀, TS – Hévíz: 1966.05.26., 1♀, FM; 1970.06.02., 2♀, MF – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂ 3♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 3♂, TS – Jäger-rét: 1981.05.04., 2♀, TS, +MAL; 1981.05.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.15., 2♀, TS, +MAL; 1981.05.18., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.05.25., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.10., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.15., 1♀, TS, +MAL – Kab-hegy: 1958.06.03., 2♀, PJ – Kardosrét: 1970.06.07., 1♀, TS; 1971.05.13., 4♂ 3♀, TS; 1983.05.06., 1♂ 2♀, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 5♂ 2♀, TS – Kálomisz-tó: 1968.05.07., 1♀, PJ; 1991.05.25., 1♂ 1♀, NL – Káptalanfa: 1989.05.09., 3♂ 4♀, TS – Kemencés-part: 1976.06.15., 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1990.05.10., 1♀, TS – Keszthely: 1957.05.29., 1♂, JT – Keszthelyi-hegység: 1957.05.29., 1♂, JT – Kék-hegy: 1995.06.11., 6♂ 4♀, TS – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 2♂ 3♀, TS – Király-kút-völgy: 1989.05.18., 8♀, TS – Kis-Bükk: 1998.04.28., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1991.05.24., 1♂ 1♀, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 2♂ 1♀, TS – Kigyós-patak: 1989.05.23., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1972.05.27., 4♂ 3♀, TS; 1974.05.29., 2♀, TS; 1980.06.05., 1♀, TS – Köleskepe-árok: 1980.06.07., 1♂, TS – Kő-árok: 1957.05.21., 6♂ 4♀, ML; 1957.05.21., 1♀, PJ – Kőpince-forrás: 1985.06.07., 2♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1958.05.14., 1♂ 1♀, ES; 1958.05.15., 1♂ 1♀, ES; 1958.06.04., 4♀, MF; 1977.05.17., 1♀, TS; 1989.05.17., 10♂ 17♀, TS – Litér: 1989.05.19., 1♀, TS – Lúd-gége: 1995.05.04., 1♂, TS – Magyar-tető: 1977.04.26., 2♂ 8♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1971.05.14., 1♀, TS; 1974.05.08., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.05.08., 8♂ 7♀, TS; 1977.04.30., 1♂, TS; 1977.06.01., 2♂ 4♀, TS; 1979.05.19., 4♂ 3♀, TS; 1979.06.19., 1♂ 1♀, TS; 1980.05.20., 1♂, CSM; 1980.05.20., 4♂, TS; 1982.06.20., 9♀, TS; 1987.05.27., 3♂, 4♀, TS; 1992.05.12., 2♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.23., 10♂ 1♀, TS – Miklád: 1971.05.14., 1♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 2♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1993.05.03., 1♀, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 6♂ 3♀, BE; 1957.05.22., 3♂ 2♀, ML; 1957.05.22., 2♀, SNÉ – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♂, TS – Nagy-erdő: 1997.05.04., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1980.06.08., 2♂ 4♀, TS; 1985.05.21., 4♂ 8♀, TS; 1985.05.27., 3♂ 1♀, HAV; 1985.05.27., 2♂ 2♀, KÁ; 1985.05.27., 1♂ 7♀, TS; 1985.06.05., 2♂ 2♀, TS; 1986.05.18., 2♂, TS; 1986.06.11., 1♀, TS; 1987.05.19., 3♂ 1♀, TS – Nemes-oldal: 1997.04.28., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Németbánya: 1970.05.21., 1♂, TS –

Olaszfalu: 1975.05.16., 2♂, KÁ; 1980.05.20., 1♂, TS – Ördög-árok: 1974.05.04., 1♂, TS; 1983.05.11., 1♂, PA; 1989.05.18., 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.04., 2♂ 4♀, TS; 1995.05.11., 3♂, TS; 2000.05.21., 4♂ 2♀, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 3♂ 1♀, TS – Pap-rét: 1985.05.21., 6♂ 4♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 8♂ 3♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 2♀, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 2♂ 4♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 4♀, TS – 1983.04.30., 1♂, PA; 1983.04.30., 31♂ 5♀, TS – 1984.06.03., 5♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.09., 2♂, TS; 1989.05.23., 1♂ 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 2♀, KÁ – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 3♀, TS – Révkörnyék: 1958.05.13., 13♂ 11♀, ES – Sajkod: 1957.05.06., 27♂ 17♀, MF – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 1♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1979.06.12., 1♀, CSM; 1981.05.23., 1♂ 5♀, TS; 1984.07.10., 2♀, KÁ; 1987.05.18., 3♂ 2♀, TS; 1990.04.24., 1♂, TS; 1992.05.13., 4♀, TS; 1993.05.14., 1♂ 1♀, TS; 1997.05.18., 2♂ 8♀, TS; 1998.05.15., 3♂ 4♀, TS – Száraz-Gerence: 1971.05.06., 1♂ 1♀, TS; 1995.06.11., 3♂ 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 2♀, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 3♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, TS; 2000.05.09., 11♂ 7♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.07., 5♀, VT; 1996.05.04., 2♂ 2♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♂, NL – Tihany: 1957.05.06., 1♂ 5♀, MF – Ugod: 1979.05.24., 2♀, HAV – Urasági-erdő: 1979.06.30., 1♂ 8♀, TS – Vár-hegy (Csesznek): 1973.05.11., 1♀, TS – Vászoly: 1998.04.26., 3♂ 7♀, TS – Vigántpetend: 1985.05.21., 3♀, TS – Viszlói-erdő: 1991.05.06., 1♂ 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 4♀, PA; 1983.05.12., 13♂ 26♀, TS; 1985.05.24., 4♂ 6♀, TS; 1986.05.26., 6♂ 1♀, TS; 1987.05.12., 4♂, TS; 1987.05.18., 8♂ 2♀, TS; 1992.05.11., 2♂, TS – Zirc: 1970.05.12., 1♀, TS; 1978.05.25., 1♀, PA – Zirci-arborétum: 1991.04.15., 8♂ 1♀, TS, +MAL; 1991.05.02., 1♀, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♂ 1♀, TS (93. ábra).

93. ábra: A *Cheilosia albitalarsis* hímje

Cheilosia antiqua (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria, Kis-Ázsia. Magyarországon ritka előfordulású (II.), lelőhelyeinek többsége a Dunántúlon található. A Dunától keletre, csak az Aggteleki Nemzeti Parkban került elő.

Túlnyomórészt nedvesebb biotópokban, erdőkben, tisztásokon, erdőszéli réteken található.

Lárvai *Primula* fajok szárában és gyökerében élnek.

Imágóját március végétől május végéig gyűjtötték, valószínűleg csak egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Ranunculus repens*.

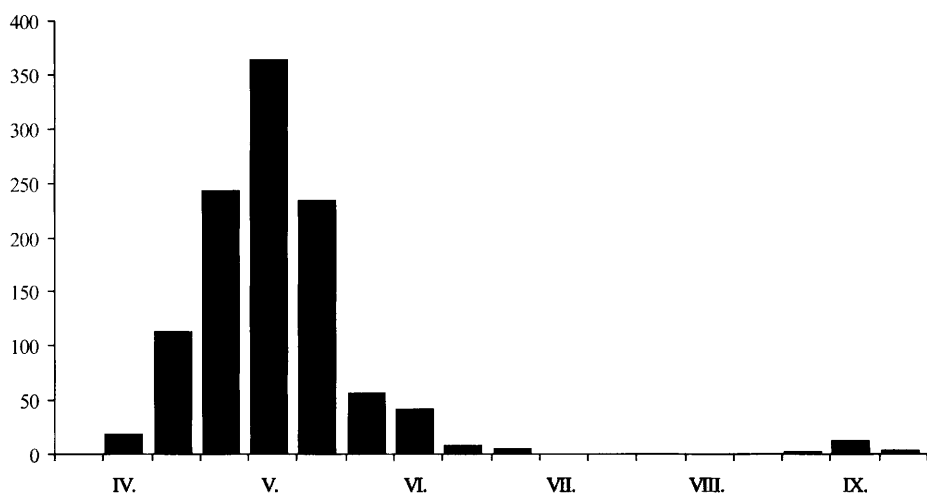
Lelőhelyei: Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 2♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1960.05.17., 1♂, MF; 1960.05.17., 2♂, ZSIG – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 3♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1984.04.21., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1971.05.06., 4♂, TS; 1998.05.01., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 2♂, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂, TS – Kardosrét: 1972.04.28., 1♂ 1♀, TS – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 2♂ 1♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1973.05.05., 1♂, TS – Nemes-oldal: 1997.04.28., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Ördög-árok: 1971.05.12., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂ 1♀, TS – Száraz-Gerence: 1971.05.06., 2♀, TS – Vörös-János-séd: 1987.05.12., 1♀, TS; 1992.05.11., 2♂ 5♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 1990.04.26., 3♂ 1♀, TS, +MAL.

Cheilosia barbata Loew, 1857

Elterjedése: Európa. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), leelőhelyeinek többségét a Dunántúlról ismerjük, ahol a síkságok számos pontján is gyűjtötték. A Dunától keletre csak az Északi-középhegységéből mutatták ki, érdekes módon eddig nem került elő az Alföldről.

Valószínűleg eurytop, száraz és nedves biotópokban egyaránt megtalálható. Inkább a nyílt területekre jellemző, erdőszéleken, cserjésekben fordul elő, erdőkben ritkábban található.

Imágója április közepétől szeptember közepéig repül. Rajzási maximuma május közepére esik. Fenológiai diagramján (94. ábra) megfigyelhető egy kisebb őszi, valószínűleg második nemzedéke.

94. ábra: A *Cheilosia barbata* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anethum graveolens*, *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Prunus tenella*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Akli: 1989. 05.16., 2♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 2♂, TS – Borostyán-kút: 1990.06.18., 1♀, TS – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Cuha-szurdok: 1993.05.22., 13♂ 2♀, TS – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1959.08.02., 1♂, MF; 1960.05.17., 2♂ 1♀, MF – Cuha-völgy (Csesznek): 1960.05.17., 1♂, PJ – Cuha-völgy (Zirc): 1971.05.23., 2♂ 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Cseres: 1965.07.13., 1♂ 3♀, TS – Cservárpusztá: 1965.06.26., 2♂ 3♀, TS – Csobánc: 1999.07.15., 1♀, TS; 2000.08.03., 2♀, TS – Dudar: 1992.05.14., 2♀, TS – Esztergáli-völgy: 1982.07.03., 1♂, TS; 1986.08.08., 2♂, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 4♀, TS – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 3♀, TS, +MAL – Generál-erdő: 1998.04.30., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.05.19., 1♀, ML; 1959.08.02., 1♂, MF; 1959.08.02., 1♂, ZSIG; 1960.05.19., 2♂, MF; 1960.05.20., 1♂, ZSIG; 1970.05.14., 3♂, TS; 1974.04.29., 1♂, TS; 1976.05.11., 1♂, TS; 1982.08.03., 1♀, HAV; 1982.08.03., 1♂ 2♀, TS; 1983.05.12., 4♂ 9♀, TS – Gézaháza: 1983.05.11., 2♂, TS – Hétházpusztá: 1975.07.22., 2♀, TI – Hévíz: 1957.07.15., 1♂, MF – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 3♂ 1♀, TS – Huszárokelpusztá (Ugod): 1959.05.19., 1♂, ML; 1959.05.19., 1♂ 2♀, TGY – Jäger-rét: 1981.05.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.05., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.09., 3♀, TS, +MAL; 1981.06.14., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.07., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.08.14., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.18., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.24., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.24., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.28., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.04., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.05., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.22., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.01., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.13., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.15., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.26., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.06., 2♀, TS, +MAL; 1982.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.31., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1957.07.26., 1♀, TS – Kardosrét: 1971.05.13., 1♀, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Királyszállás: 1977.05.17., 1♀, KÁ – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 2♂ 2♀, TS – Kőpince-forrás: 1985.06.07., 4♀, TS – Kőrísgyőr-patak: 1990.07.17., 2♂, TS – Kőrís-hegy: 1998.07.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1985.07.25., 1♀, TS; 1989.08.01., 1♀, TS – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♀, TS; 1976.05.10., 1♂, KÁ; 1986.08.09., 4♂ 3♀, TS; 1987.05.27., 3♂ 6♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL – Menyekéi-erdő: 1999.07.04., 3♀, TS – Monostorapáti: 1986.05.26., 2♂, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyed): 1974.07.04., 3♂ 1♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1997.06.16., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Nagy-erdő: 1997.05.04., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Némethbánya: 1970.05.21., 1♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 2♀, TS – Pálhálás: 1972.08.06., 1♂, TS; 1991.07.30., 2♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 2♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Némethbánya): 1989.05.23., 2♀, TS – Porva: 1977.09.02., 1♀, TI – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 1♀, KÁ – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 3♂ 1♀, TS, MAL – Sümeprága: 1997.06.11., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.08.10., 1♀, TS; 1984.08.20., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.22., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.26., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.29., 3♀, TS, +MAL; 1986.06.28., 1♂, TS – Szent-Péter-hegy: 1990.04.14., 2♀, VT – Szénégető: 1973.07.06., 2♂ 6♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 1♀, TS; 1966.08.13., 1♀, TS – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 4♂ 1♀, TS – Tik-hegy: 1997.08.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL

– Vár-rét: 1966.08.14., 2♂, TS – Vörös-János-séd: 1985.08.06., 2♂, TS; 1992.05.11., 4♂, TS – Zirc: 1982.06.03., 1♂, HAV.

Cheilosia bergenstammi Becker, 1894

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Széles elterjedésű, de nagyon lokális és ritka. Magyarországon szórványos előfordulású (I.). Hazai tapasztalatok szerint elsősorban hegy- és dombvidékeken él, de kivételesen a síkságról (Potony) is előkerült. Eddig ismert lelőhelyeinek többsége a Bakonyvidéken (Északi- és Keleti-Bakony, Bakonyalja) található.

Elsősorban pusztai jellegű élőhelyeken, legelőkön, réteken, erdőszegélyekben, ritkábban erdőkben él.

Lárvája *Senecio jacobaea* szárának tövében, gyökerében és virágzatában fejlődik.

Imágója május elejétől október elejéig repül. Két jól elkülönülő nemzedéke van, amit a kevés bakonyi gyűjtési adata is igazol.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Filipendula ulmaria*, *Leontodon autumnalis*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1978.05.31., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1978.05.31., 1♀, KÁ – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 1♀, TS – Zirc: 1988.10.04., 1♀, TS.

Cheilosia brachysoma Egger, 1860

Elterjedése: Európa néhány országának alpesi vidékein élő, ritka és lokális hegyvidéki faj. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), eddig csak a Bakonyvidékről, valamint a Nyugat-magyarországi-peremvidékről (Sopron: Kis-Tómalom) került elő. Faunára újként a Bakonyból (Északi-Bakony) közölték (TÓTH 1997).

Erdős vidékeken, erdei tisztásokon található.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Cardamine pratensis*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bakonybél: 1980.05.07., 1♀, CSM – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS; 1987.05.18., 1♂ 3♀, TS.

Cheilosia canicularis (Panzer, 1801)

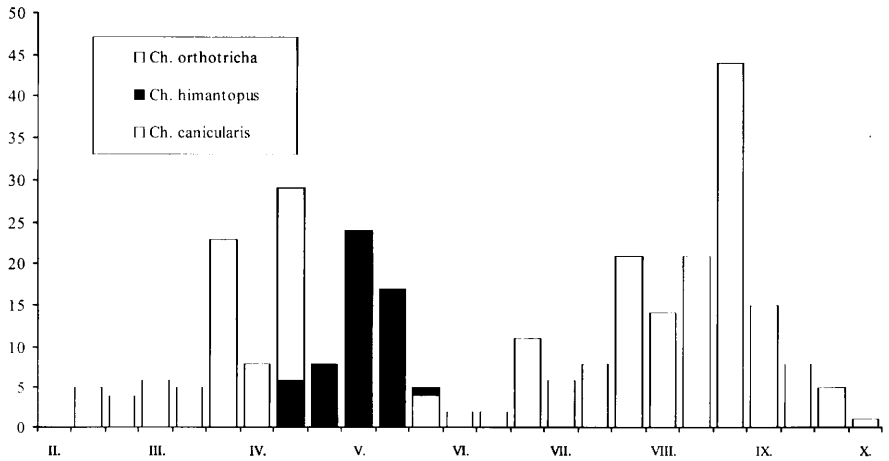
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Japán, Törökország. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), csak hegyvidékeken gyűjtötték. A jelenleg ismert hazai adatainak csaknem a fele a Bakonyvidékről származik.

Nagyon változékony zengőlégy. A közelmúltban különítették el a taxonból egy új (*Cheilosia orthotricha* Vujić & Claussen, 1994), valamint egy szinonimnak tartott régi fajt [(*Cheilosia himantopus* (Panzer, 1798)], mindkettő előfordul a Bakonyvidéken is (STUKE – CLAUSSEN 2000).

Túlnyomórészt erdős vidékeken, kis erdei tisztásokon, erdőszegélyeken él, kedveli a nyíltabb területeket, szárazabb réteket, legelőket, gyepeket, ligeteket.

Lárvája nálunk valószínűleg elsősorban a vörös acsalapu (*Petasites hybridus*) rizómájában fejlődik.

Tipikus őszi karakterfaj, imágóját június elejétől október közepéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma szeptember elejére esik (95. ábra).

95. ábra: A közelmúltig egy taxonnak tekintett *Cheilosia canicularis* fajkomplexum, csupán fenológiai alapon is többé-kevésbé jól elkülöníthető három önálló fajra (a diagram a bakonyi gyűjtési adatok alapján készült)

Virágválasztása: Rendszerint virágokon található, előnyben részesíti a sárga virágú fészkeseket, emiatt szórózetét gyakran szinte teljesen befedi a sárga virágpor: *Cirsium arvense*, *Cirsium palustre*, *Euphorbia cyparissias*, *Laserpitium latifolium*, *Leontodon autumnalis*, *Senecio erraticus* subsp. *barbareifolius*, *Sonchus arvensis*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Akli: 1985.09.29., 3♀, TS – Aszófői-séd: 1997.08.23., 4♀, TS; 1998.07.06., 1♀, TS; 1998.08.11., 2♂, TS – Bakonyjákó: 1989.10.18., 1♀, TS – Bakonykúti: 1989.06.09., 1♂ 3♀, TS – Bakonynána: 1998.08.17., 2♀, TS – Balatonfüred: 1984.09.29., 1♂, TS – Bándimező: 1966.08.13., 1♀, TS – Csárda-völgy: 1999.09.04., 3♂, 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1984.09.29., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1978.08.10., 1♂, KÁ; 1978.09.07., 1♂, HAV – Fekete-séd (Szentgál): 1996.09.08., 3♂ 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonynána): 1972.09.28., 1♀, TS; 1973.09.28., 1♀, TS; 1997.07.16., 1♂ 4♀, TS – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 2♂, 4♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.10.10., 3♂ 1♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1998.10.10., 1♂, TS – Jásd: 1997.07.16., 1♂, TS – Kapolcs: 1997.09.01., 1♂ 2♀, TS; 1998.08.30., 1♀, TS; 1998.09.10., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Keresztúri-rét: 1998.09.16., 1♂ 2♀, TS – Király-kút-völgy: 1997.07.09., 2♂ 5♀, TS; 1998.08.11., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♂, KÁ – Kökényes: 1999.09.05., 2♂, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂ 3♀, TS – Malom-völgy (Felsőörs): 1998.08.11., 3♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL – Miklós-Pál-hegy: 1996.09.15., 1♀, TS – Nagyvázsony: 1997.08.02., 3♂ 5♀, TS – Öreg-séd: 1975.09.29., 1♀, TS; 1979.09.14., 1♂ 1♀, HAV; 1997.06.15., 2♀, TS; 1997.06.29., 1♂ 1♀, TS; 1997.07.23., 3♂ 2♀, TS – Örvényesi-séd: 1997.07.09., 3♀, TS; 1998.09.17., 1♀, TS – Pálhálás: 1989.09.10., 4♂ 2♀, SZNÉ; 1989.09.10., 2♂ 1♀, TS – Pálinkaház: 1989.09.10., 2♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 2♂, TS – Porva: 1977.09.02., 2♂, STA; 1977.09.02., 1♂ 1♀, TI; 1977.09.02., 1♂, TS; 1989.09.10., 2♂ 6♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 4♂ 1♀, TS – Szömörke-völgy: 1997.07.23., 1♀, TS; 1998.09.05., 4♂ 3♀, TS – Tekerés-völgy:

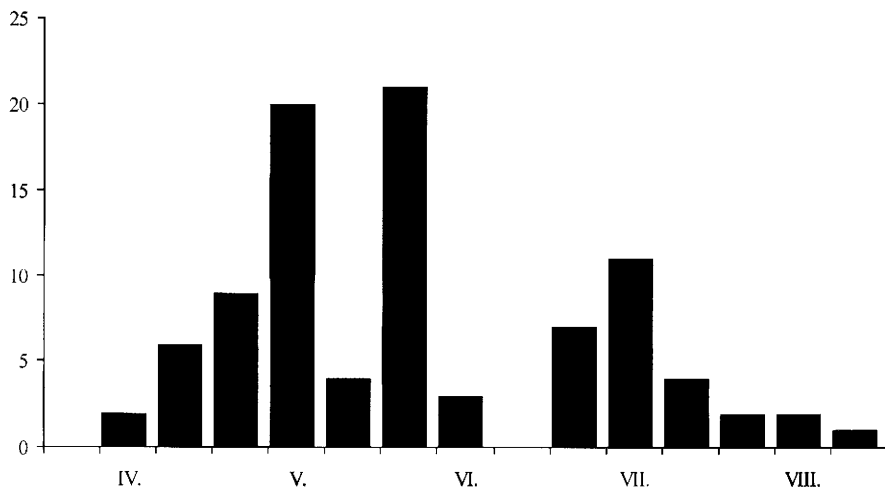
1997.08.23., 1♂ 4♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 1♀, TS – Vászoly: 1996.09.15., 3♀, TS – Vigántpetend: 1997.08.02., 3♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 2♂ 2♀, TS; Zirci arborétum: 1990.08.07., 3♂, 1♀, TS, +MAL.

Cheilosia carbonaria Egger, 1860

Elterjedése: Európa, Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), adatai főleg a hegyvidékekről származnak.

Lomboserdők jellemző faja, főleg nedvesebb idős erdőkben, erdőszéleken és réteken található.

Imágóját április közepétől augusztus végéig gyűjtötték. Bivoltin, a két nemzedék fenológiai diagramján jól elválík (96. ábra).

96. ábra: A *Cheilosia carbonaria* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

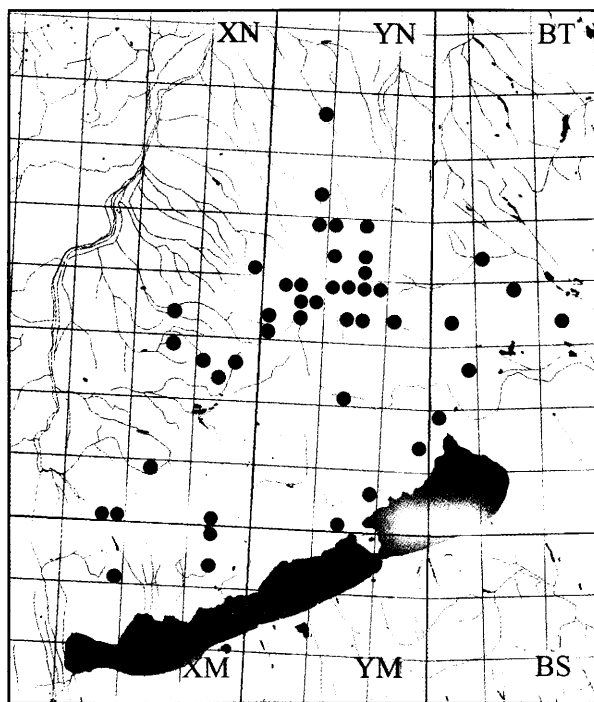
Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Conium maculatum*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*.

Lelőhelyei: Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Ácsteszer: 1974.06.05., 3♀, KÁ – Bakonybél: 1974.04.29., 1♂, TS; 1984.07.25., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 2♂ 2♀, TS – Bakonykúti: 1989.06.09., 1♂ 1♀, TS – Bázisai-öböl (Aszófő): 1983.05.15., 1♂, TS, +MAL – Belső-tó: 1980.07.09., 5♂, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1980.05.22., 1♂, TS – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1965.07.14., 1♂, TS; 1971.05.23., 1♀, TS – Cseres: 1965.07.13., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.11., 1♂, TS; 1982.07.03., 1♀, TS; 1983.05.13., 2♂, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 6♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1974.04.29., 1♀, KÁ; 1976.05.11., 1♀, TS; 1983.05.12., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Gézaháza: 1983.05.11., 1♀, TS – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂ 2♀, TS – Hajmás-hegy:

1999.05.11., 1♂, TS – Hajmáspusztá: 1974.08.08., 1♂, NÉ – Hévíz: 1957.07.15., 2♂ 2♀, MF; 1975.07.15., 1♂ 1♀, ZSIG – Jáger-rét: 1981.08.24., 1♂, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1977.05.13., 1♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1983.06.03., 1♀, TS; 1983.07.04., 1♀, TS; 1989.06.20., 1♂, TS – Nagy-tó: 1986.05.18., 1♂ 3♀, TS – Nagyvázsony: 1985.07.25., 1♂, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♂, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 2♀, TS – Ráktanya: 1970.08.14., 1♂ 1♀, RL, +FÉNY – Szarkádi-erdő: 1983.04.24., 2♂, TS – Szarvaskút: 1987.05.18., 1♂, TS – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1982.05.02., 1♂, TS – Veszprémfajsz: 1960.04.14., 1♂, PJ – Zirci-arborétum: 1999.05.10., 2♂, TS.

Cheilosia chloris (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), eddigi adatainak többsége a Dunántúlról és az Északi-középhegységből származik. Az Alföldről csak egy régi irodalmi adatát ismerjük Kalocsáról (THALHAMMER 1900). A Bakonyvidék minden kistájának több pontján megtaláltuk (97. ábra).

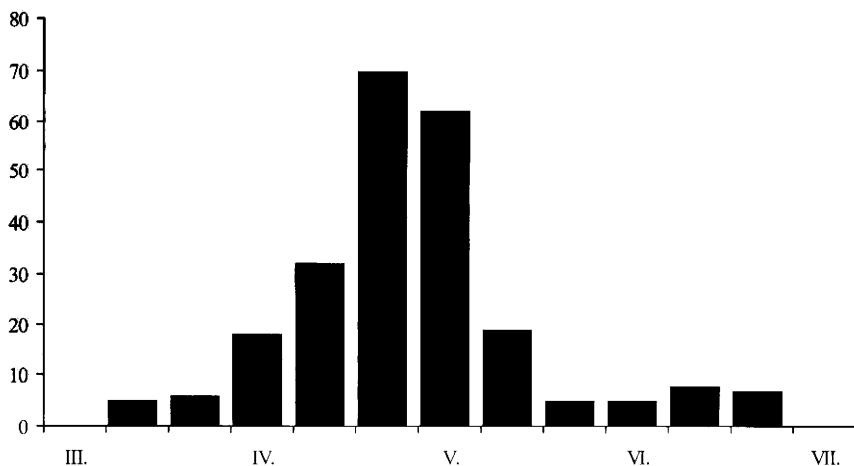

97. ábra: A *Cheilosia chloris* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Túlnyomórészt nedves élőhelyeken, ligeterdőkben patakok mellett, réteken, erdőszéleken, erdei tisztásokon található.

Lárva a *Carduus crispus* szárában, *Petasites* és *Scrophularia* gyökerében fejlődik.

Imágóját a Bakonyvidéken március végétől július elejéig gyűjtötték. Univoltin tavaszi karakterfajként tartják nyilván, melynek ritkán felléphet egy második gyenge őszi nemzedéke is, ezt azonban nálunk még nem sikerült kimutatni (98. ábra).

98. ábra: A *Cheilosia chloris* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

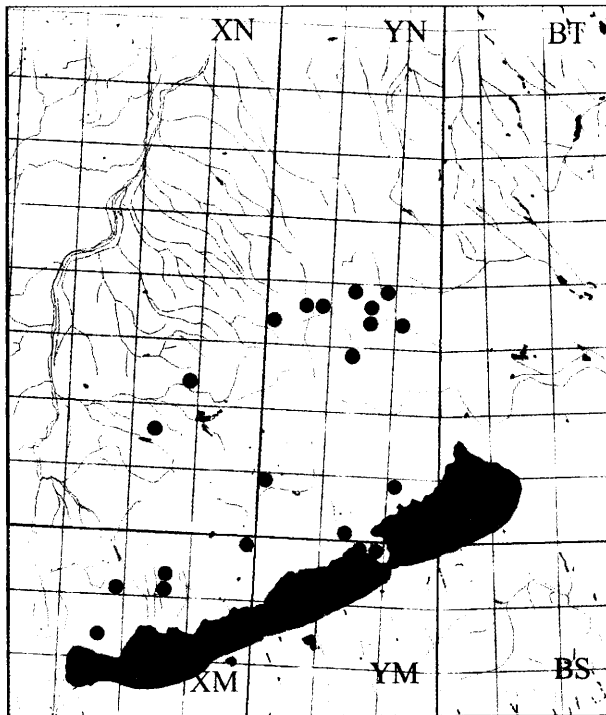
Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Chelidonium majus*, *Euphorbia cyparissias*, *Frangula alnus*, *Leontodon autumnalis*, *Petasites hybridus*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus ficaria*, *Ranunculus repens*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Akli: 1983.04.21., TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1971.05.06., 1♀, TS; 1980.05.07., 1♀, CSM – Bakonycsernye: 1984.05.13., 4♂ 6♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 2♀, TS – Borostyán-kút: 1990.04.24., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 1♀, TS – Cuha-völgy (Csesznek): 1983.04.14., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♀, PJ; 1970.05.24., 1♀, TS; 1971.05.23., 1♀, TS – Curgó-kút: 2000.04.19., 3♀, TS, +MAL – Fekete-séd (Bakonybél): 1990.04.03., 4♂, TS; 1993.04.26., 7♂ 5♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 4♀, TS; 1974.04.29., 1♀, TS; 1983.04.21., 2♀, TS; 1983.05.12., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 4♂ 7♀, TS, +MAL – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 3♀, TS, +MAL – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1974.05.03., 2♀, ZL; 1983.05.01., 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 7♂ 2♀, TS – Jäger-rét: 2000.04.19., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♀, TS – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 1♂ 4♀, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 2♀, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♂ 3♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♀, TS – Kupa-erdő: 2000.05.09., 1♂ 6♀, TS; 2000.05.09., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Lesence-völgy: 1997.06.30., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♀, TS – Menyekei-erdő: 1999.07.04., 1♂ 4♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1993.05.03., 1♂, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyesd): 1997.05.04., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1997.06.16., 2♀, TS, +MAL – Móróc-tető: 1991.06.08., 1♂ 3♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 3♂ 8♀, TS –

Noszlop: 1969.05.16., 2♀, MF – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 5♂ 1♀, TS – Pálihálás: 1989.09.10., 1♀, TS; 1990.04.14., 2♂ 3♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.09., 4♂ 3♀, TS; 1989.05.23., 2♂, TS – Ravazdihalastó: 1997.05.14., 4♀, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 1♂, TS – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♀, TS, MAL – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♂ 5♀, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♂ 4♀, TS; 1993.05.14., 1♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 2♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂ 4♀, TS – Tói-dűlő: 1998.04.29., 1♂ 4♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 3♀, TS; 1987.05.12., 2♂ 1♀, TS; 1987.05.18., 1♂ 1♀, TS; 1993.05.02., 3♂ 11♀, TS; 1997.05.04., 1♀, TS – Zirc: 1988.10.04., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.10., 2♀, NL; 1990.04.14., 1♂, TS.

Cheilosia chrysocoma (Meigen, 1822) – Vörhenyes bronzlégy

Elterjedése: Európa, Szibéria. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), a Dunántúlon, az Északi-középhegységben és az Alföld egy pontján gyűjtötték. Hazai adatainak csaknem a fele a Bakonyvidékről származik, ennek ellenére még nem mutattuk ki a Keleti-Bakonyból (99. ábra).

99. ábra: A *Cheilosia chrysocoma* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Lombhullató erdőkben, erdei tisztásokon, erdőszéleken, nedves réteken, ligeterdőkben található. Gyakran üldögél százaz faleveleken, sőt a csupasz talajon is.

Egy nemzedékes tavasi faj, imágóját április elejétől május közepéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május elejére esik.

Virágválasztása: *Galium odoratum*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Crataegus monogyna*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Borostyán-kút: 1990.04.24., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1980.05.13., 1♂, HAV; 1983.05.13., 4♂ 3♀, TS – Jáger-rét: 1982.05.08., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő-tető: 1983.04.26., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Magyal-tető: 1977.04.26., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1978.05.19., 1♂, TS; 1979.05.19., 1♂, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 1♂, TS, +MAL – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♀, TS – Pálihálás: 1990.04.14., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♀, PJ; 1990.04.17., 1♂, TS; 1999.05.16., 1♀, TS – Pulai-erdő: 1990.04.01., 1♂, VT – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 1♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♀, TS – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♂, NL – Tódi-mező: 2000.04.18., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1992.05.11., 1♀, TS; 1993.05.02., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1990.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.02., 1♂, TS, +MAL.

Cheilosia cynocephala Loew, 1840

Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), adatai főleg domb- és hegyvidékekről származnak.

Erdőkben, erdei tisztásokon, nedvesebb réteken, vizek közelében él.

Lárvját a *Carduus nutans* és a *Cirsium palustre* szárában találták (DUŠEK – LÁSKA 1962).

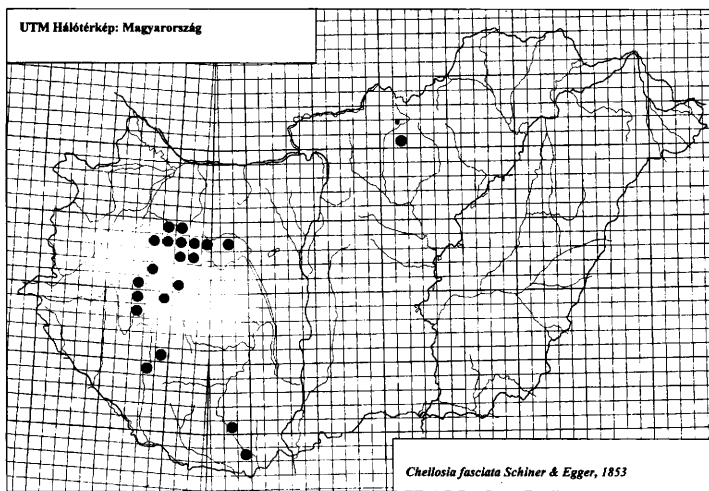
Imágóját április közepétől szeptember közepéig gyűjtötték. Valószínűleg két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Anethum graveolens*, *Caltha palustris*, *Chaerophyllum temulum*, *Pastinaca sativa*, *Senecio jacobaea*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonykúti: 1989.06.09., 2♀, TS – Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 2♀, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1999.05.09., 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 1♀, TS – Cservárpuszta: 1965.06.26., 1♀, TS – Csobánc: 1999.07.15., 1♀, TS – Csóka-hegy: 2000.04.13., 1♀, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 2♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Gyulafirátóti-halastó: 1971.04.28., 1♀, TS – Kökényes: 1997.07.15., 1♀, TS, +MAL; 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1981.06.21., 2♀, TS; 1986.08.09., 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1979.08.29., 1♀, HAV; 1991.08.13., 2♀, TS – Sajkod: 1979.09.20., 1♀, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Szarvaskút: 1998.07.07., 1♀, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♀, TS – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 1♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♀, TS; 1985.09.16., 1♀, TS; 1986.06.26., 1♀, TS; 1988.08.07., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.04., 1♀, TS, +MAL.

Cheilosia fasciata Schiner & Egger, 1853

Elterjedése: Európa. Magyarországon ritka előfordulású (II.), hazai adatainak túlnyomó többsége a Dunántúlról, azon belül pedig a Bakonyvidékről származik. A Dunától keletre csupán egy lelőhelyét ismerjük a Mátrából (100. ábra).

100. ábra: A *Cheilosia fasciata* eddig ismert lelőhelyei Magyarországon

Főleg a bükkös öv nedvesebb lombterületein él. Erősen kötődik a medvehagymához (*Allium ursinum*), ezért azzal azonos biotópokban található.

Lárvája a medvehagyma levelében fejlődik, ahol aknázó életmódot folytat. A Bakonyvidéken sikerült megtalálni a havasi hagyma (*Allium victorialis*) levelében is.

Imágója február közepétől június közepéig repül. Rajzásának maximuma április végére, május elejére esik. Az imágók a Bakonyban jóval a medvehagyma virágzása előtt megjelennek, olyankor főleg a martilapun (*Tussilago farfara*) és más kora tavaszi virágokon táplálkoznak.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Allium victorialis*, *Anemone ranunculoides*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Cornus mas*, *Corydalis cava*, *Eranthis hyemalis*, *Frangula alnus*, *Isopyrum thalictroides*, *Petasites hybridus*, *Prunus avium*, *Prunus domestica*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*, *Scilla vindobonensis*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1990.03.21., 4♂ 6♀, TS – Bakonybél: 1976.04.11., 3♂ 14♀, TS; 1989.03.28., 8♂ 6♀, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Borostyán-kút: 1990.03.13., 7♂ 3♀, TS; 1990.04.03., 3♂ 9♀, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 5♂ 2♀, TS – Csere-hegy: 1976.05.11., 3♂ 11♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Csetényi-rét: 1998.02.20., 1♀, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 2♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1963.04.16., 2♂ 1♀, PJ; 1977.04.27., 1♀, TS; 1977.04.27., 1♂, TS; 1980.05.13., 1♀, CSM; 1980.05.13., 2♀, TS; 1982.04.24., 19♂ 16♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS – Farkasgyepű: 2000.04.19., 1♂ 3♀, TS – Fekete-hegy: 1998.02.20., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.04.21., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyzücs): 1998.05.01., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂ 3♀, TS – Hárskút: 1963.04.16., 6♀, PJ – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 6♂ 1♀, TS – Király-kúti-erdő: 1998.02.21., 2♂ 1♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 2♂ 8♀, TS, +MAL – Kúpi-erdő: 1990.03.23., 4♂ 19♀, TS; 2000.05.09., 2♂ 8♀, TS; 2000.05.09., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂ 2♀, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Öreg-Szarvad-árok:

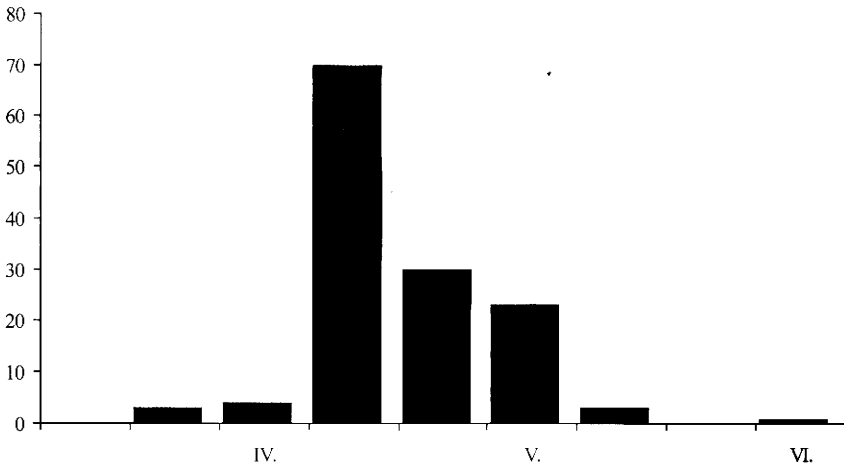
1988.05.01., 1♀, TS – Pápasalamon: 1974.03.29., 1♂, KÁ; 1974.03.29., 1♂ 3♀, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 1♂, NL; 1990.04.17., 1♀, TS – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♂ 4♀, TS, MAL – Szarvaskút: 1998.05.15., 1♀, TS – Szár-hegy: 1991.04.04., 5♂ 2♀, TS – Szömörke-völgy: 1983.03.24., 11♂ 3♀, TS; 1983.04.16., 2♀ 1♀, TS; 2000.05.09., 9♂ 21♀, TS – Tisztavíz-forrás: 1991.04.04., 5♂ 7♀, TS – Vállus: 1990.04.17., 1♀, TS – Városlőd: 1976.04.11., 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.06.12., 4♀, TS, +MAL; 1991.05.02., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 1999.05.10., 6♂ 2♀, TS.

Cheilosia flavipes (Panzer, 1798)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), a domb-, a hegy- és a sík vidékeken egyaránt megtalálható, bár az Alföld középső területén még nem gyűjtötték.

Főleg erdős területeken, ligeterdőkben és erdei tisztásokon, réteken, gyepekben található.

Egy nemzedékes tavaszi-nyáreleji faj, imágóját április elejétől június közepéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma április végére, május elejére esik (101. ábra).

101. ábra: A *Cheilosia flavipes* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Ranunculus ficaria*, *Ranunculus acris*, *Salix alba*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 1♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 2♀, TS, +MAL – Baglyas-hegy: 1980.05.12., 1♀, VESZ, +MAL – Balatoncsicsó: 1969.05.06., 1♂, PJ; 1969.05.08., 1♀, ML – Bántai-rét: 1998.04.29., 1♀, TS – Büdöskútpuszta: 1968.04.26., 2♀, PJ – Cuha-völgy (Zirc): 1958.05.13., 1♂, PJ – Csere-hegy: 1976.05.11., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Csobánc: 1998.04.26., 2♀, TS, +MAL – Csúcs-hegy: 1983.04.24., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♀, KÁ; 1991.05.12., 2♀, TS; 1997.05.18., 2♀, TS – Fenyőfő: 1993.05.02., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves

(Fenyőfő): 1983.04.30., 2♂, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♂ 2♀, TS – Gulács: 1998.05.14., 1♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.05.04., 3♂, VT – Hárskút: 1983.04.30., 1♀, BJ – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 2♀, TS; 1983.04.26., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1974.05.03., 1♀, BA – Jáger-rét: 1981.04.22., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.08., 1♀, TS, +MAL – Jókaibánya: 1964.05.01., 3♂, TS – Kalapmező: 1997.04.11., 1♀, TS – Keszthely: 1955.05.13., 1♀, JT – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂, TS; 1997.05.17., 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 2♂, PA; 1983.04.26., 7♂ 8♀, TS; 1983.04.26., 9♂ 14♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♀, TS – Külső-tó: 1983.04.26., 1♂ 1♀, HAV – Lesenceistvánd: 1973.05.04., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♂, KÁ; 1974.05.08., 1♀, TS; 1977.04.30., 4♂ 1♀, TS; 1978.05.23., 1♂ 1♀, KÁ; 1979.06.19., 1♀, TS; 1980.05.20., 1♂ 2♀, CSM – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 1♀, TS, +MAL – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1993.05.03., 1♂ 1♀, TS – Ördög-árok: 1971.05.09., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 2♂, TS – Péter-hegy: 1997.04.25., 1♀, TS, +MAL; 1998.04.26., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♀, TS – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 1♀, TS, MAL – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 1♀, TS – Szent-Péter-hegy: 1990.04.14., 1♀, VT – Szépalma: 1999.05.11., 1♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.07., 5♀, VT; 1995.05.28., 1♀, VT – Tobán-hegy: 1962.05.12., 1♂, PJ – Vár-rét: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Vászoly: 1984.04.22., 1♂, PA – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS; 1987.05.12., 1♂, TS; 1987.05.18., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 2♀, TS, +MAL.

Cheilosia fraterna (Meigen, 1830)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon szórványos előfordulású (I.). Egész elterjedési területén, így nálunk is meglehetősen ritka. Első hazai adata még a XIX. század végéről származik Budapestről (THALHAMMER 1900). Budapesten kívül egyelőre csak a Nyugat-magyarországi-peremvidékről (Szóce, Sopron) és a Bakonyvidékről (Északi-Bakony) ismerjük.

Főleg mocsaras vidékek, nedves erdők, ligeterdők faja.

Lárvája a *Cirsium palustre* és *Carduus* fajok virágzatában fejlődik.

Virágválasztása: *Caltha palustris*.

Lelőhelye: Malom-völgy (Eplény): 1999.05.10., 1♂, TS.

Cheilosia frontalis Loew, 1857

Elterjedése: Európának főleg az alpesi területein él, általában lokális és nagyon ritka. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), faunára újként a Bakonyból költötték (TÓTH 1997). A Bakonyvidéken kívül csak a Mecsekben (Óbánya) gyűjtötték. Egyelőre az Északi-Bakonyból és a Bakonyaljáról ismerjük.

Valószínűleg erdei faj, vegyes erdőkben, többnyire nedves területeken található.

Univoltin, tavaszi-nyárelejei faj.

Virágválasztása: *Anemone ranunculoides*, *Petasites hybridus*, *Salix cinerea*.

Lelőhelyei: Malom-völgy (Eplény): 1977.04.30., 1♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♂ 1♀, TS.

Cheilosia gigantea (Zetterstedt, 1838)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), főleg hegyvidékeken gyűjthető.

Vegyes lombdőkben, erdei tisztásokon, erdei utakon, erdőszéli cserjésekben, nedves réteken él.

Lárvája a *Scrophularia nodosa* gyökérgumójában fejlődik.

Imágóját március végétől szeptember elejéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma április végére, május első felére esik.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Ranunculus acris*, *Stellaria media*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1980.05.07., 2♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1976.04.22., 1♂ 2♀, NÉ; 1980.05.22., 1♂, TS – Cigánydomb: 1976.04.21., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1970.05.24., 1♂, TS – Cseres: 1965.07.13., 3♂ 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1972.05.07., 1♂, MF – Eplény: 1983.04.23., 2♂, TS – Esztergályvölgy: 1977.04.27., 2♂, TS; 1977.06.02., 1♀, TS; 1977.06.11., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.13., 1♂, HAV; 1983.05.13., 11♂ 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1977.04.07., 1♀, TS; 1983.04.30., 2♂, TS; 1983.05.01., 1♂, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 3♂, TS – Generálerdő: 1998.04.30., 3♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 1♀, TS; 1976.05.11., 1♂, TS; 1983.04.21., 3♂ 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♀, MF – Hegyesberek: 1979.06.19., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♂ 4♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♀, TS; 1983.04.26., 1♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Királyszentistván: 1975.08.10., 1♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 3♂, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 2♂, TS – Külsőtő: 1958.05.15., 1♂ 1♀, ES; 1983.07.04., 1♂, TS – Láz-tető: 1997.06.09., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 4♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1971.04.19., 1♂, TS; 1974.05.08., 1♂, TS; 1981.06.21., 1♀, TS – Márkó: 1972.04.30., 1♀, TS – Móroctető: 1991.06.08., 1♂, TS – Ördög-árok: 1971.05.09., 1♂, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 1♂, NL; 1990.04.17., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂ 3♀, TS – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♂ 2♀, TS – Szarkádi-part: 1957.05.06., 1♂, MF – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.07.12., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 2♂ 1♀, TS – Tapolca: 1990.04.22., 1♂, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♂, NL – Tihany: 1958.06.07., 1♀, ZSIG – Vászoly: 1998.04.26., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1989.09.02., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.04., 1♂, 3♀, TS, +MAL.

Cheilosia griseifacies Vujić, 1994

Elterjedése: VUJIĆ (1994) szerint Közép-Európára (Németország, Magyarország, Balkán-félsziget) korlátozódik. Az eddigi adatok alapján elsősorban a Kárpát-medencére jellemző faj. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), az Északi-Bakonyon kívül csak az Aggteleki Nemzeti Parkból ismerjük.

Univoltin tavaszi faj.

Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*.

Lelőhelye: Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.05.12., 1♀, TS.

Cheilosia grossa (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria, Közép-Ázsia, Orientális Régió. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), főleg hegyvidékeken gyűjtötték. A hazai adatainak csaknem fele a Bakonyvidékről származik. Eddig nem sikerült megtalálni az Alföld közep-ső, déli és keleti területéről.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, lomberdőkben, erdőszéleken, füzesekben, nedves réteken, mocsaras területeken, ligeterdőkben található.

Lárvája *Carduus* és *Cirsium* fajok szárában és gyökerében fejlődik.

Egy nemzedékes tavaszi faj, imágóját február közepétől május közepéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma március végére esik.

Virágválasztása: *Adonis vernalis*, *Cornus mas*, *Petasites hybridus*, *Prunus spinosa*, *Pyrus pyraeaster*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1990.03.21., 1♀, TS – Billege: 1991.03.15., 1♂, NL – Borostyán-kút: 1990.03.13., 1♂, TS – Csetényi-erdő: 1998.02.20., 1♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1980.05.13., 1♂, HAV – Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♂, TS – Felsőpere: 1990.03.21., 1♂, TS – Gella-patak: 1990.03.13., 1♂, TS – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 1♂ 2♀, TS – Kék-hegy: 1983.04.03., 1♂, TS – Király-kút-völgy: 1977.03.17., 4♂ 2♀, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 1♂, TS – Kis-tó: 1984.04.11., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1998.02.22., 1♂, TS – Külső-tó: 1989.03.07., 2♂ 1♀, TS; 1989.03.23., 1♂ 1♀, TS; 1989.03.24., 1♂, TS – Malom-völgy (Felsőörs): 1990.02.25., 1♀, TS – Nyírespuszta: 2000.03.27., 1♀, TS – Pálinkaház: 1990.03.19., 1♂, TS – Pető-hegy: 1998.02.20., 1♀, TS – Szarvaskút: 1989.03.27., 2♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, TS – Tágyon: 1990.03.24., 1♂, TS – Tapolca: 1990.03.11., 1♂, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1991.03.23., 2♂, NL; 1991.04.01., 1♂, NL – Tündérmajor: 1990.03.19., 1♂, TS.

Cheilosia himantopus (Panzer, 1798)

Elterjedése: Európa néhány országa: Bulgária, Ausztria, Franciaország, Jugoszlávia, Németország, Olaszország, Svájc, Svédország (STUKE – CLAUSSEN 2000). A Bakonyi Természettudományi Múzeum *Cheilosia canicularis* anyagának revíziója során kiderült, hogy a taxon a Bakonyvidéken is előfordul, ezért **Magyarország faunára új faj**. Eddig ismert lelőhelyei zömmel az Északi-Bakonyban találhatóak. Még nem került elő a Keleti-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben. Adatai alapján egyelőre szórványos előfordulását (I.) fajnak tekintjük. Ez a besorolás változni fog, ha sor kerül a többi hazai *Cheilosia canicularis* gyűjtemény revíziójára is.

Univoltin tavaszi-nyáreleji faj, imágója április végétől június közepéig repül. Rajzásának maximuma május közepére esik.

Virágválasztása: *Petasites hybridus*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Akli: 1990.05.08., 2♂ 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1993.04.26., 1♂ 2♀, TS – Generál-erdő: 1986.05.24., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 3♂ 2♀, TS; 1983.05.12., 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonszentlászló): 1983.05.01., 1♂, TS – Hubertlak: 1973.05.06., 1♀, TS – Kapolcs: 1997.04.24., 1♂ 2♀, TS – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1997.06.08., 1♀, TS – Meleg-víz: 1989.05.23., 1♂,

TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 5♂ 9♀, TS – Monostorapáti: 1997.06.08., 3♂ 1♀, TS – Németbánya: 1970.05.21., 1♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1997.06.15., 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.05.24., 12♀, TS; 1989.05.09., 1♂ 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1970.05.14., 2♂, TS; 1983.05.12., 1♀, TS.

Cheilosia illustrata (Harris, 1780)

Elterjedése: Európa, Kazahsztán, Közép- és Észak-Ázsia, Szibéria. Közép-Európa déli részén gyakoribb, az Alpokban 2500 m-ig felhatol. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), viszonylag sok adatát ismerjük elsősorban a Dunántúlról, néhány továbbit pedig az Északi-középhegységből. Síkságon eddig csak a Dráva mellékén került elő. Még nem találtuk meg a Déli-Bakonyban.

Erdős vidékeken, vegyes lombhullató erdőkben, erdei tisztásokon, nedvesebb réteken él. Lárvája valószínűleg ertyős virágzatú növényekben fejlődik.

Imágója április végétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma július végére és augusztus elejére tehető.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Cardamine amara*, *Conium maculatum*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Heracleum mantegazzianum*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Ranunculus repens*.

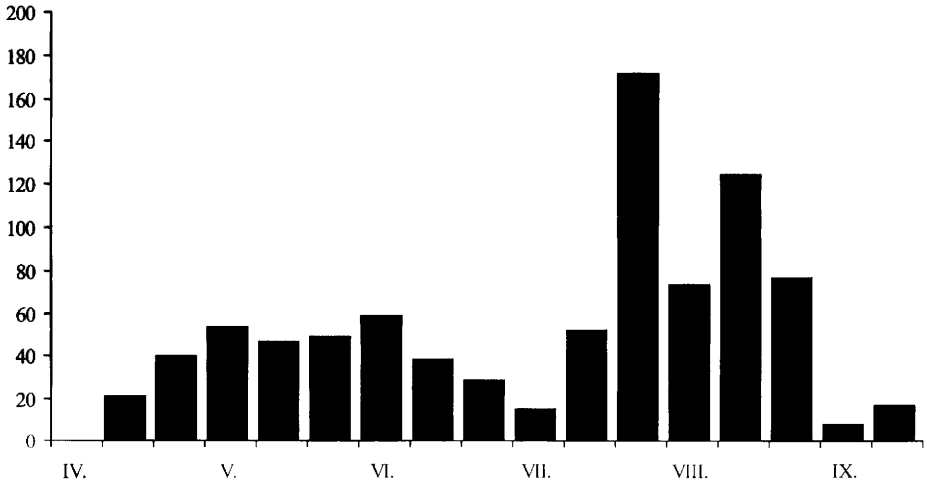
Lelőhelyei: Bakonyháza: 1980.08.11., 1♀, BL; 1986.08.22., 2♀, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♀, TS – Eperjes: 1984.08.08., 1♂ 2♀, TS – Esztergáli-völgy: 1986.08.08., 1♀, TS; 1997.05.18., 1♂, TS – Gaja-szurdok: 1980.08.11., 1♂, BL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1982.08.03., 2♀, HAV; 1982.08.03., 1♂ 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1984.08.08., 3♀, TS – Hidegkút: 1982.07.29., 3♂, TS – Huszárokélopuzta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 2♂, TS – Jáger-rét: 1981.07.14., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.22., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.05.09., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.02., 1♂, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1991.09.21., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 2♀, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♂ 4♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1980.07.20., 1♂, TS – Olaszfalu: 1982.07.29., 2♂, TS – Pálhálás: 1989.07.26., 1♂, TS; 1991.07.30., 2♂ 1♀, TS; 1992.07.30., 2♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.08.08., 2♂ 2♀, TS; 1984.08.16., 2♀, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 1♀, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♀, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1989.07.25., 1♀, TS; 1999.08.14., TS – Zirc: 1980.08.11., 1♂, BL; 1980.08.12., 1♀, TS; 1980.08.13., 2♂, KB – Zirci-arborétum: 1990.07.25., 2♂ 3♀, TS; 1990.08.07., 2♂ 1♀, TS, +MAL.

Cheilosia impressa Loew, 1840

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), adatainak többsége domb- és hegyvidékekről származik. A Dunántúl sík vidékein viszonylag sok leelőhelyét ismerjük, ezzel szemben az Alföldön csak elvétve gyűjtötték.

Eurytop, sokféle biotópban, főleg erdős vidékeken, erdőkben, erdőszéleken, erdei utakon, réteken, kertekben, mezőkön fordul elő.

Imágója április végétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma augusztus elejére esik. Fenológiai diagramja alapján nálunk esetleg két nemzedéke is lehet (102. ábra).

102. ábra: A *Cheilosia impressa* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Anethum graveolens*, *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Chelidonia majus*, *Cirsium arvense*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Pastinaca sativa*, *Peucedanum palustre*, *Pimpinella saxifraga*, *Ranunculus acris*, *Rorippa austriaca*, *Torilis japonica*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 2♂ 6♀, TS – Agár-tető: 1999.07.16., 4♂ 1♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 4♂ 2♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Badacsony (Badacsonytomaj): 1987.07.30., 1♂, PL – Bakonybél: 1978.07.25., 1♀, TS; 1979.07.25., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1974.08.13., 4♂, TS; 1983.05.10., 2♂ 6♀, TS – Bakonyjákó: 1975.06.11., 3♀, TS – Bakonykúti: 1989.06.09., 3♂ 4♀, TS – Bakonynána: 1973.08.14., 2♂, GYNÉ – Bakonyszentlászló: 1974.09.09., 1♀, KÁ – Bakonytamási: 1975.08.28., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Bocskor-hegy: 1973.08.19., 1♀, GYÖ – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Borzavár: 1973.08.08., 1♂, GYNÉ – Bődönkúti-árok: 1978.07.23., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Budatava: 1974.08.06., 6♂, KÁ; 1980.06.05., 1♀, TS; 1980.09.18., 7♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂ 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 2♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 2♂ 2♀, TS, +MAL – Cuha-szurdok: 1993.05.22., 1♀, TS; 1993.05.22., 1♂, TS – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1957.05.23., 1♀, BE; 1960.05.17., 5♂ 1♀, MF; 1960.05.17., 1♂, ZSIG; 1971.08.10., 1♂, TS; 1974.09.09., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1957.05.23., 1♀, BE; 1960.05.17., 5♂ 1♀, MF; 1965.08.14., 1♂, TS; 1970.05.24., 1♂, TS; 1971.08.10., 1♂, TS; 1972.04.28., 1♂, TS; 1973.08.07., 1♂, GYÖ; 1975.08.24., 1♂, KÁ – Csehi-erdő: 1978.07.23., 1♂ 3♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Cseres: 1965.07.13., 8♂ 3♀, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Csertegtomaj: 1983.06.26., 3♂ 5♀, TS – Cservárpuszta: 1965.06.26., 2♂ 3♀, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 3♂ 5♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 2♀, TS; 1977.07.28., 1♂, KÁ; 1977.07.28., 3♂ 2♀, TS; 1980.05.13., 1♂, TS; 1983.05.13., 1♀, TS; 1986.08.08., 2♀, TS – Farkasgyepű: 1976.08.25., 9♂ 3♀, KÁ; 1976.08.28., 30♂ 2♀, TS; 1978.07.27., 1♂, CSM; 1978.08.10., 3♂ 2♀, HAV; 1978.08.10.,

4♂ 1♀, KÁ – Fekete-séd (Bakonybél): 1972.07.27., 1♂, TS – Fenyőfő: 1983.04.30., 4♂ 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.08.27., 1♂, TS; 1975.08.28., 1♀, TS – Fenyős-domb: 1990.04.28., 1♂, NL – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 1♀, TS; 1976.08.23., 1♂ 2♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 1♂ 3♀, KÁ; 1974.08.29., 5♂ 8♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 2♂, MF; 1959.08.02., 3♂, ZSIG; 1960.05.19., 1♀, MF; 1970.05.14., 1♀, TS; 1974.04.29., 3♂, TS; 1976.05.11., 10♂ 2♀, TS; 1983.05.12., 3♂ 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1971.05.06., 1♂, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, NÉ – Gödrös: 1958.09.12., 1♀, ZSIG – Gróf-rét: 2000.08.03., 2♂, TS – Hajmáspuszta: 1974.08.08., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.08.08., 1♂ 1♀, TS – Hamuház: 1872.09.03., 1♂ 5♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 1♂, VT – Hegyes-berek: 1979.06.19., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Herend: 1988.08.08., 2♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 1♀, TS – Huszárokélpusztá (Bakonyszücs): 1979.08.29., 4♂ 2♀, TS – Huszárokélpusztá (Ugod): 1959.05.19., 2♂, TGY; 1980.08.21., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.05.05., 3♀, TS, +MAL; 1981.05.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.05., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.22., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.23., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.27., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.15., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.26., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.11., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.29., 1♀, TS, +MAL – Jókaiánya: 1957.07.26., 4♂ 1♀, TS; 1957.07.29., 1♂, TS; 1957.08.06., 1♂, TS; 1959.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1966.08.02., 1♂ 3♀, TS; 1988.08.08., 1♂ 3♀, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 1♂ 1♀, TS – Kalapács-ér: 1977.05.23., 1♀, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Kerekedi-öböl: 1976.08.02., 1♂, TS; 1990.08.07., 1♂, TS; 1990.09.14., 1♂, TS – Keszthely: 1957.08.03., 1♂ 1♀, JT; 1976.07.22., 1♂, TS – Kék-hegy: 1995.06.11., 2♀, TS – Királykapu: 1973.06.19., 1♂, KÁ – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 2♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 2♂, TS, +MAL – Kisszépalmapusztá: 1965.05.25., 1♀, PJ; 1995.06.11., 1♂, TS – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1980.06.23., 2♂, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 3♂, TS – Kőkényes: 1982.07.04., 5♂ 4♀, TS; 1999.09.05., 3♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1968.08.06., 2♂, TS; 1974.08.16., 9♂ 13♀, TS; 1980.06.07., 4♂ 5♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 6♂ 2♀, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 2♂, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 5♂ 12♀, TS – Külsőtő: 1983.06.13., 1♂, TS; 1989.07.21., 1♂, TS – Lesencetomaj: 1997.06.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Lesence-völgy: 1997.06.30., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Liba-hegy: 1984.05.25., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 2♂, KÁ; 1974.05.08., 6♂ 1♀, TS; 1974.09.02., 1♀, KÁ; 1975.06.10., 4♀, KÁ; 1975.06.10., 6♀, TS; 1977.06.01., 3♀, TS; 1978.05.23., 2♂, KÁ; 1979.06.19., 1♂, TS; 1980.05.20., 2♂, TS; 1980.08.17., 7♂ 9♀, TS; 1982.06.20., 7♂ 3♀, TS; 1982.07.04., 2♀, TS; 1986.08.09., 20♂ 63♀, TS – Mecsértelep: 1962.07.08., 1♀, PJ – Meleg-víz: 1989.04.23., 1♂, TS – Ménesjáráspusztá: 1972.08.31., 4♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♀, TS – Némethánya: 1970.05.21., 1♂ 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 5♂ 2♀, TS – Nyír-tó: 1980.06.17., 2♂ 6♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♀, KÁ; 1974.09.09., 1♂, NÉ; 1974.09.09., 1♂ 4♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 2♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1980.9.09., 1♂, TS – Örvényes: 1974.08.15., 4♀, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 1♀, BK – Part-fő: 1977.05.12., 1♂, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 2♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 6♂ 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, KÁ; 1974.05.30., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♂ 1♀, TS; 1983.04.30., 1♀, PA; 1983.06.30., 8♂, TS; 1991.08.13., 1♂ 4♀, TS – Pisztrángos-tó (Némethánya): 1979.08.29., 1♂ 5♀, TS; 1989.05.23., 1♂ 2♀, TS; 1990.07.18., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 2♀, TS; 1986.08.07., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Porva: 1977.09.02., 1♂ 6♀, KÁ; 1977.09.02., 2♂, SA; 1977.09.02., 2♀, TI; 1977.09.02., 9♂ 24♀, TS – Porva-Csesznek-vá: 1971.08.26., 2♂, TS; 1982.08.05., 2♂, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 2♂ 1♀, KÁ; 1974.09.05., 1♂ 2♀, TS –

Sajkod: 1982.08.15., 1♀, HAV – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 2♂ 3♀, TS, MAL – Sombokor: 1997.07.28., 2♂ 3♀, TS – Szarvaskút: 1974.07.28., 2♂ 1♀, TS; 1984.08.04., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.09., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.10., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.18., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 3♀, TS, +MAL; 1984.08.29., 1♂, TS; 1984.08.29., 1♂, TS, +MAL; 1986.06.28., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1980.08.16., 3♂ 4♀, TS – Szigliget: 1973.07.30., 1♂, MF – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♀, TS – Szilvádi-hegy: 1990.08.31., 1♂, NL – Tapolca: 1990.06.12., 1♀, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.08.25., 1♂, NL – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂, A – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Úrkút: 1988.08.08., 2♂ 1♀, TS – Vállus: 1985.06.10., 1♂, TS – Vár-hegy (Sümege): 1998.05.03., 3♂ 1♀, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 4♂ 1♀, TS – Várvolgy: 1977.08.25., 4♂ 8♀, TI; 1977.08.25., 3♀, TS; 1979.08.23., 1♀, HAV; 1979.08.23., 5♀, TS – Vörösberény: 1958.09.01., 2♂, MF – Vörös-János-séd: 1986.08.05., 8♂ 1♀, TS; 1988.08.07., 4♂ 3♀, TS; 1989.09.02., 2♂ 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1976.05.20., 1♀, NÉ; 1990.06.12., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Zörög-tető: 1973.08.15., 6♂ 2♀, GYÓ.

Cheilosia insignis Loew, 1857

Elterjedése: Európa, elsősorban Közép-Európa és Balkán-félsziget. Egész elterjedési területén ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulása (I.). Faunára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 1994), az országban máshol még nem sikerült megtalálni. Egyelőre csak az Északi-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben találtuk.

Imágóját április végétől augusztus második dekádjáig gyűjtötték.

Lelőhelyei: Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1977.04.30., 1♂, TI – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, 3♀, TS.

Cheilosia lasiopa Kowarz, 1885

[Syn. *Cheilosia honesta* Rondani, 1868]

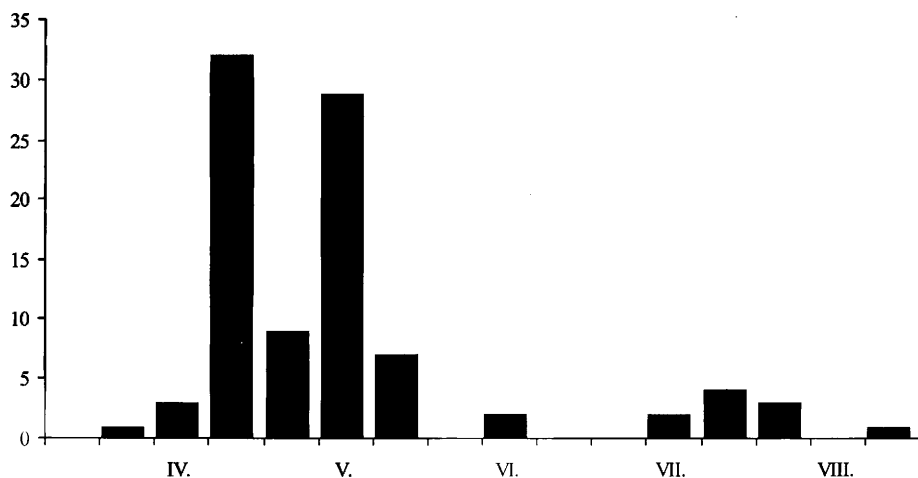
Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria, Mongólia. Közép-Európában általában lokális és ritka, főleg alpesi területekre jellemző. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), domb- és hegyvidéki adatai mellett egy-egy leelőhelyét ismerjük az Alföldről és a Kisalföldről is. Még nem sikerült kimutatnunk a Keszthelyi-hegységből.

Túlnyomórészt erdős területekre jellemző faj, erdei utakon, tisztásokon, nyiladékokon, erdőszéli cserjésekben él.

Tavaszi-nyári faj, imágója április elejétől augusztus végéig repül. Rajzásának maximuma április végére esik, fenológiai diagramja arra enged következtetni, hogy nálunk esetleg két nemzedéke is lehet (103. ábra).

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Cardamine amara*, *Conium maculatum*, *Euphorbia cyparissias*, *Stellaria holostea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Akli: 1989.05.16., 2♂, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.17., 1♀, TS; 1980.05.22., 1♂ 1♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Csóka-hegy: 2000.04.13., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 7♂ 3♀, TS; 1980.05.13., 2♂, HAV; 1980.05.13., 1♀, TS; 1983.05.10., 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1990.04.03., 1♂, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 2♂ 2♀, TS; 1974.04.28., 4♂ 2♀, TS;

103. ábra: A *Cheilosia lasiopa* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

1974.04.29., 1♀, TS; 1983.05.12., 4♀, TS – Hajagos: 1963.05.14., 1♂, PJ – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♂, TS – Incsekfa: 1962.05.17., 1♀, PJ – Jáger-rét: 1981.07.11., 1♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1972.04.28., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 2♂, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 1♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1971.05.14., 1♀, TS; 1974.04.23., 1♀, KÁ; 1974.04.23., 2♀, TS; 1974.05.08., 1♀, TS; 1978.05.04., 1♂, CSM – Márkó: 1972.04.30., 1♀, TS – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1987.05.26., 1♂, TS – Nagyvázsony: 1985.08.30., 1♂, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Padrag: 1985.04.22., 1♀, TS – Pálinkaház: 1990.04.14., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 2♀, KÁ; 1980.05.11., 1♂, TS; 1986.08.07., 2♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.09., 1♀, TS – Szarvaskút: 1990.05.21., 1♂, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1990.07.18., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 2♂, TS; 1982.05.02., 1♂, TS; 1986.04.26., 3♂ 2♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 1♂, VT; 1996.05.07., 2♂ 1♀, VT – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1992.05.11., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♂, TS, +MAL.

Cheilosia laticornis Rondani, 1857

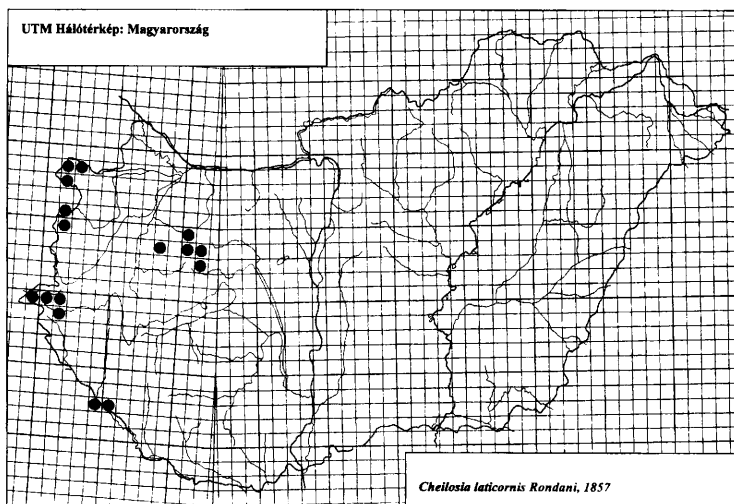
[Syn. *Cheilosia latifacies* Loew, 1857]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Törökország, Afganisztán, Észak-Afrika. Túlnyomórészt hegyvidéken él, általában ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig csak a Dunántúlon (Bakonyvidék, Nyugat-magyarországi-peremvidék, a Dráva mentén Őrtilos) gyűjtötték. Elsősorban a Nyugat-magyarországi-peremvidékre jellemző elem, ahonnan viszonylag sok adatát tartjuk nyilván. A Bakonyvidéken eddig csak az Északi-Bakonyban és a Bakonyalján találtuk (104. ábra).

Imágóját április közepétől augusztus végéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május elejére tehető.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Cardamine amara*, *Cardamine pratensis*, *Smyrnium perfoliatum*.

Lelőhelyei: Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – 1993.05.02., 2♂, TS – Fenyőfő:

104. ábra: A *Cheilosia laticornis* eddig ismert lelőhelyei Magyarországon

1978.06.15., 1♂, CSM; Fenyőfő: 1983.05.01., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.04.20., 1♂, TS; 1983.04.30., 1♂, TS – Huszárokölöpuszta (Ugod): 1980.08.21., 1♀, TS – Kupa-erdő: 2000.05.09., 1♀, TS; 2000.05.09., 1♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♂, TS; 1984.08.07., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂, 1♀, TS; 1984.07.08., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.06.12., 1♀, TS, +MAL; 1999.05.10., 1♀, TS.

Cheilosia latifrons (Zetterstedt, 1843)

[Syn. *Cheilosia intonsa* Loew, 1857]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria, Észak-Afrika. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), a síkságokon is gyűjtötték, főleg az Alföld több pontjáról ismerjük.

Vegyes erdőkben és nyílt területeken, réteken, mezőkön egyaránt megtalálható.

Imágója április közepétől szeptember végéig repül. Rajzási maximuma május közepére esik. Valószínűleg két nemzedéke van, ezt bakonyi adatai is alátámasztják.

Virágválasztása: *Hedera helix*, *Hypochoeris radicata*, *Leontodon autumnalis*, *Ranunculus acris*, *Salix caprea*, *Sorbus acuparia*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Bödön-kúti-árok: 1978.07.23., 1♂, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1974.07.08., 1♂ 1♀, BK – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 2♂ 5♀, PA; 1983.04.17., 6♂ 2♀, TS; 1983.04.24., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 1♂ 2♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS, +MAL – Gejzírmező: 1983.04.17., 4♂ 1♀, TS – Gézaháza: 1986.08.25., 1♀, TS – Hárskút: 1983.05.13., 1♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 3♂ 1♀, TS; 1983.04.26., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.05.24., 1♂, 1♀, TS, +MAL; 1981.06.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.06.24., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.18., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.23., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya:

1964.07.16., 1♂, TS – Kékkút: 1986.04.27., 4♂, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 2♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.12., 1♂, TS; 1983.04.16., 2♂, TS; 1983.04.17., 2♂, PA – Kis-tó: 1979.09.10., 1♂, TS – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 1♂, TS, +MAL – Lesenceistvánd: 1974.04.16., 1♀, KÁ – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♀, KÁ; 1974.05.08., 3♀, TS; 1974.05.13., 1♂, TS – Nagy-tó: 1985.08.10., 1♂, TS; 1987.05.19., 1♂, TS – Olaszfalu: 1980.05.20., 1♂, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 1♀, BK – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.07.23., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 2♀, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 2♂ 1♀, TS – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 1♂, TS – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♂, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 1♂, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 1982.05.02., 1♀, TS; 2000.05.09., 2♂, TS – Tápolca-patak (Tápolca): 1990.04.22., 1♂, NL – Tihany: 1983.04.17., 1♀, PA – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♀, TS; 1985.09.16., 1♀, TS; 1989.07.25., 1♂, TS – Zirc: 1982.09.10., 1♂, TS.

Cheilosia lenis Becker, 1894

Elterjedése: Európa néhány országa, Kaukázus. Elsősorban a magas hegységekre (Alpok, Dinári-hegység) jellemző, ritka és lokális faj. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), a Dunántúl néhány pontján és az Aggteleki Nemzeti Parkban gyűjtötték. A Bakonyvidéken egyelőre csak a Déli-Bakonyból ismerjük

Erdei faj, erdőkben, tisztásokon, erdőszeleken, cserjésekben él.

Virágválasztása: *Salix caprea*.

Lelőhelye: Széki-erdő: 1991.04.16., 1♀, TS.

Cheilosia longula (Zetterstedt, 1838)

Elterjedése: Európa (elsősorban Észak-Európa), Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Egész elterjedési területén ritka. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), eddig csak a Bakonyvidéken (Balaton-felvidék), a Bükk és a Mátra egy-egy pontján gyűjtötték.

Rétekre, szárazabb erdőkre jellemző.

Lárva kalapos gombákban (*Boletus*, *Suillus*) fejlődik.

Imágója nyáron és ősszel repül.

Virágválasztása: *Daucus carota*.

Lelőhelye: Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS.

Cheilosia melanopa (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa (Közép-, Észak- és Kelet-Európa), Észak-Amerika. Mindenhol ritka. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), faunára új fajként a Bakonyvidékről közölték (Tóth 1997), máshonnan egyelőre nem ismerjük. Jelenleg az Északi-Bakonyból két, a Keszthelyi-hegységből egy lelőhelyét tartjuk nyilván. Vujic (1996) leírta egy alfaját Szerbiából, *Cheilosia melanopa redi* Vujic, 1996 néven, melynek számos lelőhelyét közli a Balkánról, továbbá egy-egy előfordulását említi Romániából, a Szlovák és a Cseh Köztársaságból, valamint Magyarországról. Az utóbbi adat azért érdekes, mert a példány a Bakonyból származik (Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂, leg. Tóth S.).

Imágóját április végétől június közepéig gyűjtötték, valószínűleg egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Salix caprea*.

Lelelőhelyei: Generál-erdő: 1993.05.02., 1♂, TS, +MAL – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂, TS, +MAL.

Cheilosia melanura Becker, 1894

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria. Hegyvidéki faj, az Alpokban sokfelé gyakori, de helyenként a középhegységekben is előfordul. Nagy elterjedési területén belül viszonylag kevés lelelőhelyről tudunk. Magyarországon szórványos előfordulású (I.). Faunára új fajként a Bakonyvidékről közölték (TÓTH 1997). Az Északi-Bakony és a Bakonyalja egyegy pontján kívül máshonnan egyelőre nem került elő.

Virágválasztása: *Ranunculus acris*.

Lelelőhelyei: Generál-erdő: 1993.05.02., 1♂, TS, +MAL – Fenyőfő: 1993.05.02., 1♂, TS.

Cheilosia mutabilis (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Észak-Afrika. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető.

Többnyire kissé nedves élőhelyeken, vizek közelében, tisztásokon, réteken található, más *Cheilosia* fajokkal ellentétben kevésbé ragaszkodik az erdőkhöz.

Lárvája bogáncsfélék (*Carduus*) gyökerében fejlődik.

Imágója április elejétől augusztus végéig repül. Rajzásának maximuma május közepére esik, egy kisebb csúcsa augusztus végén is megfigyelhető.

Virágválasztása: *Adonis vernalis*, *Atropa belladonna*, *Cotinus coggyria*, *Heracleum sphondylium*, *Hieracium umbellatum*, *Jasione montana*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla arenaria*, *Ranunculus acris*, *Sedum acre*.

Lelelőhelyei: Akasztó-domb: 1958.06.05., 2♂, ZSIG – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♂, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 2♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 3♂ 1♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Bakonykúti: 1989.06.09., 3♂ 2♀, TS – Bakonytamási: 1975.08.28., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Bazsi: 1998.05.03., 3♀, TS – Borzavár: 1973.07.19., 1♂, BK – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS; 1975.05.07., 1♂, TS; 1976.04.22., 1♂, TS; 1977.05.17., 2♂, KÁ; 1980.04.17., 1♂, TS; 1980.05.22., 1♂, HAV; 1980.05.22., 1♂, TS – Bükkös-árok: 1989.05.18., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1971.06.29., 1♂, TS; 1974.07.08., 1♀, BK – Csehi-erdő: 1978.07.23., 3♂ 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Cser-tető: 1997.08.02., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csobánc: 1998.04.26., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1999.07.15., 3♂ 1♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♂ 3♀, TS – Dudar: 1992.05.14., 1♂, TS – Durrogó: 1997.08.14., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 4♂, TS; 1980.05.13., 3♂, TS; 1986.08.08., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 1♀, TS; 1972.07.30., 1♂, TS; 1977.04.07., 1♀, TS; 1978.07.23., 1♀, CSM – Gerence-völgy (Bakonybél): 1993.05.02., 1♂, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1990.07.17., 1♀, TS – Jäger-rét: 1981.06.14., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.25., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.28., 2♀, TS, +MAL; 1982.06.26., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.01., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.05., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.10., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.20., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.22., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1971.06.29.,

1♂, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Kerteskö: 1974.07.02., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kiszépalmapuszta: 1995.06.11., 1♂, TS – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kökényes: 1982.07.04., 1♂, TS – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 1♂, TS – Kőmagas: 1998.04.26., 1♂ 1♀, TS – Kőmosós-hegy: 1999.04.27., 3♀, TS, +MAL – 1999.05.22., 3♂, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 2♀, TS; 1985.06.07., 1♂, TS – Liba-hegy: 1984.05.25., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.07.12., 2♂, BK; 1975.06.10., 1♀, TS; 1979.05.13., 1♂, TS; 1986.08.09., 1♀, TS; 1992.05.12., 2♂ 3♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Monostori-tó: 1985.07.13., 1♂, TS – Pap-rét: 1985.08.30., 2♂, TS – Öreg-Szarvad-árok: 1988.05.01., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1984.07.08., 4♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.07.23., 1♂, TS – Raposka: 1996.06.11., 1♂, VT – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Recsek-hegy: 1997.06.03., 1♂ 3♀, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 4♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1979.06.21., 3♂, CSM; 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1998.05.15., 2♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.07.12., 1♀, CSM; 1979.07.12., 5♀, TS – Szerdahelyi-öböl: 1997.08.13., 2♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 2♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♂, KÁ – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 2♂, VT – Vinye: 1973.07.11., 1♂, BZS; 1973.07.21., 1♀, BK – Vörös-János-séd: 1993.05.02., 2♂ 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 4♀, TS, +MAL; 1991.05.02., 3♂ 1♀, TS, +MAL.

Cheilosia nebulosa (Verrall, 1871)

[Syn. *Cheilosia langhofferi* Becker, 1894]

Elterjedése: Európa, mindenhol ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), a síkságokon is megtalálható. A Bakonyvidéken csak a Balaton-felvidékről ismerjük.

Erdős vidékeken, többé-kevésbé nedves élőhelyeken, mocsaras területeken él.

Egynemzedékes tavaszi zengőlégy. Hazai adatok szerint rajzása nagyon korán, már márciusban megkezdődik és legfeljebb május közepéig tart.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Ranunculus ficaria*.

Lelőhelyei: Balatonfűzfő: 1975.04.23., 1♀, TS, +MAL – Fenyős-domb: 1990.04.28., 1♀, NL; 1990.04.28., 2♀, TS – Fűzfői-öböl: 1975.04.24., 1♀, TS.

Cheilosia nigripes (Meigen, 1822)

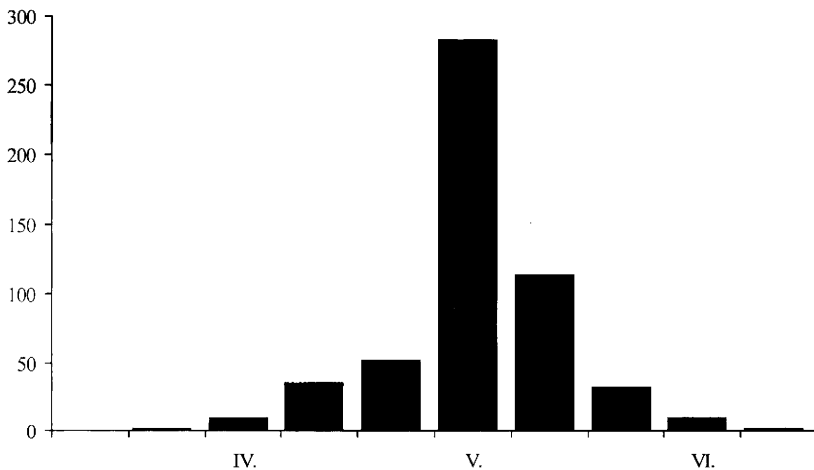
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Mongólia, Távol-Kelet, Törökország. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), leelőhelyeinek többségét hegyvidékekről ismerjük, az Alföldnek mindössze két pontján gyűjtötték.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdőszegélyeken, ligeterdőkben, nedves erdei réteken található.

Tavaszi-nyáreleji egy nemzedékes faj, imágója április elejétől június végéig repül. Rajzásának maximuma május közepére esik (105. ábra).

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Chaerophyllum temulum*, *Conium maculatum*, *Cruciata laevipes*, *Ranunculus acris*.

Lelőhelyei: Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 3♂, TS, +MAL – Aszófő: 1989.05.17., 7♀, TS – Ámos-hegy (Eplény):

105. ábra: A *Cheilosia nigripes* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

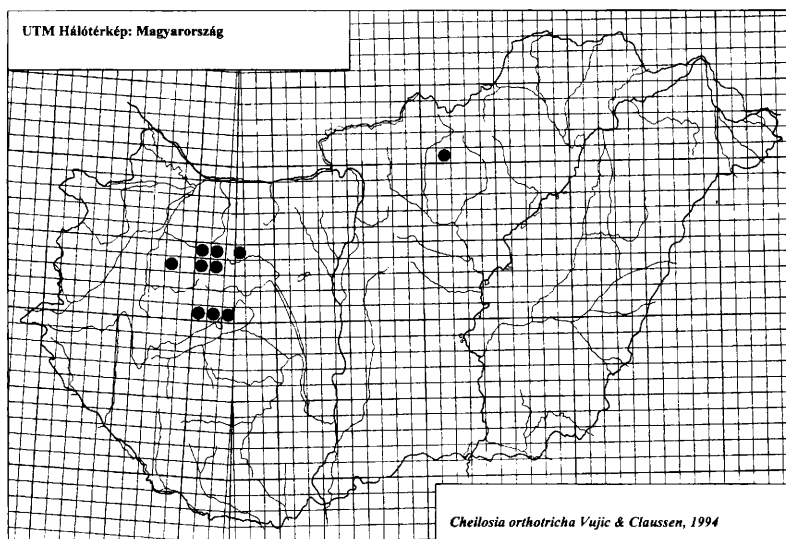
1973.05.16., 1♂ 5♀, TS; 1997.05.21., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Baglyas-hegy: 1980.05.12., 2♂ 1♀, VESZ, +MAL – Bakonybél: 1972.06.04., 1♀, TS – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♀, ML – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 2♂ 9♀, TS; 1977.05.17., 1♂, KÁ; 1977.05.17., 10♂ 10♀, TS; 1980.04.17., 1♀, TS; 1980.05.22., 2♂ 1♀, CSM; 1980.05.22., 5♀, HAV; 1980.05.22., 1♂ 9♀, TS – Cuha-szurdok: 1993.06.22., 1♀, TS – Cuha-völgy (Bakonyzentlászló): 1960.05.17., 1♀, MF – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♂ 3♀, PJ; 1971.05.13., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 3♂ 1♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 5♂ 1♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Dudar: 1992.05.14., 2♂ 4♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 2♂, TS – Esztergáli-völgy: 1975.05.23., 2♀, KÁ; 1977.04.27., 2♂ 5♀, KÁ; 1977.05.27., 24♂ 11♀, TS; 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1977.06.02., 6♀, TS; 1977.06.11., 1♀, TS; 1977.06.24., 1♀, TS; 1979.05.19., 1♂, HAV; 1980.05.13., 7♂ 7♀, CSM; 1980.05.13., 3♂ 8♀, HAV; 1980.05.13., 30♂ 3♀, TS; 1983.05.13., 3♀, TS; 1983.05.13., 18♂ 35♀, TS; 1986.05.29., 1♀, TS; 1992.05.12., 1♂, TS; 1997.05.18., 3♀, TS – Fenyőfő: 1991.05.26., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♀, MF; 1960.05.20., 1♂, ZSIG; 1970.05.14., 1♂, TS; 1983.05.12., 3♂ 8♀, TS; 1983.05.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyzücs): 1971.05.06., 1♂, TS; 1998.05.01., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Gödrös: 1957.05.06., 1♀, ZSIG – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 2♂ 1♀, TS – Hárskút: 1997.05.28., 1♂ 3♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1974.05.03., 1♀, ZL – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂ 5♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.03., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.04., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.05.05., 3♂, TS, +MAL; 1981.05.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.07., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.05.14., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.15., 3♂, TS, +MAL; 1981.05.19., 2♂, TS, +MAL; 1981.05.24., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.27., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.03., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.08., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.14., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.18., 1♂, 2♀, TS, +MAL; 1982.05.20., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.21., 2♂, TS, +MAL; 1982.05.22., 2♀, TS, +MAL; 1982.05.27., 2♀, TS, +MAL; 1982.06.01., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.08., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.09., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.09., 1♀, TS, +MAL – Keszthely: 1955.05.13., 1♀, JT – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 1♂ 3♀, TS – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♂ 6♀, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♂, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 4♂ 1♀, TS –

Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 1♂ 1♀, TS – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♂, TS – Kő-
 árok: 1959.05.21., 1♀, ML – Kómosó-hegy: 1999.04.27., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Malom-völgy
 (Eplény): 1971.05.14., 1♀, TS – 1974.04.23., 1♀, KÁ; 1974.05.13., 1♂ 1♀, TS; 1977.04.30.,
 3♂ 3♀, TI; 1977.04.30., 2♂ 1♀, TS; 1977.06.01., 1♂ 4♀, TS; 1978.05.04., 2♀, CSM;
 1978.05.08., 1♀, KÁ; 1978.05.19., 3♀, TS; 1978.05.23., 2♀, KÁ; 1978.06.08., 1♀, KÁ;
 1979.05.19., 1♂ 2♀, HAV; 1979.05.19., 4♀, TS; 1980.05.20., 2♂, TS; 1992.05.12., 1♂, TS –
 Márkó: 1972.04.30., 1♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Miklós-Pál-
 hegy: 1986.05.11., 6♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♀, ML – Móroc-tető: 1991.06.08.,
 1♂ 3♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♂, TS – Németbánya: 1970.05.21., 5♂, TS – Olaszfalu:
 1975.05.16., 1♂, KÁ – Öreg-Szarvad-árok: 1988.05.01., 4♂, TS – Örvényesi-séd:
 2000.05.21., 2♂ 7♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 3♂, TS; 1999.05.16., 3♂ 4♀, TS –
 Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, KÁ – Pintér-hegy: 1876.05.16., 1♂, TS – Sas-hegy:
 1980.05.22., 3♂ 1♀, TS – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 2♂ 5♀, TS – Szarvaskút: 1979.06.12.,
 1♂ 1♀, CSM; 1993.06.14., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL –
 Száraz-Gerence: 1995.06.11., 2♀, TS – Szent-György-hegy (Hegymagas): 1979.05.08., 2♂
 3♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 11♂ 3♀, TS; 1986.04.26., 1♂, TS – Tapolcai-park-
 erdő: 1996.05.07., 1♂ 2♀, VT – Vinye: 1960.05.17., 1♂ 3♀, PJ – Vörös-János-séd:
 1983.05.12., 1♀, PA; 1983.05.12., 5♀, TS; 1985.05.24., 2♀, TS; 1992.05.11., 1♂, TS – Zirc:
 1978.05.15., 1♀, PA; 1978.06.08., 1♀, PA – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 4♂ 1♀, TS, +MAL.

Cheilosia orthotricha Vujčić & Claussen, 1994

Elterjedése: Közép-Európa néhány országában gyűjtötték (VUJČIĆ – CLAUSSEN 1994),
 Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig csak a Bakonyvidékről és a Mátra egy pontjáról
 ismerjük (106. ábra). Még nem sikerült kimutatni a Déli-Bakonyból és a Keszthelyi-hegységből.

Nedvesebb lombdombokban, főleg tölgyesekben és bükkösökben él, elsősorban olyan
 kisebb vízfolyások partján, ahol sok *Petasites* fejlődik.

106. ábra: A *Cheilosia orthotricha* eddig ismert lelőhelyei Magyarországon

Egy nemzedékes tavaszi-nyáreleji faj, imágója február végétől május végéig repül. Rajzásának maximuma április végére esik.

Virágválasztása: *Petasites hybridus*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Akli: 1999.04.29., 2♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1993.03.13., 1♂ 3♀, TS; 1990.04.03., 7♀, TS; 1993.03.04., 2♂ 1♀, TS; 1993.04.25., 1♀, TS; 1993.04.26., 10♂ 16♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1990.04.03., 1♂, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1996.03.26., 1♂ 3♀, TS – Generál-erdő: 1986.05.24., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszűcs): 1996.04.06., 1♂ 4♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1999.03.25., 1♀, TS – Hubertlak: 1973.05.06., 4♂ 1♀, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1977.03.17., 1♂ 1♀, TS; 1989.04.03., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1997.04.03., 3♂ 1♀, TS – 1998.02.22., 1♂, 4♀, TS – Örvényesi-séd: 1996.04.09., 3♀, TS – 1999.04.03., 2♀, TS; 2000.05.21., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1997.05.07., 1♀, TS; 1999.03.05., 1♂, TS – Tódi-mező: 2000.04.18., 2♂, 1♀, TS – Vászoly: 1998.04.15., 2♀, TS.

Cheilosia pagana (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), lelőhelyeinek többsége a Dunántúlon található, feltűnően kevés adatát ismerjük az Alföldről.

Eurytop, inkább a nyílt területekre, rétekre jellemző, de erdőkben, erdei tisztásokon, kertekben is megtalálható.

Lárvját az *Anthriscus sylvestris* rothadó gyökerében találták, de valószínűleg más ernyősökben is fejlődik. Az idős lárva áttelel.

Imágója március közepétől szeptember közepéig repül. Rajzásának egy nagyobb maximuma május közepére, egy kisebb pedig augusztus elejére esik. Két vagy három nemzedéke van.

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 82 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 1, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 19, 20, 27, 28, 29, 30, 40, 42, 48, 49, 65, 72, 85, 96, 105, 110, 113, 116, 129, 132, 140, 152, 154, 156, 159, 162, 163, 166, 168, 171, 176, 184, 186, 187, 188, 204, 205, 206, 210, 215, 220, 221, 222, 246, 259, 260, 262, 265, 270, 271, 272, 277, 294, 297, 306, 308, 310, 315, 318, 321, 323, 335, 345, 346, 348, 349, 352, 364, 391, 404, 405, 423, 424, 432.

Lelőhelyei: Akli: 1983.04.04., 1♂, TS; 1983.04.09., 1♂, TS; 1990.05.08., 1♂, TS – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 1♀, TS, +MAL – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 1♀, TS, +MAL – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 3♀, TS – Bakonykúti: 1989.06.09., 1♂ 4♀, TS – Bázisai-öböl (Aszófő): 1983.05.15., 1♀, TS, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Borostyán-kút: 1990.04.03., 1♀, TS; 1990.04.24., 1♂, TS – Bödön-kúti-árok: 1978.07.23., 3♀, TS, +MAL – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1959.07.29., 1♀, MF – Cuha-völgy (Zirc): 1957.06.27., 1♀, PJ; 1959.07.29., 1♀, MF; 1971.08.10., 2♂, TS – Csabrendek: 1986.07.14., 1♀, HAV – Csatka: 1969.08.11., 1♂, PJ – Csehi-erdő: 1978.07.23., 1♂ 5♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 2♀, TS, +MAL – Csere-hegy: 1976.05.11., 1♂ 7♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♀, TS, +MAL – Csobánc: 2000.08.03., 1♀, TS – Csorszai-rét: 1990.03.24., 1♂, TS – Csóka-hegy: 2000.04.13., 3♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Diósi-rétek: 1985.07.09., 2♂, KÁ – Dongó-mező: 1997.07.11., 2♀, TS, +MAL – Dudar: 1992.05.14., 1♀, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 4♀, TS – Esztergáli-völgy: 1980.05.13., 1♂, TS; 1982.07.03., 1♂, TS; 1983.05.13., 1♂, TS; 1986.08.08., 2♂, TS; 1997.05.18., 1♂ 4♀, TS – Farkasgyepű:

1976.07.28., 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1990.04.03., 5♂ 4♀, TS; 1993.04.26., 6♂ 7♀, TS – Fűzfői-öböl: 1990.03.28., 1♂, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 1♂, KÁ – Generál-erdő: 1986.05.24., 1♂ 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♂, MF; 1974.04.29., 1♂, KÁ; 1983.04.21., 3♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyháza): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂ 4♀, TS – Hajmápuszta: 1974.08.08., 1♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 2♂ 1♀, VT – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Hévíz: 1957.07.15., 2♀, MF; 1975.09.15., 1♀, KÁ; 1975.08.15., 1♀, TS – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1970.06.26., 1♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 2♀, TS, +MAL – Huszárokélpuszta (Ugod): 1975.04.29., 1♂, KÁ – Jäger-rét: 1981.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.09., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.03., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.19., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.25., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.30., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.13., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.03., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.05., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.23., 1♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1995.06.11., 3♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♀, PA; 1983.04.26., 2♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 2♂, TS – Koloska-völgy: 1978.04.05., 1♀, PA – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♀, TS – Kökényes: 1982.07.04., 1♂ 3♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1990.03.23., 3♂, TS; 2000.05.09., 1♀, TS – Külső-tó: 1974.08.04., 1♀, TS; 1978.09.14., 1♀, CSM; 1983.06.03., 1♀, TS; 1986.06.11., 1♀, TS – Lesenceistvánd: 1974.04.10., 7♂ 3♀, KÁ – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 1♀, TS – 1974.05.08., 1♀, TS; 1976.05.10., 1♀, TS; 1980.08.17., 1♀, TS; 1981.06.21., 1♂, TS; 1982.06.20., 2♂, TS; 1982.07.04., 1♀, TS; 1983.04.10., 1♀, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 4♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1986.07.17., 1♀, HAV – Menykei-erdő: 1999.07.04., 1♀, TS – Miklád: 1967.08.16., 1♂, PJ – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 5♂ 10♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 2♀, TS, +MAL – Nemes-oldal: 1997.04.28., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Némethánya: 1964.04.28., 1♂, PJ – Nyírespuszta: 2000.03.27., 2♀, TS – Olaszfalu: 1975.05.16., 1♂ 1♀, KÁ – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♂, KÁ – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♂ 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.06., 1♂ 3♀, TS – Pap-rét: 1985.05.21., 1♂ 2♀, TS – Pálhálás: 1989.07.26., 1♂, NL; 1990.04.14., 5♂ 3♀, TS – Pálinkaház: 1990.03.19., 1♂, TS; 1990.04.14., 1♂, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 1♂, NL; 1999.05.16., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, KÁ; 1986.08.07., 5♂ 8♀, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1971.07.20., 1♂, TS; 1976.05.16., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.06.08., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Némethánya): 1985.05.24., 1♀, TS; 1989.05.23., 1♀, TS – Porva: 1977.09.02., 1♀, TI – Porva-Csesznek-vá: 1975.07.21., 1♀, KÁ; 1982.08.05., 1♀, TS – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 2♀, TS, +MAL – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 2♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♂, HM – Száraz-Gerence: 1995.06.11., 2♀, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 7♂ 5♀, TS; 1992.05.25., 1♂ 1♀, TS; 1997.05.18., 1♂ 3♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 3♀, TS, +MAL – Szár-hegy: 1991.04.04., 3♂ 1♀, TS – Széki-erdő: 1990.07.18., 1♂ 1♀, TS – Széles-árok: 1981.07.16., 3♀, TS – Szigliget: 1973.07.29., 1♀, MF; 1973.07.30., 1♂, MF – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 2♀, TS; 1983.04.16., 2♂, TS – Tagyon: 1990.03.24., 1♂, TS – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♂, NL; 1991.04.01., 1♂, NL – Tátika: 1966.08.13., 1♂, TS – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 1♀, TS – Tihany: 1976.06.25., 1♀, TS – Tisztavíz-forrás: 1991.04.04., 1♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 3♀, TS, +MAL – Vár-rét: 1998.05.03., 3♀, TS, +MAL – Váralja: 1990.09.08., 1♀, NL – Viszlói-erdő: 1991.05.06., 1♂ 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂, PA; 1985.09.16., 1♂ 2♀, TS; 1986.08.05., 1♂ 1♀, TS; 1990.07.31., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1971.07.05., 1♂, RL, +FÉNY;

1990.04.10., 2♀, NL; 1990.04.10., 2♀, TS; 1990.04.14., 3♂ 1♀, TS; 1990.04.27., 1♀, TS; 1990.05.13., 1♂ 6♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1991.04.15., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♀, TS; 1999.05.10., 1♀, TS.

Cheilosia praecox (Zetterstedt, 1843)

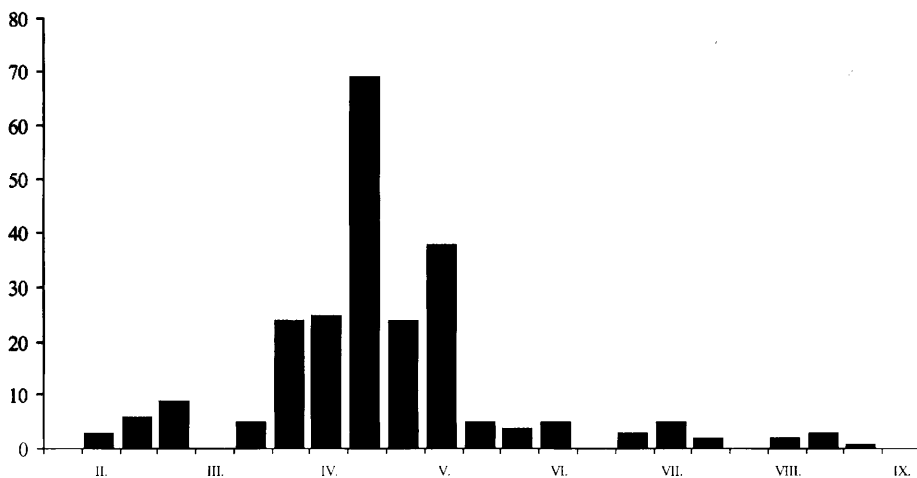
[Syn. *Cheilosia ruralis* (Meigen, 1822)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), elterjedése elsősorban a domb- és a hegyvidékekre korlátozódik, az Alföldnek csak a peremvidékéről rendelkezünk néhány lelőhelyadatával.

Erdei faj, főleg nedvesebb erdőkben, hegyi réteken fordul elő, de megtalálható szárazabb biotópokban, gyepekben is.

Imágója február közepétől szeptember elejéig repül. Egy nemzedékes, tavaszi karakterfajként tartják nyilván. Rajzási maximuma április végére esik, fenológiai diagramja alapján nálunk esetleg több nemzedéke is lehet (107. ábra).

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Anemone nemorosa*, *Caltha palustris*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Euphorbia cyparissias*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus ficaria*, *Ranunculus repens*,

107. ábra: A *Cheilosia praecox* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Salix caprea, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Alsó-erdő: 1997.04.24., 1♂ 3♀, TS – Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♂ 1♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 1♂ 3♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Baglyas-hegy: 1980.05.12., 2♀, VESZ, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Barátlakások: 1957.05.06., 2♂, MF – Becce: 1966.04.06., 2♀, PJ – Burokvölgy (Isztimér): 1975.05.07., 1♂, TS; 1976.04.22., 1♂, NÉ; 1976.04.22., 5♂ 3♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Cinege-domb: 1992.07.22., 1♂, TS, +MAL – Cuha-szurdok: 1993.05.22., 2♀, TS – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1959.04.16., 2♂ 2♀, PJ – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 2♂ 1♀, TS, +MAL –

Csetényi-erdő: 1998.02.20., 2♂, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1998.02.20., 1♂, TS – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Csobánc: 1998.04.26., 2♂, 1♀, TS, +MAL – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♂ 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 1♂, PA; 1983.04.17., 1♂, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 2♂ 2♀, TS, +MAL – Dudar: 1992.05.14., 2♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 2♀, TS; 1980.05.13., 6♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS, +MAL – Fekete-séd (Bakonybél): 1993.04.26., 4♂, TS – Fenyős-domb: 1990.04.28., 3♀, NL; 1991.04.04., 4♂ 2♀, NL – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1977.04.07., 2♂ 4♀, TS; 1978.07.23., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.04.17., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1974.04.29., 1♀, TS; 1976.05.11., 1♂, TS; 1983.04.21., 1♀, TS; 1993.05.02., 1♂, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂ 1♀, MF – Hamuházi-dűlő: 1995.03.04., 9♂, VT – Hárskút: 1963.04.17., 1♂, PJ – Hegyes-berek: 1979.06.19., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Hosszú-hegy: 1983.04.26., 1♂, TS – Jókaiánya: 1964.05.01., 1♂ 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 2♂, TS – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 1♂, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 2♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS; 1997.05.17., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Királyszállás: 1980.04.17., 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.12., 1♂, TS; 1983.04.17., 1♂, TS; 1983.04.26., 2♀, TS; 1983.04.26., 1♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 4♂ 1♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 1♂, TS, +MAL – Kőmagas: 1998.04.26., 1♂, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 4♂, TS – Lesenceistvánd: 1974.04.10., 2♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.19., 1♂, TS; 1974.05.08., 1♂ 2♀, TS; 1977.04.30., 1♂, TI – Mindszentkál: 1997.05.15., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Noszlop: 1969.05.16., 1♀, MF – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 2♂, TS – Nyírespuszta: 2000.03.27., 1♂ 2♀, TS – Ördög-árok: 1974.05.04., 2♂, TS – Pap-rét: 2000.04.02., 2♀, TS – Part-fő: 1971.07.17., 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 6♀, TS; 1990.03.24., 1♀, NL; 1992.04.25., 1♂, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 2♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 3♂ 1♀, TS – Sajkod: 1974.04.22., 3♀, TS – Szarvaskút: 1987.05.18., 1♀, TS; 1987.05.18., 1♀, TS, +MAL – Szentbékáll: 1983.04.07., 3♂ 2♀, TS; 1973.04.07., 1♂, ZL – Szerdahelyi-öböl: 1997.08.13., 2♂, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♂ 4♀, TS; 1998.02.22., 1♂ 3♀, TS – Szépalma: 1999.05.11., 2♂ 6♀, TS – Tapolcafő: 1998.02.22., 2♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 3♂ 1♀, VT; 1996.05.07., 1♀, VT – Tihany: 1983.04.17., 1♀, PA; 1983.04.24., 1♀, TS – Tilos-erdő: 1963.04.17., 1♂, PJ – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Vállus: 1990.04.17., 1♂, TS – Zánka: 1990.04.21., 2♀, TS.

Cheilosia proxima (Zetterstedt, 1843)

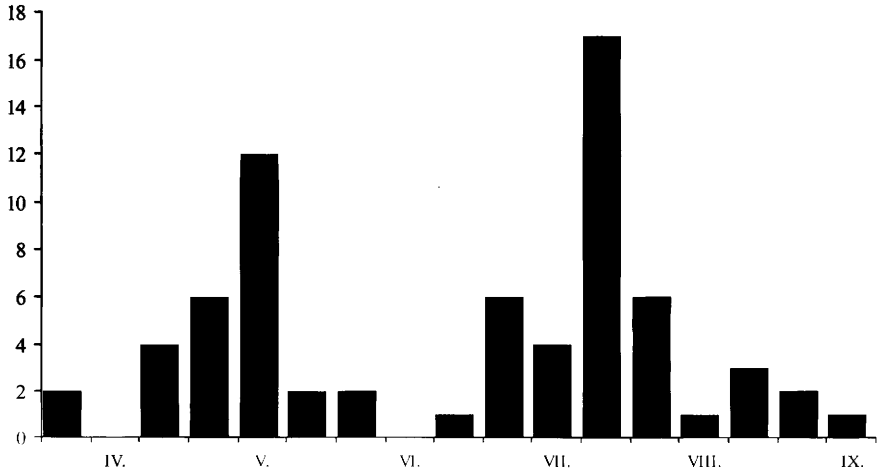
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (**III.**), ismert lelőhelyei a sík-, a domb-, illetve a hegyvidékeken, nagyjából egyenletes eloszlást mutatnak.

Erdős vidékeken, egyes erdőkben, tisztásokon, erdőszegélyi cserjésekben, kertekben, réteken, mocsarakban él, általában naposabb biotópokra jellemző.

Lárvája bogáncs (*Carduus*) fajokban és aszatban (*Cirsium palustre*) fejlődik.

Imágója április elejétől szeptember közepéig repül. Rajzásának maximuma május közepére és július végére esik. Fenológiai diagramja alapján egyértelműen két nemzedékes (**108. ábra**).

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Heraclium sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Peucedanum palustre*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*, *Torilis japonica*, *Valeriana officinalis*.

108. ábra: A *Cheilosia proxima* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Agár-tető: 1967.05.11., 1♂, PJ – Bakonybél: 1974.08.30., 1♀, KÁ – Bódé: 1974.06.23., 1♀, TS – Burók-völgy (Isztimér): 1973.07.26., 1♀, BK; 1975.05.07., 1♂, TS; 1976.04.22., 2♀, TS; 1976.07.09., 1♀, KÁ – Cigány-domb: 1974.08.28., 1♀, KÁ – Cuha-völgy (Zirc): 1971.05.23., 2♂, TS; 1972.04.28., 1♂, TS; 1973.08.07., 1♂, TS – Csesznek: 1976.08.20., 1♀, ZL – Csopak: 1970.06.03., 1♂, MF – Farkasgyepű: 1964.07.17., 1♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Felsőpereszta: 1972.07.23., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1975.07.09., 1♂, BK; 1977.04.07., 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 1♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♀, MF; 1974.04.29., 1♂, TS; 1976.05.11., 2♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂, MF – Három-hegy: 1975.07.26., 1♀, TI – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.07.22., 1♀, TS – Huszárokélpuszta (Ugod): 1959.05.13., 1♂, TGY – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 2♂, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂ 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂, TS, +MAL – Külső-tó: 1958.05.16., 1♀, ES; 1989.07.27., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1986.08.09., 1♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL – Nagy-tó: 1985.07.25., 1♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♀, NÉ; 1974.09.09., 1♀, TS – Pálihálás: 1972.07.15., 2♂ 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 3♂, TS – Pintér-hegy: 1976.05.16., 1♂, TS – Római-fürdő: 1975.07.04., 1♂, HM – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♂, TS; 2000.07.26., 3♂, 1♀, TS – Szentbékálló: 1973.04.07., 1♂, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 3♂, TS – Szigliget: 1973.07.30., 1♂, MF – Szömörke-völgy: 1986.07.25., 1♂, PJ – Vörös-János-séd: 1985.09.16., 1♀, TS – Zirc: 1975.07.07., 1♂, BK; 1975.07.07., 1♀, HM.

Cheilosia pubera (Zetterstedt, 1838)

Elterjedése: Európa (főleg Közép- és Észak-Európa), Nyugat-Szibéria. Közép-Európában nem gyakori, az Alpokban 2400 m-ig felhatol. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), eddig csak a Bakonyvidéken (Északi-Bakony), az Aggteleki Nemzeti Parkban, a Mátrában és a Soproni-hegységben gyűjtötték.

Láperdőkre, nedves rétekre, erdőszélekre jellemző faj.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Cardamine pratensis*.

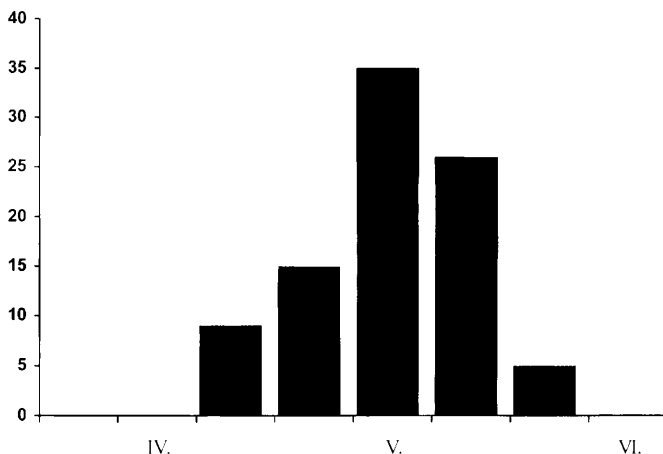
Lelőhelye: Gerence-völgy (Bakonybél): 1993.05.02., 3♂, TS.

Cheilosia ranunculi Doczkal, 2000

Elterjedése: Európa, elsősorban Közép- és Nyugat-Európa néhány országa (DOCZKAL 2000). Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), ismert adatainak túlnyomó többsége a Dunántúlról származik. Jelenleg két-két leelőhelyét tartjuk számon az Északi-középhegységből, valamint az Alföldről. A hazai gyűjtemények *Cheilosia albitarsis* anyagának felülvizsgálata után ez a kép előreláthatólag jelentősen meg fog változni. Nőstényét nem tudjuk elválasztani a *Cheilosia albitarsis* nőstényétől. Egyelőre nincs adatunk a Keszthelyi-hegységben való előfordulásáról.

Imágóját április végétől június elejéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május közepére esik (109. ábra). Egy nemzedékes tavaszi-nyáreleji faj.

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Ranunculus acris*, *Rorippa austriaca*, *Taraxacum officinalis*.

109. ábra: A *Cheilosia ranunculi* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Akli: 1989.05.16., 3♂, TS; 1990.05.08., 2♂, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1973.05.16., 1♂, TS – Bakonygyepes: 1957.05.09., 1♂, SÁ – Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.17., 2♂, TS – Borostyán-kút: 1990.04.24., 2♂, TS – Cigány-domb: 1975.05.09., 2♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1971.05.13., 2♂, TS; 1971.05.23., 14♂, TS – Csapok: 1970.06.03., 1♂, MF – Dudar: 1992.05.14., 2♂, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 4♂, TS; 1992.05.12., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 4♂, TS; 1991.06.02., 1♂, TS; 1992.05.12., 3♂, TS – General-erdő: 1985.05.25., 2♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♂, MF – Gézaháza: 1976.05.15., 2♂, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.05.04., 2♂, VT – Kardosrét: 1971.05.13., 2♂, TS; 1983.05.06., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♂, TS – Külső-tó: 1989.05.17., 3♂, TS – Malom-völgy (Eplény):

1974.05.08., 1♂, KÁ; 1977.04.30., 1♂, TS; 1977.06.01., 1♂, TS; 1979.05.19., 2♂, A – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 2♂, TS – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♂, TS – Nagy-tó: 1985.05.27., 2♂, HAV – 1985.05.27., 1♂, KÁ; 1985.06.05., 1♂, TS; 1987.05.19., 1♂, TS – Nagyvázsony: 1985.05.21., 1♂, TS – Németbánya: 1970.05.21., 2♂, TS – Ördög-árok: 1974.05.04., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 6♂, TS – Sajkod: 1957.05.06., 1♂, MF – Szarvaskút: 1987.05.18., 1♂, TS; 1990.04.24., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂, TS; 1985.05.24., 1♂, TS; 1987.05.18., 1♂, TS.

Cheilosia schnabli (Becker, 1894)

Elterjedése: Európa néhány országa, Transzkaukázus. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), jelenleg csak a Bakonyból (Északi-Bakony, Balaton-felvidék), a Mecsekből, az Órségből és a Zselicből ismerjük néhány adatát.

Nagyon hasonló hozzá a közönséges *Cheilosia impressa*, attól nehéz elválasztani. Mindenesetre a hazai gyűjteményekben esetleg megbújhatnak még az ország más tájegységeiből származó példányok is.

Valószínűleg egy nemzedékes, tavaszi-nyáreleji faj.

Lelőhelye: Kökényes: 1982.07.04., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♂ 1♀, TS.

Cheilosia scutellata (Fallén, 1817) – Gomba-bronzlégy

Elterjedése: Palearktikus: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Kis-Ázsia, Mongólia, Japán. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), a síkságokról is viszonylag sok lelőhelyét ismerjük.

Erdőkben, erdőszéli cserjésekben, tisztásokon, erdők közelében elterülő réteken, legelőkön található. Nem mutat különösebb biotópkötődést.

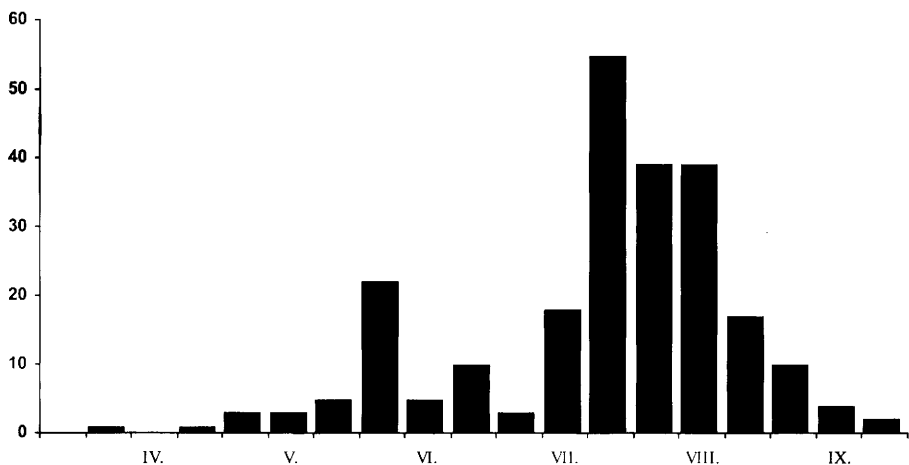
Lárvája különböző kalapos gombákban, főleg *Boletus*, *Leccinum*, *Suillus* stb., kivételesen szarvasgombában is fejlődik. DELY-DRASKOVITS (1972) 18 gombafajból nevelte.

Imágója április elejétől szeptember végéig repül. Rajzásának egy kisebb maximuma június elejére, egy nagyobb pedig július végére esik (110. ábra). Valószínűleg két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Aegopodium podararia*, *Anethum graveolens*, *Angelica sylvestris*, *Cirsium arvense*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Filipendula ulmaria*, *Galium verum*, *Hedera helix*, *Heracleum sphondylium*, *Hypericum perforatum*, *Pastinaca sativa*, *Pimpinella saxifraga*, *Ranunculus ficaria*, *Rorippa amphibia*, *Sambucus ebulus*, *Sambucus nigra*.

A Bakonyvidékről első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1979.09.08., 1♀, TS – Aszófő: 1970.06.01., 1♂, MF – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 4♀, TS – Bakonybél: 1972.08.01., 1♀, BA; 1974.09.05., 1♂, KÁ – Bakonycsernye: 1976.07.08., 1♂, KÁ – Bakonynána: 1973.08.14., 2♂, GYŐ – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♀, KÁ – Borzavár: 1972.07.26., 1♂, TI – Burok-völgy (Isztimér): 1972.06.06., 2♂ 2♀, TS; 1973.07.26., 1♂, BK – Cuha-völgy (Zirc): 1973.07.16., 1♀, BK – Cservárpuszta: 1965.06.26., 4♀, TS – Csekúti-legelő: 1975.06.26., 1♂, TS – Csobánc: 2000.08.03., 2♂, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 3♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.06.11., 2♂, TS; 1977.07.28., 3♂, TS; 1986.08.08., 1♂, TS –

110. ábra: A *Cheilosia scutellata* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Farkasgyepű: 1965.07.03., 1♂, A, +FENY; 1976.07.28., 1♂, TS; 1978.08.10., 1♀, KÁ – Fekete-hegy (Szentbékáll): 1986.05.26., 1♂, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1972.07.27., 1♀, KÁ; 1972.07.27., 2♂ 3♀, TS – Felsőpere: 1999.08.11., 3♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1991.08.13., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.07.07., 1♂, TS; 1977.04.07., 1♀, TS; 1984.07.24., 2♂, HAV – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♂, TS; 1983.06.12., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♀, ZSIG; 1959.08.02., 2♂, ZSIG; 1982.08.03., 1♀, HAV; 1982.08.03., 1♂, TS – Gézaháza: 1986.08.25., 2♂, TS – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♂, TS – Három-hegy: 1978.08.01., 1♀, KÁ – Hétházpuszta: 1973.07.15., 1♂, TS; 1975.07.22., 2♂, TI – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1970.06.26., 1♂, KÁ – Iszka-hegy: 1997.08.15., 7♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.07.25., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.10., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.19., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.07.28., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.08.01., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.04., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.10., 1♀, TS, +MAL – Jókaibánya: 1957.07.25., 1♀, TS; 1957.07.26., 17♀, TS; 1957.07.29., 1♀, TS; 1957.08.26., 4♀, TS; 1959.07.28., 1♀, TS; 1966.08.02., 1♂, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 2♀, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 2♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 4♀, TS, +MAL – Kiliántelep: 1982.07.27., 1♂, TS – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, CSM; 1978.08.24., 1♂ 3♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.05.20., 2♂, TS – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS; 1976.07.12., 1♂, KÁ – Kigyós-völgy: 1997.08.03., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Kolontár: 1997.07.12., 2♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS; 1976.07.12., 1♂, KÁ – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♂ 1♀, TS – Köleskepe-árok: 1968.08.06., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 2♂, TS – Külső-tó: 1980.06.05., 1♂, TS; 1984.05.27., 2♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.09.02., 1♀, TS; 1975.06.10., 1♀, TI; 1975.06.10., 2♂, TS; 1980.08.17., 2♂ 1♀, TS; 1986.08.09., 3♂, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♂, TS – Óvár: 1958.06.03., 1♂, MF – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 3♂, TS – Öreg-hegy (Nagytevel): 1978.07.25., 3♀, TS – Ördög-árok: 1974.05.04., 1♂, TS – Ördög-rét: 1974.09.05., 1♂, TS; 1974.09.09., 1♀, KÁ – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♂, TS, +MAL – Pálhálás: 1989.07.26., 1♂, TS; 1990.06.14., 1♂, TS; 1991.07.30., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.05.24., 1♂, TS; 1989.05.09., 2♂, TS; 1990.07.18.,

1♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1972.06.15., 1♂, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♀, TS – Rezi: 1983.08.01., 1♂, TS – Sombokor: 1997.07.28., 3♀, TS – Somhegy: 1978.08.16., 1♂, TS – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 1♀, GYÖ – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♂, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂, TS – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 1♂ 4♀, TS, MAL – Széles-árok: 1981.07.16., 2♀, TS – Szépalmapusztá: 1972.08.31., 1♂, TS – Tápolcai-parkerdő: 1995.05.28., 1♀, VT – Tátika: 1957.06.10., 1♂ 1♀, KZ; 1966.08.13., 2♀, TS; 1997.08.19., 1♂, TS – Tihany: 1978.07.12., 1♂, TS – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂, TS – Töbrik: 1997.08.05., 1♂ 4♀, TS – Vállus: 1985.06.10., 8♂, TS – Várvölgy: 1979.08.23., 1♂, CSM – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♀, TS; 1985.07.23., 3♂, TS; 1985.08.06., 1♂, TS; 1985.09.16., 1♂, TS; 1986.08.05., 1♂, TS; 1989.09.02., 2♂ 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.30., 4♀, TS, +MAL.

Cheilisia soror (Zetterstedt, 1843)

[Syn. *Cheilisia rufipes* (Preysler, 1793)]

Elterjedése: Palearktikum. Európa, Transzkaukázus, Japán. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető.

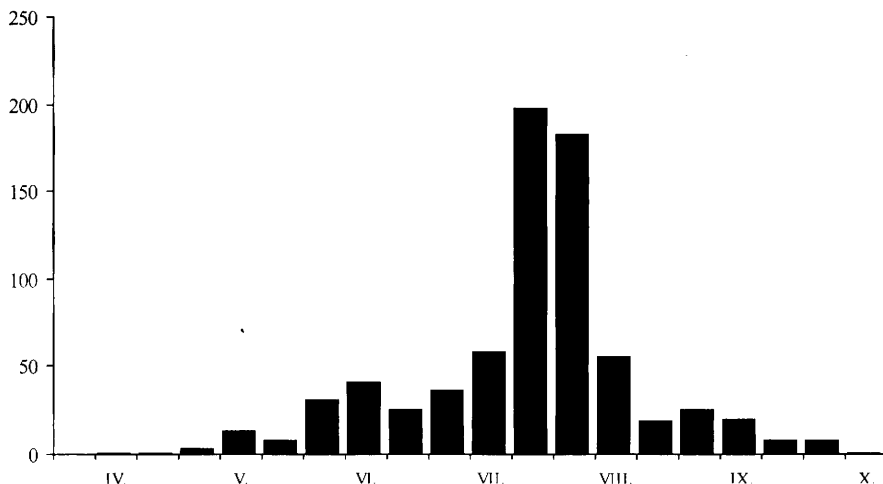
Túlnyomórészt erdős vidékeken, szárazabb, meleg erdőszegélyekben, tisztásokon él.

Lárvája főleg különböző kalaposgombákban fejlődik (DELY-DRASKOVITS 1972).

Imágója április közepétől október közepéig repül. Rajzásának maximuma július végére, augusztus elejére esik (111. ábra). Valószínűleg több (egybeolvadó) nemzedéke van.

Virágválasztása: *Betula pendula*, *Cardamine amara*, *Cirsium arvense*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Pastinaca sativa*, *Pastinaca sativa*, *Ranunculus acris*, *Taraxacum officinale*.

A Bakonyvidéken első említése Tápolcáról származik (REDL 1894).

111. ábra: A *Cheilisia soror* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Leőhelyei: Agár-tető: 1999.07.16., 1♀, TS – Akasztó-domb: 1958.06.02., 1♂, MF; 1958.06.05., 2♀, MF; 1958.06.05., 1♂, ZSIG; 1958.07.05., 1♂, ZSIG; 1983.05.17., 2♀, TS, +MAL – Alsóperepuszta: 1964.08.26., 1♀, PJ – Antal-hegy: 1998.05.13., 2♀, TS, +MAL

– Badacsonytomaj: 1992.06.26., 1♀, TS – Bakonybél: 1984.07.25., 1♀, TS – Bakonyháza: 1973.08.14., 3♂ 2♀, GYNÉ; 1973.08.14., 1♂ 2♀, GYŐ – Bakonyoszló: 1983.07.02., 1♀, TS – Belső-tó: 1980.07.09., 1♀, TS – Berzsenyi-kút: 1974.06.16., 1♀, TS – Bodajk: 1966.07.19., 1♀, TS; 1966.09.25., 1♀, TS – Borostyán-kút: 1990.06.18., 1♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 8♂ 2♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.07.26., 1♂, BK; 1973.07.26., 3♂ 1♀, HM; 1973.07.26., 1♂, KÁ; 1973.08.26., 2♀, KÁ; 1975.07.22., 2♀, KÁ – Büdös-kút: 1982.08.12., 2♂ 11♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Csesznek): 1975.07.21., 1♀, KÁ – Cuha-völgy (Zirc): 1964.08.14., 1♂ 3♀, TS; 1972.08.09., 1♀, TS; 1975.07.24., 2♀, KÁ; 1975.07.24., 1♀, TI – Csárda-völgy: 1999.09.04., 4♀, TS – Cserszegtomaj: 1984.07.22., 1♀, TS, +MAL – Cser-tető: 1997.08.02., 4♀, TS, +MAL – Csesznek: 1973.07.17., 2♀, TS, +MAL – Csekúti-legelő: 1964.07.16., 1♀, TS; 1964.08.15., 1♀, TS – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 3♀, TS, +MAL – Csapok: 1970.06.03., 2♂, MF – Csúcs-hegy: 1958.06.06., 1♀, MF – Durrogó: 1997.08.14., 2♀, TS, +MAL – Ecséri-erdő: 1989.09.07., 2♀, VT – Edericsi-hegy: 1999.08.17., 2♀, TS – Elő-erdő: 1973.08.13., 2♀, BJ – Epres-oldal: 1982.07.03., 4♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.06.11., 8♂ 9♀, TS; 1977.07.28., 1♀, NYJ; 1977.07.28., 3♂ 3♀, TS; 1982.07.03., 7♂ 5♀, TS; 1986.08.08., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 2♂ 8♀, TS; 1976.07.28., 4♂ 12♀, TS; 1978.07.27., 1♀, BL – Fekete-hegy (Köveskál): 1986.05.26., 1♂, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1972.07.27., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1971.08.13., 1♂, TS; 1984.07.24., 1♂, TS – Füzeti-tó: 1970.08.03., 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1972.09.28., 2♂ 1♀, TS; 1974.08.29., 2♂ 5♀, TS; Gejzírmező: 1983.05.17., 1♂, TS; 1983.05.22., 4♀, TS; 1983.06.12., 2♂ 10♀, TS; 1983.07.09., 1♂, TS – Generál-erdő: 1972.08.02., 1♂, TS; 1872.08.06., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 6♂ 14♀, MF; 1959.08.02., 15♂ 14♀, MF; 1959.08.02., 4♂ 6♀, ZSIG; 1970.06.25., 2♀, TS; 1982.08.03., 5♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, KÁ; 1986.08.25., 1♂, TS – Gödrös: 1957.05.06., 2♂ 1♀, MF – Gróf-rét: 2000.08.03., 2♀, TS – Hajmáskér: 1974.08.08., 1♂, KÁ – Hajmáspuszta: 1975.07.22., 1♂, KÁ – Hamuház: 1972.09.03., 2♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 2♂ 1♀, VT – Herend: 1988.08.08., 2♀, TS – Hétházpuszta: 1973.07.15., 1♂, TS; 1973.07.27., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1975.07.22., 1♂ 1♀, LM; 1975.07.22., 3♂ 1♀, TI; 1975.07.22., 4♂ 3♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♂, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1970.06.26., 4♀, TS – Huszárokelpuszta (Ugod): 1959.05.19., 2♀, TGY; 1980.07.21., 1♀, TS; 1989.09.02., 2♀, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Jäger-rét: 1981.07.28., 2♂ 4♀, TS, +MAL; 1981.08.03., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.07., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1957.07.26., 3♂ 5♀, TS; 1957.07.29., 1♀, TS; 1959.07.28., 1♀ 46♀, TS; 1959.08.06., 1♂ 6♀, TS; 1966.08.02., 2♂ 4♀, TS; 1988.08.08., 2♂ 1♀, TS – Kab-hegy: 1965.06.30., 1♂ 1♀, TS – Kardosrét: 1973.08.07., 2♀, TS – Kiliántelep: 1982.07.29., 6♂ 8♀, TS – Királykapu: 1973.06.19., 1♀, KÁ – Kisapáti: 1997.08.05., 4♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.05.20., 4♂, TS; 1983.05.20., 2♀, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 1♂ 2♀, TS – Koloska-völgy: 1975.09.18., 3♀, KÁ; 1975.09.18., 15♀, TS; 1976.07.12., 4♂ 6♀, KÁ; 1990.07.19., 6♂ 4♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂ 3♀, TS – Kőkényes: 1997.07.15., 3♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 1♀, TS; 1967.07.17., 1♂, TS – Kómagas: 2000.08.02., 1♂ 6♀, TS – Kőrös-hegy: 1974.08.08., 2♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 3♂ 1♀, TS – Külső-tó: 1972.07.05., 1♂, TS; 1972.07.19., 1♀, TS; 1977.07.25., 1♀, KÁ; 1983.05.21., 1♀, TS; 1983.06.03., 3♂ 4♀, TS; 1983.07.04., 1♂, TS; 1984.05.27., 2♂, TS; 1984.10.01., 2♂ 4♀, TS; 1984.10.02., 1♂ 1♀, TS; 1989.06.04., 1♀, TS; 1989.08.27., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.09.02., 2♀, TS; 1975.06.10., 1♂, TS; 1980.08.17., 1♂ 2♀, TS; 1981.06.21., 1♂ 1♀, TS; 1982.06.20., 4♂ 1♀, TS; 1982.07.04., 1♀, TS; 1986.08.09., 3♂ 3♀, TS – Márkó: 1971.09.09., 2♂, TS – Ménesjáráspuszta:

1972.07.30., 1♀, TS – Monostori-tó: 1985.06.13., 1♀, TS – Nagy-mező (Balatonfüred): 1966.07.19., 1♀, TS; 1975.08.03., 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.06.24., 2♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♂ 4♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 3♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1989.07.25., 1♂, NL; 1989.07.25., 1♂, TS – Óvár: 1958.06.03., 1♀, ZSIG – Pannonhalma: 1983.06.01., 3♀, TS, +MAL – Pálhálás: 1972.07.15., 1♂, TS; 1989.07.26., 4♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.07.23., 2♂, TS; 1990.07.18., 1♂, TS – Polányi-hegy: 1997.08.03., 3♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1972.07.18., 1♂, TI; 1972.07.18., 7♂ 2♀, TS; 1973.08.17., 1♂ 1♀, GYNÉ – Rendeki-hegy: 1986.07.17., 1♂ 1♀, KÁ – Rezi: 1983.08.01., 4♂ 7♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.13., 2♀, BK; 1975.07.14., 1♂ 1♀, HM – Sajkod: 1957.05.06., 1♂, MF; 1979.09.20., 1♂, TS – Sarvaly: 1974.06.19., 1♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♀, TS – Som-berek-séd: 1958.06.17., 1♂ 1♀, PJ – Somhegy: 1978.08.16., 1♂, TS – Sümeprága: 1997.06.11., 2♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1974.07.28., 1♀, TS; 1984.08.04., 2♀, TS, +MAL; 1990.04.24., 1♂, TS; 1998.07.07., 1♀, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 2♂ 1♀, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂ 1♀, TS – Széki-erdő: 1990.07.18., 1♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 1♂ 3♀, TS – Szigliget: 1973.07.30., 1♂, MF – Tátika: 1974.06.19., 2♂, TS – Tihany: 1971.06.29., 3♀, ML; 1971.06.29., 3♀, ML, +MAL; 1971.07.05., 2♀, ML; 1971.07.05., 2♀, ML, +MAL; 1971.07.06., 3♀, ML, +MAL; 1975.07.30., 1♂ 1♀, TS; 1988.08.25., 1♀, TS, +MAL – Tisztavíz-forrás: 1989.10.17., 1♀, TS – Töbrük: 1997.08.05., 6♀, TS – Ugod: 1973.07.06., 1♀, TS – Vállus: 1985.06.10., 9♂, TS – Vinye: 1973.07.21., 2♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1979.04.13., 1♀, TS; 1985.07.23., 3♂ 1♀, TS; 1985.08.06., 2♂ 1♀, TS; 1985.09.16., 1♀, TS; 1986.08.05., 11♂ 2♀, TS; 1988.08.07., 3♂ 2♀, TS; 1989.07.25., 3♂ 1♀, TS; 1989.09.02., 3♂ 4♀, TS; 1990.07.31., 1♂ 1♀, TS; 1992.07.20., 5♂, TS; 1999.08.14., 1♂ 4♀, TS – Zirci-arborétum: 1970.07.12., 1♂ 2♀, TS; 1975.07.17., 1♀, HM; 1990.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1990.06.22., 2♀, TS, +MAL; 1990.08.07., 3♀, TS, +MAL – Zörög-tető: 1973.08.15., 1♀, GYŐ.

Cheilosia subpictipennis Claussen, 1998

Elterjedése: Közép- és Dél-Európa néhány országa, valamint Nyugat-Szibéria. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), egyelőre csak a Bakonyvidékről (Keszthelyi-hegység, Balaton-felvidék) ismerjük.

A taxon leírása csak a közelmúltban jelent meg, de a *Cheilosia* génusz balkáni fajait ismertető monográfia (VUJIĆ 1996) már konkrét irodalmi hivatkozással (CLAUSSEN 1996) tárgyalja a fajt.

Eddigi ismereteink szerint lombdőkben, erdőszegélyeken, erdei tisztásokon él.

Valószínűleg egy nemzedékes tavaszi faj.

Virágválasztása: *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Király-kúti-völgy: 1999.04.03., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 1996.04.09., 1♂ 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS (det. Claussen).

Cheilosia variabilis (Panzer, 1798) – Közönséges bronzlégy

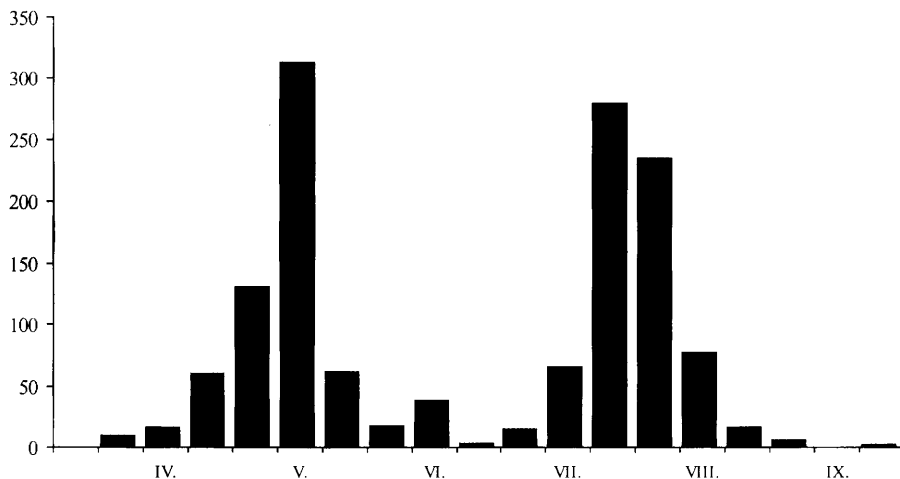
Elterjedése: Európa, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjthető.

Lombdőkben, különösen dús vegetációjú erdőszéleken, cserjésekben él, de szinte minden erdőtipusban megtalálható.

Lárvája főleg fészkesek (*Carduus nutans*, *Carduus acanthoides*, *Cirsium vulgare*, *Cirsium lanceolatum*), valamint a *Scrophularia nodosa* szárában fejlődik.

Imágója április elejétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma május közepére és július végére, augusztus elejére esik. Fenológiai diagramja alapján egyértelműen két nemzedékes (112. ábra).

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Atropa belladonna*, *Caltha palustris*, *Cirsium arvense*, *Conium maculatum*, *Daucus*

112. ábra: A *Cheilosia variabilis* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

carota, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Oenanthe aquatica*, *Pastinaca sativa*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaus*, *Sambucus ebulus*, *Scrophularia nodosa*, *Spiraea schinabecki*.

Lelőhelyei: Agár-tető: 1967.05.11., 2♂ 3♀, PJ – Akli: 1989.05.16., 1♂, TS – Alsó-Nyírádi-erdő: 1997.05.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Aszófő: 1989.05.17., 1♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Bakonybél: 1959.08.02., 4♂ 3♀, MF; 1979.07.25., 4♀, TS; 1985.08.11., 2♀, BAK – Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♂, TS – Bakonykúti: 1989.06.09., 3♂ 2♀, TS – Bakonynána: 1980.08.11., 2♂ 2♀, BL; 1980.08.11., 1♂ 2♀, KB – Bakonszentkirály: 1974.09.09., 1♀, KÁ – Bakonszentlászló: 1959.07.30., 1♂, MF – Balatonfüred: 1964.04.27., 1♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.08.02., 1♀, TS; 1974.05.14., 1♀, KI, +MAL – Bocskor-hegy: 1960.05.16., 2♂, MF; 1973.08.19., 1♂ 1♀, GYNÉ – Borostyán-kút: 1990.04.24., 2♂, TS – Borzavár: 1972.07.26., 3♂ 4♀, TI; 1972.07.26., 1♂, TS; 1973.08.08., 6♀, GYNÉ – Bódé: 1964.07.16., 2♂, TS; 1966.08.01., 1♀, TS; 1968.08.06., 5♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 1♂, KÁ; 1974.08.06., 3♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 3♀, TS; 1973.07.26., 3♂, BK; 1973.07.26., 2♂ 1♀, KÁ; 1973.07.28., 2♂ 1♀, TS; 1975.05.07., 14♂ 4♀, KÁ; 1975.05.07., 6♂ 1♀, TS; 1975.07.11., 1♂ 1♀, TS; 1975.07.22., 2♀, LM; 1975.07.22., 1♂ 1♀, TS; 1977.05.17., 12♂ 1♀, KÁ; 1977.05.17., 25♂, TS; 1980.05.22., 6♂ 1♀, CSM; 1980.05.22., 5♂, HAV;

1980.05.22., 3♂ 1♀, TS – Büdös-kút: 1982.08.12., 6♀, TS – Cigány-domb: 1975.05.09., 1♂, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 4♂ 2♀, TS, +MAL; 1999.05.09., 8♂ 5♀, TS – Cuha-szurdok: 1993.06.22., 1♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Cesznek): 1971.08.26., 1♂ 3♀, TS; 1975.07.21., 1♀, KÁ; 1982.08.05., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 2♂ 3♀, MF; 1959.07.29., 1♂ 1♀, ZSIG; 1860.05.17., 11♂, MF; 1960.05.17., 4♂, ZSIG; 1964.08.14., 4♀, TS; 1965.08.14., 1♂, TS; 1970.05.24., 1♂ 1♀, TS; 1971.05.23., 2♂, TS; 1971.08.10., 2♂ 6♀, TS; 1971.08.26., 2♀, TS; 1972.08.09., 1♂, TS; 1973.07.16., 1♂, HM; 1974.08.04., 1♀, BJ; 1975.07.24., 10♂ 1♀, KÁ; 1975.07.24., 2♂, LM; 1975.07.24., 5♂ 1♀, TI – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 2♀, TS, +MAL – Cesznek: 1982.08.09., 1♂, HAV – Csóka-hegy: 1997.05.14., 3♂ 2♀, TS – Csőszpuszta: 1961.07.10., 1♂, PJ – Curgó-kút: 2000.04.19., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Dudar: 1973.07.24., 1♂ 2♀, TS; 1992.05.14., 3♂ 4♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 4♂ 2♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂ 5♀, KÁ; 1977.04.27., 7♂ 8♀, TS; 1977.04.27., 1♀, TS, +TAL; 1977.06.02., 1♂, KÁ; 1977.06.02., 2♀, TS; 1977.07.28., 4♂ 7♀, KÁ; 1977.07.28., 17♂ 21♀, TS; 1980.05.13., 15♂ 2♀, CSM; 1980.05.13., 1♂ 2♀, HAV; 1980.05.13., 21♂ 7♀, TS; 1983.05.13., 18♂ 3♀, TS; 1983.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1986.08.08., 4♂ 7♀, TS; 1992.05.12., 1♂, TS; 1997.05.18., 2♂ 1♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 48♂ 24♀, TS; 1978.08.10., 2♂ 5♀, HAV; 1978.08.10., 3♂, KÁ; 1978.08.27., 1♂, CSM; 1978.09.07., 1♂ 1♀, HAV – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 2♂ 4♀, TS – Felsőpere: 1972.07.23., 3♂, 3♀, TS – Felsőpere: 1999.08.11., 1♀, TS, +MAL – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1982.08.13., 1♂, BL – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 6♂ 4♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♀, TS; 1985.05.25., 3♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 3♂ 6♀, MF; 1959.08.01., 2♂ 1♀, ZSIG; 1959.08.02., 2♂ 2♀, ZSIG; 1960.05.19., 1♀, MF; 1974.04.29., 3♂, KÁ; 1974.04.29., 1♀, TS; 1976.05.11., 6♂ 2♀, TS; 1980.08.03., 1♂, BL; 1983.04.21., 2♂, TS; 1983.05.12., 12♂ 30♀, TS; 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1993.05.02., 2♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♀, HAV; 1982.08.03., 5♂ 22♀, TS; 1998.05.01., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 6♂ 2♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1957.05.24., 1♀, BE; 1974.08.28., 2♂ 5♀, KÁ; 1974.08.28., 3♀, TS; 1976.05.15., 1♂ 2♀, TS; 1986.08.25., 1♂, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1972.08.08., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1974.08.08., 2♀, KÁ; 1974.08.08., 1♀, TS; 1975.07.22., 1♂, KÁ – Három-hegy: 1978.08.01., 1♂ 2♀, KÁ; 1978.08.01., 1♀, SZU – Hegyes-berek: 1979.06.19., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Hétházpuszta: 1973.07.15., 4♂, TS; 1975.07.22., 1♂, KÁ; 1975.07.22., 1♂, LM; 1975.07.22., 1♂, TI; 1975.07.22., 1♂ 2♀, TS; 1975.07.25., 1♂, KÁ – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♂, TS; 1997.08.19., 4♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 5♂, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 2♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♀, TGY – Isztimér: 1989.05.18., 1♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.14., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.28., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.31., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.11., 1♀, TS, +MAL – Jókaiánya: 1957.07.25., 1♂, TS; 1957.07.26., 7♂ 3♀, TS; 1957.07.29., 1♂ 2♀, TS; 1957.08.06., 1♂ 2♀, TS; 1959.07.28., 1♀, TS; 1959.08.06., 1♀, TS; 1964.05.01., 3♂, TS; 1966.08.02., 7♂ 2♀, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 13♂ 4♀, TS; 1976.08.01., 2♂ 2♀, TS – Kardosrét: 1971.05.13., 1♂, TS; 1971.08.17., 1♀, TS; 1972.04.28., 1♀, TS; 1973.07.19., 1♂, BK; 1973.08.07., 2♀, TS; 1974.07.06., 1♂, BK; 1974.07.08., 1♂, BK – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Kerekedi-öböl: 1975.07.30., 1♀, KÁ; 1990.07.25., 1♂, TS – Kék-hegy: 1983.05.01., 5♂, TS; 1995.06.11., 1♂ 6♀, TS – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 3♂ 7♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 4♂ 3♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 5♂ 8♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 1♂ 2♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 3♂ 4♀, TS

– Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♀, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 6♂, TS – Kőkenyes: 1982.07.04., 2♀, TS – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 2♂ 2♀, TS; 1967.07.17., 1♀, TS; 1968.08.06., 2♀, TS; 1980.06.07., 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1971.08.03., 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂ 6♀, TS – Külső-tó: 1977.07.25., 1♂, TS – Láz-tető: 1997.06.09., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 3♂, TS – Magyal-tető: 1977.04.26., 4♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.05., 1♂, TS; 1972.07.17., 1♀, TS; 1974.04.23., 1♂, TS; 1974.05.08., 4♂, TS; 1976.05.10., 2♂ 1♀, TS; 1977.04.30., 2♂, TS; 1978.05.04., 1♂ 1♀, CSM; 1979.05.19., 2♂ 1♀, TS; 1979.06.19., 1♂, TS; 1980.05.20., 1♂, CSM; 1980.05.20., 1♀, TS; 1980.08.17., 2♂ 14♀, TS; 1982.06.20., 1♂, TS; 1982.07.04., 2♂ 1♀, TS; 1986.08.09., 7♂ 4♀, TS; 1987.05.27., 4♂, TS; 1992.05.12., 2♂ 2♀, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 4♂ 6♀, TS, +MAL – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♀, TS; 1972.08.31., 2♀, TS – Móroc-tető: 1991.06.08., 2♂ 1♀, TS – Nagy-erdő: 1997.05.04., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Németbánya: 1970.05.21., 1♂, TS; 1982.08.01., 1♂, KB – Noszlop: 1969.05.16., 1♀, MF – Nyír-tó: 1980.06.07., 1♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.29., 1♂, TS – Ördög-árok: 1971.05.09., 5♂, TS; 1971.05.12., 15♂ 2♀, TS; 1973.05.11., 4♂, TS; 1974.05.04., 3♂, TS; 1989.05.18., 6♂ 5♀, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Öreg-Szarvad-árok: 1988.05.01., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♂ 1♀, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 1♀, HM – Pálhálás: 1972.07.15., 3♂, TS; 1972.08.06., 4♂ 1♀, TS; 1989.07.26., 3♂, NL; 1989.07.26., 10♂ 3♀, TS; 1991.07.30., 7♂ 5♀, TS; 1992.07.30., 3♂ 4♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 5♂ 2♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 4♂, TS; 1990.04.17., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 3♂, KÁ; 1974.05.21., 2♂ 5♀, TS; 1980.05.11., 2♂, TS – Pintér-hegy: 1973.08.04., 1♂ 2♀, TP; 1974.05.30., 2♀, TS; 1976.05.16., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1972.07.16., 1♀, TS; 1983.04.30., 1♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.09., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 1♂, KÁ – Porva-Csesznek-vá.: 1971.08.26., 1♂, TS; 1972.07.18., 2♀, TI; 1972.07.18., 8♂ 7♀, TS; 1973.08.17., 3♂ 1♀, GYNÉ; 1974.05.27., 3♂, KÁ; 1975.07.21., 4♂ 3♀, KÁ; 1975.07.21., 1♀, LM – Ravazd: 1991.07.30., 1♀, TS – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Római-fürdő: 1975.07.13., 3♂ 2♀, BK; 1975.07.14., 9♂ 1♀, BK; 1975.07.14., 6♂, HM – Sas-hegy: 1980.05.22., 4♂ 6♀, TS – Sárcsikút: 1963.05.14., 1♂ 1♀, PJ – Sűrű-hegy: 1973.08.13., 3♀, GYNÉ – Szarvaskút: 1974.07.28., 4♂ 1♀, TS; 1984.08.08., 8♀, TS; 1987.05.18., 1♀, TS; 1990.04.24., 2♂, TS; 1997.05.18., 3♂ 2♀, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 1♂, TS; 1971.05.06., 1♂, TS; 1995.06.11., 3♂ 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 2♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1980.08.10., 5♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 3♀, TS, +MAL – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 1♂ 8♀, TS – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 1♂, VT; 1996.05.07., 1♂, VT – Tátika: 1965.08.23., 1♂ 4♀, TS; 1966.08.13., 5♂ 4♀, TS – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂ 1♀, TS – Ugod: 1972.07.26., 1♀, BJ – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 6♂ 1♀, TS, +MAL – Újmajor: 1974.07.20., 3♂, KÁ; 1974.07.30., 1♀, KÁ – Úrkút: 1967.08.10., 1♀, PJ – Vállus: 1990.04.17., 1♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1979.08.23., 1♂, CSM – Vinye: 1960.05.17., 2♂ 2♀, PJ – Vörös-János-séd: 1986.08.05., 16♂ 18♀, TS; 1987.05.18., 1♂, TS; 1988.08.07., 2♂ 1♀, TS; 1989.09.02., 1♂, NL; 1989.09.02., 1♂ 1♀, TS; 1990.07.31., 1♂ 2♀, TS; 1992.05.11., 3♂ 1♀, TS; 1993.05.02., 3♂ 2♀, TS – Zirc: 1978.07.25., 6♂, KÁ; 1980.08.11., 1♀, BL; 1980.08.13., 1♂ 1♀, KB; 1990.04.14., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.14., 1♂, TS; 1990.04.20., 2♂ 1♀, TS, +MAL (113. ábra).

Olaszfalu: 1975.05.16., 2♂, KÁ; 1980.05.20., 1♂, TS – Ördög-árok: 1974.05.04., 1♂, TS; 1983.05.11., 1♂, PA; 1989.05.18., 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.04., 2♂ 4♀, TS; 1995.05.11., 3♂, TS; 2000.05.21., 4♂ 2♀, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 3♂ 1♀, TS – Pap-rét: 1985.05.21., 6♂ 4♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 8♂ 3♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 2♀, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 2♂ 4♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 4♀, TS – 1983.04.30., 1♂, PA; 1983.04.30., 31♂ 5♀, TS – 1984.06.03., 5♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.09., 2♂, TS; 1989.05.23., 1♂ 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 2♀, KÁ – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 3♀, TS – Révkörnyék: 1958.05.13., 13♂ 11♀, ES – Sajkod: 1957.05.06., 27♂ 17♀, MF – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 1♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1979.06.12., 1♀, CSM; 1981.05.23., 1♂ 5♀, TS; 1984.07.10., 2♀, KÁ; 1987.05.18., 3♂ 2♀, TS; 1990.04.24., 1♂, TS; 1992.05.13., 4♀, TS; 1993.05.14., 1♂ 1♀, TS; 1997.05.18., 2♂ 8♀, TS; 1998.05.15., 3♂ 4♀, TS – Száraz-Gerence: 1971.05.06., 1♂ 1♀, TS; 1995.06.11., 3♂ 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 2♀, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 3♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, TS; 2000.05.09., 11♂ 7♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.07., 5♀, VT; 1996.05.04., 2♂ 2♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♂, NL – Tihany: 1957.05.06., 1♂ 5♀, MF – Ugod: 1979.05.24., 2♀, HAV – Urasági-erdő: 1979.06.30., 1♂ 8♀, TS – Vár-hegy (Csesznek): 1973.05.11., 1♀, TS – Vászoly: 1998.04.26., 3♂ 7♀, TS – Vigántpetend: 1985.05.21., 3♀, TS – Viszlói-erdő: 1991.05.06., 1♂ 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 4♀, PA; 1983.05.12., 13♂ 26♀, TS; 1985.05.24., 4♂ 6♀, TS; 1986.05.26., 6♂ 1♀, TS; 1987.05.12., 4♂, TS; 1987.05.18., 8♂ 2♀, TS; 1992.05.11., 2♂, TS – Zirc: 1970.05.12., 1♀, TS; 1978.05.25., 1♀, PA – Zirci-arborétum: 1991.04.15., 8♂ 1♀, TS, +MAL; 1991.05.02., 1♀, TS, +MAL; 1991.05.09., 1♂ 1♀, TS (93. ábra).

93. ábra: A *Cheilosia albitalarsis* hímje

Cheilosia antiqua (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria, Kis-Ázsia. Magyarországon ritka előfordulású (II.), lelőhelyeinek többsége a Dunántúlon található. A Dunától keletre, csak az Aggteleki Nemzeti Parkban került elő.

Túlnyomórészt nedvesebb biotópokban, erdőkben, tisztásokon, erdőszéli réteken található.

Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂, TS; 1975.08.15., 1♀, KÁ – Széki-erdő: 1980.08.16., 2♀, TS – Széles-árok: 1981.07.16., 2♂ 1♀, TS – Tihany: 1984.08.12., 1♂, PA – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♀, TS – Ubaldpuszta: 1968.08.06., 1♂, PJ – Vár-rét: 1999.07.02., 1♂, TS.

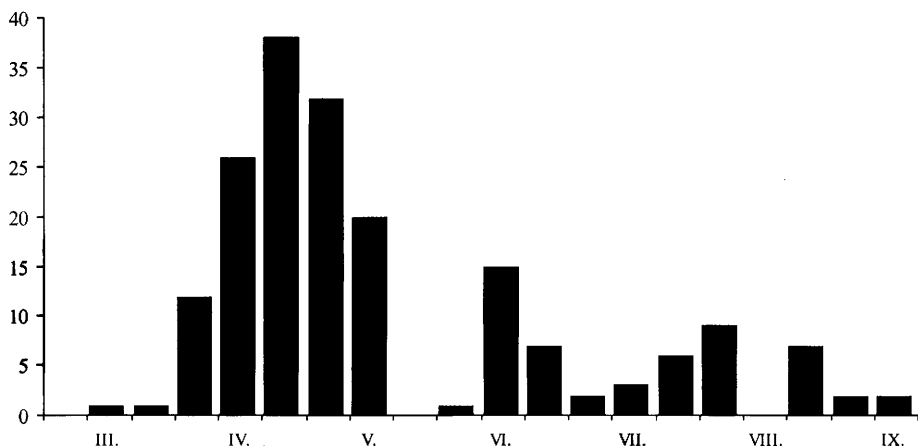
Cheilosia vernalis (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, de helyenként a síkságokról is előkerült.

Valószínűleg eurytop, főleg nyílt területeken, nedves és szárazabb réteken, pusztákon, erdőszéleken, kertekben, erdősávokban található.

Lárvája a *Matricaria chamomilla*, a *Sonchus oleraceus* és az *Achillea millefolium* szárában és gyökerében, valamint a *Tragopogon pratensis* levelében fejlődik.

Imágója március közepétől szeptember közepéig repül. Rajzásának maximuma április végére, május elejére esik. Fenológiai diagramja alapján a Bakonyban legalább két-három nemzedéke van (114. ábra).

114. ábra: A *Cheilosia vernalis* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Alliaria officinalis*, *Allium ursinum*, *Anemone nemorosa*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Euphorbia cyparissias*, *Leontodon autumnalis*, *Leucanthemum vulgare* subsp. *vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Petasites hybridus*, *Prunus padus*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus ficaria*, *Ranunculus repens*, *Ranunculus sceleratus*, *Salix alba*, *Salix caprea*, *Sambucus ebulus*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Tripleurospermum inodorum*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♂, TS – Bakonybél: 1980.05.07., 1♀, CSM – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♀, TS, +MAL – Borostyán-kút: 1990.04.03., 1♂, TS; 1990.04.24., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.17., 2♂, TS – Csapszári-erdő: 1997.07.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 2♀, KÁ; 1977.04.27., 12♂

3♀, TS; 1977.06.11., 1♂, TS; 1980.05.13., 1♂, CSM; 1980.05.13., 2♀, TS; 1983.05.13., 1♂, TS; 1986.08.08., 5♂ 1♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 2♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1990.04.03., 4♂ 3♀, TS; 1993.06.26., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1977.04.07., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.04.21., 2♂, TS; 1983.05.02., 1♂, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1983.05.11., 2♀, TS; 1986.08.25., 1♀, TS – Hárskút: 1983.05.13., 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.05.11., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.05., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.29., 2♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1983.05.06., 1♀, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♂, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 3♂ 1♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1977.07.25., 1♀, KÁ – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1977.04.30., 1♂ 1♀, TS; 1981.06.21., 1♂ 1♀, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Menyekéi-erdő: 1999.07.04., 1♂, TS – Nagy-tó: 1969.06.28., 1♂, TS – Nagyvázsony: 1985.08.10., 1♂, TS – Örvényes: 1995.05.11., 1♀, TS – Pálhálás: 1989.09.10., 1♂, TS; 1990.04.14., 11♂ 8♀, TS; 1992.07.30., 1♂ 3♀, TS – Pálinkaház: 1990.03.19., 1♂, TS – Pető-hegy: 1990.03.24., 1♀, NL – Porva: 1977.09.02., 1♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 5♂ 4♀, TS; 1997.05.18., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 1♂, TS – Széki-erdő: 1990.07.18., 1♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♀, TS; 2000.05.09., 2♂, 1♀, TS – Tapolca: 1990.04.22., 1♂ 1♀, NL – Tapolca-patak-menti-rétek: 1991.06.01., 1♂, NL – Vörös-János-séd: 1983.05.02., 2♂ 3♀, TS; 1985.09.16., 2♀, TS; 1986.06.24., 1♂, TS; 1987.05.04., 1♂ 2♀, TS; 1987.05.18., 1♂ 3♀, TS; 1990.06.28., 1♀, TS; 1993.05.02., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.10., 1♀, NL; 1990.04.10., 1♂ 1♀, TS; 1990.04.14., 1♂, TS; 1990.04.27., 1♀, TS; 1990.05.04., 4♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 1♂ 2♀, TS, +MAL.

***Cheilosia vicina* (Zetterstedt, 1849)**

[Syn. *Cheilosia nasutula* Becker, 1894]

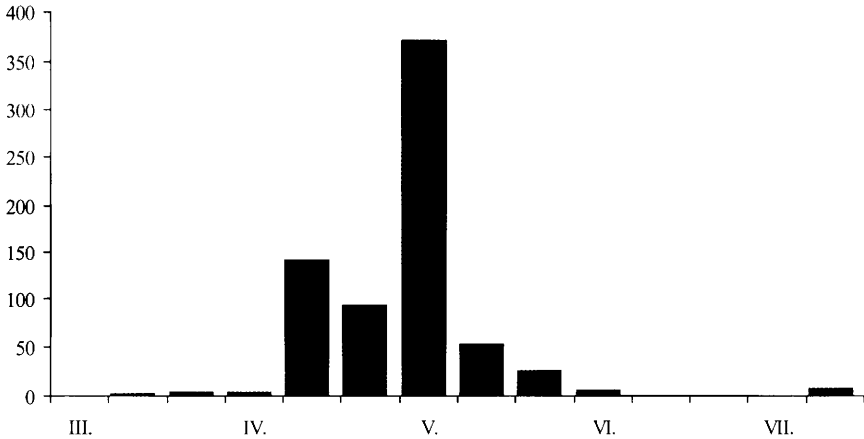
Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), lelőhelyeit, egy-két kivétellel, a hegyvidékekről ismerjük.

Főleg erdőkben, erdőszéleken él, de sokféle egyéb biotópban is megtalálható.

Valószínűleg egy (esetleg két) nemzedékes, tavaszi-nyári faj. Imágója március végétől július végéig repül. Rajzásának maximuma május közepére esik (115. ábra).

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Conium maculatum*, *Euphorbia cyparissias*, *Myosotis sylvatica*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus lanuginosus*, *Ranunculus repens*.

Lelőhelyei: Akli: 1990.05.08., 1♀, TS – Aszófő: 1989.05.17., 7♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1973.05.16., 2♀, TS – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♀, ML – Burok-völgy (Isztimér): 1958.05.22., 2♀, PJ; 1973.05.28., 3♂ 4♀, TS; 1975.05.07., 1♂, KÁ; 1975.05.07., 1♂ 4♀, TS; 1977.05.17., 6♂ 8♀, TS; 1980.05.22., 2♂ 6♀, CSM; 1980.05.22., 4♀, HAV; 1980.05.22., 1♂ 10♀, TS – Büdöskútpuszta: 1968.04.26., 1♂, PJ – Cuha-szurdok: 1993.05.22., 1♀, TS – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1960.05.17., 2♂ 1♀, MF; 1971.05.23., 2♀, TS – Cuha-völgy (Csesznek): 1960.05.17., 1♂ 1♀, PJ – Csere-hegy:

115. ábra: A *Cheilosia vicina* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

1976.05.11., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 2♂ 2♀, TS – Esztergályvölgy: 1977.07.24., 3♂ 3♀, KÁ; 1977.04.27., 25♂ 20♀, TS; 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1977.06.02., 14♀, TS; 1977.06.11., 1♀, TS; 1980.05.13., 4♂ 4♀, CSM; 1980.05.13., 3♂ 2♀, HAV; 1980.05.13., 42♂ 66♀, TS; 1983.05.13., 17♂ 39♀, TS; 1983.05.13., 6♂ 8♀, TS, +MAL; 1986.05.29., 3♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 1986.05.26., 1♀, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 4♂ 1♀, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Gerencevölgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♂, MF; 1970.05.14., 1♀, TS; 1974.04.29., 1♀, TS; 1976.05.11., 1♀, TS; 1983.05.12., 3♂ 21♀, TS; 1983.05.12., 2♂ 15♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1976.05.15., 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 3♂ 1♀, MF – Gyökeres-árok: 1967.05.04., 1♀, PJ – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 4♂ 1♀, TS – Hárskút: 1983.05.13., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 3♂ 9♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.04., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.07., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.17., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.02., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.20., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.09., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.18., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.19., 2♀, TS, +MAL; 1982.05.20., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.24., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.26., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.30., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.17., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.19., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.25., 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1964.05.01., 6♂ 3♀, TS – Kardosrét: 1983.05.06., 1♂, TS – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 3♂, 1♀, TS – Keszthely: 1955.05.13., 1♀, JT – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, PA; 1983.05.01., 14♂ 6♀, TS – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 4♂ 2♀, TS; 1999.06.06., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 1♂ 7♀, TS; 1989.05.18., 14♀, TS – Királyszállás: 1980.04.17., 4♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 2♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 3♂ 1♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1965.05.25., 1♀, PJ – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♀, TS – Köleskepe-árok: 1980.06.07., 1♀, TS – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 1♂, KÁ; 1974.04.23., 2♂, TS; 1974.05.08., 1♂ 13♀, TS; 1976.05.10., 1♀, TS; 1977.04.30., 1♂ 2♀, TI; 1977.04.30., 4♂ 6♀, TS; 1979.05.19., 1♂ 3♀, HAV; 1979.06.19., 1♀, TS; 1980.05.10., 1♀, TS; 1980.05.20., 2♂ 1♀, TS; 1987.05.27., 2♂ 1♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 9♂ 1♀, TS – Móroc-tető: 1991.06.08., 2♀, TS – Noszlop: 1969.05.16., 1♀, MF – Ördög-árok: 1973.05.11., 1♀, TS – Öreg-Szarvad-árok:

1988.05.01., 4♂ 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 2♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 1♂, KÁ – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 3♀, TS – Szarvaskút: 1979.06.12., 1♂ 3♀, CSM; 1983.05.12., 2♂, TS, +MAL; 1990.04.24., 2♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.05.08., 1♂ 1♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 11♂ 12♀, TS; 1980.05.13., 2♂ 3♀, HAV; 1982.05.02., 1♂, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂ 1♀, TS – Vörs-János-séd: 1983.05.12., 1♀, PA; 1983.05.12., 1♀, TS – Zánka: 1990.04.21., 1♂, TS – Zirc: 1970.05.12., 1♂, TS; 1972.05.09., 2♀, TS; 1978.05.15., 1♀, PA.

Cheilosia vulpina (Meigen, 1822)

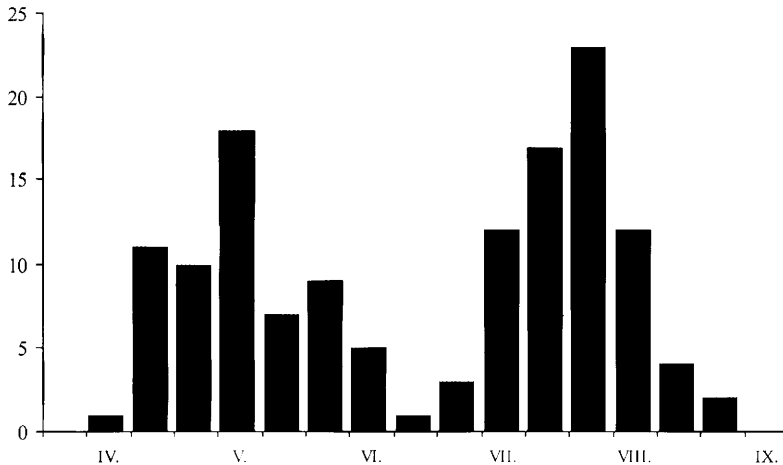
[Syn. *Cheilosia conops* Becker, 1894]

Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), főleg hegyvidékeken gyűjthető, érdekes, hogy eddig ismert lelőhelyeinek több mint a fele a Bakonyvidéken található.

Erdős vidékeken, ligeterdőkben, erdei tisztásokon, erdőszéli cserjésekben él.

Lárvája a *Cirsium arvense* és a *Cirsium palustre* szárában fejlődik.

Imágója április közepétől szeptember elejéig repül. Rajzásának maximuma május közepére és augusztus elejére esik. Valószínűleg két, részben egybeolvadó nemzedéke van (116. ábra).

116. ábra: A *Cheilosia vulpina* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Bellis perennis*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Petasites hybridus*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus ficaria*, *Rorippa austriaca*, *Spiraea schinabecki*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♂, HAV – Bakonykúti: 1989.06.09., 2♂ 1♀, TS – Bakonyháza: 1973.08.14., 1♂, GYÖ – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Borzavár: 1972.07.26., 1♀, TI – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS; 1973.07.26., 3♂, BK – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♂, PJ; 1964.08.14., 1♂, TS; 1970.05.24., 1♂,

TS – Csekúti-legelő: 1964.07.16., 2♀, TS – Eplény: 1982.08.04., 1♀, BF – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂ 3♀, TS; 1977.06.02., 2♀, TS; 1977.06.11., 1♀, TS; 1977.07.28., 1♀, KA; 1977.07.28., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.08., 1♀, TS; 1992.05.12., 1♀, TS – Felső-Nyirádi-erdő: 1965.06.23., 1♂, PJ – Felsőpere: 1999.08.11., 1♂, TS, +MAL – Fenyőfő: 1991.08.13., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.08.27., 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 1♂, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♂, MF; 1974.04.29., 1♀, TS; 1982.08.03., 1♀, TS; 1983.05.12., 2♂, TS; 1983.06.12., 2♀, TS – Gézaháza: 1983.05.11., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1974.08.08., 1♂ 2♀, KÁ – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂, TS, +MAL – Hétházpuszta: 1975.07.22., 2♂, TS – Hosszú-hegy: 1984.04.24., 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♀, TS – Huszárokélpuszta (Ugod): 1958.05.19., 1♂, ML – Jáger-rét: 1981.05.05., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.05.25., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.20., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.21., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.02., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.07., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.07.08., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Jókai-bánya: 1957.07.26., 1♀, TS; 1957.08.26., 1♂, TS; 1966.08.02., 1♀, TS – Kardosrét: 1972.04.28., 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 2♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 2♂, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1990.07.19., 1♂, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♂, TS – Kökényes: 1999.09.05., 1♂, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂ 2♀, TS – Külső-tó: 1972.07.19., 1♂, TS; 1986.08.06., 1♂ 2♀, TS – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 2♂, KÁ; 1977.06.01., 2♀, TS; 1977.06.02., 1♀, TS; 1980.05.20., 1♀, TS; 1980.08.17., 3♂ 4♀, TS; 1982.06.20., 1♀, TS; 1986.08.09., 2♀, TS – Meleg-víz: 1989.05.09., 1♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 1♀, TS – Nagy-tó: 1986.08.10., 1♀, TS – Nagyvázsony: 1985.08.30., 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 2♀, TS – Pálhálás: 1972.08.06., 1♂, TS – Pénteszgyőr: 1974.05.21., 1♀, KÁ; 1974.05.24., 1♀, KÁ; 1986.08.07., 2♀, TS, +MAL – Porva: 1977.09.02., 1♀, TI – Porva-Csesznek-vá.: 1972.07.18., 2♂ 1♀, TS; 1982.08.05., 1♂, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 4♂ 1♀, TS – Rezi: 1983.08.01., 1♂, TS – Csobánc: 1999.07.15., 3♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♂, TS – Széki-erdő: 1990.07.18., 1♀, TS – Szépalma: 1999.05.11., 1♂, TS – Szigliget: 1973.07.25., 1♂, MF – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.07., 1♂, VT – Ugod: 1973.08.03., 1♂, TS – Vinye: 1960.05.17., 1♂, ZSIG – Vörös-János-séd: 1986.08.05., 1♂, TS.

Chrysogaster Meigen, 1803

Kiseb testű zengőlegyek. Lárvájuk vízi növényekben fejlődik. Imágóik többnyire vizes élőhelyeken fordulnak elő. Három hazai fajuk közül a *Chrysogaster virescens* Loew, 1854 még nem került elő a Bakonyvidéken.

***Chrysogaster cemiteriorum* (Linnaeus, 1758)**

(Syn. *Chrysogaster chalybeata* Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Közép-Ázsia, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), adatainak többsége hegy- és dombvidékekről származik.

Főleg vizes élőhelyeken, vízpartokon, nedves réteken, mocsarakban, lápokban található, de néha szárazabb biotópokban, erdős, cserjés helyeken, fásorokban is megtaláljuk.

Imágója április közepétől szeptember elejéig repül. Rajzásának maximuma május elejére és augusztus elejére esik. Valószínűleg több nemzedéke van.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Daucus carota*, *Filipendula ulmaria*, *Heracleum sphondylium*, *Petroselinum hortense*, *Peucedanum palustre*, *Pimpinella saxifraga*, *Rorippa austriaca*, *Sambucus ebulus*.

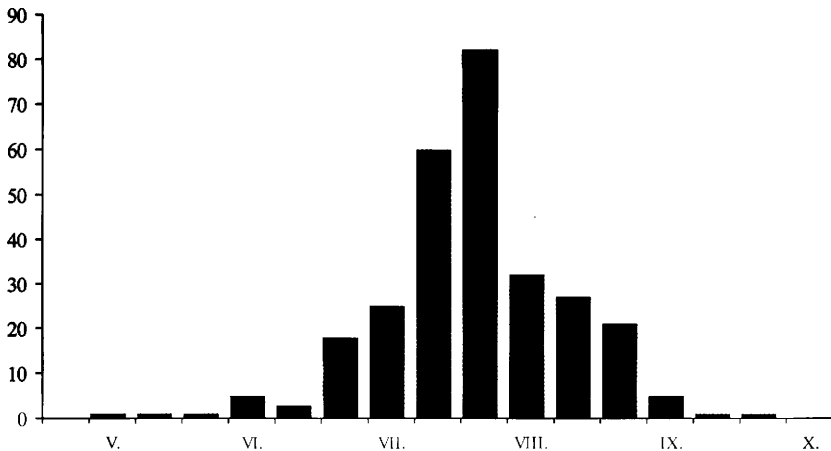
Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 1♂, TS – Bakonyháza: 1973.08.14., 1♀, GYŐ – Balatonhenyé: 1998.05.14., 1♂, TS – Bódé: 1964.07.16., 1♀, TS – Cigány-domb: 1975.07.29., 1♀, KÁ – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1975.08.28., 2♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, NÉ – Hajmápuszta: 1974.08.08., 1♂, KÁ; 1974.08.08., 1♀, TS – Három-hegy: 1975.07.26., 1♂, LM; 1978.08.01., 2♀, KÁ – Jäger-rét: 2000.04.19., 5♂ 11♀, TS; 2000.04.19., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1973.07.19., 1♂, BK – Koloska-völgy: 1983.04.16., 1♂, PA – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♂, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♂, TS; 1989.07.25., 1♀, TS – Pap-rét: 1985.07.24., 3♂, TS; 1985.08.10., 11♂ 3♀, TS; 1985.08.25., 1♂, TS; 1985.08.30., 6♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1972.07.16., 1♂, TS – Porva: 1975.08.01., 1♂, LM – Porva-Csesznek-vá.: 1976.07.12., 1♂, TS – Rezi: 1983.08.01., 1♂, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 8♂ 15♀, TS – Sásdi-rét: 1998.05.14., 1♂ 3♀, TS – Som-berek-séd: 1957.06.20., 1♂, PJ – Tapolcafő: 1976.07.11., 1♂, BJ – Tátika: 1966.08.14., 1♀, TS – Tihanyi-félsziget: 1975.07.30., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1985.08.06., 3♂ 2♀, TS; 1989.07.25., 1♀, TS; 1989.09.02., 1♂ 1♀, TS.

Chrysogaster solstitialis (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Észak-Afrika. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), leelőhelyeit főleg domb- és hegyvidékekről ismerjük.

Elsősorban vizek közelében, vizes élőhelyeken, nedvesebb lomberdőkben található, de szárazabb biotópokban, erdei tisztásokon, erdei utakon, erdőszéleken, réteken is előfordul. Lárva valószínűleg táplálékban gazdag iszapban él.

Imágója hűvösebb, párás, esős időben is meglehetősen aktív. Május közepétől október elejéig repül, rajzásának csúcsa augusztus első felére esik (117. ábra).

117. ábra: A *Chrysogaster solstitialis* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Conium maculatum*, *Crataegus nonogyna*, *Daucus carota*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Peucedanum palustre*, *Rorippa amphibia*, *Rorippa austriaca*, *Sambucus nigra*, *Spiraea schinabecki*, *Trollius europaeus*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy: 1957.06.19., 1♂, PJ – Bakonybél: 1970.07.21., 1♀, TS; 1974.08.30., 1♂ 1♀, KÁ; 1985.08.11., 2♂ 4♀, BÁK – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♂, TS – Bódé: 1964.07.16., 1♀, TS – Cigány-domb: 1982.06.06., 1♀, TS – Csárda-völgy: 1999.09.04., 3♀, TS – Cser-tető: 1997.08.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Csesznek: 1973.07.17., 1♂ 1♀, KÁ – Dudar: 1973.07.24., 1♀, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 2♂ 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 1♂ 1♀, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 2♀, TS; 1976.07.28., 2♂ 3♀, TS; 1976.08.25., 1♀, KÁ; 1978.08.10., 1♂, HAV; 1978.08.10., 1♂, KÁ – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, KK; 1972.07.27., 3♂ 8♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 2♂ 1♀, TS; 1972.07.30., 1♂, TS; 1973.08.27., 1♀, KÁ; 1973.08.27., 1♂, TS; 1975.08.28., 1♀, KÁ; 1975.08.28., 2♂, TS; 1978.07.23., 3♀, CSM; 1978.07.23., 5♂ 2♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 2♂, TS – Gásár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♀, ZSIG; 1960.05.19., 1♀, MF; 1982.08.03., 3♂ 2♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♂ 4♀, TS – Homokbödöge: 1980.07.30., 1♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1970.06.26., 1♂, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Huszárokélopuszta (Ugod): 1980.08.21., 4♀, TS – Jáger-rét: 1981.06.15., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.29., 1♂, TS, +MAL; 1983.07.12., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1957.07.25., 1♀, TS; 1957.07.26., 1♂ 1♀, TS; 1957.07.29., 1♀, TS; 1988.08.08., 3♂ 2♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kisapáti: 1997.08.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 2♂, TS; 1974.06.19., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 4♂ 1♀, TS – Kőkenyes: 1999.09.05., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂ 1♀, TS – Kőrísgyőr-patak: 1990.07.17., 1♂ 3♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1980.08.17., 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.03., 1♂ 2♀, TS; 1985.07.26., 1♂, TS – Miklád: 1999.07.05., 2♂ 1♀, TS – Nagy-tó: 1986.06.11., 1♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.29., 1♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♂, KÁ – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 11♂ 8♀, TS – Öreg-séd: 1979.09.14., 1♀, HAV; 1988.08.07., 1♂ 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 3♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1986.10.02., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 1♀, SA; 1977.09.02., 4♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1971.08.26., 1♀, TS; 1972.07.08., 1♂, TS; 1982.08.05., 1♂ 1♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♀, KÁ; 1974.09.05., 1♀, TS; 1999.08.10., 2♂, TS, +MAL – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 4♂ 1♀, TS – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 4♂ 3♀, TS – Szarvaskút: 1982.06.29., 2♂, TS; 1984.07.10., 2♂, KÁ – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 2♂ 1♀, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂, KÁ; 1975.08.14., 1♀, TS – Szerdahelyi-öböl: 1997.08.13., 1♂ 2♀, TS – Széki-erdő: 1990.07.18., 2♂, TS – Széles-árok: 1981.07.16., 1♂ 3♀, TS – Szépalmapuszta: 1972.08.31., 2♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 1♀, TS; 1997.08.19., 2♀, TS – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂, 2♀, TS, +MAL – Ugod: 1973.08.01., 1♂, BJ; 1973.08.03., 1♂, TS – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Vár-bükk: 1982.08.17., 1♀, HAV – Veimpuszta: 1975.07.13., 1♀, HM – Vinye: 1973.07.21., 1♂ 2♀, HM – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♀, TS; 1985.09.16., 3♀, TS; 1986.08.05., 3♂ 1♀, TS; 1986.08.31., 1♂, TS; 1988.08.07., 15♂ 12♀, TS; 1989.07.25., 1♀, TS; 1989.09.02., 2♂, TS; 1990.07.31., 1♀, TS; 1999.08.14., 2♂ 3♀, TS, +MAL.

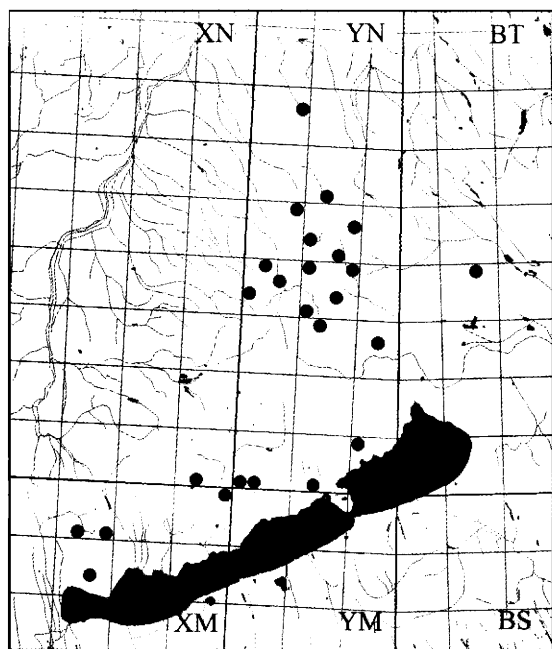
Criorhina Meigen, 1822

[Syn. *Penthesilea* Meigen, 1800]

Közepes és közepesnél nagyobb zengőlegyek. Lárvájukat elhalt fában és fák korhadékában találták. Valószínűleg szaprofágok, illetőleg sziloszaprofágok. Mindhárom hazai fajukat megtaláltuk a Bakonyvidéken is.

Criorhina asilica (Fallén, 1816)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Japán. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), ismert lelőhelyeinek többsége a Dunántúlon található, csupán néhány adata származik az Északi-középhegységből, valamint az Alföldről. A Bakonyvidék minden kistáján előfordul, de adatainak mintegy fele az Északi-Bakonyból származik. A Keleti-Bakonyban egyetlen lelőhelye a Burok-völgy (118. ábra).

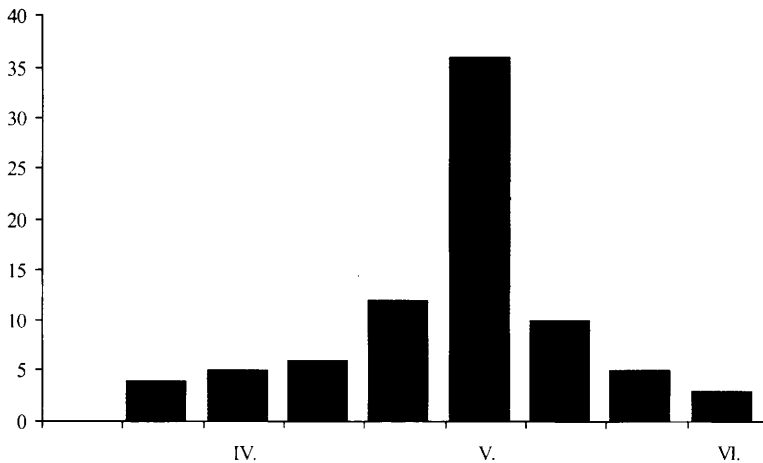
118. ábra: A *Criorhina asilica* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Erdei faj, főleg gazdag vegetációjú lomboserdőkben, tisztásokon, erdei utakon, erdőszéleken él, rendszerint naps leveleken, virágokon található.

Lárvája elhalt, korhadó fában fejlődik.

Egy nemzedékes tavaszi faj, imágója április elejétől június közepéig repül. Rajzásának maximuma május közepére esik (119. ábra).

Viráglátogatása: *Allium ursinum*, *Berberis vulgaris*, *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Frangula alnus*, *Ligustrum vulgare*, *Rubus ideaeus*.

119. ábra: A *Criorhina asilica* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Bakonybél: 1972.06.04., 1♀, TS – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♀, ML; 1979.05.08., 1♀, ML – Balatonhenye: 1998.05.14., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.17., 3♂ 2♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 3♂ 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 3♂ 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 2♂ 2♀, TS; 1997.05.18., 3♂ 2♀, TS – Fenyőfő: 1991.05.26., 1♀, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Gyulafirátót: 1980.06.11., 1♀, TS – Hárskút: 1997.05.28., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂, TS – Jáger-rét: 1981.06.14., 1♂, 1♀, TS, +MAL; 1981.06.17., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.28., 2♂, TS, +MAL; 1983.06.04., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 3♂ 1♀, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 1♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♀, TS, +MAL – Magyal-tető: 1977.04.26., 1♂ 2♀, TS – Monostorapáti: 1986.05.26., 1♀, TS – Ördög-árok: 1971.05.09., 1♀, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♂ 4♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 1♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1998.05.15., 1♂, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Tódi-mező: 2000.04.18., 1♂ 3♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 9♂ 3♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1991.05.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL.

Criorhina pachymera (Egger, 1858)

Elterjedése: Európa, Közép-Ázsia. Egész elterjedési területén ritka és lokális. Magyarországon szórányos előfordulású (I.), eddig csak a Bakonyvidéken (Északi-Bakony, Keleti-Bakony) és a Mátrában gyűjtötték.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, napsütötte leveleken található.

Egy nemzedékes tavaszi faj, imágóját május végétől június elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*.

Lelőhelyei: Burok-völgy (Isztimér): 1972.06.02., 1♂, TS – Királyszállás: 1972.06.06., 1♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♂, PJ.

Criorhina ranunculi (Panzer, 1804)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Japán. Elterjedésének egész területén ritka, délen valamivel gyakoribb. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a legritkább zengőlegyek közé tartozik, a Bakonyon kívül csak a Zselicben (Bószénfa: Ropolyuszta) gyűjtötték. Faunára új fajként a Bakonyból közölték (Tóth 1990), jelenleg az Északi- és a Keleti-Bakonyból ismerjük.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdei tisztásokon, erdőszéli cserjésekben, virágzó fákön és cserjéken bukkanhatunk rá.

Univoltin, tavaszi-nyáreleji faj, imágóját február végétől június elejéig gyűjtöttük.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Prunus avium*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♂, TS – Epres-oldal: 1998.02.21., 1♀, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♀, TS – Királyszállás: 1972.06.06., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.05.19., 1♂, TS.

Eristalinus Rondani, 1845

[Syn. *Eristalis* Latreille, 1804]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk sok szerves törmelékot tartalmazó iszapos vizekben fejlődik. A genusz egyetlen hazai faja a Bakonyvidéken is gyakori.

Eristalinus aeneus (Scopoli, 1763) – Bronzos herelégy

[alnem: *Lathyrophthalmus* Mik, 1897]

Elterjedése: Széles elterjedésű: Palearktikus-, Nearktikus-, Afrotrópusi-, Orientális- és Ausztráliai Régió. Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Közel-Kelet, Afganisztán, Észak- és Kelet-Afrika. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), a síkságokon is mindenfelé megtalálható.

Túlnyomórészt nyílt területeken, legtöbbször vizek közelében található, de gyakran a víztől távolabb is előfordul. Melegkedvelő, délies elterjedésű faj, száraz biotópokban is gyakori.

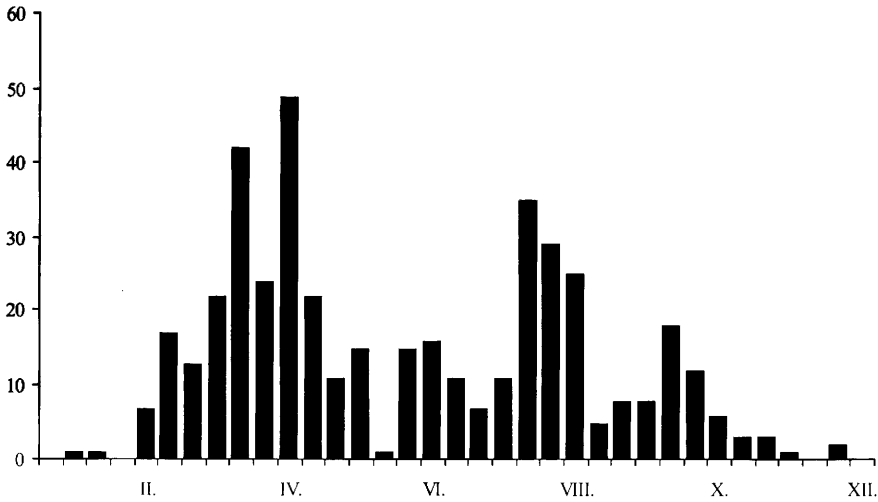
Szaprofág életmódú lárváját rothadó gyékényt tartalmazó vízben találtuk.

Tél végén és kora tavasszal, először napos házfalakon, kerítéseken, talajon sütkérező, később a korán nyíló virágokon (pl. *Tussilago farfara*, *Salix*) táplálkozó áttelelt példányokat figyelhetjük meg.

Imágója január közepétől december elejéig repül. Évente több nemzedéke van. Rajzásának csúcsa a Bakonyban április végére és július végére-augusztus elejére esik (120. ábra).

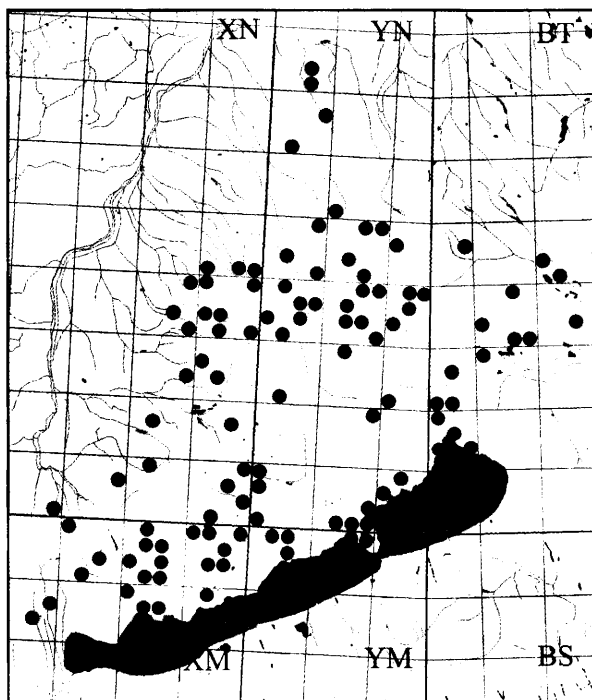
Virágválasztása: Széleskörű, eddig 142 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 2, 5, 6, 7, 8, 12, 15, 19, 21, 28, 29, 30, 31, 34, 37, 42, 43, 48, 49, 54, 55, 59, 63, 65, 70, 75, 80, 82, 85, 90, 91, 92, 96, 98, 101, 103, 104, 106, 107, 109, 113, 114, 115, 116, 118, 128, 129, 130, 132, 139, 143, 149, 152, 155, 157, 159, 162, 163, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 181, 182, 185, 186, 188, 192, 195, 205, 207, 215, 216, 219, 220, 221, 222, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 240, 241, 243, 246, 247, 248, 254, 259, 260, 265, 268, 269, 270, 272, 275, 277, 278, 279, 294, 301, 303, 305, 306, 308, 315, 318, 321, 334, 336, 339, 346, 348, 349, 352, 353, 363, 365, 371, 373, 379, 382, 383, 384, 391, 399, 401, 404, 413, 416, 424, 434, 441, 443, 445, 446.

A Bakonyvidékről első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

120. ábra: Az *Eristalinus aeneus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei (121. ábra): Adásztevel: 1979.07.25., 1♀, HAV – Akli: 1983.04.09., 5♂ 1♀, TS; 1985.09.29., 1♂ 2♀, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 1♂ 1♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 2♀, TS, +MAL – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 1♀, TS, +MAL – Aszófői-séd: 1989.03.07., 1♀, TS – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 2♀, TS, +MAL – Baglyas-hegy: 1968.06.25., 1♀, PJ – Bakonybél: 1984.09.05., 1♂, TS; 1989.03.28., 1♂, TS – Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♂, HAV; 1983.05.10., 1♀, TS – Bakonyoszlop: 1983.08.02., 1♀, TS – Bakonypölöske: 1998.02.22., 2♀, TS – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♀, TS; 1989.09.21., 1♀, TS – Bakonyszentlászló: 1992.06.10., 2♂ 3♀, TS – Balatonfüred: 1975.08.20., 1♂, TS; 1984.09.29., 1♀, TS – Balatonfűzfő: 1962.04.13., 1♂ 1♀, PJ – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♀, TS – Balázs-tető: 1997.04.27., 2♀, TS, +MAL – Bántai-rét: 1998.04.29., 1♀, TS – Billege: 1991.03.15., 1♂, NL – Borostyán-kút: 1990.04.24., 1♀, TS – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 3♂ 1♀, CSM – Budatava: 1974.08.06., 2♂, KÁ; 1974.08.06., 3♂ 1♀, TS; 1980.09.18., 2♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1980.04.17., 1♂, TS – Büdöskútpuszta: 1968.04.26., 1♂, PJ – Cigány-domb: 1976.04.21., 8♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1973.08.07., 1♂ 1♀, TS – Cseri-erdő: 1975.07.22., 3♂ 1♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.30., 2♀, TS – Csetényi-erdő: 1998.02.20., 2♀, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1998.02.20., 3♀, TS – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 2000.04.02., 3♀, TS – Csopak: 1984.07.29., 1♀, SGY – Csorszai-rét: 1990.03.24., 2♂ 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1984.09.29., 2♀, TS – Diósi-rétek: 1984.10.01., 1♂ 2♀, TS – Disznó-domb: 1997.05.14., 1♀, TS, +MAL – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 2♀, TS, +MAL – Doma-hegy: 1962.07.17., 1♂ 1♀, PJ – Döbrönte: 1982.10.24., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1984.08.19., 2♂, TS – Fehérvárcsurgó: 1979.06.16., 1♀, CSM; 1979.06.16., 3♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.03., 1♂ 1♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1998.02.20., 2♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 1♂, HAV – Felsőpere: 1990.03.21., 2♂ 1♀, TS – Fenyőfő: 1980.04.17., 2♂, TS; 1991.08.13., 2♂ 2♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂, TS –

121. ábra: Az *Eristalinus aeneus* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Fenyős-domb: 1991.06.20., 2♀, A – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 1♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1990.04.15., 1♂, TS – Ganna: 1982.10.06., 2♀, TS; 1998.02.22., 2♀, TS – Gellapatak: 1990.03.13., 2♂ 1♀, TS – Gulya-domb: 1962.04.21., 1♂, PJ – Hamuházi-dűlő: 1995.05.07., 1♀, VT – Hatosmalom: 1990.06.26., 1♂ 2♀, VT – Hárskút: 1963.04.16., 2♂, PJ; 1963.04.17., 1♂, PJ – Hévíz: 1957.07.18., 3♀, TGY; 1957.07.19., 3♀, TGY; 1977.09.15., 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 1♂ 1♀, TS – Inota: 1983.08.18., 1♂ 1♀, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Jäger-rét: 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Jókaibánya: 1988.08.08., 2♀, TS – Kapolcs: 1984.08.16., 1♂, TS – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 1♀, TS – Király-kúti-erdő: 1998.02.21., 2♀, TS – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS – Királyszentistván: 1975.08.10., 1♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 3♀, TS, +MAL – Kiszépalmapusztá: 1984.09.08., 1♀, PA – Kornyi-tó (Köveskál): 1997.08.07., 1♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1977.03.24., 1♂, KÁ; 1977.03.24., 5♂ 3♀, TS – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 1♀, TS – Köves-földek: 1984.10.01., 1♂ 1♀, TS – Kupi-erdő: 1998.02.22., 4♀, TS – Külső-tó: 1974.08.04., 2♀, TS; 1976.08.15., 1♀, TS; 1983.07.04., 1♀, TS; 1984.10.02., 1♀, TS; 1989.03.07., 2♀, TS; 1990.06.21., 2♀, NL – Malom-völgy (Eplény): 1982.07.04., 1♂, TS – Máncs-hegy (Ganna): 1978.07.05., 3♀, CSM – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 1♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 2♀, TS; 1992.06.13., 1♂, TS; 1992.06.16., 1♂, TS; 1993.05.24., 1♂, TS; 1995.06.18., 1♀, TS; 1996.06.14., 2♂, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyesd): 1997.05.04., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1997.06.16., 2♀, TS, +MAL – Nagy-rét: 1999.05.12., 3♀, TS – Nemesvita: 1984.07.30.,

3♂ 1♀, TS – Nyírespuszta: 2000.03.27., 1♀, TS – Óvár: 1958.06.06., 3♂ 2♀, SZJ – Öcs: 1984.09.30., 1♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♂, TS – Öreg-séd: 1979.09.13., 1♂, TS; 1980.09.09., 1♂, TS – Pálinkaház: 1984.10.13., 1♀, TS; 1990.03.19., 2♂ 3♀, TS; 1990.04.14., 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 3♂ 1♀, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 1♀, KÁ; 1983.06.01., 1♂, TS – Pannonhalmi-arborétum: 1984.04.16., 16♂ 12♀, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Part-fő: 1986.06.04., 1♂, SZU – Porva: 1975.08.01., 1♂ 1♀, KÁ – Pula: 1984.09.30., 2♀, TS – Raposka: 1978.06.20., 1♀, VT – Rák-sík: 1991.04.16., 1♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♂ 1♀, HM – Sokorópátka: 1988.09.30., 1♂, TS – Somhegy: 1978.08.16., 2♀, TS – Sümegecsehi: 1986.08.05., 1♀, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♀, KÁ; 1991.04.04., 1♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1983.03.21., 1♂ 1♀, TS; 1983.03.24., 3♂, TS – 1990.02.26., 2♂ 1♀, TS – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.07.04., 1♀, TS – Szent-Péter-hegy: 1990.04.14., 1♂, VT – Széki-erdő: 1991.04.16., 2♀, TS; 1998.02.22., 1♂ 3♀, TS – Széki-tó: 1991.04.16., 2♂ 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♂ 1♀, TS – Tagyon: 1990.03.24., 1♀, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 1♀, TS – Tálodi-erdő (Pula): 1984.07.30., 2♂, TS; 1989.08.13., 1♀, VT – Tapolca: 1986.07.30., 1♂, VT; 1989.10.21., 1♀, VT; 1990.03.11., 5♂ 2♀, NL; 1990.03.13., 1♂, NL; 1994.09.15., 1♀, VT; 1996.04.17., 1♀, VT; 1996.04.22., 1♂, VT – Tapolcafő: 1989.10.18., 1♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1991.06.22., 1♂, VT – Tapolca-patak (Raposka): 1990.08.25., 1♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.03.11., 1♂, NL; 1991.03.23., 2♂ 1♀, NL; 1991.04.01., 1♀, NL – Tátika: 1966.08.13., 1♀, TS – Tisztavíz-forrás: 1991.04.04., 2♂ 1♀, TS – Tündérmajor: 1990.03.19., 1♂ 3♀, TS – Ústi-hegy: 1962.08.23., 1♀, PJ – Vár völgy: 1984.08.16., 2♂ 1♀, TS – Vár-völgy (Várpalota): 1983.04.05., 1♀, TS – Veszprém: 1969.09.16., 1♀, PJ; 1970.10.18., 1♂, TS; 1989.10.03., 1♀, TS – Vigántpetend: 1984.07.30., 3♂ 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.15., 1♂, TS; 1990.07.31., 1♀, TS – Zirc: 1972.10.10., 1♀, TS; 1974.09.21., 1♂, TS; 1975.08.06., 1♀, TS; 1975.08.08., 1♂ 1♀, TS; 1976.04.05., 1♂, TS; 1976.10.12., 1♀, TS; 1976.10.20., 1♂, TS; 1977.09.21., 1♂, KÁ; 1979.10.19., 1♀, CSM; 1980.04.18., 1♀, CSM; 1982.10.07., 1♂ 1♀, HAV; 1982.11.10., 1♂, TS; 1982.11.11., 1♀, TS; 1982.12.03., 2♀, HAV; 1983.01.28., 1♂, HAV; 1983.03.10., 8♂, TS; 1983.09.08., 2♂, HAV; 1983.10.27., 1♀, HAV; 1984.08.04., 2♂ 1♀, TS; 1984.08.28., 1♀, TS; 1984.09.05., 1♂, TS; 1984.10.03., 2♂, TS; 1985.03.30., 5♂, TS; 1985.03.31., 2♂, TS; 1988.01.17., 1♀, TS; 1989.09.17., 1♀, TS; 1989.09.21., 1♀, TS; 1990.04.02., 5♂ 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.14., 1♀, TS; 1990.08.07., 2♀, TS, +MAL; 1992.03.05., 8♂, TS; 1999.03.10., 7♀, TS – Zsidó-hegy: 1983.04.23., 1♂ 2♀, TS.

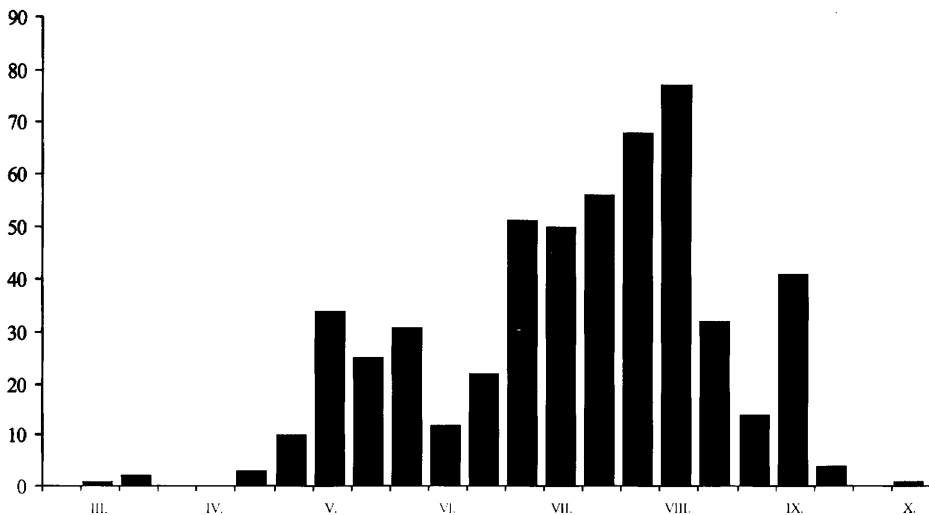
***Eristalinus sepulchralis* (Linnaeus, 1758)**

[Syn. *Eristalis sepulchralis* (Linnaeus, 1758)]

Elterjedése: Palearktikus és Orientális Régió. Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Szíria, Mongólia, Kína, Japán, Észak-, Közép- és Nyugat-Afrika. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), lelőhelyei nagyjából egyenletesen oszlanak el a síkságokon és a domb-, illetőleg hegyvidékeken.

Eurytop, de előnyben részesíti a vizes élőhelyeket, elsősorban nyílt területeken, tavak mellett, mocsaras réteken, legelőkön található, de nem hiányzik idős lombhullató erdőkből sem.

Imágója március közepétől október közepéig repül, valószínűleg több (egybeolvadó) nemzedéke van. Rajzásának maximuma augusztus első felére esik (122. ábra).

122. ábra: Az Eristalinus sepulchralis imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 104 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 3, 5, 7, 8, 14, 15, 19, 29, 30, 31, 32, 34, 37, 41, 42, 43, 52, 54, 55, 64, 65, 75, 85, 92, 93, 94, 96, 101, 106, 109, 114, 116, 131, 132, 151, 153, 157, 159, 163, 165, 166, 171, 172, 181, 187, 191, 192, 193, 197, 198, 215, 222, 234, 236, 239, 240, 241, 246, 248, 258, 260, 265, 270, 272, 274, 275, 281, 286, 303, 304, 306, 308, 315, 316, 318, 323, 327, 334, 336, 337, 343, 344, 346, 352, 363, 364, 373, 379, 384, 385, 388, 390, 391, 401, 402, 403, 404, 416, 424, 428, 431, 434, 436, 446.

Első említése a Bakonyvidéken Kővágóörsről származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 2♂, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 1♀, TS, +MAL – Badacsontomaj: 1992.06.26., 2♂ 5♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂, TS – Bakonszentkirály: 1974.09.09., 1♀, TS – Bakonszentlászló: 1992.06.10., 2♂ 5♀, TS – Balatonfüred: 1974.05.14., 1♂, TS; 1989.09.26., 2♀, TS – Balinka: 1962.08.07., 1♂, PJ – Belső-tó: 1980.07.09., 2♂, CSM; 1980.07.09., 2♂, HAV; 1980.07.09., 9♂ 1♀, TS; 1980.07.15., 5♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.08.22., 3♂, TS; 1974.05.14., 1♂, KI, +MAL; 1974.07.14., 1♂, TS – Bodorfa: 1980.06.07., 1♀, TS, +MAL – Borzavár: 1973.07.19., 1♂ 1♀, BK – Bódé: 1964.07.16., 1♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 1♂, TS; 1980.09.18., 2♂, TS – Csersegtomaj: 1983.06.26., 2♂ 4♀, TS; 1984.08.04., 1♀, TE, +MAL – Cser-tető: 1997.08.02., 2♀, TS, +MAL – Csesznek: 1973.07.17., 1♀, TS, +MAL – Csobánc: 1998.04.26., 2♂, TS, +MAL; 1999.07.15., 1♂, TS – Csopak: 1984.07.08., 1♀, SGY – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1980.05.22., 1♀, CSM; 1980.05.22., 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1984.07.07., 2♀, TS – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Elő-erdő: 1973.08.13., 1♂, BJ – Fehérvárurgó: 1979.06.16., 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.03., 1♂ 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1979.06.30., 2♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.08.27., 1♀, KÁ – Füzeti-tó: 1970.07.03., 2♂, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 4♂ 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.06.12., 3♀, TS; 1983.07.10., 1♂ 1♀, TS – Gyepükaján: 1988.08.20., 21♂ 9♀, TS –

Gyulafirátóti-halastó: 1971.06.28., 1♂, TS; 1972.07.08., 1♀, TS – Hajmáspuszta: 1972.07.07., 1♀, TS; 1974.08.08., 1♀, TS; 1978.07.26., 2♂, A – Hévíz: 1957.07.15., 1♂, ZSIG; 1957.07.18., 2♂ 4♀, TGY; 1957.07.19., 5♂ 12♀, TGY; 1958.08.31., 16♂ 1♀, MF; 1977.09.15., 1♂ 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 2♀, MF; 1997.08.19., 2♂, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 2♀, TS – Inota: 1971.10.12., 1♀, TS; 1979.09.18., 2♂, TS; 1983.08.18., 1♀, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Jókaiánya: 1988.08.08., 2♂ 1♀, TS – Kapolcs: 1984.08.16., 3♂ 1♀, TS – Kardosrét: 1973.08.07., 2♀, TS – Kemencés-part: 1976.07.29., 1♂, TS – Kerekedi-öböl: 1975.09.22., 2♂, TS – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 2♀, TS – Keszthely: 1958.08.08., 1♀, JT; 1985.07.04., 1♀, SGY – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 2♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.05.17., 1♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kóvágóórs): 1974.07.18., 1♂, KÁ; 1974.07.18., 1♂, TS; 1977.07.04., 1♂, TS; 1977.07.25., 3♂, TS; 1977.09.15., 2♂ 1♀, TS; 1978.08.17., 2♂, TS; 1979.07.16., 1♂, TS – Kökényes: 1999.09.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1958.05.14., 1♀, ES; 1972.07.05., 1♂ 2♀, TS; 1972.07.19., 2♂ 2♀, TS; 1976.07.26., 2♂, TS; 1976.08.15., 5♂, TS; 1977.07.25., 5♂ 7♀, TS; 1978.09.14., 3♂ 1♀, CSM; 1979.08.30., 1♂, TS; 1980.07.09., 1♂, CSM; 1980.07.16., 2♂, CSM; 1983.05.21., 1♂ 5♀, TS; 1983.06.03., 6♂ 1♀, TS; 1983.07.04., 4♂ 3♀, TS; 1983.07.10., 1♂ 2♀, TS; 1983.08.01., 1♂ 1♀, TS; 1984.09.18., 1♂, HAV; 1985.06.05., 1♂, TS; 1985.06.10., 1♂ 1♀, TS; 1985.07.25., 3♂, TS; 1985.08.30., 3♂, TS; 1986.08.06., 4♂ 3♀, TS; 1989.05.17., 5♂ 2♀, TS; 1989.08.27., 1♂, TS; 1989.09.18., 2♂, TS; 1990.06.21., 1♂, 1♀, NL; 1990.06.24., 2♂, TS; 1990.07.19., 2♂, TS; 1996.05.08., 5♂ 2♀, TS – Litér: 1989.05.19., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.06.19., 1♀, CSM – Meleg-víz: 1986.07.15., 1♀, HAV – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 2♂ 3♀, TS; 1989.09.17., 2♂ 3♀, TS; 1992.06.11., 1♂, TS; 1993.06.29., 1♀, TS; 1994.06.16., 2♀, TS; 1996.06.14., 2♂, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♂, TS – Monostori-tó: 1986.06.04., 1♂, TS – Nagy-tó: 1974.07.04., 1♂, TS; 1975.06.16., 1♂, TS; 1980.06.08., 2♂ 2♀, TS; 1985.05.27., 1♂, TS; 1985.07.25., 1♀, TS; 1985.08.10., 2♂, TS; 1986.05.18., 1♂, TS; 1986.07.09., 1♀, TS; 1987.05.19., 2♂, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 4♂ 7♀, TS; 1985.05.05., 1♂ 1♀, TS; 1985.05.21., 1♂ 3♀, TS; 1985.06.24., 1♂, TS; 1985.08.10., 2♂, TS; 1985.08.30., 3♀, TS – Nyírjesi-legelő: 1984.05.12., 2♂, VESZ – Öreg-hegy (Nagytevel): 1978.07.25., 1♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♂, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 2♀, HM; 1975.07.15., 1♀, TI; 1983.06.01., 3♂ 2♀, TS, +MAL; 1983.06.01., 2♀, TS – Porva-Csesznek-vá: 1971.08.10., 1♂, TS – Ravazd: 1991.07.30., 1♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Révfülpö: 1985.08.11., 1♀, SGY – Sajkod: 1979.09.20., 3♂ 11♀, TS – Sásdi-rét: 1998.05.14., 1♂ 7♀, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 5♂ 2♀, TS – Sokorópátka: 1985.08.06., 1♂ 2♀, TS – Sümegcsehi: 1985.08.05., 3♂ 5♀, TS – Szarvaskút: 1984.08.22., 1♂, TS – Szár-hegy: 1875.08.14., 1♀, TS – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Raposka): 1977.06.09., 1♀, VT – Szigliget: 1973.07.30., 1♀, MF; 1976.07.22., 1♀, TS – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 2♀, TS; 1973.09.16., 1♀, TS; 1997.07.23., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂, TS – Tapolca: 1990.03.11., 1♀, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.06.12., 1♂, NL – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 2♂ 4♀, TS – Tihany: 1975.07.30., 1♂, LM; 1984.08.12., 1♀, PA; 1987.05.19., 1♂, TS – Tihanyi-félsziget: 1975.07.30., 5♂, TS – Tobruk: 1997.08.05., 6♂ 11♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 7♂ 3♀, TS, +MAL – Tündérmajor: 1985.08.31., 2♀, TS – Vár-hegy (Sümege): 1999.09.12., 3♂ 2♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 3♂ 1♀, TS; 1999.07.02., 3♂ 1♀, TS – Vigántpetend: 1986.05.26., 1♀, TS – Zirc: 1975.08.08., 1♀, SA; 1983.05.16., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.07., 1♂, 3♀, TS, +MAL.

Eristalis Latreille, 1804

[alnem: *Eoseristalis* Kanervo, 1938]

Közepes és közepesnél valamivel nagyobb, gyakran méhekre emlékeztető zengőlegyek. „Pocikféreg” néven ismert lárvájuk rendszerint többé-kevésbé szennyezett, sok szerves törmeléket és iszapot tartalmazó vízben fejlődik. Mind a 12 hazai fajukat megtaláltuk a Bakonyvidéken.

Eristalis abusiva Collin, 1931

[Syn. *Eristalis bulgarica* Szilády, 1934]

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), elsősorban a sík vidékekre, különösen az Alföldre jellemző zengőlegyek, hegyvidéki adata nagyon kevés. A Bakonyvidéken az Északi-Bakonyban, a Keszthelyi-hegységben és a Balaton-felvidéken gyűjtötték kevés példányát. Szilády Zoltán *Eristalis bulgarica* Szilády, 1934 néven közölte Tihanyból (SZILÁDY 1941), de a faj később szinonimnak bizonyult.

Eurytop, de túlnyomórészt nyílt területeken fordul elő. Az utóbbi évtizedekben jelentősen megritkult.

Imágója április végétől szeptember elejéig repül, valószínűleg több nemzedéke fejlődik.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Caltha palustris*, *Cirsium arvense*, *Clematis vitalba*, *Conium maculatum*, *Leontodon autumnalis*, *Rorippa austriaca*, *Sambucus ebulus*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Belső-tó: 1980.07.09., 2♂, TS; 1980.07.15., 1♂ 1♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 1♂, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Külső-tó: 1983.05.21., 1♂, TS; 1983.06.03., 1♂, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 1♀, TS, +MAL – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL.

Eristalis alpina (Panzer, 1798)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Ritka kontinentális faj, Közép-Európában főleg hegyvidékeken él, az Alpokban 2500 m-ig felhatol. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig csak a Bakonyvidéken (Északi- és Déli-Bakony), valamint a Nyugat-magyarországi-peremvidéken gyűjtötték.

Erdős területek lakója, nedvesebb erdei tisztásokon, nyiladékokon, erdőszéli cserjésekben található.

Imágója április végétől augusztus végéig repül.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Oenanthe aquatica*, *Plantago media*, *Prunus spinosa*.

Lelőhelyei: Farkasgyepű: 1964.07.17., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonymbél): 1983.05.12., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Gyulafirátót: 1980.06.11., 2♀, TS; 1981.07.17., 1♂, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1982.07.17., 1♂, TS – Három-hegy: 1978.08.01., 2♀, KÁ – Jókai-bánya: 1957.07.24., 2♀, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 2♂, TS, MAL – Malom-völgy (Eplény): 1982.06.20., 2♂, TS; 1982.07.04., 2♀, TS – Mogyoróskert: 1957.04.24., 2♀, PJ – Öreg-séd: 1989.07.25., 1♀, NL –

123. ábra: A Part-fő meredek fala Balatonkenesénél, a ritka *Merodon clavipes* egyik lelőhelye

Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1986.08.05., 1♂, TS; 1988.08.07., 1♀, TS; 1990.07.31., 1♂, TS; 1999.08.14., 1♂, TS.

Eristalis arbustorum (Linnaeus, 1758) – Fehércú herelégy

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Szíria, Irán, Japán, Afganisztán, Észak-Afrika. Orientális és Nearktikus Régió. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), a síkságokon is mindenfelé megtalálható.

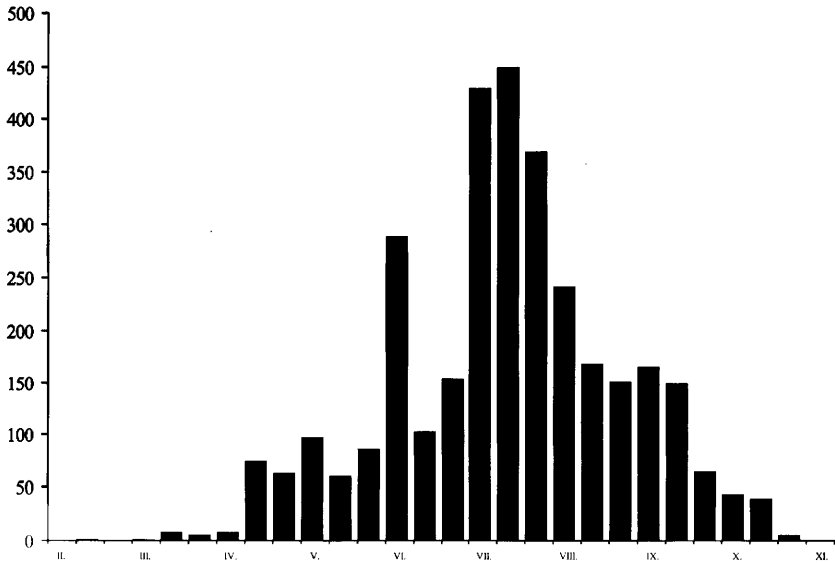
Eurytop, csaknem minden biotópban előfordul, főleg nyíltabb területekre jellemző. Az imágók gyakran lebegnek kitarotán, néha csoportosan is, napos és félárnyékos helyeken, erdei tisztásokon, cserjésekben.

Egyes vidékeken vándorfajként is ismert.

Lárvája különböző mértékben szennyezett állóvizekben, gyakran trágyalében fejlődik.

Évente több, egybeolvadó nemzedéke van, imágója február végétől november elejéig repül. Rajzásának maximuma július második felére-augusztus elejére esik (124. ábra).

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 237 növénytaxon virágán figyeltük meg: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 15, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 42, 43, 44, 48, 50, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 65, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 78, 80, 82, 85, 88, 92, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 109, 113, 114, 115, 116, 122, 131, 132, 137, 140, 141, 143, 144, 146, 147, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 162, 163, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 175, 181, 182, 183, 187, 188, 192, 193, 196, 199, 200, 203, 205, 206, 207, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 222, 224, 228, 229, 230, 234, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 243, 246, 247, 248, 252, 258, 260, 265,

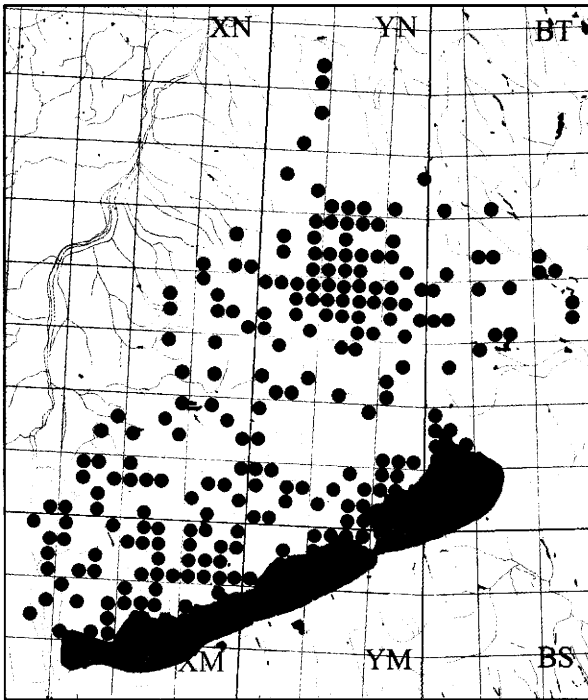

124. ábra: Az *Eristalis arbustorum* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

266, 268, 270, 271, 272, 274, 275, 277, 278, 279, 286, 287, 293, 294, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 314, 315, 318, 319, 320, 321, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 333, 334, 336, 337, 338, 339, 342, 343, 344, 345, 346, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 378, 379, 382, 383, 384, 388, 389, 390, 391, 395, 396, 400, 401, 403, 404, 405, 406, 408, 409, 411, 414, 415, 416, 417, 418, 422, 424, 425, 427, 434, 473, 438, 439, 440, 441, 443, 444, 445, 446.

A Bakony minden kistáján általánosan elterjedt, különösen a Magas-Bakonyból és a Balaton-felvidékről ismerjük sok adatát (125. ábra).

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 4♂ 7♀, CSM; 1979.07.25., 2♂ 4♀, HAV; 1979.07.25., 2♂ 3♀, TS; 1979.07.29., 2♀, TS – Agár-tető: 1999.07.16., 2♂ 1♀, TS – Akli: 1971.06.03., 1♂, TS; 1975.06.10., 1♂, TS; 1983.04.21., 1♂, TS; 1985.09.29., 1♂ 2♀, TS – Alsómajor: 1984.08.11., 2♂ 1♀, TS – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Alsóperepuszta: 1979.09.08., 1♀, TS; 1990.03.21., 1♀, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Aprós-erdő: 1997.06.05., 2♂ 4♀, TS – Aranyos-völgy: 1982.07.28., 2♂, BJ – Ábrahámhegy: 1964.07.31., 2♀, PJ – Ámos-hegy (Eplény): 1973.05.16., 1♂, TS – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 4♂ 5♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 3♂ 1♀, TS – Bakonybél: 1973.10.03., 1♀, TS; 1974.08.30., 1♂, KÁ; 1974.09.05., 1♀, KÁ; 1979.07.25., 2♂ 2♀, CSM; 1979.07.25., 1♀, HAV; 1979.07.25., 1♂, TS; 1984.07.25., 2♂ 4♀, TS; 1984.09.05., 3♂, TS; 1984.09.19., 4♂ 7♀, TS; 1984.10.03., 1♂ 6♀, TS; 1989.06.08., 2♂ 4♀, TS; 1989.10.24., 1♂ 4♀, TS – Bakonycsernye: 1972.07.26., 1♂, TS – Bakonygyepes: 1974.08.13., 4♂ 3♀, TI; 1974.08.13., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.10., 2♂ 2♀, TS – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♂, TS; 1982.10.24., 2♂ 4♀, TS; 1989.10.18., 1♀, TS – Bakonyoszlop: 1982.06.14., 1♀, TS; 1983.08.02., 2♂, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25.,

125. ábra: Az *Eristalis arbustorum* lelőhelyei a Bakonyvidéken

5♂ 1♀, TS – Bakonyháza: 1986.08.22., 3♂ 2♀, TS – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♂ 1♀, TS; 1989.09.21., 2♂ 1♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 3♂ 2♀, MF; 1959.07.30., 5♂ 4♀, ZSIG; 1971.08.11., 1♀, TS; 1992.06.10., 4♂ 2♀, TS – Balatonalmádi: 1958.09.01., 2♂, MF; 1964.06.14., 1♀, PJ; 1965.08.10., 1♂, MM; 1966.07.13., 1♂, PJ; 1968.07.11., 1♀, PJ; 1973.08.02., 1♂, TS – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 1♀, PJ – Balatonederics: 1984.07.30., 4♂ 1♀, TS; 1984.08.12., 1♂ 3♀, TS – Balatonfüred: 1964.04.29., 1♂, A; 1966.07.19., 1♂, TS; 1974.07.18., 3♀, KÁ; 1974.07.18., 3♂, TS; 1984.09.29., 8♂ 3♀, TS; 1984.09.30., 2♂ 2♀, TS; 1989.09.26., 2♀, TS – Balatonfűzfő: 1959.06.15., 1♀, MF – Balatongyörök: 1958.04.27., 2♂, PJ – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♂, TS – Balatonszőlős: 1984.09.30., 7♀, TS – Bántai-rét: 1998.04.29., 2♀, TS – Barátok-útja: 1982.08.09., 1♂, BL – Bazsi: 1998.05.03., 4♂ 1♀, TS – Berek: 1997.06.30., 3♂ 1♂, TS, +MAL – Berzsenyi-kút: 1973.07.10., 1♀, TS; 1974.08.14., 1♀, KÁ; 1974.08.14., 1♂ 1♀, TS – Betekints-völgy: 1957.06.19., 2♀, PJ; 1971.09.09., 3♂ 1♀, TS – Béb: 1980.09.09., 1♂ 1♀, CSM; 1980.09.09., 1♂ 2♀, HAV – Billegei-erdő: 1995.08.12., 1♀, VT; 1996.06.01., 1♂, VT; 1996.06.03., 9♂ 1♀, VT – Bodajk: 1962.08.07., 1♂, PJ; 1966.09.25., 1♀, TS – Bodorfa: 1980.06.07., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Borostyán-kút: 1989.10.23., 1♀, TS; 1990.06.18., 1♀, TS – Borzavár: 1972.07.26., 1♂ 1♀, TS; 1973.07.19., 5♂ 2♀, BK; 1973.07.19., 1♂ 3♀, HM – Bódé: 1964.06.23., 2♂, TS; 1964.07.16., 1♂ 2♀, TS; 1968.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1969.04.30., 1♂, TS – Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Budatava: 1973.07.10., 2♂, TS; 1974.08.06., 6♂ 4♀, KÁ; 1974.08.06., 2♂ 4♀, TS; 1980.09.18., 2♂ 4♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.07.26., 1♂ 1♀, BK; 1973.07.26., 1♂ 2♀, KÁ; 1973.07.26., 1♂, SI; 1973.07.26., 1♂, TP – Büdös-kút:

1964.05.27., 1♂, PJ; 1982.08.12., 1♂, TS; 1985.06.10., 1♀, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 1♂ 2♀, KÁ; 1974.08.28., 1♂, TS; 1974.09.28., 2♂, TS; 1975.05.09., 3♀, TS; 1975.07.29., 7♂ 8♀, KÁ; 1975.07.29., 1♂ 1♀, LM; 1976.04.21., 2♂, KÁ; 1976.04.21., 6♂ 7♀, TS; 1977.05.27., 6♂, KÁ; 1982.06.16., 1♂ 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 9♂ 2♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1957.05.23., 1♀, BE; 1959.07.29., 2♀, MF – Cuha-völgy (Zirc): 1964.08.14., 2♀, TS; 1965.08.14., 1♂ 1♀, TS; 1972.08.09., 1♀, TS; 1973.07.16., 2♀, BK; 1975.07.24., 1♀, LM; 1975.07.24., 1♂, TI – Csabrendek: 1986.07.14., 2♀, HAV – Csapszári-erdő: 1997.07.14., 4♂ 4♀, TS, +MAL – Csehbánya: 1970.07.14., 1♂, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 4♂ 1♀, TS; 1998.04.29., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 4♂ 6♀, TS; 1984.07.30., 17♂ 12♀, TS; 1984.08.24., 1♀, TS, +MAL; 1984.09.11., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.09.30., 1♂, TS, +MAL; 1985.05.23., 2♂ 1♀, TE, +MAL – Cser-tető: 1997.08.02., 6♂ 1♀, TS, +MAL – Cservárpusztá: 1965.06.26., 6♂ 2♀, TS – Csesznek: 1973.07.17., 1♂ 1♀, BK; 1982.08.09., 1♂, HAV – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Csilla-hegy: 1991.07.01., 2♂ 1♀, VT – Csobánc: 1998.04.26., 4♂ 1♀, TS, +MAL; 1999.07.15., 1♂ 5♀, TS – Csupak: 1989.10.26., 1♂ 3♀, TS – Csorszai-rét: 1990.03.24., 1♀, TS – Csóka-kő: 1982.09.11. 2♂ 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1984.09.29., 8♂ 4♀, TS – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1979.06.30., 3♂ 7♀, TS – Diósi-rétek: 1984.10.01., 7♂ 2♀, TS – Diszel: 1984.07.30., 2♂ 1♀, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 3♂ 8♀, TS – Dudar: 1973.07.24., 2♂, TS; 1992.05.14., 3♂ 1♀, TS – Durrögő: 1997.08.14., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 2♂ 7♀, TS – Eperjes: 1984.08.08., 14♂ 6♀, TS; 1984.09.28., 4♂ 1♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 3♂, KÁ; 1977.04.27., 5♂ 1♀, TS; 1977.06.02., 1♂ 1♀, KÁ; 1977.07.28., 1♂ 1♀, KÁ; 1977.07.28., 3♂ 1♀, TS; 1980.05.13., 1♂, HAV; 1980.05.13., 1♂ 1♀, TS – 1983.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.13., 3♂, TS; 1986.08.08., 2♂ 2♀, TS; 1997.05.18., 1♀, TS – Farkasgyepű: 1964.04.28., 1♂, PJ; 1964.07.17., 1♂ 4♀, TS; 1978.08.10., 1♂ 1♀, KÁ; 1984.08.19., 5♂ 4♀, TS – Fehérvárcsurgó: 1979.06.16., 2♂, CSM; 1979.06.16., 6♂ 1♀, TS; 1979.06.30., 3♂ 1♀, CSM – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.30., 1♂ 3♀, TS – Fekete-séd (Bakonymbél): 1980.09.09., 15♂ 8♀, HAV; 1993.04.26., 1♂, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂ 2♀, TS – Feketevízpusztá: 1974.06.05., 1♀, KÁ; 1974.06.05., 1♂, TS; 1979.06.30., 1♂ 1♀, CSM; 1979.06.30., 1♂ 1♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 1♂ 7♀, TS, +MAL – Felsőpere: 1999.08.11., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1965.09.30., 1♂ 1♀, PJ; 1983.05.01., 1♀, TS; 1993.05.02., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 1♂, TS; 1972.07.16., 2♂ 1♀, TS; 1972.07.30., 1♂ 2♀, TS; 1973.08.27., 1♂ 1♀, KÁ; 1973.08.27., 3♂ 4♀, TS; 1973.08.27., 1♂ 1♀, TS; 1975.07.09., 1♂, BK; 1975.07.09., 1♂, HM; 1975.08.28., 1♂ 2♀, KÁ; 1975.08.28., 1♀, TI; 1975.08.28., 1♂ 3♀, TS; 1977.04.07., 1♀, TS; 1977.08.28., 2♂ 3♀, TS; 1978.07.23., 2♀, TS; 1979.08.12., 1♀, BL; 1980.08.04., 1♂, BL; 1983.04.30., 3♂ 1♀, TS; 1989.09.12., 8♂ 3♀, TS – Fenyős-domb: 1991.06.20., 1♀, VT – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 3♂, KS; 1975.04.23., 1♀, TS; 1976.08.23., 1♂, TS; 1988.05.25., 6♂ 11♀, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1972.09.28., 1♂, TS; 1974.08.29., 2♂ 4♀, KÁ; 1974.08.29., 1♂ 3♀, TS; 1974.09.29., 3♂ 4♀, KÁ – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♀, TS – 1983.06.12., 1♂ 2♀, TS; 1983.07.10., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.07., 2♂, TS – Generál-erdő: 1971.10.02., 1♀, TS; 1972.08.06., 1♂ TS – Gerence-völgy (Bakonymbél): 1960.05.19., 2♂, MF; 1970.06.25., 1♀, TS; 1974.04.29., 1♂ 1♀, TS; 1976.05.11., 6♂, TS; 1983.05.12., 7♂ 7♀, TS; 1983.05.12., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 16♂ 10♀, TS; 1984.08.08., 2♂ 2♀, TS – Gerencséri-

erdő: 1982.06.20., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1974.08.08., 2♂ 1♀, KÁ; 1974.08.08., 1♂, NÉ; 1974.08.08., 1♂, TS; 1983.05.11., 1♀, TS; 1986.08.25., 1♂, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♀, MF – Gróf-rét: 2000.08.03., 7♂ 3♀, TS – Gyepükaján: 1962.08.14., 1♂, KÓS; 1986.07.15., 1♂ 2♀, KÁ; 1988.08.20., 2♂ 5♀, TS – Gyulafirátót: 1971.10.09., 1♀, TS; 1974.06.25., 1♂, BJ; 1983.05.07., 2♀, BJ; 1990.07.17., 1♀, TS; 1991.06.15., 1♂ 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.06.28., 1♂, TS; 1971.10.09., 5♂ 6♀, TS; 1972.08.08., 2♀, KK; 1972.08.08., 1♂ 3♀, TS – Hajagos: 1963.05.14., 1♂ PJ – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 6♂ 2♀, TS – Hajmápuszta: 1963.07.26., 1♂, PJ; 1972.06.12., 3♂ 2♀, TS; 1972.07.07., 4♀, TS; 1974.08.08., 6♂ 7♀, KÁ; 1974.08.08., 1♂ 1♀, TS; 1974.08.08., 2♂ 2♀, TS; 1978.07.26., 1♂, A; 1978.07.28., 1♂, A – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 1♀, VT – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 1♂ 3♀, TS – Három-hegy: 1975.07.26., 1♂, LM; 1975.07.26., 7♂ 6♀, TI; 1978.08.01., 1♀, KÁ; 1978.08.01., 5♂, SZU; 1978.08.23., 3♀, CSM; 1989.06.25., 5♂ 6♀, TS – Hárskút: 1970.09.30., 2♂ 2♀, TS; 1977.06.11., 1♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Herend: 1988.08.08., 2♂ 5♀, TS – Hétházpuszta: 1972.06.06., 1♂ 1♀, TS; 1972.09.03., 1♀, TS; 1973.07.15., 1♂, TS; 1975.07.22., 7♂ 3♀, KÁ; 1975.07.22., 2♂ 1♀, LM; 1975.07.22., 6♂ 4♀, TI; 1975.07.22., 8♂ 7♀, TS – Hévíz: 1957.07.13., 2♂, TGY; 1957.07.15., 3♂ 2♀, MF; 1957.07.15., 1♂ 3♀, ZSIG; 1957.07.18., 6♂ 6♀, TGY; 1957.07.19., 6♂ 17♀, TGY; 1958.08.31., 9♂ 2♀, MF; 1984.07.30., 5♂ 1♀, TS; 1984.08.12., 2♂ 5♀, TS – Hidegkút: 1982.07.29., 2♂ 2♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 6♂ 5♀, MF; 1957.07.15., 1♂ 2♀, ZSIG – Homokbödöge: 1979.07., 2♂ 2♀, TS; 1980.07.30., 1♂ 1♀, TS – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1957.08.28., 1♂ 1♀, PJ; 1970.06.26., 2♂ 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 6♂ 1♀, TS – Huszárokelőpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 2♂ 4♀, TS – Huszárokelőpuszta (Ugod): 1980.08.21., 1♂ 1♀, TS – Inota: 1979.09.18., 1♀, CSM; 1979.09.18., 1♀, TS; 1983.08.18., 3♂, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 4♂ 5♀, TS, +MAL – Iszkaszentgyörgy: 1980.07.31., 2♂ 3♀, CSM; 1980.07.31., 1♂, HAV; 1980.07.31., 1♂ 1♀, SZNÉ; 1981.07.16., 4♂ 2♀, HAV – Jáger-rét: 1981.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.20., 2♀, TS – Jásd: 1969.07.19., 1♂, PJ – Jókaiabánya: 1957.07.29., 1♀, TS; 1959.07.28., 2♂, TS; 1959.08.06., 1♂, TS; 1964.05.01., 2♂, TS; 1965.06.13., 1♂, TS; 1988.08.08., 1♂ 3♀, TS – Kab-hegy: 1965.06.13., 1♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1975.10.20., 2♀, TS; 1989.10.26., 2♀, TS – Kalapács-ér: 1972.08.10., 2♂ 1♀, TS – Kalapmező: 1989.07.30., 2♀, VT – Kapolcs: 1984.07.30., 12♂ 11♀, TS; 1984.08.16., 5♂ 2♀, TS – Kardosrét: 1972.04.28., 2♂, TS; 1973.07.19., 1♂ 1♀, BK; 1973.07.30., 2♂ 3♀, TP; 1973.08.07., 1♂ 2♀, TS; 1974.07.08., 1♂ 1♀, BK; 1983.05.06., 1♂, TS – Kék-hegy: 1995.06.11., 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1975.09.22., 3♂ 2♀, TS – Keresztúri-rét: 1974.09.09., 1♂ 1♀, KÁ – Keszthely: 1953.05.30., 1♂, JT; 1954.08.11., 1♀, JT; 1958.09.08., 4♂ 1♀, JT; 1964.06.22., 2♂ 1♀, SGY, +FÉNY; 1964.07.09., 2♂ 1♀, SGY, +FÉNY; 1964.07.18., 2♀, SGY, +FÉNY; 1964.07.19., 1♀, SGY, +FÉNY; 1964.08.16., 2♀, SGY, +FÉNY; 1964.08.29., 2♀, SGY, +FÉNY; 1982.11.02., 1♀, TS – Keszthelyi-hegység: 1956.08.14., 1♂, JT – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kiliántelep: 1974.08.15., 1♀, TS – Királykapu: 1973.06.19., 1♂, TS – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 3♀, CSM; 1978.08.24., 2♀, TS – Kisapáti: 1997.08.05., 5♂ 4♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 3♂, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♂ 2♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♀, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 2♂ 1♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1970.07.21., 1♂, TS; 1991.09.21., 6♂ 3♀, TS; 1995.06.11., 1♂, TS – Kis-tó: 1970.09.10., 1♂ 3♀, TS – Kígyós-völgy: 1997.08.03., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Kolontár: 1997.07.12., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♂ 3♀,

KÁ; 1975.09.18., 6♂ 11♀, TS; 1980.06.15., 1♂, TS; 1990.07.19., 1♂ 1♀, TS – Kopasz-hegy (Sütemeg): 1963.06.03., 2♂, PJ – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1977.06.24., 1♂, KÁ; 1977.09.15., 1♂, KÁ; 1977.09.15., 1♀, TS; 1978.08.17., 1♂, TS; 1988.08.03., 1♂, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 2♂ 2♀, TS – Köcsi-tó: 1997.07.11., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1999.10.02., 2♀, TS – Kőkényes: 1982.07.04., 4♂ 2♀, TS; 1999.09.05., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Köleske-árok: 1964.08.16., 1♂ 1♀, TS; 1967.07.17., 1♀, TS; 1968.08.06., 1♀, TS; 1988.07.29., 36♂ 43♀, TS – Köveskál: 1997.07.12., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Köveskáli-hegy: 1997.07.12., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kómagas: 1998.04.26., 1♂ 4♀, TS – Kómosó-hegy: 1999.05.22., 6♂ 2♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 2♂ 1♀, TS; 1985.06.07., 4♂ 1♀, TS – Kővágóórs: 1977.06.24., 3♂, TS – Kula-domb: 1989.11.03., 4♀, VT – Kup: 1963.05.30., 1♂, PJ – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂ 1♀, TS – Külső-tó: 1972.07.05., 3♂, TS; 1972.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1974.08.04., 1♂ 1♀, TS; 1977.07.25., 1♀, KÁ; 1979.08.30., 1♂, TS; 1983.05.21., 1♂ 3♀, TS; 1983.06.03., 1♂, TS; 1983.07.04., 1♀, TS; 1983.07.10., 1♂ 1♀, TS; 1984.08.23., 2♀, TS; 1984.09.18., 1♂, HAV; 1984.09.19., 1♂, HAV; 1984.09.19., 1♀, KÁ; 1984.10.02., 4♂ 2♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1985.08.30., 1♂ 1♀, TS; 1989.04.14., 2♂ 1♀, TS; 1989.06.20., 8♂ 5♀, TS; 1989.09.18., 1♀, TS – Lókút: 1975.05.10., 1♂ 1♀, TS – Lúd-gége: 1996.06.18., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1972.04.24., 1♀, TS; 1972.07.02., 1♀, TS; 1972.07.17., 1♀, TS; 1974.09.02., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.09.02., 3♂ 3♀, TS; 1977.06.01., 5♂ 4♀, KÁ; 1977.06.01., 1♂ 1♀, TS; 1980.08.17., 1♀, TS; 1982.06.20., 41♂ 26♀, TS; 1982.07.04., 2♂ 1♀, TS; 1986.08.09., 9♂ 2♀, TS – Mecsertelep: 1962.08.08., 1♂ 1♀, PJ – Meleg-víz: 1987.07.15., 8♂ 2♀, HAV; 1986.07.17., 1♂ 1♀, HAV; 1987.07.10., 14♂ 8♀, HAV; 1987.07.12., 6♂ 2♀, HÁ; 1989.05.09., 1♂, TS – Mencshely: 1984.06.30., 2♀, TS – Menyeki-erdő: 1999.07.04., 3♀, TS – Ménészjáráspuszta: 1972.07.30., 1♀, TS; 1972.08.31., 3♂ 4♀, TS – Miklád: 1967.08.16., 1♀, PJ; 2000.07.07., 1♂ 4♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 3♂ 8♀, TS; 1989.09.17., 2♂ 3♀, TS; 1992.06.13., 2♂, TS; 1993.05.03., 1♂ 2♀, TS; 1993.05.29., 2♂, TS; 1994.06.16., 56♂ 63♀, TS; 1995.06.18., 1♂, TS; 1996.06.14., 18♂ 6♀, TS – Monostorapáti: 1974.07.04., 2♀, HM; 1974.07.04., 1♂ 6♀, KÁ; 1974.07.04., 1♂, TS; 1984.07.30., 5♂ 4♀, TS; 1986.07.09., 1♂ 1♀, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyesd): 1997.05.04., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♂ 3♀, TS – 1997.06.16., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Nagydém: 1988.09.30., 4♂ 1♀, TS – Nagy-mező (Balatonfüred): 1975.08.03., 1♂ 1♀, TS – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1978.08.16., 2♂ 3♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 2♂ 4♀, TS – Nagytárkánypuszta: 1987.07.11., 5♂ 4♀, HAV; 1987.07.11., 1♀, KÁ; 1987.07.11., 1♀, SZU – Nagy-tó: 1974.07.04., 1♂, BK; 1974.07.04., 1♂, TS; 1975.06.16., 1♀, TS; 1979.06.28., 1♂, TS; 1985.06.24., 1♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1985.08.10., 3♀, TS; 1986.07.09., 1♂ 2♀, TS; 1988.07.29., 2♂ 4♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 8♂ 9♀, TS – Náci-hegy: 1964.07.22., 1♀, PJ – Nemesvita: 1984.07.30., 2♂, TS – Némethánya: 1964.04.28., 1♀, PJ – Noszlop: 1989.10.18., 1♂ 1♀, TS – Nyereg-hegy: 1984.10.01., 7♂ 3♀, TS – Nyírespuszta: 1987.07.12., 19♂ 5♀, HAV; 2000.03.27., 2♀, TS – Nyírjesi-legelő: 1984.05.12., 1♂ 3♀, VESZ – Nyír-tó: 1986.10.03., 1♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.28., 1♂ 1♀, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 6♂ 2♀, TS; 1985.05.05., 1♂ 1♀, TS – Óvár: 1958.06.06., 1♀, SZJ – Öcs: 1984.09.30., 6♂ 4♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 2♂ 3♀, KÁ; 1974.09.09., 1♂ 1♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 2♂ 3♀, TS – Öreg-hegy (Balatonalmádi): 1989.09.17., 4♂ 5♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 2♂ 1♀, TS – Öreg-séd: 1974.09.13., 1♂ 3♀, TS; 1975.09.29., 1♂ 3♀, TS; 1975.10.08., 1♀, KÁ; 1979.09.13., 1♂ 5♀, TS; 1979.09.14., 2♂, HAV; 1980.09.09., 2♀, TS; 1988.08.07., 2♂ 3♀, TS; 1989.07.25., 1♂ 2♀, NL; 1989.07.25., 2♂ TS; 1989.10.23., 1♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♀, TS – Paloznak: 1962.07.24., 1♂,

NF; 1962.09.10., 1♂, NF – Pannonhalma: 1975.07.15., 17♂ 8♀, BK; 1975.07.15., 13♂ 7♀, HM; 1975.07.15., 1♂ 6♀, KÁ; 1975.07.15., 11♂ 7♀, TI; 1983.06.01., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.01., 3♂ 2♀, TS – Pannonhalmi-arborétum: 1984.04.16., 1♀, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 1♂ 3♀, TS – Pap-rét: 1985.05.05., 1♂ 1♀, TS; 1985.06.24., 1♂, TS; 1985.08.10., 1♀, TS; 1985.08.30., 1♂ 1♀, TS – Part-fő: 1971.07.17., 1♂, TS; 1977.05.12., 1♂ 1♀, TS; 1986.06.04., 1♂, SZU – Pálihálás: 1972.07.15., 1♀, TS; 1982.07.18., 1♀, TS; 1989.07.26., 3♂ 3♀, NL; 1989.07.26., 6♂ 1♀, TS; 1989.09.10., 2♂ 2♀, TS; 1989.09.16., 3♂ 4♀, TS; 1990.08.28., 2♂ 4♀, TS – Pálinkaház: 1984.10.13., 8♀, TS; 1990.04.14., 4♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, KÁ; 1979.07.18., 2♂ 1♀, TS; 1986.08.07., 1♂ 5♀, TS, +MAL; 1992.08.03., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1976.05.16., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1972.07.16., 2♂ 2♀, TS; 1984.07.08., 2♂, TS; 1991.08.13., 3♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.10.18., 2♀, TS – Polányi-hegy: 1997.08.03., 5♂ 3♀, TS – Porva: 1975.08.01., 3♀, KÁ; 1975.08.01., 7♂ 15♀, LM; 1977.09.02., 1♀, KÁ; 1977.09.02., 1♀, TS; 1977.09.02., 3♂ 3♀, TS; 1982.10.03., 1♀, TS – 1985.06.07., 1♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1971.08.26., 1♂, TS; 1972.06.15., 2♂, TI; 1972.06.15., 1♂, TS; 1972.07.18., 2♂ 2♀, TI; 1972.07.19., 2♂ 4♀, TS; 1975.07.21., 3♂ 3♀, LM – Pula: 1984.09.30., 7♂ 8♀, TS – Pusztamiske: 1985.07.12., 2♂ 1♀, TS – Püpos-hegy: 1987.07.12., 3♂ 8♀, KÁ – Raposka: 1996.06.10., 2♀, VT – Ravazd: 1986.08.03., 2♂ 1♀, TS; 1991.07.30., 1♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♀, KÁ; 1974.09.05., 3♂ 5♀, TS – Rendeki-hegy: 1986.07.12., 4♂ 3♀, HAV; 1986.07.17., 2♂ 1♀, HAV; 1986.07.17., 2♂ 1♀, KÁ – Rezi: 1963.07.16., 1♀, PJ – Római-fürdő: 1975.07.13., 1♀, BK; 1975.07.14., 1♀, BK; 1975.07.14., 1♂, HM – Sajkod: 1979.09.20., 3♂ 2♀, TS – Sarvaly-erdő: 1990.07.14., 2♂, VT – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 3♀, TS – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 2♂ 3♀, TS – Sokorópátka: 1986.08.06., 6♀, TS; 1988.09.30., 2♂ 5♀, TS – Sombokor: 1997.07.28., 1♂ 6♀, TS – Somhegy: 1989.10.27., 1♂ 3♀, TS – Súr: 1964.07.29., 1♂, PJ – Sümegcsehi: 1986.08.05., 1♂ 4♀, TS – Szarkádi-erdő: 1984.10.01., 3♂ 2♀, TS – Szarvaskút: 1981.05.30., 2♀, TS; 1982.06.19., 1♀, TS; 1984.07.10., 1♂, TS; 1984.07.10., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♂, TS; 1984.08.04., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.07., 11♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.13., 1♂, TS; 1984.08.13., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.14., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.26., 2♂, TS, +MAL; 1984.09.02., 1♂, TS, +MAL; 1990.02.26., 1♀, TS; 1992.08.13., 1♀, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 1♂ 2♀, TS; 1979.08.07., 1♀, BL; 1995.06.11., 1♀, TS – 1999.08.14., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Szár-hegy: 1975.08.14., 8♂ 7♀, KÁ; 1975.08.14., 13♂ 9♀, TS – Szentgál: 1962.07.31., 1♂, DGY – Szent-György-hegy (Hegymagas): 1984.07.04., 1♂, TS – Szent-György-hegy (Kisapáti): 1991.06.30., 1♂ 2♀, VT – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.07.04., 3♂ 2♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.05.08., 1♂, TS; 1998.04.26., 3♂ 1♀, TS – Szentkút-árok: 1990.05.25., 2♂ 3♀, VT – Szent-Péter-hegy: 1991.03.25., 1♂ 1♀, VT – Széki-erdő: 1990.07.18., 1♂ 1♀, TS – Széki-tó: 1991.04.16., 1♂, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szépalmapusztá: 1999.05.11., 6♂ 2♀, TS – Szigliget: 1975.09.15., 1♂, KÁ – Szigligeti-arborétum: 1964.06.30., 1♀, PJ; 1970.08.14., 1♀, TS; 1970.09.16., 3♀, TS – Szömörke-völgy: 1968.07.05., 1♀, PJ – Szőlő-mál: 1991.08.07., 1♂ 1♀, KÁ – Taliándörögd: 1984.07.30., 6♂ 4♀, TS – Tapolca: 1987.06.05., 1♂ 3♀, VT; 1987.07.14., 1♂ 12♀, VT; 1987.09.26., 2♀, VT; 1989.10.11., 3♀, VT; 1989.10.14., 1♀, NL; 1990.03.11., 1♀, NL; 1990.06.12., 4♂ 1♀, NL; 1990.07.14., 1♂ 1♀, NL – Tapolcafé: 1989.10.18., 3♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 5♂ 4♀, TS – Tapolca-patak (Raposka): 1990.08.25., 5♂, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♂ 2♀, NL; 1990.06.12., 2♂ 1♀, NL; 1991.04.01., 1♀, NL – Tálodi-erdő (Pula): 1964.07.23., 1♂, PJ; 1989.08.23., 1♂ 4♀, VT – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1984.07.30., 3♂ 6♀, TS – Tátika: 1957.07.15., 1♀, MF;

126. ábra: A fehérarcú herelég (Eristalis arbustorum) nősténye

1965.08.23., 1♂, TS; 1966.08.13., 1♂ 3♀, TS – Tihany: 1975.07.30., 1♂, KÁ; 1975.07.30., 1♂, TS; 1978.09.09., 1♂, CSM; 1983.04.24., 1♀, TS; 1989.09.26., 1♂ 3♀, TS – Tik-hegy: 1997.08.12., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♂ 3♀, TS; 1989.10.29., 1♂ 2♀, TS – Tímár-erdő: 1985.08.03., 1♂ 2♀, TS – Tobán-hegy: 1968.09.28., 1♀, PJ – Tobruk: 1997.08.05., 6♂ 11♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 8♂ 5♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1989.08.02., 3♂ 3♀, NL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 5♂ 9♀, TS – Tündérmajor: 1959.05.04., 2♂, JT; 1984.08.11., 8♂ 5♀, TS – Tüsképuszta: 1987.07.08., 3♀, KÁ; 1987.07.09., 1♂, HAV; 1987.07.09., 1♀, KÁ; 1987.07.09., 2♂, SZU; 1987.07.10., 7♂ 1♀, KÁ; 1987.07.11., 1♀, SZU – Uzza-Erdésztelep: 1963.06.04., 2♂ 3♀, PJ – Úrkút: 1988.08.08., 4♂ 3♀, TS – Üsti-hegy: 1962.08.23., 1♂, PJ – Vanyola: 1986.08.06., 1♂, TS – Vállus: 1969.05.20., 1♂, PJ; 1984.08.16., 8♂ 4♀, TS; 1985.07.10., 3♂, TS – Vár-hegy (Sümege): 1984.08.16., 9♂ 3♀, TS; 1999.09.12., 2♂ 5♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 2♂, TS, +MAL; 1999.07.02., 2♂ 7♀, TS – Városlód: 1991.08.06., 1♀, KÁ – Várpalota: 1987.05.23., 2♀, VESZ – Várvölgy: 1972.07.21., 1♂ 1♀, TS; 1977.08.25., 1♂ 4♀, TS; 1979.08.23., 5♀, CSM; 1979.08.23., 2♂ 1♀, HAV; 1979.08.23., 8♂ 4♀, TS; 1984.08.16., 6♂ 2♀, TS – Veimpusztá: 1973.07.12., 1♂ 1♀, BK; 1975.07.12., 3♂ 2♀, HM – Veszprém: 1982.10.20., 4♂ 2♀, TS; 1983.03.12., 1♂, TS; 1989.09.26., 2♂ 4♀, TS – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 8♂ 2♀, TS – Vigántpetend: 1985.08.10., 1♀, TS – Vinye: 1975.09.25., 1♀, TS – Vonyarcvashegy: 1957.07.15., 1♀, ZSIG – Vörös-János-séd: 1972.06.29., 2♂, TS; 1979.09.13., 3♂ 3♀, TS; 1985.06.11., 1♂, TS; 1985.07.23., 2♂, TS; 1985.09.16., 2♀, TS; 1986.08.05., 5♂, TS; 1986.08.31., 1♀, TS; 1988.08.07., 1♂ 1♀, TS; 1989.07.25., 1♂, NL; 1989.07.25., 1♂ 1♀, TS; 1989.10.17., 3♂ 2♀, TS; 1999.08.14., 2♀, TS, +MAL – Zalahaláp: 1990.04.22., 1♀, VT – 1997.05.16., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Zalaszentő: 1966.08.23., 1♀, TS – Zirc: 1970.06.21., 2♂, TS; 1970.09.02., 1♀, TS; 1971.05.23., 1♂, TS; 1973.07.02., 1♂, TP; 1974.09.28., 11♂ 2♀, KÁ; 1975.05.29., 1♀, KÁ; 1975.05.29., 1♂, NÉ; 1975.07.07., 1♀, BK; 1975.07.07., 1♂ 1♀, HM; 1975.07.24., 1♂ 4♀, KÁ; 1975.08.08., 4♂ 6♀, SA; 1977.04.07., 1♂, TS; 1978.07.25., 1♂ 1♀, KÁ; 1982.10.21., 1♂ 2♀, TS; 1984.08.04., 7♂ 2♀, TS; 1984.08.27., 1♂, TS; 1984.08.28., 1♂, TS; 1984.09.05., 1♂ 1♀, TS; 1984.09.30., 2♀, TS; 1984.10.02., 2♀, TS; 1984.10.03., 1♂ 2♀, TS; 1984.10.18., 2♂ 3♀, TS; 1988.10.04., 2♂ 1♀, TS; 1988.10.07., 2♂ 1♀, TS; 1988.10.12., 1♀, TS; 1989.09.17., 2♂ 4♀, TS; 1989.11.02., 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1989.09.19., 31♂ 17♀, TS; 1990.04.10., 1♀,

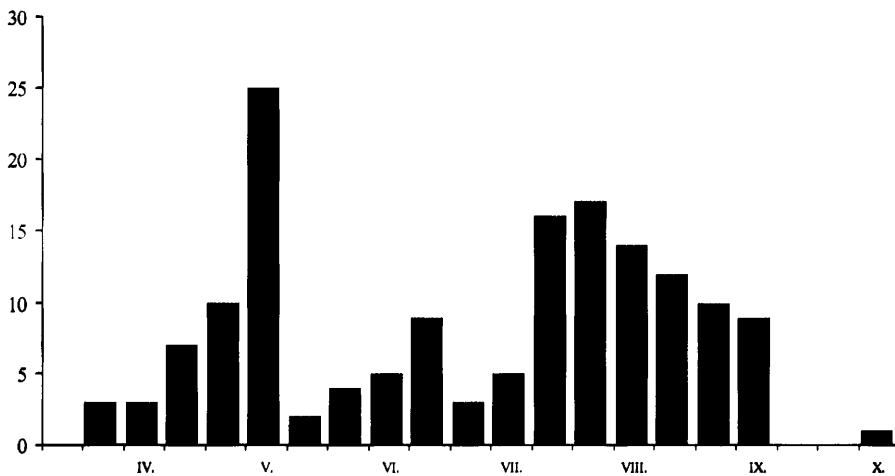
NL; 1990.04.10., 2♀, TS; 1990.06.22., 1♀, NL; 1990.07.25., 1♂ 2♀, TS – Zörög-tető: 1975.08.15., 1♂, GYÖ. (126. ábra)

Eristalis horticola (De Geer, 1976)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Észak-Afrika, Orientális Régió. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző zengőlégy, de helyenként síksági erdőkben is nagyobb egyedszámban gyűjthető.

Túlnyomórészt erdőkben és cserjésekben fordul elő, ritkábban nyílt területeken is megtalálható.

Imágója április elejétől október közepéig repül, valószínűleg több nemzedéke van. Rajzásának maximuma május közepére és július végére-augusztus elejére esik (127. ábra).

127. ábra: Az *Eristalis horticola* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Berberis vulgaris*, *Brassica napus*, *Caltha palustris*, *Cirsium arvense*, *Cornus sanguinea*, *Cotinus coggygia*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Malus sylvestris*, *Menta pulegium*, *Prunus spinosa*, *Rorippa austriaca*, *Sambucus ebulus*, *Scabiosa canescens*, *Spiraea schinabecki*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyeinek mintegy felét az Északi-Bakonyból ismerjük. Viszonylag gyakorinak bizonyult még a Keszthelyi-hegységben, a többi kistájon csak itt-ott fordult elő.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1979.09.08., 1♀, TS – Bakonybél: 1974.09.05., 1♀, KÁ; 1979.07.25., 2♀, TS – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♀, KÁ – Bakonyszentlászló: 1974.09.09., 1♂, TS – Bakonytamási: 1975.08.28., 3♀, TS, +MAL – Balatonfüred: 1963.05.04., 1♀, NI – Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.17., 1♂, KÁ – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 1♂, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1964.08.14., 1♀, TS; 1971.05.23., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 2♂, TS, +MAL – Csere-hegy: 1976.05.11.,

1♂ 2♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂ 3♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Elő-erdő: 1973.08.13., 2♂, BJ – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 2♀, TS; 1977.06.11., 2♂, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 2♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 1♂, HAV – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♀, TS – Felsőpere: 1972.07.23., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.30., 1♂, TS; 1973.08.27., 2♀, TI; 1975.08.28., 3♀, TS; 1978.07.23., 1♀, CSM; 1983.04.13., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1974.04.29., 1♀, TS; 1980.08.30., 1♂, KB; 1983.05.12., 1♂, TS – Gézaháza: 1976.05.15., 1♂, TS – Gyulafirátót: 1980.06.11., 1♂, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.06.28., 1♀, TS; 1972.08.08., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1974.08.08., 1♂, KÁ – Hamuház: 1972.09.03., 1♂, TS – Három-hegy: 1978.08.01., 1♀, KÁ – Huszárokélpuszta (Ugod): 1980.08.21., 1♂, TS – Jókaibánya: 1957.07.29., 1♂, TS – Kardosrét: 1973.07.19., 1♀, HM – Királykapu: 1973.06.19., 2♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 2♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, TS; 1998.04.28., 2♂ 1♀, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 2♀, TS – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 2♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂ 3♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02., 1♂, TS; 1972.07.17., 1♀, TS; 1974.09.02., 1♂, KÁ; 1977.06.01., 1♂, TS; 1986.08.09., 1♀, TS – Meleg-víz: 1989.04.11., 1♀, TS – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 2♀, TS – Öreg-séd: 1979.09.13., 1♀, TS; 1979.09.14., 1♀, HAV; 1988.08.07., 1♀, TS; 1989.07.25., 1♀, TS – Pálhálás: 1972.07.15., 1♀, TS; 1992.07.30., 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, KÁ – Porva: 1977.04.02., 1♂ 2♀, TI; 1977.09.02., 2♀, KÁ – Púpos-hegy: 2000.07.26., 3♂, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♀, TS – Rendeki-hegy: 1986.07.15., 1♀, SZU – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♂ 3♀, TS, MAL – Szarvaskút: 1984.08.04., 1♂, TS; 1985.08.31., 1♀, TS; 1990.04.24., 1♀, TS – Száraz-Gerence: 1979.08.07., 1♀, BL – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂ 2♀, KÁ; 1975.08.14., 1♂ 1♀, TS – Szélpalmapuszta: 1999.05.11., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 2♂, TS – Tapolca: 1989.10.14., 1♀, NL – Tátika: 1965.08.23., 1♂, TS; 1966.08.13., 4♀, TS – Tóti-hegy: 1989.08.02., 1♀, NL – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 1♂, TS, +MAL – Vonyarcvashegy: 1957.07.15., 1♀, MF – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 5♀, TS; 1980.07.08., 1♀, TS; 1983.05.12., 11♂ 1♀, TS; 1985.07.23., 1♂, TS; 1985.09.16., 1♀, TS; 1986.08.05., 1♂ 5♀, TS; 1988.08.07., 1♀, TS; 1993.05.02., 2♀, TS – Zirc: 1937.06.28., 1♂, EJ – Zirci-arborétum: 1990.06.22., 1♀, NL.

Eristalis interrupta (Poda, 1761)

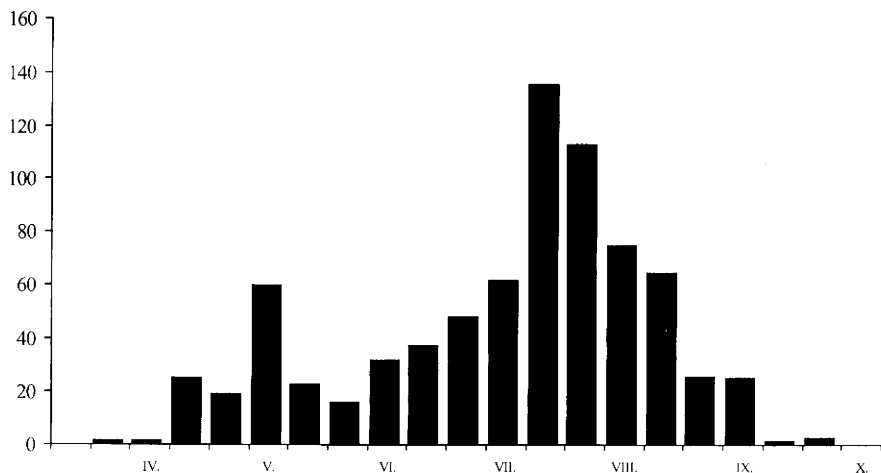
[Syn. *Eristalis nemorum* (Linnaeus, 1758)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, de a síkságokról is viszonylag sok adatát ismerjük.

Eurytop, sokféle biotópban, elsősorban nyíltabb területeken, réteken, legelőkön található, de nem hiányzik az erdőkből sem.

Lárva főleg szennyvizekben, trágyalében fejlődik.

Évente több, részben egybeolvadó nemzedéke van. Imágója április elejétől október elejéig repül. Rajzásának maximuma július végére-augusztus elejére esik (128. ábra). Főleg nyár végén és ősszel lép fel nagy egyedszámban.

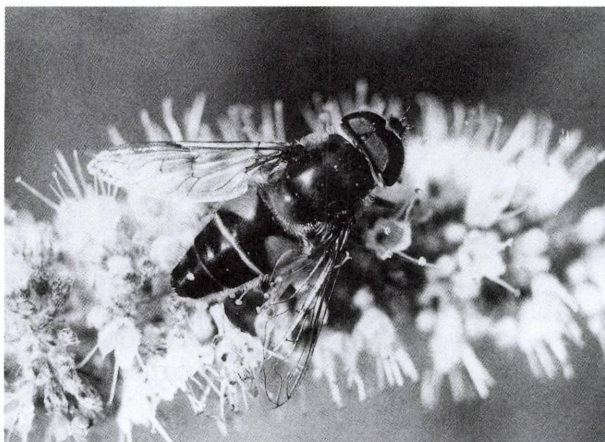
128. ábra: Az *Eristalis interrupta* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 130 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 5, 8, 19, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 42, 43, 48, 49, 54, 55, 56, 59, 63, 65, 72, 85, 86, 87, 91, 95, 96, 98, 100, 101, 106, 107, 107, 109, 112, 113, 114, 116, 119, 132, 140, 144, 157, 159, 160, 162, 165, 168, 169, 170, 172, 181, 182, 187, 188, 194, 207, 212, 213, 214, 215, 216, 220, 222, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 246, 255, 260, 265, 266, 267, 270, 272, 275, 276, 278, 279, 281, 284, 286, 287, 290, 291, 295, 302, 303, 306, 308, 318, 321, 323, 324, 327, 333, 334, 336, 337, 339, 343, 346, 348, 352, 365, 371, 373, 379, 383, 384, 388390, 391, 402, 403, 404, 406, 415, 424, 434, 436, 439, 440, 443.

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 1♂ 1♀, CSM – Akli: 1971.06.03., 1♀, TS – Alsóperepuszta: 1979.09.08., 1♂, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Badaacsony (Badaacsonytomaj): 1987.07.30., 1♂, PL – Bakonybél: 1973.10.03., 1♀, TS; 1974.09.05., 1♂, KÁ; 1974.09.05., 1♀, TS; 1979.07.25., 2♀, CSM; 1979.07.25., 1♀, HAV; 1979.07.25., 2♀, TS – Bakonycsernye: 1976.07.08., 1♀, KÁ – Bakonygyepes: 1974.08.13., 1♀, TI – Bakonynána: 1973.08.14., 1♂, GYNÉ; 1973.08.14., 1♂ 1♀, GYŐ; 1986.08.22., 1♂, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 4♂ 3♀, TS – Balinka: 1962.08.07., 1♀, PJ – Becsei-erdő: 1978.07.27., 1♀, TS – Betekints-völgy: 1957.06.19., 2♂ 1♀, PJ – Billegei-erdő: 1996.05.30., 1♂ 1♀, VT – Borzavár: 1972.07.26., 1♀, TS; 1974.07.03., 1♀, BK – Bódé: 1964.06.23., 1♂ 2♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 1♂ 2♀, KÁ; 1974.08.06., 1♂ 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 2♂, TS; 1973.07.26., 1♂, KÁ; 1976.04.22., 1♀, TS – Büdös-kút: 1985.06.10., 1♀, TS – Cigány-domb: 1975.05.09., 1♂, TS; 1976.04.21., 1♂, KÁ; 1976.04.21., 2♂ 2♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1957.05.29., 1♂, PJ; 1964.08.14., 2♂ 3♀, TS; 1965.08.14., 1♂ 1♀, TS; 1970.05.24., 1♂, TS; 1971.08.10., 2♂, TS – Csabrendek: 1986.07.14., 2♂ 1♀, HAV – Csatka: 1963.07.27., 1♂, PJ – Csehi-erdő: 1978.07.23., 4♂ 8♀, TS – Csehbánya: 1970.07.14., 1♀, TS – Cser-tető: 1997.08.02., 8♂ 2♀, TS, +MAL – Csesznek: 1982.08.09., 1♂ 1♀, HAV – Csetényi-rét: 1997.08.24., 2♂, TS, +MAL – Csobánc: 2000.08.03., 4♂ 1♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♂, TS – Csurgó-kút: 1970.07.14., 1♂ 1♀, TS – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 1♂ 2♀, TS, +MAL –

Dudar: 1973.07.24., 1♀, BK; 1973.07.24., 2♂ 1♀, TS; 1992.05.14., 1♂ 4♀, TS – Eplény: 1982.08.04., 1♀, BF – Epres-oldal: 1982.07.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♀, KÁ; 1977.04.27., 1♂ 1♀, TS; 1977.06.02., 1♂ 1♀, TS; 1977.07.28., 3♀, KÁ; 1977.07.28., 5♂ 1♀, TS; 1980.05.13., 3♂, HAV; 1980.05.13., 3♂, TS; 1992.05.25., 2♂, TS; 1997.05.18., 2♂ 1♀, TS – Farkasgyepű: 1964.04.28., 1♂, PJ; 1964.07.17., 4♂, TS; 1976.07.28., 1♀, TS; 1978.08.10., 1♂, HAV; 1978.08.10., 4♂ 1♀, KÁ; 1984.08.19., 2♂ 1♀, TS – Fehérvár-surgó: 1979.06.30., 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 1♂ 2♀, HAV – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♀, TS – Felsőpere: 1972.07.23., 1♂ 2♀, TS; 1999.08.11., 3♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1978.06.15., 1♂, CSM; 1983.04.30., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 1♀, TS; 1970.07.07., 1♂, TS; 1973.08.27., 1♀, TS; 1974.07.02., 1♀, BJ; 1975.07.09., 1♂, HM; 1975.08.28., 2♂ 2♀, KÁ; 1975.08.28., 2♂ 1♀, TS; 1977.08.28., 2♂, TS; 1978.07.23., 1♂, CSM; 1978.07.23., 2♀, TS; 1983.04.20., 1♂, TS; 1983.04.30., 2♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló): 1983.04.30., 4♂, TS – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 2♂, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1972.09.28., 1♂, TS – Gejzirmező: 1983.05.17., 1♂, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♂, MF; 1970.05.14., 2♂ 1♀, TS; 1974.04.29., 1♀, TS; 1976.05.11., 3♀, TS; 1980.08.30., 1♂, KB; 1983.05.12., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 2♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♂, HAV; 1982.08.03., 1♂, TS; 1984.08.08., 1♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♂, TS; 1975.05.15., 1♂, TS; 1976.05.15., 1♂, TS – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♂, TS – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♀, KÁ – Hajmápuszta: 1963.07.26., 1♂, PJ; 1978.07.26., 1♀, A – Három-hegy: 1975.07.26., 1♀, LM; 1975.07.26., 1♀, TI; 1978.08.01., 1♂, KÁ; 1978.08.01., 3♀, SZU – Herend: 1988.08.08., 2♀, TS – Hétházpuszta: 1975.07.02., 1♀, LM; 1975.07.22., 1♀, KÁ; 1975.07.22., 1♀, TI – Hévíz: 1957.04.06., 2♂, SÁ; 1957.07.05., 5♂ 2♀, MF; 1957.07.15., 3♂ 4♀, ZSIG; 1957.07.19., 1♂ 1♀, TGY; 1959.06.16., 1♀, MF; 1977.09.15., 1♀, KÁ – Hidegkút: 1982.07.29., 1♂ 1♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 6♂ 7♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1970.06.26., 1♂ 1♀, TS; 1971.08.20., 1♂, TI; 1974.10.10., 1♂, KÁ – Huszárokölőpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 3♂ 2♀, TS – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1957.05.23., 1♂, PJ; 1959.05.19., 1♂, TGY; 1980.08.21., 1♀, TS – Iharkút: 1970.07.14., 3♀, TS – Jáger-rét: 1984.08.19., 4♀, TS – Jókai-bánya: 1957.08.26., 1♀, TS; 1959.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1964.05.01., 2♀, TS; 1965.07.13., 2♂ 1♀, TS; 1988.08.08., 2♂ 3♀, TS – Kab-hegy: 1965.06.30., 1♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1982.06.24., 1♀, TS – Kalapács-ér: 1972.07.10., 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Káptalanfüred: 1964.04.20., 1♂, PJ – Kardosrét: 1973.07.19., 2♂, HM; 1973.07.30., 1♂ 1♀, SI; 1973.08.07., 1♀, TS; 1974.07.08., 1♂, HM – Kék-hegy: 1995.06.11., 1♂ 4♀, TS – Királykapu: 1973.06.19., 1♂ 1♀, TS – Király-kúti-völgy: 1977.05.12., 1♂, TS; 1978.08.24., 1♂ 2♀, CSM; 1978.08.24., 1♂ 1♀, HAV – Királysztiván: 1975.08.10., 1♂ 1♀, TS – Kisapáti: 1997.08.05., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Kis-Futóné: 1991.06.23., 6♂ 2♀, TS – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 2♀, TS – Kolontár: 1997.07.12., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♂, TS; 1975.09.18., 1♂, KÁ; 1975.09.18., 2♂, TS – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 1♂, TS, +MAL – Kopasz-hegy (Sümeg): 1963.06.03., 1♀, PJ – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1977.07.25., 1♀, TS – Kovácsi-erdő: 1965.08.23., 1♂ 3♀, TS; 1966.08.14., 8♂ 7♀, TS – Kőkényes: 1982.07.04., 2♂ 1♀, TS – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 2♂ 2♀, TS; 1966.06.29., 2♂ 2♀, TS; 1968.08.06., 2♀, TS; 1980.06.07., 1♂, TS; 1988.07.29., 1♂ 3♀, TS – Kómosó-hegy: 1999.05.22., 1♂, TS – Kőpince-forrás: 1985.06.07., 3♂ 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1973.08.01., 3♂, SI – Külső-tó: 1986.08.06., 1♂, TS – Laposok: 1966.06.27., 1♂, PJ – Lazsna-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♂, TS – Magyarpolány: 1978.07.05., 2♂ 1♀, TS – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02.,

1♂ 1♀, TS; 1974.09.02., 1♂, KÁ; 1976.05.10., 1♀, TS; 1980.08.17., 1♂, TS; 1981.06.21., 3♂ 5♀, TS; 1982.06.20., 1♂, TS; 1982.07.04., 5♂ 3♀, TS; 1986.08.09., 1♂ 1♀, TS – Mecsertelep: 1962.08.08., 1♂, PJ – Meleg-hegy: 1998.05.03., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1986.07.15., 4♂ 3♀, HAV – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.13., 1♀, TS; 1993.04.30., 1♂, TS; 1994.06.16., 1♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 2♂ 2♀, PJ – Monostorapáti: 1974.07.04., 1♀, HM; 1986.05.26., 1♂, TS; 1986.07.09., 2♂ 1♀, TS – Nagytárkánypusztá: 1987.07.11., 1♂, HAV – Nagytevel: 1979.08.29., 3♂ 2♀, CSM – Nagy-tó: 1979.06.28., 1♀, TS; 1985.08.10., 1♂ 1♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 2♂, TS – Németbánya: 1964.04.28., 1♂, PJ; 1982.08.11., 1♀, KB – Nyírespuszta: 1987.07.12., 1♀, HAV – Olaszfalu: 1982.07.29., 1♂ TS – Óbudavár: 1985.05.05., 1♂ 1♀, TS – Ördög-árok: 1971.05.12., 1♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♀, KÁ – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 1♂ 3♀, TS – Öreg-séd: 1979.09.13., 1♂ 2♀, TS; 1979.09.14., 1♀, HAV; 1980.09.09., 1♂ 3♀, TS; 1988.08.07., 2♂, TS; 1989.07.25., 1♀, NL; 1989.07.25., 2♂ 1♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♂, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 1♂, HM; 1983.06.01., 5♂ 1♀, TS – Pap-rét: 1985.08.10., 2♀, TS; 1985.08.30., 1♂, TS – Pálhálás: 1972.07.15., 1♂, TS; 1989.07.26., 4♂ 3♀, NL; 1989.07.26., 1♀, TS; 1989.09.10., 1♀, TS; 1989.09.16., 1♂, TS; 1990.04.14., 3♂, TS – Pálinkaház: 1990.04.14., 3♂, TS; 1999.05.09., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, KÁ; 1980.05.11., 1♂, TS; 1986.08.07., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1976.05.16., 2♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♂, TS; 1984.07.08., 3♂, TS; 1985.07.04., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.07.23., 1♂, TS – Porva: 1975.08.01., 1♂, KÁ; 1977.09.02., 2♀, KÁ; 1977.09.02., 1♂ 2♀, TI; 1977.09.02., 1♂ 3♀, TS; 1977.09.09., 1♀, TS; 1982.10.03., 1♀, TS; 1985.06.07., 1♂, TS – Porva-Csesznek vá.: 1972.06.15., 3♂ 2♀, TI; 1972.06.15., 1♀, TS; 1972.07.18., 2♀, TI; 1973.07.16., 1♂, BK; 1973.08.17., 1♀, GYÖ; 1974.05.27., 1♀, KÁ; 1975.07.21., 1♂, KÁ; 1975.07.21., 1♂, LM – Púpos-hegy: 1987.07.12., 1♀, KÁ; 2000.07.26., 4♂ 9♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Rendeki-hegy: 1986.07.12., 1♂ 2♀, HAV; 1986.07.17., 1♀, HAV; 1986.07.17., 1♀, KÁ – Római-fürdő: 1975.07.13., 1♂, BK – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 1♂ 1♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 2♀, TS – Sümegprága: 1997.06.11., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 3♂, TS, +MAL; 1984.08.14., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.22., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.26., 2♂, TS, +MAL; 1984.09.02., 1♂, TS, +MAL; 1990.04.24., 3♂ 1♀, TS; 1997.05.18., 1♂, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 4♂ 2♀, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 2♀, KÁ; 1975.08.14., 1♂ 3♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.07.12., 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 2♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1990.07.18., 2♂, TS – Szépalma: 1999.05.11., 1♂ 3♀, TS – Szigliget: 1973.07.30., 1♀, MF – Szigligeti-arborétum: 1997.07.23., 4♂ 3♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 1968.07.05., 1♂, PJ – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂, TS – Tátika: 1965.06.27., 2♂ 1♀, TS; 1965.08.23., 9♂ 4♀, TS; 1966.08.13., 3♂ 4♀, TS – Tihanyi-félsziget: 1975.07.30., 1♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♂ 1♀, TS; 1992.08.03., 1♀, TS – Tobruk: 1997.08.05., 3♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Tündérmajor: 1985.08.10., 1♀, TS; 1985.08.31., 1♂, TS – Ugod: 1959.05.19., 1♂, PJ; 1973.08.03., 1♀, TS – Úrkút: 1988.08.08., 1♀, TS – Vad-tó: 1997.08.19., TS – Vállus: 1984.08.16., 1♀, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 1♂, TS – Várvölgy: 1972.07.21., 1♂ 2♀, TS; 1977.08.25., 1♀, TI; 1977.08.25., 2♂ 1♀, TS; 1979.08.23., 2♀, CSM; 1979.08.23., 1♂ 1♀, HAV – Veszprém: 1964.06.28., 1♂, VIT – Vinye: 1975.09.25., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 6♂ 6♀, TS; 1983.05.12., 8♂, TS; 1985.08.06., 1♀, TS; 1985.09.16., 4♀, TS; 1986.06.28., 1♂, TS; 1986.08.05., 11♂, TS; 1987.05.12., 2♂ 1♀, TS; 1988.08.07., 3♀, TS; 1989.07.25., 1♂ 2♀, TS; 1990.07.30., 1♂, TS; 1993.05.02., 1♂, TS – Zirc: 1970.06.21., 1♂, TS; 1975.07.07., 1♀, HM; 1978.07.26., 1♀, SZU; 1979.08.05., 1♀, KB – Zirci-arborétum: 1990.06.22., 1♂, NL. (129. ábra).

129. ábra: Az *Eristalis interrupta* hímje

Eristalis intricaria (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), a síkságokon is sokfelé megtalálták. Egyelőre nem került elő a Keleti-Bakonyból.

Valószínűleg eurytop, vizes és száraz biotópokban, nedves réteken, mocsarakban, erdőszeleken egyaránt gyűjthető.

Lárvája szennyvizekben, trágyalében és rothadó növényzetű állóvizekben él.

Több nemzedéke van, valószínűleg oligovoltin. Imágóját február közepétől szeptember közepéig gyűjtötték. Rajzásának kisebb maximuma április végén és augusztus elején figyelhető meg.

Virágválasztása: *Cirsium palustre*, *Cirsium vulgare*, *Crataegus monogyna*, *Lythrum salicaria*, *Mentha longifolia*, *Peucedanum palustre*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*, *Salix cinerea*.

A Bakonyvidéken első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Akli: 1983.04.21., 1♂, TS – Alsó-erdő: 1997.04.24., 1♀, TS – Aranyos-völgy: 1982.07.28., 1♀, BJ – Balatonhenye: 1998.05.14., 1♀, TS – Balázs-tető: 1997.04.27., 1♀, TS, +MAL – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂ 2♀, TS – Büdöskút: 1998.02.20., 1♂, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♀, TS – Csetényi-rét: 1998.02.20., 1♀, TS – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 1♀, TS, +MAL – Dudar: 1992.05.14., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1986.08.08., 1♂ 1♀, TS – Hévíz: 1957.07.15., 1♂, MF; 1957.07.16., 1♀, MF – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂, TS – Imreherceg-hegy: 1985.05.25., 1♀, TS, +MAL – Jókai-bánya: 1966.08.02., 1♀, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 1♀, TS, +MAL – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 1♀, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♀, TS – Külső-tó: 1976.07.26., 1♂, TS – Nyírespuszta: 2000.03.27., 1♂, TS – Pap-rét: 2000.04.02., 1♂, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 1♀, TS – Pető-hegy: 1998.02.20., 1♀, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♂, TS – Szarvaskút: 1998.02.21., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♀, TS – Zirc: 1970.08.02., 1♂, TS.

Eristalis jugorum Egger, 1858

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Tipikus hegyvidéki faj, a magasabb hegységekben sokfelé gyakori, egyébként ritka. Az Alpokban 2500 m-ig felhatol. Magyarországon ritka

előfordulású (II.), eddig csak a Bakonyban, a Bükkben, a Mátrában, az Őrségben és a Soproni-hegységben gyűjtötték. Zengőlégy faunánk tipikus montán eleme, mely az eddigi gyűjtési adatai alapján a Bakonyvidéknek is csak a magasabb régiójában (Északi-Bakony) és kis egyedszámban él.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, cserjésekben, tisztásokon, réteken, gyepekben él, gyakran szárazabb biotópokban is megtalálható.

Egyedei között általában több a nőtény mint a hím. Imágóját május elejétől augusztus közepéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma augusztus közepére tehető.

Virágválasztása: *Cirsium arvense*.

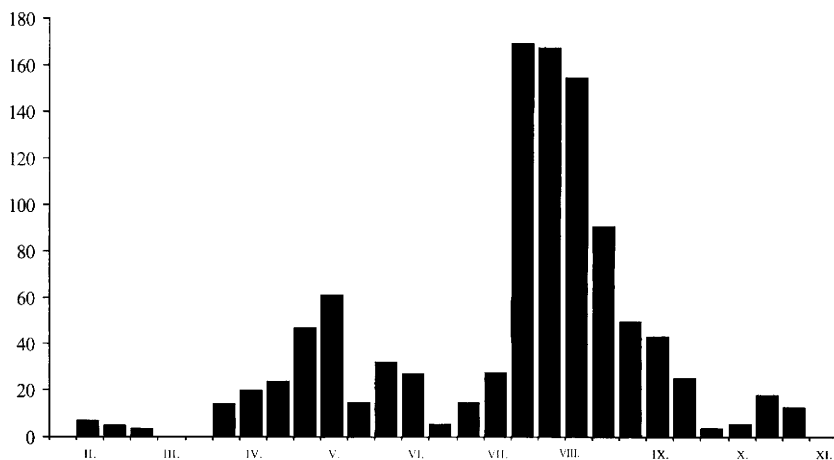
Lelőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Hubertlak: 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Szarvasküti-bükkös: 1999.06.14., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1985.07.23., 1♀, TS; 1999.08.14., 1♀, TS.

Eristalis pertinax (Scopoli, 1763)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg a hegyvidékeken közönséges, de a síksági erdőkben is sokfelé gyűjthető, nagyobb egyedszámban is.

Eurytop, sokféle biotópban megtalálható, különösen nedves lombhullató erdőkben, patakmenti nedves réteken növényön gyakori.

Imágója február közepétől november elejéig repül. Rajzásának maximuma július végére-augusztus elejére esik. Fenológiai diagramja alapján több nemzedéke elkülöníthető (130. ábra).

130. ábra: Az *Eristalis pertinax* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 182 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 19, 25, 27, 28, 29, 30, 42, 43, 48, 49, 51, 56, 59, 62, 63, 65, 67, 68, 69, 71, 72, 80, 85, 90, 91, 96, 98, 99, 100, 101, 104, 106, 109, 113, 114, 115, 116, 130, 132, 140, 147, 150, 151,

152, 153, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 180, 181, 183, 184, 185, 187, 188, 197, 198, 199, 205, 213, 215, 216, 219, 220, 221, 222, 223, 233, 236, 237, 238, 240, 246, 247, 248, 253, 254, 260, 265, 266, 267, 270, 271, 272, 277, 278, 279, 280, 281, 285, 286, 287, 294, 295, 300, 303, 304, 306, 308, 309, 315, 318, 320, 321, 323, 324, 326, 333, 334, 336, 338, 339, 340, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 352, 353, 365, 366, 367, 369, 370, 373, 376, 378, 379, 383, 384, 387, 388, 389, 390, 391, 398, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 412, 414, 415, 421, 424, 425, 427, 430, 434, 436, 438, 439, 440, 446.

Lelőhelyei: Akli: 1971.06.03., 1♂, TS; 1975.06.10., 1♂, KÁ – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Alsóperepuszta: 1979.09.08., 1♂ 1♀, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1972.06.04., 1♂, TS; 1972.08.01., 4♂ 1♀, BA; 1974.08.30., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.09.05., 1♂, TS; 1978.08.30., 1♂ 1♀, KÁ; 1979.07.25., 1♂, TS; 1984.09.19., 1♀, TS; 1984.10.30., 1♂, TS; 1985.08.11., 46♂ 16♀, BÁK; 1989.10.25., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1974.08.13., 1♂, TS – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♂, TS; 1989.10.18., 1♀, TS – Bakonynána: 1986.08.22., 3♂ 2♀, TS – Barátok-útja: 1982.08.09., 1♂, BL – Bazsi: 1984.10.09., 2♀, TS – Bé-lap: 1983.05.15., 1♂, TS – Billege: 1991.05.01., 1♂, NL – Borzavár: 1972.07.26., 3♂ 1♀, TI; 1977.07.26., 3♂, TI – Bozót: 1997.05.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Bódé: 1964.06.23., 1♀, TS – Borostyán-kút: 1990.04.03., 1♂ 1♀, TS; 1990.04.24., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1972.06.06., 1♂ 1♀, TS; 1973.05.28., 1♀, TS; 1973.07.26., 1♂, SI; 1973.07.26., 1♂, TP; 1975.05.07., 2♂, KÁ; 1975.05.07., 1♂ 1♀, TS; 1975.07.22., 1♂, TS; 1977.05.17., 1♂, KÁ; 1977.05.17., 2♂ 1♀, TS – Büdöskút: 1998.02.20., 1♂ 3♀, TS – Büdös-kút: 1982.08.12., 2♂ 1♀, TS – Cigány-domb: 1975.05.09., 1♂, TS; 1982.06.06., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 1♀, MF; 1960.05.17., 1♀, ZSIG; 1964.08.14., 2♂ 1♀, TS; 1965.08.14., 7♂ 5♀, TS; 1971.08.10., 1♂ 1♀, TS; 1972.08.09., 4♂ 2♀, TS; 1975.07.24., 1♀, KÁ; 1975.07.24., 1♀, LM; 1975.07.24., 1♂, TS – Csapszári-erdő: 1977.07.14., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 5♀, TS, +MAL – Csere-hegy: 1976.05.11., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Cseres: 1965.07.13., 2♂ 1♀, TS – Csesznek: 1982.08.09., 1♂, HAV – Csetényi-rét: 1997.08.24., 3♂ 2♀, TS, +MAL; 1998.02.20., 2♀, TS – Csupak: 1989.10.26., 2♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 3♂ 2♀, TS; 2000.04.13., 3♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 1♀, TS – Dudar: 1992.05.14., 1♀, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 1♂ 3♀, TS – Ecséri-erdő: 1989.09.07., 1♀, VT – Eperjes: 1984.08.08., 3♂ 1♀, TS; 1984.09.28., 1♂ 2♀, TS – Epres-oldal: 1998.02.21., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂, TS; 1977.06.02., 1♀, TS; 1977.06.11., 1♂ 1♀, TS; 1977.07.28., 7♂ 3♀, TS; 1980.05.13., 1♂, CSM; 1983.05.13., 2♀, TS; 1986.08.08., 2♂ 1♀, TS; 1997.05.18., 1♂ 4♀, TS – Farkasgyepű: 1964.04.28., 1♂, PJ; 1964.07.17., 1♀, TS; 1976.07.28., 11♂ 7♀, TS; 1978.07.27., 1♀, CSM; 1978.08.10., 3♂ 1♀, HAV; 1978.08.10., 1♀, KÁ; 1978.09.07., 9♂, HAV; 1984.08.19., 2♂ 1♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, KK; 1972.07.27., 3♂ 1♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 2♀, TS, +MAL – Felsőpere: 1972.07.23., 2♂ 1♀, TS – Fenyőfő: 1961.08.22., 1♂, PJ; 1971.08.02., 1♂, PJ – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.30., 1♂, TS; 1973.08.27., 1♂, TI; 1975.08.28., 3♂, KÁ; 1975.08.28., 1♂, TP; 1975.08.28., 1♂, TI; 1975.10.29., 1♀, TS; 1978.07.23., 2♂, TS; 1979.08.12., 1♀, BL; 1980.08.04., 1♂, KB; 1983.08.07., 2♀, SZD – Gaja-völgy (Jásd): 1972.09.28., 1♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 6♂ 6♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♂, MF; 1959.08.02., 2♂, MF; 1982.08.03., 1♂, RNÉ – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 4♂, HAV; 1982.08.03., 19♂ 11♀, TS; 1984.08.08., 2♂ 1♀, TS; 1998.05.01., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, KÁ; 1974.08.08., 4♂, TS – Gyöngyös-

hegy: 1977.06.02., 3♂ 2♀, TS – Hajmáspuszta: 1974.08.08., 7♂ 4♀, KÁ; 1974.08.08., 1♂, NÉ; 1974.08.08., 1♂, TS – Hárskút: 1970.09.30., 3♀, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♂ 3♀, KÁ; 1975.07.22., 1♂ 2♀, LM; 1975.07.22., 1♂ 2♀, TI; 1975.07.22., 3♂ 3♀, TS – Hévíz: 1957.07.13., 1♀, TGY; 1957.07.15., 1♂, MF; 1957.07.15., 1♂ 1♀, ZSIG; 1977.09.15., 1♀, TS – Hidegkút: 1957.07.15., 1♂, MF – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1974.10.10., 1♂ 1♀, KÁ – Huszárokölőpuszta (Bakonyzücs): 1979.08.29., 4♂ 6♀, TS – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1989.09.02., 1♀, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.05.04., 3♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.05.18., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.19., 4♂, TS; 1984.08.20., 3♂ 4♀, TS – Jókaiabánya: 1957.07.25., 1♂, TS; 1957.07.26., 1♂, TS; 1957.07.29., 2♂, TS; 1957.08.01., 1♀, TS; 1959.08.06., 2♂ 2♀, TS; 1964.05.01., 2♂, TS; 1966.08.02., 1♀, TS; 1988.08.08., 1♂, TS – Kab-hegy: 1965.06.30., 1♂, TS; 1966.08.02., 2♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1975.10.30., 2♀, TS; 1989.10.26., 2♀, TS – Kalapmező: 1989.07.30., 1♀, VT – Kapolcs: 1984.08.16., 1♂ 2♀, TS – Kardosrét: 1973.07.19., 2♂, BK; 1973.07.19., 2♂, HM; 1973.08.07., 1♀, TS – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Keresztúri-rét: 1974.09.09., 1♀, KÁ – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂ 1♀, PA; 1995.06.11., 2♀, TS – Királykúti-erdő: 1999.06.06., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Királykút-völgy: 1978.08.24., 1♂, HAV; 1978.08.24., 2♂ 1♀, TS; 1978.08.28., 1♂, CSM – Királyszállás: 1975.08.28., 1♂, KÁ – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 2♀, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1991.09.21., 1♂, TS; 1995.06.11., 2♂ 1♀, TS – Kígyós-völgy: 1997.08.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1990.07.19., 2♂, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 11♂ 7♀, TS – Kökényes: 1982.07.04., 3♀, TS; 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1968.08.06., 4♂ 1♀, TS; 1980.06.07., 1♂, TS; 1988.07.29., 2♂ 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1973.08.01., 2♂, SI; 1973.08.01., 3♂, TP – Kula-domb: 1989.11.03., 3♀, VT – Kupi-erdő: 1989.09.31., 8♂, TS; 2000.05.09., 8♂ 3♀, TS; 2000.05.09., 6♂ 2♀, TS, +MAL – Külsőtó: 1976.08.15., 1♂, TS – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Magyarosi-erdő: 1976.05.10., 2♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1971.04.19., 1♂, TS; 1971.05.14., 4♂, TS; 1972.04.24., 1♂, TS; 1973.05.05., 1♂, TS; 1974.04.23., 1♂, KÁ; 1974.04.23., 2♂, TS; 1974.09.02., 2♂, TS; 1977.06.01., 5♂, KÁ; 1980.08.17., 4♂, TS; 1981.06.21., 3♂, TS; 1982.07.04., 4♂, TS; 1987.05.27., 1♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♀, TS; 1972.08.31., 3♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1993.04.30., 1♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♀, PJ – Móroc-tető: 1991.06.08., 2♂ 2♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 1♂, TS – Nagy-tó: 1988.07.29., 2♂ 1♀, TS – Németbánya: 1963.08.23., 1♂ 1♀, PJ – Ördög-árok: 1974.05.04., 1♂ TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 2♂, KÁ; 1974.09.09., 1♂, NÉ; 1974.09.09., 1♂, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 2♂ 3♀, TS – Öreg-hegy (Balatonfüred): 1989.07.02., 1♀, VT – Öreg-hegy (Nagytevel): 1978.07.25., 4♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1975.09.29., 1♀, TS; 1979.09.13., 2♂, TS; 1980.09.09., 4♂ 1♀, TS; 1988.08.07., 3♂ 2♀, TS; 1989.07.25., 4♂ 1♀, NL; 1989.07.25., 10♂ 7♀, TS; 1989.10.23., 1♀, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♂, TS – Pap-rét: 2000.04.02., 3♀, TS – Pálhálás: 1972.07.15., 1♀, TS; 1972.08.06., 2♂, TS; 1989.07.26., 3♀, NL; 1989.07.26., 12♂ 1♀, TS; 1989.09.10., 2♀, TS; 1989.09.16., 2♀, TS; 1990.08.28., 11♂ 8♀, TS; 1991.07.30., 4♂, TS; 1992.07.30., 1♂, TS – Pető-hegy: 1998.02.20., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♀, TS; 1980.05.11., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♂, KÁ; 1974.05.30., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1991.08.13., 2♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1979.08.29., 1♂ TS; 1989.10.18., 1♀, TS – Porva: 1961.04.16., 1♀, A; 1977.09.02., 2♂ 1♀, KÁ; 1977.09.02., 5♀, TI; 1977.09.02., 3♂ 3♀, TS; 1985.06.07., 1♂, TS – Porva-Csesznek-

vá.: 1971.08.26., 4♂, TS; 1972.06.15., 1♀, KÁ; 1972.06.15., 3♂ 1♀, TI; 1972.06.15., 1♀, TS; 1972.07.18., 1♂, TI; 1972.07.18., 1♂, TS; 1973.08.17., 4♂ 3♀, GYNÉ; 1973.08.17., 2♂, GYÖ; 1975.07.21., 1♂, LM – Raposka: 1977.06.20., 1♀, VT – Ravazd: 1991.07.30., 1♂, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 1♂ 4♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂, KÁ; 1974.09.05., 1♂, TS; 1999.08.10., 2♀, TS, +MAL – Rendeki-hegy: 1986.07.17., 1♂, KÁ – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 3♀, TS, MAL – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 3♀, TS – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 1♂, TS – Sombokor: 1997.07.28., 2♂ 4♀, TS – Somhegy: 1989.10.27., 2♀, TS – Sűrű-haraszt: 1989.10.11., 1♀, VT; 1990.07.12., 2♀, VT – Szarvaskút: 1984.08.07., 1♂ 2♀, TS; 1984.08.08., 6♂, TS; 1990.04.24., 1♂, TS; 1998.02.21., 2♀, TS – Száraz-Gerence (Bakonybél): 1970.07.21., 4♂ 1♀, TS; 1995.06.11., 3♂ 1♀, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂ 2♀, KÁ; 1975.08.14., 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1998.02.22., 2♀, TS – Szent-Péter-hegy: 1990.04.14., 1♀, VT – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♂, TS – Szépalmapusztá: 1999.05.11., 3♀, TS – Szigligeti-arborétum: 1970.09.16., 2♀, TS – Tapolcafő: 1989.10.18., 1♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 2♂ 1♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 13♂ 1♀, TS; 1966.08.13., 4♀, TS; 1970.08.12., 1♂, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 3♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 4♀, TS; 1989.10.29., 2♀, TS – Tisztavíz-forrás: 1989.10.17., 2♀, TS – Töbrük: 1997.08.16., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♀, TS, +MAL – Tői-dűlő: 1998.04.29., 3♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 3♀, TS – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♀, TS – Ugod: 1975.08.03., 1♂, TS – Úrkút: 1988.08.08., 2♂ 1♀, TS – Várvolgy: 1972.07.21., 1♂, TS – Veszprém: 1958.06.16., 1♀, PJ – Vinye: 1975.09.25., 1♂, KÁ; 1975.09.25., 1♂ 5♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♂, TS; 1983.05.12., 1♂ 1♀, TS; 1985.05.24., 1♂, TS; 1985.07.23., 2♂, TS; 1985.08.06., 5♂ 2♀, TS; 1985.09.16., 3♂ 1♀, TS; 1986.08.05., 10♂ 1♀, TS; 1986.08.31., 2♂ 1♀, TS; 1987.05.12., 1♂, TS; 1988.08.07., 1♀, TS; 1989.07.25., 3♂ 4♀, TS; 1989.09.02., 2♂ 4♀, TS; 1992.05.11., 1♂ 1♀, TS – Zirc: 1970.06.21., 1♂, TS; 1974.09.28., 1♂, KÁ; 1980.08.12., 1♂, KB; 1984.10.23., 1♂, TS; 1989.09.17., 1♂ 1♀, TS; 1989.10.22., 1♀, TS; 1989.10.30., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1989.09.19., 8♂ 11♀, TS; 1989.11.01., 2♀, TS; 1990.04.10., 1♂ 1♀, NL; 1990.04.10., 5♂ 2♀, TS; 1990.04.14., 1♂ 1♀, TS; 1990.04.20., 4♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.04.26., 4♂, 1♀, TS, +MAL; 1990.04.27., 1♂, TS; 1990.07.25., 4♂ 3♀, TS; 1990.08.07., 2♂, TS, +MAL; 1999.03.10., 2♀, TS.

Eristalis rupium (Fabricius, 1805)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Mongólia, Kanári-szigetek, Nearktikus Régió. Tipikus hegyvidéki faj, az Alpokban 2500 m-ig felhatol. Közép-Európában elsősorban hegyvidékeken él, de a síkságokon is sokfelé előfordul. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (**III.**), elsősorban hegyvidéki adatait ismerjük, de nem hiányzik a domboságokról és a síkságokról sem. Főleg a hegység magasabb régióiból, elsősorban az Északi-Bakonyból került elő. Eddig nem sikerült kimutatni a Balaton-felvidékről.

Erdőkben, erdőséleken, réteken, különösen nedvesebb, virágokban gazdag erdei tisztásokon gyűjthető.

Imágója április végétől szeptember közepéig repül. Valószínűleg több nemzedéke van. Rajzásának kisebb maximuma május elejére és augusztus közepére esik.

Virágválasztása: *Aster amellus*, *Cardamine amara*, *Cirsium palustre*, *Crataegus laevigata*, *Crepis paludosa*, *Daucus carota*, *Eupatorium cannabinum*, *Galium aparine*, *Knautia arvensis*, *Persicaria lapathifolia*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Csere-hegy: 1976.05.11., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1997.05.18., 2♀, TS – Hajmáspuszta: 1974.08.08., 1♂, KÁ – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 2♂, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♂, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 3♂, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.09.02., 2♂, KÁ – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Móroc-tető: 1991.06.08., 1♂, TS – Öreg-séd: 1974.09.13., 1♂, TS; 1989.07.25., 1♀, NL – Szarvaskút: 1997.05.18., 1♂ 3♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1993.05.02., 1♀, TS; 1999.08.14., 1♂ 3♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♂, TS, +MAL – Zsidó-hegy: 1983.04.23., 1♂, TS.

Eristalis similis (Fallén, 1817)

[Syn. *Eristalis pratorum* (Meigen, 1822)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Észak-Afrika. Magyarországon mérsékelten gyakori (III.), főleg hegyvidékeken gyűjtötték. Eddigi adatainak közel fele az Északi-Bakonyból származik.

Valószínűleg eurytop, mindenféle biotópban előfordulhat, főleg erdőkben, tisztásokon, erdei utakon, nyiladékokon fogtuk.

Az utóbbi években észrevehetően megfogyatkozott az egyedszáma.

Imágója április elejétől október közepéig repül. Rajzásának kisebb maximuma június elején és augusztus elején figyelhető meg.

Virágválasztása: *Tanacetum vulgare*, *Crataegus monogyna*, *Hedera helix*, *Mentha pulegium*, *Ranunculus repens*, *Tanacetum vulgare*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Balatonfüzfő: 1974.04.23., 1♂ 1♀, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, TS – Becsei-erdő: 1978.07.27., 4♂ 1♀, TS – Betekints-völgy: 1957.06.19., 1♂, PJ – Billegei-erdő: 1995.07.17., 1♀, VT; 1996.04.29., 1♂, VT – Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1972.06.06., 2♀, TS – Büdös-kút: 1964.05.27., 1♀, PJ; 1985.06.10., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1972.08.09., 1♀, TS – Cserszegtomaj: 1984.07.22., 1♀, TE, +MAL – Cservárpuszta: 1965.06.26., 1♂ 2♀, TS – Csóka-hegy: 2000.04.13., 4♂ 1♀, TS – Csószpuszta: 1972.09.03., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♂ 2♀, KÁ; 1977.06.02., 3♂ 1♀, TS; 1977.06.11., 1♂, TS; 1977.07.28., 1♂, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂ 3♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1975.08.28., 1♂, KÁ – Fenyősdomb: 2000.08.02., 1♂, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.05.12., 1♀, TS – Hamuház: 1972.09.03., 1♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.05.04., 1♂, VT – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♀, KÁ – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1957.08.28., 1♂, PJ – Jäger-rét: 1984.08.20., 1♂ 2♀, TS – Jókaiabánya: 1959.08.06., 1♀, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 2♂ 3♀, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 1♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂ 2♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 1♂, TS; 1968.08.06., 2♂, TS – Kő-árok: 1957.05.21., 1♂, SNÉ – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02., 2♂, TS; 1977.06.01., 2♀, KÁ; 1977.06.01., 2♂, TS; 1979.06.19., 1♂, TS; 1980.08.17., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1994.06.16., 1♀, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♀, PJ – Ördög-rét: 1974.09.09., 2♂, NÉ – Paloznak: 1962.10.08., 1♀, NF – Pap-rét: 2000.04.02., 1♂, TS – Páliahálás: 1972.07.15.,

1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 1♂, KÁ; 1977.09.02., 1♀, TI; 1977.09.02., 1♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1972.06.15., 1♂, TI; 1972.06.15., 1♀, TS; 1972.08.09., 1♀, TS; 1973.08.17., 1♂, GYNÉ – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Széles-árok: 1981.07.16., 3♂ 2♀, TS – Szépalmapusztá: 1999.05.11., 1♂, TS – Szigligeti-arborétum: 1970.09.16., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 1958.05.15., 1♀, PJ – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.28., 1♂, VT – Tihany: 1984.08.12., 1♀, PA – Tündérmajor: 1985.08.01., 1♂, TS – Veszprém: 1958.06.16., 1♀, PJ – Vörös-János-séd: 1985.09.16., 1♀, TS; 1989.10.17., 2♀, TS.

***Eristalis tenax* (Linnaeus, 1758) – Közönséges herelég**

[Syn. *Eristalomya tenax* Linnaeus, 1758]

[(alnm: *Eristalis* Latreille, 1804)]

Elterjedése: Kozmopolita, az emberrel a sarkvidékek kivételével csaknem az egész földön elterjedt és majdnem mindenhol gyakori, illetve közönséges. Magyarországon igen gyakori (V), az egész országban nagy egyedszámban gyűjthető.

Hasonlít a házi méhre, főleg a herére, erre utal a magyar elnevezése (méhelég, herelég).

Eurytop, gyakorlatilag mindenféle biotópban megjelenik, de zárt erdőkben viszonylag ritkábban van jelen.

Egyes vidékeken, főleg az Alpokban, gyakori vándor fajként ismerik, mely általában délről északra vonul tömegesen.

Lárvája (132. ábra) sok szerves növényi törmelék tartalmazó poshadó vizekben, szennyvizekben, trágyatelepeken, trágyalében, pöcegödörökben fejlődik.

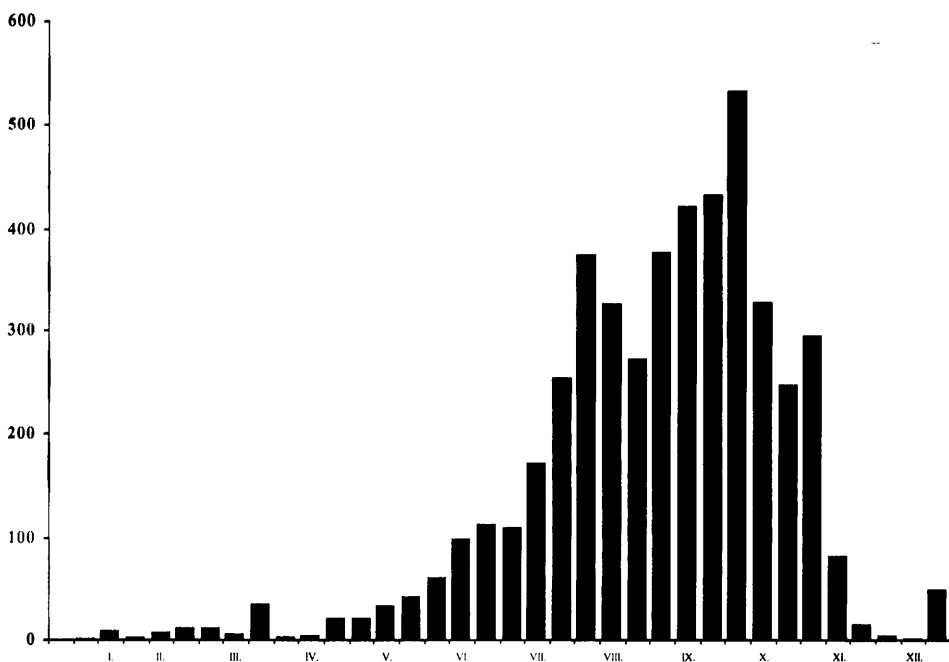
A hímek ősszel elpusztulnak, a nőtény imágók kis egyedszámban áttelelnék. Enyhe téli napokon (8–10 °C fölötti hőmérsékleten és főleg napsütésben) rendszeresen előjönnek és házfalakon, fatörzseken sűtkéreznek.

Imágója január elejétől december végéig repül. Június-júliusig kis egyedszámban van jelen, augusztustól kezdve lényegesen gyakoribb, szeptember-októberben található tömegesen. Évente több nemzedéke fejlődik, egyike azoknak a zengőlegyeknek, melyek imágójával az év bármelyik hónapjában találkozhatunk. Rajzásának maximuma a Bakonyban augusztus elejére és október közepére esik (131. ábra).

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 242 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 43, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 62, 63, 65, 66, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 85, 86, 87, 88, 91, 92, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 112, 113, 114, 115, 116, 120, 121, 122, 123, 124, 131, 132, 136, 139, 144, 146, 149, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 167, 168, 170, 172, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 185, 187, 188, 189, 190, 193, 194, 197, 206, 207, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 219, 220, 221, 222, 225, 228, 229, 230, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 243, 244, 246, 247, 252, 255, 260, 261, 265, 266, 268, 269, 270, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 284, 286, 287, 294, 295, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 315, 318, 321, 323, 324, 326, 327, 333, 334, 336, 337, 340, 344, 345, 346, 347, 348, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 362, 363, 364, 365, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 378, 379, 382, 383, 384, 385, 387, 390, 391, 393, 398, 400, 401, 402, 403, 404, 406, 412, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 422, 424, 436, 439, 440, 444, 445, 446.

Első említése a Bakonyvidékről Tapolcáról származik *Eristalis campestris* Meigen, 1822 néven (REDL 1894).

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 1♀, TS; 1979.07.25., 1♀, HAV; 1979.07.25., 1♀, CSM; 1979.08.29., 1♂, TS; 1979.08.29., 1♀, CSM – Akasztó-domb: 1958.06.05., 1♀, SZJ;

131. ábra: Az Eristalis tenax imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

1958.06.05., 1♀, ZSIG; 1958.06.05., 1♂, MF; 1958.06.07., 3♀, ZSIG; 1958.09.11., 2♀, ZSIG – Akli: 1983.04.09., 2♀, TS; 1985.09.29., 8♂ 6♀, TS; 1989.05.16., 1♂, TS; 1998.07.07., 2♂ 1♀, RV – Alsómajor: 1984.08.11., 5♂ 16♀, TS – Alsóperepuszta: 1990.03.21., 1♀, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Aranyos-völgy: 1982.10.16., 1♂, BJ – Aranyos-völgy (Cesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Aszófő: 1989.05.17., 1♂, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 3♀, TS, +MAL – Aszófői-séd: 1989.03.07., 1♀, TS – Augusztintanya: 1962.09.26., 2♂ 1♀, PJ – Ábrahám-hegy: 1968.10.15., 1♀, A – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 1♀, TS, +MAL – Badacsony (Badacsonytomaj): 1960.09.02., 1♂, PJ; 1975.09.15., 4♀, KÁ; 1975.09.30., 1♂ 3♀, KÁ; 1975.09.30., 3♂ 2♀, NÉ; 1987.07.30., 2♂, PL – Badacsonyörsi-öböl: 1992.06.26., 1♀, TS – Baglyas-hegy: 1968.06.25., 2♂, PJ – Bakonybél: 1972.08.01., 4♂ 1♀ BA; 1972.08.01., 1♂, RL, +FÉNY; 1973.10.03., 1♂ 1♀, TS; 1974.08.30., 14♂ 1♀, KÁ; 1974.09.05., 1♂ 1♀, TS; 1975.09.05., 3♂ 3♀, KÁ; 1979.07.25., 1♀, CSM; 1979.07.25., 1♂, HAV; 1982.07.02., 1♀, TS; 1982.10.21., 3♂ 5♀, TS; 1983.11.03., 1♂ 4♀, TS; 1984.07.25., 1♀, TS; 1984.09.05., 16♂ 2♀, TS; 1984.09.19., 28♂ 22♀, TS; 1984.10.03., 42♂ 31♀, TS; 1984.10.16., 27♂ 18♀, TS; 1985.08.11., 1♂, BAK; 1989.06.08., 1♂ 1♀, TS; 1989.10.24., 38♂ 11♀, TS – Bakonycsernye: 1972.07.26., 1♂ 1♀, VAI; 1976.07.08., 1♂, KÁ – Bakonygyepes: 1974.08.13., 5♂ 2♀, TI; 1974.08.13., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.10., 1♀, TS – Bakonyjákó: 1982.10.24., 7♂ 5♀, TS; 1989.10.18., 1♂, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 5♂ 1♀, TS – Bakonynána: 1986.08.22., 8♂ 12♀, TS – Bakonyoszlop: 1983.08.02., 1♂, TS – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♀, KÁ; 1974.09.09., 1♀, TS; 1989.09.21., 8♂ 6♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 4♂ 3♀, ZSIG; 1971.08.11., 1♂, TS; 1992.06.10., 3♂ 2♀, TS – Bakonyszücs: 1963.05.24., 1♂, PJ – Bakonytamási: 1975.08.28., 4♂ 1♀, TS, +MAL

– Balatonalmádi: 1963.10.21., 1♀, A; 1965.08.10., 1♂, MM; 1967.08.06., 1♂, PJ; 1967.08.25., 1♂, A; 1968.07.10., 5♂ 1♀, PJ; 1968.08.15., 8♂ 7♀, PJ; 1968.09.01., 1♀, A – Balatonederics: 1984.07.30., 2♂, TS; 1984.08.12., 2♂ 1♀, TS – Balatonfüred: 1966.07.19., 2♀, TS; 1974.07.18., 3♂ 3♀, KÁ; 1974.07.18., 1♂, TS; 1974.07.18., 1♂, TS; 1976.07.29., 1♀, TS; 1976.09.09., 1♂ 1♀, TI; 1977.02.19., 1♀, TS; 1977.02.27., 1♀, TS; 1979.06.04., 1♀, TS; 1984.09.29., 35♂ 12♀, TS; 1984.09.30., 6♂ 3♀, TS; 1989.09.26., 6♂ 5♀, TS – Balatonhenye: 1962.06.16., 1♀, PJ – Balatonszőlős: 1984.09.30., 12♂ 8♀, TS – Bazi: 1984.10.09., 28♂ 23♀, TS – Becsei-erdő: 1998.02.22., 1♀, TS – Belső-tó: 1979.09.20., 4♀, CSM – Berek: 1997.06.30., 4♂ 1♂, TS, +MAL – Berzsenyi-kút: 1973.08.23., 1♂, TS; 1975.07.30., 1♂, KÁ; 1975.09.30., 1♂ 1♀, NÉ; 1975.09.30., 1♂, TS – Betekints-völgy: 1957.06.19., 7♂, PJ – Béb: 1980.09.09., 1♂ 1♀, CSM; 1980.09.09., 3♂ 1♀, HAV – Billegei-erdő: 1990.10.22., 1♂, VT; 1995.06.04., 1♀, VT; 1995.08.12., 1♀, VT; 1995.08.16., 1♂, VT; 1995.09.25., 2♂, VT; 1996.05.30., 1♂ 1♀, VT; 1996.06.03., 3♂ 1♀, VT – Bocskor-hegy: 1973.08.19., 2♂, GYNÉ – Borostyán-kút: 1989.10.23., 6♂ 2♀, TS – Borzavár: 1972.07.26., 2♀, TI; 1973.07.19., 8♂, HM; 1979.08.03., 1♂ 1♀, BL; 1973.08.03., 3♀, KB – Bozót: 1997.05.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Bódé: 1964.06.23., 2♂ 2♀, TS; 1964.08.16., 1♀, TS; 1964.07.16., 2♂ 2♀, TS; 1966.08.01., 2♂ 1♀, TS; 1968.08.06., 2♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 5♂ 9♀, KÁ; 1974.08.06., 1♀, TS; 1980.09.18., 1♂, TS – Burokvölgy (Isztimér): 1973.07.26., 2♂, BK; 1973.07.26., 1♂, TP; 1975.07.22., 1♂, TS; 1976.07.08., 2♂, KÁ – Büdöskút: 1998.02.20., 2♀, TS – Büdös-kút: 1964.05.27., 1♀, PJ; 1982.08.12., 1♂, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 2♂ 1♀, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 3♂, KÁ; 1974.09.28., 3♂ 1♀, TS; 1977.05.27., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.07.29., 3♂ 3♀, KÁ; 1975.07.29., 1♂, LM; 1982.06.16., 1♂, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1959.07.29., 1♂, MF; 1959.07.29., 1♂ 1♀, ZSIG – Cuha-völgy (Zirc): 1965.08.14., 3♂ 1♀, TS; 1975.07.24., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.07.24., 1♂, LM; 1975.07.24., 1♂, TS – Csabrendek: 1986.07.14., 1♂ 1♀, HAV – Csapszári-erdő: 1997.07.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Csatka: 1973.07.27., 1♂, PJ – Csehbánya: 1970.07.14., 2♂, TS – Csehi-erdő: 1978.07.23., 1♂ 2♀, TS – Cseres: 1965.07.13., 7♂ 3♀, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 2♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1973.10.06., 1♀, TS; 1983.06.26., 2♂ 1♀, TS; 1984.07.30., 6♂ 2♀, TS; 1984.09.30., 1♂, TS; 1985.05.23., 1♂, TE, +MAL – Csesznek: 1970.10.26., 1♀, TS; 1982.08.09., 2♂, HAV – Cserszpuszta: 1965.06.26., 2♂ 3♀, TS – Csetényi-erdő: 1998.02.20., 1♀, TS, +MAL; 1999.05.18., 1♀, TS – Csetényi-rét: 1997.08.24., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 1♀, TS – Csilla-hegy: 1991.07.01., 3♂ 2♀, VT – Csobánc: 1989.10.25., 4♀, A; 1998.04.26., 2♀, TS, +MAL; 1999.07.15., 1♀, TS – Csopak: 1960.06.22., 2♂, NF; 1960.08.07., 2♂, NF; 1960.08.09., 2♀, NF; 1960.08.16., 2♂, NF; 1960.08.17., 2♂ 3♀, NF; 1960.08.20., 2♀, NF; 1960.08.29., 2♂, NF; 1960.09.02., 2♀, NF; 1960.09.25., 2♂ 1♀, NF; 1965.08.06., 2♂, A, +FÉNY; 1989.07.21., 1♂, TS; 1989.10.26., 3♂ 1♀, TS – Csorszai-rét: 1990.03.24., 1♀, TS – Csóka-kő: 1982.09.11., 1♀, TS; 1983.08.01., 3♂, TS – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Fehérvárurgó): 1982.07.16., 2♂, HAV – Csúcs-hegy: 1984.07.07., 5♂, TS; 1984.09.29., 42♂ 20♀, TS – Diósi-rétek: 1984.10.01., 26♂ 21♀, TS – Diszel: 1984.07.30., 6♂ 4♀, TS – Disznó-domb: 1997.05.14., 1♀, TS, +MAL – Dolosd: 1968.08.06., 1♂ 2♀, PJ – Dongó-mező: 1997.07.11., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 21♂ 16♀, TS – Dudar: 1973.07.24., 1♂ 1♀, HM; 1973.07.24., 3♂, KÁ; 1973.07.24., 2♂, TS; 1992.05.14., 1♀, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 5♂ 8♀, TS – Ecséri-erdő: 1989.09.07., 4♂ 5♀, VT – Eperjes: 1984.08.08., 6♂ 2♀, TS; 1984.09.28., 4♂ 3♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1977.06.02., 1♂, TS; 1977.07.28., 1♂ 4♀, KÁ; 1977.07.28., 6♂ 2♀, TS; 1982.07.03., 1♂,

TS; 1986.08.08., 9♂, TS; 1997.05.18., 2♀, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 2♀, TS; 1976.07.28., 11♂ 6♀, TS; 1976.08.25., 1♀, KÁ; 1978.07.10., 2♂ 1♀, HAV; 1978.08.10., 1♀, KÁ; 1978.09.07., 4♂, CSM; 1978.09.07., 2♂, HAV; 1978.09.07., 1♀, HAV; 1978.09.07., 1♂, TS; 1984.08.19., 4♂ 7♀, TS – Fehérvárcsurgó: 1979.06.16., 4♂ 1♀, CSM; 1979.06.16., 2♂ 1♀, TS; 1979.06.30., 1♂ 2♀, CSM – Felső-Hajag: 1999.08.10., 2♂, TS – Fekete-hegy: 1998.02.20., 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.03., 2♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 32♂ 18♀, HAV; 1980.09.09., 1♂ 1♀, SZNÉ – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♀, KK; 1972.07.27., 1♂, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♀, KÁ – Felső-bükk: 1999.09.04., 3♂ 6♀, TS, +MAL – Felsőpere: 1990.03.21., 1♀, TS; 1999.08.11., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1965.09.30., 3♂ 2♀, PJ; 1973.08.22., 1♀, GYNÉ; 1974.10.23., 1♀, TS; 1982.10.17., 19♂ 8♀, TS; 1985.07.04., 1♂, KÁ; 1991.08.13., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 1♂, TS; 1973.08.27., 3♂, TI; 1973.08.27., 1♂ 2♀, KÁ; 1973.08.27., 1♂, TS; 1973.09.14., 1♂, TS; 1975.08.28., 4♂ 1♀, KÁ; 1975.08.28., 1♀, TI; 1975.08.28., 9♂ 2♀, TS; 1975.10.29., 2♂ 3♀, TS; 1975.10.29., 1♀, KÁ; 1978.07.25., 1♂ 1♀, CSM; 1989.09.12., 12♂ 5♀, TS – Fenyősdomb: 1991.05.24., 3♂ 4♀, VT; 1991.06.20., 1♂ 1♀, VT – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 1♂, TS; 1974.08.14., 5♂ 5♀, KÁ; 1988.05.25., 1♂ 3♀, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1972.09.28., 1♂ 2♀, TS; 1974.08.29., 3♂ 1♀, KÁ; 1974.08.29., 1♂ 2♀, TS – Ganna: 1982.10.06., 24♂ 8♀, TS; 1998.02.22., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♂, TS; 1983.05.17., 1♀, TS; 1983.06.12., 1♂, TS – Gellapatak: 1990.03.13., 1♀, TS – Gellért-tó: 1986.10.03., 1♂, TS – Generál-erdő: 1971.10.02., 1♀, TS; 1972.08.06., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♂, MF; 1959.08.01., 1♂ 1♀, ZSIG; 1974.09.05., 2♀, TS; 1976.05.11., 1♀, TS; 1979.09.07., 1♂, TS; 1980.08.03., 1♀, KB – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 2♀, HÁ; 1982.08.03., 2♂ 2♀, HAV; 1982.08.03., 26♂ 21♀, TS; 1984.08.08., 16♂ 8♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♂, KÁ; 1974.08.08., 1♀, NÉ; 1986.08.25., 1♂ 2♀, TS – Gödrös: 1958.09.12., 1♀, ZSIG – Gróf-rét: 2000.08.03., 2♂ 6♀, TS – Gyepükaján: 1962.08.14., 2♀, KÓS; 1986.07.15., 1♀, KÁ; 1988.08.20., 9♂ 3♀, TS – Gulya-domb: 1963.06.27., 1♀, MM – Gyulafirátóti-halastó: 1971.06.28., 1♂, TS; 1971.10.09., 1♂ 2♀, TS; 1971.11.06., 1♀, TS; 1972.08.08., 1♂, KK; 1972.07.08., 1♀, TS; 1989.10.26., 3♂ 1♀, TS – Hajmáspuszta: 1963.07.26., 1♀, PJ; 1972.06.12., 2♂, TS; 1972.07.07., 1♀, TS; 1974.08.08., 24♂ 10♀, KÁ; 1974.08.08., 1♀, NÉ; 1974.08.08., 3♀, TS; 1978.07.26., 2♀, A; 1978.07.26., ♀, A – Hamuház: 1972.09.03., 1♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 6♂ 4♀, VT – Hatosi-dűlő: 1996.06.16., 1♂, VT – Hatosmalom: 1990.06.26., 3♂, VT; 1990.08.11., 1♀, VT – Három-hegy: 1975.07.26., 2♀, LM; 1975.07.26., 1♂ 1♀, TI; 1978.08.01., 1♀, KÁ; 1978.08.01., 2♂ 2♀, SZU; 1978.08.23., 2♂ 1♀, CSM; 1983.11.06., 26♂ 37♀, TS; 1989.06.25., 2♂ 1♀, TS – Hárskút: 1970.09.30., 4♀, TS; 1983.07.08., 2♂, BJ – Herend: 1988.08.08., 11♂ 9♀, TS – Hétházpuszta: 1972.06.06., ♀, TS; 1975.07.22., 3♂, KÁ; 1975.07.22., 2♂ 1♀, LM; 1975.07.22., 1♂ 1♀, TI; 1975.07.22., 1♂, TS – Hévíz: 1957.07.15., 1♂, ZSIG; 1957.07.13., 3♀, TGY; 1957.07.16., 1♂ 2♀, TGY; 1957.07.18., 7♂ 11♀, TGY; 1957.07.19., 4♂ 7♀, TGY; 1958.08.31., 2♀, MF; 1975.09.15., 2♀, TS; 1977.09.15., 1♂ 1♀, KÁ; 1984.07.30., 3♂ 2♀, TS; 1984.08.12., 3♂ 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 4♂ 2♀, MF; 1957.07.15., 3♂ 2♀, ZSIG; 1982.07.29., 3♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 2♂, TS; 1979.07.25., 1♂, TS; 1980.07.30., 1♂, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1971.08.20., 7♂ 3♀, TI – Hódos-ér (Porva): 1957.08.27., 4♂ 6♀, PJ; 1957.08.28., 4♂, PJ; 1974.10.10., 8♂ 10♀, KÁ; 1974.10.10., 7♂ 4♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 2♀, TS, +MAL – Huszárokélpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 6♂ 2♀, TS – Huszárokélpuszta (Ugod): 1980.08.21., 1♂ 1♀, TS; 1989.09.02., 2♂, TS – Inota:

1971.10.12., 1♂ 1♀, TS; 1979.09.18., 2♂ 1♀, CSM; 1983.08.18., 1♀, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 4♂ 3♀, TS, +MAL – Iszkaszentgyörgy: 1980.07.31., 1♂ 1♀, CSM; 1980.07.31., 1♀, HAV – Jáger-rét: 1981.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.08., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.24., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.27., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.30., 2♂, TS, +MAL; 1981.10.10., 1♂, TS, +MAL; 1981.10.11., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.02., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.24., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.20., 7♂ 5♀, TS – Jókaibánya: 1957.06.26., 2♂ 5♀, TS; 1957.07.25., 2♂, TS; 1957.07.26., 1♂, TS; 1957.07.29., 1♂ 1♀, TS; 1959.07.28., 1♂ 1♀, TS; 1959.08.06., 7♂ 3♀, TS; 1964.07.16., 1♂, TS; 1964.08.02., 2♂, TS; 1988.08.08., 17♂ 11♀, TS – Kab-hegy: 1965.07.13., 1♂ 1♀, TS; 1966.08.02., 2♂, TS – Kalapács-ér: 1972.08.10., 3♂, TS – Kalapmező: 1989.07.30., 1♂ 1♀, VT – Kakas-hegy (Zirc): 1975.10.30., 1♂, TS; 1989.10.26., 5♂ 3♀, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 7♂ 4♀, TS; 1984.08.16., 3♂ 2♀, TS – Kardosrét: 1973.07.19., 1♂ 1♀, BK; 1973.07.19., 2♂ 1♀, BK; 1973.07.30., 5♂ 5♀, TP; 1973.08.07., 1♂ 2♀, GYNÉ; 1974.07.08., 3♂ 1♀, BK; 1974.07.08., 1♂, HM – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 1♀, NL – Káptalanfűdét: 1962.08.07., 1♀, NI; 1962.08.22., 1♂, A; 1963.08.04., 2♀, NI; 1963.10.18., 1♀, NI – Kemencés-part: 1984.08.12., 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1975.09.22., 1♀, TS; 1990.08.07., 1♀, TS – Keresztúri-rét: 1974.09.09., 2♂, KÁ; 1999.04.14., 1♀, TS, +MAL – Keszthely: 1958.09.08., 2♂ 1♀, JT; 1964.07.15., 2♀, SGY, +FÉNY; 1964.07.24., 2♀, SGY, +FÉNY; 1964.07.27., 2♀, SGY, +FÉNY; 1986.11.02., 3♂ 16♀, TS – Keszthelyi-hegység: 1979.08.23., 5♀, CSM – Kék-hegy: 1995.06.11., 1♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kincsesbánya: 1997.08.15., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Királykapu: 1973.06.19., 1♂, TS – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 2♂, CSM; 1978.08.24., 2♂, HAV; 1978.08.24., 1♂, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.15., 1♀, TS; 1984.06.30., 2♀, TS; 1989.07.20., 1♀, VT – Kis-erdő-tető: 1975.09.30., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.09.30., 1♀, NÉ; 1984.07.07., 2♂, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 2♂ 1♀, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 3♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1991.09.21., 5♂ 5♀, TS; 1995.06.11., 2♂, TS – Kis-tó: 1979.09.10., 2♂, TS – Kolontár: 1997.07.12., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 3♂ 1♀, KÁ; 1975.09.18., 7♂ 3♀, TS; 1976.07.12., 1♂, KÁ – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1977.03.24., 3♂ 8♀, TS; 1977.09.15., 1♂ 1♀, KÁ; 1988.08.03., 1♂ 2♀, TS – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♂ 2♀, TS; 1974.06.19., 1♀, TS – Kökényes: 1982.07.04., 3♂ 4♀, TS; 1999.09.05., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 2♂ 1♀, TS; 1968.08.06., 2♂, TS; 1969.07.10., 1♂, TS; 1973.09.30., 1♂, TS; 1988.07.29., 4♂ 5♀, TS – Kő-hegy (Csesznek): 1957.09.01., 2♂, PJ – Kőhegypuszta: 1983.05.08., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kőmagas: 2000.08.02., 8♂ 3♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 3♀, TS, +MAL; 1999.05.22., 2♀, TS – Kőrös-hegy: 1971.08.03., 1♂, TS; 1973.08.01., 1♂ 1♀, SI – Kula-domb: 1989.11.03., 8♂ 4♀, VT – Kupi-erdő: 1989.09.31., 2♂, TS – Külső-tó: 1972.07.05., 1♂ 1♀, TS; 1972.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1974.08.04., 1♂, TS; 1976.07.15., 1♂, TS; 1976.08.25., 1♀, KÁ; 1976.08.25., 1♀, TS; 1977.07.25., 1♀, TS; 1979.08.30., 1♀, TS; 1980.05.29., 1♀, CSM; 1980.07.09., 1♂, TS; 1980.07.16., 1♂, CSM; 1983.05.17., 1♂ 2♀, TS; 1983.05.21., 1♀, TS; 1983.08.01., 1♂, TS; 1984.07.01., 1♂, TS; 1984.09.18., 1♂ 1♀, HAV; 1984.09.19., 1♂ 1♀, HAV; 1984.09.19., 1♂, KÁ; 1984.10.02., 12♂ 8♀, TS; 1985.07.25., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.06., 3♂, TS; 1988.11.02., 2♀, TS; 1989.03.07., 8♀, TS; 1989.03.23., 2♀, TS; 1989.06.20., 2♂ 1♀, TS; 1989.09.18., 1♂, TS; 1990.06.24., 3♂ 1♀, TS; 1990.07.19., 1♂, TS; 1996.05.08., 2♂, TS – Laposok: 1965.10.25., 4♂ 1♀, PJ; 1972.06.21., 1♂, TS – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♀, TS –

Litér: 1989.05.19., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02., 1♀, TS; 1972.07.17., 2♂, TS; 1974.07.12., 1♀, BK; 1974.09.02., 4♂ 1♀, KÁ; 1974.09.02., 9♂ 3♀, TS; 1977.06.01., 1♂ 2♀, KÁ; 1977.06.01., 1♂, TS; 1979.06.19., 1♀, CSM; 1980.08.17., 18♂ 14♀, TS; 1982.06.20., 26♂ 10♀, TS; 1982.07.04., 2♂, TS; 1983.03.24., 1♀, TS; 1983.03.24., 3♀, TS; 1986.08.09., 3♂ 4♀, TS – Márkó: 1971.09.09., 6♂ 2♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1986.07.15., 1♀, HAV – Mencshely: 1984.06.30., 2♀, TS – Miklád: 1967.08.16., 1♀, PJ; 1999.11.01., 3♂ 4♀, TS; 2000.07.07., 3♂ 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 2♂ 4♀, TS; 1989.09.17., 5♂ 7♀, TS; 1994.06.16., 1♂, TS; 1996.06.14., 12♂ 8♀, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 4♂, PJ – Monostorapáti: 1984.07.30., 2♂ 1♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 2♀, KÁ; 1974.07.04., 1♀, TS – Nagydém: 1988.09.30., 2♂ 1♀, TS – Nagy-mező (Tapolca): 1989.10.21., 2♂, NL – Nagy-rét: 1999.05.12., 2♀, TS – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1978.08.16., 2♂, TS; 1983.01.18., 1♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.07.25., 2♂, TS; 1984.08.08., 3♂, TS – Nagytevel: 1979.08.29., 1♂ 5♀, CSM – Nagy-tó: 1974.07.04., 1♂, BK; 1985.06.24., 1♀, TS, 1985.08.10., 3♂ 1♀, TS; 1988.07.29., 3♂ 1♀, TS – Nagyvázsony: 1959.09.22., 1♂, A, +FÉNY; 1984.08.12., 5♂ 2♀, TS – Náci-hegy: 1964.07.22., 1♂, PJ – Nemesvita: 1984.07.30., 3♂ 5♀, TS – Németbánya: 1963.08.22., 5♂ 1♀, PJ; 1982.11.06., 2♂, TS – Noszlop: 1989.10.18., 1♂, TS – Nyereg-hegy: 1984.10.01., 28♂ 17♀, TS – Nyírespuszta: 1987.07.12., 1♀, HAV; 2000.03.27., 1♀, TS – Nyíró-tó: 1980.06.0., 1♀, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 2♂ 1♀, TS – Óvár: 1958.06.02., 1♀, SZJ; 1958.06.03., 1♂, MF; 1958.06.06., 3♂, SZJ; 1983.06.30., 1♀, HAV – Öcs: 1984.09.30., 8♂ 11♀, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 2♂ 3♀, KÁ; 1974.09.09., 2♂, NÉ; 1974.09.09., 2♂ 2♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 3♂ 2♀, TS – Öreg-hegy (Balatonalmádi): 1989.09.17., 2♂, TS – Öreg-hegy (Balatonfüred): 1989.06.25., 3♀, VT – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♂ 2♀, TS – Öreg-hegy (Nagytevel): 1978.07.25., 3♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1974.09.13., 1♂, TS; 1975.09.29., 4♂ 1♀, TS; 1975.10.08., 2♂ 2♀, KÁ; 1979.09.14., 5♂, HAV; 1980.09.09., 47♂ 33♀, TS; 1984.07.11., 2♂, TS, +MAL; 1988.08.07., 16♂ 5♀, TS; 1989.07.25., 3♂, NL; 1989.07.25., 1♂, TS; 1989.10.23., 3♂ 1♀, TS; 1998.07.07., 1♀, RV; 1998.07.07., 3♂ 2♀, TS – Öröm-hegy: 1992.06.14., 3♂ 1♀, VT – Örvényes: 1974.08.15., 1♂, TS – Paloznak: 1962.10.08., 1♂, NF – Pannonhalma: 1975.07.15., 1♂, HM; 1975.07.15., 2♀, KÁ; 1983.06.01., 1♂, TS; 1983.06.02., 1♀, TS, +MAL – Pannonhalmi-arborétum: 1984.04.16., 1♀, TS – Papföldek: 1995.05.04., 1♀, TS; 1998.05.13., 4♀, TS, +MAL – Pap-rét: 1985.08.10., 1♂, TS; 1985.08.30., 2♂, TS – Part-fő: 1972.05.21., 1♀, TS; 1972.05.12., 1♂, TS; 1986.06.04., 1♀, SZU – Pálhálás: 1972.07.15., 1♂, TS; 1984.10.04., 12♂ 8♀, TS; 1989.07.26., 1♂, NL; 1989.07.26., 2♀, TS; 1989.09.10., 1♀, TS; 1989.09.16., 8♂ 17♀, TS; 1990.08.28., 2♂ 3♀, TS; 1991.07.30., 1♂, TS – Pálinkaház: 1984.10.13., 26♂ 8♀, TS; 1988.08.07., 1♀, TS – Pető-hegy: 1989.10.21., 1♀, NL; 1998.02.20., 2♀, TS; 1999.05.16., 3♂ 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1979.06.18., 1♂, TS; 1983.11.07., 6♂ 14♀, TS; 1983.11.07., 1♂ 3♀, TS; 1986.08.07., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1941.10.19., 2♀, SZML; 1971.07.07., 1♂, TI; 1971.07.26., 1♂ 1♀, TI; 1973.08.04., 1♀, TP – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1979.08.29., 1♂, HAV; 1979.09.29., 1♂, TS; 1986.11.11., 1♂ 3♀, TS; 1989.05.09., 1♂, TS; 1989.10.18., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♀, TS; 1984.07.08., 2♂, TS; 1986.10.02., 1♂, TS – Porva: 1975.08.01., 4♂ 2♀, KÁ; 1975.08.01., 4♂ 2♀, LM; 1977.09.02., 6♂ 7♀, KÁ; 1977.09.02., 10♂ 6♀, TI; 1977.09.02., 2♂ 3♀, TS; 1983.10.03., 1♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1971.08.26., 2♂, TS; 1972.07.15., 1♂, RL, +FÉNY; 1972.07.18., 4♂ 2♀, TI; 1972.07.18., 2♂, TS; 1975.07.21., 1♂ 1♀, KÁ; 1982.08.05., 1♂, TS – Pula: 1984.09.30., 16♂ 11♀, TS – Pusztamiske: 1985.07.12., 6♂ 4♀, TS – Püpos-

hegy: 1987.07.12., 1♂, KÁ; 2000.07.26., 7♂ 3♀, TS – Raposka: 1977.06.20., 1♀, VT; 1977.08.25., 1♂, VT; 1996.06.10., 3♂ 1♀, VT – Ravazd: 1985.08.03., 1♂ 8♀, TS; 1991.07.30., 1♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 3♂ 1♀, TS +MAL – Rák-sík: 1991.04.16., 1♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.09.05., 8♂ 12♀, TS; 1975.09.05., 6♂ 8♀, KÁ – Ráskói-patak: 1989.10.30., 4♂ 14♀, VT – Rendeki-hegy: 1986.07.12., 1♂ 2♀, HAV – Rezi: 1963.07.16., 2♂ 2♀, PJ; 1977.06.15., 1♀, BGY, +FÉNY; 1977.07.01., 1♂ 1♀, BGY, +FÉNY; 1977.07.25., 1♂ 1♀, KÁ; 1977.09.01., 1♀, BGY, +FÉNY; 1979.08.05., 2♂ 1♀, BGY, +FÉNY; 1979.08.13., 1♂, BGY, +FÉNY; 1983.08.01., 1♀, TS – Révfülöp: 1974.09.03., 1♂, TS – Réz-hegy: 1985.08.06., 8♂ 2♀, TS – Római-fürdő: 1979.09.22., 1♂, TS – Sajkod: 1979.09.20., 2♂, TS; 1982.08.15., 1♀, HAV; 1988.11.02., 3♀, TS – Salföld: 1997.09.08., 5♂ 4♀, TS, +MAL – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 1♂ 2♀, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 3♀, TS – Sokorópátka: 1988.09.30., 8♂ 2♀, TS – Somhegy: 1989.10.27., 8♂ 5♀, TS – Sós-köves: 1984.09.12., 1♂ 2♀, TS – Sümeg: 1984.10.09., 19♂ 8♀, TS – Sümegcsehi: 1985.08.05., 3♂ 8♀, TS – Sümegprága: 1997.06.11., 3♂ 6♀, TS, +MAL – Sűrű-haraszt: 1990.07.12., 4♀, VT – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 1♀, GYNÉ; 1973.08.12., 1♀, GYÖ – Szarkádi-erdő: 1984.10.01., 25♂ 21♀, TS – Szarvaskút: 1981.05.30., 1♂, TS; 1983.03.21., 7♀, TS; 1983.10.23., 1♂ 3♀, TS; 1983.11.03., 3♀, TS; 1983.11.03., 1♂ 1♀, TS, +TÁL; 1983.11.06., 1♀, TS; 1986.11.06., 2♂ 4♀, TS, +TÁL; 1983.11.07., 3♂ 12♀, TS; 1983.11.07., 8♂ 5♀, TS, +TÁL; 1984.07.10., 1♂, HAV; 1984.07.10., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.04., 7♂ 2♀, TS; 1984.08.05., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.07., 8♂ 5♀, TS; 1984.08.10., 1♂, HAV; 1989.10.23., 3♂ 1♀, TS; 1990.02.26., 2♂ 5♀, TS; 1998.07.07., 2♂ 6♀, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 1♂ 2♀, TS; 1979.08.07., 2♂, BL; 1995.06.11., 1♂ 2♀, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 3♂ 1♀, KÁ; 1975.08.14., 7♂ 1♀, TS – Szent-György-hegy (Hegymagas): 1984.07.04., 1♂ 1♀, TS – Szent-György-hegy (Kisapáti): 1991.06.30., 3♂ 5♀, VT; 1991.07.08., 1♀, VT – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.07.04., 4♂ 6♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.07.12., 1♀, CSM; 1998.04.26., 4♀, TS – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 4♂ 7♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 7♂ 2♀, TS, +MAL – Szépalmapuszta: 1972.08.31., 3♂, TS; 1999.05.11., 1♀, TS – Szigliget: 1976.07.22., 1♂, TS – Szigligeti-arborétum: 1964.06.30., 1♀, PJ; 1970.08.14., 4♂, TS; 1970.09.16., 7♂ 1♀, TS; 1997.07.23., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Szilvádi-hegy: 1989.08.02., 1♂, NL; 1990.08.31., 1♂, NL – Szömörke-völgy: 1989.10.27., 2♂ 1♀, TS – Szőlő-mál: 1991.08.07., 3♂ 1♀, KÁ – Tágyon: 1990.03.24., 2♀, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂ 1♀, TS – Tamás-hegy: 1963.06.16., 1♂ 1♀, PJ; 1975.10.23., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.10.23., 4♂ 5♀, NÉ; 1975.10.23., 2♂ 1♀, TS – Tapolca: 1987.06.05., 3♂ 2♀, VT; 1989.09.01., 1♂, NL; 1989.10.11., 2♂ 5♀, VT; 1989.10.14., 1♂ 2♀, NL; 1989.11.24., 1♀, VT; 1990.03.11., 3♀, NL; 1990.06.12., 4♂ 1♀, NL; 1990.06.29., 1♀, VT; 1996.04.28., 1♀, VT; 1996.06.06., 1♀, VT – Tapolcafő: 1989.10.18., 2♂ 3♀, TS; 1998.02.22., 1♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1980.08.02., 1♂, RNÉ; 1984.08.16., 3♂ 2♀, TS; 1991.05.22., 2♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1989.08.05., 1♀, NL; 1990.04.22., 1♀, NL; 1990.06.12., 1♂ 1♀, NL; 1991.03.23., 6♀, NL – Tátika: 1957.06.10., 2♂, KZ; 1957.07.15., 1♂, MF; 1957.07.15., 2♀, ZSIG; 1965.06.27., 1♂, TS; 1965.08.23. 1♂, TS; 1966.08.13., 1♂ 2♀, TS; 1997.08.19., 2♂ 1♀, TS – Tálodi-erdő: 1984.07.30., 2♂ 1♀, TS; 1989.08.23., 3♀, VT; 1990.06.04., 1♂, VT – Tihany: 1979.09.20., 2♂ 2♀, HAV; 198309.06., 1♂, FI, +FÉNY; 1989.09.26., 5♂ 3♀, TS – Tihanyi-félsziget: 1975.07.30., 1♀, KÁ; 1975.07.30., 1♀, LM; 1975.07.30., 1♂ 2♀, TS; 1978.09.09., 1♂, CSM – Tilos-erdő: 1988.07.20., 3♂ 1♀, TS; 1989.10.29., 8♂ 7♀, TS; 1989.11.11., 2♂ 4♀, TS; 1992.08.03., 1♂ 1♀, TS – Tisztavíz-forrás: 1989.10.17., 1♂, TS – Timár-erdő: 1987.08.03., 2♂ 1♀, TS – Tobán-hegy: 1968.09.28., 3♂, PJ – Tobruk: 1997.08.05., 4♂ 2♀,

TS – Tódi-mező: 1983.03.12., 1♀, TS; 1999.09.01., 4♂ 12♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 4♂ 1♀, TS – Tündérmajor: 1984.08.11., 1♂ 3♀, TS; 1984.10.14., 6♂ 2♀, TS; 1989.09.17., 16♂ 11♀, TS; 1990.03.19., 1♀, TS – Tüsképuszta: 1987.07.10., 1♀, KÁ – Ugod: 1972.07.26., 1♂, BJ; 1972.07.26., 1♀, BJ – Uzsá-Erdésztelep: 1963.06.04., 1♂, PJ; 1968.08.27., 2♂, MF – Újdörögd: 1964.04.27., 1♀, PA – Úrkút: 1988.08.08., 8♂ 3♀, TS – Űsti-hegy: 1962.08.23., 2♂, PJ – Vállus: 1984.08.16., 7♂ 3♀, TS – Vár-hegy (Sümeg): 1984.08.16., 14♂ 5♀, TS; 1999.09.12., 1♂ 6♀, TS – Várpalota: 1987.05.23., 3♂ 1♀, VESZ – Városlőd: 1991.08.06., 2♂ 2♀, KÁ – Várvolgy: 1972.07.21., 2♂, TS; 1977.08.25., 3♂ 1♀, KÁ; 1977.08.25., 2♂, TI; 1979.08.23., 2♂ 2♀, HAV; 1979.08.23., 5♂ 3♀, TS; 1984.08.16., 2♂ 2♀, TS – Veszprém: 1960.10.14., 1♂, NI; 1964.06.17., 4♂ 1♀, VIT; 1964.07.06., 1♂ 1♀, ÚS; 1982.10.20., 12♂ 9♀, TS; 1989.09.26., 16♂ 9♀, TS; 1989.10.03., 25♂ 7♀, TS – Veszprémfajsz: 1976.06.25., 1♂, BJ – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 6♂ 4♀, TS – Véndek-hegy: 1989.10.22., 1♂ 4♀, VT; 1989.10.25., 1♀, VT – Vinye: 1957.05.23., 1♀, PJ; 1972.07.10., 1♀, TS; 1975.09.25., 1♂, KÁ; 1975.09.25., 1♂ 5♀, TS – Viszlói-erdő: 1989.05.26., 1♂, VT; 1990.09.06., 3♀, VT – Vonyarcvashegy: 1957.07.15., 1♀, ZSIG – Vörösberény: 1982.07.23., 1♂, BJ – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 66♂ 42♀, TS; 1985.09.16., 3♂ 1♀, TS; 1986.08.05., 7♂ 2♀, TS; 1986.08.31., 27♂ 19♀, TS; 1988.08.07., 4♂ 1♀, TS; 1989.10.17., 15♂ 5♀, TS; 1990.07.31., 2♂ 1♀, TS; 1999.08.14., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Zalahaláp: 1990.04.22., 1♂, VT – Zalaszentő: 1984.10.09., 16♂ 5♀, TS – Zánka: 1984.06.30., 2♂, TS – Zirc: 1970.11.08., 1♂, TS; 1971.07.06., 1♂, TS; 1972.11.10., 1♀, TS; 1974.09.28., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.05.29., 1♂, NÉ; 1975.07.07., 1♂ 1♀, HM; 1975.08.08., 3♂ 9♀, SA; 1977.02.20., 1♀, TS; 1978.09.11., 1♂, SZL; 1979.08.05., 1♀, BL; 1980.08.13., 1♂ 1♀, KB; 1982.06.03., 1♀, HAV; 1982.10.21., 12♂ 11♀, TS; 1982.11.07., 1♀, TS; 1982.11.09., 3♀, TS; 1982.11.10., 15♂ 21♀, TS; 1982.11.11., 2♂ 1♀, TS; 1982.11.12., 4♂, TS; 1982.11.15., 2♂ 1♀, TS; 1982.11.16., 1♂ 2♀, TS; 1982.11.18., 1♀, TS; 1982.11.19., 1♀, TS; 1982.11.21., 2♂ 1♀, TS; 1982.11.23., 1♂, TS; 1982.11.24., 1♀, TS; 1982.12.01., 1♀, TS; 1982.12.01., 1♀, TS; 1982.12.03., 1♀, HAV; 1982.12.09., 1♀, TS; 1982.12.10., 1♀, TS; 1982.12.15., 1♀, TS; 1982.12.16., 1♀, TS; 1982.12.28., 1♀, TS; 1983.01.06., 2♀, TS; 1983.01.12., 7♀, TS; 1983.01.18., 2♂, TS; 1983.01.29., 3♀, TS; 1983.02.12., 1♀, TS; 1983.08.12., 1♀, HÁ; 1983.10.13., 1♀, HAV; 1983.11.09., 2♀, TS; 1983.11.24., 1♂, TS; 1984.08.04., 12♂ 4♀, TS; 1984.08.27., 2♂ 1♀, TS; 1984.08.28., 1♂, TS; 1984.09.05., 3♂, TS; 1984.09.28., 25♂ 7♀, TS; 1984.09.30., 6♂ 4♀,

132. ábra: A közönséges herelég (Eristalis tenax) bábja

TS; 1984.10.02., 1♂ 2♀, TS; 1984.10.03., 8♂ 3♀, TS; 1984.10.05., 2♂ 6♀, TS; 1984.10.12., 3♂ 2♀, TS; 1984.10.14., 8♂ 6♀, TS; 1984.10.18., 6♂ 3♀, TS; 1984.10.23., 3♂ 4♀, TS; 1984.11.09., 1♂, TS; 1984.11.11., 1♂, TS; 1986.10.27., 1♀, HAV; 1986.11.08., 3♂ 8♀, TS; 1986.11.09., 3♂ 18♀, TS; 1988.10.04., 8♂ 5♀, TS; 1988.10.07., 12♂ 5♀, TS; 1988.10.12., 11♂ 5♀, TS; 1989.09.17., 8♂ 11♀, TS; 1989.10.02., 8♂ 5♀, TS; 1989.10.11., 23♂ 5♀, TS; 1989.10.17., 1♀, A; 1989.10.19., 1♀, SZNÉ; 1989.10.22., 7♂ 2♀, TS; 1989.10.23., 5♂ 1♀, TS; 1989.10.25., 7♂ 2♀, TS; 1989.10.30., 6♂ 2♀, TS; 1989.11.02., 11♂ 6♀, TS; 1989.11.11., 4♂ 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1989.09.19., 52♂ 38♀, TS; 1989.11.01., 3♂ 2♀, TS; 1990.07.25., 1♂ 2♀, TS; 1992.03.05., 1♀, TS; 1999.03.10., 4♀, TS; 1999.05.10., 4♂ 1♀, TS – Zörög-tető: 1973.08.15., 1♂, GYÖ (132. ábra).

Eristalis vitripennis (Strobl, 1893)

Elterjedése: Európa néhány országa, Közép-Ázsia, Szibéria. Nagyon ritka hegyvidéki faj, az Alpokban 2300 m-ig felhatol. Magyarországon szórványos előfordulása (I.). Faunára új fajként a Bakonyból (Déli-Bakony, Bakonyalja) mutatták ki (TÓTH 1997), a hegységen kívül egyelőre máshonnan nincs adatunk az előfordulásáról.

Erdőkben, réteken, lápokban él.

Virágválasztása: *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Fenyőfői-ősfenyves: 1972.07.16., 1♂, TS – Menyekei-erdő: 1999.07.04., 1♂, TS.

Eumerus Meigen, 1822

Közepes és közepesnél kisebb termetű zengőlegyek. Általában melegebb biotópokra jellemzőek. Lárvájuk elsősorban liliomfélék hagymájában, ritkábban más növények gumójában, gyökerében és gyökérgumójában fejlődik. A Magyarországról kimutatott 15 faj közül 14 előkerült a Bakonyvidékről is. Egyelőre hiányzik a hegység faunájából a nagyon ritka *Eumerus hungaricus* Szilády, 1940.

Eumerus flavitarsis Zetterstedt, 1843

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Távols-Kelet. Magyarországon ritka előfordulása (II.), a Bakonyon kívül a Barcsi borókásban, a Mátrában, az Őrségben és a Pilisben gyűjtötték. Faunára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 1990). Egyelőre csak az Északi-Bakonyban, a Keszthelyi-hegységben és a Balaton-felvidéken gyűjtötték.

Az erdő- és a sztyepp-zónára jellemző faj.

Imágóját május elejétől július közepéig gyűjtötték.

Lelőhelyei: Kék-hegy (Porva): 1983.05.19., 1♂, TS – Óvár: 1958.06.03., 1♀, MF – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♂, TS, MAL – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL.

Eumerus grandis Meigen, 1822

[Syn. *Eumerus annulatus* (Panzer, 1798)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Mongólia. Melegkedvelő faj, Közép-Európában nagyon ritka. Magyarországon ritka előfordulása (II.), a Bakonyon kívül a Barcsi borókás-

ban, a Bükkben és a Mecsekben gyűjtötték. Lelőhelyeit az Északi-Bakonyból, a Keszthely-hegységből és a Bakonyaljáról ismerjük.

Napsütötte vidékeken, főleg többé-kevésbé homokos biotópokban él.
Imágóját május elejétől július közepéig gyűjtötték.

Lelőhelyei: Jäger-rét: 1981.06.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.04., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.12., 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂ 1♀, TS.

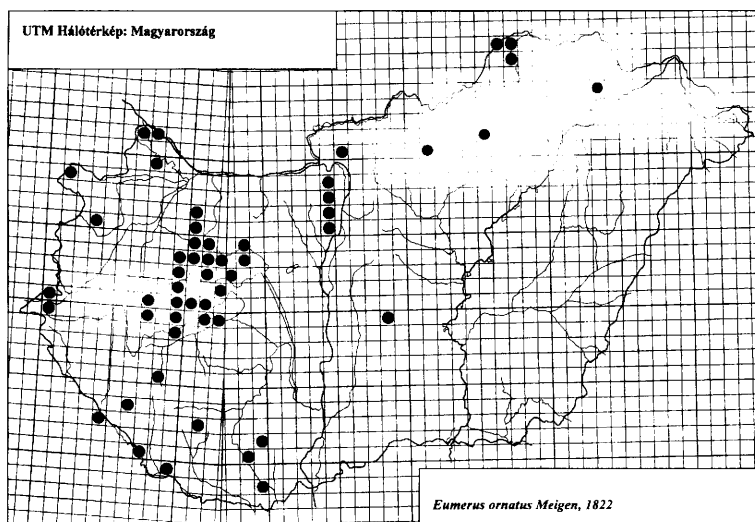
Eumerus longicornis Loew, 1855

Magyarországról írták le, de a közelebbi leelőhelyét nem ismerjük. Az „Ungarn” megjelölés (mint arra több példa is akad), jelenlegi határainkon kívüli területre is vonatkozhat. A Fauna Regni Hungariae (THALHAMMER 1900) Budapestről említi. A faj ritkaságára jellemző, hogy a Palearktikus Diptera Katalógus (PECK 1988) Magyarországon kívül csak transzkaukázusi előfordulását tartalmazza. Egy újabb irodalom (SSYMANK *et al.* 1999) Németországból említi. Életmódját, fenológiáját és előfordulási körülményeit nem ismerjük. A Bakonyvidéken egyetlen példánya Fenyőfőn került elő, azonban ennek alapján egyelőre nem állíthatjuk, hogy homokterülethez kötődik a faj.

Lelőhelye: Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 1♀, TS.

Eumerus ornatus Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Egyiptom. Egész Európában elterjedt, de csak a déli területeken gyakoribb. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), főleg hegyvidékeken gyűjtötték. Érdekes, hogy a hazai leelőhelyeinek több mint a fele a Bakonyvidéken található (133. ábra).

133. ábra: Az *Eumerus ornatus* eddig ismert leelőhelyei Magyarországon

Kedveli az erős napsütést, száraz és napfényes tisztásokon, erdőszéli cserjésekben, réteken, legelőkön egyaránt előkerülhet.

A Bakonyvidéken május elejétől szeptember elejéig repül, rajzásának maximuma június elejére esik.

Első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Akasztó-domb: 1958.06.07., 1♀, SZJ; 1968.06.07., 1♀, ZSIG – Aszófő: 1970.06.01., 1♀, MF – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 2♀, TS; 1975.07.22., 2♀, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 2♂, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Csehi-erdő: 1978.07.23., 1♂, TS – Cser-tető: 1997.08.02., 1♂, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂ 1♀, TS – Csurgó-kút: 1970.07.14., 1♂, TS – Csúcs-hegy: 1958.06.07., 1♂, ZSIG – Esztergály-völgy: 1977.07.28., 4♂, TS; 1982.07.03., 6♂, TS; 1986.08.08., 2♂, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 2♂, TS; 1970.07.14., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 2♀, TS – Gulács: 1998.05.14., 1♂ 1♀, TS – Hamuház: 1972.09.03., 2♀, TS – Hétházpuszta: 1972.06.06., 2♂, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1970.06.26., 2♂, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♂, TS, +MAL – Jáger-rét: 1972.06.21., 1♂, TS; 1981.06.30., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.06., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.08.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.01., 2♂, TS, +MAL; 1982.06.08., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 2♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 2♂, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 4♂, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 3♂ 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.06.10., 1♂, KA; 1972.07.10., 1♂, KÁ – Laposok: 1972.06.21., 1♂, TS – Lesence-völgy: 1997.06.30., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 2♀, TS; 1977.06.01., 2♂, TS – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 1♂, TS, +MAL – Nagy-tó: 1974.07.04., 2♂, TS – Óvár: 1958.06.03., 12♂ 5♀, MF – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Tátika: 1997.08.19., 1♀, TS – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 2♂, TS – Vörös-János-séd: 1993.05.02., 1♂, TS.

Eumerus ovatus Loew, 1848

Elterjedése: Európa, elsősorban Közép-, Dél- és Kelet-Európa. Déli elterjedésű faj, Közép-Európában nagyon ritka. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig főleg a Dunántúlon gyűjtötték. Hegységünkben jelenleg csak a Balaton-felvidék egy pontjáról ismerjük.

Inkább homokvidékekre jellemző, egyetlen bakonyi leelőhelye ettől eltérő típusú. Általában alacsonyabb növényzet között tartózkodik.

Lelőhelyei: Koloska-völgy: 1998.04.28., 2♂, TS.

Eumerus ruficornis Meigen, 1822

Elterjedése: Európa néhány országa, valamint Észak-Afrika. Általában ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), eddig csak a Kiskunságban (Ócsa) és a Bakonyvidéken (Keszthelyi-hegység, Balaton-felvidék) gyűjtötték.

Biotópkötődéséről keveset tudunk, erdős vidékeken találtuk.

Lelőhelyei: Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS.

Eumerus sogdianus Stackelberg, 1952

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Mongólia, Kína. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), lelőhelyei nagyjából egyenletesen oszlanak el a síkságok és a hegyvidékek között.

Elsősorban nyílt területekre jellemző. Erdőszeleken, kaszálókon, legelők közötti sövényekben, mezőkön, kertekben él.

Fitofág lárvája a sárgarépa (*Daucus carota*) gyökerében (STACKELBERG 1970), rothadó burgonyagumóban, és a természetett hagymában (*Allium cepa*) fejlődik, alkalmilag jelentősebb kárt is okozhat (DARVAS *et al.* 1980).

Imágója május elejétől szeptember elejéig repül, rajzásának maximuma július végére tehető. Lehetséges, hogy két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium cepa*, *Anethum graveolens*, *Angelica sylvestris*, *Daucus carota*, *Fragaria vesca*, *Galium palustre*, *Heracleum sphondylium*, *Origanum vulgare*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Becsei-erdő: 1978.07.27., 2♂ 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Csárda-völgy: 1999.09.04., 2♂, TS – Csehi-erdő: 1978.07.23., 2♂ 1♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂, TS; 1984.08.30., 1♂, TE, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Durrogó: 1997.08.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 1♂, TS – Eplény: 1982.08.04., 1♀, BF – Felsőpere: 1999.08.11., 1♂, TS, +MAL – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.05., 2♂, MF; 1982.07.29., 1♀, TS – Keszthely-hegység: 1958.07.25., 1♂, JT – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 2♂, TS, +MAL – Kovács-hegy: 1965.08.23., 1♂, TS – Külső-tó: 1970.06.05., 1♂, MF; 1972.07.19., 2♀, TS; 1977.07.25., 4♂, TS; 1979.08.30., 2♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Lesence-völgy: 1997.06.30., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Pap-rét: 1985.08.10., 1♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 2♀, KÁ – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♂, TS – Sümegprága: 1997.06.11., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.08.22., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 2♂, TS – Zirc: 1983.07.27., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.07., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 2♂ 1♀, TS, +MAL.

Eumerus strigatus (Fallén, 1817)

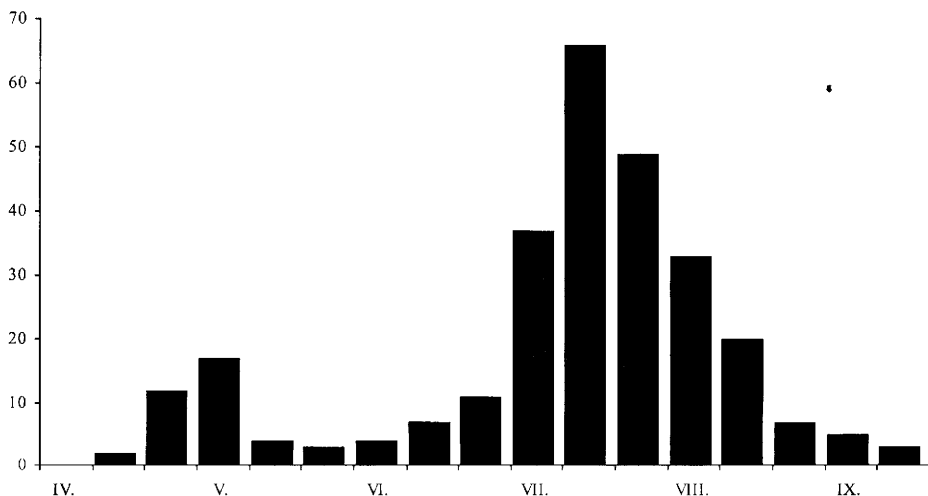
Elterjedése: Holarktikus. Európa, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távols-Kelet, Mongólia, Kína, Japán, Kis-Ázsia, Észak-Afrika, Nearktikus Régió (bevándorolt). Általában mindenhol megtalálható, ahol hagymaféléket természetnek. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), a sík vidékeken is sokféle gyűjthető.

A Balás Géza által javasolt magyar neve „Holdfoltos hagymalégy” (BALÁS – SÁRINGER 1984) azért nem szerencsés, mert a rokon hagymakártevő fajok potrohán is vannak szürke foltok.

Válószerűleg eurytop. Erdőszegélyekben, száraz, napos helyeken, réteken, cserjésekben, kertekben, szántóföldeken található.

Lárvája elsősorban liliomfélék és amarilliszfélék hagymájában, a burgonya gumójában, nősziromok gyökértörzsében és pasztinák gyökerében fejlődik. A természetett hagymában (*Allium cepa*) jelentős kárt okozhat (DARVAS *et al.* 1980).

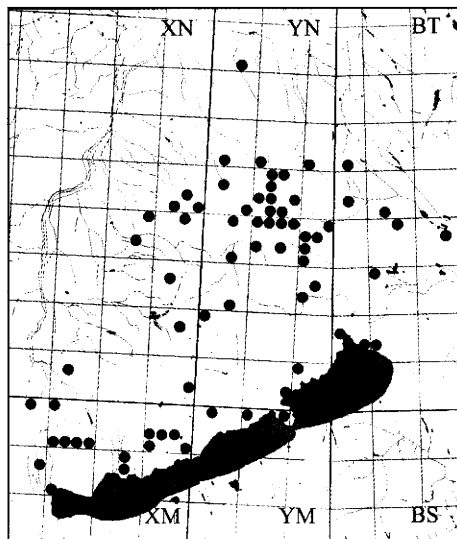
Imágója április végétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma július végére-augusztus elejére tehető. A bakonyi adatok alapján két nemzedékét lehet elkülöníteni (134. ábra).

134. ábra: Az *Eumerus strigatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium cepa*, *Anethum graveolens*, *Angelica sylvestris*, *Anthemis ruthenica*, *Bupleurum falcatum*, *Conium maculatum*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Fragaria vesca*, *Galium palustre*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Matricaria chamomilla*, *Origanum vulgare*, *Papaver confine*, *Pastinaca sativa*, *Peucedanum palustre*, *Persicaria lapathifolia*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus acris*, *Sonchus arvensis*.

A hegység minden kistáján megtalálható, főleg az Északi-Bakonyból származik sok adata (135. ábra).

135. ábra: Az *Eumerus strigatus* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Bakonykoppány: 1979.07.25., 1♂ 3♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 6♂ 5♀, MF; 1959.07.30., 1♂ 1♀, ZSIG – Balatonfüred: 1970.05.01., 1♀, MF; 1970.06.01., 1♀, MF – Balatonkenese: 1971.07.17., 1♀, TS – Bocskor-hegy: 1973.08.19., 2♀, GYÖ – Bődönkúti-árok: 1978.07.23., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1969.07.11., 1♀, PJ – Cigány-domb: 1975.07.29., 2♂, LM – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Csapszári-erdő: 1997.07.14., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Csárda-völgy: 1999.09.04., 1♂ 1♀, TS – Cseri-erdő: 1975.07.22., 2♂ 1♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 3♀, TS; 1984.08.04., 2♂ 1♀, TE, +MAL; 1984.08.19., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.24., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.09.11., 2♂, TS, +MAL; 1984.09.30., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Csobánc: 2000.08.03., 1♂, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Eplény: 1982.08.04., 1♀, BF – Fehérvárurgó: 1981.07.16., 1♀, HAV – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Felsőpere: 1972.07.23., 2♀, TS; 1999.08.11., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1958.05.14., 2♂, PJ; 1982.08.03., 2♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 2♂ 1♀, TS; 1998.05.01., 2♂, TS, +MAL – Gézaháza: 1957.05.24., 1♂, BE; 1957.05.24., 1♂, SNÉ – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♂, TS – Gyulafirátót: 1972.08.08., 1♂ 2♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1972.08.08., 1♂ 2♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 1♂ 1♀, MF – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♀, TS; 1981.07.16., 1♀, HAV – Jókaiabánya: 1988.08.08., 2♀, TS – Kapolcs: 1984.08.16., 2♂ 3♀, TS – Kardosrét: 1973.07.30., 1♀, TP; 1973.07.30., 1♀, TS; 1973.08.07., 2♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♂, TS, +MAL – Keszthely: 1954.09.10., 1♀, JT; 1956.07.18., 1♀, JT; 1982.06.12., 1♀, A – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 2♂ 1♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♂, TS – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Köveskál): 1978.08.17., 1♂, TS – Kovácsi-hegy: 1965.08.23., 1♂ 4♀, TS – Kővágóórs: 1978.08.17., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 2♂, TS; 2000.05.09., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1972.07.19., 2♂ 4♀, TS; 1983.06.03., 1♀, TS – Magyarpolány: 1978.07.05., 2♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1982.06.20., 3♀, TS; 1982.07.04., 6♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 2♂ 2♀, TS – Nagytevel: 1979.08.29., 1♂ 2♀, CSM – Olaszfalu: 1982.07.29., 2♂, TS – Öreg-hegy (Nagytevel): 1978.07.25., 1♂ 2♀, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 2♀, BK; 1975.07.15., 2♀, HM; 1975.07.15., 2♀, TI; 1983.06.01., 1♀, TS, +MAL – Part-fő: 1971.07.17., 1♀, TS – Pálihalás: 1972.07.15., 2♀, TS; 1972.08.06., 1♀, TS; 1991.07.30., 2♂ 4♀, TS; 1992.07.30., 2♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 2♀, TS – Pápateszér: 1973.08.11., 2♂ 5♀, BJ – Pénzesgyőr: 1979.07.18., 2♀, TS – Porva: 1975.08.01., 2♀, KÁ; 1977.09.02., 2♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1975.07.21., 2♂, LM – Római-fürdő: 1975.07.14., 2♂, HM – Sánc-hegy: 1980.05.22., 1♂, TS, +MAL – Szentantalfa: 1997.08.06., 1♂, TS – Szarvaskút: 1983.05.12., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.04., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.07., 1♂, TS; 1984.08.29., 2♂, TS, +MAL; 1998.07.07., 1♂, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 2♂, TS – Szentgál: 1962.08.23., 1♀, PJ – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Szigliget: 1973.07.24., 1♂, MF; 1973.07.25., 1♀, MF; 1973.07.30., 1♂, MF – Tátika: 1966.08.13., 1♂, TS; 1997.08.19., 1♂, TS – Tihany: 1988.08.02., 1♀, TS, +MAL – Tobruk: 1997.08.16., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS – Ugod: 1972.07.26., 2♂, BJ – Úrkút: 1967.08.10., 2♀, PJ – Vállus: 1969.05.20., 2♀, PJ – Vár-hegy (Csesznek): 1973.05.11., 2♂, TS – Vár-hegy (Sümeg): 1999.09.12., 2♂ 1♀, TS – Vinye: 1973.07.21., 1♂ 2♀, TS; 1973.07.21., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Zirc: 1977.08.08., 2♂, TS; 1981.07.22., 4♀,

TS; 1983.07.27., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.07., 5♂ 8♀, TS, +MAL; 1990.08.30., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.09.28., 1♂, TS, +MAL.

Eumerus tarsalis Loew, 1848

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kelet-Szibéria, Mongólia, Észak-Afrika. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), eddig csak a Dunántúlon (Barcsi borókás, Bakonyvidék) gyűjtötték. Egyelőre nem sikerült kimutatni a Keleti- és a Déli-Bakonyban.

Hegyvidékeken déli kitettségű élőhelyeken, a síkságokon ligeterdőkben, különösen napos biotópokban található.

Imágóját május közepétől július elejéig gyűjtötték.

Lelőhelyei: Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 1♂, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1994.06.16., 1♀, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 5♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL.

Eumerus tauricus Stackelberg, 1952

Elterjedése: A faj nőtényét Délkelet-Európából (Krim) írták le, más adatát PECK (1988) sem említi. Újabb előfordulási helyének publikálásáról, valamint hímjének leírásáról nem tudunk. Ezért különösen érdekes a fajnak az Északi-Bakonyban való felbukkanása. Magyarország faunájára új fajként csak a közelmúltban közölték (TÓTH 1997). Újabb lelőhelye az előző közvetlen közelében, a Stefánia-völgy bejáratának jelenleg kaszálóként használt részén, a Gáspár-kúti-dűlő. Mindkét adata augusztusból származik.

Lelőhelyei: Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♀, TS, +MAL – Stefánia-völgy: 1986.08.08., 1♀, TS.

Eumerus tricolor (Fabricius, 1798)

Elterjedés: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), eddig főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték.

Xerophil, kedveli a mézskőhegységek száraz gyepeit, elsősorban nyílt területeken található, de előkerült erdei tisztásokon is.

Lárváját a bakszakáll természetett változatának (*Tragopogon porrifolius*) gyökerében találták.

Imágóját április végétől szeptember elejéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma július második felére tehető.

Virágválasztása: *Pastinaca sativa*, *Heracleum sphondylium*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Baglyas-hegy: 1980.05.12., 1♀, VESZ – Bakonyszücs: 1957.06.20., 1♂, PJ – Borzavár: 1973.07.19., 2♀, HM – Csapszári-erdő: 1997.07.14., 1♀, TS, +MAL – Csobánc: 2000.08.03., 1♀, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Felső-bükk: 1999.09.04., 1♀, TS – Felső-Nyirádi-erdő: 1965.06.23., 1♂, PJ; 1965.06.23., 1♂, TS; 1965.06.24., 1♂, PJ – Fenyőfő: 1957.06.17., 2♂, PJ – Kalapács-ér: 1972.05.23., 1♂, TS – Kaposcs: 1984.07.30., 2♀, TS – Kardosrét: 1973.07.13., 1♀, BK; 1974.07.08., 2♀, HM – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 1♀, TS –

Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♀, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 1♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 2♀, TS, +MAL – Monostorapáti: 1984.07.30., 1♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 1♀, TS – Pálhálás: 1992.07.30., 2♀, TS – Som-berek: 1957.06.20., 1♂, PJ – Tapolcafő: 1972.05.23., 1♂, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♀, TS – Vár-hegy (Sümege): 1998.05.03., 1♀, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 1♂, TS.

Eumerus tuberculatus Rondani, 1857

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió (bevándorolt). Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), mind a domb- és hegyvidékeken, mind a síkságokon előfordul. Egyelőre nem találtuk meg a Bakonyalján. Inkább a nyílt területekre jellemző.

Lárvája természetesen hagymában, vadon élő liliomfélékben és nárciszokban fejlődik, alkalmilag kisebb károkat okozhat.

Imágóját május elejétől szeptember elejéig gyűjtötték, valószínűleg két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Leucanthemum vulgare* subsp. *vulgare*, *Fragaria vesca*, *Veronica chamaedrys*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 1♂, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♂, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kőmagas: 2000.08.02., 2♂, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 1♂, TS, +MAL – Püpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szigliget: 1973.07.25., 1♂, MF – Tátika: 1997.08.19., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂, TS, +MAL.

Ferdinandea Rondani, 1844

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk sérült fák kifolyó nedvében, korhadó fákban fejlődik. Mindkét hazai fajukat megtaláltuk a Bakonyvidéken.

Ferdinandea cuprea (Scopoli, 1763)

[Syn. ?*Ferdinandea nigrifrons* (Egger, 1860)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet, Japán. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), adatainak nagyobb része domb- és hegyvidékekről származik, de sokfelé gyűjtötték síkságokon is. A Bakony minden kistáján előfordul, elsősorban az Északi-Bakonyra jellemző.

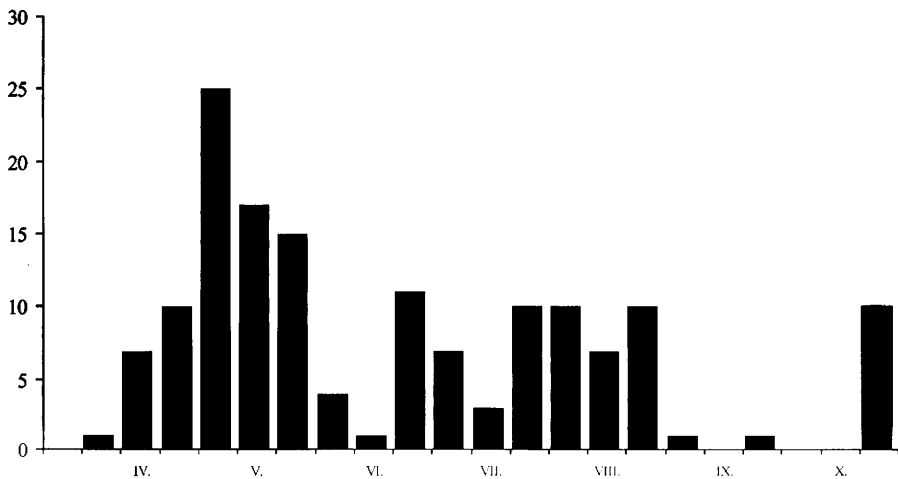
Főleg idős lombterületeken, cserjésekben, erdőszéleken, erdei utakon, tisztásokon, ligeterületeken él, alkalmilag kertekben is megtalálható.

Lárváját odvas fákban, bábját fák tövi részén, gyökérszónájában találták, elsősorban *Cossus* hernyók által megtámadott helyeken

Imágója április elejétől október végéig repül. Rajzásának maximuma május elejére tehető. Bivoltin fajként tartják nyilván, de mint azt fenológiai diagramja is érzékelteti, nálunk megjelenik egy gyenge őszi nemzedéke is (136. ábra).

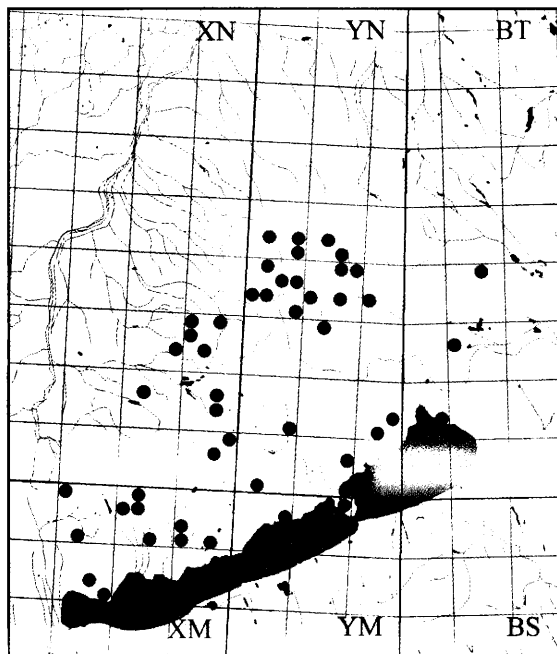
gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Az imágókat virágokon kívül sérült fák kifolyó nedvén is megtalálták: *Acer tataricum*, *Aesculus hippocastanum*, *Allium ursinum*, *Calendula officinalis*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Cirsium arvense*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Hedera helix*,

136. ábra: A *Ferdinandea cuprea* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Hieracium umbellatum, *Leontodon autumnalis*, *Lonicera xylosteum*, *Ranunculus ficaria*, *Ranunculus repens*, *Rosa rugosa*, *Salix alba*, *Taraxacum officinale*, *Tragopogon pratensis* subsp. *orientalis*.

137. ábra: A *Ferdinandea cuprea* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Lelőhelyei (137. ábra): Alsó-rét: 1980.07.30., 1♀, TS – Bakonybél: 1976.04.11., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂ 1♀, TS – Balatoncsicsó: 1969.05.08., 3♂ 1♀, ML – Balatongyörök: 1958.04.27., 1♀, PJ – Barátlakások: 1957.05.06., 1♂, MF – Becsei-erdő: 1978.07.27., 1♀, TS – Billegei-erdő: 1991.08.14., 1♂, VT; 1995.08.12., 4♂ 1♀, VT; 1995.08.16., 1♀, VT; 1996.05.30., 4♀, VT – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 3♂ 2♀, TS – Cinege-domb: 1992.07.22., 2♀, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1997.08.24., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♂ 1♀, TS; 1980.05.13., 1♂, HAV; 1983.05.13., 1♂ 1♀, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.05.04., 1♂, VT – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.01., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.30., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.15., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.08., 1♂, TS, +MAL – Jókaibánya: 1959.08.06., 1♂, TS – Kardosrét: 1983.05.06., 1♂, TS – Káptalanfüred: 1962.08.07., 1♂, NI – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS; 1983.05.01., 5♂, TS, +MAL – Kis-erdő-tető: 1983.04.26., 1♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 4♀, TS, +MAL – Köleskepeárok: 1988.07.29., 2♂ 1♀, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 2♂ 1♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 5♂ 2♀, TS – Kőmagas: 1998.04.26., 1♀, TS; 2000.08.02., 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Laposok: 1966.06.27., 1♀, PJ – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 2♂, KÁ; 1975.06.10., 1♂, KÁ; 1979.05.19., 1♂, TS; 1981.06.21., 1♀, TS; 1982.07.04., 1♂, TS; 1986.08.09., 1♂, TS; 1987.05.27., 2♂, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1985.05.21., 1♀, TS; 1985.08.10., 1♀, TS – Öreg-séd: 1984.07.11., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Part-fő: 1989.05.17., 1♀, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂ 1♀, TS; 1992.04.25., 1♂ 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 1♂, KÁ – Rák-sík: 1991.04.16., 1♀, TS – Sárcsikút: 1963.05.15., 1♀, PJ – Szarvaskút: 1984.08.04., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♀, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 2♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 2♂ 2♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂ 3♀, TS – Taliándörögd: 1984.07.30., 1♂, TS – Tamás-hegy: 1975.10.23., 5♂ 3♀, KÁ; 1975.10.23., 8♂, TS; 1975.10.25., 2♂, TS – Tátika: 1965.08.23., 1♂ 1♀, TS – Tépéc-hegy: 1999.05.24., 1♀, TS – Tihany: 1971.07.01., 1♀, ML; 1988.07.25., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.31., 1♀, TS, +MAL – Tilos-erdő: 1988.07.20., 1♂, TS – Tóti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS – Viszló-völgy: 1989.04.09., 1♀, VT – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♂ 1♀, TS – Zab-mező: 1997.05.15., 1♀, TS, +MAL – Zirc: 1974.09.24., 1♀, KÁ – Zirci-arborétum: 1990.08.30., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.29., 1♂, TS, +MAL.

***Ferdinandea ruficornis* (Fabricius, 1775)**

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távols-Kelet, Észak-Kína. Közép-Európában nagyon ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), hegyvidékeken és síkságokon egyaránt gyűjtötték. A Bakonyban jelenleg csak az Északi-Bakonyból és a Balaton-felvidékről rendelkezünk adatával.

Főleg lomberdőkben, tisztásokon, erdőszéleken fordul elő, többnyire az előző fajjal együtt.

Lárva korhadó fákon és sérült fák kifolyó, kocsonyás nedvében fejlődik.

Valószínűleg két nemzedék van, de kevés bakonyi adata alapján ezt nem lehet igazolni.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Farkasgyepű: 2000.04.19., 1♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♀, TS.

Helophilus Meigen, 1805

[Syn. *Tubifera* Meigen, 1800]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk rothadó növényi szövetekben gazdag, iszapos vizekben fejlődik. Az imágók rendszerint vizes élőhelyeken, vizek közelében találhatók. Mindhárom hazai fajuk megtalálható a Bakonyvidéken.

***Helophilus hybridus* Loew, 1846**

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), elsősorban sík- és dombvidékekre jellemző. Általában ritka, de kedvező biotópokban lokálisan gyakoribb is lehet. A Bakonyalja kivételével szórványosan a hegység minden kistájáról előkerült.

Túlnyomórészt nyílt területeken, ritkábban erdőkben található, de mindig vizek közelében, tavak, vizesárok, vizesgödrök mellett tartózkodik.

Lárvája rothadó vízi növények, főleg gyékény között fejlődik.

Imágóját május közepétől szeptember elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Centaurea jacea*, *Cirsium arvense*, *Crataegus monogyna*, *Cruciata laevipes*, *Leontodon autumnalis*, *Parnassia palustris*, *Rorippa amphibia*, *Rosa ragusa*, *Senecio jacobaea*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Akli: 1989.05.16., 1♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékáll): 1986.06.22., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♀, TI – Külső-tó: 1983.06.03., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.09.02., 1♀, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♀, TS – Sásdi-rét: 1998.05.14., 1♂, TS – Tihany: 1976.06.25., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂, TS, +MAL – Vár-bükk: 1982.08.17., 1♀, HAV – Vár-rét: 1999.07.02., 1♀, TS.

***Helophilus pendulus* (Linnaeus, 1758) – Közönséges iszaplégy**

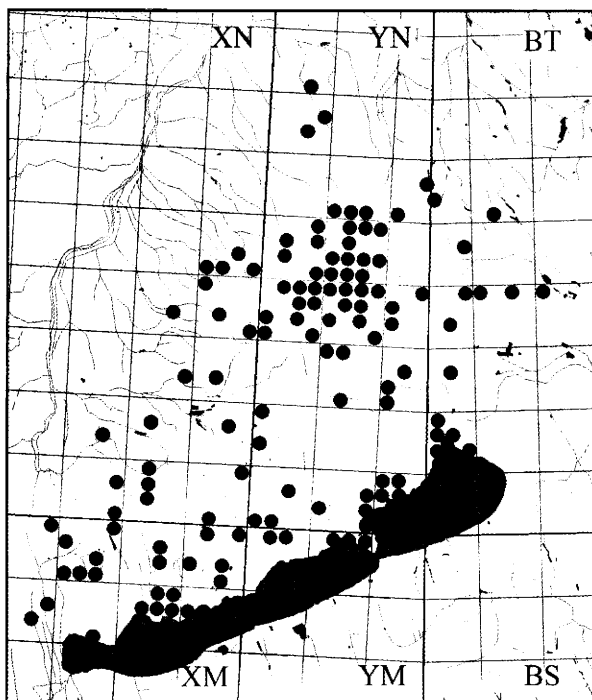
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon igen gyakori előfordulása (V), síkságokon, domb- és hegyvidékeken egyaránt gyűjthető. Elsősorban az Északi-Bakony és a Balaton-felvidék sok pontján találtuk meg (138. ábra).

Eurytop, elsősorban vizes élőhelyekre jellemző. Nedves réteken, mocsarak, tavak, partján, iszapos pocsolyák mellett él, de gyakran vizektől távolabb, száraz biotópokban is megtalálható.

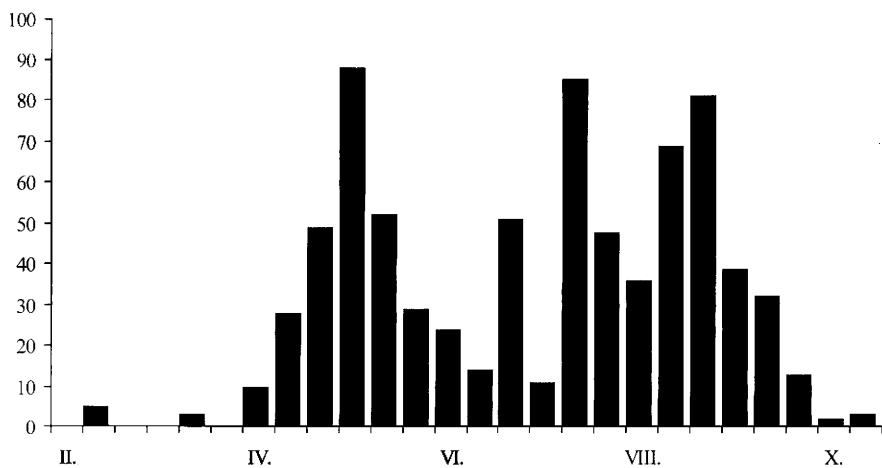
Lárvája általában szerves anyagokban, növényi törmelékben gazdag, iszapos vizekben, szennyvizekben, erősen nedves trágyában, trágyalében található, de nagyon nedves fűrészpörben is kifejlődik.

Imágója február végétől október végéig repül, két nemzedéke fenológiai diagramja alapján is viszonylag jól elkülöníthető (139. ábra).

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 129 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 3, 4, 5, 6, 8, 9, 19, 25, 29, 30, 31, 34, 43, 48, 55, 56, 59, 63, 65, 72, 77, 80, 81, 85, 96, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 106, 109, 113, 114, 116, 120, 131, 132, 149, 154, 155, 157, 159, 163, 164, 166, 168, 169, 171, 172, 175, 181, 183, 187, 188, 191, 192, 198, 215, 216, 219, 220, 222, 238, 239, 246, 247, 248, 253, 254, 255, 258, 259, 260, 265, 271, 272, 274, 275, 277, 278, 281, 286, 287, 306, 307, 308, 315, 318, 319, 323, 324, 327, 333, 334, 337, 338, 339, 344, 346, 347, 349, 352, 359, 360, 378, 379, 380, 383, 384, 388, 391, 397, 398, 400, 401, 402, 403, 404, 412, 414, 418, 419, 424, 426, 429, 436, 446.

138. ábra: A közönséges iszaplégy (*Helophilus pendulus*) lelőhelyei a Bakonyvidéken

139. ábra: A *Helophilus pendulus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.24., 1♀, HAV; 1979.07.25., 1♀, HAV – Alsó-rét: 1980.07.30., 3♂ 5♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Aszfői-sarok (Balatonfüred): 1974.05.14., 1♂ 2♀, KI, +MAL – Ácsteszer: 1974.06.05., 2♂ 2♀, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1975.09.30., 4♂, KÁ – Badacsonyörsi-öböl: 1992.06.26., 3♀, TS – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 2♀, TS – Bakonybél: 1972.08.01., 1♂, BA; 1974.08.30., 1♀, KÁ – Bakonygyepes: 1983.05.10., 4♂ 1♀, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 2♂ 5♀, TS – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♂, KÁ; 1974.09.09., 1♂, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 2♀, MF – Balatonfüred: 1989.09.26., 1♀, TS – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♂, TS – Bántai-rét: 1998.04.29., 3♂ 2♀, TS – Berek: 1997.06.30., 4♂, TS, +MAL – Berzsenyikút: 1974.07.14., 1♀, TS; 1975.09.30., 1♂ 1♀, NÉ; 1975.09.30., 3♂, KÁ – Borzás-hegy: 1982.07.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Borzavár: 1974.07.03., 1♂, BK – Bozót: 1997.05.03., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Budatava: 1974.05.28., 1♂, TS; 1975.09.23., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 1♂, TS; 1975.07.22., 1♂, KÁ; 1975.07.22., 1♀, TI; 1976.04.22., 1♂, TS; 1980.04.17., 1♀, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 1♀, KÁ; 1974.08.28., 2♂, TS; 1975.05.09., 1♂ 1♀, TS; 1975.07.29., 1♂, KÁ; 1975.07.29., 1♂, LM – Cuha-völgy (Csesznek): 1972.07.18., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1975.07.24., 1♀, LM; 1975.07.24., 1♀, TI – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 4♂ 1♀, TS; 1998.04.30., 3♂ 6♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 3♀, TS – Csetényi-rét: 1997.08.24., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Csobánc: 1998.04.26., 1♀, TS, +MAL – Csopak: 1970.06.03., 1♀, MF – Csószpusztai-tó: 1999.08.11., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 3♂ 6♀, TS, +MAL – Disznódomb: 1997.05.14., 1♂, TS, +MAL – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 1♂, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 7♂ 3♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♀, TS; 1977.04.27., 1♂, TS, +TÁL; 1977.06.02., 1♂, KÁ; 1977.07.28., 1♂, TS; 1980.05.13., 1♀, HAV; 1980.05.13., 5♂, TS; 1986.08.08., 1♀, TS; 1997.05.18., 1♂ 2♀, TS – Farkasgyepű: 1964.07.07., 1♂, TS; 1976.07.28., 2♂ 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 1♂, HAV – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 2♂ 1♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 4♀, TS, +MAL – Felső-Nyírádi-erdő: 1965.06.24., 1♀, PJ – Fenyőfő: 1974.05.03., 1♀, ZL; 1983.05.01., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.08.27., 1♂, TS; 1975.10.29., 1♂ 1♀, KÁ; 1983.04.30., 1♀, TS; 1989.09.12., 2♀, TS – Füzeti-tó: 1970.08.03., 2♂, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 2♀, TS; 1990.03.28., 1♂, TS – Gaja-völgy (Bakonynána): 1972.09.28., 1♀, TS; 1974.08.29., 1♂ 1♀, TS – Generál-erdő: 1986.05.24., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 2♂ 1♀, TS; 1974.04.29., 1♂, TS; 1993.05.02., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♂, NÉ; 1974.08.08., 1♀, TS; 1986.08.25., 1♀, TS – Gróf-rét: 2000.08.03., 1♂, TS – Gyulafirátót: 1971.10.09., 3♂ 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.10.09., 1♂, TS – Hajmáspuszta: 1971.10.10., 1♂, TS; 1972.06.12., 1♂, TS; 1972.07.02., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 2♀, TI; 1975.07.22., 1♂ 5♀, TS – Hévíz: 1957.07.19., 1♀, TGY; 1958.08.31., 1♂, MF; 1959.06.16., 1♂, A; 1975.09.15., 10♂ 2♀, KÁ; 1975.09.15., 1♂ 1♀, TS; 1977.09.15., 1♂ 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 1♀, MF – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 5♂ 2♀, TS – Huszárokélpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 3♂ 7♀, TS – Huszárokélpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♀, ML; 1975.04.29., 1♀, KÁ – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♂, CSM; 1980.05.22., 2♂ 1♀, HAV; 1980.05.22., 9♂ 3♀, TS – Jáger-rét: 1981.06.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.08., 1♀, TS, +MAL; 1981.10.18., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.24., 1♂, TS, +MAL; 1982.09.12., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Jókaiánya: 1957.07.26., 1♀, TS; 1957.07.29., 2♀, TS; 1959.08.06., 1♀, TS; 1964.05.01., 1♀, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1975.09.22., 1♂, TS; 1990.05.02., 1♂ 1♀, TS – Kerekes-erdő:

2000.03.27., 1♀, TS – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 2♀, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂ 1♀, CSM; 1978.08.24., 2♂, HAV; 1978.08.24., 4♂ 2♀, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.15., 1♂, TS; 1991.05.24., 1♀, TS – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 4♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1965.05.28., 1♂, PJ; 1991.09.21., 4♂ 3♀, TS – Kis-tó: 1979.09.10., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♀, KÁ – Kornyi-tó (Köveskál): 1997.08.07., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Kökényes: 1999.09.05., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 1♀, TS; 1966.06.29., 1♂, TS; 1980.06.07., 2♂ 3♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 2♀, TS; 1992.07.29., 1♀, TS; 2000.05.09., 2♂ 5♀, TS – Külső-tó: 1980.08.09., 1♂, TS; 1983.04.26., 1♀, HAV – Lazsna-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♂, TS – Lábdi-alja: 1997.05.12., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02., 1♂, TS; 1974.09.02., 1♀, KÁ; 1974.09.02., 1♀, TS; 1975.06.10., 1♂, TS; 1979.05.19., 1♂, TS; 1979.06.19., 1♂, CSM; 1979.06.19., 1♂ 2♀, TS; 1980.08.17., 2♂, TS; 1982.06.20., 1♂, TS – Meggyes-erdő: 1997.05.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Meleg-hegy: 1998.05.03., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1987.07.10., 1♂, HAV; 1987.07.12., 1♀, HAV; 1989.04.23., 1♀, TS – Menyekei-erdő: 1999.07.04., 1♂ 4♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♂, TS; 1972.08.31., 1♂, TS – Miklád: 1999.07.05., 3♂ 5♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.09.17., 1♀, TS – Monostori-tó: 1985.06.13., 1♀, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyessd): 1974.07.04., 3♂ 1♀, TS – 1997.05.04., 1♀, TS, +MAL – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1997.06.16., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Móróc-tető: 1991.06.08., 1♂, TS – Nagytevel: 1979.08.29., 4♂ 2♀, CSM – Nagy-rét: 1999.05.12., 4♂ 1♀, TS – Nagy-tó: 1975.06.16., 1♀, TS; 1985.08.10., 11♂ 2♀, TS; 1986.05.18., 1♀, TS; 1988.07.29., 2♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 2♀, TS – Németszánya: 1970.05.21., 1♂, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 3♂ 1♀, TS – Nyírespuszta: 1987.07.12., 1♂, HAV; 2000.03.27., 1♀, TS – Ódorögd: 1997.07.28., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Olaszfalu: 1975.05.16., 1♂, KÁ – Óbudavár: 1985.05.05., 1♂, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♂, NÉ; 1974.09.09., 6♂, TS – Öreg-séd: 1979.09.13., 1♂, HAV; 1979.09.13., 2♂ 3♀, TS; 1980.09.09., 1♂ 1♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♂, TS – Paloznaki-öböl: 1997.07.01., 1♂ 4♀, TS – Pap-földek: 1995.05.24., 3♀, TS; 1998.05.13., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Pap-rét: 1985.08.10., 1♂, TS – Pálhálás: 1972.07.15., 1♂, TS; 1989.07.26., 2♀, NL; 1989.09.10., 1♀, TS; 1990.04.14., 1♀, TS – Pálinkaház: 1984.10.13., 1♀, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♂, TS, +MAL; 1983.06.01., 2♂ 1♀, TS – Part-fő: 1972.05.21., 1♂ 1♀, TS; 1977.05.12., 1♀, TS; 1977.05.13., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1973.08.04., 1♂, TP; 1974.05.30., 1♂, KÁ; 1976.05.16., 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Németszánya): 1979.08.29., 1♂, TS; 1985.05.24., 1♂, TS – Porva: 1977.09.02., 1♂, KÁ; 1977.09.02., 2♂ 1♀, TI; 1977.09.02., 5♂ 3♀, TS – Porva-Csesznek-vá: 1971.08.26., 2♂, TS; 1972.06.15., 1♂, TS; 1972.07.18., 1♂ 1♀, TS; 1975.07.21., 1♂, KÁ – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂ 1♀, TS; 1974.09.05., 1♂, KÁ – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 2♀, TS – Révkörnyék: 1997.05.21., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♀, HM – Sajkod: 1974.05.28., 1♀, KÁ; 1974.05.28., 1♂ 1♀, TS; 1979.09.20., 4♂ 3♀, TS – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 2♀, TS; 1997.05.16., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Sás-dűlő: 1998.05.01., 2♀, TS – Sásdi-rét: 1997.07.24., 2♂ 7♀, TS – 1998.05.14., 2♂ 4♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♂ 4♀, TS; 2000.07.26., 2♂, 1♀, TS – Sümegecsehi. 1985.08.05., 2♀, TS – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 1♀, TS; 1979.08.07., 3♀, BL – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂, KÁ; 1975.08.14., 1♂, TS – Szarvaskút: 1974.06.06., 3♂, TS; 1974.09.07., 1♂, TS; 1981.05.23., 3♀, TS; 1984.09.02., 1♀, TS, +MAL; 1990.04.24., 1♀, TS; 1990.05.21., 1♂, TS; 1992.05.13., 1♀, TS – Szebikei-erdő: 1997.09.09., 2♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♂ 1♀, TS; 1990.07.18., 1♂, TS – Szentantalfa: 1997.08.06., 1♂ 2♀, TS – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 2♂ 5♀, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 2♂ 5♀,

TS – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♂ 1♀, TS; 1997.07.23., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Szilvagy: 1979.06.16., 2♀, CSM – Tapolca: 1990.04.22., 2♀, NL; 1990.06.12., 1♀, NL – Tapolcafő: 1998.02.22., 1♂ 4♀, TS – Tapolca-patak (Szigliget): 1992.04.25., 1♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 2♂ 2♀, TS; 1966.08.13., 4♂ 2♀, TS – Tihany: 1979.09.20., 1♀, HAV; 1989.09.26., 2♀, TS – Tímár-erdő: 1985.08.03., 1♂ 3♀, TS – Tobruk: 1997.08.05., 3♂ 2♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 6♂ 2♀, TS, +MAL; 2000.04.18., 1♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♂ 8♀, TS – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♂, TS; 1989.09.17., 1♂, TS – Ugod: 1979.05.24., 1♀, HAV – Uzsai-csarabos: 1997.07.09., 4♀, TS, +MAL – Úrkút: 1988.08.08., 1♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 1♂ 2♀, TS; 1985.06.10., 1♀, TS – Várölggy: 1977.08.25., 1♀, TS; 1979.08.23., 1♀, TS – Veszprém: 1989.09.26., 1♂, TS – Vinye: 1975.09.25., 1♂ 4♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 8♂ 4♀, TS; 1980.07.08., 2♂, TS; 1983.05.12., 3♂, TS; 1985.05.24., 1♂ 1♀, TS; 1985.07.23., 2♂, TS; 1985.09.16., 1♂, TS; 1986.08.05., 2♂ 1♀, TS; 1987.05.12., 1♂, A; 1987.09.19., 1♂, BL; 1989.07.25., 1♂, TS; 1989.09.02., 1♂, TS; 1992.05.11., 1♀, TS; 1999.08.14., 2♂, TS, +MAL – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 1♂ 2♀, TS, +MAL.

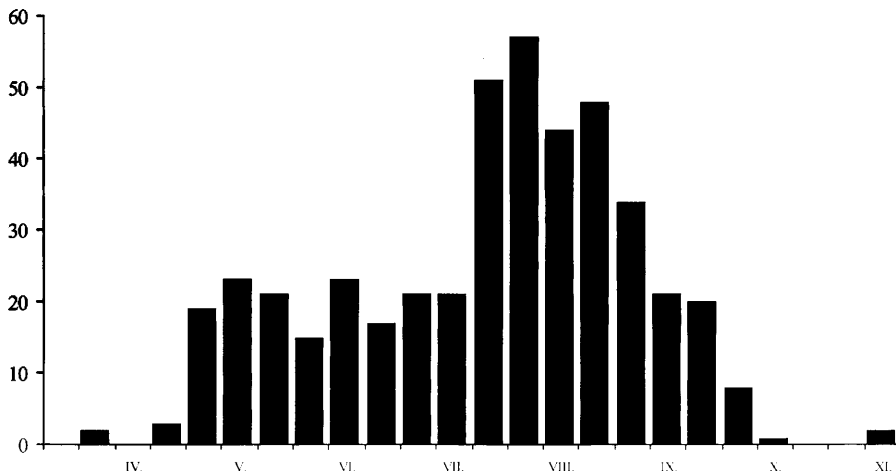
Helophilus trivittatus (Fabricius, 1805) – Nagy iszaplégy
[Syn. *Helophilus parallelus* (Harris, 1776)]

Elterjedése: Holarktikus. Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Irán, Afganisztán, Észak-Amerika. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), a sík vidékeken is általánosan elterjedt. Az előző fajhoz hasonlóan, főleg az Északi-Bakony és a Balaton-felvidék sok pontján gyűjtöttük.

Főleg nyílt területekre jellemző. Vizes élőhelyeken, nedves, virágos réteken, általában vizek közelében található, gyakran víztől távolabbi száraz biotópokban is rábukkanhatunk.

Alpesi vidékeken vándorfajként tartják számon, nyár végén és ősszel délre vonul.

Imágója április elejétől november közepéig repül. Valószínűleg több, egybeolvadó nemzedéke van. Rajzásának maximuma július végére-augusztus elejére tehető (140. ábra).

140. ábra: A *Helophilus trivittatus* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Viszonylag széleskörű, eddig 33 taxonon való táplálkozását figyeltük meg: 8, 31, 43, 59, 98, 101, 104, 106, 116, 120, 159, 181, 188, 215, 220, 228, 233, 260, 265, 274, 275, 318, 323, 333, 334, 336, 352, 370, 379, 388, 404, 422, 431.

A Bakonyvidékről Tihanyból származik az első adata (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Akli: 1971.06.03., 1♂ 1♀, TS; 1985.09.29., 1♀, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 1♂, TS – Bakonybél: 1974.08.30., 1♀, KÁ; 1974.09.05., 1♂ 1♀, KÁ; 1979.07.25., 1♂ 1♀, HAV; 1979.07.25., 1♂ 1♀, TS; 1984.09.19., 1♀, TS; 1984.10.03., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1974.08.13., 1♀, TS; 1983.05.10., 1♂, TS – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♂, TS – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♀, KÁ – Bakonyszentlászló: 1971.08.11., 1♂, TI – Bakonytamási: 1975.08.28., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Balatonalmádi: 1965.10.05., 1♂, PJ; 1968.07.10., 1♀, PJ – Balatonfűzfő: 1984.08.29., 1♀, TS – Bazsi: 1998.05.03., 2♀, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 2♀, TS – Becsei-erdő: 1978.07.27., 5♂ 1♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.05.30., 1♂, TS; 1973.06.14., 2♀, TS; 1973.08.22., 1♂, TS – Billegei-erdő: 1995.08.12., 1♀, VT; 1995.08.16., 1♀, VT; 1995.09.25., 1♂, VT; 1996.05.30., 9♀, VT; 1996.06.03., 1♀, VT – Bodajk: 1963.06.13., 1♀, PJ; 1963.06.14., 1♀, MM – Bozót: 1997.05.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Budatava: 1980.09.18., 1♂, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 1♀, KÁ; 1974.08.28., 1♀, TS; 1974.09.28., 1♂, TS; 1975.07.29., 1♀, KÁ – Cuha-völgy (Zirc): 1975.07.24., 1♂, TI – Csehbánya: 1970.07.14., 1♀, TS – Cseres: 1965.07.13., 3♂ 6♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 2♂ 2♀, TS – Csesznek: 1974.08.23., 2♀, SZŐ; 1982.08.09., 2♂ 1♀, HAV – Csopak: 1960.09.25., 2♂ 1♀, NF; 1960.09.28., 1♂, NF – Csóka-kő: 1982.09.11., 1♂ 1♀, TS – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 1♀, TS, +MAL – Csúcs-hegy: 19832.04.24., 1♀, TS – Dolosd: 1968.08.06., 1♂, PJ – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 3♀, TS, +MAL – Dudar: 1973.07.24., 1♀, BK – Ecséri-erdő: 1983.09.07., 2♀, VT – Esztergáli-völgy: 1986.08.08., 1♂ 1♀, TS – Farkasgyepű: 1978.08.10., 1♂, KÁ – Fehérvárurgó: 1979.06.30., 2♂ 1♀, CSM – Fekete-hegy: 1988.08.03., 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 2♂ 2♀, HAV; 1980.09.09., 1♂, SZNÉ – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 5♀, TS – Feketevízpuszta: 1979.06.30., 1♀, TS – Fenyőfő: 1973.08.22., 1♀, GYŐ; 1991.008.13., 2♂ 2♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.30., 1♂, TS; 1973.08.27., 2♀, TI; 1975.07.09., 1♂, HM; 1975.08.28., 11♂ 2♀, KÁ; 1975.08.28., 1♀, TI; 1975.08.28., 1♂, TS; 1989.09.12., 1♂ 3♀, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 2♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1984.08.29., 1♂, TS; 1988.05.25., 1♂ 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonynána): 1974.08.29., 1♀, KÁ; 1974.08.29., 1♀, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1972.09.28., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♀, TS; 1983.06.12., 1♀, TS – Generál-erdő: 1986.05.24., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.07.03., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1973.06.05., 1♀, TS; 1974.08.08., 1♂ 1♀, KÁ – Hatosi-dűlő: 1996.06.16., 1♂, VT – Három-hegy: 1978.08.01., 1♀, KÁ; 1978.08.01., 1♂, SZU – Hegyesd: 1981.09.03., 1♀, VT – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♂ 6♀, KÁ; 1975.07.22., 4♀, TI; 1975.07.22., 2♂ 6♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.16., 1♀, MF; 1982.07.29., 1♂ 1♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 1♀, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♀, CSM; 1980.05.22., 1♀, TS – Kardosrét: 1973.07.30., 1♀, TP – Kerekedi-öböl: 1975.09.22., 2♀, TS – Keresztúri-rét: 1974.09.09., 2♀, NÉ – Keszthely: 1982.07.11., 1♀, A; 1982.08.11., 1♀, PL – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS – Királyszentistván: 1975.08.10., 2♀, TS – Kis-erdő-tető: 1975.09.30., 1♂, NÉ; 1975.09.30., 1♂, KÁ – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 1♂ 1♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1984.09.08., 1♀, PA; 1991.09.21., 1♂ 1♀, TS – Koloska-völgy: 1975.09.18., 1♂ 1♀, TS; 1998.04.28., 1♀, TS – Kornyi-tó (Köveskál): 1997.08.07., 1♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1978.08.17., 1♂, TS; 1979.06.28.,

1♂, TS – Köcsi-tó: 1999.10.02., 3♂ 1♀, TS – Kökényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Köves-földek: 1984.10.01., 1♂ 1♀, TS – Kővágóórs: 1972.10.11., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂ 1♀, TS; 2000.05.09., 2♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1972.07.05., 1♂, TS; 1972.07.19., 1♂, TS; 1974.08.04., 4♂ 1♀, TS; 1976.08.15., 1♀, TS; 1979.07.19., 2♀, CSM; 1981.06.13., 1♂, TS; 1983.05.21., 4♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1986.05.26., 1♂, TS; 1986.06.11., 1♂ 1♀, TS; 1989.06.20., 1♂ 1♀, TS – Lábdi-alja: 1997.05.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Lókút: 1975.05.10., 2♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1971.05.14., 1♀, TS; 1974.09.02., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.09.02., 1♀, TS; 1975.06.10., 1♂, TS; 1980.08.17., 1♂, TS – Meleg-víz: 1987.07.08., 1♀, HAV; 1987.07.10., 5♀, HAV; 1987.07.12., 1♀, HAV – Miklád: 1999.07.05., 2♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 3♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1993.05.03., 1♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♀, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 2♀, TS – Nagytárkánypuszta: 1987.07.11., 1♀, SZU – Nagytevel: 1979.08.29., 1♂ 1♀, CSM – Nagyvázsony: 1985.05.05., 1♂, TS – Nyírespuszta: 1987.07.12., 2♀, HAV – Öreg-séd: 1974.09.13., 2♂ 3♀, TS; 1979.09.13., 1♂, TS; 1980.09.09., 2♂ 2♀, TS; 1988.08.07., 2, TS; 1989.07.25., 1♂ 1♀, NL; 1989.07.25., 1♂ 1♀, TS – Öröm-hegy: 1992.06.14., 2♂ 5♀, VT – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♀, TS – Paloznaki-öböl: 1997.07.01., 2♂ 1♀, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♀, TS; 1983.06.01., 2♀, TS, +MAL – Pap-földek: 1998.05.13., 2♀, TS, +MAL – Pap-rét: 1985.06.24., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1979.08.29., 3♀, TS – Porva: 1975.08.01., 3♂, KÁ; 1975.08.01., 14♂ 4♀, LM – Porva-Csesznek-vá.: 1975.08.21., 1♀, KÁ – Púpos-hegy: 1987.07.12., 1♂, KÁ – Raposka: 1978.06.10., 1♀, VT – Ravasz: 1986.08.03., 2♀, TS; 1991.07.30., 2♂, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂, KÁ; 1974.09.05., 1♂ 2♀, TS – Révfülöp: 1974.09.03., 1♀, TS – Savanyú-kúti-dűlő: 1997.05.16., 1♀, TS, +MAL – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♂, TS – Sásdi-rét: 1997.07.24., 1♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♀, TS; 2000.07.26., 1♀, TS – Somhegy: 1978.08.16., 1♂, TS – Sűrű-haraszt: 1978.05.04., 1♀, VT – Szarvaskút: 1974.09.07., 3♂, TS – 1984.08.22., 2, TS, +MAL; Szár-hegy: 1975.08.14., 1♀, KÁ; 1975.08.14., 7♂ 8♀, TS – Szent-György-hegy (Raposka): 1978.06.10., 1♂, VT – Szentantalfa: 1997.08.06., 1♂, TS – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 1♀, TS, +MAL – Szépalmapuszta: 1972.08.31., 1♀, TS – Szigliget: 1975.09.15., 1♂ 1♀, KÁ – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♂ 1♀, TS; 1970.09.16., 1♂, TS – Szilvagy: 1979.06.16., 2♂ 1♀, CSM – Szömörke-völgy: 1986.04.26.,

141. ábra: A nagy iszaplégy (*Helophilus trivittatus*) nősténye

1♂, TS – Tapolca-patak (Raposka): 1980.08.26., 1♀, VT – Tátika: 1966.08.03., 1♂, TS – Tihany: 1975.07.30., 1♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 1♂, TS – Tobruk: 1997.08.05., 1♂ 3♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1989.08.02., 1♂, NL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♀, TS – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♂ 2♀, TS – Tüsképuszta: 1987.07.09., 1♂, HAV; 1987.07.10., 1♂ 1♀, KÁ – Vad-tó: 1997.08.19., 3♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 2♀, TS; 1985.06.10., 1♂, TS – Vinye: 1975.09.25., 1♂, KÁ; 1975.09.25., 1♂, TS – Viszlói-erdő: 1991.05.06., 1♀, VT; 1991.07.06., 1♀, A – Vörös-János-séd: 1979.09.03., 1♂, TS; 1985.06.11., 1♂, TS; 1985.09.16., 2♂ 1♀, TS; 1986.08.05., 1♂, TS; 1990.07.31., 1♀, TS – Vöröstó: 1997.07.10., 1♂ 4♀, TS – Zirc: 1971.06.03., 1♂, TS; 1975.08.08., 1♂, SA; 1985.11.13., 1♂, HAV; 1986.04.09., 1♀, TS; 1986.08.15., 1♂, HAV; 1987.11.13., 1♀, HAV (141. ábra).

Heringia Rondani, 1856

Kisebb testű zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, elsősorban gyökérlevéltetvekkel táplálkoznak. Mindkét hazai fajuk megtalálható a Bakonyvidéken.

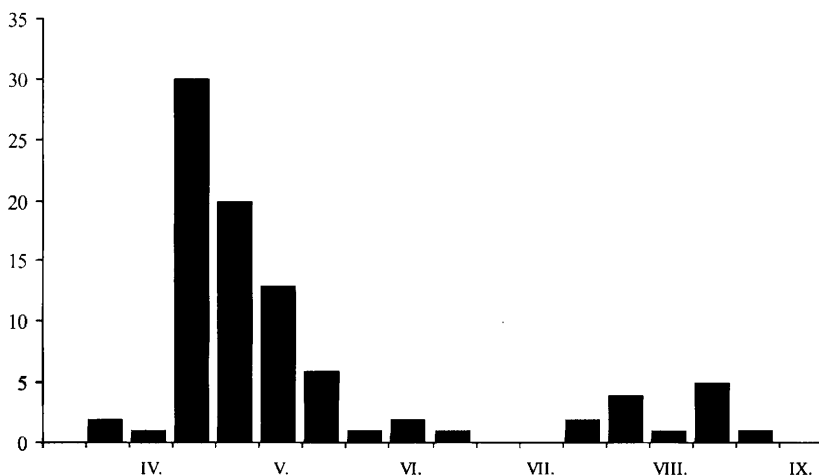
Heringia heringi (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Mongólia. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték.

Különböző élőhelyeken, szárazabb és nedvesebb lombhullató erdőkben, parlagokon, száraz gyepekben, réteken és legelőkön található.

Lárvája számos levéltetű-gubacsban él. A Bakonyban eddig a következő fajok gubacsában találtuk: *Eriosoma lanuginosum*, *Pemphigus bursarius*, *Pemphigus populinigrae*, *Pemphigus spirotheciae* (144. ábra), *Scizoneura lanuginosum*, *Tetraneura ulmi*.

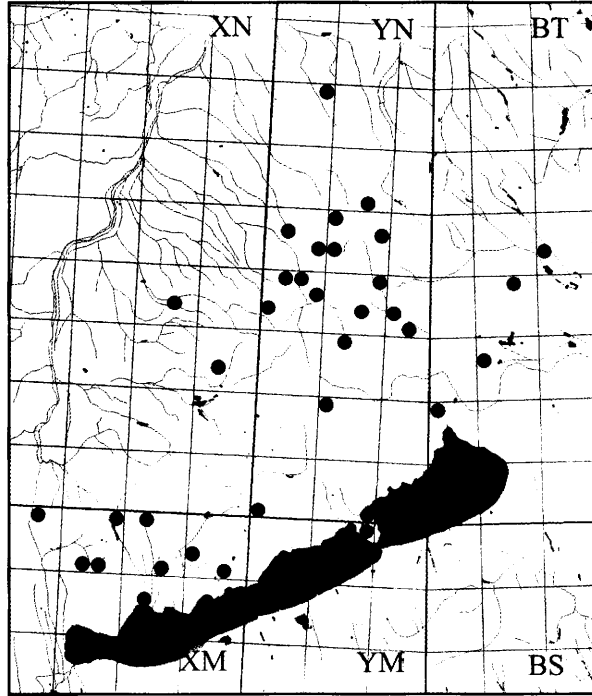
Imágóját április elejétől szeptember elejéig gyűjtötték. Rajzásának csúcsa április végére esik. Bivoltin, második gyengébb nemzedéke nyár végén-ősszel lép fel (142. ábra).

142. ábra: A *Heringia heringi* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Spiraea schinabecki*. Az imágók rendszerint leveleken ülnek, ritkábban találhatóak virágokon.

A Bakony minden kistáján előfordul, de viszonylag kevés adata van a Déli- és a Keleti-Bakonyból (143. ábra).

143. ábra: A *Heringia heringi* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Badacsonyi-öböl: 1992.06.26., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 2♀, TS – Bakonykoppány: 1979.07.25., 2♂, TS – Balog-szeg-hegy: 1957.05.30., 1♀, PJ – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 1♀, TS; 1980.04.07., 2♂, TS; 1980.05.22., 2♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 1♂, TS, +MAL – Durrogó: 1997.08.14., 1♂, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 17♂, TS; 1980.05.13., 2♂ 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1993.05.02., 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♀, MF – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♂ 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1983.05.01., 1♂, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♂, TS, +MAL – Jäger-rét: 1981.05.04., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.30., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.31., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.03., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.31., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂, TS – Keresztúri-erdő: 1979.05.13., 1♂, TS – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, TS, +MAL; 1997.05.17., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 3♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1965.08.23., 1♂, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Külső-tó: 1983.04.26., 1♀, HAV – Kupi-erdő: 2000.05.09., 3♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 1♂, TS; 1976.05.10., 1♀, TS; 1977.04.30., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1993.04.30., 2♂, TS – Ördög-árok: 1971.05.09., 1♀, TS – Pap-földek:

1995.05.04., 1♂, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 1♂, TS – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 1♂, TS – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS; 1984.09.02., 1♀, TS, +MAL; 1992.05.13., 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL; 1999.06.14., 2♂, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, HAV; 1980.05.11., 3♂, TS – Tapolcai-párkerdő: 1996.05.04., 1♀, VT – Vállus: 1969.05.23., 1♀, PJ – Vörös-János-séd: 1993.05.02., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1991.05.09., 1♂, TS.

144. ábra: A kései nyárlevél gubacstetű (*Pemphigus spirotheciae*) a feketenyár levélnyelén. Többek között a *Heringia* heringi lárvái fejlődnek benne és a gubacsot okozó levéltetvekkel táplálkoznak.

Heringia senilis Sack, 1938

Elterjedése: Európa (elsősorban Dél-Európa), Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia. Délies elterjedésű, Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddigi adatai egy kivételével (Északi-középhegység) a Dunántúlról származnak. Jóval ritkább az előző fajnál, eddig csak az Északi-Bakony, valamint a Bakonyalja néhány, a Keszthelyi-hegység csupán egy pontján (Zalaszántó: Hidegkút) került elő.

Az előző fajhoz hasonlóan, lombhullató erdőkben, parlagokon, száraz gyepekben, réteken és legelőkön található.

A Bakonyvidéken április végétől szeptember végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Allium ursinum*.

Lelőhelyei: Becsei-erdő: 1978.07.27., 1♂, TS – Borzás-hegy: 1982.07.03., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♂, TS – Jäger-rét: 1981.05.18., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.11., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♀, TS; 1992.07.29., 1♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♂, TS, +MAL.

Neocnemodon Goffe, 1944

[Syn. *Cnemodon* Egger, 1865]

Közepesenél kisebb testű zengőlegyek. Lárvájuk afidofág, de valószínűleg pajzstetvekkel is táplálkozik. Mind a négy ismert hazai faj él a Bakonyvidéken.

Neocnemodon brevidens (Egger, 1865)

Elterjedése: Európa, Kelet-Szibéria, Távol-Kelet. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), eddig ismert lelőhelyeinek többsége a Dunántúlon található. A Dunától keletre csupán az Aggteleki Nemzeti Parkban és Nyíregyháza környékén gyűjtötték. A Bakonyvidéken viszonylag kevés adata az Északi-Bakonyból, a Keszthelyi-hegységből és a Balaton-felvidékről származik.

Kevés ismert adata erdőkből, erdei tisztásokból, erőszéli cserjésekből és parkokból származik.

Imágóját április végétől szeptember elejéig gyűjtötték. Valószínűleg két nemzedéke van, de ezek kevés bakonyi adata alapján nem különíthetők el.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*.

Lelőhelyei: Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS – Gejzírmező: 1983.05.22., 1♂ 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.07., 2♂, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♂, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1991.05.29., 1♂, TS.

Neocnemodon latitarsis (Egger, 1865)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Nearktikus Régió (valószínűleg behurcolt). Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.). A síkságokon is előfordul. Jelenleg ismert adatainak több mint a fele a Bakonyvidékről származik, de egyelőre nincs adatunk róla a Keleti- és a Déli-Bakonyból.

Túlnyomórészt erdős vidékeken fordul elő.

Lárvját mezei szilen (*Ulmus campestris*) találtuk különféle, eddig nem meghatározott levéltetveken. Kimutattuk nyárfa levelének nyelén a csavarodott gubacs belsejében, a képződményt okozó nyárfa gubacstetű (*Pemphigus spirotheciae*), továbbá a vértetű (*Eriosoma lanigerum*) egyedei mellett.

Imágója április végétől szeptember elejéig repül. Valószínűleg bivoltin, de kevés bakonyi adata alapján a két nemzedéke nem különül el.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Petroselinum crispum*, *Pimpinella saxifraga*, *Rosa rugosa*, *Rubus procerus*.

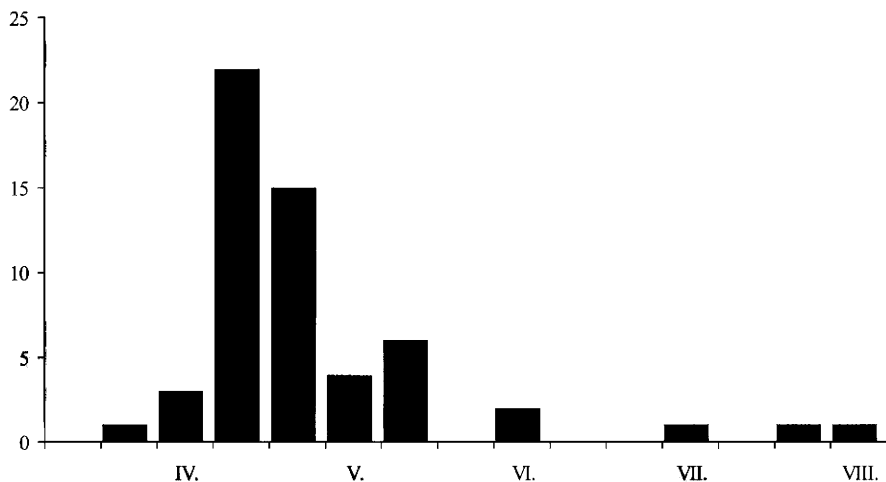
Lelőhelyei: Csalános-hegy: 1978.07.27., 2♂, CSM – Epres-oldal: 1982.07.03., 1♂, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂, TS; 1986.08.08., 1♂, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.06.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.22. 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.07.10., 1♂, TS, +MAL – Kardosrét: 1971.06.29., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1986.08.09., 2♂ 2♀, TS – Nagymező (Balatonakali): 1997.06.03., 2♂, TS, +MAL – Pálinkaház: 1999.05.09., 1♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂ 2♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1993.05.02., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1999.05.10., 3♂, TS.

Neocnemodon pubescens (Delucchi & Pschorn-Walcher, 1955)

Elterjedése: Európa, Távol-Kelet, Nearktikus Régió (valószínűleg behurcolt). Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), eddig főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. Egyelőre nem találtuk meg a Déli-Bakonyban.

Vegyes lombhullató erdőkben tisztásokon és réteken, erdőszéleken, főleg nedvesebb biotópokban él.

Imágója április elejétől augusztus közepéig repül. Rajzásának maximuma április végére-május elejére esik. Univoltin tavaszi fajként tartják nyilván, de fenológiai diagramja alapján feltételezhető egy második gyenge nemzedéke (145. ábra).

145. ábra: A *Neocnemodon pubescens* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Anemone nemorosa*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Cardamine pratensis*, *Crataegus monogyna*, *Prunus cerasus*, *Prunus spinosus*, *Ranunculus repens*, *Stellaria holostea*, *Taraxacum officinale*, *Veronica chamaedrys*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Eplény): 1973.05.16., 1♂, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 1♂ 4♀, TS; 1980.05.22., 4♀, TS; 1980.05.27., 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Csicsói-erdő: 2000.04.02., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1958.06.18., 1♀, PJ; 1974.04.29., 1♂ 1♀, KÁ; 1974.04.29., 1♂, ZL; 1984.04.29., 1♀, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 1♂, TS, +MAL – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 1♂, TS – Kardosrét: 1972.04.28., 5♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♂, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1976.07.12., 1♀, TS – Kómosó-hegy: 1999.04.27., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 1♂, KÁ – Ördög-árok: 1973.05.11., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, KÁ – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.09., 1♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♂ 2♀, TS –

Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1993.05.02., 2♂ 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1974.04.30., 1♂, ZL; 1975.05.03., 1♀, KÁ; 1990.04.27., 1♂, TS; 1990.05.04., 1♂, TS, +MAL; 1991.04.15., 2♂, TS, +MAL.

Neocnemodon vitripennis (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Észak-Kína. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), eddigi adatainak többsége a Dunántúlról, ezen belül a Bakonyvidékről származik. Ismerjük néhány lelőhelyét a síkságokról is. Egyelőre nem találtuk meg a Keleti- és a Déli-Bakonyban.

Erdős vidékeken, erdei biotópokban, tisztásokon, erdőszegélyekben, ligetes réteken, kertekben fordul elő.

Lárva nyárfákon élő pajzstetveken táplálkozik, de levéltetvek (*Eriosoma lanigerum*) mellett is megtalálták.

Imágóját április közepétől augusztus közepéig gyűjtötték. Rajzásának kisebb maximuma május végére tehető. Valószínűleg két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Bellis perennis*, *Caltha palustris*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Barnag: 1997.06.29., 1♂, TS, +MAL – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Cinege-domb: 1992.07.22., 1♂, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 1♂, TS – Csóka-hegy: 2000.04.13., 3♂, TS – Esztergáli-völgy: 1992.05.25., 1♂, TS – Keresztúri-erdő: 1979.05.13., 2♂, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♂, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Kőrös-hegy: 1998.07.05., 2♂, TS, +MAL – Lesencefalu: 1990.04.17., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♂, TS, +MAL – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♂, TS – Szarvaskút: 1984.08.16., 2♂, TS, +MAL; 1992.05.25., 1♂, TS – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 2♂, TS – Vászoly: 1998.04.26., 1♂, TS – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1991.05.09., 1♂, TS.

Lejogaster Rondani, 1857

[Syn. *Liogaster* Verrall in Scudder, 1882]

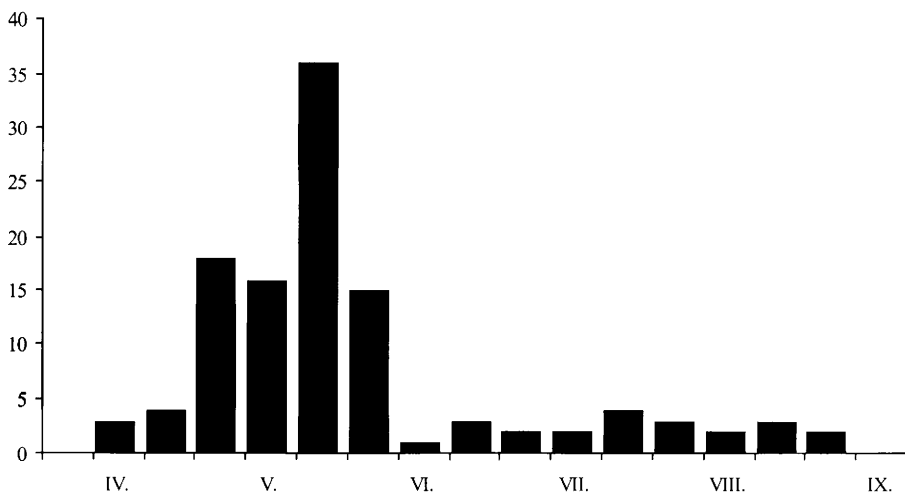
Közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárva vízben, rothadó vízi növényekben (főleg gyékényben) fejlődik. Mindkét hazai fajuk megtalálható a Bakonyvidéken.

Lejogaster metallina (Fabricius, 1777)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Afganisztán, Kis-Ázsia. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), eddigi adatai főleg a domb- és a hegyvidékekről származnak. A Keleti-Bakonyból még nem sikerült kimutatni.

Általában vizes élőhelyekre jellemző. Erdőkben és nyílt területeken, nedves réteken, tömpölyök mellett, és más vizes biotópokban egyaránt megtalálható.

Imágója április közepétől szeptember elejéig repül. Rajzásának maximuma május végére esik. Valószínűleg univoltin, de fenológiai diagramja alapján nem lehet kizárni egy második nemzedékének meglétét sem (146. ábra).

146. ábra: A *Lejogaster metallina* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Daucus carota*, *Galium odoratum*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Ranunculus acris*, *Stratiotes aloides*, *Torilis arvensis*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Alsó-rét: 1980.07.30., 2♂ 1♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 3♂ 1♀, TS – Cigány-domb: 1971.06.03., 11♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 3♂ 3♀, TS – Esztergáli-völgy: 1982.07.03., 1♂ 2♀, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1998.04.28., 2♂ 1♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1974.07.18., 1♀, KÁ; 1982.07.14., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Miklád: 1999.07.05., 1♂, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyesd): 1997.05.04., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.06.04., 1♂, KÁ – Nagy-tó: 1985.05.21., 2♂ 6♀, TS; 1985.05.27., 1♀, HAV; 1985.05.27., 3♂ 2♀, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1986.05.18., 2♂ 13♀, TS; 1986.06.11., 1♀, TS – Óbudavár: 1985.05.05., 1♂, TS – Pap-rét: 1985.05.05., 1♂, TS; 1985.05.21., 2♂ 19♀, TS; 1985.06.24., 2♀, TS; 1985.06.27., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Tói-dűlő: 1998.04.29., 1♂, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 2♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL; 1999.07.02., 1♀, TS.

Lejogaster tarsata (Megerle in Meigen, 1822)
[Syn. *Lejogaster splendida* (Meigen, 1822)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Afganisztán. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), lelőhelyei az ország területén viszonylag egyenletesen oszlanak el.

Vizes élőhelyeken, álló- és folyóvizek partján, parti réteken, mocsarakban, vizesgödörknél fordul elő, nem hiányzik az erdős területeken sem.

Imágóját április közepétől szeptember közepéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma július végén van.

Virágválasztása: *Chenopodium glauca*, *Daucus carota*, *Galium odoratum*, *Galium saxatile*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus acris*, *Rorippa austriaca*.

Lelőhelyei: Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonykoppány: 1979.07.25., 2♂ 1♀, TS – Cserszegtomaj: 1984.09.11., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 3♂, TS – Csószpusztai-tó: 1999.08.11., 1♂, TS, +MAL – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Gejzírmező: 1983.07.10., 1♂, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.05.12., 1♀, TS; 1971.06.28., 1♀, TS – Inota: 1983.08.18., 1♂, TS – Keszthely: 1956.07.18., 1♂ 2♀, JT; 1956.08.01., 1♂, JT; 1957.07.16., 1♀, MF; 1967.07.19., 1♂ 1♀, SGY – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 1♂ 3♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1974.07.18., 1♀, TS – Külső-tó: 1977.07.25., 2♂ 9♀, TS; 1983.07.04., 6♀, TS; 1983.07.10., 1♂, TS; 1986.06.11., 2♂, TS; 1986.08.06., 3♂ 2♀, TS; 1989.07.21., 1♂, TS – Meleg-víz: 1989.04.11., 1♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1997.06.16., 2♂, TS, +MAL – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 2♀, TS – Pap-rét: 1985.05.05., 1♂, TS; 1985.05.21., 1♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 4♂ 1♀, TS – Sárosfőpuszta: 1988.05.12., 1♂, KÁ – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♀, TS – Sásdi-rét: 1998.05.14., 1♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 2♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂, TS, +MAL.

Lejops Rondani, 1857

[Syn. *Liops Verrall* in Scudder, 1882]

Közepes nagyságú zengőlégy. Lárvája valószínűleg állóvizek iszapjában él. A génusz egyetlen faja a Bakonyvidéken is megtalálható.

***Lejops vittatus* (Meigen, 1822)**

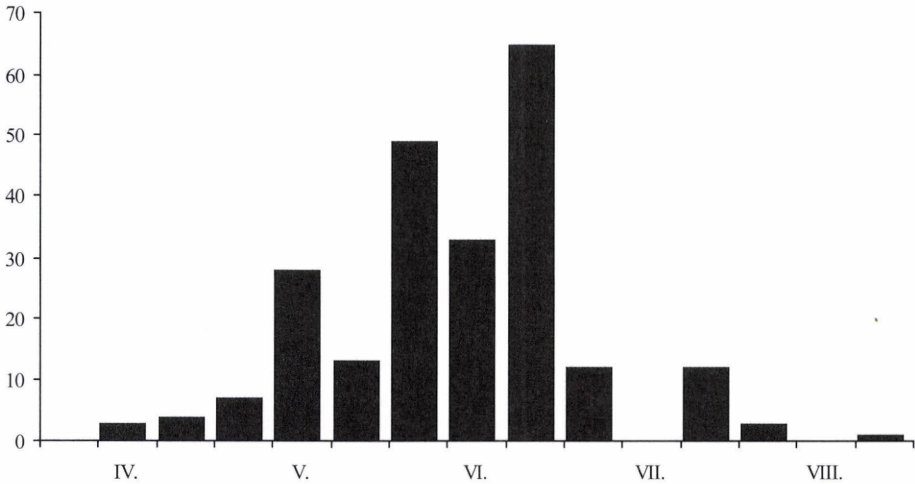
Elterjedése: Európa, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), leelőhelyei a sík-, a domb- és a hegyvidékek között nagyjából egyenletesen oszlanak meg. A Keleti-Bakony kivételével, szórványosan a hegység minden kistáján előkerült.

Túlnyomórészt náddal és főleg gyékénnyel szegélyezett állóvizek mellett található. Különösen nagy egyedszámban fejlődik a tihanyi Külső-tóban.

Imágója április közepétől augusztus végéig repül, rajzásának maximuma június végére esik (147. ábra). Csak egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Butomus umbellatus*, *Carex elata*, *Carex gracilis*, *Lychnis flos-cuculi*, *Rorippa austriaca*, *Scirpus sylvaticus*, *Stratiotes aloides*, *Taraxacum officinalis*, *Typha angustifolia*, *Typha latifolia*.

Lelőhelyei: Aszófő: 1989.05.17., 11♀, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 3♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 2♂ 1♀, TS – Balatonfüred: 1973.05.30., 1♀, TS – Bántai-rét: 1998.04.29., 1♂ 1♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.06.11., 4♂ 2♀, TS; 1973.06.14., 2♂ 11♀, TS; 1973.07.04., 2♂ 3♀, TS; 1974.05.28., 1♂, TS; 1974.06.22., 1♀, TS – Budatava: 1980.06.05., 2♂ 3♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.03., 1♀, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1971.05.13., 1♀, TS – Kiserdő-tető: 1983.05.15., 1♀, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 1♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1979.06.13., 1♂ 3♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♀, TS – Külső-tó:

147. ábra: A Lejops vittatus imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

1977.07.25., 2♀, TS; 1979.08.30., 1♀, TS; 1980.06.05., 2♀, TS; 1980.06.14., 2♀, TS; 1980.07.09., 2♀, TS; 1983.06.03., 1♀, TS; 1984.05.24., 4♂ 5♀, TS; 1985.06.01., 1♂ 15♀, TS; 1985.06.05., 2♂ 6♀, TS; 1985.06.10., 6♂, TS; 1985.06.24., 1♂, TS; 1985.06.25., 2♀, TS; 1986.06.11., 1♂, TS; 1986.08.06., 2♀, TS; 1989.06.04., 3♂ 3♀, TS; 1989.06.20., 1♀, TS; 1989.06.21., 1♂ 2♀, PL; 1990.06.21., 3♂ 1♀, NL; 1990.06.24., 42♂ 20♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.06.19., 1♀, CSM; 1979.06.19., 1♀, TS – Miklád: 1999.07.05., 2♀, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyesd): 1974.07.04., 1♂ 2♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1997.06.16., 2♀, TS, +MAL – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.05.21., 1♀, TS; 1985.06.05., 2♀, TS; 1985.06.24., 2♀, TS; 1987.05.19., 1♂, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 2♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 2♂ 4♀, TS – Sásdi-rét: 1998.05.14., 3♂ 5♀, TS – Szarvaskút: 1993.05.14., 1♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL.

148. ábra: A Lejops vittatus nősténye

Mallota Meigen, 1822

Közepesnél nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk fák nedves korhadékában, faodvakban, nyárfák sérült részeiben él. Mindkét ismert hazai fajukat megtaláltuk a Bakonyvidéken.

***Mallota cimbiciformis* (Fallén, 1817)**

Elterjedése: Európa, Észak-Amerika, Mexikó. Egész elterjedési területén nagyon ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddigi adatai kizárólag hegyvidékekről származnak (Bakonyvidék, Budapest, Sopron, Északi-középhegység). Egyelőre csak az Északi- és a Déli-Bakonyban gyűjtötték.

Erdős területeken, tisztásokon, erdőszéli cserjésekben élnek. Az imágók nem egyszer magas fák koronájában tartózkodnak, ezzel is magyarázható, hogy ritkán kerülnek szemünk elé.

Lárvája lombos fák (*Acer*, *Fagus*) odvának nedves korhadékában fejlődik.

Imágóját június közepétől augusztus elejéig gyűjtötték. Egy nemzedékes nyári faj.

Virágválasztása: *Acer pseudoplatanus*, *Prunus spinosa*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Malom-völgy (Eplény): 1976.06.19., 1♂, TS – Menykei-erdő: 1999.07.04., 1♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

***Mallota fuciformis* (Fabricius, 1794)**

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Észak-Írán. Egész elterjedési területén nagyon ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddigi adatai hegyvidékekről származnak. Faunára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 1989), de egyelőre nem találtuk meg a Keszthelyi-hegységben és a Bakonyalján.

Feltűnően poszméhszerű, a poszméheken kívül könnyű összetéveszteni a bundás piheléggyel (*Volucella bombylans*) is.

Erdős vidékeken, erdőszéli cserjésekben él. Az előző fajhoz hasonlóan, valószínűleg főleg magasan a fák és cserjék koronájában lévő virágokon táplálkozik, ezért is gyűjthető ritkán.

Univoltin, tavaszi-nyári faj, a Bakonyvidéken március végétől május közepéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Acer tataricum*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*.

Lelőhelyei: Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 2♂, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♀, TS – Kék-hegy: 1997.05.17., 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1973.05.05., 1♀, TS – Szarvaskút: 1998.03.21., 1♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♀, TS – Tódi-mező: 2000.04.18., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1999.05.10., 1♀, TS.

Melanogaster Rondani, 1857

Közepesnél kisebb zengőlegyek. A *Chrysogaster* fajokra hasonlítanak, korábban abba a génuszba is sorolták őket. Lárvájuk vízben fejlődik. Három ismert hazai fajukat a Bakonyvidéken is megtaláltuk.

***Melanogaster aerosa* (Loew, 1843)**

[Sy. *Chrysogaster macquarti* Loew, 1843]

Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), a síkságokon és a domb-, valamint hegyvidékeken egyaránt gyűjthető.

Nedves élőhelyekre, vízpartokra, mocsarakra, mocsaras rétekre jellemző, de virágokon vizek közelében, szárazabb biotópokban is megtalálható.

Imágója május elejétől szeptember elejéig repül. Rajzásának maximuma május végére, június elejére esik.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Cirsium arvense*, *Leontodon autumnalis*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂, TS, +MAL – Csehbánya: 1963.05.28., 1♂, PJ – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 1♂, TS, +MAL – Három-hegy: 1986.05.13., 2♂, HAV – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 2♀, TS – Kökényes: 1999.09.05., 2♀, TS, +MAL – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♂, TS – Nagy-tó: 1980.06.08., 10♂ 50♀, TS; 1985.05.27., 1♂ 2♀, TS; 1986.05.18., 2♂, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 1♂, TS, +MAL – Pápakovácsi: 2000.07.25., 4♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.23., 2♂ 2♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 2♂, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 2♂, TS – Vörös-János-séd: 1992.06.20., 1♂, TS.

Melanogaster hirtella (Loew, 1843)

[Syn. *Chrysogaster hirtella* Loew, 1843]

Elterjedése: Nyugat-, Közép- és Kelet-Európa. Magyarországon ritka előfordulású (II.), leelőhelyeinek nagy része a Dunántúlon található, egy-egy adatát ismerjük az Észak-középhegységből és az Alföldről. A Keleti- és a Déli-Bakonyban még nem került elő.

Erdőkben és nyílt területeken, vizes élőhelyeken, nedves réteken, dús növényzetű mocsarakban, lápokban él.

Lárva dús növényzetű, főleg gyékénnyel és hínárnövényekkel benőtt vizekben fejlődik.

A Bakonyvidéken eddig csak májusban gyűjtötték, de nem kizárt, hogy két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Caltha palustris*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*.

Lelőhelyei: Bazsi: 1998.05.03., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1983.05.12., 1♂, TS – Hódos-ér (Porva): 1974.05.03., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Nagy-rét: 1999.05.12., 2♂, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♂, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♂, TS.

Melanogaster nuda (Macquart, 1829)

[Syn. *Chrysogaster viduata* Loew, 1843, *Chrysogaster lucida* (Scopoli, 1763)]

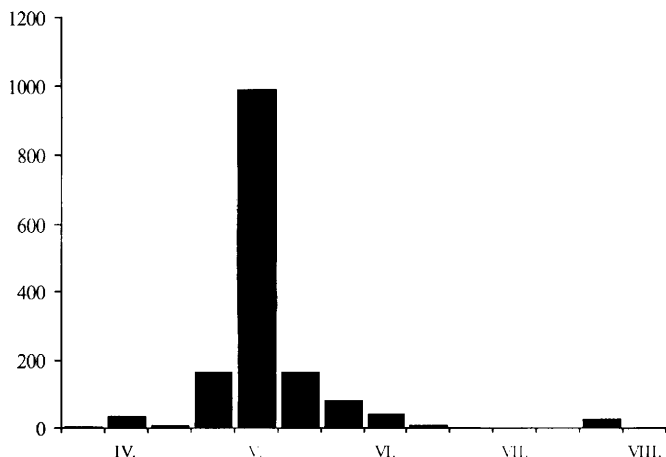
Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Észak-Afrika. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető.

Nálunk széles elterjedésű, vizes biotópokban, nedves réteken, kisebb-nagyobb vizek, pocsolyák mellett szinte mindenhol megtalálható.

Imágója április közepétől augusztus elejéig repül. Rajzásának maximuma május közepére esik. Néhány elszórt nyár végi gyűjtési adata arra utal, hogy esetleg létezik egy igen gyenge második nemzedéke is (149. ábra).

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Crepis paludosa*, *Euphorbia cyparissias*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Smyrnium perfoliatum*, *Taraxacum officinale*, *Trollius europaeus*.

Lelőhelyei: Akli: 1971.06.03., 1♂ 4♀, TS – Alsó-Nyirádi-erdő: 1997.05.12., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Aszófő: 1989.05.17., 27♂ 33♀, TS – Ácstesztér: 1974.06.05., 6♀, KÁ; 1974.06.05.,

149. ábra: A *Melanogaster nuda* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

5♀, TS – Bakonybél: 1960.05.21., 11♂ 10♀, MF; 1972.06.04., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1957.05.09., 1♂, SÁ; 1983.05.10., 8♂ 10♀, TS – Bakonyjákó: 1975.06.11., 4♀, TS – Balatonfüred: 1970.06.01., 1♂ 10♀, MF – Balatonhenye: 1998.05.14., 3♂ 5♀, TS – Betekintsvölgy: 1957.06.04., 5♀, PJ; 1957.06.19., 1♂, PJ – Budatava: 1990.05.10., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS; 1977.05.17., 2♂, TS – Cigány-domb: 1975.05.09., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1957.05.23., 1♂, BE; 1958.05.13., 1♂, PJ; 1958.05.14., 1♀, PJ; 1970.05.24., 2♂ 2♀, TS; 1971.05.23., 3♂, TS – Csehbánya: 1963.05.28., 2♂ 2♀, PJ – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1980.05.22., 3♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 14♂ 5♀, TS – Esztergáli-völgy: 1975.05.23., 1♂ KÁ; 1977.06.02., 4♀, TS; 1977.06.11., 1♀, TS; 1992.05.12., 1♀, TS; 1992.05.25., 1♂ 6♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 4♀, TS – Fenyőfő: 1957.06.17., 2♀, PJ – Generál-erdő: 1986.05.24., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.19., 1♀, MF; 1960.05.20., 1♀, ZSIG; 1976.05.11., 18♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 3♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyzsűcs): 1958.06.14., 4♀, PJ – Gézaháza: 1976.05.15., 2♂ 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.05.12., 5♂ 6♀, TS; 1974.06.18., 1♀, TS – Hajmáspuszta: 1972.05.19., 1♂, TS; 1973.05.25., 4♂ 1♀, BA; 1973.06.05., 1♂ 2♀, KÁ; 1974.08.08., 1♂, KÁ – Hamuházi-dűlő: 1990.05.26., 1♀, NL – Három-hegy: 1986.05.13., 16♂ 14♀, HAV; 1986.05.13., 2♀, TS; 1989.06.25., 3♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1974.05.03., 1♂, ZL – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 3♂ 12♀, TS – Huszárokelőpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♂, ML; 1959.05.19., 13♂ 41♀, TGY – Iharkút: 1963.05.28., 1♀, PJ – Jäger-rét: 1972.06.21., 1♀, TS – Kardosrét: 1970.05.07., 1♀, TS; 1971.05.13., 3♂ 1♀, TS – Kékkút: 1995.05.04., 1♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 4♂ 7♀, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 14♂ 38♀, TS; 1989.05.18., 9♂ 17♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1965.05.28., 1♀, PJ – Kígyós-patak: 1989.05.23., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1972.05.27., 2♂ 6♀, TS; 1974.05.29., 4♀, TS; 1980.06.15., 2♀, CSM; 1980.06.15., 13♀, TS; 1982.06.21., 1♀, RNÉ – Kupi-erdő: 2000.05.09., 6♂ 7♀, TS, +MAL – Lesenceistvánd: 1973.05.04., 4♂, TS – Litér: 1989.05.19., 2♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♂ 1♀, TS; 1977.06.01., 2♀, TS; 1987.05.27., 1♀, TS – Meleg-víz: 1989.04.11., 13♂ 16♀, TS; 1989.04.23., 1♂ 2♀, TS; 1989.05.09., 1♀, TS – Menyeke: 1963.05.12., 1♀, PJ – Mindszentkállya: 1997.05.15., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Mogyoróskert: 1957.04.22., 1♀, PJ; 1957.05.22., 1♂, ML; 1957.05.22., 1♂ 4♀, PJ – Nagy-rét: 1999.05.12., 2♀

11♀, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♂ 4♀, TS; 1975.06.16., 1♀, TS; 1980.06.08., 4♂ 1♀, TS; 1985.05.21., 2♂, TS; 1985.05.27., 1♂, TS; 1986.05.18., 6♂, TS – Nagyvázsony: 1960.05.26., 4♀, PJ – Némethánya: 1967.05.30., 5♂ 14♀, PJ – Noszlop: 1969.05.16., 10♂ 9♀, MF – Olaszfalu: 1975.05.16., 2♂, KÁ – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 2♀, TS; 2000.05.21., 6♂ 14♀, TS – Pap-földek: 1995.05.04., 3♂ 14♀, TS – Pap-rét: 1985.05.12., 1♂ 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 2♂ 3♀, TS; 1971.05.29., 1♀, TS; 1983.04.30., 2♂, PA; 1983.04.30., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Némethánya): 1985.05.24., 2♂ 2♀, TS; 1989.05.09., 21♂ 27♀, TS; 1989.05.23., 4♂ 6♀, TS – Rakottyás-völgy: 1963.05.26., 1♀, PJ – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 1♂ 7♀, TS – Sárosfőpuszta: 1988.05.12., 4♀, KÁ – Szarvaskút: 1974.06.06., 8♀, TS; 1974.06.11., 1♀, TS; 1979.06.07., 1♀, HAV; 1983.05.12., 1♂, TS; 1983.05.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1987.05.18., 1♂, TS; 1992.05.13., 2♂ 3♀, TS; 1997.05.18., 3♂ 12♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 6♂ 2♀, TS, +MAL; 1999.06.14., 4♂ 7♀, TS, +MAL – Szigliget: 1995.05.04., 1♀, TS – Szömörke-völgy: 1958.05.15., 3♂, PJ – Tapolca: 1990.04.22., 1♂, NL – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 8♂ 2♀, TS – Tódi-mező: 2000.04.18., 2♂ 5♀, TS – Vállus: 1969.05.20., 1♀, PJ – Vár-rét: 1998.05.03., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Vigántpetend: 1985.05.21., 1♂ 3♀, TS – Vörös-János-séd: 1959.05.21., 1♂, ML; 1980.06.15., 1♀, TS; 1983.05.12., 87♂ 55♀, PA; 1983.05.12., 181♂ 260♀, TS; 1985.05.24., 2♂ 1♀, TS; 1985.06.11., 3♀, TS; 1986.05.26., 3♀, TS; 1986.08.05., 16♂ 9♀, TS; 1987.05.12., 2♂, TS; 1987.05.18., 4♂, TS – Zalahaláp: 1997.05.16., 4♂ 9♀, TS, +MAL – Zirc: 1971.06.03., 12♀, TS; 1972.05.09., 4♂ 1♀, TS; 1982.06.03., 4♀, HAV.

Merodon Meigen, 1803

[Syn. *Lampetia* Meigen, 1800]

Közepes, valamint közepesnél kisebb és nagyobb zengőlegyek egyaránt akadnak közöttük. Főleg száraz és félszáraz élőhelyekre, sztyeppekre, félsivatagokra jellemzőek. Közép-Európában száraz és meleg, sztyeppmaradvány-jellegű élőhelyeken található nagyobb egyedszámban. Lárvájuk liliomfélék, amarilliszfélék és más rokon családok hagymájában, gumójában, és más földalatti részében fejlődik. A termesztett növényekben olykor kárt okoznak. A Magyarországon jelenleg ismert 16 faj közül 14-et megtaláltunk a Bakonyvidéken. Eddig nem került elő a területünkön a *Merodon clunipes* Sack, 1913 és a *Merodon triangulum* Hurkmans, in litt.

Merodon aberrans Egger, 1860

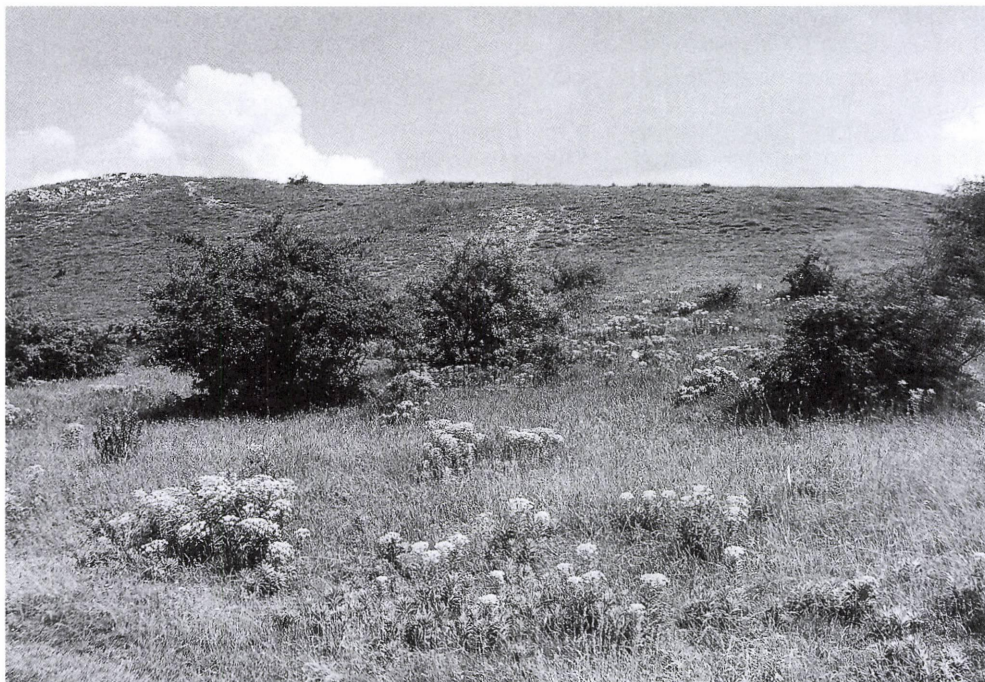
Elterjedése: Európa (elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa), Transzkaukázus, Kis-Ázsia, Szíria. Magyarországon szórványos előfordulása (I.). Faunára új fajként a Bakonyvidékről közölték (TÓTH 1997) a litéri Mogyorós-hegyről (150. ábra). A Balatonfelvidéken kívül előkerült a Bakonyalján is. Publikálatlan adatát Dunavecseről, Halászből és Szécsényből ismerjük.

Eddigi hazai lelőhelyei többnyire nyílt területek, szárazabb napos, részben cserjés gyepek.

Imágóját május közepétől június közepéig gyűjtötték. Valószínűleg egy nemzedékes tavaszi, nyár eleji faj.

Virágválasztása: *Euphorbia glareosa*.

Lelelőhelyei: Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1979.07.06., 1♂, A – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1995.06.18., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1995.06.18., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 3♂ 1♀, TS.

150. ábra: A litéri Mogyorós-hegy részlete, előtérben a zengőlegyek által nagyon kedvelt virágzó magyar kutyatej (*Euphorbia glareosa*)

***Merodon aeneus* Meigen, 1822**

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa), Transzkaukázus, Kis-Ázsia, Észak-Afrika. Elterjedési területén általában ritka, de lokálisan, főleg melegebb vidékeken (pl. Déli-Alpok), gyakoribb is lehet. Xerofil hegyvidéki faj, az Alpokban 2100 m-ig felhatol. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), régi irodalmi adatát Budapestről ismerjük (THALHAMMER 1900). A Bakonyvidéken csak a Balaton-felvidék és a Bakonyalja egy pontján került elő.

Eddigi példányai erdős vidékekről, erdei tisztásokról származnak.

Virágválasztása: *Mentha pulegium*, *Rubus procerus*.

Lelőhelyei: Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂ 3♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 2♂, TS.

***Merodon albifrons* Meigen, 1822**

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép- Dél- és Délkelet-Európa), Transzkaukázus, Kis-Ázsia, Észak-Afrika. Közép-Európában ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulása (II.), inkább a sík- és a dombvidékekre jellemző. A Bakonyvidéken a Keszthelyi-hegységben, a Balaton-felvidéken és a Bakonyalján gyűjtötték.

A Bakonyvidéken túlnyomórészt napos, cserjékkel tarkított száraz gyepekben gyűjtötték. Imágója május elejétől június közepéig repül, valószínűleg egy nemzedékes tavaszi-nyáreleji faj. A Bakonyvidékről THALHAMMER (1900) közli az első adatát Kupról.

Előhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS – Akasztó-domb: 1958.06.02., 1♂, MF – Antal-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1995.06.18., 3♂ 2♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂, TS.

Merodon armipes Rondani, 1843

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa), Irán, Észak-Afrika. Közép-Európában nagyon ritka és lokális, erősen veszélyeztetett fajként tartják nyilván. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), az eddigi tapasztalatok szerint elsősorban domb- és hegyvidékeken él. Egyelőre nem találtuk meg a Keszthelyi-hegységben.

A Bakonyvidéken nagyjából fele-fele arányban gyűjtöttük erdőkben, tisztásokon, erdőszéli cserjésekben, valamint nyílt területeken, szárazabb, napos gyepekben.

Valószínűleg univoltin tavaszi, nyár eleji faj, imágója április elejétől június végéig repül. Rajzásának maximuma május elejére tehető.

Virágválasztása: *Cotinus coggygria*, *Euphorbia glareosa*, *Thymus pannonicus*, *Vitis vinifera*.

Előhelyei: Billegei-erdő: 1996.06.02., 1♀, VT – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 2♂, TS, +MAL; 1999.05.09., 2♂, TS – Csongói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂ 3♀, CSM – Esztergáli-völgy: 1992.05.25., 1♂, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 2♂, TS – Gyulafirátót: 1991.06.15., 1♀, TS – Kapolcs: 1991.05.25., 1♂, NL – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1991.05.24., 1♂ 1♀, TS – Kis-erdő-tető: 1993.05.03., 2♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂ 4♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Litér: 1989.05.19., 1♂, TS – Nagy-tó: 1989.05.19., 1♂, TS – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 3♂ 1♀, TS – Öreg-hegy (Vászoly): 1990.05.05., 1♀, NL – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♂, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 2♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 4♂ 2♀, TS – Ravazdi-erdő: 1997.05.13., 2♂, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Tapolca): 1998.04.26., 1♂, TS – Ugod: 1979.05.24., 1♂, HAV – Vár-hegy (Sümege): 1998.05.03., 2♂ 1♀, TS.

Merodon auripes Sack, 1913

Elterjedése: A történelmi Magyarországhoz tartozó Szászkabányáról írták le, ezzel magyarázható, hogy a Palearktikus Diptera Katalógusban (PECK 1988) ez a taxon is magyarországi fajként szerepel. Elterjedéséről kevés az ismeretünk. Az említett katalógus Románia mellett jugoszláviai előfordulásáról tudósít. Ennek alapján egyelőre déli elterjedésű elemnek tekinthetjük. Faunára újként a Bakonyból (Bakonyalja) származó példány alapján közölték (TÓTH 1997). Publikálatlan hazai adatát ismerjük még Bátorligetről és Halászból.

Eddigi adatai alapján síkságokra jellemző faj, előhelyei részben homokos erdők, erdei tisztások.

Előhelye: Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♂, TS.

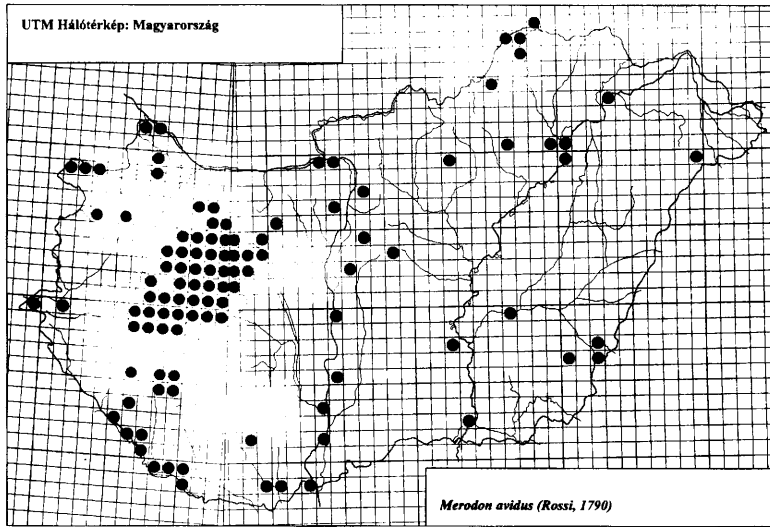
Merodon avidus (Rossi, 1790)

[Syn. *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794)]

Korábban a *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794) változatának vagy alfajának tekintették, de a taxont a génusz revíziója során (HURKMANS 1993) – visszaállítva az eredeti állapotot –

két érvényes fajra [*Merodon avidus* (Rossi, 1790) és *Merodon nigritarsis* Rondani, 1845] bontották szét.

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa), Transzkaukázus, Kis-Ázsia, Irán, Afganisztán, Észak-Afrika. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), a sík-, a domb- és a hegyvidékeken egyaránt gyűjthető. Feltűnően sok lelőhelye származik a Bakonyvidékről (151. ábra), ami bizonyára nem magyarázható csupán a gyűjtések intenzitásával. Inkább talán azzal, hogy a hegység élőhelyei, különösen kedvezőek a faj fejlődése és élete szempontjából.

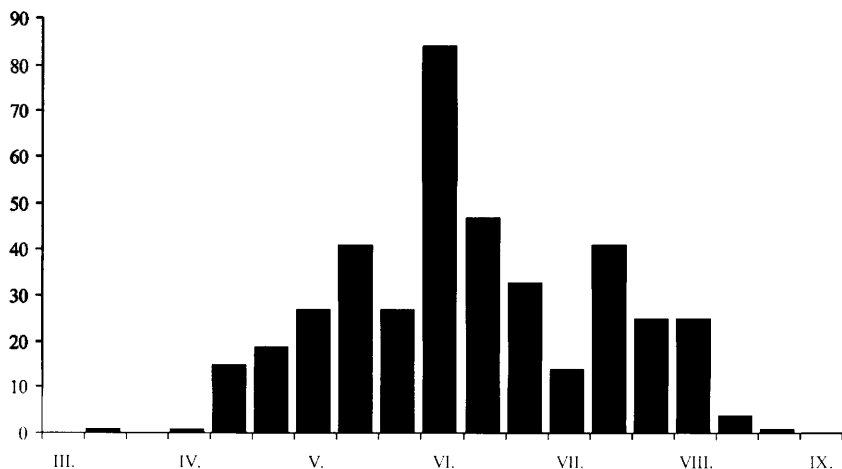
151. ábra: A *Merodon avidus* jelenleg ismert lelőhelyei Magyarországon

Elsősorban meleg, száraz, sztyepp jellegű biotópokhoz, szárazabb és nedvesebb gyepekhez kötődik, de erdőkben, tisztásokon, erdőszéleken, ligetekben, réteken is megtalálható.

Valószínűleg egy nemzedékes, de repülése elnyúlik. Imágóját március végétől szeptember elejéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma június közepére esik (152. ábra).

Virágválasztása: *Brassica elongata*, *Cirsium arvense*, *Euphorbia glareosa*, *Mentha pulegium*, *Sedum hillebrandii*, *Thymus praecox*, *Torilis arvensis*, *Vitis vinifera*.

Lelőhelyei: Akasztó-domb: 1958.06.05., 4♂, MF – Akli: 1971.06.03., 1♂, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 1♂ 2♀, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 4♀, TS, +MAL – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1959.08.01., 1♂, MF; 1974.08.30., 3♀, KÁ; 1979.08.15., 1♂, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 4♂ 1♀, MF; 1970.07.30., 1♀, MF – Balatonalmádi: 1965.07.25., 1♂, MM – Balatonfüred: 1966.07.29., 1♀, VT; 1970.06.01., 1♂, MF; 1972.06.19., 1♂ 1♀, PL – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♀, TS – Bazsi: 1998.05.03., 1♂, TS – Billegei-erdő: 1995.06.29., 1♂, VT; 1995.07.18., 1♂, VT – Bodajk: 1963.06.13., 1♀, PJ; 1963.06.14., 4♂, PJ – Borzavár: 1972.07.26., 1♂, TI – Bódé: 1964.06.23., 14♂ 4♀, TS; 1964.07.16., 1♀, TS; 1965.06.26., 1♂, TS – Budatava: 1974.08.06., 1♂, TS – Burokvölgy (Isztimér): 1958.05.22., 1♂, PJ; 1975.07.22., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc):

152. ábra: A Merodon avidus imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

1972.08.09., 2♂, TS; 1975.07.24., 1♀, KA – Csatár-hegy: 1962.07.12., 1♂, DGY – Cserhát: 1997.07.11., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 2♂, TS – Csesznek: 1976.08.20., 1♀, ZL – Csékúti-legelő: 1964.06.23., 1♂, TS; 1965.05.26., 1♂, TS – Csobánc: 2000.08.03., 2♀, TS – Csupak: 1959.06.15., 1♀, SZJB – Curgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 3♂ 6♀, CSM – Disznó-domb: 1997.05.14., 2♀, TS, +MAL – Dudar: 1973.07.24., 1♂, TS – Esztergályvölgy: 1977.04.27., 3♂, TS; 1977.06.02., 1♀, TS; 1977.07.28., 1♀, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 1♂, TS; 1976.07.28., 2♂, TS – Fehérvár-curgó: 1979.06.16., 2♂, CSM – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂, TS – Felső-Nyírádi-erdő: 1965.06.23., 1♂ 1♀, PJ – Fenyőfő: 1957.06.17., 1♀, PJ; 1978.06.15., 2♂, CSM – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 6♂ 3♀, TS; 1975.07.09., 1♂, BK; 1978.07.23., 3♂, TS; 1983.04.20., 1♂, TS – Fenyős-domb: 1991.06.30., 1♂, NL – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Gerece-völgy (Bakonybél): 1976.05.11., 1♀, TS – Gerece-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 3♂, HAV; 1982.08.03., 1♂ 1♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♂ 1♀, TS – Gulya-domb: 1958.06.16., 3♀, PJ; 1963.06.27., 1♂, MM – Gyepükaján: 1963.05.30., 3♂, PJ – Hajmápuszta: 1972.07.07., 1♂, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.06.06., 1♂, VT; 1995.06.19., 1♂, VT – Hegyes-berek: 1979.06.19., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Huszárokélopuszta (Ugod): 1980.08.21., 1♀, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Iszkaszentgyörgy: 1979.06.16., 2♂ 2♀, CSM; 1979.06.16., 12♂ 1♀, TS – Jókabánya: 1965.07.13., 1♀, TS; 1966.08.02., 2♀, TS – Kab-hegy: 1966.08.02., 1♂ 4♀, TS – Kapolcs: 1962.06.15., 2♂, PJ – Káptalanfüred: 1963.06.15., 1♂ 1♀, NI – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 2♂, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♀, TS – Kis-erdőtető: 1983.05.17., 1♂, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 2♀, TS – Koloskavölgy: 1974.06.22., 2♂, TS; 1980.06.15., 2♂, TS – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1979.06.13., 1♂, TS – Kovácsi-erdő: 1965.06.28., 1♂ 1♀, TS; 1966.08.14., 1♂, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 2♀, TS – Kőhegypuszta: 1983.05.08., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 6♂ 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1971.08.03., 1♀, TS –

Kup: 1963.05.30., 1♀, PJ – Külső-tó: 1972.07.05., 1♀, TS; 1974.08.04., 2♀, TS; 1976.07.26., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1978.06.08., 1♂, SZU; 1980.08.17., 4♂ 8♀, TS; 1982.06.20., 1♀, TS; 1982.07.04., 5♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.13., 1♂, TS; 1992.06.16., 1♀, TS; 1994.06.16., 21♂ 6♀, TS – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 8♂ 3♀, TS, +MAL – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Nagy-mező (Balatonfüred): 1966.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1975.08.03., 1♂, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♀, TS; 1974.07.04., 1♂ 1♀, TS – Náci-hegy: 1964.07.22., 1♀, PJ – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 2♂, TS – Olaszfalu: 1982.07.25., 1♀, TS – Ódorögd: 1997.07.28., 1♀, TS, +MAL – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♀, TS – Öreg-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Paloznak: 1962.06.01., 1♀, NF – Pető-hegy: 1977.03.22., 1♂, TS – Péter-hegy: 1997.04.25., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Pétfürdő: 1968.06.26., 1♀, PJ – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, KÁ – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.29., 1♂, TS; 1972.07.16., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1980.06.02., 1♂, SÁ – Porva-Csesznek-vá.: 1972.06.15., 1♂, TS; 1973.08.07., 1♂, GYNÉ; 1982.08.05., 2♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 3♂ 1♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.13., 2♂, BK – Sas-hegy: 1980.05.22., 5♂ 2♀, TS – Sánc-hegy: 1980.05.22., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♂ 4♀, TS – Somod: 1968.06.20., 1♀, PJ – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 1♂ 1♀, GYNÉ – Szarvaskút: 1974.06.11., 1♂, TS – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♂ 3♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 2♂ 5♀, TS – Szilvagy: 1979.06.16., 2♂, CSM – Tamás-hegy: 1963.06.16., 1♂, PJ – Tapolcai-park-erdő: 1996.06.16., 1♂, VT – Tátika: 1966.08.13., 2♀, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 5♂ 1♀, TS – Tihany: 1970.06.04., 1♀, MF; 1991.06.24., 1♂, TS – Tóti-hegy: 1998.05.14., 3♂ 1♀, TS – Vár-hegy (Sümeg): 1998.05.03., 3♂ 1♀, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 3♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1984.08.16., 2♂, TS – Vinye: 1972.07.10., 1♀, TS; 1973.07.21., 1♂, KÁ – Zirc: 1975.05.29., 1♂, KÁ; 1975.07.07., 1♀, HM – Zirci-arborétum: 1971.07.05., 1♂, RL, +FÉNY; 1975.07.17., 1♂, HM.

Merodon cinereus (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa), Transzkaukázus. Főleg magasabb hegyvidékek lakója, ahol helyenként nagyon közönséges. Az Alpokban 2400 m-ig hatol fel. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), lelőhelyei alapján nálunk is montán jellegű elem. Faunára új fajként az Őrségből közölték (TÓTH 1995). Publikálatlan adatát ismerjük még Budapestről (Hármashatár-hegy).

Erdei faj, példányai a hegység magasabb régiójából (Északi-Bakony), erdei tisztásokról származnak.

Virágválasztása: *Thymus serpyllum*.

Lelőhelyei: Kék-hegy: 1997.05.17., 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1983.05.12., 1♂ 2♀, TS.

Merodon clavipes (Fabricius, 1781)

Elterjedése: Európa néhány országa, elsősorban Dél-Európa, Észak-Afrika. Közép-Európában ritka és lokális, túlnyomórészt hegyvidékeken él. Az Alpokban 2400 m-ig felhatol. Ezzel szemben Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.) és lelőhelyeinek többségét az alacsonyabban fekvő térségekről ismerjük. Néhány lelőhelyén kivételesen nagyobb egyedszámban is megjelenhet. Egyelőre nem sikerült megtalálni a Keszthelyi-hegységben és a Déli-Bakonyban.

Elsősorban nyílt területekre, sztyepp jellegű (részben homokos) gyepekre, legelőkre jellemző.

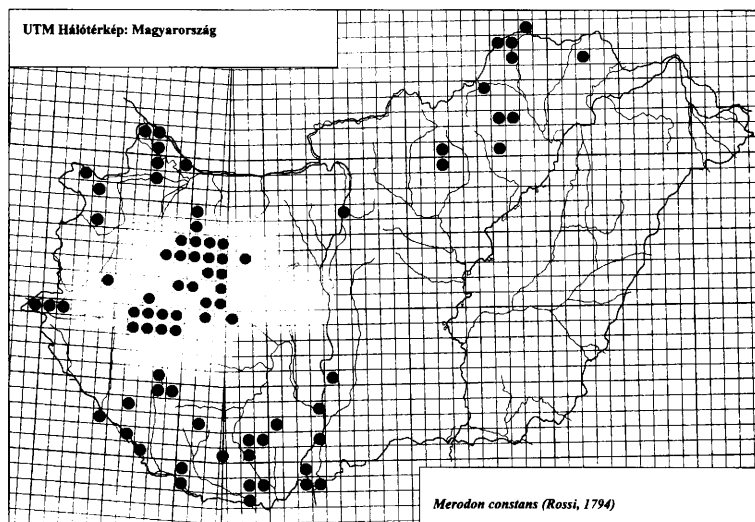
Imágóját május közepétől június végéig gyűjtötték, valószínűleg egy nemzedékes, tavaszi, nyár eleji faj.

Virágválasztása: *Euphorbia glareosa*.

Lelőhelyei: Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂ 2♀, CSM – Kisnyalkai-cseres: 1983.06.01., 1♂ 2♀, TS, + MAL – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♂, TS – Part-fő: 1977.05.12., 6♂ 1♀, TS; 1989.05.18., 1♂, TS.

Merodon constans (Rossi, 1794)

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa). Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), leelőhelyeinek túlnyomó többségét a Dunántúlról, ezen belül a Bakonyvidékről ismerjük. Az Alföldnek csak a nyugati szélén, a Duna mentén gyűjtötték. Ez azért érdekes, mert a Dunántúl sík területeiről viszonylag sok adata származik (153. ábra).

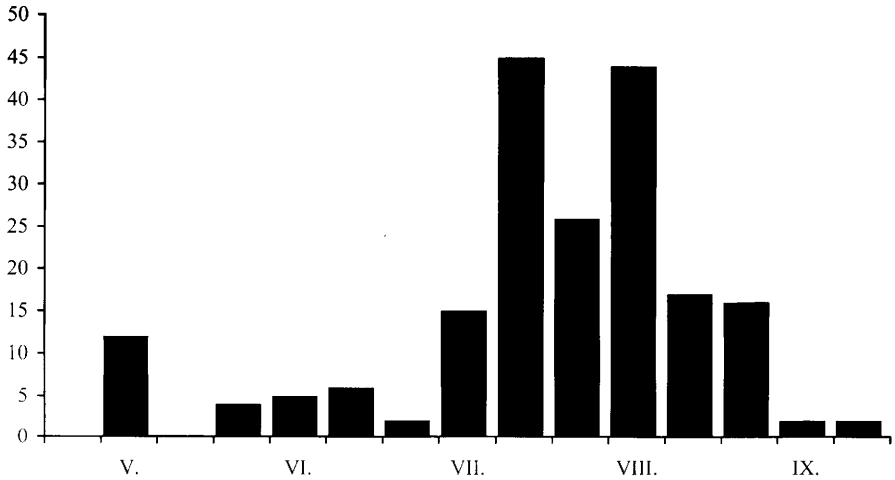

153. ábra: A *Merodon constans* eddig ismert leelőhelyei Magyarországon

Erdős vidékeken, erdőben, tisztásokon, erdőszéli cserjésekben és a többi fajhoz hasonlóan, nyílt területeken egyaránt megtalálható.

Imágója május közepétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma július végére tehető (154. ábra). Nem lehet kizárni, hogy két, egymásba olvadó nemzedéke van.

Virágválasztása: *Anethum graveolens*, *Echinocystis lobata*, *Eryngium campestre*, *Mentha longifolia*, *Oenanthe aquatica*, *Origanum vulgare*, *Thymus pannonicus*.

154. ábra: A *Merodon constans* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Abrahám-hegy: 1998.05.13., 1♂ 3♀, TS – Alsópereszputa: 1964.08.26., 1♂, PJ – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 2♀, TS, +MAL – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bakonyháza: 1973.08.14., 1♂, GYÖ; 1974.08.29., 1♂, KÁ – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 1♂ 1♀, CSM – Cuha-völgy (Cesznek): 1971.08.26., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1964.08.14., 6♂ 1♀, TS; 1972.08.09., 1♂, TS – Csehi-erdő: 1978.07.23., 2♀, TS – Cser-hát: 1997.07.11., 2♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 2♂ 1♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂ 3♀, TS – Csobánc: 1999.07.15., 1♂ 2♀, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Edericsi-hegy: 1999.08.17., 2♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 5♂, KÁ; 1977.07.28., 15♂ 4♀, TS; 1986.08.08., 1♂ 1♀, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 2♂, TS; 1976.08.25., 1♂ 1♀, KÁ; 1978.08.10., 1♂ 1♀, KÁ – Fenyős-domb: 2000.08.02., 2♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 2♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♂ 3♀, ZSIG – Hárskút: 1991.08.14., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♀, TS – Hódos-ér (Bakonyzentlászló): 1957.08.28., 1♀, PJ – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1980.08.21., 2♂, TS – Jáger-rét: 1981.07.16., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.09., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.08.22., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.30., 1♂, TS, +MAL; 1983.07.14., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.19., 2♂, TS – Jókai-bánya: 1957.07.29., 1♂, TS – Kab-hegy: 1965.07.13., 1♂, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♂, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 2♀, TS, +MAL – Kovács-hegy: 1997.08.19., 2♂ 5♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 5♂, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 2♀, TS – Kőrös-hegy: 1971.08.15., 2♀, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.17., 1♂, TS; 1974.09.02., 2♀, TS; 1980.08.17., 1♂ 1♀, TS; 1982.06.20., 5♂, TS; 1982.07.04., 2♂, TS; 1986.08.09., 1♂, TS – Németszállás: 1963.03.22., 1♂, PJ – Óreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♂, TS – Óreg-séd: 1989.07.25., 1♂, TS – Pálhálás: 1990.08.28., 1♂ 2♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 3♂ 2♀, TS – Porva: 1977.09.02., 1♂, KÁ; 1977.09.02., 1♂, TI; 1977.09.02., 2♂ 1♀, TS – Porva-Cesznek-vá: 1973.08.17., 1♂, GYÖ – Rendeki-hegy: 1986.07.17., 1♂, KÁ –

Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂ 4♀, TS – Szarvaskút: 1984.08.16., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.20., 1♂, TS, +MAL; 1984.09.29., 2♂, TS, +MAL – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂, TS – Szigliget: 1973.07.25., 2♂, MF – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 2♂, TS – Tátika: 1966.08.13., 1♂, TS – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♀, TS – Vár-hegy (Sümege): 1999.09.12., 2♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 1♀, TS – Vinye: 1967.08.07., 1♂, PJ – Vörös-János-séd: 1986.08.05., 2♂, TS; 1989.09.02., 3♂, TS; 1990.07.31., 6♂, TS; 1999.08.14., 3♂ 1♀, TS – Zirc: 1990.07.30., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.07., 2♀, TS, +MAL

Merodon equestris (Fabricius, 1794) – Nagy nárciszlégy

Elterjedése: Európa, Észak-Afrika, Nearktikus Régió (Észak-Amerikába behurcolták). Közép-Európában általában ritka és lokális, de kedvező biotópokban, pl. az Alpokban, általában gyakoribb, 2000 m-ig felhatol. Magyarországon ritka előfordulását (II.), eddigi adatai elsősorban domb- és hegyvidékekről származnak. Annak ellenére, hogy hagymakártevő, hazánkból sokáig nem volt adatunk a faj előfordulásáról, ma is csak kevés lelőhelyét ismerjük. Faunára újként a Bakonyból közölték (TÓTH 1989), de egyelőre nem találtuk meg az Északi- és a Déli-Bakonyban.

Nyílt, meleg tereteken, legelőkön, erdőszéleken, zárt erdők kis tisztásain fordul elő.

Lárvája a termesztett hagymában kárt okoz, de a faj elterjedése nem korlátozódik mezőgazdasági (hagymatermesztő) területekre. Mivel részben vadon élő liliomfélék és nárciszfélék hagymájában fejlődik, helyenként nedves erdők belsejében is megtalálható.

Imágóját csak május elejétől június elejéig gyűjtötték. Valószínűleg egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Cirsium palustre*, *Geranium sanguineum*, *Rorippa austriaca*, *Rubus ideaus*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Külső-tó: 1985.06.10., 2♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♀, TS – Nagy-tó: 1985.05.27., 1♀, TS.

Merodon nigritarsis Rondani, 1845

[Syn. *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794)]

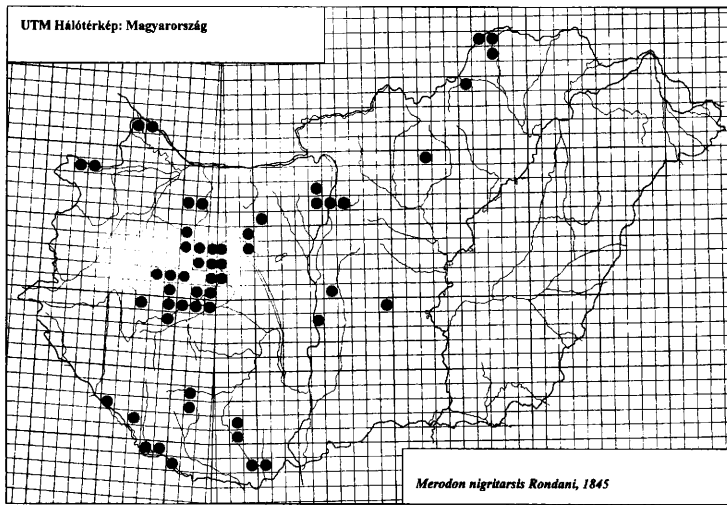
Elterjedése: Európa (főleg Dél-Európa), Transzkaukázus, Szíria, Irán, Kis-Ázsia, Észak-Afrika. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulását (III.).

Korábban a *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794) változatának vagy alfajának tekintették, de a taxont a génusz revíziója során (HURKMANS 1993) két fajra bontották szét (*Merodon avidus* (Rossi, 1790) és *Merodon nigritarsis* Rondani, 1845). A hazai gyűjtemények „*spinipes*” anyagának részbeni feldolgozása során kiderült, hogy a két érvényes faj közül a *Merodon nigritarsis* Rondani, 1845 a kevésbé gyakori, de elsősorban domb- és hegyvidékeken sokfelé előkerült. Egyelőre feltűnően hiányoznak lelőhelyei a Nyugat-magyarországi-peremvidékről és az Alföld nagy részéről. Érdekes, hogy a hazai adatainak mintegy fele (akárcsak a *Merodon avidus* esetében), a Bakony vidékről vált ismertté (155. ábra).

Elsősorban sztyepp jellegű gyepekre jellemző, de sokféle biotópban megtalálható, nem hiányzik erdős vidékekről sem.

Imágójának repülése április második felétől augusztus elejéig terjed. A legtöbb gyűjtési adata májusra és júniusra esik, júliusban és augusztusban már csak elvétve található. Rajzásának csúcspontját június közepén éri el.

Virágválasztása: *Brassica elongata*, *Carduus acanthoides*, *Convolvulus cantabrica*, *Cotinus coggygria*, *Euphorbia glareosa*, *Sedum hillebrandii*, *Vitis vinifera*.

155. ábra: A *Merodon nigritarsis* eddig ismert lelőhelyei Magyarországon

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 4♂ 1♀, TS – Akasztó-domb: 1958.06.05., 4♂, MF – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Balatonfüred: 1966.07.19., 1♂, TS; 1970.06.01., 1♂, MF – Bodajk: 1963.06.13., 2♂, MM; 1963.06.13., 2♂, PJ – Csatár-hegy: 1962.07.12., 1♂, DGY – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 2♀, TS – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 2♂ 5♀, CSM – Disznó-domb: 1997.05.14., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Fehérvárcsurgó: 1979.06.16., 3♀, CSM; 1979.06.16., 5♂ 7♀, TS – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 2♂ 1♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂ 8♀, TS, +MAL – Jókaibánya: 1965.06.13., 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 2♂ 7♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 4♂ 1♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 3♂ 1♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 3♂ 1♀, TS – Külső-tó: 1974.08.04., 1♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 2♂, TS, +MAL – Miklós-Pál-hegy: 1959.06.19., 1♂, POL – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1994.06.16., 36♂ 7♀, TS; 1997.07.01., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 7♂ 6♀, TS; 1992.06.13., 24♂ 16♀, TS; 1992.06.16., 44♂ 16♀, TS; 1993.05.29., 3♀, TS; 1994.06.16., 3♂, TS; 1995.06.18., 12♂ 3♀, TS; 1996.06.14., 13♂ 3♀, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♀, TS; 1974.07.04., 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 1♂, TS – Péter-hegy: 1997.04.25., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Rátóti-Nagy-mező: 1997.06.08., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 3♂ 1♀, TS – Szilvágy: 1979.06.16., 4♂ 2♀, CSM – Tamás-hegy: 1963.06.16., 1♂, PJ – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 1♂, TS – Tóti-hegy: 1998.05.14., 8♂ 2♀, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 2♀, TS – Veszprém: 1958.06.16., 3♀, PJ – Vörös-János-séd: 1988.08.07., 1♀, TS – Zab-mező: 1997.05.15., 3♂, TS, +MAL.

Merodon ruficornis Meigen, 1822

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa), Transzkaukázus. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), inkább domb- és hegyvidékekre jellemző zengőlégy. A Bakonyvidéken még nem került elő a Bakonyalján.

Főleg erdős vidékeken található, valószínűleg kötődik a medvehagymához.

Lárva vadon élő liliomokban fejlődik, a Bakonyban feltehetően a sokféle gyakori medvehagymában (*Allium ursinum*) is.

Imágója április végétől szeptember elejéig repül.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia glareosa*.

Lelőhelyei: Bakonygyepes: 1957.05.09., 1♂ 1♀, SÁ – Barnag: 1997.06.29., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, TS – Cser-hegy: 1968.08.20., 2♂, TS – Durrogó: 1997.08.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.23., 1♂, TS – Part-fő: 1963.09.04., 1♀, PJ – Rátóti-Nagy-mező: 1997.06.08., 2♀, TS, +MAL – Szarkádi-part: 1958.08.30., 1♂, MF – Tapolcai-parkerdő: 1995.05.07., 1♀, VT – Tépécs-hegy: 1986.04.27., 1♂ 1♀, TS.

***Merodon rufus* Meigen, 1838**

Elterjedése: Európa (elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa), Kazahsztán, Közép-Ázsia, Észak-Afrika. Magyarországon ritka előfordulása (II.), csak hegyvidékeken gyűjtötték. Eddig nem került elő a Keszthelyi-hegységben és a Bakonyalján.

Főleg nyílt területeken, meleg, xerofil biotópokban fordul elő.

Imágója május elejétől szeptember elejéig repül.

Virágválasztása: *Anthericum ramosum*, *Geranium sanguineum*.

Lelőhelyei: Bakonygyepes: 1957.05.09., 1♀, SÁ – Budatava: 1974.08.06., 1♂, KÁ; 1974.08.06., 3♂ 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂, TS, +MAL – Kis-Futóné: 1991.06.23., 11♂ 1♀, TS – Koloska-völgy: 1980.06.15., 2♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1995.06.18., 1♂, TS – Ördög-rét: 1973.07.15., 1♀, KÁ; 1974.09.09., 2♀, TS.

***Merodon tricinctus* Sack, 1913**

Elterjedése: Európa néhány országa, Transzkaukázus, Kis-Ázsia, Észak-Afrika. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a Bakonyvidéken (Balaton-felvidék, Bakonyalja) kívül ismerjük Budapest környékéről, az Északi-középhegység egy, valamint az Alföld két pontjáról.

Szárazabb, részben erdők belsejében található gyepekre jellemző.

Imágóját csak júniusban és augusztusban gyűjtötték.

Lelőhelyei: Cser-hegy: 1968.08.20., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 2♂ 1♀, TS.

Mesembrius Rondani, 1857

Közepes nagyságú zengőlégyek. Lárvaik az *Eristalis* fajokhoz hasonlóan, vízben fejlődik. A génusz egyetlen faja a Bakonyvidéken is előfordul.

***Mesembrius peregrinus* (Loew, 1846)**

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet,

Észak-Kína, Észak-Afrika. Magyarországon mérsékelten gyakori (III.), lelőhelyeinek hozzávetőleg a felét a síkságokról ismerjük.

Főleg vizek közelében, erdőkben, erdőszéleken, nedves réteken fordul elő, a víztől általában nem távolodik el messzire.

A lárvája különböző típusú vizekben fejlődik.

Imágója május közepétől augusztus végéig repül. Rajzásának maximuma június végére tehető. Valószínűleg csak egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Euphorbia cyparissias*, *Persicaria minor*, *Rorippa austriaca*.

Lelőhelyei: Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 1♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 2♀, TS – Berek: 1997.06.30., 1♂, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂, CSM – Fűzfői-öböl: 1983.05.17., 1♀, KÁ – Gejzirmező: 1983.05.17., 1♀, TS – Gyulafiratóti-halastó: 1986.08.06., 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1990.07.15., 1♂, TS – Kis-erdő (Tihany): 1978.05.19., 2♂ 1♀, TS; 1991.05.24., 2♂ 2♀, TS – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 1♀, TS – Külső-tó: 1984.05.27., 1♂, TS; 1986.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1989.05.17., 1♂, TS; 1989.06.20., 1♂, TS; 1989.08.27., 1♂, TS; 1990.06.24., 5♂ 3♀, TS; 1990.07.19., 2♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.08.10., 1♂, TS; 1987.05.19., 2♂, TS; 1988.07.29., 1♂, TS – Nagyvázsony: 1985.05.21., 1♂, TS – Savanyúkúti-dűlő: 1997.05.16., 1♀, TS, +MAL – Vár-rét: 1999.07.02., 1♀, TS.

Milesia Latreille, 1804

Szokatlanul nagy, csaknem teljesen csupasz testű legyek. Mindkét hazai fajuk előkerült a Bakonyvidéken.

Milesia crabroniformis (Fabricius, 1775)

Elterjedése: Dél-Európa, Kis-Ázsia. Mediterrán elterjedésű, szokatlanul nagy testű zengőlégy, előfordulási adatainak zömét Dél-Európából ismerjük. Első magyarországi említése Simontornyáról származik (PILICH 1914). Újabb példánya csak néhány évvel ezelőtt került elő, a szubmediterrán éghajlati vonásokat mutató Balaton-felvidékről, ahol a borostyán (*Hedera helix*) virágán gyűjtötték. Nálunk a szórványos előfordulású (I.) fajok közé soroljuk.

Lelőhelye: Koloska-völgy: 1970.07.19., 1♀, TS.

Milesia semiluctifera (Villers, 1789)

Elterjedése: Európa mediterrán vidékein, a Földközi-tenger mentén élő ritka zengőlégy, mely előfordul a Transzkaukázusban és Közép-Ázsiában is.

Faunára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 1990). Magyarországon máshol még nem sikerült megtalálni. Valószínűleg nem véletlen, hogy e rendkívül ritka zengőlégy a génusz másik fajához [*Milesia crabroniformis* (Fabricius, 1775)] hasonlóan, a szubmediterrán éghajlati vonásokat mutató Balaton-felvidéken bukkant fel. Egyelőre ez a taxon is a szórványos előfordulású (I.) zengőlegyek közé tartozik.

Virágválasztása: *Eryngium campestre*.

Lelőhelye: Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 1♂ 1♀, TS.

Myathropa Rondani, 1845

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvaik különböző típusú vizekben fejlődnek. A génusz egyetlen faja a Bakonyban is mindenfelé előfordul.

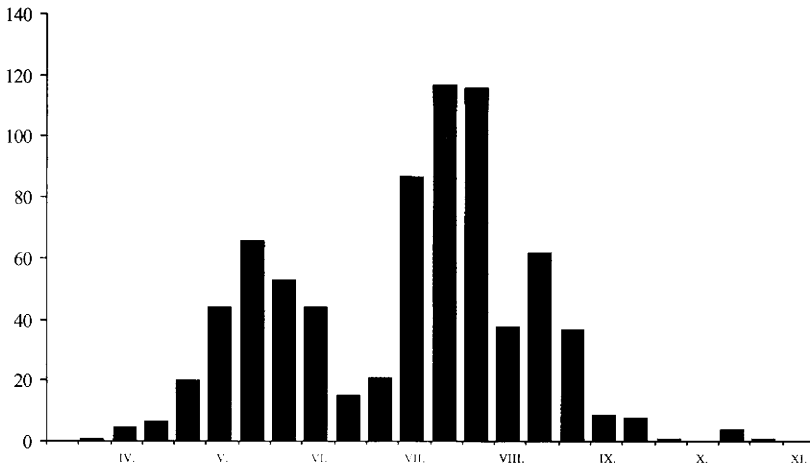
Myathropa florea (Linnaeus, 1758) – Halálfejes oduléggy

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Afganisztán, Észak-Afrika. Közép-Európában az egyik leggyakoribb zengőleggy, de rendszerint csak kis egyedszámban van jelen az élőhelyeken. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), a sík vidékeken is mindenfelé gyűjthető.

Eurytop, erdős vidékeken és nyílt területeken egyaránt megtalálható. Az imágók gyakran ülnek napos leveleken, igen élénk repülők.

Lárvája főleg iszapos szennyvizekben, trágyalében, de elsősorban faodvak – különösen a bükk – bomló faleveleket tartalmazó vizében fejlődik.

Imágója április elejétől november elejéig repül. Rajzásának maximuma május végére, valamint július végére, augusztus elejére esik. Valószínűleg oligovoltin, fenológiai diagramján (156. ábra) egy gyengébb őszi nemzedékre utaló adatok is megfigyelhetők.

156. ábra: A *Myathropa florea* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig 153 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 2, 3, 5, 8, 9, 15, 18, 19, 23, 25, 29, 30, 32, 34, 36, 37, 42, 43, 47, 48, 49, 54, 55, 56, 59, 60, 63, 65, 76, 85, 86, 87, 88, 94, 96, 98, 100, 101, 102, 104, 106, 107, 109, 113, 114, 115, 116, 120, 132, 135, 140, 144, 146, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 163, 165, 169, 170, 171, 172, 181, 182, 187, 188, 196, 197, 207, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 222, 235, 236, 237, 239, 240, 246, 247, 248, 260, 265, 266, 268, 269, 270, 272, 277, 278, 279, 280, 281, 286, 287, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 318, 321, 325, 328, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 345, 346, 352, 353, 355, 363, 367, 370, 373, 379, 383, 384, 386, 390, 391, 400, 401, 402, 403, 404, 406, 414, 415, 422, 424, 434, 439, 440, 443, 446.

Lelőhelyei: Adásztevel: 1973.08.29., 2♀, TS; 1979.07.25., 2♂, HAV – Agár-tető: 1967.05.11., 1♂, PJ – Akasztó-domb: 1958.06.02., 1♂, ZSIG; 1958.06.05., 1♂, ZSIG; 1958.06.07., 1♂, SZJ – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 2♀, TS, +MAL – Badacsony (Badacsonytomaj): 1960.09.02., 2♀, PJ; 1968.05.09., 1♂, SZJ – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂, TS, +MAL – Bakonybél: 1972.06.04., 1♂, TS; 1972.08.01., 1♂, RL, +FÉNY; 1979.07.25., 1♀, TS; 1984.07.25., 2♂ 1♀, TS; 1989.10.24., 1♂ 2♀, TS – Bakonygyepes: 1974.08.13., 1♂ 1♀, TI – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♂ 1♀, TS – Balatonalmádi: 1968.08.15., 1♀, PJ – Balatonfüred: 1973.05.30., 1♀, TS, +MAL; 1976.07.29., 1♀, TS; 1976.09.09., 1♀, TS – Balinka: 1962.08.07., 1♀, PJ – Barátok-útja: 1982.08.09., 2♂, BL – Betekints-völgy: 1980.06.11., 3♂, TS, +MAL – Bocskor-hegy: 1960.05.16., 1♂, MF – Bódé: 1964.06.23., 2♂, TS – Borzás-hegy: 1982.07.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Borzavár: 1972.07.26., 2♂ 1♀, TI; 1973.07.19., 1♂ 1♀, BK – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 1♂ 1♀, CSM – Budatava: 1974.08.06., 1♀, KÁ; 1974.08.06., 3♀, TS – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 2♂ 1♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1972.06.06., 1♀, TS; 1973.05.28., 3♂ 1♀, TS; 1973.07.26., 1♀, BK; 1973.07.26., 1♂, KÁ; 1975.05.07., 1♂, KÁ; 1977.05.17., 2♂, KÁ; 1977.05.17., 4♂ 1♀, TS – Büdös-kút: 1982.08.12., 1♀, TS – Cigány-domb: 1974.08.28., 1♂, TS; 1975.05.09., 1♂, TS; 1975.07.29., 4♂ 3♀, KÁ; 1975.07.29., 1♀, LM; 1977.05.27., 2♂ 3♀, KÁ; 1982.06.16., 1♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Csesznek): 1971.08.26., 2♂, TS; 1973.07.06., 1♀, RI; 1982.08.05., 1♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1958.05.13., 2♂, PJ; 1964.08.14., 1♂ 1♀, TS; 1965.08.15., 1♂ 1♀, TS; 1971.08.10., 1♂ 2♀, TS; 1972.08.09., 2♂ 6♀, TS; 1973.07.16., 1♂ 11♀, BK; 1975.07.24., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.07.24., 1♀, TI – Csabrendek: 1986.07.14., 1♂, SZU – Csatár-hegy: 1962.07.12., 1♀, DGY – Csengő-hegy (Bakonyháza): 1987.09.18., 1♂, BL – Cser-hát: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Cseszegtomaj: 1983.06.26., 3♂ 2♀, TS – Csesznek: 1982.08.09., 2♀, HAV – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Csetényi-rét: 1997.08.24., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Csóka-kő: 1983.08.01., 1♂, TS – Csobánc: 1999.07.15., 1♀, TS – Csupak: 1960.06.07., 1♀, NF; 1960.08.29., 4♀, NF; 1960.09.25., 2♀, NF – Csonkás: 1990.08.12., 1♂, VT – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂, CSM – Disznó-domb: 1997.05.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Dudar: 1973.07.24., 1♂, KÁ; 1973.07.24., 2♂, TS – Ecséri-erdő: 1989.09.07., 1♀, VT – Eperjes: 1984.09.28., 2♂, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂, TS; 1977.06.02., 1♂, TS; 1977.06.11., 1♂, TS; 1977.07.28., 1♂ 1♀, TS; 1982.07.03., 1♂, TS; 1983.05.13., 2♂, TS; 1986.08.08., 1♀, TS; 1997.05.18., 1♂ 2♀, TS – Farkasgyepű: 1964.07.17., 1♂, TS; 1976.07.28., 3♂, TS; 1978.08.10., 1♂, KÁ; 1978.09.07., 1♀, HAV – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, KK; 1972.07.27., 1♂ 2♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂, KÁ; 1974.06.05., 2♂ 1♀, TS – Felsőpere: 1972.07.23., 1♂, TS – Fenyőfő: 1979.07.06., 1♀, A; 1983.04.30., 1♂, TS; 1983.05.01., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.16., 2♂, TS; 1972.07.30., 1♀, TS; 1973.08.27., 1♀, KÁ; 1973.08.27., 1♂ 1♀, TS; 1973.09.07., 1♂, TS; 1975.08.28., 1♂, KÁ; 1975.08.28., 2♂ 2♀, TS; 1983.04.30., 1♂, TS – Fűzfői-öböl: 1974.07.14., 11♂, TS; 1988.05.25., 1♂, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 3♂ 3♀, KÁ; 1974.08.29., 4♂ 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 2♂, TS; 1983.05.18., 1♂, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 11♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♂, MF; 1970.06.25., 1♀, TS; 1979.08.15., 1♂, TS; 1983.05.12., 4♂ 6♀, TS; 1990.06.18., 1♀, NL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♂ 1♀, HAV – Gézaháza: 1957.05.24., 4♀, PJ; 1974.08.08., 1♂, KÁ – Gödrös: 1957.05.06., 1♀, MF; 1974.05.28., 1♀, KÁ – Gyulafirátót: 1980.05.11., 2♀, TS; 1983.05.07., 2♂ 2♀, BJ – Gyulafirátóti-halastó:

1972.08.08., 1♂, TS – Hajmápuszta: 1974.08.08., 1♂ 4♀, KÁ – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 3♂, VT – Három-hegy: 1975.07.26., 1♂ 2♀, LM; 1975.07.26., 1♂ 1♀, TI; 1978.08.01., 1♂, SZU – Hárskút: 1970.09.30., 2♂, TS – Herend: 1988.08.08., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1973.07.15., 1♂, TS; 1975.07.22., 1♂ 12♀, TI; 1975.07.22., 4♂ 1♀, KÁ; 1975.07.22., 3♀, LM; 1975.07.22., 6♂ 7♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.07.15., 1♀, MF; 1982.07.29., 1♂, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1957.08.28., 2♂, PJ; 1971.08.20., 1♂, TI – Huszárokelőpuszta (Ugod): 1980.08.21., 1♀, TS – Iharkút: 1973.06.14., 1♀, RL, +FÉNY – Iszkaszentgyörgy: 1980.07.31., 1♂, CSM; 1981.06.16., 1♂, HAV – Jäger-rét: 1981.05.31., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.06.12., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.23., 2♀, TS, +MAL; 1982.07.14., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.23., 1♂, TS, +MAL – Jókaibánya: 1957.06.29., 1♀, TS; 1957.07.26., 1♂ 3♀, TS; 1988.08.08., 2♂ 1♀, TS – Kab-hegy: 1965.06.30., 1♀, TS – Kalapács-ér: 1972.05.23., 1♀, TS; 1972.08.10., 1♂, TS – Kálomisz-tó: 1968.05.07., 1♀, PJ – Kardosrét: 1973.07.30., 1♀, TP; 1973.08.07., 1♂ 1♀, TS; 1974.07.08., 1♀, BK – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♀, PA – Kerteskö: 1974.07.02., 1♀, TS – Keszthely: 1954.09.06., 1♂, JT – Királykapu: 1973.06.19., 1♀, KK – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 1♂, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♂, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS; 1983.05.15., 1♂, TS – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 4♂ 1♀, TS – Kolontár: 1997.07.12., 1♀, TS, +MAL – Kolontári-erdő: 1997.07.12., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♀, TS; 1974.05.29., 1♂, TS; 1975.09.18., 1♂, KÁ; 1975.09.18., 1♂ 1♀, TS; 1980.06.15., 2♂, TS; 1980.06.19., 2♂, CSM – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 4♀, TS – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 2♂, TS; 1980.06.07., 2♂, TS; 1988.07.29., 2♀, TS – Kőrös-hegy: 1971.08.03., 1♀, TS – Köveskáli-hegy: 1997.07.12., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 2♂, TS – Kőpince-forrás: 1985.06.07., 1♂, TS – Kup: 1963.05.30., 1♂, PJ – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♂, TS – Külső-tó: 1972.07.19., 1♀, TS – 1986.08.06., 1♀, TS; 1989.08.01., 1♂ 1♀, TS – Lesenceistvánd: 1974.04.10., 1♀, TS – Lovas: 1963.08.09., 1♂, PJ – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.17., 1♂, TS; 1974.05.08., 1♀, TS; 1974.09.02., 3♀, KÁ; 1974.09.02., 3♂ 3♀, TS; 1975.06.10., 1♀, KÁ; 1975.06.10., 1♂ 1♀, TS; 1977.06.01., 1♂ 2♀, KÁ; 1977.06.01., 1♀, TS; 1980.08.17., 1♂, TS; 1981.06.21., 1♂, TS; 1982.07.04., 1♂, TS; 1986.06.09., 2♂ 2♀, TS – Márkó: 1971.09.09., 1♂, TS – Mecsértelep: 1962.08.08., 1♂, PJ – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♀, TS; 1972.08.31., 1♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 1♂, TS; 1993.05.29., 1♂, TS; 1994.06.16., 1♀, TS; 1995.06.18., 1♀, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 2♂, PJ – Monostorapáti: 1986.05.26., 1♂, TS – Nagyházi-erdő: 1997.08.15., 2♂, TS, +MAL – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 1♂, TS – Nagy-tó: 1974.07.01., 1♂, HM; 1985.08.10., 1♂ 1♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 2♂ 1♀, TS – Ódörög: 1997.07.28., 1♂, TS, +MAL – Óvár: 1958.06.02., 1♀, SZJ; 1958.06.03., 1♂ 1♀, MF; 1958.06.06., 3♂, SZJ – Ördög-árok: 1971.05.12., 2♂, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 2♂ 2♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 1♂ 4♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♀, TS – Öreg-séd: 1980.09.09., 1♀, TS; 1988.08.07., 2♀, TS; 1989.07.25., 1♂ 1♀, NL; 1989.07.25., 1♀, TS – Örvényes: 1974.08.15., 1♀, TS – Pálihalás: 1972.08.06., 1♀, TS; 1989.07.26., 1♂ 1♀, NL; 1989.07.26., 2♂ 1♀, TS; 1992.07.30., 2♂, TS – Padrag: 1985.04.22., 1♀, TS – Paloznak: 1962.06.17., 1♀, NF – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♀, TS – Part-fő: 1972.05.21., 2♂, TS; 1977.05.12., 1♂ 1♀, TS; 1986.06.04., 1♂, KÁ – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 11♂ 3♀, KÁ; 1974.05.21., 2♂ 1♀, TS; 1986.08.07., 3♂, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1971.06.03., 1♀, TS; 1971.07.26., 1♂, TI; 1974.05.30., 1♂, KÁ; 1974.05.30., 2♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♀, TS; 1983.04.30., 1♂, TS – Porva: 1975.07.01., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.08.01., 1♀, LM; 1977.09.02., 2♂ 3♀, TI; 1977.09.02., 2♂,

TS – Porva-Csesznek-vá.: 1972.06.15., 1♂, KÁ; 1972.06.15., 2♀, TI; 1972.06.15., 1♂, TS; 1972.07.18., 2♂, TS; 1974.05.27., 2♂, KÁ – Raposka: 1978.06.12., 1♀, VT; 1996.06.10., 1♀, VT – Ravasz: 1991.07.30., 1♀, TS – Rák-sík: 1991.04.16., 1♂, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂ 1♀, TS – Rezi: 1977.07.15., 1♂, BGY, +FÉNY; 1979.08.01., 1♀, BGY, +FÉNY; 1979.08.03., 1♀, BGY, +FÉNY; 1983.08.01., 1♂, TS – Sűrű-haraszti: 1979.08.03., 1♀, VT – Száraz-Gerence: 1995.06.11., 2♂, TS – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂, KÁ; 1975.08.14., 1♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1984.08.05., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.07., 2♂, TS; 1984.08.08., 2♂ 2♀, TS; 1998.07.07., 1♂, TS – Szentgál: 1962.07.31., 1♀, DGY – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 1♂, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 1♂ 2♀, TS – Széki-tó: 1991.04.16., 1♂, TS – Szépalmapuszta: 1972.08.31., 1♀, TS – Szigliget: 1973.07.29., 2♂, MF; 1988.05.26., 2♀, VT – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♂, TS; 1970.09.16., 1♂ 3♀, TS – Tágyon: 1997.07.23., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Tapolca: 1984.06.13., 1♂ 4♀, VT; 1987.09.26., 1♀, VT; 1989.06.08., 2♀, VT; 1991.08.11., 3♀, VT; 1995.05.04., 1♀, VT; 1995.05.29., 1♀, VT; 1995.06.05., 1♀, VT; 1995.06.19., 1♀, VT; 1995.08.05., 1♀, VT; 1995.08.07., 1♀, VT; 1996.06.06., 1♂, VT – Tapolcai-parkerdő: 1982.06.01., 1♀, VT; 1995.05.28., 1♀, VT; 1996.05.07., 5♂, VT; 1996.06.16., 1♂ 1♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♂, NL; 1990.08.25., 1♂, NL – Tálodi-erdő (Pula): 1989.08.23., 2♂, VT – Tátika: 1965.08.23., 2♂ 1♀, TS; 1966.08.13., 1♂ 2♀, TS; 1974.06.19., 1♂, TS – Tihany: 1957.06.10., 1♂, KZ; 1971.07.05., 1♀, ML, +MAL; 1975.07.30., 1♂, TS – Tilos-erdő: 1989.10.30., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂, TS, +MAL – Tündérmajor: 1982.08.18., 1♀, BL; 1985.08.31., 1♀, TS – Ugod: 1973.05.21., 1♀, BJ; 1973.08.03., 1♀, TS – Úrkút: 1988.08.08., 3♂ 1♀, TS – Vár-bükk: 1978.05.30., 1♂, KÁ – Városlőd: 1962.06.10., 2♂, PJ; 1977.08.25., 1♀, TS; 1979.08.29., 1♀, TS – Vár völgy: 1977.08.25., 1♀, TS; 1979.08.29., 1♀, TS – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 1♂, TS – Vinye: 1973.07.21., 1♀, BK; 1975.09.25., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 1♀, TS; 1980.07.08., 1♀, TS; 1983.05.12., 1♂, TS; 1986.08.05., 3♂ 2♀, TS; 1988.08.07., 2♂ 1♀, TS; 1989.07.25., 1♂, TS; 1989.09.02., 1♂, TS; 1990.07.31., 1♀, A; 1999.08.14., 2♂, TS, +MAL – Vöröstó: 1997.07.10., 1♂, TS – Zirc: 1970.06.21., 1♀, TS; 1970.09.02., 1♂, TS; 1975.05.29., 2♂, KÁ; 1975.07.07., 1♂, BK; 1978.07.25., 1♂, HAV; 1978.07.25., 1♂, KÁ; 1978.09.07., 1♂, HAV; 1979.08.05., 1♂, KB; 1984.08.04., 2♀, TS; 1984.08.10., 1♂ 1♀, HAV; 1984.08.17., 1♀, HAV; 1985.09.20., 1♀, HÁ; 1989.11.02., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1975.07.17., 11♂ 3♀, BK; 1990.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1990.05.04., 1♀, TS, +MAL; 1990.05.13., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.06.22., 1♀, NL.

Myolepta Newman, 1838

Közepesnél kisebb testű zengőlegyek. Lárvaik lombos fák korhadékában, faodvakban, fák kifolyó nedvében, mohapárnában és kövek alatt fejlődik. Mind az öt ismert hazai faj előfordul a Bakonyvidéken.

***Myolepta dubia* (Fabricius, 1805)**

[Syn. *Myolepta luteola* (Gmelin, 1790)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (III.), főleg a hegyvidékekre jellemző. Az Alföldről csak irodalmi adatát ismerjük Kalocsáról (THALHAMMER 1900).

Erdős vidékeken, lombhullató erdőkben, tisztásokon, cserjésekben, lápokban él.

Lárviáját idős bükk és nyár odvának sötétbarna folyadékában találták.

157. ábra: A halálfejes odúlógy (*Myathropa florea*) nőténye

Imágója május elejétől augusztus végéig repül. Rajzásának kisebb maximuma június elejére és augusztus elejére esik.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Crataegus monogyna*, *Pastinaca sativa*, *Prunus spinosa*.

Elterjedési helyei: Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Balatonhenye: 1998.05.14., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 2♂ 1♀, TS – Csupak: 1970.06.03., 1♀, MF – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 1♀, KÁ – Farkasgyepű: 1978.08.10., 1♀, HAV – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 2♂ 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♀, ZSIG – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♂, HAV; 1982.08.03., 1♂, TS – Hajmáspuszta: 1972.06.12., 1♀, TS – Hárskút: 1997.05.28., 1♀, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 2♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 2♂ 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.08.24., 1♀, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 1♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1984.06.30., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1980.08.07., 1♀, TS; 1982.08.04., 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♀, TS – Öreg-séd: 1989.07.25., 1♂, TS – Pálhálás: 1989.07.26., 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1972.06.15., 1♂, TI; 1972.06.15., 1♂, TS – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♂ 1♀, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Vállus: 1985.06.10., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1999.05.10., 1♂, TS.

Myolepta nigratarsis Coe, 1957

Elterjedése: Balkán-félsziget, Kelet-Európa, Transzkaukázus. Egész elterjedési területén ritka. Magyarországon szórányos előfordulású (I.), eddig csak a Bakonyvidékről ismerjük (Északi- és Keleti-Bakony, Keszthelyi-hegység, Balaton-felvidék). Faunára újként a Tátikáról (Zalaszántó) közölték (TÓTH 1997).

Eddigi gyűjtési adatai alapján valószínűleg erdős vidékekhez kötődik.

Imágóját május közepétől augusztus végéig gyűjtötték.

Elterjedési helyei: Bükkös-árok: 1980.05.22., 2♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Tátika: 1974.06.19., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 1♂, TS, +MAL.

Myolepta obscura Becher, 1822

Elterjedése: Európa néhány országa, Transzkaukázus. Egész elterjedési területén ritka. Magyarországon ritka előfordulású (II.), faunára újként a Bakonyból közölték (Tóth 1997). Egyelőre nem találtuk meg a Balaton-felvidéken. A Bakonyvidéken kívül csak Budapestről (Csúcs-hegy) ismerjük.

Erdős vidékeken, tisztásokon, nyiladékokon, erdőszéli cserjéseken él, ritkábban található részben nyílt területeken, cserjés gyepekben.

Imágóját április közepétől július elejéig gyűjtötték. Rajzása május végén egy kisebb maximumot mutat.

Lelőhelyei: Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂ 2♀, TS; 1975.05.07., 2♀, TS – Csengő-hegy: 1999.05.27., 1♂, TS – Csere-hegy: 1976.05.11., 1♂, TS, +MAL – Dült-nyires: 1969.07.10., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1993.05.02., 1♀, TS – Ördög-árok: 1973.05.11., 1♂, TS – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♂, TS, MAL – Zirci-arborétum: 1991.04.15., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.29., 1♂, 1♀, TS, +MAL.

Myolepta potens (Harris, 1780)

Elterjedése: Európa néhány országa, Transzkaukázus. Magyarországon ritka előfordulású (II.), hegyvidékeinken (Bakony, Budai-hegység, Pilis, Mecsek, Zselic, Mátra, Bükk) gyűjtötték. A Bakonyvidéken még nem találtuk meg a Keszthelyi-hegységben és a Bakonyalján.

Az eddigi tapasztalatok alapján elsősorban erdős területekhez kötődik, de előfordul déli kitettségű, részben bokros gyepekben is.

Imágója május elejétől június végéig repül. Rajzásának maximuma május végére esik.

Lelőhelyei: Badacsony (Badacsonytomaj): 1969.05.22., 1♀, SZJ – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 6♂, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Keresztúri-erdő: 1979.05.13., 1♂, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.05.07., 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.06.24., 1♀, TS – Óvár: 1958.06.02., 2♂, SZJ; 1958.06.06., 2♂, SZJ – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 2♂, TS – Szépalma: 1999.05.11., 1♂, TS.

Myolepta vara (Panzer, 1798)

Elterjedése: Európa kevés országa (elsősorban Közép- és Dél-Európa), Transzkaukázus, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. Az előző fajhoz hasonlóan egyelőre hiányoznak az adatai a Keszthelyi-hegységből és a Bakonyaljáról.

Elsősorban erdős vidékeken, öreg erdőkben, tisztásokon, erdőszéleken él.

Lárváját nedves mohapárna és kövek alatt találták.

Imágóját április közepétől június közepéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*.

Lelőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 1♂, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 2♂ 3♀, TS; 1975.05.07., 2♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Farkasgyepű: 2000.04.19., 1♂ 1♀, TS – Fekete-hegy (Köveskál):

2000.04.18., 3♂ 1♀, TS – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂, TS – Miklós-Pál-hegy:
1986.06.11., 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 1♀, TS – Ördög-árok: 1973.05.11.,
1♂, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 1♂, TS.

Neoascia Williston, 1886

Kis testű zengőlegyek. Többnyire vizes élőhelyekhez kötődnek. A lárvák fejlődését és életmódját még nem teljesen ismerjük, valószínűleg szaprofágok, vízben, iszapban, vízinövények szárában, nedves közegben fejlődnek. Mind a nyolc hazai fajtát megtaláltuk a Bakonyban.

Neoascia annexa (Müller, 1776)

[Syn. *Neoascia floralis* (Meigen, 1822)]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték.

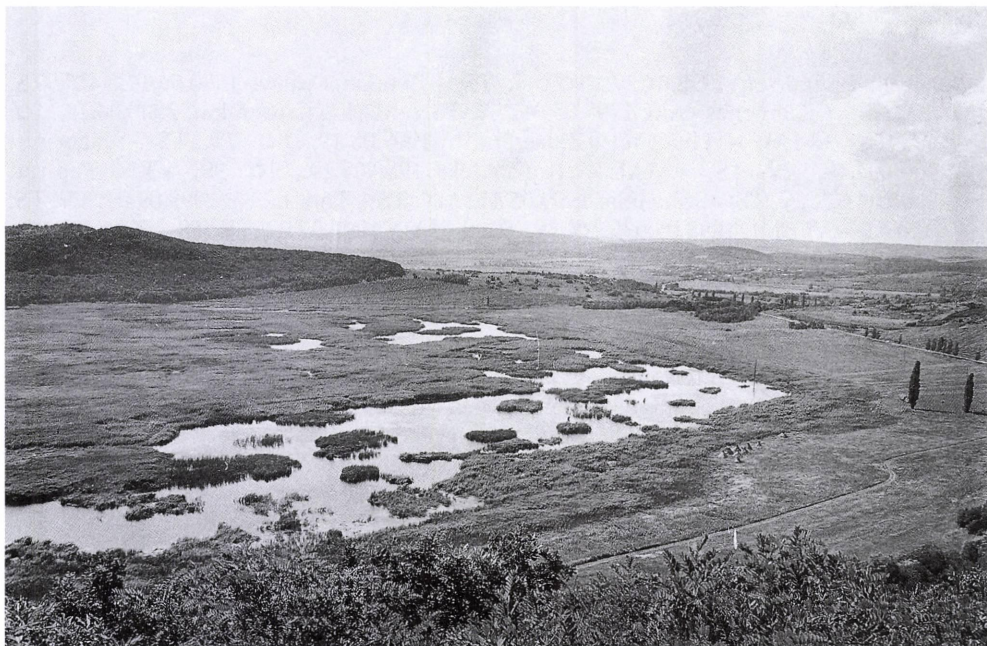
Vegyes erdőkben, kis vízfolyások mellett, főleg ernyősökön található.

Lárvája nedves vagy vizes közegben fejlődik, szaprofág.

Imágója április végétől október elejéig repül. Rajzási maximuma július végére tehető. Valószínűleg csak egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Conium maculatum*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 3♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc):
1972.05.23., 1♀, TS – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 3♀, TS – Balatonfüred: 1973.07.05.,

158. ábra: A tihanyi Külső-tó madártávlati képe

1♂, TS; 1978.05.01., 1♂, TS – Csószpusztai-tó: 1999.08.11., 5♀, TS, +MAL – Gyulafirátóti-halastó: 1971.10.09., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.05.05., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.07., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.03., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.23., 1♂, TS, +MAL, 1981.09.06., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♂, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1978.06.22., 1♂, TS; 1982.07.14., 2♂ 2♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 4♀, TS – Köcsi-tó: 1997.07.11., 2♀, TS, +MAL – Kőkényes: 1999.09.05., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1974.04.22., 1♂, TS; 1977.07.25., 1♂, TS; 1976.08.25., 1♂, TS; 1978.09.14., 1♂, CSM; 1979.08.30., 1♂, TS; 1983.06.03., 1♀, TS; 1989.07.21., 1♂, TS; 1990.06.21., 1♂ 5♀, NL – Menykei-erdő: 1999.07.04., 3♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 2♀, TS – Nagy-tó: 1988.07.29., 2♀, TS – Németbánya: 1970.05.21., 6♂ 4♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂ 6♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.05.24., 1♀, TS – Sajkod: 1958.06.06., 1♂, MF – Savanyú-kúti-dűlő: 1997.05.16., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Sásdi-rét: 1998.05.14., 4♀, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 3♂ 8♀, TS – Szigliget: 1982.06.28., 3♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Vár-rét: 1966.08.14., 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, PA.

Neoscias geniculata (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig csak a Dunántúlon gyűjtötték (Bakonyvidék, Hanság, Villányi-hegység, Zselic). Még nem került elő a Keleti-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Nedves élőhelyeken, vizek mellett, dús növényzetű, párás biotópokban található.

Imágója április közepétől szeptember elejéig repül. Rajzási maximuma május közepére és július közepére tehető. Valószínűleg több nemzedéke van.

Virágválasztása: *Alisma plantago-aquatica*, *Caltha palustris*, *Ranunculus acris*, *Trifolium pratense*.

Lelőhelyei: Bántai-rét: 1998.04.29., 1♂ 4♀, TS – Betekints-völgy: 1980.06.11., 4♂, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 3♀, TS, +MAL – Curgó-kút: 2000.04.19., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Hidegkút (Zalazántó): 1997.08.19., 8♂ 1♀, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 2♀, TS, +MAL – Pap-földek: 1989.07.14., 1♂ 9♀, VT – Pap-rét: 2000.04.02., 2♀, TS – Szépalma: 1999.05.11., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Vár-rét: 1998.05.03., 1♂ 6♀, TS, +MAL; 1999.07.02., 3♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 1♂ 3♀, TS, +MAL.

Neoscias interrupta (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria. Magyarországon gyakori előfordulású (IV.), eddig ismert adatainak többsége a sík vidékekről, főleg az Alföldről származik.

Túlnyomórészt mocsaras területeken, főleg gyékénnyel szegélyezett állóvizek, ritkábban vízfolyások mellett, általában vizes élőhelyeken, nedves erdőkben található.

Imágója április közepétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma július végére, augusztus elejére esik. Adatai alapján nálunk két-három nemzedéke fejlődik.

Virágválasztása: *Anethum graveolens*, *Cardamine amara*, *Galium palustre*, *Ranunculus sceleratus*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Akli: 1989.05.16., 1♀, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 3♂ 1♀, TS – Badacsonyi-öböl: 1992.06.26., 1♂, TS – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 1♂, TS – Balatonederics:

1987.07.31., 2♀, PL – Berzsényi-kút: 1973.06.11., 1♂, TS; 1973.09.09., 1♀, TS; 1974.05.14., 1♂ 4♀, TS; 1975.04.23., 1♀, TS – Budatava: 1992.06.25., 1♀, TS – Csárda-völgy: 1999.09.04., 2♀, TS – Csúcs-hegy: 1958.06.06., 1♂, MF – Eger-víz: 1996.06.18., 2♂ 4♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.01., 1♀, MF – Hajmáspuszta: 1972.05.19., 1♀, TS; 1972.07.07., 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1980.08.07., 1♂ 4♀, TS – Inota: 1979.09.18., 1♀, TS – Kerekedi-öböl: 1974.08.17., 1♂, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.17., 1♂ 1♀, TS; 1983.04.26., 1♀, TS – Kornyi-tó (Köveskál): 1997.08.07., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1977.07.25., 1♀, TS; 1977.09.15., 1♂, TS; 1978.06.22., 1♂, TS; 1979.06.28., 2♂, TS – Külső-tó: 1976.04.19., 1♂, TS; 1977.07.25., 2♂ 4♀, TS; 1986.08.06., 6♂ 14♀, TS; 1989.05.17., 1♀, TS; 1989.06.04., 1♀, TS; 1989.06.20., 1♂ 4♀, TS; 1989.06.21., 3♂ 2♀, PL; 1989.07.21., 1♀, TS; 1990.07.19., 1♀, TS – Lesenceistvánd: 1974.06.10., 1♀, KÁ – Ménesjáráspuszta: 1985.07.26., 1♀, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♂, TS; 1980.06.08., 1♂ 6♀, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 3♀, TS, +MAL – Pápakovácsi: 2000.07.25., 8♀, TS – Sajkod: 1957.05.06., 5♀, MF – Sásdi-rét: 1998.05.14., 3♂ 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 1♀, TS, +MAL – Tihany: 1979.04.23., 1♂, PL – Tódi-mező: 1999.09.01., 4♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♂ 5♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 2♀, TS – Vonyarcvashegy: 1987.07.29., 2♀, PL – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 4♀, TS, +MAL.

Neoascia meticulosa (Scopoli, 1763)

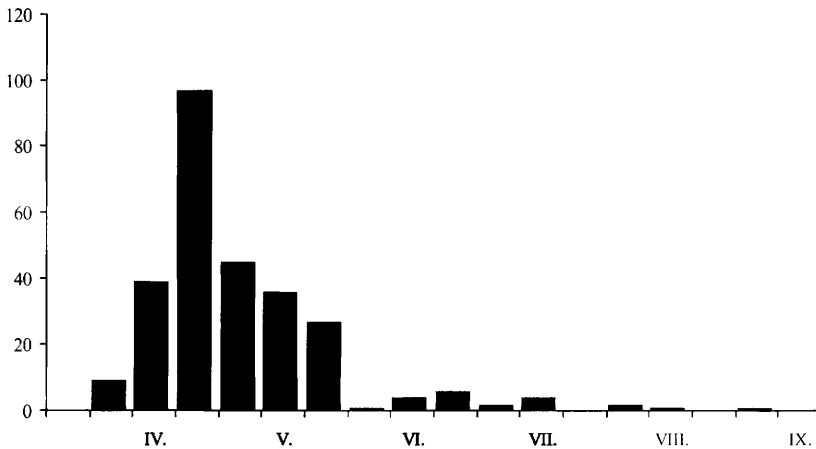
[Syn. *Neoascia aenea* (Meigen, 1822)]

Korábbi irodalmakban *Neoascia dispar* (Meigen, 1822) néven is szerepelhet.

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Mongólia. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), a síkságokon is sokfelé megtalálták. A Bakonyvidéken egyelőre nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban és a Bakonyalján.

Vizes élőhelyeken, mocsarakban, vizek mellett, nedves réteken fordul elő. Bábját gyékényen találták.

Imágója április elejétől szeptember elejéig repül. Rajzásának maximuma április végére esik. Fenológiai diagramja egy vagy két további gyenge nemzedékére utal (159. ábra).

159. ábra: A *Neoascia meticulosa* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Anemone nemorosa*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Crataegus monogyna*, *Ranunculus ficaria*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Rorippa austriaca*, *Salix caprea*, *Sorbus aucuparia*, *Taraxacum officinale*.

Előhelyei: Akli: 1983.04.21., 1♂, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Aszófó: 1989.05.17., 1♂, TS – Bakonybél: 1980.05.07., 1♂ 2♀, CSM; 1980.05.07., 2♂ 4♀, HAV – Bakonygyepes: 1980.05.07., 1♂, HAV; 1983.05.10., 4♂ 2♀, TS; 1983.05.10., 1♀, TS, +MAL – Balatonfüred: 1978.05.01., 1♀, TS; 1979.05.22., 1♂, TS – Bázisai-öböl (Aszófó): 1983.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1990.05.02., 8♂ 2♀, TS – Bázisai-öböl (Tihany): 1988.06.19., 1♀, TS – Berzsényi-kút: 1974.05.14., 1♀, TS; 1977.05.17., 1♀, TS; 1978.05.01., 2♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 1♀, MF; 1971.05.23., 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 1♂ 1♀, TS; 1983.04.24., 1♂ 1♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 2♀, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 1♂ 1♀, TS; 1980.05.13., 1♂, TS – Fűzfői-öböl: 1974.04.23., 24♂ 10♀, TS; 1975.04.24., 1♂, TS; 1988.05.25., 2♂ 13♀, TS; 1990.04.15., 1♂, TS – Gát-hegy: 1960.05.21., 1♀, MF – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1974.04.28., 1♂ 2♀, TS; 1983.04.21., 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.05.12., 1♀, TS – Hévíz: 1957.04.06., 2♂, SÁ; 1957.07.15., 1♂, MF; 1957.07.15., 2♂ 1♀, ZSIG – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 3♂ 10♀, TS; 1983.04.26., 10♂ 2♀, TS – Jáger-rét: 1981.05.15., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.15., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.27., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 3♂ 7♀, TS – Kerekedi-öböl: 1974.08.17., 1♂, TS; 1990.07.15., 1♂ 1♀, TS; 1990.09.05., 1♂, TS – 1990.08.07., 2♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.12., 1♂, TS; 1984.04.17., 7♂ 1♀, TS; 1983.04.26., 1♂ 3♀, TS; 1983.04.26., 7♂ 3♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 1♂, TS; 1987.05.18., 1♀, TS; 1991.05.24., 1♂ 3♀, TS – Kishajmáspusztá: 2000.06.27., 1♂ 4♀, TS – Koloska-völgy: 1983.04.16., 2♂ 3♀, PA; 1998.04.28., 1♂ 3♀, TS – Külső-tó: 1976.04.19., 2♂, TS; 1976.04.29., 1♀, TS; 1980.06.05., 1♂, TS; 1989.06.20., 1♂, TS – Lesenceistvánd: 1973.05.04., 1♂, TS; 1974.04.10., 1♂ 2♀, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♂, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 3♀, TS – Pap-rét: 2000.04.02., 1♂ 3♀, TS – Páliahálás: 1990.04.14., 3♀, TS – Pálinkaház: 1990.04.14., 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1980.05.11., 2♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.23., 1♀, TS – Sajkod: 1974.04.22., 2♂ 2♀, TS – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 3♂ 2♀, TS; 1997.05.16., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Sás-dűlő: 1998.05.01., 4♀, TS – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1990.04.24., 1♂, TS – Szent-Péter-hegy: 1990.04.11., 1♀, VT – Széki-erdő: 1991.04.16., 3♀, TS – Szigliget: 1976.06.15., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♀, TS; 1982.05.02., 1♂, TS – Tihany: 1957.05.06., 1♂ 1♀, MF – Tói-dűlő: 1998.04.29., 3♀, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂ 1♀, PA; 1983.05.12., 8♂ 1♀, TS; 1992.05.11., 1♀, TS; 1993.05.02., 1♀, TS.

Neoscia obliqua Coe, 1940

Elterjedése: Európa, Kaukázus (Örményország). Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték.

Erdős vidékeken, idős egyes erdőkben, vizek mellett, mocsarakban, nedves élőhelyeken található.

Imágója április közepétől október elejéig repül. Rajzásának maximuma május elejére tehető, de repülésében egy kisebb csúcs július közepén is megfigyelhető.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Taraxacum officinale*, *Veronica chamaedrys*.

Lelőhelyei: Alsó-rét: 1980.07.30., 4♀, TS – Aszódí-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 6♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 2♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Betekints-völgy: 1980.06.11., 6♂, TS, +MAL – Cigány-domb: 1982.06.16., 1♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 3♂ 7♀, TS – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1980.05.22., 1♀, TS – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Eger-víz: 1996.06.18., 2♀, TS – Esztergályi-kút: 1992.05.08., 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1972.09.28., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♂, ZSIG; 1970.05.14., 1♂, TS; 1974.04.29., 1♂, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.10.09., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1972.07.07., 1♀, TS – Hévíz: 1957.07.17., 1♀, ZSIG – Hidegkút (Zalaszentőry): 1997.08.19., 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1974.05.03., 1♂, ZL; 1974.07.09., 1♀, BK; 1974.10.10., 1♀, KÁ; 1983.05.01., 7♂ 13♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1980.08.07., 4♀, TS; 1999.05.09., 2♂ 8♀, TS – Jáger-rét: 1981.05.20., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.03., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.14., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.10., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.05.15., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.18., 2♂, TS, +MAL; 1982.05.21., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.24., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.15., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.24., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.25., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.27., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.30., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.15., 1♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1971.05.13., 1♀, TS – Kereked: 1997.08.12., 1♂ 7♀, TS, +MAL – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Keszthely: 1984.06.30., 1♂, KOZ; 1985.07.25., 1♂, A, +TÁL; 1985.08.23., 1♀, A, +TÁL – Kék-hegy: 1983.05.01., 1♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 3♀, TS – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♀, TS – Kornyi-tó (Köveskál): 1997.08.07., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♀, TS – Köcsi-tó: 1997.07.11., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 1999.10.02., 2♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 4♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1976.08.25., 1♀, TS; 1989.06.20., 2♂, TS; 1990.06.21., 3♀, NL; 1996.05.08., 2♀, TS – Lábdi-alja: 1997.05.12., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Menykei-erdő: 1999.07.04., 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♂, TS – Némethánya: 1970.05.21., 3♂ 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 2♂ 2♀, TS – Paloznaki-öböl: 1997.07.01., 1♂ 6♀, TS – Pap-földek: 1989.07.14., 1♂ 7♀, VT; 1995.05.04., 2♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 2♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 3♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Némethánya): 1985.05.24., 1♂, TS; 1989.05.09., 5♂ 3♀, TS; 1989.05.23., 8♀, TS – Sás-rét: 1997.07.13., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.08.22., 2♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 3♀, TS – Tátika: 1965.06.27., 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♂ 4♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 2♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, PA.

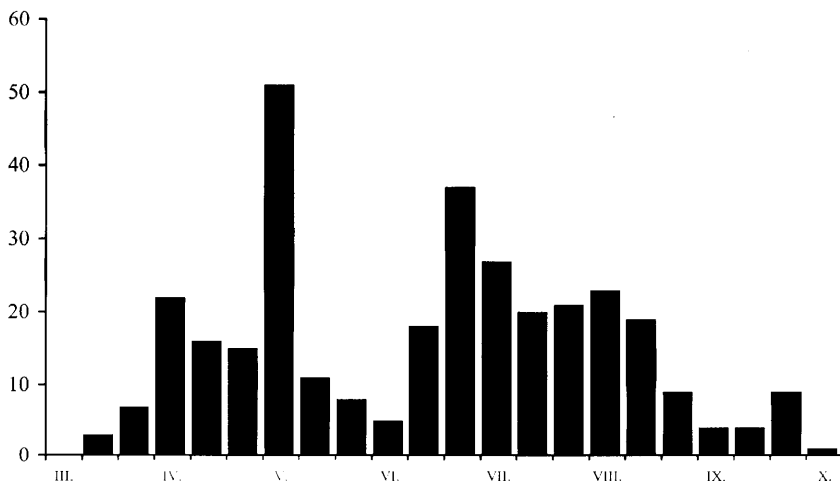
Neoscia podagrica (Fabricius, 1775)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Madeira. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, de az Alföldön is számos helyen gyűjtötték.

Eurytop, főleg vizes élőhelyeken található, de a többi fajtól eltérően szárazabb erdőkben, gyepekben, pusztákon, kertekben is előfordul. Gyakran nagyobb egyedszámban rajzik hulladék, törmelék és komposzttelepeken.

Lárva vízben, vízparti nedves, rothadó gyékényben, trágyában és szemétben fejlődik. Bábját nedves földben találták.

Imágója március végétől október közepéig repül. Rajzásának maximuma május közepére és július elejére esik. A bakonyi adatok alapján két nemzedéke jól elkülönül, de valószínűsíthető egy harmadik, gyenge, őszi generációja is (**160. ábra**).

160. ábra: A *Neoascia podagrica* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Chaerophyllum temulum*, *Echium vulgare*, *Euphorbia cyparissias*, *Hydrocharis morsus-ranae*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha longifolia*, *Mentha pulegium*, *Petasites hybridus*, *Petroselinum crispum*, *Plantago media*, *Potentilla arenaria*, *Ranunculus ficaria*, *Rubus procerus*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*, *Veronica chamaedrys*.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 5♀, TS, +MAL – Aszfódi-sarok (Balatonfüred): 1997.06.05., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 2♂ 4♀, TS – Bakonybél: 1974.04.29., 1♀, TS; 1979.08.15., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 2♂ 2♀, TS; 1983.05.10., 1♀, TS, +MAL – Balatonhenye: 1998.05.14., 2♂ 6♀, TS – Bántai-rét: 1998.04.29., 3♀, TS – Borostyán-hegy: 1963.05.26., 1♂, PJ – Budatava: 1973.07.10., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1976.07.08., 1♀, NÉ – Cigány-domb: 1975.05.09., 1♂, TS; 1982.06.16., 1♀, TS – Cuhavölgy (Zirc): 1960.05.17., 1♀, MF; 1971.05.23., 2♂ 3♀, TS – Csószpusztai-tó: 1999.08.11., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 5♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 1♂, TS; 1983.05.19., 1♀, TS – Fehérvárcsurgó: 1980.05.27., 1♀, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 3♀, TS, +MAL – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1972.09.28., 2♀, TS – Gézaháza: 1976.05.15., 1♂ 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.04.28., 1♀, TS; 1971.05.12., 1♂, TS; 1971.09.09., 1♂ 4♀, TS; 1971.10.09., 2♀, TS – Hajmápuszta: 1972.07.07., 3♀, TS – Hévíz: 1957.07.16., 1♂ 1♀, ZSIG; 1957.07.18., 1♂, MF – Hódosér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 3♂ 3♀, TS – Huszárokölőpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 2♂ 5♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.20., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.19., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.10., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.20., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.15., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.21., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.22., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.23., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.29., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.30., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.31., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.01., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.03., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.05., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.06., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.13., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.14., 1♂, TS, +MAL; 1981.09.19., 1♀, TS, +MAL;

1981.10.10., 1♂, TS, +MAL; 1981.10.19., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.25., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.06., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.08., 1♂, TS, +MAL; 1982.07.17., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.18., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.20., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.23., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1983.07.26., 2♂, TS, +MAL; 1983.07.30., 1♀, TS, +MAL; 1983.09.28., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Kardosrét: 1971.05.13., 1♀, TS; 1971.06.26., 1♂, TI; 1973.07.30., 1♀, SI – Kereked: 1997.08.12., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Keresztúri-rét: 1999.04.14., 2♀, TS, +MAL – Keszthely: 1984.07.01., 1♂, SGY – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 2♂ 7♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 2♀, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 2♀, TS – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♀, TS – Kornyi-tó (Köveskál): 1997.08.07., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kővágőörs): 1978.08.17., 1♀, TS – Köcsi-tó: 1997.07.11., 4♀, TS, +MAL; 1999.10.02., 1♂ 4♀, TS – Külső-berek: 1997.05.11., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1983.04.26., 1♂, HAV; 1984.10.01., 1♀, TS – Lesenceistvánd: 1973.05.04., 1♀, TS – Lókút: 1975.05.10., 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♂ 1♀, TS – Miklád: 1999.07.05., 2♂ 7♀, TS – Mindszentkál: 1997.05.15., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1988.07.29., 1♂ 3♀, TS – Németbánya: 1970.05.21., 1♀, TS – Nyírespuszta: 2000.03.27., 3♀, TS – Olaszfalu: 1983.06.27., 1♂, A, +FÉNY – Öreg-séd: 1975.09.29., 1♂, TS – Paloznaki-öböl: 1997.07.01., 4♀, TS – Pálhálás: 1990.04.14., 1♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂ 4♀, TS – Pintér-hegy: 1976.05.16., 1♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.09., 1♀, TS – Rezi: 1963.07.16., 1♀, PJ – Sajkod: 1979.09.20., 1♂, TS – Sás-rét: 1997.07.13., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Sósi-rétek: 1997.07.13., 6♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.22., 1♀, TS – Szigliget: 1973.07.24., 1♂, MF; 1976.06.15., 3♂, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂ 3♀, TS – Tátika: 1965.06.27., 1♀, TS; 1997.08.19., 3♀, TS – Tihany: 1971.06.05., 1♀, ML, +MAL – Töbrük: 1997.08.16., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Tódi-mező: 2000.04.18., 2♂ 6♀, TS – Tói-dűlő: 1998.04.29., 7♀, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 2♂ 7♀, TS – Vászoly: 1998.04.02., 1♂ 6♀, TS – Vinye: 1972.07.10., 1♂ 1♀, A – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♂ 1♀, PA; 1983.05.12., 4♂ 2♀, PA; 1983.05.12., 2♂ 2♀, TS; 1986.08.05., 2♂ 1♀, TS – Zirc: 1972.05.09., 1♀, TS; 1978.07.25., 1♀, KÁ.

Neoascia tenur (Harris, 1780)

[Syn. *Neoascia dispar* (Meigen, 1822)]

Egyes régebbi munkákban *Neoascia floralis* (Meigen, 1822) néven is szerepelhet.

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), adatainak hozzávetőleg a fele síkságokról származik.

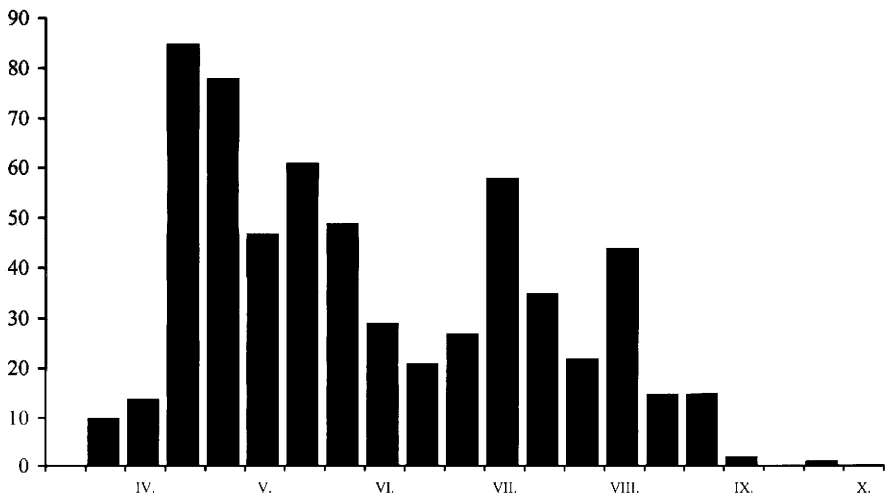
Vizes élőhelyeken, mocsarakban, vizek nádas, gyékényes parti zónájában él.

Lárva főleg kisvizekben fejlődik.

Imágója április elejétől október elejéig repül. Rajzásának maximuma április végére, május elejére esik. A bakonyi adatok alapján összeállított fenológiai diagramja (161. ábra) két egybeolvadó nemzedékre utal.

Virágválasztása: *Bellis prennis*, *Caltha palustris*, *Capsella bursa-pastoris*, *Cardamine pratensis*, *Carex gracilis*, *Crataegus monogyna*, *Filipendula ulmaria*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Aszófő: 1989.05.17., 1♀, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1973.07.05., 2♂ 1♀, TL; 1978.05.01., 2♂ 5♀, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 2♂ 5♀, TS,

161. ábra: A *Neoascia tenur* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

+MAL – Badacsonyi-öböl: 1976.07.28., 1♀, TS; 1976.07.29., 1♀, TS; 1992.06.26., 1♂, TS – Balatonalmádi: 1973.08.04., 1♀, TS – Balatonederics: 1987.07.31., 3♂ 3♀, PL – Balatonfüred: 1974.04.27., 3♀, TS; 1979.05.22., 6♀, TS; 1989.05.17., 1♀, TS – Balatonfűzfő: 1959.06.15., 1♀, ZSIG; 1974.04.23., 4♀, TS – Bándi-mező: 1966.08.13., 2♂ 5♀, TS – Bázisai-öböl (Aszófő): 1983.05.15., 4♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.05.02., 3♂ 1♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.07.04., 3♂ 5♀, TS; 1973.07.10., 1♀, TS; 1973.08.02., 2♀, TS; 1973.08.22., 1♀, TS; 1973.08.23., 3♂, TS; 1973.09.09., 1♂ 2♀, TS; 1974.05.10., 15♂ 16♀, TS; 1974.05.28., 1♀, KÁ; 1974.05.28., 1♂ 3♀, TS; 1974.08.14., 23♂ 8♀, TS; 1977.05.17., 1♂ 2♀, TS – Borostyán-hegy: 1963.04.26., 1♂, PJ – Budatava: 1973.07.12., 1♀, TS; 1973.07.10., 3♂ 1♀, A; 1973.07.15., 15♀, TS; 1974.05.28., 1♀, KÁ; 1974.05.28., 3♂, TS; 1974.06.25., 1♂, TS; 1974.08.06., 2♂, KÁ; 1974.08.06., 1♀, TS; 1980.06.05., 5♂ 9♀, TS – Cigány-domb: 1972.05.09., 1♀, TS – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 2♀, TS, +MAL – Csúcs-hegy: 1958.06.07., 1♂, ZSIG – Eger-víz: 1996.06.18., 1♂ 2♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♀, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 1♂ 4♀, TS – Gödrös: 1958.09.12., 1♀, ZSIG – Gyulafirátóti-halastó: 1971.05.12., 1♀, TS; 1971.06.28., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1972.05.19., 2♂ 3♀, TS; 1972.06.11., 1♀, TS; 1972.07.07., 1♀, TS; 1973.05.52., 2♀, BA; 1973.06.05., 1♀, TS; 1978.07.26., 1♂, A – Hévíz: 1957.07.15., 1 ♀, MF – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 3♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 2♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Huszárokölöpuszta (Ugod): 1957.04.29., 1♂, KÁ – Jäger-rét: 1981.05.23., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.16., 1♀, TS, +MAL – Kamon-kő: 1987.07.28., 1♂ 1♀, PL – Kemencés-part: 1976.07.29., 4♀, TS – Kerekedi-öböl: 1976.08.02., 1♀, TS; 1990.07.15., 2♂ 1♀, TS; 1990.09.05., 2♂ 1♀, TS – Keszthely: 1984.06.30., 3♂ 1♀, KZ; 1984.07.01., 1♂ 1♀, A; 1985.08.05., 1♂, A, +TÁL; 1985.08.25., 1♂ 1♀, A, +TÁL – Kékkút: 1995.05.04., 1♂, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.12., 1♂, TS; 1983.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.20., 1♀, TS, +MAL; 1991.05.24., 1♂ 4♀, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 2♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1977.09.15., 1♀, TS; 1982.07.14., 5♂ 7♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 3♀, TS, +MAL – Külső-berek:

1997.05.11., 3♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1972.07.05., 1♂ 1♀, TS; 1974.08.04., 1♀, TS; 1976.07.26., 2♂ 2♀, TS; 1976.08.02., 1♂ 1♀, TS; 1976.08.15., 1♀, TS; 1977.05.17., 5♂ 1♀, TS; 1977.07.25., 2♂ 4♀, TS; 1978.09.04., 1♂ 1♀, CSM; 1979.08.30., 2♂, TS; 1980.05.29., 1♀, CSM; 1980.06.05., 2♂, TS; 1983.06.03., 1♀, TS; 1984.10.01., 1♀, TS; 1986.08.06., 4♂ 7♀, TS; 1989.06.17., 4♂ 7♀, TS; 1989.06.20., 1♂, TS; 1989.06.21., 2♂, PL; 1989.07.21., 2♂ 1♀, TS; 1990.06.21., 3♂, 1♀, NL; 1990.07.19., 4♀, TS; 1996.05.08., 2♀, TS – Lesenceistvánd: 1973.05.04., 1♂, TS; 1974.04.10., 2♂ 4♀, TS – Lúd-gége: 1996.06.18., 2♂ 10♀, TS – Meleg-víz: 1989.04.11., 7♂ 6♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♂, KÁ – Monostori-tó: 1986.06.04., 1♀, TS – Nagymező (Balatonfüred): 1978.04.30., 1♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 3♀, TS – Nagy-tó: 1961.05.27., 20♀, TS; 1971.04.29., 18♂ 46♀, TS; 1974.07.04., 2♂, TS; 1974.06.16., 1♀, TS; 1979.06.28., 2♀, TS; 1980.06.08., 15♂ 5♀, TS; 1985.05.27., 1♂ 8♀, TS; 1986.05.18., 7♀, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♂, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Pap-rét: 1985.06.24., 1♂, TS; 2000.04.02., 4♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♀, PA – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.23., 1♂ 1♀, TS – 1974.04.22., 1♂ 1♀, TS; 1974.07.17., 1♀, TS – Sósi-rétek: 1997.07.13., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 4♀, TS – Szent-Mihály-domb: 1957.07.15., 1♂ 4♀, MF – Szigliget: 1976.06.15., 1♂ 4♀, TS; 1976.07.22., 1♂, TS; 1982.06.28., 2♂ 7♀, TS; 1982.07.14., 2♀, TS; 1985.07.05., 1♂, A; 1986.07.14., 4♂ 1♀, PL; 1986.07.15., 1♂, PL; 1986.07.16., 2♀, PL – Tihany: 1971.07.05., 1♂, ML; 1988.06.01., 1♂, TS, +MAL – Tói-dűlő: 1998.04.29., 1♂ 2♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 3♀, TS – Ugod: 1973.07.06., 2♂, TS – Vonyarcvashegy: 1876.07.28., 2♀, TS; 1987.07.28., 1♂, PL – Vöröserény: 1958.09.01., 1♀, MF – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, PA; 1992.05.11., 1♂ 1♀, TS; 1993.05.02., 1♀, TS.

Neoascia unifasciata (Strobl, 1898)

A Palearktikus Diptera Katalógusban (PECK 1988) a *Neoascia podagrica* (Fabricius, 1775) szinonimjaként szerepel. A katalógus összeállításával párhuzamosan azonban német dipterológusok (BARKEMEYER – CLAUSSEN 1986) kiderítették, hogy a *Neoascia unifasciata* (Strobl, 1898) érvényes faj. Egyelőre csak Európa néhány országából ismertek az adatai, de bizonyára lényegesen több helyen, így pl. Magyarországon is előfordul. Faunára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 1997). Magyarországi elterjedéséről csak a hazai *Neoascia podagrica* (Fabricius 1775) gyűjtemények revíziója után fogunk majd pontosabb képet kapni. A Bakonyon kívül a Mecsek egy pontjáról ismerjük, egyelőre ritka előfordulású (II.) fajként tartjuk nyilván. Még nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben.

Mocsaras réteken, vizek közelében, dús parti növényzetű helyeken található.

Imágóját február végétől július végéig gyűjtötték, valószínűleg egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Fragaria viridis*, *Petasites hybridus*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1998.02.22., 1♀, TS – Meleg-víz: 1989.05.23., 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 2♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1985.05.24., 1♂, TS; 1989.05.09., 4♂ 3♀, TS; 1989.05.23., 7♀, TS – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♂, TS – Szarvaskút: 1998.05.15., 2♂, TS.

Orthonevra Macquart, 1829

[Syn. *Orthoneura* Loew, 1843]

A közepesnél kisebb testű zengőlegyek. Főleg vizes élőhelyeken, nedves réteken, mocsarakban találhatóak. Lárvajuknak rövid légzőcsöve van, táplálékdús iszapban, álló- és folyóvizekben fejlődnek. Kilenc hazai fajuk közül csak az *Orthonevra plumbago* (Loew, 1840) nem került elő a Bakonyból.

Orthonevra brevicornis (Loew, 1843)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), a síkságokon és a hegyvidékeken egyaránt gyűjtötték. Főleg az Északi-Bakonyra jellemző, a Keleti-Bakonyból és a Keszthelyi-hegységből még nem mutattuk ki.

Mocsaras vidékeken, ligeterdőkben, nedves réteken, tavak és folyók közelében található.

Tavaszi-nyáreleji faj, imágója április közepétől június közepéig repül. Rajzásának maximuma május elejére tehető, csak egy nemzedéke fejlődik.

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Galium palustre*, *Rorippa austriaca*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Borostyán-kút: 1990.05.22., 1♂ 1♀, TS – Cigány-domb: 1976.04.21., 2♂, KÁ – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1974.04.28., 1♂, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1983.05.01., 2♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 2♂, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1974.05.29., 2♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1982.06.20., 2♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.04.28., 1♂, TS – Szarvaskút: 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL; 1990.04.24., 2♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 2♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 2000.04.18., 1♂, TS.

Orthonevra elegans (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína. Magyarországon ritka előfordulása (II.), adatai (két alföldi kivételével) a domb- és a hegyvidékekről származnak. Nem került elő a Keleti-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Elsősorban mocsaras vidékekre jellemző, de megtalálható erdei tisztások kis vizei, pl. tömpölők mellett is.

Lárva vízben fejlődik.

Imágóját április végétől szeptember elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Filipendula ulmaria*.

Lelőhelyei: Dült-nyíres: 1969.07.10., 2♂ 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.06.28., 2♀, TS; 1974.06.14., 2♂ 1♀, TS; 1974.06.18., 2♂ 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 3♂ 1♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 1♂, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 1♂, TS.

Orthonevra frontalis (Loew, 1843)

Elterjedése: Európa (főleg Dél-Európa), Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Kisázsia, Irán. Közép-Európában nagyon ritka és lokális, Dél-Európában és Kis-Ázsiában gyakoribb. Magyarországon ritka előfordulása (II.), lelőhelyei főleg domb- és hegyvidékiek. A Bakonyvidéken még nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben.

Lárvája vízben fejlődik, imágója is elsősorban vizek közelében, nedves élőhelyeken található.

Május elejétől július végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Hedera helix*, *Mentha pulegium*, *Ranunculus acris*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂, TS; 1983.05.10., 1♂, TS, +MAL – Cigány-domb: 1970.05.12., 1♂, TS; 1971.06.03., 2♂, TS – Esztergáli-völgy: 1980.05.13., 2♂, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Három-hegy: 1986.05.12., 1♀, HAV – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 2♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1980.06.08., 2♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1972.05.09., 2♂ 1♀, TS – Zirc: 1971.06.03., 2♂, TS; 1972.05.09., 2♂ 1♀, TS.

Orthonevra geniculata (Meigen, 1830)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Magyarországon ritka előfordulású (II.), lelőhelyadatai közül csak egy származik az Alföldről. Az Északi- és a Keleti-Bakonyban, valamint a Balaton-felvidéken gyűjtötték.

Mocsaras területeken, nedves réteken, tavak és folyóvizek mellett található.

Tavaszi, nyár eleji faj, imágóját április elejétől június végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Anemone ranunculoides*, *Caltha palustris*, *Galium sylvaticum*, *Salix caprea*, *Salix cinerea*.

Lelőhelyei: Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♂, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 2♂ 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 2♀, TS – Vászoly: 1998.04.26., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♂, TS, +MAL.

Orthonevra incisa (Loew, 1843)

Elterjedése: Európa néhány országa. Magyarországon szórványos előfordulású (I.). Eddigi adatai a Dunántúlról származnak, a Bakonyvidéken egyelőre csak a Keszthelyi-hegység és a Bakonyalja egy-egy pontján találtuk.

Erdős vidékeken, erdei tisztásokon, erdőszéli nedves réteken él.

Valószínűleg univoltin tavaszi faj, imágóját eddig csak május elején gyűjtötték.

Lelőhelyei: Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♂, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL.

Orthonevra intermedia Lundbeck, 1916

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon szórványos előfordulású (III.), inkább a síkságokra jellemző. A Keleti-Bakonyban és a Balaton-felvidéken eddig nem került elő.

Főleg vizes élőhelyeken, erdei tisztásokon, erdő melletti réteken él.

Lárvája különböző típusú vizekben fejlődik.

Valószínűleg univoltin, tavaszi, nyár eleji faj, imágóját május elejétől július végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Frangula alnus*, *Galium palustre*, *Peucedanum palustre*.

Lelőhelyei: Alsó-rét: 1980.07.30., 1♂ 2♀, TS – Bazsi: 1998.05.03., 1♂, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂ 2♀, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 2♀, TS; 1975.06.16., 2♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL.

Orthonevra nobilis (Fallén, 1817)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), három síksági lelőhelyétől eltekintve, a domb- és a hegyvidékeken gyűjtötték. Főleg az Északi-Bakonyra jellemző, a Keleti-Bakonyban még nem gyűjtötték.

Valószínűleg inkább erdei faj, mocsarakban, ligeterdőkben, erdőszéleken, vizek közelében fekvő nyílt területeken, napos, de nem túl száraz gyepekben, legelőkön él.

Lárvája különböző típusú, elsősorban kisebb vizekben, nem egyszer csupán 2–3 m² nagyságú tömpölyökben is nagy egyedszámban fejlődik.

Imágója április végétől szeptember elejéig repül, rajzása nem mutat kiemelkedő csúcsot.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Chaerophyllum temulum*, *Conium maculatum*, *Daucus carota*, *Fragaria vesca*, *Galium aparine*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Petroselinum crispum*, *Peucedanum palustre*, *Potentilla erecta*, *Spiraea schinabecki*.

Lelőhelyei: Barátlakások: 1957.05.08., 1♀, MF – Borostyán-kút: 1990.04.24., 2♂, TS – Cigány-domb: 1971.06.03., 1♀, TS; 1974.08.28., 1♂, TS; 1975.05.29., 1♀, KÁ; 1975.07.29., 1♂, KÁ; 1975.07.29., 1♂, TS; 1977.05.27., 2♀, KÁ – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1972.04.28., 1♂, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS – Csesznek: 1973.07.17., 2♂, KÁ – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 1♂, TS, +MAL – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 2♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló): 1983.04.30., 2♀, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 1♂, TS, +MAL – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♂, TS; 1972.08.16., 2♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1976.05.11., 3♂, TS; 1980.09.09., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyzücs): 1998.05.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Hárskút: 1997.05.28., 1♀, TS – Kalapács-ér: 1972.05.23., 1♀, TS – Kardosrét: 1972.04.28., 1♂, TS; 1973.05.06., 1♀, TS; 1983.05.06., 1♀, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 1♂, TS – Kiszépalmapuszta: 1965.05.28., 2♀, PJ – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 3♂ 1♀, TS – Kökényes: 1999.09.05., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02., 2♀, TS; 1974.09.02., 1♀, TS; 1982.06.20., 2♂, TS; 1986.08.09., 2♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 2♂, TS – Miklád: 1999.07.05., 2♂ 1♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 1♂ 3♀, TS – Nagy-Som-hegy (Bakonybél): 1980.07.30., 1♂, TS – Öreg-séd: 1980.09.09., 1♀, TS; 1989.07.25., 2♂, NL – Örvényes: 1974.08.15., 2♀, TS – Papföldek: 1995.05.04., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 2♂, KÁ; 1986.08.07., 1♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1990.07.18., 2♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 2♀, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 2♀, TS – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 2♂, TS, MAL – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 1♂ 3♀, TS – Szarvaskút: 1984.08.29., 3♂, TS, +MAL – Tapolcafő: 1972.05.23., 1♀, TS – Tátika: 1997.08.19., 1♂ 2♀, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Úrkút: 1967.08.10., 2♀, PJ – Vár-rét: 1966.08.14., 1♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1972.07.21., 2♂ 2♀, TS – Vinye: 1973.07.21., 2♂, BK – Zirc: 1971.06.03., 1♀, TS; 1975.05.29., 1♀, KÁ.

Orthonevra splendens (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Törökország, Észak-Afrika. Magyarországon mérsékeltén gyakori előfordulású (III.), eddig főleg a Dunántúlon (síkságokon is) gyűjtöték, az Alföldről még nem került elő. A Bakonyvidéken egyelőre hiányzik az adata a Déli-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Túlnyomórészt vizes élőhelyeken, ligeterdőkben, mocsárerdőkben, láperdőkben, vizek partján vagy vizek közelében található.

Imágója április végétől szeptember végéig repül. Két nemzedéke van, ezt viszonylag kevés bakonyi adata is alátámasztja.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Cardamine amara*.

Lelőhelyei: Bázisai-öböl (Tihany): 1990.04.25., 1♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 2♂, KÁ; 1974.08.06., 2♂, TS – Király-kút-völgy: 1977.05.12., 2♂, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 1♂, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♂, TS – Ördög-rét: 1974.09.09., 2♀, KÁ; 1974.09.09., 2♀, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 2♀, TS, +MAL – Széles-árok: 1966.09.25., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Vad-tó: 1997.08.19., 1♂ 2♀, TS.

Parhelophilus Girschner, 1897

Közepesenél valamivel kisebb termetű zengőlegyek. Lárvájuk különböző típusú, elsősorban gyékényes vizekben fejlődik. Mindkét hazai fajuk gyakori a Bakonyvidéken.

Parhelophilus frutetorum (Fabricius, 1775)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria. Magyarországon mérsékeltén gyakori előfordulású (III.), leelőhelyadatainak többsége domb- és hegyvidékekről származik.

Vizek közelében, nedves réteken, mocsaras területeken, főleg gyékényes tavak, kisvizek mellett található. Általában nem távolodik el messzire a lárva fejlődési helyétől.

Lárvját a gyékény levélhüvelyében találták.

Imágója május elejétől szeptember közepéig repül. Rajzásgörbéjén egy kisebb maximum május végén figyelhető meg.

Virágválasztása: *Aegopodium pdagraria*, *Amorpha fruticosa*, *Anethum graveolens*, *Anthriscus sylvestris*, *Cardamine amara*, *Cardamine pratensis*, *Crataegus monogyna*, *Elaeagnus angustifolia*, *Euphorbia cyparissias*, *Frangula alnus*, *Leontodon autumnalis*, *Lycopus europaeus*, *Oenanthe aquatica*, *Ranunculus acris*, *Rorippa amphibia*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bakonygyepes: 1974.08.13., 1♀, TS; 1983.05.10., 1♂, TS – Balatonfüred: 1973.05.30., 4♂, TS – Balatonfűzfő: 1959.06.15., 1♀, MF – Balatonhenye: 1998.05.14., 1♂ 3♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.06.06., 1♂, TS; 1973.05.30., 1♀, TS – Budatava: 1974.08.06., 3♀, KÁ; 1974.08.06., 2♂ 7♀, TS; 1980.06.09., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂, TS; 1977.05.17., 2♂, TS; 1980.05.22., 1♂, CSM – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 3♂ 1♀, TS – Csurgói-tározó (Fehérvár-csurgó): 1980.05.22., 1♀, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 2♂ 6♀, TS – Füzeti-tó: 1970.08.03., 1♂ 3♀, TS – Gejzirmező: 1983.05.17.,

1♂, TS – Hajmápuszta: 1972.07.07., 1♂ 1♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Inota: 1979.09.18., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.06.14., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.21., 1♀, TS, +MAL – Káptalanfüred: 1963.07.18., 1♂, NI – Kis-erdő (Tihany): 1991.05.24., 2♂, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 1♂ 2♀, TS – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 1♂, TS – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♀, TS; 1974.05.29., 1♀, TS; 1980.06.15., 1♂, CSM – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♂, TS – Külső-tó: 1972.07.05., 1♀, TS; 1972.07.19., 3♀, TS; 1980.05.05., 4♂ 1♀, TS; 1985.06.10., 2♂, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1989.06.20., 1♂, TS – Lesence-völgy: 1997.06.30., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♀, TS – Menyekéi-erdő: 1999.07.04., 1♂, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♀, TS; 1974.07.04., 1♀, TS; 1975.06.16., 4♀, TS; 1979.06.28., 2♀, TS; 1980.07.08., 1♀, TS; 1985.06.05., 1♂, TS; 1993.06.30., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♂, TS; 2000.05.21., 1♂, TS – Part-fő: 1972.05.21., 1♂ 2♀, TS – Sajkod: 1974.05.28., 1♂, KÁ; 1974.07.17., 1♂, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♂, TS – Sombokor: 1997.07.28., 1♂ 2♀, TS – Somlyó-hegy: 1997.08.16., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Tekerés-völgy: 1961.05.05., 1♂ 1♀, PJ – Tihany: 1975.07.30., 1♀, TS – Vállus: 1969.05.20., 1♂, PJ – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂, TS; 1999.08.14., 1♂, TS.

Parhelophilus versicolor (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Kisázsia. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), lelőhelyeinek mintegy a fele síkvidéki. A Bakonyvidéken főleg a Balaton-felvidékre jellemző.

Vizes élőhelyeken, mocsaras területeken, gazdag vegetációjú erdei tisztásokon, vízpartokon, nyiladékokon, réteken található. Olykor a víztől messzebbre is eltávolodik.

Fejlődése miatt valószínűleg kötődik a gyékényhez, bábját gyékény levélhüvelyében találták.

Imágója április közepétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma augusztus elejére tehető.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Amorpha fruticosa*, *Anthemis ruthenica*, *Chenopodium glaucum*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Filipendula ulmaria*, *Lycopus europaeus*, *Mentha pulegium*, *Oenanthe aquatica*, *Persicaria minor*, *Rorippa amphibia*, *Rorippa austriaca*, *Sambucus ebulus*, *Sinapis arvensis*, *Spiraea schinabecki*, *Statice gmelini*, *Tamarix tetrandra*, *Taraxacum officinale*, *Torilis arvensis*.

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 1♂, TS – Akli: 1971.06.03., 1♂, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 2♂ 1♀, TS – Badacsonyi-öböl: 1992.06.26., 1♀, TS – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 4♀, TS – Bakonybánk: 1997.06.12., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Balatonfüred: 1973.05.30., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bándi-mező: 1966.08.13., 4♂ 2♀, TS – Bántai-rét: 1998.04.29., 2♀, TS – Bázisai-öböl (Aszófő): 1983.05.15., 1♀, TS, +MAL – Belső-tó: 1980.07.15., 1♀, TS – Berzsényi-kút: 1973.05.30., 1♂ 2♀, TS – Billegei-erdő: 1996.05.30., 2♀, VT; 1996.06.03., 1♀, VT – Budatava: 1974.06.25., 1♂, TS; 1974.08.06., 1♀, KÁ; 1974.08.06., 5♂ 2♀, TS; 1980.06.05., 1♂ 1♀, TS – Csákány-hegy: 1997.07.15., 1♀, TS, +MAL – Cser-hát: 1997.07.11., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Csékúti-hegy: 1997.05.01., 2♂, TS, +MAL – Csőszpusztai-tó: 1999.08.11., 3♂ 6♀, TS, +MAL – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 4♂ 5♀, CSM – Fekete-hegy (Köveskál): 1988.08.03., 1♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Füzeti-tó: 1970.08.03., 5♂, TS – Fűzfőfürdő: 1997.07.22., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 1♂ 3♀, TS – Gejzirmező: 1983.05.17., 2♀, TS – Hajmápuszta:

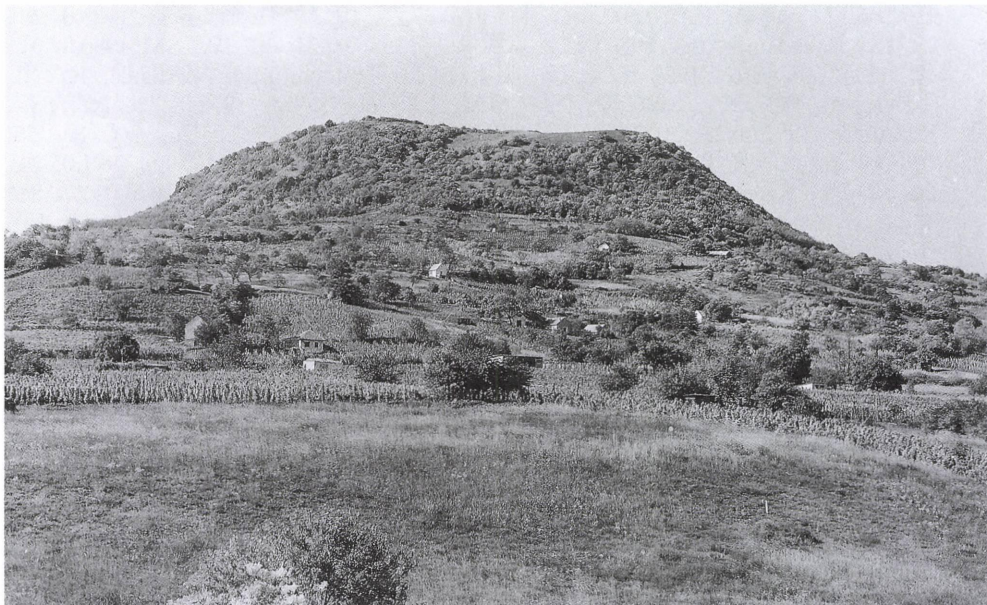
1972.06.12., 1♂, TS; 1972.07.07., 1♂, TS; 1978.07.26., 1♀, A – Hosszú-hegy: 1983.04.26., 1♀, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 4♂ 3♀, TS; 1980.07.31., 1♂ 1♀, CSM; 1980.07.31., 1♂, HAV – Jáger-rét: 1981.05.24., 1♀, TS, +MAL – Káptalanfüred: 1963.05.04., 1♂, NL – Kereked: 1997.08.12., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kerekedi-öböl: 1975.09.22., 1♂, TS – Keszthely: 1982.06.28., 1♂ 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 2♂ 1♀, TS; 1983.04.26., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1983.05.07., 1♂, TS; 1987.05.19., 1♀, TS; 1991.05.24., 2♂ 1♀, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 2♂ 3♀, TS – Kishajmáspuszta: 2000.06.27., 8♂ 13♀, TS – Kornyi-tó (Köveskál): 1997.08.07., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Kornyi-tó (Kővágóórs): 1984.06.30., 1♀, TS; 1988.08.03., 2♀, TS – Külső-tó: 1972.07.05., 1♂, TS; 1972.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1976.07.26., 1♀, TS; 1976.08.25., 1♀, KÁ; 1977.07.25., 1♀, KÁ; 1977.07.25., 10♂ 8♀, TS; 1978.06.18., 2♂ 2♀, TS; 1978.09.14., 1♂, CSM; 1979.08.19., 7♂ 7♀, CSM; 1979.08.30., 3♂ 3♀, TS; 1980.06.14., 1♀, TS; 1980.07.08., 1♂, HAV; 1980.07.09., 3♂ 1♀, TS; 1980.07.16., 1♂, CSM; 1983.04.26., 1♂, HAV; 1983.06.03., 1♀, TS; 1983.07.04., 4♀, TS; 1983.07.10., 4♀, TS; 1983.08.01., 4♂, TS; 1984.05.27., 3♂ 1♀, TS; 1984.06.30., 1♀, TS; 1985.06.05., 1♀, TS; 1985.06.10., 4♂ 2♀, TS; 1985.06.24., 1♂, TS; 1985.07.25., 1♂ 1♀, TS; 1985.08.30., 1♀, TS; 1986.06.11., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.06., 12♂ 10♀, TS; 1989.06.20., 5♂ 7♀, TS; 1989.06.21., 1♂ 2♀, PL; 1989.07.21., 1♀, TS; 1989.08.01., 4♂ 5♀, TS; 1990.06.21., 6♂ 2♀, NL; 1990.06.24., 4♂ 2♀, TS; 1990.07.19., 2♂ 2♀, TS; 1996.05.08., 4♂ 2♀, TS – Lesencetomaj: 1997.06.29., 1♂, TS, +MAL – Lesence-völgy: 1997.06.30., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Menyekei-erdő: 1999.07.04., 4♂ 2♀, TS – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 4♂ 2♀, TS – Monostorapáti-tározó (Hegyesd): 1974.07.04., 1♂ 4♀, TS – 1997.05.04., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 11♂ 3♀, TS – Monostori-tó: 1986.06.04., 1♀, TS – Nagy-rét: 1999.05.12., 4♀, TS – Nagytó: 1971.05.27., 2♂, TS; 1975.06.16., 7♂ 3♀, TS; 1980.06.08., 3♂ 4♀, TS; 1985.05.27., 1♀, TS; 1985.06.05., 2♀, TS; 1985.06.10., 8♀, TS; 1985.06.24., 2♂ 2♀, TS; 1985.07.25., 2♂, TS; 1985.08.10., 4♂, TS; 1987.05.19., 1♂ 1♀, TS; 1988.07.29., 3♂ 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♂, TS; 2000.05.21., 4♂ 1♀, TS – Part-fő: 1972.05.21., 1♀, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 4♂ 8♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1990.07.18., 1♂, TS – Raposka: 1996.06.10., 1♀, VT; 1997.06.06., 2♂ 4♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 1♂ 3♀, TS – Révkörnyék: 1997.05.21., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Sajkod: 1974.05.28., 2♀, KÁ – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 2♀, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 2♂ 7♀, TS – Sás-rét: 1997.07.13., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Széki-erdő: 1990.07.18., 1♀, TS – Szigliget: 1973.06.25., 1♀, MF – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 3♀, TS – Tágyon: 1997.07.23., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.07., 1♂, VT – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 4♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Tói-dűlő: 1998.04.29., 4♂ 1♀, TS – Tótvázsony: 1997.08.17., 2♂ 1♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 1999.07.02., 6♂ 1♀, TS – Vörös-János-séd: 1990.06.28., 2♂ 2♀, TS; 1992.06.20., 1♂, TS.

***Pelecocera* Meigen, 1822**

Kis testű zengőlegyek. Fejlődésüket nem ismerjük. Mindkét hazai fajuk előfordul a Bakonyvidéken.

***Pelecocera latifrons* Loew, 1856**

Elterjedése: Európa, Libanon. Európában általában ritka és lokális. Ezért is figyelemre méltó, hogy Magyarországon mérsékeltten gyakori előfordulású (**III.**), főleg domb- és

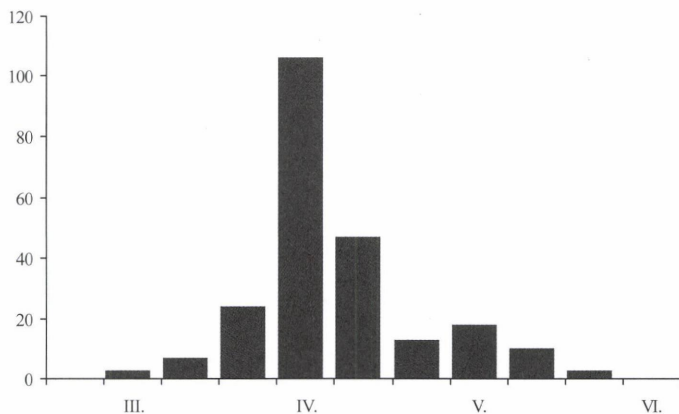

162. ábra: A Tapolcai-medence egyik bazalthegye a Csobánc

hegyvidékeken találták, de nem hiányzik a síkságokról sem. Különösen a Bakonyvidéken sokfelé gyűjtötték, elsősorban a Balaton-felvidékre jellemző.

Nálunk erdei faj, zárt nedvesebb erdők tisztásain, nyiladékokon, erdőszéleken, cserjésekben található.

Tavaszi, nyár eleji faj. Egy nemzedéke van, imágója március közepétől június elejéig repül. Fenológiai diagramján április közepén figyelhető meg kiemelkedő csúcs (**163. ábra**).

163. ábra: A *Pelecocera latifrons* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Gagea pratensis*, *Galanthus nivalis*, *Lamium purpureum*, *Stellaria holostea*.
A Bakonyvidéken Tihanyból származik az első adata (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Balázs-tető: 1997.04.27., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 5♂ 2♀, TS; 1998.04.29., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csúcs-hegy: 1983.04.17., 1♀, PA; 1983.04.17., 4♂ 2♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.04.20., 1♀, TS; 1999.03.25., 3♂ 4♀, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 1♀, TS – Gulács: 1998.05.14., 3♂ 2♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♂ 4♀, TS – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 3♂ 2♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.04., 1♂, TS, +MAL; 1981.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kalapmező: 1997.04.11., 2♂ 3♀, TS – Keresztúri-erdő: 1979.05.13., 2♂ 6♀, TS – Kék-hegy: 1983.05.01., 2♀, PA; 1983.05.01., 1♂ 2♀, TS – Király-kút-völgy: 1977.03.17., 2♂ 1♀, TS; 1999.04.03., 3♂ 4♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.12., 8♂ 22♀, TS; 1983.04.17., 4♂ 13♀, PA; 1983.04.17., 12♂ 21♀, TS; 1983.04.26., 1♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1997.06.08., 1♂ 2♀, TS; 1998.04.28., 1♂ 4♀, TS – Monostorapáti: 1986.04.27., 1♂, PA – Nagy-mező (Balatonfüred): 1978.05.07., 1♀, TS – Örvényes: 1979.04.23., 1♀, PL – Örvényesi-séd: 1999.04.03., 2♂ 6♀, TS – Pap-rét: 2000.04.02., 2♂ 5♀, TS – Péter-hegy: 1997.04.25., 2♂ 3♀, TS, +MAL; 1998.04.26., 3♂ 2♀, TS – Révkörnyék: 1997.05.21., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Szentbékálla: 1973.04.07., 1♀, TS – Széki-erdő: 1991.04.16., 3♂ 5♀, TS – Tihany: 1935.04.19., 1♀, ZSG; 1979.04.23., 1♂ 2♀, PL; 1983.04.17., 3♂ 1♀, PA – Vászoly: 1984.04.22., 1♀, PA; 1998.04.26., 3♂ 1♀, TS.

Pelecocera tricincta Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Kelet-Szibéria. Xerophil jellegű, ritka és lokális zengőlégy, Nyugat-Európában veszélyeztetett fajként tartják nyilván. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), de az előző fajnál lényegesen kevesebb helyen, főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. Érdekes, hogy egyelőre nem találtuk meg a Bakonyalján.

Erdős vidékeken, főleg száraz gyepekben, pusztákon, homokterületeken fordul elő.

Imágója május elejétől szeptember közepéig repül. Rajzásának kisebb maximuma május végére és augusztus közepére tehető. Nincs kizárva, hogy két nemzedéke fejlődik.

Virágválasztása: *Calluna vulgaris*, *Cirsium palustre*, *Hieracium pilosella*, *Hieracium umbellatum*, *Hypochoeris radicata*, *Leontodon autumnalis*, *Sedum acre*, *Sempervivum marmoreum*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Durrogó: 1997.08.14., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Gulács: 1998.05.14., 1♀, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1996.06.14., 1♀, PA – Nosztori-völgy: 1972.06.05., 2♂, TS – Rátóti-Nagy-mező: 1997.06.08., 1♀, TS, +MAL – Sós-köves: 1983.05.29., 4♀, PA – Szarvaskút: 1984.07.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.11., 1♂, TS, +MAL – Tátika: 1997.08.19., 1♀, TS – Vár-hegy (Sümege): 1998.05.03., 1♂, TS; 1999.09.12., 1♂, TS.

Pipiza Fallén, 1810

Közepes és közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvájuk afidofág, elsősorban gyomnövények és cserjék gubacsában fejlődő predátorok. Főleg éjszaka aktívak, nagyon falánkak, kannibalizmusra is hajlamosak. Az univoltin fajokra hosszú ideig (8–10 hónapig) tartó obligát lárvális diapauza jellemző. Taxonómiailag problematikus csoport, bélyegeik általában erősen változnak, a fajok egy része nehezen és bizonytalanul határozható. A

Magyarországon eddig kimutatott 9 faj közül egyelőre csak egyet [*Pipiza fenestrata* (Meigen, 1822)] nem sikerült megtalálni a Bakonyban.

Pipiza austriaca Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Japán. Széles elterjedésű, de általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), adatai kizárólag domb- és hegyvidékekről származnak. A Bakonyvidéken főleg az Északi-Bakonyra jellemző, de a Keleti-Bakonyban is gyűjtötték.

Erdőkben, tisztásokon, nyiladékokon, erdei utakon, erdőszéli cserjésekben, réteken található.

Lárvája főleg gubacsokban élő levéltetvekkel táplálkozik.

Imágóját április végétől augusztus közepéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május első dekádjára esik, egy második nagyon gyenge nemzedéke is fejlődik.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum mantegazzianum*, *Pastinaca sativa*, *Ranunculus acris*, *Torilis japonica*.

Lelőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 1♂, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.05.08., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.05.09., 1♀, TS, +MAL; 1981.05.26., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.17., 1♂, TS, +MAL – Királykúti-erdő: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, KÁ – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂, TS, +MAL – Szépalma: 1999.05.11., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.26., 1♂, TS, +MAL; 1990.08.07., 1♂, TS, +MAL; 1999.05.10., 1♂, TS.

Pipiza bimaculata Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Mongólia. Magyarországon gyakori előfordulása (IV.), adatainak többsége a Dunántúlról származik, ahol a síkságok számos pontján is gyűjtötték. Az Alföldön egyelőre csak három lelőhelyét ismerjük. A Bakonyvidék minden kistáján megtaláltuk.

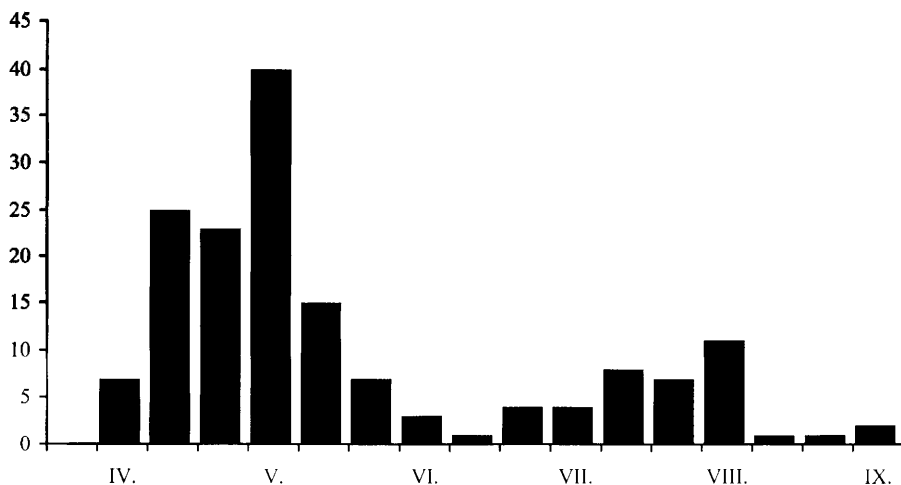
Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdőkben, erdőszéleken, cserjésekben, ligetekben található, főleg tavasszal gyakori.

Lárvját az *Aphis sambuci* kolónián találtuk a fekete bodzán (*Sambucus nigra*).

Imágója április közepétől szeptember közepéig repül. Rajzásának maximuma május közepére esik (164. ábra). Két nemzedéke közül a tavaszi jóval erősebb.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Anethum graveolens*, *Cardamine pratensis*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*, *Hypochoeris radicata*, *Leontodon autumnalis*, *Pimpinella saxifraga*, *Ranunculus acris*, *Rosa rugosa*, *Rubus fruticosus*, *Scrophularia nodosa*, *Stellaria holostea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 2♂ 1♀, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 2♀, TS, +MAL – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 2♂ 1♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 3♀, TS; 1975.05.07., 1♂ 2♀, KÁ; 1975.05.07., 3♂ 4♀, TS; 1977.05.17., 1♀, TS; 1980.05.22., 3♀, HAV; 1980.05.22., 1♂ 8♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1972.04.28., 2♀, TS – Csákány-hegy: 1997.07.15., 3♂ 1♀, TS,

164. ábra: A *Pipiza bimaculata* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

+MAL – Cserszegtomaj: 1984.07.22., 1♀, TS, +MAL – Csékúti-hegy: 1997.05.01., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1975.07.22., 1♂ 1♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♀, TS – Csúcs-hegy: 1983.04.24., 1♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 3♀, TS, +MAL Esztergálykút: 1998.05.08., 1♂, TS – Esztergályi-völgy: 1977.07.02., 1♀, TS; 1980.05.13., 6♂ 2♀, CSM; 1983.05.13., 3♂ 1♀, HAV; 1980.05.13., 9♂ 8♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Gróf-rét: 2000.08.03., 2♀, TS – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂ 2♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 1♂, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1983.05.01., 1♀, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.05.19., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.10., 1♀, TS, +MAL; 1981.07.25., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.14., 2♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 3♀, TS, +MAL – Kenyeri-erdő: 1997.06.12., 2♀, TS, +MAL – Kincsesbánya: 1997.08.15., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Királyszállás: 1980.04.17., 3♀, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 2♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 2♀, TS – Kis-Futóné: 1999.04.27., 1♀, TS, +MAL – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 2♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.04.23., 1♂, TS; 1974.05.08., 1♀, TS; 1977.06.30., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1996.06.14., 1♂, TS – Ördög-árok: 1971.05.09., 1♀, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 3♀, TS – Peremartoni-erdő: 1997.08.13., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.04.28., 7♂ 3♀, TS; 1986.08.07., 1♀, TS, +MAL – Pisztrángostó (Fenyőfő): 1983.04.30., 4♀, TS – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 2♀, TS – Szarvaskút: 1984.08.04., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.11., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.16., 2♀, TS, +MAL – Tagyon: 1997.07.23., 1♀, TS, +MAL – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 1♀, VT – Tódi-mező: 1999.09.01., 1♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS – Tótvázsony: 1997.08.17., 1♀, TS – Vár-hegy (Sümege): 1999.09.12., 3♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 2♀, TS, +MAL.

Pipiza fasciata Meigen, 1822

Elterjedése: Európa (főleg Dél- és Közép-Európa), Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet. Európában általában ritka és lokális. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása

(III.), síkságokon is gyűjtötték. Hazai adatainak több mint a fele a Bakonyvidékről származik, de még nem került elő a Keleti-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Főleg erdős területeken, tisztásokon, erdőszéli cserjésekben, gyümölcsösökben, kertekben, réteken él.

Imágója május elejétől szeptember közepéig repül. Lehetséges, hogy nálunk egy második nemzedéke is fejlődik.

Virágválasztása: *Conium maculatum*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 1♂, TS, +MAL – Badacsony-hegy: 1998.05.13., 2♀, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Borzás-hegy: 1982.07.03., 1♂, TS, +MAL – Budatava: 1980.09.18., 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 9♂ 1♀, MF – Hajmáspusztá: 1984.08.80., 1♀, KÁ – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♀, TS – Rátóti-Nagy-mező: 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Rezi: 1983.08.01., 2♂ 1♀, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♀, TS, +MAL – Szigliget: 1973.07.30., 1♂, MF; 1984.08.26., 1♀, SGY – Várvolgy: 1984.08.16., 1♂, TS.

Pipiza festiva Meigen, 1822

Elterjedése: Európa (főleg Közép- és Dél-Európa), Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távols-Kelet, Észak-Amerika. Kontinentális xerophil fajként tartják nyilván, mely Közép-Európában általában ritka és lokális. Ezért is érdekes, hogy Magyarországon gyakori előfordulású (IV), eddigi adatainak hozzávetőleg a fele a síkságokról származik. A Bakonyvidék minden kistáján gyűjtötték.

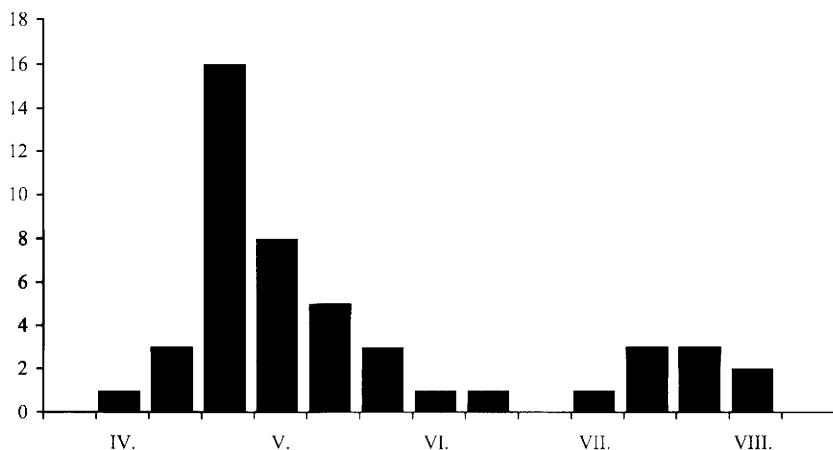
Főleg erdős területeken, erdei tisztásokon, nyiladékokon, erdőszéli cserjésekben, erdővel szomszédos réteken található. Az imágók gyakran megfigyelhetők levéltetvek által ellepett cserjéken, ahol valószínűleg mézharmattal táplálkoznak.

Lárvaik főleg levélnyel gubacsokban (*Populus alba*, *Ulmus campestris*) élő levéltetveket ragadoznak, de többféle gubacsban (*Pemphigus bursarius*, *Pemphigus lichtensteini*, *Pemphigus populinigrae*, *Pemphigus spirochaeta*) megtaláltuk őket.

Imágója április közepétől augusztus közepéig repül. Európában egy nemzedékű fajként tartják nyilván, de nem lehet kizárni, hogy nálunk bivoltin. Erre utal fenológiai diagramja, melyen rajzásának kiemelkedő csúcsa május elején, egy kisebb pedig nyár végén figyelhető meg (165. ábra).

Virágválasztása: *Euphorbia glareosa*, *Mentha aquatica*, *Ranunculus acris*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Akasztó-domb: 1958.06.07., 1♀, MF – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂, TS – Balatonfüred: 1974.05.14., 4♀, KI, +MAL; 1974.05.14., 2♀, TS – Barátlakások: 1957.05.06., 2♀, MF – Budatava: 1974.08.06., 1♀, TS – Cserszeztomaj: 1983.06.26., 1♂, TS – Csobánc: 1998.04.26., 1♀, TS, +MAL – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂, CSM – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.08.02., 1♂, MF – Gézaháza: 1987.05.27., 1♀, SZU – Gödrös: 1957.05.06., 4♂ 6♀, MF – Hévíz: 1957.07.15., 1♂, MF – Hosszú-völgy: 1997.05.09., 1♂ 1♀, TS – Huszárokölöpusztá (Ugod): 1959.05.19., 1♀, ML – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.08.19., 1♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♀, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1996.06.14., 1♂, TS – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♀, BE – Örvényes: 1974.08.15., 1♂, TS – Péter-

165. ábra: A *Pipiza festiva* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

hegy: 1998.04.26., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1971.07.07., 1♂, TI – Pisztingos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♀, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Rezi: 1983.08.01., 1♂, TS – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 1♀, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Tepécs-hegy: 1999.05.24., 1♂, TS – Tihany: 1957.05.06., 1♀, MF; 1957.06.10., 1♀, KZ.

Pipiza lugubris (Fabricius, 1775)

Elterjedése: Európa, Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet, Közép-Ázsia. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. A Bakonyvidéken inkább az Északi-Bakonyra jellemző. Nem került elő a Déli-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben.

Faji önállóságát egyes szakemberek nem fogadják el. Kétségtelen, hogy meghatározása nehéz és bizonytalan.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdőkben, cserjésekben, gyümölcsösökben fordul elő.

Imágója április végétől szeptember elejéig repül. Két nemzedékű. Rajzásának maximuma augusztus elejére tehető, a második nemzedéke erősebb.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Cardamine pratensis*, *Leucanthemum vulgare* subsp. *vulgare*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Rosa rugosa*, *Rubus fruticosus*.

Lelőhelyei: Bakonybél: 1979.08.15., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1975.05.07., 2♂, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1986.08.08., 1♂, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♂ 3♀, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♂, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂, MF – Jäger-rét: 1981.08.06., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.09., 1♀, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♂, TS – Kökényes: 1999.09.05., 1♂, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 2♂, TS; 1986.08.07., 2♀, TS, +MAL – Pisztingos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♂, KÁ – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1984.07.10., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.13., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.16., 1♀, TS; 1984.08.26., 1♀, TS – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 1♂, TS.

Pipiza luteitarsis Zetterstedt, 1843

Elterjedése: Európa (főleg Észak- és Közép-Európa). Magyarországon ritka előfordulású (II.), elsősorban a Bakonyvidéken (Északi-, és Déli-Bakony, Balaton-felvidék) gyűjtötték. További adatai Budapestről, a Mecsekből és a Soproni-hegységből származnak. (A szakemberek egy része ezt is bizonytalan státuszú fajnak tartja.)

Főleg erdős vidékeken, erdőszeleken, cserjésekben, öreg lombhullató vegyes erdőkben található.

Tavaszi, nyár eleji faj, imágóját április közepétől július közepéig gyűjtötték.

Lelőhelyei: Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS, +MAL – Jäger-rét: 1981.05.14., 1♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 2♀, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♀, TS – Kőkényes: 1997.07.15., 1♀, TS, +MAL – Kómagas: 1998.04.26., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.05.19., 1♂, TS – Malom-völgy (Halimba): 1997.05.01., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

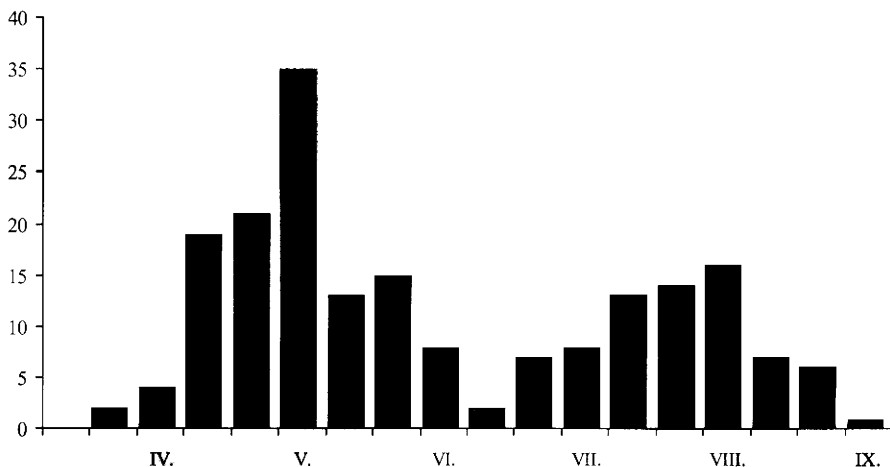
Pipiza noctiluca (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet. Közép-Európában a génusz egyik leggyakoribb faja. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), adatai elsősorban domb- és hegyvidékekről származnak. A Bakonyvidék minden kistáján megtaláltuk, főleg az Északi-Bakonyra jellemző.

Változékonysága miatt egyes szerzők gyűjtőfajnak tartják. Nagy-Britanniából hat változatát említik, ezek egyike-másika esetleg önálló faj is lehet (STUBBS – FALK 1983).

Erdős vidékeken, erdőkben, erdőszeleken, tisztásokon, kertekben, szárazabb gyepekben él, de valószínűleg mindenféle biotópban előfordul, ezért eurytop fajnak tekinthető. Az imágók gyakran ülnek napsütötte leveleken.

Imágója április elejétől szeptember közepéig repül. Rajzásának első, nagyobb maximuma május közepére, egy kisebb pedig augusztus közepére esik (166. ábra).

166. ábra: A *Pipiza noctiluca* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anethum graveolens*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cardamine pratensis*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium sylvaticum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Leucanthemum vulgare subsp. vulgare*, *Lythrum salicaria*, *Ranunculus acris*, *Rosa rugosa*, *Rubus fruticosus*, *Rubus ideaus*, *Saponaria officinalis*, *Senecio vulgaris*, *Sonchus oleraceus*, *Tilia platyphyllos*.

A Bakonyvidéken SZILÁDY (1941) említi Tihanyból.

Lelőhelyei: Alsó-rét: 1980.07.30., 1♂ 3♀, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1997.06.09., 5♀, TS, +MAL – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Bántai-rét: 1998.04.29., 1♀, TS – Betekints-völgy: 1980.06.11., 1♂, TS, +MAL – Bocskor-hegy: 1960.05.16., 1♂, MF – Burok-völgy (Isztimér): 1980.05.22., 1♀, CSM; 1980.05.22., 3♂ 2♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 2♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1960.05.17., 2♂, PJ – Csárda-völgy: 1999.09.04., 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Cser-hát: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1984.08.24., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.30., 1♀, TE, +MAL – Csobánc: 1999.07.15., 1♀, TS; 2000.08.03., 1♀, TS – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♂ 1♀, TS – Dongó-mező: 1997.07.11., 1♀, TS, +MAL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 2♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 7♂, TS; 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1977.06.02., 1♂ 2♀, TS; 1977.07.28., 3♂ 1♀, TS; 1980.05.13., 2♂, CSM; 1980.05.13., 3♂ 2♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.08.27., 1♂, KÁ – Felső-bükk: 1999.09.04., 1♂, TS, +MAL – Felsőpere: 1999.08.11., 1♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1983.05.01., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1973.07.10., 1♀, PL – Fenyősdomb: 2000.08.02., 2♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Gejzírmező: 1983.05.17., 1♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♂, TS – Gézaháza: 1974.08.08., 1♂, TS – Hódos-ér (Porva): 1980.08.07., 2♀, TS; 1999.05.09., 4♀, TS – Iszka-hegy: 1997.08.15., 1♂, TS, +MAL – Iszkaszentgyörgy: 1980.05.22., 1♀, TS – Jäger-rét: 1981.07.06., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.13., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.17., 1♀, TS, +MAL – Kakas-hegy: 1982.06.24., 1♀, TS – Kalapács-ér: 1966.05.04., 1♂, PJ – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL; 1999.05.20., 2♂ 5♀, TS – Kereked: 1997.08.12., 2♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1983.05.01., 2♂, TS, +MAL; 1995.06.11., 2♀, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂ 1♀, TS; 1987.05.19., 1♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1995.06.11., 2♂, TS – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♀, TS – Kőkényes: 1999.09.05., 2♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 1992.07.29., 2♀, TS – Külső-tó: 1983.06.03., 1♀, TS – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♀, TS; 1978.05.23., 1♀, HAV – Márkó: 1972.04.30., 1♂ 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 1♀, TS, +MAL – Mogyoróskert: 1957.05.22., 1♂, SNÉ – Nagyházi-erdő: 1997.08.15., 2♂, TS, +MAL – Nagy-tó: 1985.05.27., 2♀, TS – Olaszfalu: 1982.05.20., 1♀, TS – Ódörögd: 1997.07.28., 1♀, TS, +MAL – Pap-kúti-erdő: 1987.06.05., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Pálinkaház: 1999.05.09., 1♂ 4♀, TS – Peremartoni-erdő: 1997.08.13., 3♂ 1♀, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS; 1999.05.16., 3♀, TS – Pénzesgyőr: 1986.08.07., 1♀, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♂, KÁ – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂ 3♀, TS; 1984.07.08., 1♀, A; 1984.07.08., 1♀, TS – Ráktanya: 1970.08.14., 1♂, RL, +FÉNY – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♀, HM – Sajkod: 1974.04.22., 1♂, TS – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 1♀, TS, MAL – Somlyó-hegy: 1997.08.16., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.07.10., 3♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.26., 3♂, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.05.08., 1♂, TS – Széles-árok: 1966.09.25.,

1♀, TS, +MAL – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 3♂ 2♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 1♀, VT – Töbruk: 1997.08.05., 2♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 2♀, TS; 1986.05.26., 1♀, A – Zirc: 1972.08.02., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 1♀, TS, +MAL; 1990.07.25., 1♀, TS, +MAL.

Pipiza quadrimaculata (Panzer, 1804)

Elterjedése: Európa, Kelet-Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Nearktikus Régió. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.). Ismert lelőhelyei mind hegyvidékiek, hazánkban montán elemnek tekinthetjük (Észak-Európában síkságokon is előfordul). A Bakonyvidékről viszonylag sok adatát tartjuk nyilván, de még nem gyűjtöttük a Balaton-felvidéken és a Bakonyalján.

Lombos és vegyes erdőkben, napos tisztásokon, néha nedvesebb biotópokban található. Gyakran megfigyelhető napsütötte leveleken, de viszonylag sokszor virágokon is.

Imágóját április közepétől augusztus közepéig gyűjtötték, valószínűleg két nemzedéke van.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Rosa canina*, *Rubus fruticosus*, *Sambucus ebulus*, *Sambucus nigra*, *Taraxacum officinale*, *Veronica chamaedrys*.

Lelőhelyei: Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1980.05.22., 1♂, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Cserszegtomaj: 1984.08.07., 1♀, TE, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♀, TS – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♀, TS, +MAL – Gyöngyös-hegy: 1977.06.02., 1♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.23., 1♂, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Tátika: 1966.08.13., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1987.05.18., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♀, TS, +MAL; 1990.04.26., 1♂, TS, +MAL; 1991.05.29., 1♀, TS, +MAL.

Pipizella Rondani, 1856

Közepesenél jóval kisebb zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, valószínűleg elsősorban gyökérlevéltetvekkkel táplálkoznak, de alkalmilag feltehetően myrmecophil életmódot folytatnak, mivel hangyabolyban is találták őket. Mind a hat hazai fajukat kimutatták a Bakonyvidéken.

Pipizella annulata (Macquart, 1829)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Nyugat-Szibéria. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), lelőhelyei (két dunántúli síksági kivételével) hegyvidékiek. Az Alföldön még nem gyűjtötték. A Bakonyvidéken nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben.

Erdős vidékeken él, de nem csak erdőkben, hanem nyílt területeken, szárazabb gyepekben, réteken, legelőkön is megtalálható.

Imágóját május elejétől augusztus közepéig gyűjtötték. Valószínűleg csak egy nemzedéke van, nyáron repül nagyobb egyedszámban, rajzásának maximuma július elejére tehető.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Chaerophyllum temulum*, *Heracleum sphondylium*.

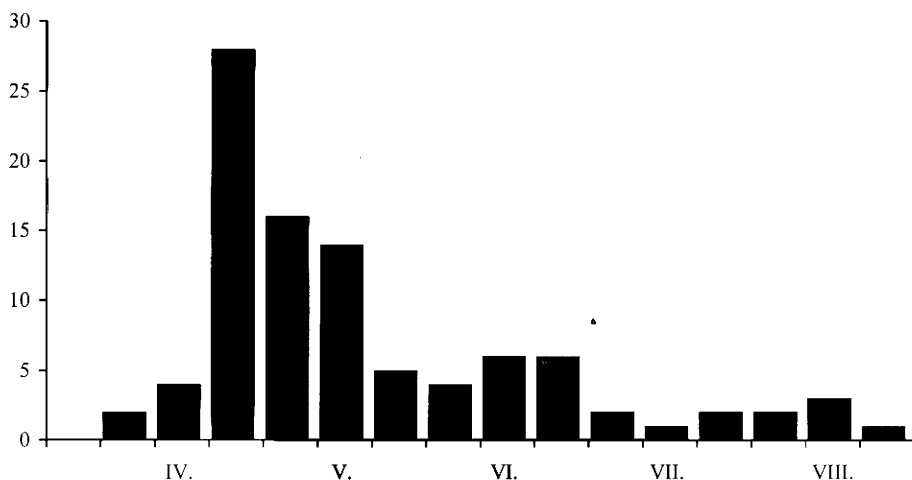
Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, TS – Fenyőfő: 1986.06.11., 1♀, SZU – Kardosrét: 1974.07.08., 1♂, BK – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂, TS – Kómagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Kőpince-forrás: 1985.06.07., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♂, TS; 1977.06.01., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1995.06.18., 1♂, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♂, BK – Part-fő: 1971.07.17., 4♂, TS – Pálihálás: 1972.07.15., 1♂, TS – Somlyó-hegy: 1997.08.16., 2♂, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.07.10., 1♂, TS; 1984.07.10., 3♂, TS, +MAL; 1984.07.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.04., 4♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.11., 1♂, TS, +MAL; 1998.07.07., 1♂, TS – Tarlóra-hegy: 1969.06.09., 1♂, PJ.

Pipizella divicoi (Goeldlin De Tiefenau, 1974)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távols-Kelet, Mongólia. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulású (III.), elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. A Bakonyvidék minden kistáján megtaláltuk, főleg az Északi-Bakonyra jellemző.

Többé-kevésbé xerophil, rendszerint félszáraz biotópokban, főleg gyepekben gyűjthető. Előfordul azonban erdőkben, erdei tisztásokon, erdőszéli cserjésekben és más, nem egysz-er nedvesebb élőhelyeken is.

Imágója április elejétől augusztus végéig repül. Feltételezések szerint csak egy nemzedéke van, repülése hosszan elhúzódik. Fenológiai diagramja alapján, rajzásának maximuma április végére esik, azonban nem zárható ki, hogy létezik egy második, gyengébb nyárvégi nemzedéke is (167. ábra).

167. ábra: A *Pipizella divicoi* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Mercurialis perennis*.

Lelőhelyei: Alsóperepuszta: 1983.04.23., 1♂, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1973.05.16., 1♂, TS – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂, TS, +MAL – Badacsony (Badacsonytomaj): 1974.06.26., 1♀, TS – Balatonyörök: 1958.04.27., 1♂, PJ – Billegei-erdő: 1996.05.23., 1♂, VT – Bodajk: 1963.06.14., 1♀, PJ – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♂, TS, +MAL – Borzavár: 1974.07.03., 1♂, BK – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂, TS – Cigánydomb: 1975.05.09., 1♂, TS – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 2♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1957.04.30., 1♂, A; 1972.08.09., 1♂, TS – Csalános-hegy: 1978.07.27., 1♂, CSM – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Dudar: 1979.07.02., 1♂, POL; 1992.05.14., 1♂, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 4♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 16♂, TS; 1980.05.13., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1976.08.25., 1♀, KÁ – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1977.04.07., 2♂, TS; 1983.04.30., 1♂, TS – Fenyős-domb: 1990.04.25., 1♂, NL; 1990.04.28., 1♂, NL – Fűzfői-öböl: 1990.04.15., 1♂, TS – Gézaháza: 1957.05.24., 1♂, SNÉ – Hegyes-berek: 1979.06.19., 2♂, TS, +MAL – Jáger-rét: 2000.04.19., 1♂, TS; 2000.04.19., 1♂, TS, +MAL – Jókaibánya: 1964.05.01., 1♂, TS – Kardosrét: 1971.06.26., 1♂, TI; 1971.06.29., 2♂ 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♂, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Kökényes: 1997.07.15., 1♂, TS, +MAL – Lazsnakúti-dűlő: 1992.06.15., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 2♀, TS; 1976.05.10., 1♂, TS; 1977.06.11., 1♂, TS; 1979.05.19., 1♀, TS; 1980.05.20., 2♂, TS – Nagyházi-erdő: 1997.08.15., 1♂, TS, +MAL – Olaszfalu: 1980.05.20., 1♂, TS – Pap-rét: 1985.05.21., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 2♂, TS – Pintér-hegy: 1970.06.07., 1♀, TS; 1972.05.09., 2♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1971.05.12., 1♂, TS – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♂, TS, MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Szépalmapuszta: 1999.05.11., 1♂, TS – Vár-bükk: 1978.05.30., 1♀, KÁ – Vár-hegy (Csesznek): 1973.05.11., 2♂, TS – Vászoly: 1984.04.22., 1♂, PA – Zirci-arborétum: 1990.05.13., 3♂, TS, +MAL; 1990.08.07., 1♂, TS, +MAL.

Pipizella maculipennis (Meigen, 1822)

Elterjedése: Európa, Kazahsztán, Nyugat-Szibéria, Távól-Kelet. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), eddigi adatainak mintegy a fele a síkságokról származik.

Valószínűleg eurytop, erdők és nyílt területek különböző típusú élőhelyein egyaránt gyűjthető.

Lárváját talajban élő levéltetvek (pl. *Tetraneura ulmi*) kolóniáján találták.

Imágója május elejétől szeptember elejéig repül, rajzásának kisebb maximuma július elejére tehető.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Cirsium arvense*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂, TS – Aszófő: 1978.06.11., 1♂, KÁ – Balatonalmádi: 1969.08.05., 1♀, PJ – Budatava: 1974.08.06., 1♂ 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1980.05.22., 1♀, TS – Cigánydomb: 1964.08.28., 1♀, TS – Csárda-völgy: 1999.09.04., 1♂, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂, TS – Cséki-hegy: 1965.06.26., 1♀, TS – Cséki-legelő: 1964.08.15., 1♀, TS – Csobánc: 2000.08.03., 1♂, TS – Csurgóitározó (Fehérvárcsurgó): 1980.05.22., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.11., 1♀, TS; 1982.07.03., 1♀, TS; 1983.05.13., 1♀, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyszentlászló):

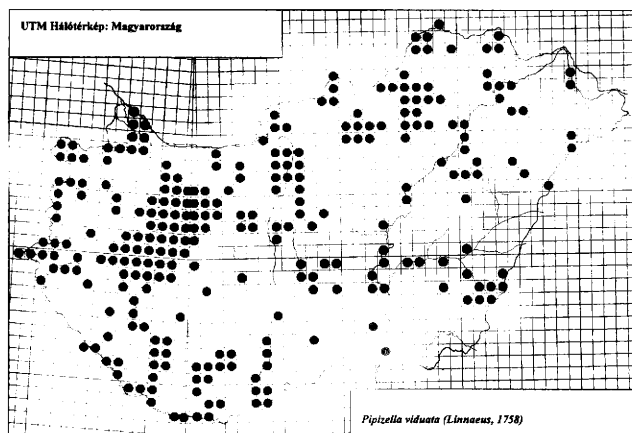
1978.07.23., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1982.08.03., 1♀, TS; 1983.05.12., 1♀, TS, +MAL – Gyulafirátóti-halastó: 1971.06.28., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1963.06.05., 1♀, TS; 1972.05.19., 1♂, TS; 1972.07.07., 1♂, TS; 1973.06.05., 1♂, TS – Iharkút: 1963.05.28., 1♂, PJ – Jáger-rét: 1981.05.25., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.03., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.04., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.07.23., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.04., 1♂, 1♀, TS, +MAL; 1981.08.31., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.08., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.03., 1♀, TS, +MAL; 1983.09.07., 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1959.07.28., 1♀, TS; 1964.07.16., 1♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1982.06.24., 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♂, TS, +MAL; 1999.05.20., 1♂, TS – Kiliántelep: 1982.07.29., 1♂, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.17., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1980.06.15., 1♀, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1982.07.14., 1♂, TS – Kőmagas: 2000.08.02., 3♂, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♀, TS – Külső-tó: 1983.07.04., 5♂, TS; 1983.07.10., 1♂, TS; 1989.08.27., 1♂, TS; 1996.05.08., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.06.19., 1♀, TS; 1981.06.21., 2♀, TS – Malom-völgy (Halimba): 1997.05.01., 2♂, TS, +MAL – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.13., 2♂ 3♀, TS – Nemesvámos: 1961.05.06., 1♀, PJ – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♀, TS – Pálihálás: 1972.07.15., 1♂, TS; 1989.07.26., 1♀, TS – Pap-földek: 1998.05.13., 2♂, TS, +MAL – Somod: 1968.06.20., 1♂, PJ – Szár-hegy: 1975.08.14., 2♀, TS – Szentkirályszabadja: 1961.05.07., 1♀, PJ – Taliándörögd: 1984.07.30., 3♂ 1♀, TS – Tátika: 1966.08.10., 1♀, TS; 1974.06.19., 1♀, TS – Tékeres-völgy: 1961.05.05., 1♂, PJ – Ubaldpuszta: 1969.08.06., 1♂, PJ – Vár-völgy: 1972.07.21., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1990.08.30., 1♂, TS, +MAL.

Pipizella viduata (Linnaeus, 1758)

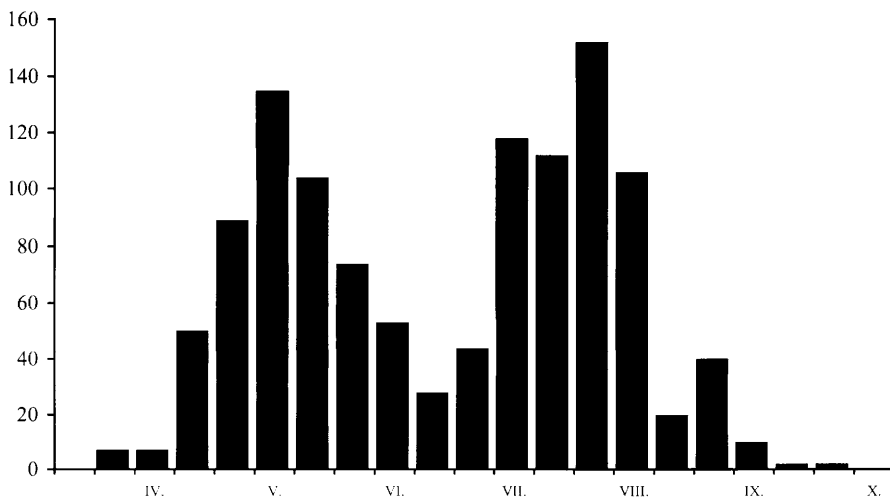
[Syn. *Pipizella varipes* (Meigen, 1822)]

Régebbi publikációkban a *Heringia virens* (Fabricius, 1805) néven közölt adatok túlnyomó többsége erre a fajra vonatkozhat (bizonyító példányok hiányában azonban ez csak valószínűsíthető).

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Mongólia. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), a síkságokon is általánosan elterjedt. Különösen sok adata származik a Bakonyvidékről (168. ábra), elsősorban az Északi-Bakonyból.

168. ábra: A *Pipizella viduata* eddig ismert lelőhelyei Magyarországon

169. ábra: A *Pipizella viduata* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Eurytop, a legkülönbözőbb biotópokban, nedves és száraz élőhelyeken egyaránt előfordul. Zárt erdőkben is megtalálható, de különösen száraz, meleg pusztákon, gyepekben, homokterületeken sokfelé nagyon közönséges.

Lárvája főleg afidofág, különböző ernyősök (pl. *Pastinaca*, *Petroselinum*) gyökerén levéltetvekkel táplálkozik, de myrmecophil életmódot is folytat.

Imágója április elejétől október elejéig repül. Valószínűleg több, részben egybeolvadó nemzedéke fejlődik. Rajzásának maximuma május közepére és augusztus elejére esik. Fenológiai diagramján szeptemberben egy harmadik nemzedékre utaló jelek is felfedezhetők (169. ábra).

Virágválasztása: *Acer tataricum*, *Alisma plantago-aquatica*, *Allium flavum*, *Allium ursinum*, *Anthemis ruthenica*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Cruciata laevipes*, *Cruciata laevipes*, *Galium mollugo*, *Galium palustre*, *Galium verum*, *Heracleum sphondylium*, *Cardaria draba*, *Oenanthe aquatica*, *Pastinaca sativa*, *Phytolacca americana*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus acris*, *Reseda lutea*, *Rorippa austriaca*, *Rosa arvensis*, *Spiraea schinabecki*, *Torilis arvensis*, *Veronica chamaedrys*.

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.08.29., 1♂ 2♀, TS – Agár-tető: 1999.07.16., 3♂ 1♀, TS – Akli: 1989.05.16., 1♂, TS; 1990.05.08., 1♂, TS – Alsómajor: 1984.08.11., 1♂, TS – Alsó-rét: 1980.07.30., 3♂ 1♀, TS – Ábrahám-hegy: 1997.04.24., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Ácsteszer: 1974.06.05., 1♀, TI – Ámos-hegy (Eplény): 1973.05.16., 5♂, TS – Antal-hegy: 1998.05.13., 2♂, TS, +MAL – Bakonybánk: 1997.06.12., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1979.07.05., 1♂, CSM; 1985.08.11., 1♀, BAK – Bakonygyepes: 1957.05.09., 1♀, SÁ; 1983.05.10., 24♂ 2♀, TS; 1983.05.10., 2♂, TS, +MAL – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♀, KÁ; 1974.09.09., 1♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 1♂, MF; 1959.07.30., 4♂ 1♀, ZSIG; 1972.07.10., 2♀, TS, +MAL – Balatonfüred: 1970.06.01., 2♀, MF – Balatonfűzfő: 1959.06.15., 1♂, MF – Balatonyörök: 1958.04.27., 1♂, PJ – Barátlakások: 1957.05.05., 1♀, MF; 1957.05.06., 1♂, MF – Barnag: 1997.06.29., 3♂ 2♀,

TS, +MAL – Bázsai-öböl (Aszófő): 1962.06.12., 1♂, SÁ – Betekints-völgy: 1957.08.06., 1♂ 2♀, PJ – Billegei-erdő: 1996.05.23., 1♂, VT – Borzavár: 1972.07.26., 2♀, TI; 1973.07.19., 3♂, BK – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 4♂ 1♀, CSM – Budatava: 1974.06.25., 1♂, TS – Burok-völgy (Bakonykúti): 1989.06.09., 2♂ 3♀, CSM – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂, TS; 1973.07.26., 1♀, BK; 1973.07.26., 1♂, KÁ; 1973.07.26., 1♀, SI; 1975.07.22., 1♂, TS – Büdös-kút: 1982.08.12., 2♂ 2♀, TS – Büdöskútpuszta: 1968.04.26., 1♀, PJ – Cigány-domb: 1971.06.03., 1♂, TS; 1974.08.28., 2♀, KÁ; 1975.05.09., 9♂, TS; 1982.06.16., 1♂ 1♀, TS – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 3♂, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1957.04.30., 2♂, PJ; 1957.05.23., 1♂ 1♀, BE; 1957.05.23., 5♂ 4♀, ML; 1957.05.23., 1♂, SNÉ; 1958.05.13., 1♀, PJ; 1958.05.14., 2♂ 1♀, PJ; 1959.07.29., 1♂, ZSIG; 1960.05.17., 2♂, PJ; 1965.08.14., 2♂ 1♀, TS; 1970.05.24., 2♂ 3♀, TS; 1971.05.23., 4♂, TS; 1973.07.16., 1♀, HM; 1975.07.24., 1♂, KÁ – Csatka: 1963.07.27., 1♀, PJ – Csákány-hegy: 1997.07.15., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Cser-hát: 1997.07.11., 7♂ 2♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1975.07.22., 8♂ 1♀, TS; 1998.04.29., 2♂, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 3♂ 1♀, TS; 1984.08.04., 2♀, TE, +MAL; 1984.08.07., 1♀, TE; 1984.08.30., 1♀, TE, +MAL; 1985.05.23., 2♂ 1♀, TE, +MAL – Csesznek: 1973.07.08., 2♀, RI; 1973.07.17., 1♀, BK; 1973.07.17., 3♂ 4♀, KÁ; 1973.07.17., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1976.08.20., 3♀, LL; 1978.05.30., 1♀, KÁ; 1982.08.09., 1♂, HAV – Csetény: 1961.07.04., 1♂, PJ – Cséküti-legelő: 1964.06.23., 3♀, TS; 1964.07.16., 1♂, TS; 1964.08.15., 1♀, TS – Csicsói-erdő: 1969.05.06., 1♂, PJ; 2000.04.02., 4♂ 2♀, TS – Csobánc: 1998.04.26., 3♂ 2♀, TS, +MAL; 2000.08.03., 5♂ 1♀, TS – Csupak: 1970.06.03., 1♂ 1♀, MF; 1985.07.09., 1♂, KG – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♂, TS, – Csurgói-tározó (Iszkoszentgyörgy): 1979.06.16., 1♀, CSM; 1980.05.22., 1♂, TS; 1980.07.31., 1♀, HAV – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Dongómező: 1997.07.11., 7♂ 2♀, TS, +MAL – Dudar: 1978.05.15., 1♀, PA – Durrogó: 1997.08.14., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Eperjes: 1984.08.08., 3♂ 1♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 2♂, TS, +FÉNY; 1977.04.27., 5♂, TS; 1977.06.02., 1♀, TS; 1977.07.28., 1♂, TS; 1980.05.03., 1♂, TS; 1982.07.03., 1♂, TS; 1983.05.13., 1♂ 2♀, TS; 1983.05.13., 2♀, TS, +MAL; 1986.05.29., 1♂, KÁ; 1997.05.18., 2♂, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♂, TS; 1964.07.17., 1♂, TS; 1984.08.19., 2♂ 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1972.07.27., 2♂ 2♀, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂ 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♀, TS – Felsőpere: 1972.07.23., 3♀, TS; 1999.08.11., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Fenyőfő: 1974.05.03., 2♂ 1♀, ZL; 1983.05.01., 2♂, TS; 1993.05.02., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Bakonyzentlászló): 1960.05.18., 1♂, MF – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♂, TS – Fenyős-domb: 1990.04.28., 1♂, NL – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 6♂ 2♀, TS, +MAL – Fűzfői-öböl: 1988.05.25., 2♂ 4♀, TS; 1990.04.15., 1♂ 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 1♀, TS – Gejzirmező: 1983.05.17., 1♂, TS; 1983.06.12., 2♂, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♀, TS; 1986.05.24., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1958.06.14., 1♂ 1♀, PJ; 1959.08.02., 1♂, ZSIG; 1960.04.19., 3♂ 2♀, MF; 1973.08.09., 1♀, GYNÉ; 1974.04.29., 2♂, TS; 1976.05.11., 1♂ 2♀, TS; 1982.08.03., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 2♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1984.08.08., 3♂ 1♀, TS – Gézaháza: 1957.05.24., 6♂ 4♀, BE; 1976.05.15., 2♀, TS; 1983.05.11., 1♀, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂, MF – Gróf-rét: 2000.08.03., 3♂ 1♀, TS – Gyulafiratóti-halastó: 1971.05.12., 1♂, TS; 1972.08.08., 1♂, KK; 1972.08.08., 1♀, TS; 1973.08.08., 1♂, TS; 1980.06.11., 1♀, TS – Hajagos: 1963.05.14., 1♂, PJ – Hajmápuszta: 1972.05.19., 2♀, TS; 1972.06.11., 1♂, TS; 1972.06.12., 1♂, TS; 1972.07.07., 2♂, TS – Három-hegy: 1978.08.01., 1♂, SZU;

1982.05.09., 1♀, TS – Hárskút: 1983.05.13., 2♂, TS; 1990.07.05., 1♀, NL – Herend: 1963.05.6., 1♀, PJ; 1988.08.08., 2♂ 3♀, TS – Hétházpuszta: 1973.06.03., 1♂ 4♀, TS; 1973.07.15., 1♀, TS; 1975.07.22., 1♀, LM; 1975.07.22., 1♂ 4♀, TS – Hévíz: 1957.07.15., 1♀, MF; 1984.07.30., 3♂ 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1974.06.19., 1♂, TS; 1982.07.29., 1♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 2♂ 1♀, TS; 1980.07.30., 2♀, TS – Hosszú-hegy: 1983.04.24., 2♂, TS – Hosszú-völgy: 1991.04.02., 1♀, NL – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1974.05.03., 2♂, ZL – Hódos-ér (Porva): 1974.10.10., 2♂, TS; 1980.08.07., 1♂, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Huszárokelőpuszta (Ugod): 1959.05.19., 1♂ 2♀, ML; 1969.05.19., 1♂, TGY – Iszka-hegy: 1997.08.15., 6♂ 1♀, TS, +MAL – Jáger-rét: 1981.06.29., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.11., 1♂, 1♀, TS, +MAL; 1981.07.19., 1♂ TS, +MAL; 1981.07.29., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.12., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.13., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.14., 1♂, TS, +MAL; 1981.08.16., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.19., 2♂, TS; 1984.08.20., 2♂ 3♀, TS – Jókaiánya: 1957.07.25., 2♂, TS; 1957.07.26., 1♀, TS; 1957.07.29., 1♂, TS; 1959.07.28., 1♀, TS; 1964.06.01., 3♂, TS; 1964.07.16., 1♀, TS – Kakas-hegy (Fenyőfő): 1973.09.07., 3♂ 1♀, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 2♂, TS; 1984.08.16., 3♂ 1♀, TS – Kardosrét: 1970.06.07., 1♂, TS; 1971.06.19., 1♀, TS; 1971.06.29., 1♂, TS; 1972.05.25., 2♂ 3♀, TS; 1973.07.01., 1♂, HM; 1973.07.19., 1♀, BK; 1973.07.30., 2♂, SI; 1983.05.06., 2♀, TS; 1986.05.27., 1♀, TS – Kálomisz-tó: 1991.05.25., 1♂, NL – Káptalanfa: 1989.05.09., 1♂, TS – Kerekedi-öböl: 1990.07.15., 1♂, TS – Kerteskő: 1974.07.02., 1♀, TS – Keszthely: 1954.08.18., 1♀, JT; 1955.05.13., 1♂, JT; 1956.07.18., 1♂ 1♀, JT; 1982.08.18., 1♂, A; 1985.07.03., 1♀, SGY; 1985.07.04., 1♀, SGY; 1986.08.30., 1♀, KG – Kékkút: 1995.05.04., 2♂, TS – Kiliántelep: 1982.07.29., 1♂, TS – Kincsesbánya: 1997.08.15., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Kinizsi-forrás: 1975.06.16., 2♂ 3♀, TS – Kis-Bakony-erdő: 1997.08.06., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 6♂ 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 3♂, TS; 1983.05.21., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1987.05.19., 2♂ 1♀, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.17., 1♂, TS, +MAL – Kis-Futóné: 1999.04.27., 3♂, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 3♂, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 5♂ 2♀, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 3♂ 1♀, TS – Kisszépalmapuszta: 1965.05.25., 4♂ 8♀, PJ; 1995.06.11., 1♂, TS – Kígyós-patak: 1989.05.23., 1♀, TS – Koloska-völgy: 1980.06.15., 1♂, TS; 1990.07.19., 1♂, TS – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1979.07.19., 1♀, TS; 1979.08.16., 2♂, TS; 1982.07.14., 1♀, TS; 1984.06.30., 1♂, TS – Kovácsi-erdő: 1965.05.28., 1♂, TS; 1965.06.28., 1♂ 1♀, TS – Kökényes: 1999.09.05., 7♂ 2♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 1♀, TS; 1967.07.17., 1♀, TS; 1988.07.29., 4♂ 3♀, TS – Köveskál: 1997.07.12., 2♂, TS, +MAL – Köveskáli-hegy: 1997.07.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 2♂ 1♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 2♂, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 1♂ 1♀, TS – Külsőtó: 1958.06.04., 2♂, MF; 1972.07.05., 1♀, TS; 1972.07.19., 1♀, TS; 1974.08.04., 2♀, TS; 1980.06.05., 1♂, TS; 1983.05.21., 1♂, TS; 1983.07.04., 2♂ 2♀, TS; 1986.08.06., 2♂ 2♀, TS; 1989.05.17., 1♀, TS; 1989.06.20., 1♂, TS; 1989.08.01., 2♂, TS; 1989.09.18., 1♀, TS; 1990.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1996.05.08., 1♂, TS – Laczkó-forrás: 1957.08.06., 1♂ 1♀, PJ – Laposok: 1966.06.27., 1♂, PJ – Lazsnak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♀, TS – Litér: 1989.05.19., 4♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1971.05.14., 1♂, TS; 1972.05.05., 1♀, TS; 1972.07.02., 1♀, TS; 1973.05.05., 1♂, TS; 1974.05.08., 1♂, KÁ; 1974.05.08., 2♂ 1♀, TS; 1974.05.13., 2♂, TS; 1974.09.02., 2♀, TS; 1975.06.10., 2♀, TS; 1976.05.10., 1♂, KÁ; 1976.05.10., 1♀, TS; 1977.04.30., 1♀, TI; 1977.06.01., 2♂ 2♀, TS; 1978.06.08., 2♂, KÁ; 1979.05.19., 2♀, TS; 1980.05.20., 1♂, CSM; 1980.08.17., 3♂ 1♀, TS; 1981.06.21., 3♂ 1♀, TS; 1982.06.20., 14♂ 2♀, TS; 1986.08.09., 2♂ 4♀, TS; 1992.05.12., 1♂, TS – Márkó: 1971.09.09., 2♂ 1♀, TS; 1972.04.30., 2♂ 1♀, TS – Mecserételep: 1962.08.01., 1♂, PJ –

Meleg-víz: 1986.07.15., 1♀, HAV – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 1♀, TS – Miklós-Pál-hegy: 1986.05.11., 1♂, PA – Mogorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 3♂ 2♀, TS; 1989.09.17., 1♂ 1♀, TS; 1992.06.11., 2♂, TS; 1993.05.29., 1♀, TS; 1996.06.14., 2♂ 1♀, TS – Mogoróskert: 1957.04.22., 1♀, PJ; 1957.05.22., 1♂, BE; 1957.05.22., 3♂ 2♀, PJ; 1957.05.22., 1♂ 1♀, SNÉ – Monostorapáti: 1984.07.30., 1♂, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 7♂ 2♀, TS – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♀, TS; 1974.07.04., 1♂, KÁ; 1986.07.09., 1♀, TS; 1987.05.19., 1♀, TS; 1988.07.29., 1♂ 3♀, TS – Nagyvázsony: 1984.08.12., 4♂ 2♀, TS – Nemesvita: 1984.07.30., 1♂, TS – Németbánya: 1970.05.21., 4♂ 1♀ TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 3♂ 1♀, TS – Olaszfalu: 1980.05.20., 1♂, CSM; 1982.07.29., 1♂, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 1♂, TS – Ördög-rét: 1973.07.15., 1♀, KÁ; 1974.09.09., 2♀, KÁ; 1974.09.09., 1♀, TS – Öreg-hegy (Aszófő): 1997.08.23., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Öreg-hegy (Balatonalmádi): 1989.09.17., 1♀, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1992.05.17., 2♂ 1♀, PA – Öreg-hegy (Vászoly): 1990.05.05., 1♂, NL – Öreg-séd: 1984.07.11., 2♂, TS; 1984.07.11., 2♂, TS, +MAL; 1989.07.25., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♂, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♂ 1♀, TS; 1983.06.01., 2♀, TS, +MAL – Pap-földek: 1995.05.04., 2♂, TS – Pap-kúti-erdő: 1987.06.05., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Part-fő: 1972.05.21., 1♀, TS; 1986.06.04., 2♂ 2♀, KÁ; 1987.08.02., 1♂, PL – Pálhálás: 1972.07.01., 1♂, TS; 1972.07.15., 13♂ 4♀, TS; 1972.08.06., 1♀, TS; 1989.07.26., 1♂, TS – Pálinkaház: 1999.05.09., 2♂, TS – Pápateszér: 1973.08.11., 1♀, BJ – Pénzesgyőr: 1974.04.28., 2♂, TS; 1974.05.21., 3♂, TS; 1986.08.07., 17♂ 14♀, TS, +MAL – Pintér-hegy: 1970.06.07., 1♂ 3♀, TS; 1971.06.03., 1♀, TS; 1971.07.06., 1♂ 4♀, TS; 1972.05.09., 2♂, TS; 1972.05.18., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 2♂, PA; 1983.04.30., 1♂ 2♀, TS; 1984.06.03., 2♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1990.07.18., 1♀, TS – Porva: 1977.09.02., 1♂, TS; 1985.06.07., 1♀, TS – Pusztamiske: 1985.07.12., 1♂, TS – Púpos-hegy: 1987.07.12., 1♂, KÁ – Raposka: 1997.06.06., 3♂ 1♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 1♂, TS – Rezi: 1977.07.25., 1♂, KÁ – Révfülöp: 1986.07.27., 1♂ 1♀, KG – Réz-hegy: 1985.08.06., 1♂ 1♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♀, HM – Sajkod: 1957.05.06., 1♀, MF – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 4♂ 1♀, TS, MAL – Savanyú-kúti-dűlő: 1995.05.04., 1♂, TS – Sárosfőpuszta: 1985.07.12., 1♂ 1♀, TS – Somod: 1968.05.20., 1♂, PJ – Sós-köves: 1983.05.29., 1♀, PA – Sümegegy: 1985.08.05., 1♂, TS – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 2♂, GYNÉ; 1973.08.12., 1♀, GYŐ – Szarvaskút: 1974.06.06., 1♂, TS; 1981.05.30., 1♂ 1♀, TS; 1983.05.12., 2♀, TS, +MAL; 1984.07.11., 4♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.04., 3♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.05., 6♂ 5♀, TS, +MAL; 1984.08.06., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.08., 2♂, TS; 1984.08.08., 2♀, TS, +MAL; 1984.08.09., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1984.08.10., 2♂, TS, +MAL; 1984.08.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.22., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.08.26., 1♀, TS, +MAL; 1984.09.02., 1♀, TS, +MAL; 1998.07.07., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 3♂ 2♀, TS; 1995.06.11., 1♂, TS – Szentantalfa: 1997.08.06., 1♂, TS – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.08.04., 1♂, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1960.08.01., 1♀, SA – Szépalma: 1999.05.11., 2♂, TS – Szigliget: 1973.07.29., 1♀, MF; 1973.07.30., 3♂, MF; 1984.08.04., 1♀, SGY; 1995.05.04., 1♂, TS – Szömörke-völgy: 1958.05.15., 1♀, PJ; 1980.05.11., 2♂, TS – Szőlő-mál: 1991.08.07., 2♂, KÁ – Tapolca: 1987.06.05., 3♂ 1♀, VT – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 1♂ 2♀, TS; 1996.05.04., 2♂, VT – Tálodi-erdő (Pula): 1984.07.30., 1♂ 1♀, TS – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1997.08.03., 3♂ 1♀, TS – Tátika: 1957.06.10., 1♀, KZ; 1965.06.27., 2♀, TS; 1974.06.19., 1♀, TS – Tihany: 1970.06.05., 1♀, MF; 1957.07.30., 1♀, TS; 1984.07.15., 1♂, SGY; 1984.07.21., 1♀, SGY; 1988.06.16., 1♀, TS, +MAL – Tilos-erdő: 1988.07.20., 3♂ 2♀, TS – Tímár-erő:

1985.08.03., 2♂ 1♀, TS – Töbrük: 1997.08.05., 3♂ 1♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 7♂ 1♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1998.05.14., 3♂ 1♀, TS – Tótvázsony: 1997.08.17., 3♂ 1♀, TS – Tücsök-kút: 1999.09.10., 3♂ 1♀, TS – Tüsképuszta: 1987.07.09., 1♀, KÁ – Ugod: 1973.07.06., 1♀, TS; 1973.08.03., 1♀, TS – Úrkút: 1988.08.08., 1♂ 3♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 2♂, TS – Vár-hegy (Sümege): 1984.08.16., 1♂ 3♀, TS; 1999.09.12., 4♂ 2♀, TS – Városlőd: 1991.08.06., 1♂ 1♀, KÁ – Vár-rét: 1966.08.14., 3♂ 1♀, TS – Várvölgy: 1972.07.21., 1♂ 1♀, TS; 1979.08.23., 2♀, CSM; 1984.08.16., 3♂ 2♀, TS – Vég-máli-hegy: 1973.09.05., 2, TS – Vigántpetend: 1984.07.30., 1♂, TS – Vinye: 1970.06.26., 1♀, TS; 1972.07.10., 2♀, KÁ; 1972.07.10., 1♀, TS; 1973.07.11., 1♂, BZS; 1973.07.21., 2♀, TS, +MAL – Vonyarcvashegy: 1957.07.15., 1♂, MF – Vörösberény: 1958.09.01., 1♂, MF – Vörös-János-séd: 1972.06.29., 2♀, TS; 1980.07.08., 3♂, TS; 1983.05.12., 1♂, PA; 1983.05.12., 2♀, TS; 1985.05.24., 1♂, TS; 1986.08.05., 2♂, TS; 1992.05.11., 4♂, TS; 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Zalasántó: 1957.07.15., 1♂, MF – Zirc: 1970.05.12., 4♂, TS; 1970.05.12., 13♂ 2♀, TS; 1971.06.03., 3♂, TS; 1975.05.29., 3♂ 1♀, KÁ; 1975.07.07., 1♂, HM – Zirci-arborétum: 1975.07.17., 1♂, HM; 1975.07.17., 1♀, KÁ; 1990.08.30., 3♂, TS, +MAL.

Pipizella virens (Fabricius, 1805)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Észak-Írán, Mongólia. Magyarországon gyakori előfordulású (IV), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. A Bakony minden kistáján előkerült, de inkább az Északi-Bakonyra jellemző.

Erdős vidékeken, főleg lombdombokon, tisztásokon, erdőszéli cserjésekben él, de nyílt területeken és nedvesebb élőhelyeken is megtalálható.

Lárvája főleg ernyősökön (pl. *Anthriscus sylvestris*) élő gyökérlevéltetvekkel, szilfán és nyárfán található gubacsokban élő levéltetvekkel (pl. *Pemphigus bursarius*, *Pemphigus spirotheciae*) táplálkozik.

Imágója április végétől augusztus közepéig repül rajzásgörbéjén kiemelkedő csúcs nem figyelhető meg.

Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Euphorbia glareosa*, *Potentilla arenaria*, *Ranunculus acris*, *Sagittaria sagittifolia*.

Lelőhelyei: Ácsteszér: 1974.06.05., 1♂, KÁ; 1974.06.05., 1♂, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 2♂, TS – Budatava: 1973.07.10., 1♀, TS; 1974.08.06., 1♀, KÁ – Borzás-hegy: 1982.07.03., 1♂, TS, +MAL – Cigány-domb: 1975.05.09., 9♂, TS; 1982.06.16., 1♂, TS – Cuha-völgy (Bakonyszentlászló): 1972.07.10., 1♀, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 2♂, TS – Csekúti-hegy: 1964.06.23., 1♂ 1♀, TS – Csurgói-tározó (Fehérvár-curgó): 1980.05.22., 1♂, TS; 1980.07.12., 1♂, CSM – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 4♂ 1♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1972.07.27., 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂, TS – Hajmápuszta: 1972.07.07., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♂, LM – Hidegkút (Zalasántó): 1974.06.19., 1♂, TS – Imre-herceg-hegy: 1985.05.25., 1♂, TS, +MAL – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1974.06.19., 1♂, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Külső-tó: 1972.07.05., 1♀, TS – Laznak-úti-dűlő: 1992.06.15., 1♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1957.06.01., 1♂, KÁ; 1974.05.08., 1♂, TS; 1975.06.10., 1♂ 1♀, TS; 1977.06.01., 1♂, TS; 1978.06.08., 1♂, KÁ; 1978.06.19., 1♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL – Mogyorós-hegy

(Litér): 1995.06.18., 1♂ 1♀, TS – Nagytó: 1974.07.04., 1♂, KÁ – Nagyvázsony: 1960.05.26., 1♀, PJ – Németbánya: 1963.07.22., 1♀, PJ – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 2♂, TS – Öreg-séd: 1984.07.11., 1♂, TS, +MAL – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 1♂, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 2♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1970.06.07., 1♀, TS – Pisztrángostó (Németbánya): 1990.07.18., 1♂, TS – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♂ 1♀, HM – Sárosfői-erdő: 2000.07.25., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 2♂, TS – Sűrű-hegy: 1973.08.12., 2♀, GYNÉ – Szarvaskút: 1984.07.10., 2♂, TS, +MAL – Szent-Mihálydomb: 1976.06.28., 1♀, TS – Szépalmapuszt: 1999.05.11., 1♂, TS – Ugod: 1972.07.26., 1♀, BJ – Zirci-arborétum: 1975.07.17., 1♂, HM; 1990.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1990.08.07., 1♂, TS, +MAL.

Pipizella zenegenensis (Goeldin De Tiefenau, 1974)

Elterjedése: Európa néhány országa. Nagyon ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a Bakonyvidéken (Északi-Bakony, Balaton-felvidék), az Északi-középhegység két pontján és a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzetben gyűjtötték.

Európában valószínűleg xerophil jellegű, de a hazai adatok ezt egyelőre csak részben támasztják alá, mert nedvesebb erdőkben is megtalálták.

Lelőhelyei: Kornyi-tó (Kővágóörs): 1982.07.14., 1♂, TS – Szarvaskút: 1990.04.24., 1♂, TS.

Pocota Le Peletier & Serville, 1828

Közepesenél nagyobb, poszméhekre emlékeztető megjelenésű zengőlégy. Lárvája valószínűleg elsősorban korhadó fában él, ahol feltételezések szerint esetleg gombamicéliumokkal is táplálkozik. A genusz egyetlen európai faja a Bakonyvidéken is megtalálható.

Pocota personata (Harris, [1780])

Elterjedése: Európa (főleg Közép- és Dél-Európa), Transzkaukázus. Egész elterjedési területén nagyon ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), az Északi-Bakonyon kívül csak a Mátra és a Soproni-hegység egy-egy pontján gyűjtötték.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdei tisztásokon, erdőszéli cserjésekben él.

Lárvját és bábját főleg korhadó fában, fakéreg, mohapárna és kövek alatt, földi poszméh (*Bombus terrestris*) fészkeiben találták.

Egy nemzedékű, tavaszi-nyáreleji faj, a Bakonyvidéken április közepétől június közepéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Sorbus acuparia*.

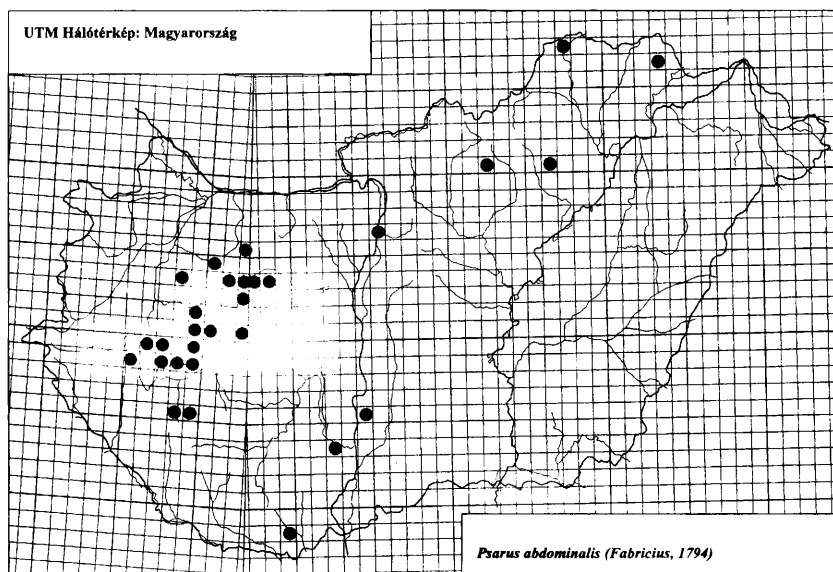
Lelőhelyei: Jáger-rét: 2000.04.19., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1979.06.17., 1♂, TS.

Psarus Latreille, 1804

Közepesenél valamivel kisebb zengőlegyek. Lárvajuk fejlődését nem ismerjük. A genusz egyetlen európai faja a Bakonyvidéken is él.

Psarus abdominalis (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa, de nem nevezhető általánosnak. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. Érdekes, hogy a jelenleg ismert lelőhelyeinek háromnegyed része a Bakonyvidékről származik (170. ábra), ahol minden kistájon előkerült.

170. ábra: A *Psarus abdominalis* eddig ismert lelőhelyei Magyarországon

Túlnyomórészt hegyvidéki napos erdőkben, erdőszéleken, tisztásokon, öreg fákból álló ligeterdőkben található, ahol mindig nagyobb számban fejlődik a *Geranium sanguineum*. A növény és a zengőlégy közötti összefüggésre már régebben felfigyeltek, de annak mibenlétére egyelőre nem sikerült fényt deríteni.

Valószínűleg egy nemzedékű, tavaszi-nyári faj, imágója május eleje és augusztus eleje között repül. Rajzásának maximuma május első felére esik.

Virágválasztása: *Ajuga reptans*, *Geranium phaeum*, *Geranium sanguineum*.

Lelőhelyei: Barnag: 1997.06.29., 1♂, TS, +MAL – Bé-lap: 1983.05.15., 2♂, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 1♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂ 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂, KÁ; 1974.06.05., 1♂, TS – Fenyőfő: 1983.05.01., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1978.07.23., 1♂, TS – Gulács: 1998.05.14., 2♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♀, TS, +MAL – Hegyesd: 1982.05.25., 1♂, VT – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♀, TS – Kupa-erdő: 2000.05.09., 2♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.08., 1♀, TS – Malom-völgy (Halimba): 1997.05.01., 2♀, TS, +MAL – Monostorapáti: 1985.06.20., 1♀, TS – Nagyvázsony: 1960.05.26., 1♀, PJ – Nosztori-völgy: 1980.05.31., 1♀, PA – Pintér-hegy: 1973.08.04., 1♂, SI – Púpos-hegy: 2000.07.26., 2♀, TS.

Psilota Meigen, 1822

Közepesnél kisebb, részben *Cheilosia*, részben *Muscidae* fajokra emlékeztető zengőlegyek. Lárvájuk fejlődését nem ismerjük. A génusz mindkét hazai faja megtalálható a Bakonyvidéken.

***Psilota anthracina* Meigen, 1822**

Elterjedése: Európa néhány országa (főleg Dél-, Közép- és Kelet-Európa), Transzkaukázus. Valószínűleg szélesebb elterjedésű, de nagyon ritka. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), az Északi- és a Keleti-Bakonyon kívül csak a Bükk, valamint a Nyugat-magyarországi-peremvidék egy-egy pontján került elő.

Túlnyomórészt erdőkben, erdei tisztásokon, erdőszéleken és öreg parkokban található.

Valószínűleg egy nemzedékű tavaszi faj, imágóját eddig csak májusban gyűjtötték.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Crataegus monogyna*, *Gagea pratensis*.

Lelőhelyei: Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂, TS – Bükkös-árok: 1980.05.22., 1♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 2♂ 1♀, TS.

***Psilota innupta* Rondani, 1857**

Elterjedése: Kevés lelőhelyről ismert, nagyon ritka zengőlegy, PECK (1988) mindössze Németországból, Olaszországból és Kelet-Európából (Oroszország) említi, de bizonyára szélesebb elterjedésű lehet. Faunára új fajként a Bakonyvidékről közölték (TÓTH 1997). Ezen kívül egyelőre csak a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzetből ismerjük publikálatlan adatát. Erdőkben, erdei tisztásokon, erdőszéli cserjésekben található.

Egy nemzedékű tavaszi faj, imágóját március végétől május elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Fragaria viridis*, *Gagea pratensis*.

Lelőhelyei: Kupi-erdő: 1974.03.29., 2♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1977.04.30., 1♂, TI – Tapolcai-parkerdő: 1996.05.04., 1♀, VT.

Rhingia Scopoli, 1763

Közepes és közepesnél kisebb zengőlegyek. Hosszúra nyúlt arcuk miatt csőrös legyeknek is nevezik őket. Lárvájuk szaprofág, ezen belül koprofág, emlősállatok ürülékében, elsősorban tehéntrágyában (tehenlepény) és szemétben fejlődnek. Három hazai fajuk közül kettőnek az előfordulásáról tudunk a Bakonyvidéken. Egyelőre nem került elő a hegységből a montán jellegű *Rhingia borealis* Ringdahl, 1928.

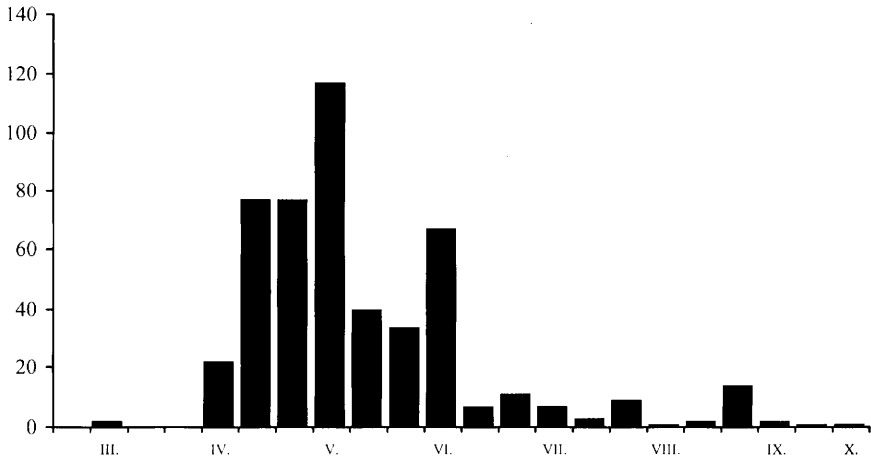
***Rhingia campestris* Meigen, 1822 – Közönséges csőröslég**

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjthető, a síkságokon ritka, az Alföldről mindössze három lelőhelyét ismerjük. A Bakonyvidéken különösen az Északi-Bakonyban általánosan elterjedt.

Eurytop, főleg erdős vidéken, de azon belül kisebb-nagyobb nyílt területeken, réteken, legelőkön, erdőszéleken, kertekben egyaránt megtalálható.

Lárva koprofág, tehéntrágyából (tehenlepény) nevelték. Mivel azonban olyan vidékeken is előfordul, ahol nincsenek szarvasmarhák, valószínűleg más állatok trágyájában is fejlődik.

Két-három nemzedéke van, imágója március közepétől október közepéig repül, rajzásának maximuma május közepére tehető. Fenológiai diagramján (171. ábra) lényegében kirajzolódik három, részben azonban egymásbaolvadó nemzedék. Jól megfigyelhető, hogy az első generáció lényegesen erőteljesebb a többinél.

171. ábra: A *Rhingia campestris* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Széleskörű, eddig kereken 60 növénytaxonon figyeltük meg táplálkozását: 3, 12, 13, 18, 19, 40, 44, 45, 49, 60, 65, 68, 72, 74, 91, 101, 105, 106, 110, 116, 135, 173, 174, 175, 184, 186, 208, 209, 210, 215, 220, 222, 228, 230, 242, 246, 248, 254, 257, 263, 264, 265, 292, 298, 310, 311, 312, 313, 318, 339, 367, 382, 391, 392, 404, 410, 411, 434, 437, 441. Előnyben részesíti a kék és piros virágokat, főleg az ajakosokat.

A Bakonyvidéken első említését Tihanyból ismerjük (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Akli: 1989.05.16., 2♂, TS; 1990.05.08., 3♂ 2♀, TS – Ámos-hegy (Hajmáskér): 1997.06.08., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1974.09.05., 1♂ 1♀, KÁ – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♀, TS – Barátlakások: 1957.05.06., 1♂, MF – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS; 1975.05.07., 3♀, TS; 1975.07.22., 1♂, TS; 1976.04.22., 1♂, NÉ; 1976.04.22., 2♂ 1♀, TS; 1977.05.17., 1♂ 3♀, KÁ; 1977.05.17., 4♀, TS – Cigány-domb: 1975.05.09., 5♂ 10♀, TS; 1977.05.27., 1♀, KÁ – Cuha-völgy (Zirc): 1957.05.23., 1♂ 2♀, BE; 1957.05.23., 1♂, ML; 1957.05.23., 1♀, SNÉ; 1958.05.14., 2♀, PJ; 1970.05.24., 2♀, TS; 1971.05.23., 1♂ 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 3♀, TS; 1998.04.30., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1975.07.22., 2♀, TS; 1998.04.29., 3♂ 1♀, TS; 1998.04.29., 3♀, TS, +MAL – Csurgó-kút: 2000.04.19., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Disznó-domb: 1997.05.14., 3♀, TS, +MAL – Dült-nyíres: 1969.07.10., 3♀, TS – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂ 4♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.04.27., 4♂ 1♀, TS; 1980.05.13., 2♂, TS; 1983.05.13., 1♂ 6♀, TS; 1991.06.02., 3♀, TS; 1992.05.12., 1♂ 4♀, TS; 1992.05.25., 3♀, TS; 1997.05.18., 4♀, TS –

Fekete-hegy (Köveskál): 2000.04.18., 1♂ 5♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1979.10.05., 1♂, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 2♀, TS, +MAL – Fenyős-domb: 2000.08.03., 1♂ 3♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Generál-erdő: 1986.05.24., 2♀, TS; 1998.04.30., 2♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.05.14., 1♀, TS; 1974.04.29., 2♂, TS; 1976.05.11., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1983.05.11., 1♂ 1♀, TS – Gyökeres-árok: 1967.05.04., 1♀, PJ – Hajmáspuszta: 1973.06.05., 1♂, TS – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 1♂ 4♀, TS – Hatosi-dűlő: 1990.05.23., 1♀, VT – Három-hegy: 1982.05.02., 2♂, TS – Hárskút: 1983.05.13., 1♂, TS, +MAL; 1997.05.28., 1♀, TS – Hegyes-berek: 1979.06.19., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Hévíz: 1977.09.15., 1♂ 1♀, TS – Huszárokélopuszta (Ugod): 1975.04.29., 1♂, KÁ – Inota: 1983.08.18., 1♂, TS – Jáger-rét: 1981.10.16., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.16., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.05.20., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.26., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.12., 1♂, 1♀, TS, +MAL; 1982.07.18., 1♂, TS, +MAL; 1983.05.11., 1♂, TS, +MAL; 2000.04.19., 2♂ 4♀, TS – Kab-hegy: 1958.06.03., 1♀, PJ – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂ 4♀, TS – Kerekes-erdő: 1989.05.15., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Keszthely: 1976.09.08., 1♀, TS – Királyszállás: 1976.08.18., 1♀, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 4♂ 7♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Kökényes: 1997.07.15., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kő-árok: 1957.05.21., 1♀, ML – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♂, TS, +MAL – Külső-tó: 1977.05.17., 1♂, TS – Lesencetomaj: 1997.06.29., 2♀, TS, +MAL – Lesence-völgy: 1997.06.30., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1974.05.13., 1♂, TS; 1974.09.02., 1♂ 1♀, KÁ; 1976.05.10., 2♂ 3♀, KÁ; 1976.05.10., 3♂ 7♀, TS; 1977.04.27., 2♂, TS; 1977.04.30., 1♂ 1♀, TI; 1977.06.01., 1♀, TS; 1979.05.19., 1♀, TS; 1992.05.12., 1♀, TS – Malom-völgy (Halimba): 1997.05.01., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1989.04.11., 3♂, TS; 1989.04.23., 15♂ 8♀, TS; 1989.05.09., 1♂, TS – Menyekei-erdő: 1999.07.04., 1♀, TS – Ördög-árok: 1983.05.11., 1♂, PA – Pálihálás: 1989.09.10., 1♀, TS; 1990.04.14., 1♂, TS – Pálinkaház: 1990.04.14., 1♂, TS – Pető-hegy: 1977.04.22., 1♂, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂ 5♀, KÁ; 1974.05.21., 1♂ 3♀, TS – Péti-hegy: 1985.04.28., 1♂ 4♀, VESZ – Pintér-hegy: 1970.06.07., 1♂ 2♀, TS; 1976.05.16., 7♂ 5♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1983.04.30., 1♀, TS – Porva: 1977.09.02., 1♀, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 2♀, TS – Répás-árok: 1997.06.02., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Sas-hegy: 1980.05.22., 1♂ 4♀, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 2♀, TS – Szarvaskút: 1981.05.30., 3♀, TS; 1990.04.24., 8♂, TS; 1997.05.18., 2♀, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 8♂ 2♀, TS, +MAL – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 2♂ 8♀, TS, +MAL – Szépalma: 1999.05.11., 8♂ 5♀, TS – Szömörke-völgy: 1980.05.11., 1♂, TS – Tapolca: 1990.03.11., 2♀, NL; 1990.04.22., 4♂ 2♀, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.04.22., 1♀, NL – Tapolcai-parkerdő: 1996.06.16., 1♀, VT – Tálodi-erdő (Pula): 1983.04.22., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♀, TS, +MAL – Tündérmajor: 1985.08.31., 1♂, TS – Zirc: 1970.05.12., 1♂ 1♀, TS; 1970.09.02., 1♂ 1♀, TS; 1979.08.26., 1♀, TS; 1981.05.30., 1♂ 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.27., 1♂ 1♀, TS; 1990.05.13., 2♀, TS, +MAL; 1990.08.07., 4♀, TS, +MAL.

Rhingia rostrata (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Nyugat-Szibéria. Elsősorban hegyvidékeken található, a síkságon nagyon ritka. Magyarországon ritka előfordulású (II.), kevés ismert adata főleg hegyvidékről származik. A síkságon csak a Dráva mente és a Hanság egy-egy pontján gyűjtötték. A Bakonyvidéken sem nevezhető általánosan elterjedtnek, egyelőre nem került elő a Déli-Bakonyban és a Bakonyalján.

A lárvá életmódját nem ismerjük, de feltételezhető, hogy rokon fajához hasonlóan ez is trágyában fejlődik.

Imágóját április végétől augusztus közepéig gyűjtötték. Két jól elkülönülő nemzedéke a viszonylag kevés bakonyi adata alapján is igazolható.

Virágválasztása: *Campanula persicifolia*, *Geranium phaeum*, *Geranium sanguineum*, *Veronica chamaedrys*, *Veronica hederifolia*.

Lelőhelyei: Burok-völgy (Isztimér): 1977.05.05.17., 1♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 1♂, TS – Jáger-rét: 1981.05.19., 2♂, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♂, TS – Pintér-hegy: 1976.05.16., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Zirci-arborétum: 1957.05.25., 1♂, ML; 1990.04.26., 1♀, TS, +MAL; 1990.05.13., 1♀, TS, +MAL; 1990.06.22., 1♀, TS, +MAL

Sericomyia Meigen, 1803

Közepes és közepesnél kissé nagyobb zengőlegyek. A génusz két faja közül egyiket a Bakonyvidéken is sikerült megtalálni. A másik faj [*Sericomyia lappona* (Linnaeus, 1758)] hazai előkerülése aligha valószínű.

Sericomyia silentis (Harris, [1776])

Elterjedése: Holarktikus, Európa, Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet, Japán. Magasabb hegyvidékeken helyenként gyakori, az Alpokban 2700 m-ig felhatol. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), eddig csak a Bakonyvidéken (Északi-Bakony) gyűjtötték, ezért **új adat Magyarország zengőlégy faunájára.**

Főleg nedvesebb élőhelyeken, mocsaras vidékeken él, de ritkán szárazabb biotópokban is előfordul.

Virágválasztása: *Knautia arvensis*.

Lelőhelye: Kék-hegy, 1998.06.19., 1♂, TS.

Sphegina Meigen, 1822

Közepesnél jóval kisebb zengőlegyek. Lárvájuk életmódját hiányosan ismerjük. Mivel rövid légzőcsövük van, feltételezhető, hogy legalább részben vízben fejlődnek. Többek között fák nedves korhadékában, fakéreg alatt, sérült fák kocsonyás nedvében találták. Eddig ismert hét hazai fajuk közül csak egyet (*Sphegina montana* Becker, 1921) nem sikerült kimutatni a Bakonyvidékről.

Sphegina clavata (Scopoli, 1763)

Elterjedése: Európai faj, de ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), eddig csak az Északi-középhegységben és a Bakonyvidéken gyűjtötték. Egyelőre nem sikerült kimutatni a Keleti-Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben.

Erdős vidékeken, nedves és árnyékos biotópokban él, többnyire kisebb erdei vízfolyások mellett, rendszerint ernyősökön található.

Imágóját május elejétől július elejéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Heracleum sphondylium*.

Előhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♂, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 2♂, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Menykei-erdő: 1999.07.04., 1♂, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 3♂ 1♀, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1998.07.07., 1♂, TS.

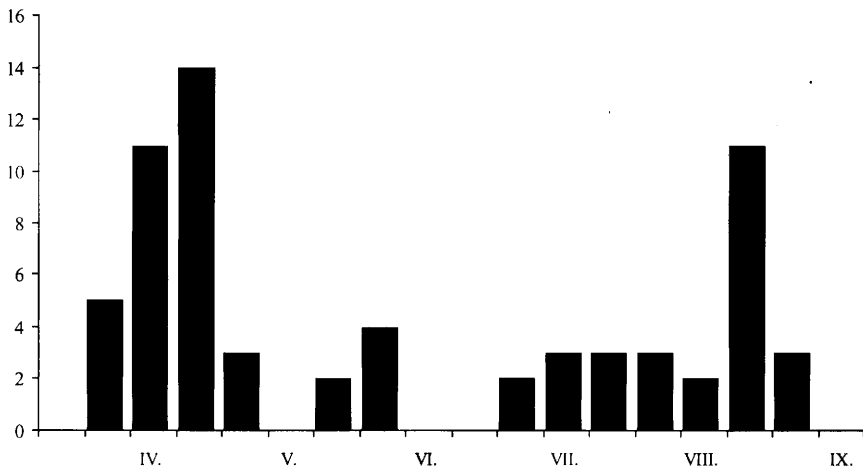
Sphegina clunipes (Fallén, 1816)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Távol-Kelet, Japán. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), csak domb- és hegyvidékeinken gyűjtötték. A Bakonyvidéken főleg az Északi-Bakonyra jellemző, egyelőre nem került elő a Keszthelyi-hegységben és a Bakonyalján.

Erdei faj, főleg lomberdőkben, nedves és árnyékos élőhelyeken, dús növényzetű, mocsarakban, erdőszéleken bukkanhatunk rá.

Lárviáját és bábját korhadó fatörzsben és tuskóban találták.

Imágója április eleje és szeptember eleje között repül. Rajzásának maximuma április végére, valamint augusztus végére esik. Valószínűleg két nemzedékű, ezt erősítik meg a bakonyi adatok is (172. ábra).

172. ábra: A *Sphegina clunipes* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Cardamine amara*, *Chaerophyllum temulum*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*, *Prunus spinosa*, *Rubus fruticosus*, *Stachys silvatica*, *Torilis japonica*, *Veronica chamaedrys*.

Előhelyei: Bakonybél: 1985.08.11., 1♂ 1♀, BÁK – Cuha-völgy (Zirc): 1975.07.24., 2♂, KÁ; 1975.07.24., 1♀, LM – Csurgó-kút: 2000.04.19., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Farkasgyepű: 2000.04.19., 2♂ 4♀, TS – Gaja-szurdok: 1999.04.05., 3♂ 2♀, TS – Gaja-völgy (Bakonynána): 1974.08.29., 4♂ 7♀, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♂ 1♀, TS, +MAL

– Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 2♂ 1♀, TS – Koloska-völgy: 1998.04.28., 3♂ 1♀, TS – Menykei-erdő: 1999.07.04., 2♂, TS – Nosztori-völgy: 1998.04.26., 1♂ 3♀, TS; 1999.05.23., 2♂, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 2♂ 1♀, TS; 1999.08.10., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1974.06.06., 2♂, TS; 1979.06.07., 2♀, HAV; 1990.04.24., 2♂ 2♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♂, TS, +MAL.

Sphegina elegans Schummel, 1843

[Syn. *Sphegina kimakowiczi* Strobl, 1897]

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Magyarországon ritka előfordulása (II.), ismert adatai domb- és hegyvidékekről származnak. Az előző fajhoz hasonlóan főleg az Északi-Bakonyra jellemző, eddig nem került elő a Déli-Bakonyból és a Bakonyaljáról.

Csak erdős vidékeken, különösen mocsarak és erdei patakok mellett gyűjthető, főleg ernyősökön. Általában az előző fajjal együtt található, de annál ritkább.

Imágója május eleje és augusztus vége között repül. Rajzásának maximuma augusztus elejére esik. Valószínűleg két nemzedéke van, ezt a viszonylag kevés bakonyi adata is megerősíti.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Chaerophyllum temulum*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*, *Stachys silvatica*, *Torilis japonica*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 2♀, TS, MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1975.07.24., 1♀, LM – Farkasgyepű: 1976.07.28., 18♀, TS; 1978.07.10., 1♂ 1♀, KA; 1978.08.10., 1♂, KÁ; 1978.08.10., 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 2♀, TS – Gát-hegy: 1960.05.21., 2♂ 1♀, MF – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♂, TS – Szarvaskút: 1979.06.07., 3♂, CSM – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♀, TS – Vár-rét: 1999.07.02., 2♂, TS – Zirci-arborétum: 1970.07.02., 1♂, TS.

Sphegina latifrons Egger, 1865

Elterjedése: Európai faj, de nem általánosan elterjedt, ritka és lokális, főleg magasabb hegyvidékeken él. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), eddig csak a Bakonyvidék néhány pontján (Északi-Bakony, Keszthelyi-hegység, Bakonyalja), a Mátrában és az Őrségben gyűjtötték. Hazai leelőhelyei túlnyomórészt montán jellegű területek. A legtöbb adatát az Őrségből (Szakonyfalu, Szőce: tőzegmohás, Hegyhátszentjakab: Vadása-tó) ismerjük, a jelek szerint ott vannak a fő hazai előfordulási helyei.

A többi fajhoz hasonlóan erdős vidékeken, vízek mellett, nedves élőhelyeken található.

A Bakonyvidéken május elejétől augusztus közepéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Chaerophyllum temulum*, *Myosotis palustris*.

Lelőhelyei: Kupi-erdő: 2000.05.09., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Vad-tó: 1997.08.19., 3♂ 2♀, TS – Vörös-János-séd: 1992.05.11., 2♂ 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1999.05.10., 1♂, TS.

Sphegina sibirica Stackelberg, 1953

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon ritka előfordulása (II.), a Bakonyból, az Északi-középhegységből, valamint a Nyugat-ma-

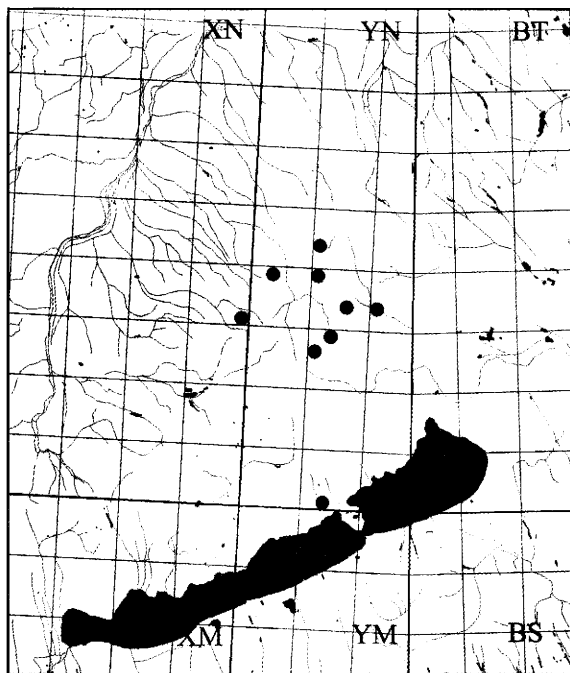
gyarországi-peremvidékről ismerjük. A hazai lelőhelyek több mint a fele a Bakonyvidéken, főleg az Északi-Bakonyban található (egy adatát ismerjük a Balaton-felvidékről). Előfordulási helyei kivétel nélkül hegyvidékiek, ezért montán jellegű fajnak tekintjük.

Szinte kizárólag erdős vidékeken, vizek partján, nedves, párás biotópokban fordul elő.

Imágóját május elejétől augusztus elejéig gyűjtötték, valószínűleg egy nemzedéke fejlődik

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Anthriscus sylvestris*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Heracleum sphondylium*, *Myosotis sylvatica*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Esztergáli-völgy: 1975.05.23., 1♂, TS – Farkasgyepű: 1978.08.10., 1♀, TS – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 1♀, TS – Királykúti-erdő: 1999.06.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♀, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 2♂, TS – Szarvaskút: 1979.06.07., 1♂, CSM – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂, TS (173. ábra).

173 ábra: A *Sphegina sibirica* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Sphegina verecunda Collin, 1937

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Magyarországon ritka előfordulású (II.), a Bakonyban, az Északi-középhegységben és az Őrségben gyűjtötték. Még nem került elő a Déli-Bakonyból és a Keszthelyi-hegységből.

Erdős vidékeken, vegyes lomberdőkben, vizek mellett, árnyékos, nedves helyeken él.

Imágóját április végétől augusztus végéig gyűjtötték. Rajzágörbéjén nem figyelhető meg kiemelkedő maximum.

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Chaerophyllum temulum*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*, *Orlaya grandiflora*.

Lelőhelyei: Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 3♂, TS, +MAL – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1975.05.23., 1♂, KÁ – Gaja-völgy (Bakonynána): 1974.08.29., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.06.25., 1♂, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 2♂, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♀, KÁ; 1982.06.20., 6♂, TS – Sás-dűlő: 1998.05.01., 1♂, TS – Szarvaskút: 1990.05.21., 2♂ 2♀, TS; 1992.05.25., 1♀, TS – Szénégető: 1973.07.06., 3♂ 1♀, TS – Tisztavíz-forrás: 1962.06.28., 1♀, PJ; 1966.06.28., 1♀, PJ – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂ 1♀, PA – Zirci-arborétum: 1975.07.17., 1♀, BK.

Sphiximorpha Rondani, 1850

[Syn. *Ceroides* Rondani, 1850]

Közepes nagyságú, feltűnően hosszú csápú zengőlegyek. Lárvájuk fakorhadékban vagy fák (tölgy, nyár, szil) kifolyó nedvében él. Mindkét hazai fajuk előkerült a Bakonyvidéken.

Sphiximorpha binominata (Verrall, 1901)

Elterjedése: Európa néhány országában találták. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), eddig csak a Bakonyvidékről (Balaton-felvidék) ismerjük, ezért **Magyarország faunájára új faj**. A Palearktikus Diptera Katalógusban (PECK 1988) szerepel ugyan a faj „H”-betűvel, nyilvánvalóan a Fauna Regni Hungariae-ban közölt *Ceria tridens* (Loew, 1873) szinoním név alapján (THALHAMMER 1900), azonban a mellérendelt lelőhely (Turnu Severin) nem tartozik Magyarországhoz, hanem Románia része.

Eddigi ismereteink szerint meleg, déli fekvésű sztyep jellegű, cserjékkel tarkított gyepekre jellemző.

Lelőhelye: Mogyorós-hegy (Litér): 1993.05.03., 1♀, TS

Sphiximorpha subsessilis (Illiger in Rossi, 1807)

Elterjedése: Európa (főleg Dél- és Közép-Európa), Transzkaukázus. Egész elterjedési területén ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a Bakonyvidéken (Balaton-felvidék, Bakonyalja), Budapest környékén, az Alföld két pontján, valamint az Őrségben gyűjtötték.

Élőhelye valószínűleg részben hasonló az előző fajéhoz.

Egy nemzedékű, tavaszi-nyár eleji faj, imágóját május közepétől június közepéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*.

Régi irodalmi adata Tápolcáról származik (THALHAMMER 1900).

Lelőhelyei: Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1983.05.10., 1♀, PA – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♂ 1♀, TS.

Spilomyia Meigen, 1803

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájukat lombos fák nedves korhadékában, továbbá moha és kő alatt találták. Mind a három hazai fajuk előkerült a Bakonyvidéken.

Spilomyia diophthalma (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Észak-Afrika. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), A Bakonyvidéken (Északi-Bakony, Bakonyalja), a Barcsi-borókásban, a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzetben, és az Aggteleki Nemzeti Parkban gyűjtötték. Régi irodalmi adatát (FÁSZL 1878) Sopronból ismerjük.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, nagyobb tisztásokon, erdőszéli cserjésekben, bukkanhatunk rá. Kisebb-nagyobb mértékben valószínűleg homokhoz kötődik, vagy legalábbis elsősorban homokterületeken (pl. Barcsi borókás) léphet fel nagyobb egyedszámban.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Peucedanum arenarium*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Fenyőfői-ősfenyves: 2000.06.19., 1♂, TS (174. ábra).

174. ábra: A *Spilomyia diophthalma* nősténye

Spilomyia manicata (Rondani, 1865)

Elterjedése: Európa (elsősorban Dél- és Délkelet-Európa), Transzkaukázus. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), a Bakonyvidéken kívül az Aggteleki Nemzeti Parkban és a Mecsekben gyűjtötték. A Bakonyban főleg az Északi-Bakonyra jellemző, egyelőre nem került elő a Keleti- és a Déli-Bakonyban, valamint a Bakonyalján.

Erdős vidékeken, öreg erdőkben, tisztásokon, ligeterdőkben, erdőszéli cserjésekben, réteken él.

A Bakonyvidéken április közepétől augusztus végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Cotinus coggygia*.

Lelőhelyei: Bakonybél: 1937.07.01., 1♀, EJ – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1973.08.07., 1♂, TS – Generál-erdő: 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Kardosrét: 1973.08.07., 1♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1986.08.05., 1♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂ 1♀, TS – Örvényes: 1995.05.11., 1♀, TS – Üsti-hegy: 1962.08.23., 2♂, PJ – Vörös-János-séd: 1999.08.14., 1♂, TS – Zirc: 1937.07.01., 1♀, EJ – Zirci-arborétum: 1990.04.20., 1♀, TS, +MAL.

***Spilomyia saltuum* (Fabricius, 1794)**

Elterjedése: Európa (elsősorban Dél-, Közép- és Délkelet-Európa), Transzkaukázus, Szibéria, Japán. Magyarországon ritka előfordulású (II.), eddig csak a domb- és a hegyvidékek néhány pontján gyűjtötték. A Bakonyvidéken főleg az Északi-Bakonyra jellemző, eddig nem került elő a Keleti-Bakonyban, és a Keszthelyi-hegységben.

Erdős vidékeken, virágzó cserjéken és napos leveleken, fatörzseken bukkanhatunk rá.

Lárváját moha és kő alatt találták.

Imágóját április közepétől augusztus közepéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma július végére esik.

Virágválasztása: *Cotinus coggygia*, *Viburnum opulus*.

Lelőhelyei: Dült-nyíres: 1969.07.10., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 2♀, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1972.07.30., 2♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Jäger-rét: 1981.04.16., 1♀, TS, +MAL – Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL – Külső-tó: 1990.07.19., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1980.08.17., 2♂, TS – Pálhálás: 1991.07.30., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 2♀, TS, +MAL.

***Syritta* Le Peletier & Serville, 1828**

Közepesenél kisebb zengőlégy. Lárvája koprofág vagy szaprofág. A génusz egyetlen hazai faja a Bakonyvidéken is mindenfelé közönséges.

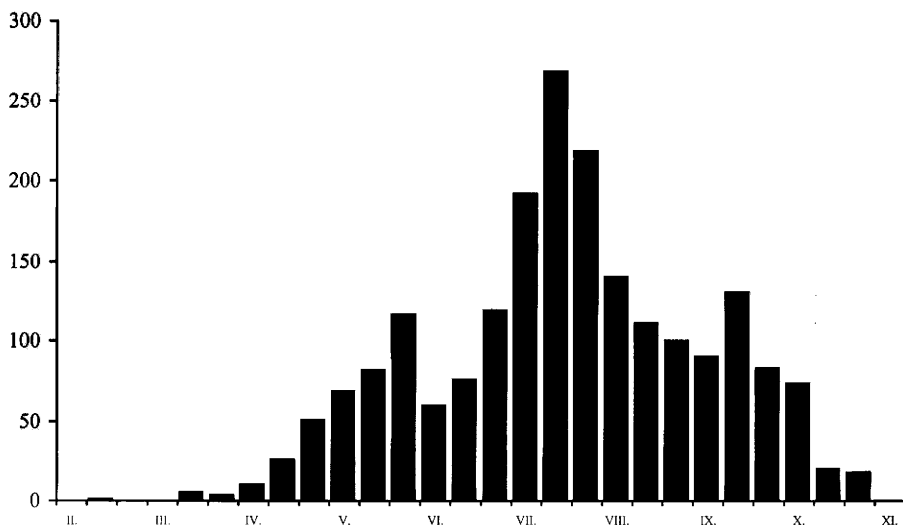
***Syritta pipiens* (Linnaeus, 1758) – Zizegő comboslégy**

Elterjedése: Holarktikus. Európa, Kis-Ázsia, Irán, Afganisztán, Mongólia, Kína, Észak-Afrika, Orientális és Nearktikus Régió. Magyarországon igen gyakori előfordulású (V), a síkságokon is mindenfelé megtalálható és nagyon közönséges.

Eurytop, csaknem mindenféle biotópban előfordul. Zárt erdők belsejében kisebb egyed-számban él, de tisztásokon, erdei utakon és nyiladékokon gyakori. Száraz pusztákon, nedves és mocsaras réteken, mezőgazdasági területeken, kertekben egyaránt mindenhol jelen van.

Lárváját komposztban és rothadó növényekben találták.

Imágója február végétől november közepéig repül. Június végéig általában kis egyed-számban található, azután egyenletesen növekszik az abundanciája, majd fokozatos csökkenés figyelhető meg. Valószínűleg több egymásbaolvadó nemzedéke van. Rajzásának maximuma július végére, augusztus elejére esik (175. ábra).

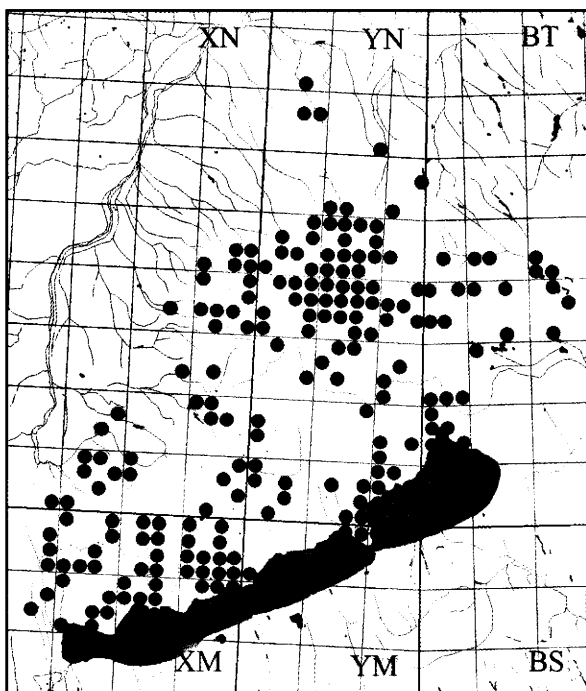

175. ábra: A *Syritta pipiens* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztás: Széleskörű, előnyben részesíti a fehér színű virágokat. Eddig 167 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 5, 8, 15, 19, 29, 30, 43, 48, 59, 64, 72, 96, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 109, 113, 114, 115, 116, 132, 143, 144, 144, 146, 148, 151, 152, 153, 155, 157, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 168, 170, 171, 180, 181, 182, 183, 187, 188, 191, 192, 193, 200, 202, 203, 204, 206, 207, 211, 212, 215, 216, 219, 222, 227, 228, 229, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 243, 244, 246, 247, 248, 252, 253, 254, 255, 260, 261, 265, 266, 272, 274, 275, 276, 278, 279, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 293, 294, 295, 299, 303, 304, 305, 306, 308, 314, 315, 318, 320, 321, 323, 326, 327, 328, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 341, 344, 345, 346, 352, 353, 355, 356, 357, 359, 360, 362, 363, 364, 365, 369, 370, 373, 378, 379, 385, 388, 390, 391, 392, 393, 397, 401, 402, 403, 404, 408, 418, 422, 427, 428, 432, 439, 440, 443.

A Bakonyvidékről első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941). Valószínűleg mindenhol előfordul, de az eddigi gyűjtési adatait szemléltető UTM hálótérképen (176. ábra), főleg a Déli-Bakonyban és a Balaton-felvidéken figyelhetők meg még üres foltok.

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 1♂ 2♀, CSM; 1979.07.25., 3♂ 7♀, HAV; 1979.07.25., 3♂ 1♀, TS; 1979.08.29., 1♂ 1♀, CSM; 1979.08.29., 1♀, HAV; 1979.08.29., 1♂ 2♀, TS – Akasztó-domb: 1958.06.02., 1♀, MF; 1958.06.05., 2♀, MF; 1958.06.05., 1♂ 2♀, ZSIG; 1958.09.11., 1♀, ZSIG – Akli: 1971.06.03., 2♂, TS; 1985.09.29., 2♂ 3♀, TS; 1998.07.07., 1♂ 3♀, RV – Alsómajor: 1984.08.11., 7♂ 2♀, TS – Alsóperepuszta: 1964.08.28., 1♂, PJ – Antal-hegy: 1998.05.13., 2♀, TS, +MAL; 1999.07.01., 3♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 6♂ 4♀, TS – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 2♀, TS, +MAL – Ábrahámhegy: 1962.08.02., 2♀, PJ – Bakonybánk: 1997.06.12., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1973.10.03., 1♀, TS; 1979.07.25., 1♂, TS; 1984.07.25., 1♀, TS; 1984.09.19., 12♂ 7♀, TS; 1984.10.03., 1♂, TS; 1989.06.08., 2♂ 1♀, TS – Bakonycsernye: 1972.07.26., 3♂ 1♀, VAI – Bakonygyepes: 1980.05.07., 2♀, TS; 1983.05.10., 9♂ 3♀, TS – Bakonyjákó: 1982.10.24., 2♂ 3♀, TS – Bakonyszentkirály: 1974.09.09., 1♀, KÁ; 1974.09.09., 1♂ 2♀, TS; 1989.09.21., 1♂ 3♀, TS – Bakonyszentlászló: 1959.07.30., 1♂, MF; 1959.07.30., 4♂

176. ábra: A zizegő comboslégy (*Syrirta pipiens*) lelőhelyei a Bakonyvidéken

1♀, ZSIG; 1969.07.30., 2♀, MF; 1992.06.10., 8♂ 20♀, TS – Bakonyszücs: 1963.05.24., 1♀, PJ – Balatonalmádi: 1965.07.25., 1♀, PJ; 1973.07.04., 1♀, TS; 1974.07.18., 1♂, TS; 1976.07.29., 1♂ 2♀, TS; 1984.09.29., 18♂ 12♀, TS; 1984.09.30., 5♂ 2♀, TS; 1986.07.27., 1♂, KG – Balatonederics: 1984.07.30., 3♂ 1♀, TS; 1984.08.12., 2♂, TS – Balatonfüred: 1989.09.26., 2♂ 1♀, TS – Balatonfűzfő: 1959.06.15., 1♀, MF; 1959.06.15., 2♂ 1♀, ZSIG; 1984.08.29., 2♂, TS – Balatonszőlős: 1984.09.30., 7♂ 5♀, TS – Barbacs-hegy: 1969.05.22., 1♀, PJ – Bazzi: 1984.10.09., 4♂ 1♀, TS – Belső-tó: 1980.07.09., 1♂ 1♀, TS; 1980.07.15., 1♀, TS – Berzsenyi-kút: 1973.05.30., 2♂ 1♀, TS; 1973.06.14., 1♂, TS; 1973.08.02., 1♀, TS; 1973.08.30., 1♂, TS; 1974.08.14., 1♂, KÁ – Betekints-völgy: 1957.06.04., 1♀, PJ – Bocskor-hegy: 1971.06.05., 1♂, TS – Bodajk: 1963.06.13., 1♂, PJ; 1963.06.14., 1♂, MM – Boncsos-tető: 1986.04.27., 1♂, TS – Borostyán-kút: 1974.04.27., 1♀, TS; 1989.10.23., 1♀, TS – Borzavár: 1972.07.26., 4♂, TI; 1973.07.19., 1♂ 2♀, HM – Bódé: 1964.06.23., 7♂ 4♀, TS; 1964.07.16., 2♀, TS; 1968.08.06., 1♂, TS – Bödögei-erdő: 1979.07.25., 2♂ 1♀, CSM – Budatava: 1974.08.06., 4♂ 2♀, KÁ; 1980.09.18., 5♂ 3♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1972.06.06., 1♂ 1♀, TS; 1975.07.22., 1♂, TS; 1977.05.17., 1♂, TS – Cigány-domb: 1970.06.07., 1♂ 1♀, TS; 1971.07.06., 2♂ 3♀, TS; 1974.08.28., 2♀, KÁ; 1974.08.28., 2♂ 2♀, TS; 1974.09.28., 1♂, TS; 1975.05.09., 3♂ 1♀, TS; 1975.07.29., 3♂ 5♀, KÁ; 1975.07.29., 1♀, LM; 1976.04.21., 1♀, TS; 1977.05.27., 5♂ 1♀, KÁ – Cuha-völgy (Csesznek): 1971.08.26., 1♂, TS; 1972.07.18., 1♂, TS; 1982.08.05., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1975.05.23., 1♀, ML; 1965.08.14., 1♂ 2♀, TS; 1971.08.10., 1♀, TS; 1975.07.24., 1♀, KÁ; 1975.07.24., 1♂, TI – Csabrendek:

1986.07.14., 1♂ 4♀, HAV – Csalános-hegy: 1978.07.27., 1♂ 2♀, CSM – Csákány-hegy: 1997.07.15., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1975.07.22., 3♂ 1♀, TS; 1998.04.29., 2♂ 4♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 6♂ 4♀, TS; 1984.07.22., 1♂, TS, +MAL; 1984.07.30., 8♂ 2♀, TS; 1984.08.07., 1♂, TE; 1984.08.19., 1♂, TS, +MAL; 1984.09.30., 2♂, TS, +MAL – Csesznek: 1973.07.17., 2♂, BK; 1973.07.17., 2♂, KÁ – Csetényi-rét: 1997.08.24., 8♂ 3♀, TS, +MAL – Csékúti-legelő: 1964.08.15., 1♂ 1♀, TS – Csobánc: 1998.04.28., 1♀, TS, +MAL; 2000.08.03., 8♂ 3♀, TS – Csepak: 1989.07.21., 2♂ 5♀, TS – Csóka-kő: 1982.09.11., 1♂, TS – Csószpuszta: 1972.09.03., 1♂, TS – Csurgói-tározó (Fehérvárcsurgó): 1979.06.30., 1♀, TS – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 2♂ 7♀, CSM – Csúcs-hegy: 1984.09.29., 12♂ 5♀, TS – Diósi-rétek: 1984.10.01., 3♂ 4♀, TS – Diszel: 1984.07.30., 8♂ 3♀, TS – Disznó-domb: 1997.05.14., 2♀, TS, +MAL – Döbrönte: 1982.10.24., 7♂ 8♀, TS – Dudar: 1973.07.24., 1♂, TS; 1978.05.15., 1♀, PA; 1978.09.10., 1♂, PA; 1979.07.02., 1♂, PA – Durrogó: 1997.08.14., 4♂ 2♀, TS, +MAL – Edericsi-hegy: 1999.08.17., 3♂ 1♀, TS – Elő-erdő: 1973.08.13., 2♂, BJ – Eperjes: 1984.09.28., 3♂ 1♀, TS – Epres-oldal: 1982.07.03., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Esztergáli-kút: 1992.05.08., 1♂ 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1966.06.07., 2♂, PJ; 1977.06.02., 1♂, KÁ; 1977.06.02., 1♂, TS; 1977.07.28., 3♂ 1♀, KÁ; 1977.07.28., 3♂ 1♀, TS; 1982.07.03., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.08., 6♂ 1♀, TS; 1997.05.18., 2♀, TS – Farkasgyepű: 1963.03.21., 1♂, A, +FÉNY; 1964.07.17., 3♂, TS; 1964.09.17., 1♂, A, +FÉNY; 1976.07.28., 15♂ 8♀, TS; 1978.08.10., 1♂ 1♀, KÁ; 1984.08.19., 3♂ 2♀, TS – Fehérvárcsurgó: 1979.06.16., 3♂ 3♀, CSM; 1979.06.30., 1♀, CSM; 1980.07.31., 1♂, CSM – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1986.05.26., 1♂, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂, KÁ; 1974.06.05., 2♀, TS; 1979.06.30., 2♀, CSM; 1979.06.30., 1♂ 2♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 4♂ 9♀, TS, +MAL – Felsőpere: 1972.07.23., 2♂, TS – Fenyőfő: 1961.08.22., 1♀, PJ; 1974.05.03., 1♀, ZL; 1991.08.13., 1♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 2♀, TS; 1970.07.07., 3♂, TS; 1972.07.30., 1♂, TS; 1973.08.27., 2♂, KÁ; 1973.08.27., 2♀, ZI; 1973.08.27., 1♂, TS; 1975.07.09., 1♂, HM; 1975.08.28., 1♂, TS; 1984.07.24., 2♀, HAV; 1989.09.12., 13♂ 2♀, TS – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 1♀, TS; 1984.08.29., 2♂, TS; 1988.05.25., 2♂ 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonyháza): 1974.08.29., 2♂ 3♀, KÁ; 1974.08.29., 1♂ 3♀, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1972.09.28., 1♂, TS – Ganna: 1982.10.06., 8♂ 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 2♂ 1♀, TS; 1983.06.12., 2♂ 2♀, TS; 1983.07.10., 1♀, TS – Generál-erdő: 1972.08.06., 1♂, A; 1986.05.24., 1♂, PA; 1986.05.24., 2♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1959.07.02., 2♂ 1♀, ZSIG; 1959.08.02., 2♂, MF; 1976.05.11., 3♂, TS; 1983.05.12., 9♂ 3♀, TS; 1990.06.18., 4♀, NL – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♂ 3♀, HAV; 1982.08.03., 1♂ 1♀, TS; 1987.09.19., 2♂ 2♀, BL – Gézaháza: 1957.05.24., 1♂ 1♀, SNÉ; 1974.08.08., 1♂, TS; 1976.05.16., 1♀, TS; 1986.08.25., 2♂, TS – Gödrös: 1957.05.06., 1♂, MF – Gyepükaján: 1986.07.15., 1♂, KÁ; 1988.08.20., 6♂ 2♀, TS – Gyulafirátót: 1986.05.24., 1♂, PA; 1991.06.15., 1♀, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1971.05.12., 3♂, TS; 1971.06.28., 1♂ 2♀, TS; 1971.10.09., 1♂, TS; 1972.08.08., 2♂ 1♀, TS; 1989.10.26., 2♂ 1♀, TS – Hajmáspuszta: 1972.05.19., 1♀, TS; 1972.06.12., 1♀, TS; 1972.07.07., 2♂, TS; 1973.06.05., 1♂, TS; 1974.08.08., 3♂ 1♀, KÁ; 1974.08.08., 1♂ 3♀, TS; 1978.07.26., 1♂ 1♀, A; 1978.07.26., 1♀, A; 1978.07.26., 2♂, A – Hamuházi-dűlő: 1989.08.21., 1♂, VT – Hatosmalom: 1990.08.11., 1♂, VT; 1990.08.25., 1♂, VT – Három-hegy: 1975.07.26., 1♂, LM; 1975.07.26., 1♀, TI; 1978.08.01., 3♀, KÁ; 1978.08.01., 3♂, SZU; 1978.08.27., 2♀, CSM – Hárskút: 1966.06.08., 1♂, PJ; 1970.09.30., 2♂ 2♀, TS; 1991.08.14., 2♂, TS – Hegyes-berek: 1969.07.17., 1♂, PJ – Hegymagas: 1997.07.10., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Herend: 1988.08.08., 2♂, TS – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♂, KÁ; 1975.07.22., 2♂, TI;

1975.07.22., 4♂ 5♀, TS – Hévíz: 1957.07.13., 1♂ 2♀, TGY; 1957.07.15., 4♂ 4♀, MF; 1957.07.15., 2♂, ZSIG; 1957.07.16., 3♀, TGY; 1957.07.18., 1♀, TGY; 1957.07.19., 3♂ 2♀, TGY; 1957.07.19., 3♂, TS; 1957.09.15., 1♀, KÁ; 1977.09.15., 1♂, KÁ; 1977.09.15., 2♀, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1957.05.18., 1♂, A; 1982.07.29., 1♂ 1♀, TS – Homokbödöge: 1979.07.25., 8♂ 3♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1957.08.28., 1♀, PJ – Hódos-ér (Porva): 1974.10.10., 1♀, TS; 1980.08.07., 5♂ 3♀, TS – Huszárokélpusztá (Ugod): 1980.08.21., 1♀, TS – Itharkút: 1969.05.27., 1♂, PJ; 1970.07.14., 1♂, TS – Inota: 1983.08.18., 2♂, TS – Iszkaszentgyörgy: 1980.07.31., 1♂ 3♀, HAV – Jáger-rét: 1973.07.17., 1♀, PJ; 1981.07.23., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.27., 1♀, TS, +MAL; 1984.08.20., 7♂ 2♀, TS – Jókaiabánya: 1957.07.25., 1♂, TS; 1957.07.29., 1♂, TS; 1957.08.06., 1♂, TS; 1959.07.28., 1♀, TS; 1988.08.08., 8♂ 2♀, TS – Kab-hegy: 1966.08.01., 1♀, TS – Kakas-hegy (Fenyőfő): 1973.09.07., 4♂ 2♀, TS – Kakas-hegy (Zirc): 1989.10.26., 1♂ 1♀, TS – Kalapács-ér: 1972.05.23., 1♂, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 3♂ 2♀, TS; 1984.08.16., 2♂ 3♀, TS – Kardosrét: 1971.06.29., 4♂ 1♀, TS; 1973.07.19., 2♀, HM; 1973.07.30., 3♂, SI; 1973.08.07., 2♀, GYÖ; 1973.08.07., 1♀, TS – Káptalanfüred: 1963.05.04., 1♀, NI; 1966.05.04., 1♀, NI – Kemencés-part: 1984.08.12., 3♀, TS – Kereked: 1997.08.12., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Kerekedi-öböl: 1975.09.22., 1♂, TS; 1990.08.07., 2♂ 1♀, TS – Kerteskő: 1974.07.02., 1♂, TS – Keszthely: 1956.07.18., 1♂ 3♀, JT; 1957.07.16., 1♀, MF; 1964.08.28., 2♂, SGY, +FÉNY; 1965.08.31., 1♀, SGY, +FÉNY; 1982.06.28., 1♀, TS; 1985.07.21., 1♂, CSG; 1985.08.17., 1♀, SGY; 1986.06.30., 1♂, KG – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 4♂ 1♀, TS, +MAL – Király-kút-völgy: 1961.06.23., 1♂, PJ; 1977.05.12., 1♀, TS; 1978.08.24., 1♂, TS – Királyszentistván: 1975.08.10., 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS; 1991.05.24., 1♂, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 1♀, TS – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♀, TS – Kis-Som-hegy: 1998.04.30., 3♀, TS – Kisszépalmapusztá: 1970.07.15., 1♀, TS; 1991.09.21., 3♂ 3♀, TS – Kigyós-völgy: 1997.08.03., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1975.09.18., 3♂, KÁ; 1975.09.18., 9♂ 2♀, TS; 1990.07.19., 1♂, TS – Kopasz-hegy (Bakonyszücs): 1963.06.03., 1♂ 1♀, PJ – Kornyi-tó (Kővágóörs): 1974.07.18., 1♂, KA; 1977.07.24., 1♂, KÁ; 1977.09.15., 1♂, KÁ; 1977.09.15., 1♂, TS; 1979.07.16., 2♂, TS; 1980.07.12., 1♂, TS; 1982.07.14., 1♂ 1♀, TS; 1982.08.31., 7♂ 1♀, TS; 1984.06.30., 1♀, TS – Kökenyes: 1999.09.05., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1967.07.17., 1♂, TS; 1980.06.07., 2♂, TS; 1988.07.29., 2♂ 3♀, TS – Köves-földek: 1984.10.01., 2♂, TS – Kő-hegy (Csesznek): 1957.10.31., 1♂, PJ – Kőhegypusztá: 1983.05.08., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Kőmosós-hegy: 1999.04.27., 1♂ 4♀, TS, +MAL; 1999.05.22., 3♀, TS – Kőpince-forrás: 1972.07.10., 2♂, KÁ; 1972.07.10., 1♂ 2♀, TS; 1985.06.07., 1♂ 1♀, TS – Kővágóörs: 1984.06.30., 1♀, TS – Kupi-erdő: 1989.09.31., 3♂ 1♀, TS – Külső-tó: 1972.07.05., 2♀, TS; 1972.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1974.08.04., 3♂ 3♀, TS; 1976.07.26., 1♂, TS; 1976.08.15., 1♂ 1♀, TS; 1976.08.25., 1♂, TS; 1977.07.25., 1♂, NYJ; 1977.07.25., 1♂ 1♀, TS; 1978.09.14., 1♂ 1♀, CSM; 1979.08.30., 1♂, HAV; 1979.08.30., 1♂ 2♀, TS; 1983.06.03., 1♀, TS; 1983.07.04., 9♂ 6♀, TS; 1984.10.01., 2♀, TS; 1984.10.02., 6♂ 3♀, TS; 1985.08.30., 1♀, TS; 1986.08.06., 6♂ 5♀, TS; 1989.04.14., 1♂ 2♀, TS; 1989.06.20., 6♂ 4♀, TS; 1989.08.01., 2♂ 4♀, TS; 1989.08.27., 2♂, TS; 1990.06.21., 2♂ 1♀, NL – Litér: 1989.05.19., 1♂, TS – Lókút: 1975.05.10., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.09.02., 7♂ 1♀, TS; 1975.06.10., 1♂, TS; 1977.06.01., 1♂, KÁ; 1977.06.01., 2♂, TS; 1981.06.21., 1♂, TS; 1982.06.20., 1♀, TS; 1982.07.04., 1♂, TS; 1986.08.09., 6♂ 5♀, TS – Mánc-hegy (Ganna): 1978.07.05., 2♂ 1♀, CSM – Mánc-hegy (Magyarpolány): 1978.07.05., 2♀, CSM – Márkó: 1971.09.09., 1♂, TS – Mecsertelep: 1962.08.08., 2♂ 1♀, PJ – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Meleg-víz: 1986.07.17., 1♂ 1♀, HAV;

1987.07.12., 1♂, HAV – Mencshely: 1984.06.30., 3♂ 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.07.30., 2♀, TS; 1972.08.31., 1♂, TS – Miklád: 1999.11.01., 3♂ 1♀, TS; 2000.07.07., 3♂ 8♀, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1989.08.01., 3♂ 2♀, TS; 1989.09.17., 2♂ 1♀, TS; 1992.06.11., 1♂ 1♀, TS; 1992.06.13., 1♂ 1♀, TS; 1994.06.16., 8♂ 3♀, TS – Monostorapáti: 1984.07.30., 1♂ 3♀, TS – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 1♂ 3♀, KÁ; 1974.07.04., 3♂, TS – Nagy-mező (Balatonfüred): 1966.07.19., 1♀, TS; 1975.08.03., 3♂, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr): 1984.08.08., 11♂ 3♀, TS – Nagytárkánypuszta: 1987.07.11., 2♂ 3♀, HAV; 1987.07.11., 1♂, KÁ – Nagy-tó: 1979.05.28., 2♂, TS; 1985.07.25., 1♂, TS; 1985.08.10., 1♂ 1♀, TS; 1986.07.09., 2♂ 1♀, TS – Nagyvázsony: 1960.05.26., 1♂ 1♀, PJ; 1984.08.12., 3♂ 1♀, TS – Nemeshány: 1963.05.30., 1♀, PJ – Nemesvita: 1984.07.30., 3♂ 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 1♂ 6♀, TS – Nyereg-hegy: 1984.10.01., 8♂ 6♀, TS – Nyíres: 1997.07.05., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Nyírespuszta: 1987.07.12., 2♂ 2♀, HAV; 2000.03.27., 1♂ 4♀, TS – Olaszfalu: 1982.07.05., 1♂, TS – Óbudavár: 1984.08.12., 3♂, TS – Óvár: 1958.06.06., 1♂, SZJ – Öcs: 1984.09.30., 4♂ 3♀, TS – Ördög-árok: 1971.05.12., 1♀, TS – Ördög-rét: 1973.07.15., 2♀, KÁ; 1974.09.09., 1♀, KÁ – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 4♂, TS – Öreg-hegy (Balatonalmádi): 1989.09.17., 2♂, TS – Öreg-hegy (Balatonfüred): 1989.07.02., 2♀, VT – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1992.05.17., 1♂ 2♀, PA; 1993.06.26., 8♂ 2♀, TS – Öreg-séd: 1974.09.13., 1♂, TS; 1975.09.29., 1♂, TS; 1975.10.08., 1♀, KÁ; 1980.09.09., 1♀, TS; 1988.08.07., 4♂, TS; 1989.07.25., 6♂, TS; 1989.10.23., 2♂ 1♀, TS; 1998.07.07., 6♂ 2♀, TS – Pannonhalma: 1975.07.15., 3♂ 7♀, BK; 1975.07.15., 9♂ 6♀, HM; 1975.07.15., 3♂ 3♀, KÁ; 1975.07.15., 2♂ 4♀, TI; 1983.06.01., 2♂ 1♀, TS; 1983.06.01., 1♀, TS, +MAL – Pap-földek: 1995.05.04., 1♂ 4♀, TS – Pap-rét: 1985.05.05., 1♂, TS; 1985.08.30., 1♂ 2♀, TS; 2000.04.02., 2♀, TS – Part-fő: 1971.07.17., 2♂ 4♀, TS; 1972.05.21., 2♂, TS; 1977.05.12., 1♂, TS; 1986.06.04., 1♂ 1♀, KÁ; 1986.06.04., 3♂ 2♀, SZU; 1989.05.17., 6♂, TS – Pálihálás: 1972.07.15., 1♀, TS; 1984.10.04., 3♂, TS; 1989.07.26., 1♂, NL; 1989.07.26., 1♂, TS; 1989.09.10., 2♀, TS; 1990.08.28., 6♂ 4♀, TS – Pálinkaház: 1984.10.13., 5♂, TS; 1990.04.14., 1♂, TS; 1999.05.09., 1♂ 6♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♀, TS – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂ 2♀, TS; 1979.07.18., 1♂ 1♀, TS; 1986.08.07., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Péter-hegy: 1998.04.26., 4♀, TS – Pintér-hegy: 1971.06.14., 1♂, TS; 1973.08.04., 1♂ 1♀, SI; 1974.05.30., 1♂, TS; 1976.05.16., 1♂ 4♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 1♂ 1♀, TS; 1983.04.30., 1♀, TS; 1985.07.04., 1♀, TS; 1991.08.13., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1979.08.29., 1♂, HAV – Porva: 1975.08.01., 1♀, KÁ; 1977.09.02., 1♂, KÁ; 1977.09.02., 1♂, TI; 1977.09.02., 3♂, TS; 1985.06.07., 1♂, TS – Porva-Csesznek-vá: 1975.07.21., 1♂ 1♀, KÁ; 1975.07.21., 1♂, LM – Pula: 1984.09.30., 2♂ 3♀, TS – Púpos-hegy: 1987.07.12., 1♂ 1♀, KÁ – Rakottyás-völgy: 1963.04.13., 1♂, DGY – Raposka: 1996.06.10., 3♂, VT – Ravazd: 1991.07.30., 1♂, TS – Ravazdi-halastó: 1997.05.14., 2♂, TS – Ráktanya: 1974.09.05., 1♀, KÁ; 1974.09.05., 3♂ 1♀, TS; 1999.08.10., 3♂, TS, +MAL – Rendeki-hegy: 1986.07.12., 1♂, HAV; 1986.07.17., 2♂ 1♀, HAV; 1986.07.17., 3♂ 2♀, KÁ – Rezi: 1963.07.16., 1♂, PJ; 1983.08.01., 2♂, TS – Révfülöp: 1974.09.03., 1♀, TS; 1986.07.27., 5♂, KG – Római-fürdő: 1975.07.13., 1♀, BK; 1975.07.13., 2♂ 3♀, HM; 1975.07.14., 1♀, BK – Sajkod: 1979.09.20., 2♂ 1♀, TS – Som-berek-séd: 1957.06.20., 3♂, PJ – Somhegy: 1978.08.16., 2♂, TS – Sümeg: 1984.10.09., 4♂ 1♀, TS – Sümegcsehi: 1985.08.05., 2♂ 1♀, TS – Szarkádi-erdő: 1984.10.01., 6♂ 7♀, TS – Szarvaskút: 1974.06.06., 1♀, TS; 1974.07.02., 1♂ 1♀, BK; 1974.07.02., 1♂, TS; 1984.08.06., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1984.09.02., 1♂, TS, +MAL; 1989.10.23., 1♂, TS; 1990.04.24., 1♂, TS; 1998.07.07., 1♂ 3♀, RV – Szápár: 1969.07.17., 1♀, PJ – Száraz-Gerence: 1970.07.21., 3♂ 1♀, TS –

Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂, KÁ; 1975.08.14., 6♂ 5♀, TS – Szebikei-erdő: 1997.09.09., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Kisapáti): 1991.06.28., 2♂ 5♀, VT – Szent-György-hegy (Raposka): 1984.07.04., 2♂ 2♀, TS; 1994.07.22., 5♂ 4♀, VT – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.07.12., 2♀, TS – Szent-kút-árok: 1990.08.25., 1♂ 2♀, VT – Szent-Mihály-domb: 1999.10.02., 5♂ 2♀, TS – Szent-Péter-hegy: 1990.04.14., 4♂, VT – Szerdahelyi-öböl: 1974.08.06., 1♂, TS – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♀, TS; 1998.02.22., 2♀, TS – Szépalma: 1999.05.11., 1♀, TS – Szigliget: 1973.07.25., 1♂, MF; 1976.07.22., 1♂, TS – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♂ 3♀, TS; 1970.09.16., 3♂ 1♀, TS – Szilvádi-hegy: 1987.07.30., 1♂, NL; 1987.07.30., 1♂, PL; 1990.08.31., 1♂, NL – Szőlőmál: 1991.08.07., 1♂, KÁ – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂, TS – Tamás-hegy: 1963.06.16., 1♂, PJ – Tapolca: 1989.09.03., 1♂, NL; 1989.10.14., 1♂ 1♀, NL; 1990.07.14., 3♂ 5♀, NL; 1994.06.21., 4♀, VT – Tapolcafő: 1976.07.11., 1♂, BJ; 1989.10.18., 1♀, TS – Tapolcai-parkerdő: 1984.08.16., 6♂ 4♀, TS; 1996.05.07., 1♀, VT – Tapolca-patak (Raposka): 1990.08.28., 6♂ 1♀, VT – Tapolca-patak (Tapolca): 1989.09.09., 1♀, NL; 1990.06.12., 1♂ 2♀, NL – Tálodi-erdő (Pula): 1964.07.23., 1♀, PJ – Tálodi-erdő (Vigántpetend): 1997.08.03., 1♂ 1♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 3♀, TS; 1966.08.13., 2♂, TS – Tépécs-hegy: 1999.05.24., 3♂ 8♀, TS – Tihany: 1970.05.04., 1♀, MF; 1970.06.04., 1♀, MF; 1970.10.13., 1♀, TS; 1989.09.26., 4♂ 1♀, TS – Tihanyi-félsziget: 1975.07.30., 1♀, KÁ; 1975.07.30., 5♂ 4♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 4♂ 1♀, TS – Tobruk: 1997.08.05., 2♂ 6♀, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Tóti-hegy: 1989.08.02., 1♂, NL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 8♂ 14♀, TS – Tündér-hegy: 1984.05.25., 2♂ 3♀, VESZ – Tündérmajor: 1984.08.11., 1♂, TS; 1984.10.14., 8♂, TS; 1985.08.31., 1♂, TS – Tüsképuszta: 1987.07.09., 1♀, KÁ; 1987.07.10., 1♂, KÁ – Ugod: 1973.07.06., 1♂, TS – Uzsabánya: 1987.08.01., 1♀, PL – Uzsá-Erdésztelep: 1958.09.02., 1♂, MF; 1987.08.01., 1♀, PL – Úrkút: 1988.08.08., 5♂ 2♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 4♂ 2♀, TS; 1985.06.10., 3♂, TS – Váralja: 1990.09.08., 1♂, NL – Vár-hegy (Sümeg): 1984.08.16., 1♂ 1♀, TS; 1999.09.01., 6♂ 2♀, TS – Várvolgy: 1972.07.21., 1♂ 1♀, TS; 1977.08.25., 3♂, TS; 1979.08.23., 3♂ 2♀, TS; 1984.08.16., 6♂ 2♀, TS – Veszprém: 1982.10.20., 5♂ 2♀, TS; 1989.09.26., 1♂, TS; 1989.10.03., 1♀, TS – Vég-máli-hegy: 1961.09.05., 1♂, PJ; 1973.09.05., 2♀, TS – Vigántpetend: 1985.08.10., 1♂, TS – Vinye: 1973.07.21., 2♀, BK; 1973.07.21., 1♂, KÁ; 1973.07.21., 1♀, TP – Vörös-János-séd: 1979.09.13., 3♂, TS; 1985.07.23., 1♂, TS; 1986.05.25., 1♀, PA; 1986.08.05., 8♂ 1♀, TS; 1987.09.19., 1♂, BL; 1989.07.25., 5♂ 1♀, TS; 1989.09.02., 1♀, TS; 1989.10.17., 6♂ 2♀, TS; 1990.07.31., 1♂, TS; 1999.08.14., 5♂ 1♀, TS, +MAL – Zalaszántó: 1983.06.29., 3♂ 1♀, HAV; 1984.10.09., 2♂ 3♀, TS – Zirc: 1975.05.29., 2♂ 2♀, KÁ; 1975.07.07., 1♀, BK; 1975.07.07., 1♂, HM; 1978.07.25., 2♂ 1♀, KÁ; 1982.06.03., 1♀, HAV; 1982.10.21., 2♂ 1♀, TS; 1984.08.04., 2♂ 1♀, TS; 1984.09.24., 1♀, TS; 1984.09.30., 2♂ 1♀, TS; 1984.10.14., 12♂, TS; 1988.10.04., 2♂, TS; 1988.10.07., 2♂, TS; 1989.10.02., 6♂ 1♀, TS; 1989.10.11., 14♂ 2♀, TS; 1989.10.25., 2♂, TS; 1989.11.02., 1♀, TS; 1989.11.11., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1989.09.19., 1♂ 2♀, TS; 1990.04.20., 2♀, TS, +MAL; 1990.06.22., 1♀, NL; 1990.07.25., 2♂ 1♀, TS – Zörög-tető: 1973.08.15., 2♀, GYÖ.

Temnostoma Le Peletier & Serville, 1828

Közepes és közepesnél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaik xylophagok (xylo-saprophagok), korhadó tuskókban, fakorhadékban vagy elhalt fában, fakéreg alatt fejlődnek. Mind a négy hazai fajuk megtalálható a Bakonyvidéken is.

Temnostoma apiforme (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Japán. Magyarországon szórványos előfordulása (**I.**), a Bakonyvidéken (Északi-Bakony, Keszthelyi-hegység, Balaton-felvidék, Bakonyalja), az Aggteleki Nemzeti Park, a Bükk, a Dráva-mente, valamint a Mecsek egy-egy pontján gyűjtötték.

Csak erdős vidékeken található, rendszerint napsütötte leveleken, kidőlt fatörzseken és ritkábban virágokon.

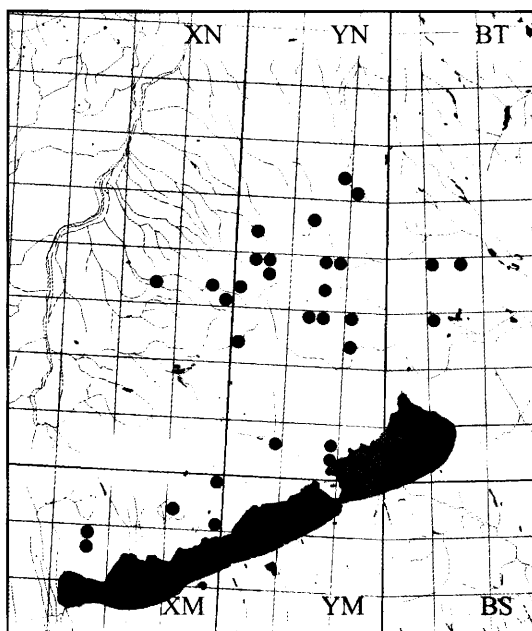
Imágóját május elejétől július elejéig gyűjtötték, valószínűleg egy nemzedéke van.

Virágválasztása: *Cotinus coggygria*, *Crataegus monogyna*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Ácsteszer: 1974.06.05., 1♀, TS – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Királykúti-erdő: 1999.06.06., 1♀, TS, +MAL – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♂, TS, +MAL – Ördög-árok: 1989.05.18., 2♂, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 2♂ 1♀, TS – Szarvaskút: 1981.05.23., 2♂, TS – Szénégető: 1973.07.06., 1♂, TS.

Temnostoma bombylans (Fabricius, 1805)

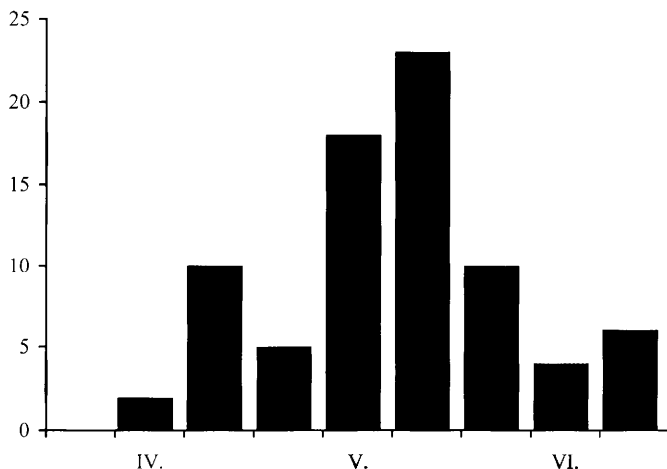
Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Korea, Japán, Észak-Afrika, Észak-Amerika. Magyarországon mérsékelt gyakori előfordulása (**III.**), főleg domb- és hegyvidékeken található, a síkságokon ritka. A Bakonyvidék minden kistáján megtalálható, főleg az Északi-Bakonyból ismerjük viszonylag sok adatát (**177. ábra**).

177. ábra: A *Temnostoma bombylans* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Erdős vidékeken, főleg idős lomboserdőkben, bükkösökben, dús növényzetű tisztásokon, irtásokon, erdei utakon, nyiladékokon, erdőszéleken, gyakran virágzó cserjéken található.

Tavaszi-nyáreleji, egy nemzedékű faj, imágóját április közepétől június végéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május második felére tehető (178. ábra).

178. ábra: A *Temnostoma bombylans* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: *Acer tataricum*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Ligustrum vulgare*, *Ranunculus repens*, *Rubus fruticosus*, *Rubus ideaus*, *Viburnum lantana*.

Lelőhelyei: Bakonybél: 1972.06.04., 1♂, TS – Bakonyjákó: 1975.06.11., 1♀, TS – Balatonfüred: 1974.05.14., 1♀, TS – Barnag: 1997.06.29., 2♀, TS, +MAL – Berzsenyi-kút: 1974.05.14., 1♀, KI, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 8♂ 3♀, TS – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1978.05.13., 1♀, TS; 1986.05.29., 1♂, KÁ; 1992.05.12., 2♂, TS – Farkasgyepű: 2000.04.19., 2♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1960.05.20., 1♀, ZSIG – Gyulafirátóti-halastó: 1974.05.31., 1♂, BJ – Hajmápuszta: 1973.06.05., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1973.06.03., 1♀, TS – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1974.05.27., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.05.31., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.12., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.20., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.24., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.25., 1♀, TS, +MAL; 1982.05.26., 1♂, TS, +MAL; 1982.05.28., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.14., 1♀, TS, +MAL; 1983.06.26., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1998.04.28., 1♀, TS – Kőmagas: 1998.04.26., 1♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.04.27., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kupi-erdő: 2000.05.09., 3♀, TS, +MAL – Magyal-tető: 1977.04.26., 1♂ 2♀, TS – Németbánya: 1967.05.29., 1♂, PJ – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 1♂, KÁ – Répás-árok: 1997.06.02., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1979.06.07., 2♀, HAV; 1983.05.12., 2♂, TS, +MAL; 1997.05.18., 2♂ 1♀, TS – Szent-Miklós-völgy: 1969.05.22., 2♂, PJ – Urasági-erdő: 1979.06.30., 1♀, TS – Városlőd: 1962.06.10., 2♀, PJ – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♂ 2♀, TS – Zirc: 1970.06.21., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1991.05.29., 1♀, TS, +MAL.

Temnostoma meridionale Krivosheina & Mamaev, 1962

Elterjedése: A Palearktikus Diptera Katalógusban (PECK 1988) csak az egykori Szovjetúnióból származó adatai szerepelnek, de időközben Európában sokfelé megtalálták. Magyarországról faunára újként a Bakonyvidékről közölték (TÓTH 1997), egyelőre a szórványos előfordulása (I.) fajok között tartjuk nyilván. Újabbán a Hanságban is előkerült (publikálatlan adat). A Bakonyban csak az Északi-Bakony néhány és a Balaton-felvidék egy pontján került elő.

Imágóját április közepétől július végéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Farkasgyepű: 2000.04.19., 1♂, TS – Kék-hegy: 1998.07.05., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szarvaskút: 1981.05.23., 1♂, TS; 1998.07.07., 2♂, TS; 1997.05.18., 1♂, TS.

Temnostoma vespiforme (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet, Japán, Nearktikus Régió. Közép-Európában általában ritka, lokálisan, elsősorban hegyvidékeken gyakoribb is lehet. Magyarországon ritka előfordulása (II.), eddig csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték. A Bakonyvidéken főleg az Északi-Bakonyra jellemző, de előkerült a Bakonyalja egy pontján is.

Erdős vidékeken, főleg öreg lomboserdőkben, vágásokban, tisztásokon, erdei utakon, meleg és napos erdőszeleken található.

Lárvája szaprofág, korhadó, nedves nyírfatörzsben és más fákban fejlődik.

Imágóját május elejétől augusztus elejéig gyűjtötték. Rajzásának maximuma május közepére esik. Valószínűleg bivoltin, de a második nemzedéke nagyon gyenge.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Clematis vitalba*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Ranunculus repens*, *Rubus ideaeus*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Csengő-hegy (Zirc): 1999.05.27., 1♀, TS – Dudar: 1992.05.14., 2♂, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Kis-Holomány: 1999.05.11., 1♂, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Németbánya: 1964.06.12., 1♂, PJ; 1964.06.14., 1♂, PJ – Ördög-árok: 1989.05.18., 2♂, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 1♂, TS – Szarvaskút: 1986.06.14., 1♂, TS; 1998.07.07., 1♀, TS – Tündérmajor: 1986.06.14., 1♂, TS.

Trichopsomyia Williston, 1888

[Syn. *Parapenium* Collin, 1952]

Közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvájuk valószínűleg afidofág. A génusz egyetlen ismert hazai faja a Bakonyvidéken is megtalálható.

Trichopsomyia flavitarsis (Meigen, 1822)

[Syn. *Parapenium* Collin, 1952]

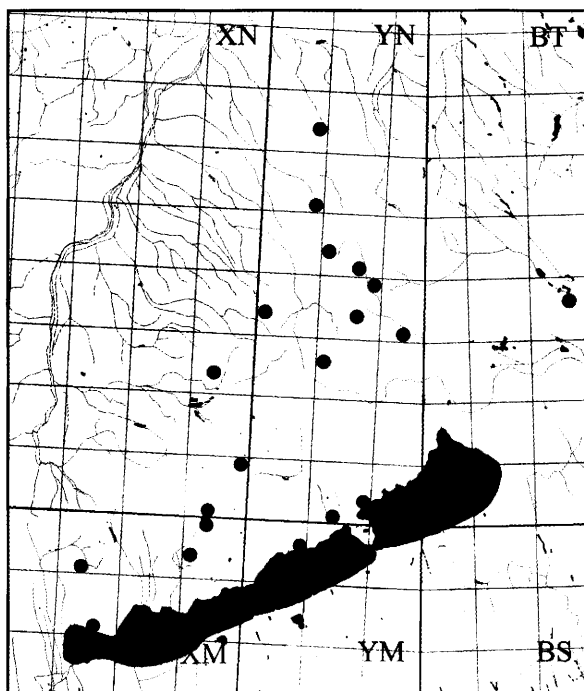
Elterjedése: Európa, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulása (III.), főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, de előkerült az Alföld

néhány pontjáról is. A Bakonyvidék minden kistáján megtaláltuk, viszonylag sok lelőhelyét ismerjük (179. ábra).

Biotópválasztására kevés az adatunk. Erdős vidékeken, tisztásokon, erdőszéleken és pusztákon, vizek közelében, nedvesebb réteken egyaránt előfordul.

Imágója április közepétől augusztus közepéig repül. Rajzásának maximuma május végére tehető. Valószínűleg két nemzedéke van, de viszonylag kevés bakonyi adata alapján ezeket nem lehet elkülöníteni.

Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Ranunculus acris*.

179. ábra: A *Trichopsomyia flavitarsis* lelőhelyei a Bakonyvidéken

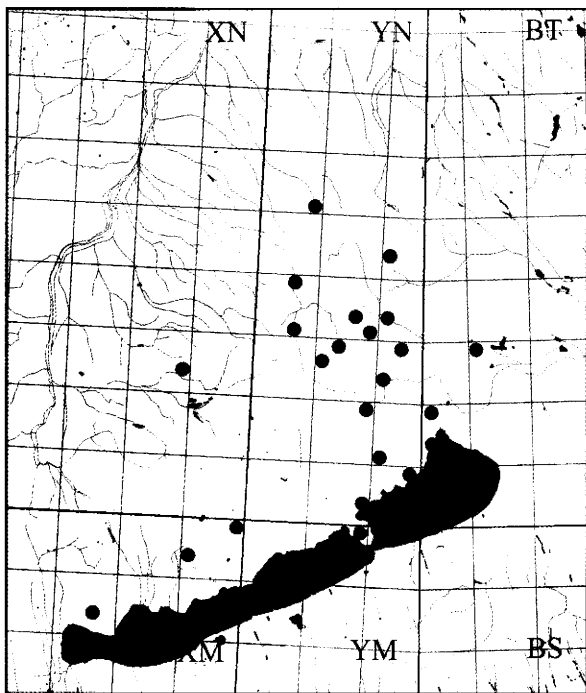
Lelőhelyei: Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Bakonygyepes: 1983.05.10., 2♀, TS – Balatonfüred: 1974.05.27., 1♂, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Csobánc: 2000.08.03., 1♂, TS – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 1♂, TS, +MAL – Iszkaszentgyörgy: 1980.07.31., 1♂, CSM – Jáger-rét: 1981.05.23., 1♂, TS, +MAL; 1981.07.18., 1♀, TS, +MAL; 1981.08.15., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.05.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1983.06.14., 1♀, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Magyalosi-erdő: 1976.05.10., 1♂, TS, +MAL – Monostorapáti-tározó (Monostorapáti): 1974.07.04., 3♂ 1♀, TS – Nagy-mező (Balatonakali): 1997.06.03., 1♂, TS, +MAL – Nagy-tó: 1975.06.16., 1♀, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 1999.07.10., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂, TS, +MAL – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Vonyarcvashegy: 1957.07.15., 1♀, ZSIG – Zirci-arborétum: 1991.04.15., 1♂, TS, +MAL.

Triglyphus Loew, 1840

Közepesenél jóval kisebb zengőlégy. Lárvája afidofág. A génusz egyetlen európai faja a Bakonyvidéken is megtalálható.

Triglyphus primus Loew, 1840

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Korea. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), a síkságokon is sokfelé gyűjtötték. A Bakonyvidékről viszonylag sok lelőhelyét ismerjük (180. ábra), de a Keleti-Bakonyból még nem került elő.

180. ábra: A *Triglyphus primus* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Melegkedvelő és xerophil, főleg déli kitettségű szárazabb élőhelyeken, száraz gyepekben, erdőszéleken, töltések oldalában, pusztákon, ruderális élőhelyeken bukkanhatunk rá.

Lárvját a piros levélgubacsban (*Artemisia vulgaris*), a *Cryptosiphum artemisiae* levéltetveken találták.

Imágóját április végétől szeptember elejéig gyűjtötték. Valószínűleg két nemzedéke van, ezt a bakonyi adatok is megerősítik.

Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Artemisia campestris*, *Heracleum sphondylium*, *Ligustrum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Petroselinum crispum*, *Peucedanum palustre*, *Prunus spinosa*.

Lelőhelyei: Aprós-erdő: 1997.06.05., 2♀, TS – Berzsenyi-kút: 1980.06.05., 1♂, TS – Betekints-völgy: 1980.06.11., 1♂, TS, +MAL – Budatava: 1974.08.06., 1♂, TS – Cseri-erdő: 1998.04.29., 1♀, TS – Dudar: 1992.05.14., 1♂, TS – Esztergáli-völgy: 1983.05.31., 1♂, TS – Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1998.05.01., 1♀, TS, +MAL – Gyulafirátóti-halastó: 1990.07.17., 1♀, TS – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 1♂, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♂, TS; 1983.06.03., 1♀, TS; 1984.06.30., 1♂, TS; 1984.08.23., 1♂, TS – Kökényes: 1999.09.05., 1♀, TS, +MAL – Kómagas: 2000.08.02., 1♀, TS – Külső-tó: 1984.08.23., 1♂, TS; 1986.08.06., 1♂ 2♀, TS; 1989.07.21., 1♀, TS; 1989.08.27., 2♂, TS – Magyal-tető: 1977.04.26., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02., 1♂, TS – Mogyorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1991.08.13., 1♂, TS – Somlyó-hegy: 1997.08.16., 1♂, TS, +MAL – Szarvaskút: 1984.08.16., 2♂, TS, +MAL – Széki-erdő: 1990.07.18., 1♂, TS.

Tropidia Meigen, 1822

Közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvájuk koprofág, tehéntrágyában és valószínűleg rothadó növényi anyagokban is fejlődik. Mindkét hazai fajuk megtalálható a Bakonyvidéken.

***Tropidia fasciata* Meigen, 1822**

Elterjedése: Európa, Távol-Kelet. Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulása (I.), a Bakonyvidéken (Északi-Bakony, Keszthelyi-hegység, Balaton-felvidék), az Őrségben és az Alföld egy pontján (Ócsa) gyűjtötték. Erdős vidékeken, erdei tisztásokon, erdőszéli cserjésekben fordul elő, általában kevésbé nedves élőhelyeken, mint a másik faj.

Virágválasztása: *Cirsium oleraceum*, *Cotinus coggygria*.

Lelőhelyei: Király-kúti-erdő: 1999.06.06., 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 1♀, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 1♀, TS.

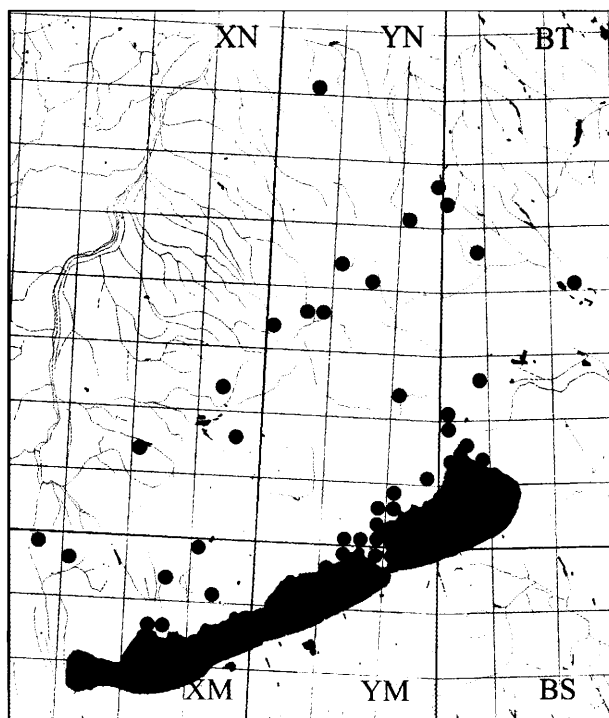
***Tropidia scita* (Harris, [1780])**

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Távol-Kelet, Japán. Közép-Európában általában ritka, legfeljebb lokálisan lehet gyakoribb. Ezért figyelemre méltó, hogy Magyarországon gyakori előfordulása (IV), főleg dombvidékeken és síkságokon sokfelé nagyobb egyszámban található. A Bakony minden kistáján gyűjtötték, de főleg a Balaton-felvidékről származik sok adata (181. ábra).

Túlnyomórészt vizes élőhelyeken, vizek mellett, nedves réteken, mocsarakban, ligeterdőkben gyűjthető.

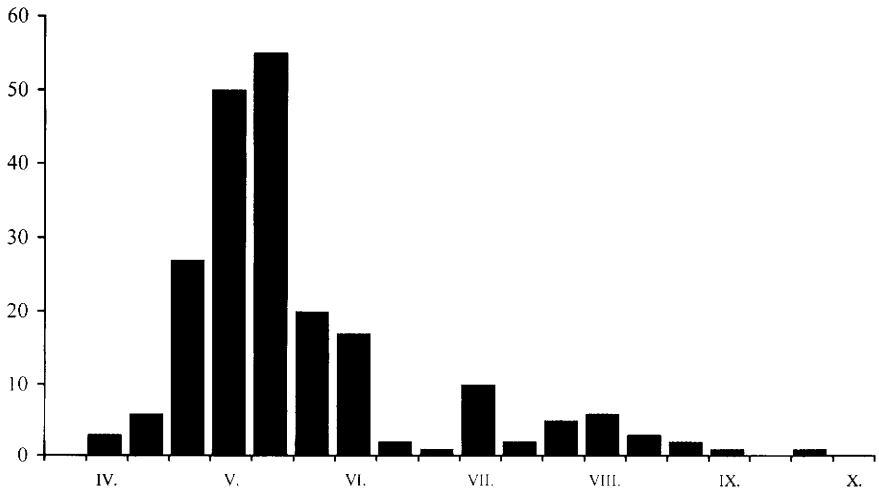
Imágója április közepétől október elejéig repül, de júliustól már csak nagyon ritkán található. Rajzási maximuma május második felére tehető. Két nemzedéke fenológiai diagramján is jól kirajzolódik (182. ábra). Második nemzedéke nagyon gyenge.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Elaeagnus angustifolia*, *Euphorbia cyparissias*, *Euphorbia glareosa*, *Galium palustre*, *Galium saxatile*, *Galium sylvatica*, *Iris pseudacorus*, *Lithospermum purpurea-coeruleum*, *Lychnis flos-cuculi*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Rorippa austriaca*, *Rosa rugosa*, *Rubus fruticosus*, *Valeriana officinalis*.

181. ábra: A *Tropidia scita* lelőhelyei a Bakonyvidéken

Lelőhelyei: Akasztó-domb: 1958.06.05., 1♀, SZJ; 1958.06.07., 1♂, ZSIG – Aszófó: 1989.05.17., 1♂, TS – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1973.05.30., 4♂ 10♀, TS – Ácsteszér: 1974.06.05., 1♂ 1♀, TS – Badacsony (Badacsonytomaj): 1975.09.15., 1♀, KÁ; 1997.06.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Bakonybél: 1979.07.25., 1♀, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 7♂ 3♀, TS; 1983.05.10., 1♂, TS, +MAL – Balatonfüred: 1973.05.30., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1974.05.14., 2♂, TS – Balatonkenese: 1972.05.21., 1♀, TS – Bázisai-öböl (Aszófó): 1983.05.15., 2♂ 2♀, TS, +MAL – Berzsenyi-kút: 1974.05.28., 2♂, KÁ; 1976.06.15., 1♂, TS – Budatava: 1974.05.28., 2♂ 1♀, TS; 1974.08.06., 1♂, KÁ; 1974.08.06., 1♂ 1♀, TS; 1980.06.05., 2♂, TS – Dolosdi-rét: 1997.08.14., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Fehérvárcturgó: 1979.06.16., 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 2♂ 2♀, TS – Fűzfői-öböl: 1974.08.14., 1♀, TS; 1988.05.25., 2♂ 1♀, TS – Gejzirmező: 1983.05.22., 1♀, TS, +MAL – Gyulafirátóti-halastó: 1971.05.12., 1♂ 2♀, TS; 1971.05.28., 1♀, TS; 1971.10.09., 1♂, TS; 1972.07.08., 1♀, TS; 1972.08.08., 2♀, TS; 1974.06.18., 1♀, KÁ; 1974.06.18., 1♂ 2♀, TS; 1990.07.17., 1♂, TS – Hajmápuszta: 1972.05.12., 1♂ 4♀, TS; 1973.06.05., 2♀, TS; 1978.07.26., 1♀, A – Hegyesd: 1982.05.25., 1♀, VT – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 2♂, TS – Jáger-rét: 2000.04.19., 3♀, TS – Kardosrét: 1971.05.13., 1♀, TS – Káptalanfüred: 1973.06.05., 1♂, TS – Kerekedi-öböl: 1974.08.31., 1♀, TS; 1990.07.15., 1♂, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kis-erdő (Tihany): 1991.05.24., 3♂ 1♀, TS – Kis-erdő-tető: 1983.05.20., 1♀, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 2♀, TS – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♀, TS; 1998.04.28., 1♂ 3♀, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 2♀, TS – Köcsi-tó: 1997.07.11., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1980.06.07., 1♀, TS – Külső-berek: 1997.05.11., 2♂ 2♀, TS, +MAL –

182. ábra: A *Tropidia scita* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Külső-tó: 1989.05.17., 1♂, TS; 1989.06.20., 1♂, TS; 1990.07.19., 1♂, TS; 1996.05.08., 2♀, TS – Litér: 1989.05.19., 10♂ 3♀, TS – Mogorós-hegy (Litér): 1992.06.11., 1♀, TS; 1993.05.03., 1♂, TS; 1993.05.29., 5♂ 4♀, TS; 1994.06.16., 2♀, TS; 1995.06.18., 1♂ 3♀, TS – Nosztori-völgy: 1972.06.05., 1♀, TS; 1999.05.23., 3♂ 1♀, TS – Örvényesi-séd: 1995.05.11., 3♂ 2♀, TS; 2000.05.21., 2♂, TS – Pannonhalma: 1983.06.01., 1♀, TS; 1983.06.01., 1♀, TS, +MAL – Pap-földek: 1995.05.04., 2♀, TS; 1998.05.13., 5♀, TS, +MAL – Révkörnyék: 1997.05.21., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Sárosfőpuszta: 1988.05.12., 1♂, KÁ – Sás-rét: 1997.07.13., 2♀, TS, +MAL – Sósi-rétek: 1997.07.13., 2♀, TS, +MAL – Szigliget: 1995.05.04., 3♂ 2♀, TS – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 2♀, TS – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.06.12., 3♀, NL – Tihany: 1957.08.27., 2♂, ÚS – Tódi-mező: 1999.09.01., 2♀, TS, +MAL – Tói-dűlő: 1998.04.29., 2♀, TS – Vár-rét: 1998.05.03., 2♀, TS, +MAL.

Volucella Geoffroy, 1762

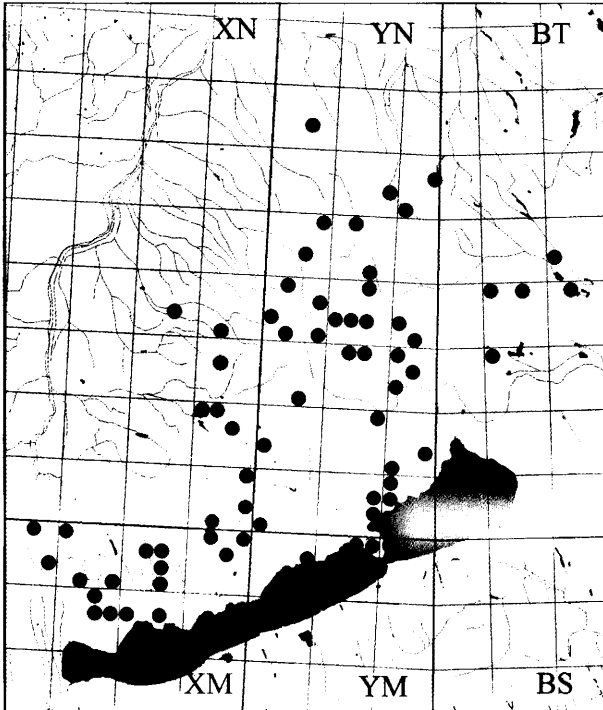
Közepesnél nagyobb testű zengőlegyek, a *Volucella zonaria* legnagyobb legyeink egyike. Lárvaik poszméhek és társas redősszárnyú darazsak fészkeiben élnek. Valószínűleg elsősorban a darazsfészkekben keletkező hulladékokat, az elpusztult darazsakat és lárvákat fogyasztják (nekrofágok), de feltehetően élő lárvákkal is táplálkoznak. Feltételezik, hogy a fiatal lárvák esetleg darázslárvák ektoparazitái. A tojásokat a darazsfészkek külső részére rakják, a fiatal lárvák vándorolnak a fészkek belsejébe. Az érett lárvák a fészken kívül a talajban telelnek. Az imágók nagyon hasonlítanak egyes darazsakra. Megfigyelték, hogy a *Volucella* fajok éves gyakorisága összefügg a darazsak gyakoriságával. A génusz mind az öt hazai faja előfordul a Bakonyvidéken.

Volucella bombylans (Linnaeus, 1758) – Bundás pihelég

Nagyon változékony zengőlegy, színben és szőrözetben feltűnően hasonlít a poszméhekre, amit a szakemberek egy része összefüggésbe hoz a mimikri jelenségével. A

nálunk korábban változatként nyilvántartott két forma közül a „var.” *bombylans* „hasonmása” a *Bombus lapidarius*, a „var.” *plumata* „hasonmása” pedig a *Bombus terrestris*. A jelenleg érvényes nemzetközi nevezéktani szabályok értelmében a változat (varietas), mint taxon már nem érvényes. Így legfeljebb formaként említhetjük őket.

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Nearktikus Régió. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), elsősorban a domb- és a hegyvidékekre jellemző, de viszonylag sok lelőhelyét ismerjük a síkságokról is. A Bakony minden kistáján nagyjából egyforma gyakorisággal gyűjtötték (183. ábra). Egyike azon fajoknak, melyek egyedszáma az utóbbi évtizedekben fokozatosan csökken.

183. ábra: A bundás pihelég (Volucella bombylans) lelőhelyei a Bakonyvidéken

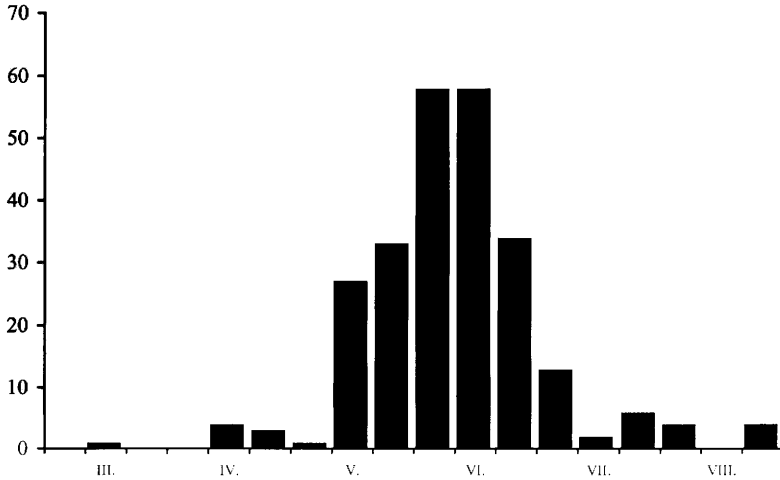
Valószínűleg eurytop, nem mutat határozott biotóp-kötődést. Erdőkben, tisztásokon, erdőszéleken, kultúrterületeken, vizes és száraz élőhelyeken egyaránt előfordul.

Lárvája szaprofág, poszméhek (*Bombus hortorum*, *Bombus muscorum*, *Bombus lapidarius*) és redősszárnyú darazsak (*Paravespula germanica*, *Paravespula vulgaris*) fészkében él.

Imágója március közepétől augusztus végéig repül. Valószínűleg bivoltin, második nemzedéke nagyon gyenge. Rajzásának maximuma június első felére esik (184. ábra).

Virágválasztása: *Acer tataricum*, *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus repens*, *Rorippa austriaca*, *Rosa rugosa*, *Rubus fruticosus*, *Rubus ideaus*, *Scabiosa canescens*, *Scabiosa ochroleuca*.

Első említése Tihanyból származik (SZILÁDY 1941).

184. ábra: A *Volucella bombylans* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Ajka: 1937.05.30., 2♀, FNE – Akasztó-domb: 1958.06.07., 1♀, SZJ – Akli: 1971.06.03., 2♂ 2♀, TS – Antal-hegy: 1999.07.01., 1♂ 3♀, TS – Aprós-erdő: 1997.06.05., 1♂ 4♀, TS – Ámos-hegy (Eplény): 1997.05.21., 1♂, TS, +MAL – Badacsonyörs: 1972.06.11., 1♂, SZG – Balatonarács: 1976.06.15., 1♀, TS – Balatonederics: 1976.06.15., 1♂ 2♀, TS – Balatonfüred: 1973.05.30., 1♀, TS, +MAL – Balatonhenye: 1962.06.16., 1♀, PJ; 1974.06.26., 1♀, TS – Berezsenyi-kút: 1973.05.30., 3♂, TS; 1973.06.14., 1♂, TS – Betekints-völgy: 1957.07.19., 1♀, PJ; 1980.06.11., 1♂, TS, +MAL – Bodajk: 1963.06.14., 1♂, MM – Bódé: 1964.06.23., 3♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1960.06.02., 1♀, PJ; 1960.08.02., 1♂, PJ; 1972.06.06., 4♀, TS; 1973.05.28., 1♂, TS; 1974.06.15., 2♂ 3♀, TS – Büdös-kút: 1964.05.26., 1♂, PJ – Cuha-völgy (Zirc): 1957.06.27., 1♂ 1♀, PJ – Cseri-erdő: 1975.07.22., 2♂ 1♀, TS – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 1♂, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Csóka-hegy: 1997.05.14., 1♀, TS; 2000.04.13., 1♀, TS – Csurgói-tározó (Kincsesbánya): 1989.06.09., 1♂ 3♀, CSM – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♂, KÁ; 1977.06.02., 1♂ 3♀, TS – Fekete-hegy (Szentbékállá): 1974.06.26., 1♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 1♂ 1♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♀, TS – Gejzírmező: 1983.05.17., 2♂ 2♀, PA; 1983.05.17., 6♂, TS; 1983.05.18., 2♀, TS; 1983.05.22., 1♂, TS, +MAL – Gyulafirátót: 1980.06.11., 1♂, TS – Gyulafirátóti-halastó: 1974.06.18., 3♂, KÁ – Hajmápuszta: 1972.06.12., 1♂, TS – Hamuházi-dűlő: 1995.06.19., 1♂, VT – Hatosi-dűlő: 1996.06.16., 1♂ 1♀, VT – Hétházpuszta: 1979.06.16., 1♂, TS – Jäger-rét: 1981.05.16., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1981.05.31., 1♂, TS, +MAL; 1981.06.02., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1981.06.12., 1♀, TS, +MAL; 1981.06.24., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.02., 1♂, TS, +MAL; 1982.06.07., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kab-hegy: 1958.06.03., 1♂, PJ; 1965.06.30., 3♂ 8♀, TS – Kapolcs: 1962.06.15., 2♂, PJ – Katonaverő-völgy: 1999.05.20., 1♂ 3♀, TS – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♀, TS, +MAL – Kis-erdő-tető: 1983.05.15., 2♂, TS – Koloska-völgy: 1972.05.27., 1♂, TS; 1998.04.28., 2♀, TS – Kopasz-hegy (Bakonyszücs): 1981.05.18., 2♀, TS, +MAL – Kovácsi-erdő: 1974.06.19., 2♀, TS – Köleskepe-árok: 1966.06.29., 1♂, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 2♀, TS – Kőmosó-hegy: 1999.05.22., 1♂, TS – Kőpince-forrás: 1985.06.07., 1♂ 1♀, TS – Kupa-erdő: 1962.05.29., 1♀, PJ – Külső-tó:

1980.06.14., 1♀, CSM; 1980.06.14., 1♀, TS; 1980.08.09., 1♀, HAV; 1981.06.13., 3♂ 1♀, TS; 1983.05.21., 1♂ 2♀, TS; 1983.06.03., 2♂, TS; 1984.05.27., 1♂ 1♀, TS; 1985.06.10., 1♀, TS; 1986.06.11., 1♀, TS – Láz-tető: 1964.05.28., 1♀, PJ – Magyarpolány: 1978.07.05., 2♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1977.06.01., 3♂, TS; 1978.06.08., 2♂, KÁ; 1978.06.08. 1♂, SZU; 1979.06.19., 2♂ 2♀, CSM; 1979.06.19., 1♀, HAV; 1979.06.19., 4♂ 4♀, TS; 1981.06.21., 4♀, TS; 1982.06.20., 2♂, TS – Mánc-hegy (Ganna): 1978.07.05., 1♂ 1♀, CSM – Mánc-hegy (Magyarpolány): 1978.07.05., 2♂ 1♀, CSM – Monostorapáti: 1985.06.20., 1♀, TS – Nagymező (Balatonakali): 1997.06.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Nagy-tó: 1971.05.27., 1♂, TS – Németbánya: 1964.06.12., 1♂, PJ; 1967.05.30., 1♂, PJ – Nosztori-völgy: 1981.06.07., 1♀, POL – Nyíres: 1997.07.05., 2♀, TS, +MAL – Pénzesgyőr: 1974.05.21., 1♂ 1♀, TS – Péter-hegy: 1998.04.26., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Fenyőfő): 1971.05.23., 3♂, TS – Púpos-hegy: 2000.07.28., 3♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Répás-árok: 1997.06.02., 1♀, TS, +MAL – Sajkod: 1974.05.28., 1♀, KÁ – Sátorma-hegy: 1986.05.18., 2♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Szentgál: 1983.06.08., 1♀, A – Szent-György-hegy (Tapolca): 1967.06.20., 1♂, PJ – Szék-tető: 1964.05.29., 2♂ 1♀, PJ – Szömörke-völgy: 1970.06.17., 1♀, TS – Tapolca: 1990.03.11., 1♂, NL – Tapolca-patak (Tapolca): 1990.06.12., 1♂, NL – Tátika: 1957.06.10., 1♂ 1♀, KZ; 1974.06.19., 3♀, TS – Tihanyi-félsziget: 1976.06.25., 1♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 1♂, TS – Tisztavíz-forrás: 1966.06.28., 2♂ 1♀, PJ – Urasági-erdő: 1979.06.30., 1♂ 2♀, TS – Vörös-János-séd: 1986.05.26., 1♂ 1♀, PA – Zirc: 1970.06.21., 1♀, TS.

Volucella inanis (Linnaeus, 1758) – Háromöves pihelégylegy

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Afganisztán, Mongólia, Kína. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), lelőhelyei nagyrészt domb- és hegyvidékeken találhatók. A Bakonyvidéken főleg az Északi-Bakonyból és a Keszthelyi-hegységből ismerjük viszonylag sok adatát.

Tülnyomórészt erdős vidékeken, elsősorban tisztásokon, erdőszéli cserjésekben gyűjthető.

Lárva a lódarázs (*Vespa crabro*) és a németdarázs (*Paravespula germanica*) fészkeiben él.

Imágója május elejétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma augusztus közepére esik.

Virágválasztása: *Buddleja davidii*, *Cirsium arvense*, *Cirsium palustre*, *Cirsium vulgare*, *Eupatorium cannabinum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Laserpitium latifolium*, *Ligustrum vulgare*, *Mentha aquatica*, *Mentha longifolia*, *Origanum vulgare*, *Sambucus ebulus*, *Scabiosa canescens*, *Scabiosa ochroleuca*, *Solidago gigantea*, *Solidago virga-aurea*, *Thymus serpyllum*, *Tilia cordata*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♂, TS – Agár-tető: 1962.07.18., 1♂, PJ – Aranyos-völgy (Veszprém): 1982.07.28., 1♂, BJ – Bakonybél: 1972.08.01., 2♂ 1♀, BA; 1974.08.30., 1♂, KÁ – Barátok-útja: 1982.08.09., 2♂ 1♀, BL – Barnag: 1997.06.29., 1♂, TS, +MAL – Billegei-erdő: 1991.07.22., 4♂ 1♀, VT – Borzavár: 1972.07.26., 1♂, TI; 1973.07.19., 1♂, HM – Burok-völgy (Isztimér): 1975.07.22., 1♀, TS – Büdöskút: 1982.08.12., 2♂ 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1965.08.14., 1♂ 1♀, TS; 1959.07.29., 1♂, ZSIG – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 2♂ 1♀, TS – Csesznek: 1982.08.09., 1♂ 1♀, HAV – Durrogó: 1997.08.14., 1♀, TS, +MAL – Farkasgyepű: 1978.08.10., 1♂, HAV – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 14♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1975.08.28., 1♀, KA; 1980.08.04., 1♂, BL; 1980.08.04., 1♂, KB; 1983.08.07., 1♀, SZD; 1989.09.12., 1♀, TS – Fenyős-domb: 2000.08.02., 1♀, TS – Gaja-völgy (Bakonynána):

1974.08.29., 1♂, KÁ; 1974.08.29., 1♀, TS – Gerence-völgy (Bakonyszücs): 1982.08.03., 1♂ 1♀, TS; 1998.05.01., 2♀, TS, +MAL – Hajmápuszta: 1974.08.08., 1♀, KÁ – Hegyesd: 1983.07.25., 1♀, VT – Hévíz: 1957.07.15., 1♀, MF; 1984.07.30., 1♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1997.08.19., 2♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1971.08.20., 2♂, TI – Jáger-rét: 1981.08.22., 1♀, TS, +MAL; 1982.09.04., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.09., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.13., 1♂, TS, +MAL; 1982.08.15., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.08.16., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.20., 1♂, TS – Jókaiánya: 1959.07.28., 2♂ 1♀, TS; 1959.08.06., 1♂ 1♀, TS – Kab-hegy: 1960.08.17., 1♂, A; 1966.08.02., 1♀, TS – Kapolcs: 1984.07.30., 2♂, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL; 1999.05.20., 1♀, TS – Káptalanfüred: 1965.08.15., 1♂, NI – Kerekedi-öböl: 1974.08.07., 1♂, TS; 1975.07.30., 1♀, LM – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 2♂, CSM; 1978.08.24., 1♂, TS; 1978.08.27., 2♂ 2♀, HAV – Kis-Futóné: 1991.06.23., 1♂, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 1♂, TS, +MAL – Kökényes: 1982.07.04., 1♂ 3♀, TS; 1997.07.15., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 4♀, TS; 1968.07.06., 1♂ 3♀, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂ 3♀, TS – Kőrös-hegy: 1961.07.22., 1♂, PJ – Kupi-erdő: 1989.09.31., 2♀, TS – Külső-tó: 1989.09.18., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1974.09.02., 1♀, KÁ; 1974.09.02., 1♀, TS; 1980.08.17., 2♂ 1♀, TS; 1982.06.20., 1♂, TS; 1982.07.04., 1♂ 3♀, TS – Márkó: 1971.09.09., 1♀, TS – Monostorapáti: 1984.07.30., 1♂ 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.08.10., 1♂ 1♀, TS – Németbánya: 1982.08.11., 1♂ 1♀, KB – Ördög-rét: 1974.09.09., 1♂, TS – Paloznak: 1962.07.24., 1♂, NF; 1962.08.10., 1♀, NF – Pálhálás: 1989.09.10., 1♀, TS – Pető-hegy: 1999.05.16., 2♂, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1971.06.26., 1♂, TS; 1971.08.26., 3♂, TS; 1972.08.09., 1♂ 2♀, TS; 1973.08.17., 1♀, GYNÉ; 1973.08.17., 1♀, GYŐ – Ráktanya: 1974.09.05., 1♀, KÁ – Rezi: 1979.08.05., 1♀, BGY, +FÉNY – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 1♀, TS, MAL – Szarvaskút: 1984.08.07., 1♂, TS; 1984.08.14., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.29., 1♀, TS; 1984.08.29., 1♀, TS, +MAL – Szent-György-hegy (Hegymagas): 1980.07.26., 1♀, VT – Széki-erdő: 1980.08.16., 1♀, TS – Szigligeti-arborétum: 1970.08.14., 1♂, TS – Tálodi-erdő (Pula): 1989.08.23., 1♀, VT – Tárnoki-erdő: 1980.07.31., 1♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 3♂, TS; 1970.08.12., 1♂ 1♀, TS; 1997.08.19., 1♂, TS – Tihanyi-félsziget: 1972.07.05., 1♂, TS – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂, TS – Tündérmajor: 1982.08.18., 1♀, BL – Vállus: 1984.08.16., 2♂ 1♀, TS – Váralja: 1990.09.08., 1♀, NL – Várvölgy: 1984.08.16., 4♀, TS – Vendeki-erdő: 1991.07.20., 1♂, VT – Viszlói-erdő: 1987.08.04., 1♂, VT – Vörös-János-séd: 1999.08.14., 1♂, TS – Zirc: 1972.07.06., 1♂, TS; 1984.08.17., 1♀, TS.

Volucella inflata (Fabricius, 1794)

Elterjedése: Európa (elsősorban Dél- és Közép-Európa), Transzkaukázus, Szibéria. Egész előfordulási területén ritkább a többi *Volucella* fajnál. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulási (III.), lelőhelyeinek kb. egyharmadát a síkságokról ismerjük. A Keleti-Bakonyban még nem találtuk meg.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdőszéleken, cserjésekben, sövényekben, napsütötte leveleken, virágokon bukkanhatunk rá. Kivételesen megfigyelték tölgy kifolyó nedvén is.

Valószínűleg egy nemzedékű, imágója május elejétől augusztus közepéig repül. Rajzásának maximuma június elejére tehető.

Viráglátogatása: *Acer tataricum*, *Buddleja davidii*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Ligustrum vulgare*, *Sambucus ebulus*, *Viburnum lantana*.

A Bakonyvidékről első említése Tápolcáról származik (SZILÁDY 1941).

Előhelyei: Akasztó-domb: 1958.06.05., 3♂ 2♀, SZJ; 1958.06.07., 2♀, ZSIG; 1958.06.07., 1♀, SZJ – Billegei-erdő: 1996.05.30., 1♂, VT – Csetényi-erdő: 1999.05.18., 1♂, TS – Csapok: 1970.06.03., 1♂, MF – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♂, KÁ; 1977.06.02., 2♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.07.07., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.08.12., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.18., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kis-Berecki-erdő: 1999.05.10., 3♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1978.06.08., 1♂, KÁ; 1979.06.19., 1♂, CSM; 1979.06.19., 1♀, TS – Meleg-hegy: 1998.05.03., 1♀, TS, +MAL – Óvár: 1958.06.02., 1♀, SZJ; 1958.06.03., 2♂, MF; 1958.06.06., 4♂ 4♀, SZJ – Pintér-hegy: 1974.05.30., 1♀, KÁ – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Szék-tető: 1964.05.29., 1♀, PJ – Tapolcai-parkerdő: 1981.05.31., 1♀, VT – Tekerés-völgy: 1965.08.19., 1♀, BEL.

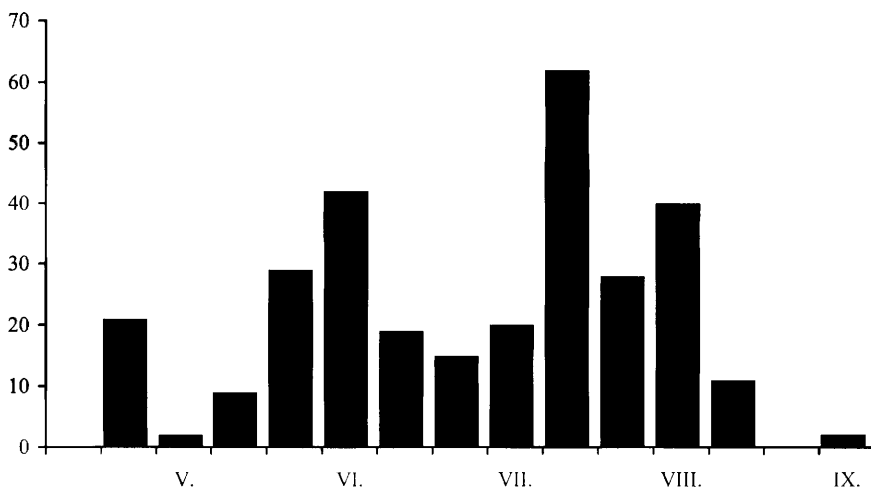
Volucella pellucens (Linnaeus, 1758) – Üvegpotrohú pihelég

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Korea, Japán, Észak-Afrika, Orientális Régió. A génusz leggyakoribb faja. Magyarországon gyakori előfordulása (IV), elsősorban a domb- és a hegyvidékeken található, de viszonylag sok adata származik a síkságokról is. A Bakonyvidéken főleg az Északi-Bakonyra jellemző.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdei utakon, tisztásokon, nyiladékokon, erdőszéleken, ligeterdőkben, meleg és száraz sövényekben található, nyílt területekre kevésbé jellemző. A hímek gyakran függögetnek napos helyeken, fák között, tisztásokon, erdei utakon. Néha fák kifolyó nedvén is megfigyelhetők.

Lárvája poszméhék és redősszárnyú darazsak fészkeiben él. Az érett lárva darázs-fészkekben, talajban vagy korhadékban telel át.

Imágója május elejétől szeptember közepéig repül. Rajzásának maximuma július végére tehető. Fenológiai diagramján (185. ábra) június közepén is megfigyelhető egy kisebb csúcs, de egyelőre nem világos, hogy ez jelezhet-e külön nemzedéket.

185. ábra: A *Volucella pellucens* imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Virágválasztása: Viszonylag széleskörű, eddig kereken 70 növénytaxonon figyeltük meg a táplálkozását: 3, 5, 8, 9, 12, 19, 45, 49, 54, 68, 87, 98, 100, 101, 109, 116, 132, 154, 155, 160, 161, 169, 170, 171, 188, 196, 206, 213, 222, 229, 246, 247, 254, 260, 265, 268, 270, 272, 286, 287, 292, 315, 323, 333, 334, 335, 336, 339, 352, 353, 354, 356, 357, 373, 379, 384, 390, 391, 398, 401, 414, 415, 418, 431, 434, 436, 439, 440.

A Bakonyvidéken először Tihanyból közölték (SZILÁDY 1941).

Lelőhelyei: Adásztevel: 1979.07.25., 1♀, CSM – Agár-tető: 1999.07.16., 1♂, TS – Ajka: 1957.07.26., 2♀, TS – Akli: 1975.06.10., 1♀, KÁ – Ácstesztér: 1974.06.05., 2♀, TS – Bakonybél: 1972.08.01., 1♀, A; 1979.07.25., 1♀, CSM; 1979.07.25., 1♀, HAV; 1979.07.25., 1♀, TS – Barátok-útja: 1982.08.09., 1♀, BL – Billegei-erdő: 1991.06.16., 5♂, VT; 1992.07.20., 1♀, VT; 1993.08.12., 1♀, VT; 1996.06.01., 1♀, VT; 1996.06.03., 1♀, VT – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 2♀, TS, +MAL – Borzavár: 1979.08.03., 1♀, KB – Bődögei-erdő: 1979.07.25., 2♂ 1♀, CSM – Bődön-kúti-árok: 1978.07.23., 2♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1958.06.08., 2♂, PJ; 1972.06.06., 4♂ 1♀, TS; 1973.07.26., 2♀, BK; 1975.07.22., 1♂, KÁ; 1975.07.22., 1♂ 1♀, LM; 1975.07.22., 2♂ 1♀, TI; 1975.07.22., 1♀, TS – Büdös-kút: 1982.08.12., 1♀, TS – Büdös-kúti-völgy: 1997.05.09., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Cuha-völgy (Zirc): 1959.07.29., 1♀, MF; 1965.08.14., 4♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1977.06.02., 1♀, TS – Cseri-erdő: 1975.07.22., 1♀, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂ 3♀, TS – Csetényi-erdő: 1997.08.23., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Csicsói-erdő: 1969.07.09., 1♀, PJ; 1987.08.24., 1♂, TS, +MAL – Doma-hegy: 1962.07.17., 1♀, PJ – Dudar: 19723.07.24., 1♀, TS – Dült-nyíres: 1969.07.10., 1♂ 2♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.02., 1♀, KÁ; 1977.06.02., 2♂, TS; 1977.07.28., 1♀, KÁ – Farkasgyepű: 1964.07.17., 1♂ 1♀, TS; 1978. 08.10., 1♀, KÁ – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♀, KK; 1972.07.27., 2♀, TS – Feketevízpuszta: 1974.06.05., 3♂, TS – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.06.27., 2♂, TS; 1975.07.09., 1♀, BK; 1975.08.28., 1♀, TI; 1975.08.28., 1♀, TS – Fülöp-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1980.08.03., 1♀, BL; 1990.06.18., 1♂ 1♀, NL – Gerencséri-erdő: 1982.06.20., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Gézaháza: 1974.08.08., 1♀, KÁ; 1974.08.08., 1♀, TS – Halimba: 1960.05.26., 1♂, PJ – Hangyálos-hegy: 1980.07.30., 2♂ 1♀, TS – Három-hegy: 1978.08.01., 1♀, KÁ – Hegyesd: 1989.05.26., 1♀, VT – Hétházpuszta: 1975.07.22., 1♀, LM; 1975.07.22., 3♂ 10♀, TI; 1975.07.22., 3♀, TS; 1979.06.16., 1♂, TS – Hidegkút (Zalaszántó): 1982.07.29., 1♀, TS – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1970.06.26., 1♂, TS – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♂ 3♀, TS – Jäger-rét: 1981.05.31., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.20., 2♂, TS – Jókai-bánya: 1957.07.24., 1♀, TS; 1957.08.06., 1♀, TS; 1959.07.28., 1♀, TS; 1959.08.06., 4♀, TS; 1964.07.16., 1♀, TS – Kab-hegy: 1965.06.30., 1♀, TS; 1965.07.13., 1♀, TS – Kardosrét: 1971.08.17., 1♀, TS; 1972.08.09., 1♀, TS; 1973.08.07., 1♀, GYÖ; 1973.08.07., 1♀, GYNÉ – Király-kút-völgy: 1978.08.24., 1♀, CSM; 1978.08.24., 1♀, HAV; 1978.08.24., 1♀, TS – Kis-láz: 1999.05.13., 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1980.06.15., 8♂, CSM – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♀, TS – Kökényes: 1982.07.04., 2♀, TS – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 5♀, TS; 1969.07.10., 2♀, TS; 1980.06.07., 1♂, TS; 1988.07.29., 2♂, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♂, TS – Kőrös-hegy: 1971.08.03., 1♀, TS – Kupi-erdő: 2000.05.09., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Külső-tó: 1980.06.05., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1962.07.11., 1♀, PJ; 1975.06.10., 2♂, KÁ; 1975.06.10., 1♀, TS; 1979.06.19., 2♂, TS; 1980.08.17., 1♂ 1♀, TS; 1981.06.21., 2♀, TS; 1986.08.09., 2♀, TS – Mogyorós-hegy (Királyszentistván): 1997.07.01., 3♀, TS, +MAL – Monostorapáti: 1985.06.20., 1♂, TS – Nagy-Som-hegy (Pénzesgyőr):

1984.08.08., 2♀, TS – Nagy-tó: 1980.06.08., 1♂, TS; 1985.06.24., 1♂, TS – Németbánya: 1982.08.11., 1♂ 1♀, KB – Óvár: 1958.06.03., 1♀, MF – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♀, TS – Öreg-séd: 1979.09.14., 1♀, HAV – Pálihálás: 1989.07.26., 1♀, TS – Pápakovácsi: 2000.07.25., 2♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.05.23., 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1972.06.15., 2♂, TI; 1972.06.15., 1♂, TS; 1973.08.17., 2♀, GYÖ; 1982.08.05., 2♀, TS – Pusztamiske: 1985.07.12., 2♂ 1♀, TS – Raposka: 1997.06.06., 2♂ 1♀, TS – Ravazd: 1991.07.30., 1♀, TS – Római-fürdő: 1975.07.14., 1♀, HM – Sarvaly: 1990.07.14., 2♀, VT – Sarvaly-erdő: 1998.05.03., 3♂ 1♀, TS, MAL – Sánc-hegy: 1980.05.22., 3♀, TS, +MAL – Stefánia-völgy: 1999.08.22., 2♀, TS – Széles-árok: 1963.06.14., 1♂, PJ – Somlyó-hegy: 1997.08.16., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Sümeg: 1958.07.28., 1♀, A – Sűrű-haraszt: 1986.007.10., 1♀, VT – Száraz-Gerence: 1979.08.07., 1♀, BL – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♀, TS – Széles-árok: 1963.06.14., 1♂, PJ – Szigliget: 1973.07.25., 2♀, MF – Taliándörögd: 1984.07.30., 2♂, TS – Tapolcai-parkerdő: 1991.06.22., 1♂, VT; 1993.08.12., 3♀, VT – Tátika: 1970.08.12., 1♀, TS; 1974.06.19., 1♀, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♂, TS – Urasági-erdő: 1979.06.30., 2♂, TS – Úrkút: 1967.08.10., 1♀, PJ; 1988.08.08., 1♂, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 1♂ 3♀, TS – Vállus: 1984.08.16., 2♂, TS – Vár-völgy: 1984.08.16., 3♂, TS – Vendeki-erdő: 1991.07.20., 1♀, VT – Viszlói-erdő: 1982.05.31., 1♀, VT; 1989.05.26., 1♀, VT; 1991.06.20., 10♂, VT – Vörös-János-séd: 1985.06.11., 1♂, TS; 1985.09.16., 1♀, TS; 1999.08.14., 2♀, TS – Zirc: 1937.07.07., 2♀, EJ; 1978.07.25., 1♀, KÁ; 1980.08.13., 1♀, KB; 1982.06.22., 1♀, A.

Volucella zonaria (Poda, 1761) – Kétöves pihelég

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Közép-Ázsia, Nyugat-Szibéria, Távol-Kelet, Irán, Mongólia, Észak-Afrika. Mediterrán elterjedésű faj, Európa délebbi területein (pl. már hazánkban is) lényegesen gyakoribb mint északabba. Magyarországon gyakori előfordulású (V), elsősorban a hegyvidékeken él. A Bakonyvidéken az eddigi tapasztalatok alapján inkább a Balaton-felvidékre és a Keszthelyi-hegységre jellemző.

Főleg erdős vidékeken, erdőszéleken, többnyire virágzó cserjéken, magaskórós növényzetben (pl. aszat) található.

Lárva a lódarázs (*Vespa crabro*), a német darázs (*Paravespula germanica*) és a kecskedarázs (*Paravespula vulgaris*) fészében él.

Imágója április végétől október elejéig repül. Rajzásának egy kiemelkedő csúcsa június elején figyelhető meg, majd egy kisebb maximum július végén jelentkezik. Valószínűleg több, részben egybeolvadó nemzedéke fejlődik.

Virágválasztása: *Buddleja davidii*, *Cornus sanguinea*, *Ligustrum vulgare*, *Origanum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Ranunculus repens*, *Sambucus ebulus*, *Scabiosa canescens*, *Scabiosa ochroleuca*, *Solidago virga-aurea*, *Thymus serpyllum*, *Valeriana officinalis*.

A hegységből első publikált adata Tapolcáról származik (REDL 1894).

Lelőhelyei: Akasztó-domb: 1956.06.05., 2♂, SZJ; 1958.06.05., 2♂, MF; 1958.06.05., 5♂ 2♀, SZJ; 1958.06.07., 1♂, MF; 1958.06.07., 5♂ 2♀, SZJ; 1958.06.07., 1♂ 1♀, ZSIG – Aranyos-völgy (Veszprém): 1982.07.28., 1♂ 3♀, BJ – Ábrahámhegy: 1964.07.31., 1♀, PJ – Badacsonytomaj: 1991.07.23., 1♀, TS; 1992.06.26., 1♀, TS – Balatonfűzfő: 1960.08.26., 2♀, A – Budatava: 1974.07.06., 1♀, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.06.28., 2♂, TS – Büdös-kút: 1982.08.12., 1♂, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1975.07.24., 1♀, TS – Cséki-tó-legelő: 1979.04.30., 1♀, TS – Csobánc: 2000.08.03., 1♀, TS – Csopak: 1960.08.29., 2♀, NF – Dörgicse: 1967.08.08., 1♀, DAX – Esztergáli-völgy: 1977.07.28., 1♂, TS – Fekete-séd (Szentgál): 1972.07.27., 1♂, TS –

Füzfőfürdő: 1997.07.22., 1♀, TS, +MAL – Füzfői-öböl: 1974.08.14., 1♀, KÁ; 1975.07.30., 1♀, KÁ – Gáspár-kúti-dűlő: 1999.08.22., 1♂, TS, +MAL – Hódos-ér (Bakonyszentlászló): 1970.06.26., 1♀, TS – Jáger-rét: 1981.06.12., 1♀, TS, +MAL; 1982.07.16., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Jókabánya: 1957.07.26., 1♂, TS; 1965.07.13., 1♂ 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL – Káptalanfüred: 1963.07.18., 1♂, NI – Kerekedi-öböl: 1975.07.30., 1♀, LM; 1991.07.29., 1♀, TS – Kékkúti-hegy: 1998.05.14., 1♀, TS, +MAL – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Kómagas: 2000.08.02., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♂, TS – Külső-tó: 1980.06.05., 2♂, TS; 1980.07.09., 1♂, CSM; 1980.07.09., 1♂ 1♀, HAV; 1990.07.19., 1♂ 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1972.07.02., 1♀, TS; 1972.07.17., 2♂, TS – Nosztori-völgy: 1976.07.30., 1♀, BJ – Óvár: 1958.06.02., 1♂ 1♀, SZJ; 1958.06.03., 1♀, MF; 1958.06.06., 2♀, SZJ – Paloznak: 1962.09.10., 1♀, NF; 1962.09.15., 1♀, NF; 1972.10.08., 1♀, NF – Pálihálás: 1972.07.15., 1♀, TS – Pétfürdő: 1968.06.26., 2♀, PJ – Rátai-csáva: 1963.08.10., 1♂, PJ – Rezi: 1977.07.01., 1♀, BGY, +FÉNY – Sáska: 1962.07.18., 1♀, PJ – Szent-György-hegy (Hegymagas): 1980.07.25., 1♂, VT – Szent-Péter-hegy: 1982.05.17., 1♂, VT; 1982.08.15., 1♀, VT – Szigliget: 1973.07.25., 1♂, MF – Tapolca: 1993.06.22., 1♂, VT – Vár-rét: 1966.08.14., 1♂, 1♀, TS – Veszprém: 1969.07.07., 1♀, PJ – Vég-máli-hegy: 1961.09.05., 1♀, PJ – Viszlói-erdő: 1978.06.20., 1♀, VT; 1990.09.06., 1♀, VT – Zirc: 1991.08.01., 1♀, SZNÉ.

Xylota Meigen, 1822

[Syn. *Zelima* Meigen, 1800]

Közepes és közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaik többnyire fakorhadékban, vagy elhalt fában, fakéreg alatt, faodvakban, fák sérült részeiben, ritkábban rothadó növényi anyagokban fejlődnek. Virágokat viszonylag ritkán látogatnak, főleg mézharmattal és egyéb anyagokkal táplálkoznak. Kilenc hazai fajuk közül egyelőre a *Xylota coeruleiventris* Zetterstedt, 1838 nem került elő a Bakonyvidéken.

Xylota abiens Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon ritka előfordulású (II.), kevés ismert lelőhelyeinek mintegy a fele a síkságokról származik. A Bakonyvidéken eddig nem került elő a Keleti-Bakonyban és a Bakonyalján.

Erdős vidékeken, többnyire vizek közelében található.

Lárvája valószínűleg elsősorban korhadó égerben és bükkben fejlődik.

Imágóját május elejétől augusztus közepéig gyűjtötték.

Virágválasztása: *Anethum graveolens*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Kis-láz: 1999.05.13., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1986.08.09., 1♂, TS – Sarvally-erdő: 1998.05.03., 1♂, TS, MAL – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♂, TS – Szarvaskút: 1984.08.14., 1♀, TS, +MAL – Szesztra-hegy: 1999.05.15., 1♂, TS, +MAL – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1957.05.25., 1♂, BE; 1957.05.25., 1♂, SNÉ.

Xylota florum (Fabricius, 1805)

Elterjedése: Európa (főleg északon), Transzkaukázus, Szibéria, Távol-Kelet. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), eddigi adatainak többsége domb-

és hegyvidékekről származik. A Bakonyvidéken főleg az Északi-Bakonyra jellemző. Egyelőre nem találtuk meg a Keleti-Bakonyban, a Balaton-felvidéken és a Bakonyalján.

Erdős vidékeken, idős lomberdőkben, nedves völgyekben, vizek közelében, mocsaras helyeken található. Az imágók szívesen ülnek napos leveleken vagy elhalt és kidőlt fatörzseken. A rokon fajoknál gyakrabban találhatók virágokon.

Imágója április végétől szeptember elejéig repül. Rajzásának maximuma május második felére tehető.

Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Allium ursinum*, *Crataegus monogyna*, *Hypericum perforatum*, *Ranunculus acris*, *Rosa canina*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1999.05.09., 1♂, TS – Cuha-völgy (Csesznek): 1959.07.29., 2♂, MF – Cuha-völgy (Zirc): 1971.05.23., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1992.05.12., 2♂, TS – Hajmás-hegy: 1999.05.11., 1♂, TS – Hajmáspusztá: 1972.05.19., 1♀, TS – Kék-hegy: 1998.07.05., 1♂, TS – Király-kúti-erdő: 1999.04.29., 1♂, TS – Kisszépalmapusztá: 1984.09.08., 6♂, PA; 1995.06.11., 3♂, TS – Kovácsi-hegy: 1997.08.19., 1♂, TS – Kőkönyes: 1997.07.15., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Középső-Hajag: 1999.08.10., 1♂, TS – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♀, TS; 1981.06.21., 1♀, TS; 1982.07.04., 1♀, TS – Nagy-tó: 1985.05.21., 1♂ 2♀, TS – Szarvaskút: 1984.08.29., 2♀, TS, +MAL – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.14., 1♂, TS, +MAL – Szömörke-völgy: 2000.05.09., 1♂, TS – Tilos-erdő: 1992.08.03., 1♂, TS – Veszprém: 1957.06.19., 1♀, PJ – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS; 1990.07.31., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1975.05.21., 1♀, KÁ.

Xylota ignava (Panzer, 1798)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Közép-Ázsia, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia, Kína, Korea, Japán. Ritka és lokális, hegyvidéken valamivel gyakoribb. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), az Északi-Bakonyon kívül egy-egy adatát ismerjük Budapestről, a Barcsi borókásból, a Mátrából és az Őrségből.

Erdős vidékeken, főleg kisebb vízfolyások mentén, nedves völgyekben található, leveleken és virágokon, néha a napsütötte talajon.

Virágválasztása: *Sambucus ebulus*, *Sambucus nigra*.

Lelőhelyei: Generál-erdő: 1998.04.30., 1♂, TS, +MAL – Hárskút: 1997.05.28., 1♀, TS – Hubertlak: 1999.08.14., 1♂, TS, +MAL – Jáger-rét: 2000.04.19., 1♂, TS – Kőkönyes: 1999.09.05., 1♂, TS, +MAL.

Xylota meigeniana Stackelberg, 1964

Elterjedése: Európa, Szibéria, Távol-Kelet, Japán. Közép-Európában ritka és lokális. Magyarországon szórványos előfordulású (I.), az Északi-Bakonyban, a Balaton-felvidéken, valamint a Mátra egy pontján gyűjtötték.

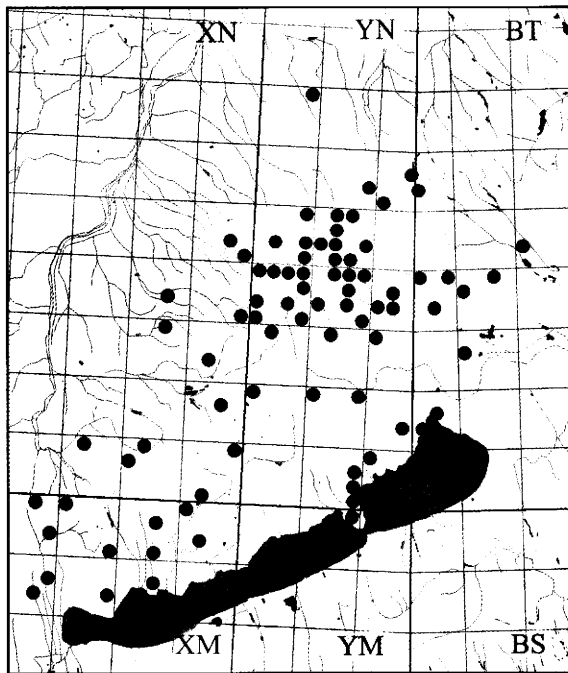
Nedvesebb lomberdőkben, erdei vízfolyások völgyében bukkanhatunk rá.

Virágválasztása: *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Felső-Hajag: 1999.08.10., 1♀, TS – Örvényesi-séd: 2000.05.21., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 1♂, TS, +MAL.

Xylota segnis (Linnaeus, 1758) – Közönséges comboslégy

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Észak-Kína, Észak-Afrika, Nearktikus Régió (Észak-Amerika). Magyarországon gyakori előfordulású (IV), lelőhelyeinek hozzávetőleg egyharmadát a síkságokról ismerjük. A Bakony minden kistáján megtaláltuk, főleg az Északi-Bakony területén gyakori (186. ábra).

186. ábra: A *Xylota segnis* lelőhelyei a Bakonyvidéken

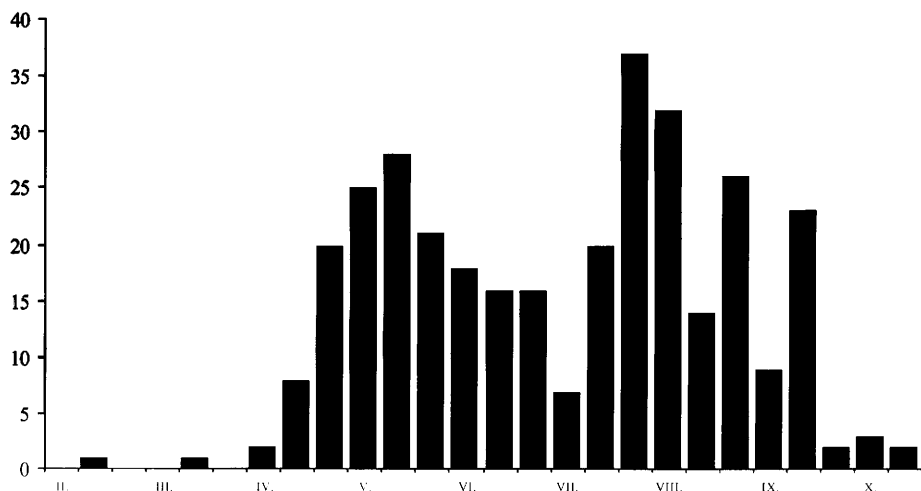
Főleg erdős és cserjés vidékeken, általában napos helyeken, erdőszéleken, erdei utakon, tisztásokon, irtásokon, parkokban, kertekben és sövényekben fordul elő. Különösen nedves helyeken, kisebb vízfolyások mellett gyűjthető. Többnyire napsütötte leveleken és kivágott fatörzseken, ritkán virágokon bukkánhatunk rá.

Lárvája nedves fahordékban, korhadó tuskóban, nedves fűrészporban, silózott takarmányban és egyéb bomló növényi maradványokban fejlődik. Részben valószínűleg ragadozó életmódot folytat, mert megfigyelték, amint kisebb legyek testnedvét szívogatta.

Imágója február végétől október végéig repül. Európában általában három nemzedéke van. Fenológiai diagramja alapján nálunk inkább két nemzedékű lehet (187. ábra).

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Caltha palustris*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Hedera helix*, *Pastinaca sativa*, *Ranunculus repens*, *Rosa canina*, *Rubus idaeus*, *Salix alba*, *Sambucus ebulus*, *Sorbus acuparia*.

Lelőhelyei: Antal-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS, +MAL – Aranyos-völgy (Csesznek): 1999.05.12., 1♀, TS, +MAL – Aszófői-sarok (Balatonfüred): 1974.05.14., 1♀, KI –

187. ábra: A Xylota segnis imágójának fenológiája, a Bakonyvidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Acsteszer: 1974.06.05., 1♂, TS – Bakonygyepes: 1983.05.10., 1♂ 3♀, TS – Balatonfüred: 1974.05.14., 1♀, TS; 1976.07.29., 1♀, TS – Balog-szeg-hegy: 1957.05.30., 1♀, PJ – Berzsenyi-kút: 1973.05.30., 4♂ 1♀, TS; 1973.06.14., 2♂ 1♀, TS; 1976.07.12., 1♀, TS – Betekints-völgy: 1980.06.11., 2♂, TS, +MAL – Bodajk: 1966.09.25., 1♀, TS – Borzás-hegy: 1982.07.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Budatava: 1974.08.06., 1♀, TS; 1975.09.23., 1♂, TS – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 5♀, TS; 1975.05.07., 1♂ 1♀, TS; 1975.07.22., 1♀, TS; 1977.05.17., 1♀, TS – Cuha-völgy (Zirc): 1965.08.14., 1♂, TS; 1975.07.24., 1♂ 1♀, TI – Csabrendek: 1986.07.17., 1♂, SZU – Csalános-hegy: 1978.07.27., 3♂ 2♀, CSM – Csárda-völgy: 1999.09.04., 1♀, TS – Csengő-hegy (Zirc): 1998.04.30., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 2♀, TS; 1984.09.11., 1♂, TS, +MAL; 1984.09.30., 1♂, TS, +MAL; 1985.05.23., 1♀, TE, +MAL – Cservárpuszta: 1965.06.26., 3♀, TS – Csószpuszta: 1961.07.21., 1♂, PJ – Esztergályi-völgy: 1977.06.02., 1♀, TS; 1977.07.28., 1♀, TS; 1980.05.13., 1♂, HAV; 1983.05.13., 1♂ 2♀, TS – Farkasgyepű: 1976.07.28., 1♀, TS; 1984.08.19., 2♀, TS – Fekete-séd (Bakonybél): 1980.09.09., 1♂, HAV – Feketevízpuszta: 1968.08.15., 1♀, PJ – Felsőbükk: 1999.09.04., 1♀, TS, +MAL – Felsőpere: 1999.08.11., 1♀, TS, +MAL – Fenyőfői-ősfenyves (Fenyőfő): 1970.07.27., 1♂, TS – Gaja-völgy (Jásd): 1972.09.28., 2♂, TS – Gerence-völgy (Bakonybél): 1982.08.03., 1♀, TS – Gézaháza: 1957.06.11., 2♂, PJ; 1974.08.08., 1♀, TS; 1986.08.25., 2♂, TS – Gödrös: 1957.05.06., 2♂ 1♀, MF; 1957.05.06., 2♀, ZSIG – Hárskút: 1997.05.28., 3♂ 2♀, TS – Hegyesd: 1982.05.25., 2♂, NL – Hévíz: 1975.09.15., 1♀, KÁ – Hódos-ér (Porva): 1999.05.09., 1♀, TS – Huszárokölőpuszta (Bakonyszücs): 1979.08.29., 2♂ 1♀, TS – Huszárokölőpuszta (Ugod): 1980.08.21., 1♀, TS – Jäger-rét: 1981.06.13., 2♀, TS, +MAL; 1981.07.09., 1♀, TS, +MAL; 1981.09.12., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1981.09.25., 3♀, TS, +MAL; 1982.06.03., 1♀, TS, +MAL; 1982.06.18., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1982.08.16., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1982.10.02., 1♀, TS, +MAL; 2000.04.19., 1♀, TS, +MAL – Jókaiháza: 1957.08.06., 1♀, TS; 1966.08.02., 1♂, TS – Kardosrét: 1986.05.27., 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Káptalanfüred: 1962.08.07., 1♂, NI – Kerekes-erdő: 2000.03.27., 1♀, TS – Kék-hegy:

1995.06.11., 1♂, TS – Királykapu: 1973.06.19., 1♂, KÁ – Király-kúti-erdő: 1998.02.21., 1♀, TS – Királyszállás: 1980.04.17., 1♀, TS – Kis-erdő (Tihany): 1983.04.26., 1♀, TS, +MAL – Kishajmápuszta: 2000.06.27., 2♀, TS – Kisnyalkai-cseres: 1975.08.28., 1♀, TS, +MAL – Kisszépalmapuszta: 1984.09.08., 1♂ 1♀, PA; 1991.09.21., 3♂ 2♀, TS; 1995.06.11., 1♂, TS – Kígyós-völgy: 1997.08.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Koloska-völgy: 1974.05.29., 1♂, TS; 1974.06.22., 1♂, TS; 1975.09.18., 1♂, KÁ – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 2♀, TS – Kökényes: 1997.07.15., 1♀, TS, +MAL; 1999.09.05., 3♀, TS, +MAL – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 2♂ 3♀, TS; 1980.06.07., 1♂ 1♀, TS; 1988.07.29., 2♀, TS – Középső-Hajag: 1999.08.10., 2♀, TS – Kő-hegy (Szentkirályszabadja): 1999.06.27., 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1973.08.01., 1♂, TS; 1973.08.18., 1♂, GYŐ – Kupi-erdő: 2000.05.09., 1♂, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1977.06.01., 1♀, KÁ; 1977.06.01., 1♂, TS; 1981.06.21., 1♀, TS; 1982.06.20., 1♂, TS 1986.08.09., 2♂ 2♀, TS; 1992.05.12., 1♀, TS – Ménesjáráspuszta: 1972.08.31., 1♂ 1♀, TS; 1989.07.02., 8♂, TS – Monostorapáti: 1986.07.09., 1♂, TS – Nagytárkánypuszta: 1986.07.16., 1♂, KÁ – Nagy-tó: 1975.06.16., 1♀, TS – Németbánya: 1970.05.21., 2♂ 1♀, TS – Noszlop: 1989.10.18., 1♀, TS – Nosztori-völgy: 1999.05.23., 2♀, TS – Öreg-Futóné: 1988.08.07., 1♂, TS – Öreg-hegy (Mindszentkál): 1993.06.26., 1♀, TS – Öreg-séd: 1980.09.09., 1♀, TS – Péti-hegy: 1998.04.29., 1♀, TS – Pintér-hegy: 1973.08.04., 1♂ 1♀, TS; 1974.05.30., 1♂, TS; 1976.05.16., 1♂, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1989.10.18., 1♀, TS – Porva: 1977.09.02., 2♀, KÁ; 1977.09.02., 1♀, TI; 1977.09.02., 4♂ 2♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1974.05.27., 1♀, KÁ – Púpos-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Ráktanya: 1999.08.10., 1♀, TS, +MAL – Répás-árok: 1997.06.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Száraz-Gerence: 1995.06.11., 2♀, TS; 1999.08.14., 1♀, TS, +MAL – Szarvaskút: 1981.06.23., 1♂, TS; 1983.09.05., 1♂ 1♀, TS; 1984.08.04., 2♀, TS; 1984.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1984.08.05., 1♀, TS, +MAL; 1986.08.07., 2♂, KÁ; 1997.05.18., 1♂, TS; 1998.07.07., 1♂, TS – Szarvaskúti-bükkös: 1999.06.06., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Szár-hegy: 1975.08.14., 1♂, KÁ; 1975.08.14., 2♀, TS – Szent-György-hegy (Tapolca): 1979.05.08., 1♀, TS – Széles-árok: 1966.09.25., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Tapolca: 1990.06.22., 1♂, NL – Tátika: 1966.08.13., 1♂, TS – Tilos-erdő: 1988.07.20., 2♀, TS; 1992.08.03., 1♂, TS – Tódi-mező: 1999.09.01., 3♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 2♀, TS – Ugod: 1972.07.26., 1♂, BJ – Urasági-erdő: 1979.06.30., 1♂ 2♀, TS – Úrkút: 1988.08.08., 1♂ 2♀, TS – Vad-tó: 1997.08.19., 3♂, TS – Vinye: 1972.07.10., 1♀, TS; 1972.08.19., 1♂, TS – Vörös-János-séd: 1983.05.12., 1♀, TS; 1983.05.12., 3♂, TS; 1988.08.07., 1♂ 2♀, TS – Zirc: 1972.08.14., 1♀, TS; 1975.08.08., 1♂, SA; 1975.08.12., 1♀, TS; 1975.09.24., 1♀, TS; 1978.10.09., 1♀, SZU; 1980.08.17., 3♂, TS; 1980.09.04., 1♂, TS; 1982.10.28., 1♀, HAV; 1983.05.16., 1♂ 2♀, TS; 1983.06.10., 1♀, TS; 1983.07.27., 1♀, TS; 1984.08.04., 1♀, TS; 1985.07.06., 1♂, TS; 1989.10.22., 1♀, TS – Zirci-arborétum: 1990.04.27., 1♂, TS; 1990.05.13., 1♂ 3♀, TS, +MAL; 1990.07.25., 1♀, TS; 1990.07.25., 1♂, TS, +MAL; 1990.08.07., 3♂, TS, +MAL; 1990.08.30., 4♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.09.19., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1990.09.28., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1999.05.10., 4♂ 1♀, TS.

Xylota sylvarum (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet, Mongólia. Magyarországon mérsékelten gyakori előfordulású (III.), elsősorban a domb- és a hegyvidékekre jellemző, de viszonylag sok adatát ismerjük a síkságokról is. Főleg az Északi-Bakonynak gyűjtöttük viszonylag sok pontján.

Tulnyomórészt erdős, cserjés vidékeken, különösen erdőszéleken, tisztásokon, erdei utakon, vágásokban él, néha ligeterdőkben, kertekben, vizek mellett is felbukkan.

Lárviáját nedves fűrészporban, tölgyfa korhadékban és elvált fakéreg alatt találták.

Imágója május elejétől szeptember végéig repül. Rajzásának maximuma július végére esik.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Daucus carota*, *Eupatorium cannabinum*, *Ranunculus repens*, *Rubus ideaus*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Barátok-útja: 1982.08.09., 1♀, BL – Bándi-mező: 1966.08.13., 1♂, TS – Billegei-erdő: 1995.07.18., 1♀, VT – Borzás-hegy: 1982.07.03., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♀, TS – Cigány-domb: 1982.06.16., 1♀, TS – Cseres: 1965.07.13., 1♂ 2♀, TS – Cseri-erdő: 1975.07.22., 1♂ 1♀, TS – Csicsói-erdő: 1987.08.24., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Csobánc: 2000.08.03., 1♀, TS – Esztergáli-völgy: 1977.06.11., 1♀, TS – Farkasgyepű: 1965.07.24., 1♀, A, +FÉNY; 1965.08.23., 1♀, TS – Felső-bükk: 1999.09.04., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Gerence-völgy (Bakonybél): 1970.06.25., 1♀, TS; 1975.06.10., 1♀, TS – Hajmápuszta: 1972.06.12., 1♀, TS – Jáger-rét: 1982.07.14., 1♀, TS, +MAL – Jókaiabánya: 1957.07.26., 2♂ 1♀, TS; 1959.08.06., 1♂, TS; 1966.08.02., 1♂, TS; 1959.08.06., 1♀, TS – Kab-hegy: 1966.06.30., 1♀, TS – Katonaverő-völgy: 1997.08.19., 1♀, TS, +MAL – Kék-hegy: 1998.07.05., 1♀, TS – Királykapu: 1973.06.19., 1♂, KÁ – Koloska-völgy: 1976.07.12., 1♀, KÁ – Kovácsi-erdő: 1966.08.14., 1♂ 1♀, TS – Kökényes: 1982.07.04., 1♀, TS – Köleskepe-árok: 1964.08.16., 2♂ 2♀, TS; 1988.07.29., 2♂ 1♀, TS – Kőrös-hegy: 1971.08.03., 1♂, TS – Kupi-erdő: 1992.07.29., 1♂, TS; 2000.05.09., 3♂, TS – Magyarpolány: 1978.07.05., 1♀, TS – Malom-völgy (Eplény): 1975.06.10., 1♂, KÁ; 1979.06.19., 1♂, TS; 1986.08.09., 1♂, TS – Pálhálás: 1992.07.30., 1♀, TS – Pisztrángos-tó (Németbánya): 1979.08.29., 1♀, HAV; 1985.07.23., 1♀, TS – Porva-Csesznek-vá.: 1973.08.17., 1♀, GYÖ; 1971.08.26., 1♀, TS – Tátika: 1965.08.23., 1♂, TS – Tik-hegy: 1997.08.12., 1♀, TS, +MAL – Tücsök-kút: 1999.09.10., 1♂, TS – Vinye: 1957.06.27., 1♂, PJ; 1964.08.14., 1♂, TS; 1975.09.25., 1♂, TS – Zirci-arborétum: 1975.07.17., 1♀, TI; 1990.08.30., 1♂, TS, +MAL.

Xylota tarda Meigen, 1822

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus, Észak-Kazahsztán, Szibéria, Távol-Kelet. Általában ritka és lokális. Magyarországon ritka előfordulású (II.), adatainak csaknem a fele az Alföldről származik. A Bakonyvidéken az Északi-Bakony két pontján gyűjtöttük.

Csak erdős vidékeken, elsősorban nedvesebb lombdőkben, főleg erdőszéleken, vágásokban, alacsony növények napos levelein található.

Lelőhelyei: Ciklámenes-erdő: 1998.05.01., 1♂, TS, +MAL – Kis-Bükk: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL.

Xylota xanthocnema Collin, 1939

Elterjedése: Európa, Transzkaukázus. Magyarországon ritka előfordulású (II.), elsősorban a hegyvidékekre jellemző. Valószínűleg ezzel is magyarázható, hogy a Bakonyvidéken a Bakonyalján nem találtuk meg.

Túlnyomórészt erdős vidékeken, erdei utakon, tisztásokon, erdőszéli cserjésekben fordul elő.

Lárviáját a tiszafa (*Taxus baccata*) odvában találták, de valószínűleg lombos fákból is él, mivel olyan vidéken is előfordul, ahol nincs tiszafa.

Imágója május elejétől augusztus végéig repül, rajzásának kisebb maximuma augusztus elején figyelhető meg.

Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Heracleum mantegazzianum*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Ábrahám-hegy: 1998.05.13., 1♀, TS – Badacsonytomaj: 1992.06.26., 1♀, TS – Borostyán-hegy: 1998.05.05., 1♂, TS, +MAL – Burok-völgy (Isztimér): 1973.05.28., 1♂, TS – Cserszegtomaj: 1983.06.26., 1♂, TS – Gézaháza: 1986.08.25., 1♂, TS – Hétházpuszta: 1973.07.15., 1♀, TS – Jáger-rét: 1983.08.02., 1♂, TS, +MAL; 1983.08.14., 1♀, TS, +MAL – Jókaibánya: 1966.08.02., 2♀, TS – Koloska-völgy: 1974.06.22., 1♀, TS – Kopasz-hegy (Mindszentkál): 1997.08.17., 1♀, TS, +MAL – Malom-völgy (Eplény): 1986.08.09., 1♂, TS – Pálhálás: 1992.07.30., 1♂, TS – Sátorma-hegy: 2000.07.26., 1♀, TS – Vár-rét: 1966.08.14., 1♀, TS.

Köszönetnyilvánítás

Első helyen a monográfia kéziratának szakszerű és lelkiismeretes, az anyag jobbítását szolgáló lektorálásáért tartozom köszönettel Dr. Majer József tanszékvezető egyetemi tanárnak (Pécsi Tudományegyetem Általános és Alkalmazott Ökológiai Tanszéke, Pécs), valamint Dr. Sáringer Gyula kutatóprofesszor, akadémikusnak (Veszprémi Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar, Keszthely).

Külön köszönöm Dr. Dévai György tanszékvezető egyetemi tanárnak (Debreceni Egyetem, Természettudományi Kar, Ökológiai Tanszék, Hidrobiológia Részleg, Debrecen), a monográfia összeállításában nyújtott sokrétű szakmai segítségét, hasznos tanácsait, különös tekintettel az UTM hálótérképezés terén szerzett több évtizedes tapasztalatainak önzetlen átadására.

A Bakonyvidéket lefedő UTM rendszerű hálótérkép számítógépes változatának megszerkesztéséért Dr. Ábrahám Levente múzeumi osztályvezetőt (Somogy Megyei Múzeum Természettudományi Osztálya, Kaposvár) illeti köszönet.

Köszönettel tartozom Claus Claussen kiváló zengőlégy specialista dipterológusnak (Flensburg, Németország), néhány problematikus *Cheilosia* példány meghatározásáért.

Köszönet illeti a Bakonyi Természettudományi Múzeum munkatársait, elsősorban Futó János múzeumigazgatót a monográfia kiadásának támogatásáért, Kenyeres Zoltán igazgatóhelyettest a kézirat szakszerű és gondos szerkesztéséért, Bauer Norbert muzeológust a zengőlegyek viráglátogatásával kapcsolatos növénynevek listájának javításáért.

Végezetül köszönöm mindazok tevékenységét, akik gyűjtőmunkájukkal hozzájárultak a hegység zengőlégy-faunájára vonatkozó ismereteink teljesebbé tételéhez.

Hoverfly fauna of the Bakony region (Diptera: Syrphidae)

Historical background

First data on hover flies of the mountains were due to Gusztáv Redl entomologist from Tapolca who collected different insects, mainly butterflies in and around Tapolca in the 1880's and 90's. In his work which is primarily interesting from the historical point of view (REDL 1894) the following five hoverfly species are mentioned: *Volucella zonaria* (Poda, 1761), *Syrphus pyrastris* [= *Musca (Scaeva) pyrastris* Linnaeus, 1758], *Syrphus ribesii* (Linnaeus, 1758), *Eristalis campestris* Meigen, 1822 [= *Eristalis tenax* (Linnaeus, 1758)], *Cheilosia soror* (Zetterstedt, 1843).

Dipterofaunistic knowledge of the end of the 19th century is summarized by the part dealing with dipterans (THALHAMMER 1900) of the monograph entitled Fauna of the Hungarian Empire (Fauna Regni Hungariae). However, this basic work involves data only on 4 species from the Bakony Mts: *Baccha elongata* (Fabricius, 1775), *Chrysotoxum elegans* Loew, 1841, *Sphiximorpha (Ceria) subsessilis* (Illiger in Rossi, 1807) from Tapolca and *Merodon albifrons* Meigen 1822 from Kup.

Collection work aiming at true mosquitos and chironomids were begun in the 1930's, covering mainly the region of Lake Balaton but also involving Bakony Mts to a smaller extent. The resulting publication on the wider Bakony region (SZILÁDY 1941) comprises data on rather numerous, exactly 40 hover fly taxa from the northern shore of Lake Balaton, especially from Tihany.

Significant dipterological collection works were initialized in the Bakony at the late 1950's, as part of a national program which was aimed at supplying the fly collection of the Museum of Natural History. This collection was destroyed in 1956.

Systematic research work on the *Diptera* fauna of the mountains was started only in 1964, in the frame of the program entitled „*The nature-landscape of the Bakony*”. Within this, intense collection of hoverflies has been done basically since the late 1970's. As a result of this work, the Bakony Museum of Natural History is in possession of a collection consisting of app. 60000 specimens. Somewhat more than one third of this collection falls to hover flies.

The idea came already in the middle 1970's that this dipteran family which is very rich in species in the mountains could be represented in a separate volume in the monograph series entitled “*Results of the natural scientific research in the Bakony*”.

By processing the hoverfly collection from the Bakony (most of the collection can be found in the Bakony Museum of Natural History but smaller part is kept in the Hungarian Museum of Natural History in Budapest) shorter papers were published on the topic (TÓTH 1978, 1982, 1983, 1985a, 1985b, 1989, 1990, 1994, 1997). They mention the occurrence of altogether 159 species in the mountains, 37 taxa found here were published as new to the fauna of Hungary. Further 4 species being new to the fauna are reported by this paper: *Cheilosia himantopus* (Panzer, 1798), *Platycheirus jaerensis* Nielsen, 1970, *Sericomyia silentis* (Harris [1776]), *Sphiximorpha binominata* (Verrall, 1901).

Geography of the region

From geographical point of view, the Bakony Mts. are the most significant middle region of the Transdanubian Mts. They are bordered by the Balaton and Mezőföld on the south and south-east, by the Mór rift valley on the east, by the Igmánd-Kisbéri basin on the

north and north-east, and by the Kisalföld on the west and north-west. Regional division of the mountains based on geography has gone through some modification during the past. Earlier divisions (BULLA 1962, PÉCSI and SOMOGYI 1967) were supplemented with new results by JUHÁSZ (1975). An ecological division was made in the recent past (DÉVAI *et al.* 1992) which differs from the traditional one mainly because it places the northern shore of Lake Balaton and most of the Tapolca basin (with the exception of the remnant hills of the basin) into the Balaton basin.

Natural factors have been of basic importance for the development of the hoverfly fauna of the region. Primarily geographical location, climatic factors which are depending on the former one and vegetation are the key elements which influence to a smaller or bigger extent the qualitative and quantitative composition of the recent fauna.

In the present volume composition of the hover fly fauna is examined based on the traditional division of the region into small units.

Brief characterization of hoverflies

Hoverflies (*Syrphidae*) represent one of the biggest families of dipterans (*Diptera*). Number of described species of this family amounts to over 5000. App. 1600 species are known from the palearctic region and 800 from Hungary. In Hungary at present 367 species are registered. In the Bakony, which is relatively well investigated in comparison to other regions of Hungary 340 species have been found.

Most of the adult hover flies feed on pollen and nectar but they also consume honeydew, plant sap and some species even feed on leaking saps of injured trees. Despite adults, feeding habits of larvae are much more diverse. Three main groups can be distinguished: (1) herbivores (phytophags), (2) detritivores (saphrophags) and (3) predators (zoophags). Within these groups some intermediate types may occur, and there are species whose life type is not quite clearly or less known. App. 40% of the species falls to the category of predators. Among them many are useful, aphydophagous organism.

Most of the adult hover flies play an important role in the pollination by their feeding, similarly to bees and other, flower-dependent insects. 446 such plant taxa are known from the mountains on which at least one hoverfly species has been found to feed. List of these plants (with Latin and Hungarian names) is published at the end of this volume in the index, in alphabetical order and with serial numbers. When characterizing those hover flies that have a wide range of plants, only the serial number of actual plants are shown (to save some space).

Number of plants visited by hoverflies is highly varying. The block diagram (Fig 8.) illustrates the number of plant taxa on which some relatively frequent hover fly species feeding on flowers (or partly on flowers) could be collected or at least seen in the mountains. As we can see, *Eristalis tenax* is the first (242 plant taxa), *Eristalis arbustorum* is the second (237 plant taxa) and *Sphaerophoria scripta* is the third (218 plant taxa).

Materials and methods

For collection of hoverflies, in addition to the modified butterfly net which was the main equipment, the Malaise trap was successfully used as well, mostly for occasionally collections, having lasted for some hours. In some cases on selected spots a special version of this trap was also used for longer time, which was made of plastic mosquito net, being more tolerant to weather conditions.

To lesser extent, material of light-traps of lepidopterists working on different locations of the mountains was also utilized. Occasionally bowl-traps were also placed (yellow bowls), especially to investigate hoverflies which were overwintering in adult form.

For identification of hover flies, handbooks of ROTHERAY (1993), SACK (1928-1932), STACKELBERG (1970), STUBBS – FALK (1983) and TORP (1994) were used. In addition, several papers dealing with the revision of genera to some extent were of great help in identification of the species.

Zoogeographical assessment

Assessment of the hover fly fauna by small geographical units was carried out based on the work entitled “*Zoogeographical conditions of the Bakony Mountains*” (PAPP 1968). In this work the author distinguishes 5 zoogeographical units within the mountains (1. Balaton Highlands, 2. Keszthely Mts., 3. Southern Bakony, 4. Northern Bakony, 5. Eastern Bakony). The most significant modification was to separate Bakonyalja (involving Pannonhalmi Hills) as the sixth unit.

In the frame of this research we have investigated which species were found in each geographical unit.

So far Northern Bakony proved to be the richest in hoverflies as exactly 92 percent of the species were found here (312). Further order of succession: Balaton Highlands: 270 species (79.4%), Keszthely Mountains: 246 species (72.3%), Bakonyalja: 227 species (66.8%), Southern Bakony: 224 species (65.9%), Eastern Bakony: 196 species (57.6%).

It is obvious that some small geographical units of the Bakony cannot be considered equally well investigated from the point of dipterology. However, we cannot say that it is the sole reason for the significant differences in species number found in each unit. Not considering some taxa having unknown distribution, most of the species found exclusively in the Northern Bakony are more or less montan elements. Also, most species found to occur only in the Balaton Highlands are having southern (at least partly Mediterranean) distribution.

Composition of the hover fly fauna

Fauna composition can be investigated from several point of view. Strictly speaking, fauna investigation based on small geographical units which we were discussing in the previous chapter can also be involved. An evident way of grouping can be based on feeding habits of the larvae, which was mentioned when giving a general characterization of hoverflies. Also, experiences considering qualitative and quantitative composition of the fauna are worth presenting briefly.

Qualitative composition of the hoverfly fauna

Quantitative composition of the fauna is normally characterized by the occurrence of rare species. However, it might cause some problems that determining how rare a species is can be subjective. In between rare and frequent (common) taxa researchers generally differentiate 5–7 categories, according to the number of known places of occurrence in the given country. As a contrary, the author used a different method which is based on the assessment of relative categories of frequency determined on the basis of data on occurrence and on UTM maps and which was proven to work well in practice (DÉVAI –

MISKOLCZI 1987). The concept of this method which was elaborated for dragonflies is to determine the number of 10 x 10 km quadrates in which the species was collected of all the possible places of collection (that means that not all the 1052 quadrates should be taken but only those which actually represent at least one place of collection, in the case of hoverflies this number is 485). In the assessment of the hoverfly fauna of Hungary the following categories are given: I. Sporadic (1-7 quadrates), II. Rare (8-24 quadrats), III. Less frequent (22-63 quadrates), IV. Frequent (64-189 quadrates), V. Very frequent (number of 10 x 10 km UTM quadrates exceeds 190).

Abundance values are summarized in a table (**Table III.**) and in the chapter dealing with faunistical data, when giving a brief characterization of each species.

Quantitative composition of the hoverfly fauna

As a result of research work covering the whole mountains and which have been carried out for a longer time a relatively clear picture could be given on the quantitative composition of the hoverfly fauna. A compilation (**Table II.**) reveals that individual numbers of the species are in a very broad range, between 1 and 5461. Nevertheless, unusually high values do not occur. *Sphaerophoria scripta* is the most abundant, showing a dominance of 7.7%. *Episyrphus balteatus* is the second (6.8%), and *Eristalis tenax* is the third (6.7%). The participation of only 25 taxa exceeds 1%, amounting to 7.3% of all the species but to 63.3% of all the specimens (**Fig 7.**)

UTM grid mapping of the syrpid fauna

In order to reveal and utilize the information hidden in the occurrence of living organisms mapping of places of occurrence can play an important role. That is why zoologists frequently make use of maps of different type in order to demonstrate the peculiarities in the occurrence of their taxon.

The author – following György Dévai's relevant work – has completed the UTM grid maps of Hungarian species.

The UTM map which describes the places of occurrence of hoverflies in Hungary in 10 x 10 km quadrates (**Fig 14.**) relatively well depicts how well hover flies are investigated in Hungary. The recorded, exactly 2100 places of occurrence are situated in 485 quadrates.

It is obvious that the 10x10 km quadrat size is less suitable for analyzing the fauna of a small geographical unit by grid map in details. Therefore in the Bakony Mts. already in the middle 1980' we started to work with smaller quadrates (TÓTH 1987). In the practical mapping primarily 2.5x2.5 km subgrid proved to work well. Places of occurrence of some species are shown on the presently available computer-aided version of the UTM grid maps of the Bakony (**Fig 15.**)

The biggest part of the book is the chapter which gives the brief characterization of the species and faunistic data. Luckily itemized baseline data could be presented, creating a hoverfly database of the mountains which can be used later on for several purposes.

Data which are given at the characterization of the species are partially also available in a table format (**Table III.**). It contains occurrence of the species by small geographical units, number of plant taxa visited, the characteristic feeding habits, and when possible, the habitat, data on swarming, some ecological factors, individual number, value of dominance and category of frequency.

IRODALOM

- BALÁS G. – SÁRINGER GY. (1984): Kertészeti kártevők – Akadémiai Kiadó, Budapest, 745–746.
- BALÁZS K. – MÉSZÁROS Z. (1989)(szerk.): Biológiai védekezés természetes ellenségekkel – Mezőgazdasági Kiadó, Budapest
- BARKEMEYER, W. – CLAUSSEN, C. (1986): Zur Identität von *Neosciasc unifasciata* (Strobl, 1898) – mit einem Schlüssel für die in der Bundesrepublik Deutschland nachgewiesenen Arten der Gattung *Neosciasc* Williston 1886 (Diptera, Syrphidae) – Bonn. Zool. Beitr. 37 (3): 229–239.
- BULLA B. (1962): Magyarország természeti földrajza – Tankönyvkiadó, Budapest, 424 + 1 térképmelléklet
- CLAUSSEN, C. (1980): Die Schwebfliegenfauna des Landsteils Schleswig in Schleswig-Holstein (Diptera, Syrphidae) – Faun. Ökol. Mitt., Suppl. 1: 3–79.
- CLAUSSEN, C. (1998): Die europäischen Arten der *Cheilosia alpina*-Gruppe (Diptera, Syrphidae) – Bonn. Zool. Beitr., 47: 381–410
- CLAUSSEN, C. – TORP, E. (1980): Untersuchungen über vier europäische Arten der Gattung *Anasimyia* Schiner, 1864 (Insecta, Diptera, Syrphidae) – Mitt. Aus dem Zool. Mus. der Univ. Kiel 1: 3–16.
- DARVAS B. – DELY-DRASKOVITS Á. – ILOVAI Z. (1980): A vöröshagymában fejlődő *Eumerus* fajok (Diptera: Syrphidae) Magyarországon – Növényvédelem 9–10: 433–440.
- DELY-DRASKOVITS, Á. (1972): Systematische und ökologische Untersuchungen an den in Ungarn als Schädlinge der Hutpilze auftretenden Fliegen I. Limoniidae, Syrphidae, Platypezidae, Chloropidae (Diptera) – Acta Zool. Hung. 18: 7–21.
- DÉVAI GY. – MISKOLCZI M. – TÓTH S. (1987): Javaslatok a faunisztikai adatközlés és a számítógépes adatfeldolgozás egységesítésére. I. Rész: Adatközlés – Folia Mus. Hist.-nat. Bakonyiensis, 6: 29–42.
- DÉVAI GY. – DÉVAI I. – FELFOLDY L. – WITTNER I. (1992): A vízminőség fogalomrendszerének egy átfogó koncepciója. 3. rész: Az ökológiai vízminőség jellemzésének lehetőségei – Acta Biol. Debr. Oecol. Hung. 4: 49–185.
- DÉVAI GY. – MISKOLCZI M. (1987): Javaslat egy új környezetminősítő értékelési eljárásra a szitakötők hálótérképek szerinti előfordulási adatai alapján – Acta Biol. Debrecina 20 (1986–87): 33–54.
- DÉVAI GY. – MISKOLCZI M. – TÓTH S. (1997): Egységesítési javaslat a névhasználatra és az UTM rendszerű kódolásra a biotikai adatok lelőhelyeinél – Acta Biol. Debr. Oecol. Hung. 8: 13–42.
- DÉVAI GY. – MISKOLCZI M. – PÁLOSI G. – DÉVAI I. – HARANGI J. (1994): A magyarországi szitakötő-imágók (Insecta: Odonata) 1982-ig közölt előfordulási adatainak bemutatása UTM hálótérképeken – Studia odonotol. hung. 2: 1–100.
- DÉVAI GY. – HARANGI J. – MISKOLCZI M. (1996a): BioTér 1.42 Program.
- DÉVAI GY. – HARANGI J. – MISKOLCZI M. (1996b): Tájékoztató a BioTér 1.4 Pprogram (Biotikai Hálótérképező Program) használatához.
- DOCZKAL, D. (2000): Description of *Cheilosia ranunculi* spec. nov. from Europe, sibling species of *C. albitarsis* Meigen (Diptera, Syrphidae) – Volucella 5: 63–78.
- DOCZKAL, D. – SCHMID, U. (1994): Drei neue Arten der Gattung *Epistrophe* (Diptera: Syrphidae), mit einem Bestimmungsschlüssel für die deutschen Arten. – Stuttgarter Beitr. Naturk. Serie A (Biologie): 1–32.
- DUŠEK, J. – LÁSKA, P. (1962): Beitrag zur Kenntnis einiger Syrphiden-Larven (Diptera, Syrphidae) – Ěas. ěsl. Spol. ent., 59: 348–356.
- FÁSZL I. (1878): Adatok Sopron légyfaunájához – A Pannonhalmi Szent-Benedek-Rend soproni Kath. Főgymnasiumának értesítője az 1877/78. tanévről, 1–34.
- FISCHL G. (szerk.) (2000): A biológiai növényvédelem alapjai – Mezőgazda Kiadó, Budapest
- HURKMANS, W. (1993): A monograph of *Merodon* (Diptera: Syrphidae), Part 1. – Tijdschrift voor Entomologie 136: 147–234.
- JAKUCS P. – DÉVAI GY. (szerk.) (1985): Környezetvédelmi Információrendszer – Természetes Élővilágvédelmi Rendszer: Fajokra és élőhelyekre vonatkozó adatfelvételi lapok értelmezési és kitöltési útmutatója. Javaslattev. KLTE Ökológiai Tanszéke – OKTH, Debrecen – Budapest, 1–185.
- JERMY T. (1967): Biológiai védekezés a növények kártevői ellen – Mezőgazdasági Kiadó, Budapest
- KOWARZ F. (1883): Adatok Zemplénmegye természetrajzi ismeretéhez. (III. Dr. Chyzer Kornél gyűjteményének zemplénmegyei legyei.) – A magyar orvosok és természetvizsgálók 1882. aug. 23-tól aug. 27-ig Debrecenben tartott XXII. Vándorgyűlésének történeti vázlata és munkálatai, 233–246.
- LÁSKA, P. – STARÝ, P. (1980): Prey records of aphidophagous syrphid flies from Czechoslovakia (Diptera, Syrphidae) – Acta ent. bohemoslov. 77: 228–235.

- MAIBACH, A. – GOELDLIN, P. – DIRICKX, H. (1998): Syrphidae. – in: MERZ, B. – BÄCHLI, G. – HAENNI, J.-P. – GONSETH, Y. (szerk.): Diptera-checklist – Fauna Helvetica 1: 211–224.
- MISKOLCZI M. – DÉVAI GY. – KERTÉSZ GY. – BAJZA Á. (1997): A magyarországi helységei kódjegyzéke az UTM rendszerű, 10 x 10 km beosztású hálótérkép szerint – Acta Biol. Debr. Oecol Hung. 8: 43–194.
- PAPP J. (1968): A Bakony hegység állatföldrajzi viszonyai – A Veszpr. Megy. Múz. Közlem. 7: 251–314.
- PECK, L. V. (1988): Family Syrphidae – in: SOÓS, Á. – PAPP, L. (szerk.): Catalogue of Palaearctic Diptera 8: 11–230.
- PÉCSI M. – SOMOGYI S. (1967): Magyarország természeti földrajzi tájai és geomorfológiai körzetei – Földr. Közlem., 15 (4): 285–304. + 3–4 térképmelléklet.
- PILLICH, F. (1914): Aus der Arthropodenwelt Simontornya's, 135–136.
- REDL G. (1894): A tapolcai járás rovarai, Tapolca
- ROTHERAY, G. E. (1993): Colour guide to hoverfly larvae (Diptera, Syrphidae) in Britain and Europe – Dipterists Digest 9: 1–156.
- RÖDER, G. (1990): Biologie der Schwebfliegen Deutschlands (Diptera: Syrphidae) – Kelter-Weiler (Erna Bauer Verlag)
- SACK, P. (1928–1932): Syrphidae – in LINDNER, E. (szerk.): Die Fliegen der paläarktischen Region, 4 (4): 1–451.
- SSYMANK, A. – DOCKAL, D. – BARKEMEYER, W. – CLAUSSEN, C. – LÖHR, P.-W. – SCHOLZ, A. (1999): Syrphidae – in: SCHUMANN, H. – BÄHRMANN, R. – STARK, A. (szerk.): Checkliste der Dipteren Deutschlands – Studia Dipt. Suppl. 2: 195–203.
- STACKELBERG, A. A. (1970): Classification key to the insects of the European part USSR, Syrphidae – Opređeliteli po Faune USSR 5(2): 11–96.
- STUBBS, A. E. – FALK, S. J. (1983): British hoverflies an illustrated identification guide – British Entomological & Natural History Society
- STUKE, J.-H., – CLAUSSEN, C. (2000): Cheilosia canicularis auctt – ein Artenkomplex. – Volucella 5: 79–94.
- SZALAY-MARZSÓ, L. (1962): Untersuchungen über die an Maiswurzel lebende Aphidenart *Tetraneura ulmi* L. in Ungarn – Fol. Ent. Hung., 15: 271–286.
- SZILÁDY, Z. (1940): Über paläarktische Syrphiden. IV. – Annl. hist.-nat. Mus. natn. Hung., Pars Zoologica 33: 54–70.
- SZILÁDY Z. (1941): Diptera-kutatás a Balaton környékén – Magyar Biol. Kut. Munk. 13: 263–264.
- THALHAMMER, J. (1900): Ordo. Diptera – in PASZLAWSZKY J. (szerk.): A Magyar Birodalom Állatvilága – Fauna Regni Hungariae, Budapest, 76.
- TORP, E. (1994): Danmarks Svirrefluer (Diptera: Syrphidae) – Danmarks Dyreliv 6: 1–490.
- TÓTH S. (1978b): Dipterológiai vizsgálatok a Szigligeti Arborétumban – A Veszprém Megyei Múz. Közl. 13: 105–109.
- TÓTH S. (1982): A Bakonyi Természettudományi Múzeum zengőlégy-gyűjteménye (Diptera: Syrphidae), I. – Fol. Mus. Hist.-nat. Bakonyiensis 1: 139–154.
- TÓTH S. (1983b): A Bakonyi Természettudományi Múzeum zengőlégy-gyűjteménye (Diptera: Syrphidae) II. – Fol. Mus. Hist.-nat. Bakonyiensis 2: 203–210.
- TÓTH S. (1985a): Áttelelő zengőlégyek téli aktivitásának vizsgálata Zirc környékén (Diptera: Syrphidae) – Fol. Mus. Hist.-nat. Bakonyiensis, 4: 173–190.
- TÓTH S. (1985b): A zirci arborétum zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae) – A Bakony term. tud. kut. eredményei, 16: 73–84.
- TÓTH S. (1987): Az UTM hálótérképezés eredményei és feladatai a Bakony hegységben – Folia mus. hist.-nat. Bakony. 6: 43–56.
- TÓTH, S. (1989): Seltene Schwebfliegen in der Fauna des Bakony-Gebirges (Diptera: Syrphidae), I. – Folia mus. hist.-nat. bakony., 8: 67–78.
- TÓTH, S. (1990): Seltene Schwebfliegen in der Fauna des Bakony-Gebirges (Diptera: Syrphidae) II. – Folia mus. hist.-nat. bakony., 9: 81–90.
- TÓTH S. (1994): Ritka zengőlégyfajok a Bakony faunájában (Diptera: Syrphidae), III. – Folia mus. hist.-nat. bakony. 13: 107–115.
- TÓTH S. (1995): Az Őrség zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae) – Savaria 22/2: 197–237.
- TÓTH S. (1997): Ritka zengőlégyfajok a Bakony faunájában (Diptera: Syrphidae), IV. – Folia mus. hist.-nat. bakony. 16:
- VISNYOVSKY É. (1989): Zengőlégyek – Syrphidae – in BALÁZS K. – MÉSZÁROS Z. (szerk.): Biológiai védekezés természetes ellenségekkel, Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 137–144.
- VUJIĆ, A. (1994): Cheilosia girseiformis, eine neue Fliegen-Art aus Mitteleuropa (Diptera, Syrphidae) – Entomofauna 15 (29): 337–344.
- VUJIĆ, A. (1996): Genus Cheilosia Meigen and related genera (Diptera: Syrphidae) on the Balkan Peninsula – Matica srpska, 200.
- VUJIĆ, A. – CLAUSSEN, C. (1994): Cheilosia orthotricha, spec. nov., eine weitere Art der Verwandtschaft von Cheilosia canicularis aus Mitteleuropa (Insecta, Diptera, Syrphidae) – Spixiana 17: 261–267.

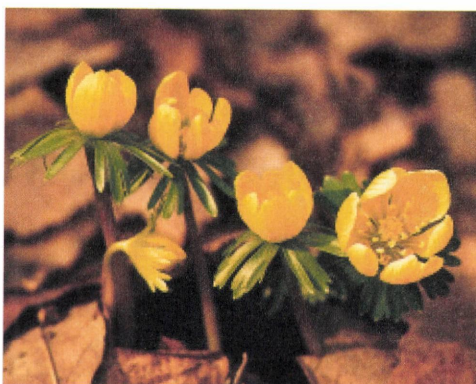
Medvehagyma (*Allium ursinum*)

Kökény (*Prunus spinosa*)

Mocsári gólyahír (*Caltha palustris*)

Téltemető (*Eranthis hiemalis*)

Tátorján (*Crambe tataria*)

Egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*)

A bundás pihelég (Volucella bombylans) hímje

Üveghátú pihelég (Volucella pellucens) nősténye, földi bodza virágán

Az öcsi Nagy-tó számos zengőléggyűjtőhelye (előtérben virágzó boglárkamező)

Zengőlégy tojáscsomó levéltetvek mellett

A *Sphaerophoria scripta* lárvája és bábja

A *Scaeva pyrastris* bábja

Scaeva pyrastris lárva elpusztított levéltetvekkel

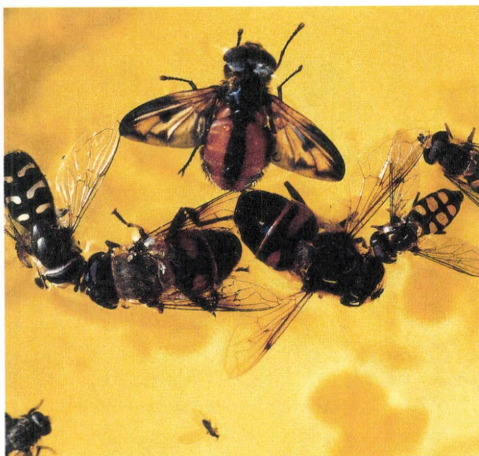
Eupeodes sp. lárva levéltetves káposztalevélen

Platycheirus peltatus lárva káposztalevélen

Zengőlegyek gyűjtésére is hasznos eszköz a tálcspada (sárgatál)

Zengőlegyek és egyéb legyek a késő ősszel kihelyezett tálcspadában

Sok zengőlegyet csalogat a virágzó gyermekláncfű-mező (Magas-Bakony, Bakonybél környéke)

Sok zengőlegyet gyűjt a dús növényzetű vízparton felállított Malaise-csapda

A Malaise-csapda felső kúpja és gyűjtődénye

Az ékfoltos zengőlégy (*Epsirphus balteatus*) nősténye a mezei katáng virágán

A harmatfű (*Drosera*) fokozatosan megemészti a „csapdájában” került zengőlegyet

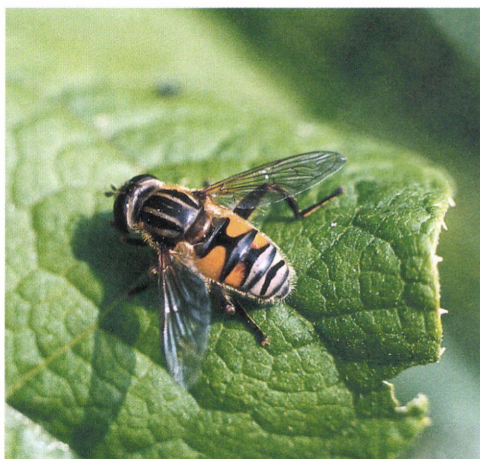
Zengőlegyet (*Platycyberus pellatus*) zsákmányoló fehér karolópók

A *Scaeva pyrastris* nőténye a mezei katáng virágán

Közönséges herelégy (*Eristalis tenax*)

A *Mesembrius peregrinus* nősténye

Az Esztergáli-völgy (Hárskút) virágos bejárata az 1970-es évek közepén

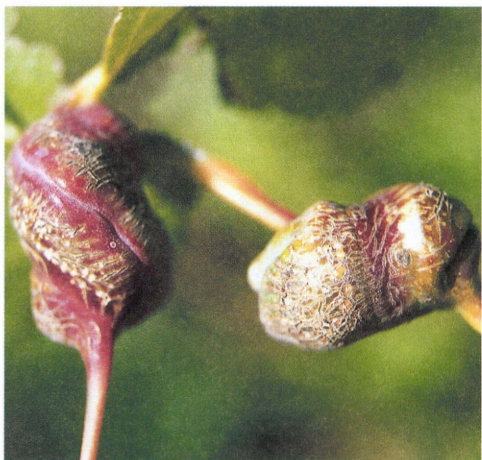
A háromöves pihelég (Volucella inanis) hímje

A kétöves pihelég (Volucella zonaria) nősténye

Részlet a Magas-Bakonyból (Szarvaskút környéke, háttérben a Nagy-Som-hegy)

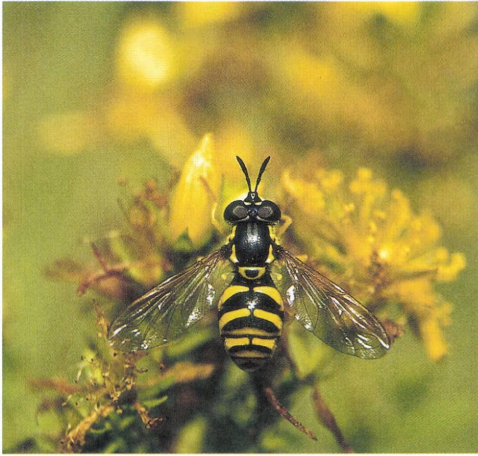
Levéltetű gubacsok a nyár levélnyelén
(*Pemphigus spirothecia*)

A sárga karolópók zengőlegyet
(*Dasysyrphus venustus*) zsákmányolt

Virágos tisztás kis víztározóval Alsóperepuszta környékén

Chrysotoxum verralli nőstény

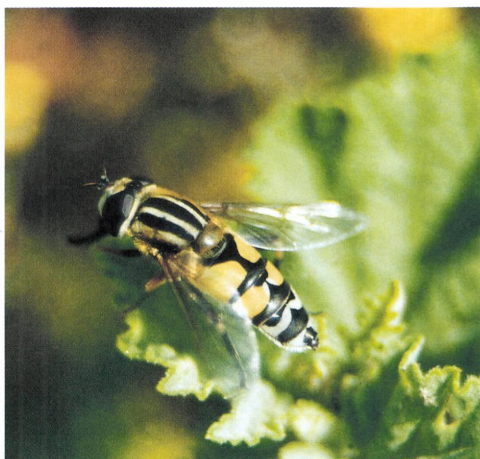
Epistrophe diaphana hím

A sok virág a zengőlegyeket is csalogatja a Cseri-tó (Várpalota) mellett

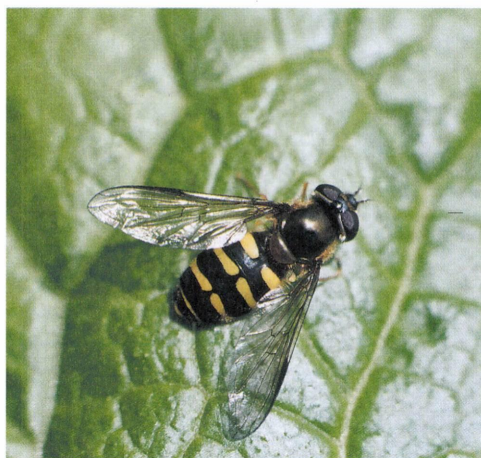
Faodvak vizében is több zengőlégy lárvája fejlődik
(a képen bükk-odú)

A *Helophilus trivittatus* hímje

A kétpántos öveslég (*Chrysotoxum bicinctum*)

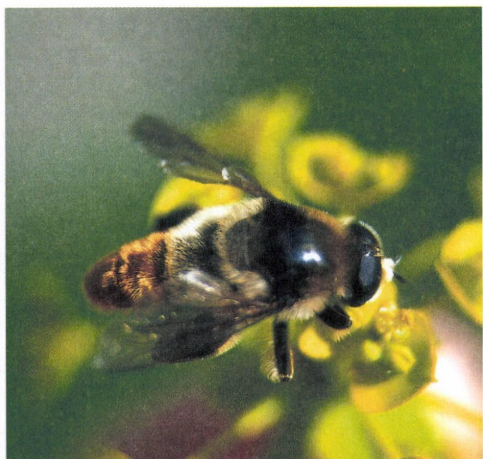
A *Dasyrphus venustus* nősténye

Az *Eristalis rupium* nősténye

A Zalaszentő melletti Vár-rét nedves része mocsári gólyahírrrel

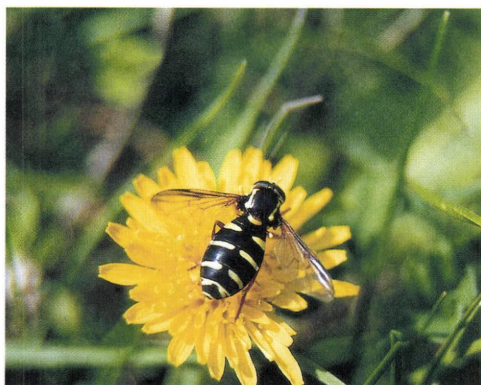
A nagy nárciszlégy (*Merodon equestris*)

A *Merodon constans* nősténye

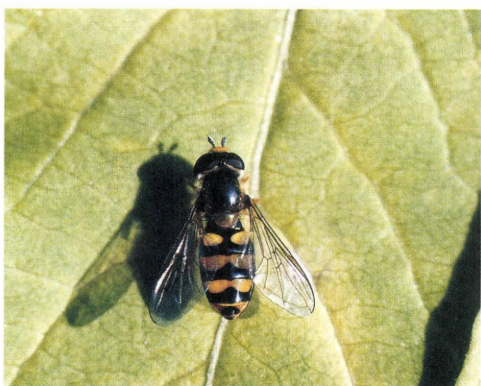
A Káli-medence részlete a Kornyi-tó közelében, háttérben a Fekete-hegy

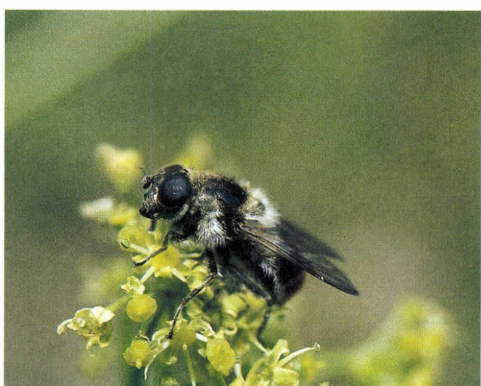
A *Xanthogramma festivum* nősténye

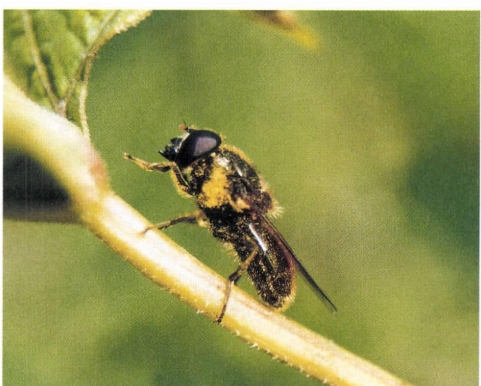
A zizegő combosléggy (*Syrirta pipiens*)

Az *Eupeodes latifasciatus* nősténye

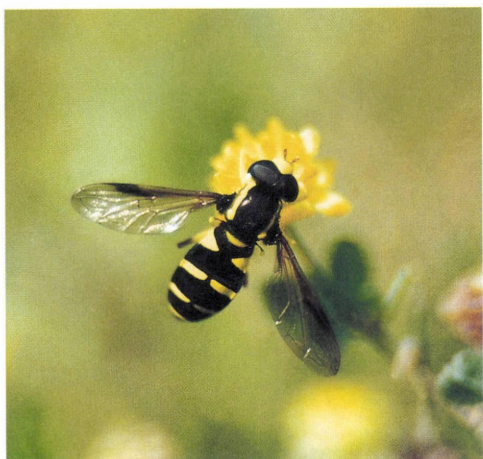
A *Cheilosia illustrata* nősténye

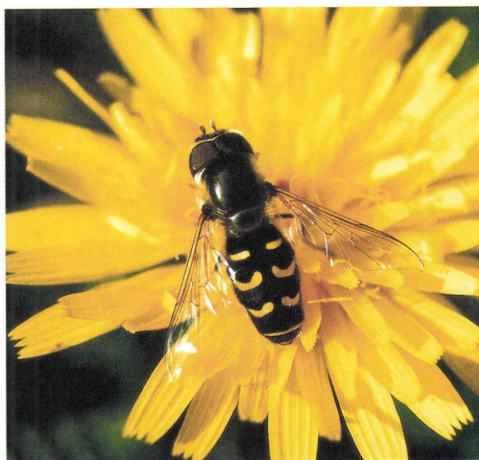
A *Cheilosia canicularis* hímje

Levéltetű gubacs nyárlevél éren

A *Xanthogramma pedissequum* hímje

A *Scaeva selenitica* nősténye

Sok rovarász kedvelt gyűjtőhelye a Tátika Zalaszántó közelében

A *Brachypalpus valgus* nősténye

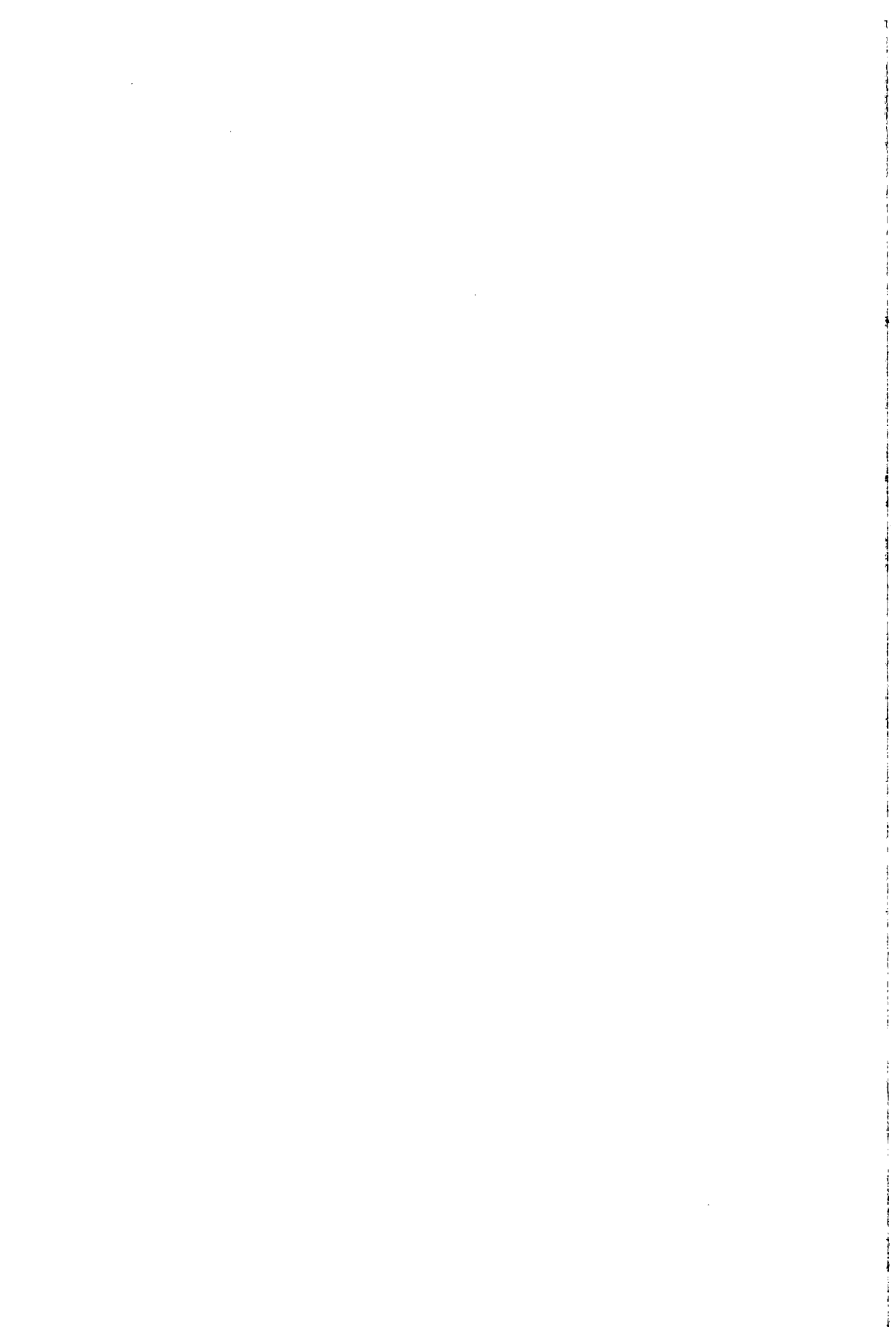

A *Brachypalpus chrysites* hímje

A Fenyőfői-ősfenyvesben gyakran gyűjtöttünk zengőlegyeket

NÉVMUTATÓ

Zengőlegyek

- Anasimyia contracta* Claussen & Torp, 1980, **186**, 187, 27,
Anasimyia interpuncta (Harris, 1776), 188, 27, **187**
Anasimyia lineata (Fabricius, 1787), 189, 27, **188**
Anasimyia transfuga (Linnaeus, 1758), 27, **190**
Arctophila bombiformis (Fallén, 1810), 27, **191**
Arctophila superbiens (Müller, 1776), 27, **191**
Baccha elongata (Fabricius, 1775), 8, 27, **42**, 43
Baccha obscuripennis Meigen, 1822, 27, **43**, 44
Blera fallax (Linnaeus, 1758), 15, 27, **192**
Brachymyia berberina (Fabricius, 1805), 27, **192**
Brachymyia floccosa (Meigen, 1822), 27, **193**
Brachyopa bicolor (Fallén, 1817), 27, **193**
Brachyopa dorsata Zetterstedt, 1837, 27, **194**
Brachyopa insensilis Collin, 1939, 27, **194**
Brachyopa pilosa Collin, 1939, 15, 27, **195**
Brachyopa scutellaris Robineau-Desvoidy, 1843, 27, **197**
Brachypalpus lentus (Meigen, 1822), 27, **195**
Brachypalpus chrysites Egger, 1859, 15, 27, **196**
Brachypalpus laphriiformis (Fallén, 1816), 27, **197**
Brachypalpus valgus (Panzer, 1798), 27, **197**
Caliprobola speciosa (Rossi, 1790), 27, **198**
Callicera aenea (Fabricius, 1781), 16, 27, **198**
Callicera rufa Schummel, 1842, 16, 27, **199**
Callicera spinolae Rondani, 1844, 16, 27, **199**
Ceriana conopsoides (Linnaeus, 1758), 27, **199**
Chalcosyrphus eunotus (Loew, 1873), 15, 27, **200**
Chalcosyrphus femoratus (Linnaeus, 1758), 27, **200**
Chalcosyrphus nemorum (Fabricius, 1805), 27, **200**,
201, 202
Chalcosyrphus piger (Fabricius, 1794), 15, 27, **203**
Chamaesyrphus scaevoides (Fallén, 1817), 27, **203**
Chalcosia aerea Dufour, 1848, 27, **203**
Cheilosia albipila Meigen, 1838, 27, **204**, 205
Cheilosia albitarsis (Meigen, 1822), 19, 27, **206**,
208, 239
Cheilosia antiqua (Meigen, 1822), 27, **208**
Cheilosia barbata Loew, 1857, 27, **209**
Cheilosia bergenstammi Becker, 1894, 27, **211**
Cheilosia brachysoma Egger, 1860, 15, 27, **211**
Cheilosia canicularis (Panzer, 1801), 27, **211**, 212, 222
Cheilosia carbonaria Egger, 1860, 27, **213**
Cheilosia chloris (Meigen, 1822), 27, **214**, 215
Cheilosia chrysocoma (Meigen, 1822), 28, **216**
Cheilosia cynocephala Loew, 1840, 28, **217**
Cheilosia fasciata Schiner & Egger, 1853, 28, **217**, 218
Cheilosia flavipes (Panzer, 1798), 28, **219**
Cheilosia fraterna (Meigen, 1830), 15, 28, **220**
Cheilosia frontalis Loew, 1857, 28, **220**
Cheilosia gigantea (Zetterstedt, 1838), 28, **221**
Cheilosia griseifacies Vujić, 1994, 15, 28, **221**
Cheilosia grossa (Fallén, 1817), 28, **222**
Cheilosia himantopus (Panzer, 1798), 28, **222**
Cheilosia illustrata (Harris, 1780), 28, **223**
Cheilosia impressa Loew, 1840, 19, 28, **223**, 224, 240
Cheilosia insignis Loew, 1857, 16, 28, **226**
Cheilosia lasiopa Kowarz, 1885, 28, **226**, 227
Cheilosia laticornis Rondani, 1857, 28, **227**, 228
Cheilosia latifrons (Zetterstedt, 1843), 28, **228**
Cheilosia lenis Becker, 1894, 28, **229**
Cheilosia longula (Zetterstedt, 1838), 16, 28, **229**
Cheilosia melanopa (Zetterstedt, 1838), 28, **229**
Cheilosia melanura Becker, 1894, 16, 28, **230**
Cheilosia mutabilis (Fallén, 1817), 28, **230**
Cheilosia nebulosa (Verrall, 1871), 16, 28, **231**
Cheilosia nigripes (Meigen, 1822), 28, **231**, 232
Cheilosia orthotricha Vujić & Claussen, 1994, 28, **233**
Cheilosia pagana (Meigen, 1822), 28, **234**
Cheilosia praecox (Zetterstedt, 1843), 28, **236**
Cheilosia proxima (Zetterstedt, 1843), 28, **237**, 238
Cheilosia pubera (Zetterstedt, 1838), 28, **238**
Cheilosia ranunculi Doczkal, 2000, 28, **239**
Cheilosia schnabli (Becker, 1894), 28, **240**
Cheilosia scutellata (Fallén, 1817), 28, **240**, 241
Cheilosia soror (Zetterstedt, 1843), 8, 19, 28, **242**
Cheilosia subpictipennis Claussen, 1998, 28, **244**
Cheilosia variabilis (Panzer, 1798), 19, 28, **244**, 245, 248
Cheilosia velutina Loew, 1840, 28, **248**
Cheilosia vernalis (Fallén, 1817), 28, **249**
Cheilosia vicina (Zetterstedt, 1849), 19, 28, **250**, 251
Cheilosia vulpina (Meigen, 1822), 28, **252**
Chrysogaster cimiteriorum (Linnaeus, 1758), 28, **253**
Chrysogaster solstitialis (Fallén, 1817), 28, **254**
Chrysotoxum arcuatum (Linnaeus, 1758), 28, **45**, 46
Chrysotoxum bicinctum (Linnaeus, 1758), 28, **47**
Chrysotoxum cautum (Harris, [1776]), 28, **48**, 49, 50
Chrysotoxum elegans Loew, 1841, 8, 28, **51**
Chrysotoxum fasciatum (Müller, 1764), 15, 28, **51**
Chrysotoxum fasciolatum (De Geer, 1776), 28, **52**
Chrysotoxum intermedium Meigen, 1822, 28, **53**
Chrysotoxum lineare (Zetterstedt, 1819), 28, **53**
Chrysotoxum octomaculatum Curtis, 1837, **54**
Chrysotoxum vernale Loew, 1841, **54**, 56
Chrysotoxum verralli Collin, 1940, 29, **56**
Criorhina asilica (Fallén, 1816), 29, **256**, 257,
Criorhina pachymera (Egger, 1858), 29, **257**
Criorhina ranunculi (Panzer, 1804), 29, **258**
Dasysyrphus albosfriatus (Fallén, 1817), 29, **58**, 59
Dasysyrphus friuliensis (Van Der Goot, 1960), 29, **60**
Dasysyrphus hilaris (Zetterstedt, 1843), 29, **60**
Dasysyrphus pinastris (De Geer, 1776), 29, **61**
Dasysyrphus tricinctus (Fallén, 1817), 29, **61**, 62, 63
Dasysyrphus venustus (Meigen, 1822), 29, 60, **63**, 64
Didea alneti (Fallén, 1817), 29, **65**, 66
Didea fasciata Macquart, 1834, 29, **66**, 68
Didea intermedia Loew, 1854, 29, **68**, 69
Doros profuges (Harris, [1780]), 29, **68**

- Epistrophe cryptica Doczkal & Schmid, 1994, 15, 29, **69**
- Epistrophe diaphana (Zetterstedt, 1843), 29, **69**
- Epistrophe eligans (Harris, [1780]), 29, **70**
- Epistrophe flava Doczkal & Schmid, 1994, 29, **72**
- Epistrophe grossulariae (Meigen, 1822), 29, **72**
- Epistrophe melanostoma (Zetterstedt, 1843), 29, **73**
- Epistrophe nitidicollis (Meigen, 1822), 29, **73, 74**
- Epistrophe ochrostoma (Zetterstedt, 1849), 29, **76**
- Epistrophella euchroma (Kowarz, 1885), 29, **76**
- Episyrrhus balteatus (De Geer, 1776), 11, 19, 29, 77, 79, 84
- Eriozona syrphoides (Fallén, 1817), 15, 29, **84**
- Eristalinus aeneus (Scopoli, 1763), 29, **258, 259, 260**
- Eristalinus sepulchralis (Linnaeus, 1758), 29, **261, 262**
- Eristalis abusiva Collin, 1931, 29, **264**
- Eristalis alpina (Panzer, 1798), 29, **264**
- Eristalis arbustorum (Linnaeus, 1758), 19, 20, 29, 265, 266, 267, 272
- Eristalis horticola (De Geer, 1976), 29, **273**
- Eristalis interrupta (Poda, 1761), 19, 29, **274, 275, 278**
- Eristalis intricaria (Linnaeus, 1758), 29, **278**
- Eristalis jugorum Egger, 1858, 15, 16, 29, **278**
- Eristalis pertinax (Scopoli, 1763), 19, 29, **279**
- Eristalis rupium (Fabricius, 1805), 8, 29, **282**
- Eristalis similis (Fallén, 1817), 29, **283**
- Eristalis tenax (Linnaeus, 1758), 8, 11, 19, 20, 29, 284, 285, 291
- Eristalis vitripennis (Strobl, 1893), 29, **292**
- Eumerus flavitarsis Zetterstedt, 1843, 29, **292**
- Eumerus grandis Meigen, 1822, 29, **292**
- Eumerus longicornis Loew, 1855, 16, 29, **293**
- Eumerus ornatus Meigen, 1822, 29, **293**
- Eumerus ovatus Loew, 1848, 16, 29, **294**
- Eumerus ruficornis Meigen, 1822, 29, **294**
- Eumerus sogdianus Stackelberg, 1952, 29, **295**
- Eumerus strigatus (Fallén, 1817), 23, 29, **295, 296**
- Eumerus tarsalis Loew, 1848, 29, **298**
- Eumerus tauricus Stackelberg, 1952, 15, 29, **298**
- Eumerus tricolor (Fabricius, 1798), 29, **298**
- Eumerus tuberculatus Rondani, 1857, 30, **299**
- Eupeodes corollae (Fabricius, 1794), 19, 23, 30, **84, 85, 86, 89**
- Eupeodes flaviceps (Rondani, 1857), 30, **90**
- Eupeodes lapponicus (Zetterstedt, 1838), 30, **90**
- Eupeodes latifasciatus (Macquart, 1829), 30, **91, 92**
- Eupeodes latilunulatus (Collin, 1931), 30, **93**
- Eupeodes luniger (Meigen, 1822), 30, **93, 94**
- Eupeodes nitens (Zetterstedt, 1843), 30, **95**
- Ferdinanda cuprea (Scopoli, 1763), 30, **299, 300, 301**
- Ferdinanda ruficornis (Fabricius, 1775), 30, **301**
- Helophilus hybridus Loew, 1846, 30, **302**
- Helophilus pendulus (Linnaeus, 1758), 19, 30, **302, 303**
- Helophilus trivittatus (Fabricius, 1805), 30, **306, 308**
- Heringia heringi (Zetterstedt, 1843), 30, **309, 310, 311**
- Heringia senilis Sack, 1938, 30, **311**
- Ischyrosyrphus glaucius (Linnaeus, 1758), 30, **96**
- Ischyrosyrphus laternarius (Müller, 1776), 30, **97**
- Lejogaster metallina (Fabricius, 1777), 30, **314, 315**
- Lejogaster tarsata (Megerle in Meigen, 1822), 30, **315**
- Lejops vittatus (Meigen, 1822), 30, **316, 317**
- Leucozona lucorum (Linnaeus, 1758), 30, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000
- Leucomyza leucosticta (Fallén, 1817), 30, **318**
- Mallota cimbiciformis (Fallén, 1817), 30, **318**
- Mallota fuciformis (Fabricius, 1794), 30, **318**
- Megasyrphus erraticus (Linnaeus, 1758), 30, **98, 100**
- Melangyna barbifrons (Fallén, 1817), 30, **99**
- Melangyna compositarum (Verrall, 1873), 30, **99**
- Melangyna labiatarum (Verrall, 1901), 30, **100**
- Melangyna lasiophthalma (Zetterstedt, 1843), 30, **101**
- Melangyna quadrimaculata (Verrall, 1873), 30, **102**
- Melangyna umbellatarum (Fabricius, 1794), 30, **103**
- Melanogaster aerea (Loew, 1843), 30, **318**
- Melanogaster hirtella (Loew, 1843), 30, **319**
- Melanogaster nuda (Macquart, 1829), 19, 30, **319, 320**
- Melanostoma dubium (Zetterstedt, 1837), 15, 30, **103**
- Melanostoma mellinum (Linnaeus, 1758), 19, 30, **104**
- Melanostoma scalare (Fabricius, 1794), 19, 30, **108, 109**
- Meligramma cincta (Fallén, 1817), 30, **111, 112**
- Meligramma guttata (Fallén, 1817), 30, **112**
- Meligramma triangulifera (Zetterstedt, 1843), 30, **112**
- Meliscaeva auricollis (Meigen, 1822), 30, **113**
- Meliscaeva cinctella (Zetterstedt, 1843), 30, **114**
- Merodon aberrans Egger, 1860, 30, **321**
- Merodon aeneus Meigen, 1822, 30, **322**
- Merodon albifrons Meigen, 1822, 8, 30, **322**
- Merodon armipes Rondani, 1843, 30, **323**
- Merodon auripes Sack, 1913, 30, **323**
- Merodon avidus (Rossi, 1790), 30, **323, 324, 325, 329**
- Merodon cinereus (Fabricius, 1794), 15, 30, **326**
- Merodon clavipes (Fabricius, 1781), 30, **326**
- Merodon constans (Rossi, 1794), 30, **327, 328**
- Merodon equestris (Fabricius, 1794), 23, 31, **329**
- Merodon nigritarsis Rondani, 1845, 31, 324, **329, 330**
- Merodon ruficornis Meigen, 1822, 31, **330**
- Merodon rufus Meigen, 1838, 31, **331**
- Merodon tricinctus Sack, 1913, 31, **331**
- Mesembrius peregrinus (Loew, 1846), 31, **331**
- Microdon devius (Linnaeus, 1761), 31, **184**
- Microdon eggeri Mik, 1897, 31, **185**
- Microdon mutabilis (Linnaeus, 1758), 31, **185**
- Milesia crabroniformis (Fabricius, 1775), 16, 31, **332**
- Milesia semiluctifera (Villers, 1789), 16, 31, **332**
- Myathropa florea (Linnaeus, 1758), 19, 31, **333, 337**
- Myolepta dubia (Fabricius, 1805), 31, **336**
- Myolepta nigritarsis Coe, 1957, 31, **337**
- Myolepta obscura Becher, 1822, 31, **338**
- Myolepta potens (Harris, 1780), 31, **338**
- Myolepta vara (Panzer, 1798), 31, **338**
- Neoscasia annexa (Müller, 1776), 31, **339**
- Neoscasia geniculata (Meigen, 1822), 31, **340**

- Neoascia interrupta* (Meigen, 1822), 31, **340**
Neoascia meticulosa (Scopoli, 1763), 31, **341**
Neoascia obliqua Coe, 1940, 31, **342**
Neoascia podagrica (Fabricius, 1775), 31, **343**, 344, 347
Neoascia tenur (Harris, 1780), 31, **345**, 346
Neoascia unifasciata (Strobl, 1898), 31, **347**
Neocnemodon brevidens (Egger, 1865), 31, **312**
Neocnemodon latitarsis (Egger, 1865), 31, **312**
Neocnemodon pubescens (Delucchi & Pschorn-Walcher, 1955), 31, **313**
Neocnemodon vitripennis (Meigen, 1822), 31, **314**
Orthonevra brevicornis (Loew, 1843), 31, **348**
Orthonevra elegans (Meigen, 1822), 31, **348**
Orthonevra frontalis (Loew, 1843), 31, **348**
Orthonevra geniculata (Meigen, 1830), 31, **349**
Orthonevra incisa (Loew, 1843), 31, **349**
Orthonevra intermedia Lundbeck, 1916, 31, **349**
Orthonevra nobilis (Fallén, 1817), 31, **350**
Orthonevra splendens (Meigen, 1822), 31, **351**
Paragus albifrons (Fallén, 1817), 31, **115**
Paragus bicolor (Fabricius, 1794), 31, **115**
Paragus cinctus Schiner & Egger, 1853, 31, **116**
Paragus finitimus Goeldlin De Tiefenau, 1971, 31, **116**
Paragus haemorrhous Meigen, 1822, 31, **116**
Paragus majoranae Rondani, 1857, 31, **118**
Paragus quadrifasciatus Meigen, 1822, 31, **120**
Paragus tibialis (Fallén, 1817), 31, **120**
Parasyrphus annulatus (Zetterstedt, 1838), 31, **120**,
121, 122
Parasyrphus lineola (Zetterstedt, 1843), 31, **121**
Parasyrphus macularis (Zetterstedt, 1843), 31, **122**
Parasyrphus malinellus Collin, 1952), 31, **123**
Parasyrphus nigratarsis (Zetterstedt, 1843), 31, **124**
Parasyrphus punctulatus (Verrall, 1873), 32, **124**
Parasyrphus vittiger (Zetterstedt, 1843), 32, **125**
Parhelophilus frutetorum (Fabricius, 1775), 32, **351**
Parhelophilus versicolor (Fabricius, 1794), 32, **352**
Pelecocera latifrons Loew, 1856, 32, **353**, 354
Pelecocera tricineta Meigen, 1822, 32, **355**
Pipiza austriaca Meigen, 1822, 32, **356**
Pipiza bimaculata Meigen, 1822, 32, **356**, 357
Pipiza fasciata Meigen, 1822, 32, **357**
Pipiza festiva Meigen, 1822, 32, **358**, 359
Pipiza lugubris (Fabricius, 1775), 32, **359**
Pipiza luteitarsis Zetterstedt, 1843, 32, **360**
Pipiza noctiluca (Linnaeus, 1758), 32, **360**
Pipiza quadrimaculata (Panzer, 1804), 32, **362**
Pipizella annulata (Macquart, 1829), 32, **362**
Pipizella divicoi (Goeldlin De Tiefenau, 1974), 32, **363**
Pipizella maculipennis (Meigen, 1822), 32, **364**
Pipizella viduata (Linnaeus, 1758), 19, 32, **365**, 366,
Pipizella virens (Fabricius, 1805), 32, **370**
Pipizella zenegenensis (Goeldlin De Tiefenau, 1974),
32, **371**
Platycheirus albianus (Fabricius, 1781), 19, 32, **126**
Platycheirus ambiguus (Fallén, 1817), 32, **128**
Platycheirus angustatus (Zetterstedt, 1843), 32, **129**
Platycheirus clypeatus (Meigen, 1822), 19, 32, **131**, 134
Platycheirus discimanus Loew, 1871, 32, **134**
Platycheirus europaeus Goeldlin de Tiefenau,
Maibach & Schmid, 1990, 32, **134**
Platycheirus fulviventris (Macquart, 1829), 32, **135**
Platycheirus jaerensis Nielsen, 1971, 15, 32, **136**
Platycheirus manicatus (Meigen, 1822), 16, 32, **136**
Platycheirus parmatum Rondani, 1857, 32, **136**
Platycheirus peltatus (Meigen, 1822), 32, **137**, 138
Platycheirus podagratus (Zetterstedt, 1838), 32, **138**
Platycheirus scambus (Staeger, 1843), 32, **139**
Platycheirus scutatus (Meigen, 1822), 32, **139**
Platycheirus sticticus (Meigen, 1822), 32, **140**
Platycheirus tarsalis (SCHUMMEL, 1836), 32, **140**
Pocota personata (Harris, [1780]), 16, 32, **371**
Psarus abdominalis (Fabricius, 1794), 32, **372**
Psilota anthracina Meigen, 1822, 32, **373**
Psilota innupta Rondani, 1857, 32, **373**
Pyrophaena granditarsa (Forster, 1771), 32, **140**
Pyrophaena rosarum (Fabricius, 1787), 32, **141**, 142
Rhingia campestris Meigen, 1822, 32, **373**, 374
Rhingia rostrata (Linnaeus, 1758), 32, **375**
Scaeva dignota (Rondani, 1857), 32, **143**
Scaeva pyrastris (Linnaeus, 1758), 8, 19, 23, 32, **143**,
144, 147
Scaeva selenitica (Meigen, 1822), 32, **147**, 148
Sericomyia silentis (Harris, [1776]), 16, 32, **376**
Spazigaster ambulans (Fabricius, 1798), 32, **149**
Sphaerophoria batava Goeldlin De Tiefenau, 1974,
32, **150**
Sphaerophoria fatarum Goeldlin de Tiefenau, 1989,
33, **151**
Sphaerophoria interrupta (Fabricius, 1805), 33, **151**
Sphaerophoria loewi Zetterstedt, 1843, 33, **151**
Sphaerophoria philanthus (Meigen, 1822), 16, 33, **152**
Sphaerophoria rueppellii (Wiedemann, 1830), 33, **152**
Sphaerophoria scripta (Linnaeus, 1758), 19, 20, 24,
33, **152**, 153, 161
Sphaerophoria shirchan Violovitsh, 1957, 16, 33, **162**
Sphaerophoria taeniata (Meigen, 1822), 33, **162**, 163
Sphaerophoria virgata Goeldlin De Tiefenau, 1974,
33, **165**
Sphegina clavata (Scopoli, 1763), 33, **376**
Sphegina clunipes (Fallén, 1816), 33, **377**
Sphegina elegans Schummel, 1843, 33, **378**
Sphegina latifrons Egger, 1865, 33, **378**
Sphegina sibirica Stackelberg, 1953, 33, **378**, 379
Sphegina verecunda Collin, 1937, 33, **397**
Sphiximorpha binominata (Verrall, 1901), 16, 33, **380**
Sphiximorpha subsessilis (Illiger in Rossi, 1807), 8,
33, **380**
Spilomyia diophthalma (Linnaeus, 1758), 16, 33, **381**
Spilomyia manicata (Rondani, 1865), 33, **381**

- Spilomyia saltuum* (Fabricius, 1794), 33, **382**
Syrirta pipiens (Linnaeus, 1758), 19, 33, **382**, 383, 384
Syrphus ribesii (Linnaeus, 1758), 8, 19, 33, **165**, 166, 167
Syrphus torvus Osten-Sacken, 1875. 19, 33, **170**, 171, 173
Syrphus vitripennis Meigen, 1822, 19, 33, **174**
Temnostoma apiforme (Fabricius, 1794), 33, **389**
Temnostoma bombylans (Fabricius, 1805), 33, **389**, 390
Temnostoma meridionale Krivosheina & Mamaev, 1962, 33, **391**
Temnostoma vespiforme (Linnaeus, 1758), 33, **391**
Trichopsomyia flavitarsis (Meigen, 1822), 33, **391**, 392
Triglyphus primus Loew, 1840, 33, **393**
Tropidia fasciata Meigen, 1822, 33, **394**
Tropidia scita (Harris, [1780]), 33, 395, **394**, 396
Volucella bombylans (Linnaeus, 1758), 11, 33, 318, **396**, 397, 398
Volucella inanis (Linnaeus, 1758), 33, **399**
Volucella inflata (Fabricius, 1794), 33, **400**
Volucella pellucens (Linnaeus, 1758), 33, **401**
Volucella zonaria (Poda, 1761), 8, 33, 396, **403**
Xanthandrus comtus (Harris, [1780]), 33, **179**, 180
Xanthogramma dives (Rondani, 1857), 33, **180**
Xanthogramma festivum (Linnaeus, 1758), 33, **181**, 182
Xanthogramma laetum (Fabricius, 1794), 33, **182**
Xanthogramma pedissequum (Harris, [1776]), 33, 180, **183**
Xylota abiens Meigen, 1822, 33, **404**
Xylota florum (Fabricius, 1805), 33, **404**
Xylota ignava (Panzer, 1798), 16, 33, **405**
Xylota meigeniana Stackelberg, 1964, 33, **405**
Xylota segnis (Linnaeus, 1758), 33, **406**, 407
Xylota sylvorum (Linnaeus, 1758), 33, **408**
Xylota tarda Meigen, 1822, 16, 33, **409**
Xylota xanthocnema Collin, 1939, 33, **409**

Levéltetvek

- Acyrtosiphon pisum* Harris (Zöldborsó-, vagy lucerna-levéltetű), 93, 165
Aphis craccivora Koch (Fekete bükköny-levéltetű), 84, 143, 148
Aphis euonymi Fabricius, 153
Aphis fabae Scopoli (Fekete répa-levéltetű), 70, 76, 78, 84, 90, 92, 93, 112, 113, 114, 115, 143, 152, 153, 165, 171, 174
Aphis farinosa Gmelin (Zöld fűz-levéltetű), 93, 174
Aphis genistae Scopoli, 165
Aphis idaei (Van der Goot) (Kis málna-levéltetű), 78
Aphis pomi De Geer (Zöld alma-levéltetű), 78, 174
Aphis sambuci Linnaeus (Bodza levéltetű), 70, 73, 78, 84, 93, 99, 112, 114, 143, 171, 174, 356
Brachycaudus cardui (Linnaeus) (Zöld bogáncs-levéltetű), 174
Brachycaudus helichrysi (Kaltenbach) (Sárga szilva-levéltetű), 129, 165, 174
Brachycaudus napelli (Schränk), 43
Breviroryne brassicae Linné (Káposzta-levéltetű), 43, 78, 84, 113, 137, 139, 143, 148, 152, 153, 165, 171, 174
Ceruraphis eriophori (Walker), 78
Cryptomyzus ribis Linné (Levélpírosító ribiszke-levéltetű), 93, 143
Cryptosiphum artemisiae (Buckton), 393
Dysaphis plantaginea (Passerini) (Szürke alma-levéltetű), 84, 174
Dysaphis pyri (Boyer de Fonscolombe) (Hamvas körte-levéltetű), 93, 143, 148
Eriosoma lanigerum Hausmann (Almafa-vértetű), 312, 314
Eriosoma lanuginosum (Hartig), 309
Eriosoma ulmi (Linnaeus), 165
Eucallipterus tiliae (Linnaeus, 1758), 174
Hyalopterus pruni Geoffroy (Hamvas szilva-levéltetű), 93, 165
Hyperomyzus lactucae (Linnaeus) (Feketeribiszke-levéltetű), 43, 78, 84, 93, 143, 153, 174
Lachnus roboris (Linnaeus, 1758) (Tölgy-kéregtetű vagy tölgy-golyvatetű), 99
Macrosiphum avenae Fabricius (Gabona-levéltetű), 84, 153
Macrosiphum rosae (Linnaeus) (Nagy rózsza-levéltetű), 43, 78, 143, 174
Myzodes ligustri (Mosley) (Fagyal-levéltetű), 78, 84, 165
Myzus cerasi Fabricius (Fekete meggy-levéltetű), 76, 78, 84, 93, 112, 143, 148, 153, 165, 171
Pemphigus bursarius Linné (Nyárfalevélnyél gubacstetű), 309, 358, 370
Myzus persicae (Sulzer), 78, 93, 153

Pemphigus lichtensteini (Tullgren), 358
 Pemphigus populinigrae (Schränk), 309, 358
 Pemphigus spirotheciae Passerini (Kései nyárlevél gubacstetű), 309, 311, 312, 358, 370
 Phyllaphis fagi Linnaeus (Bükk levéltetű), 90, 111, 174
 Rhopalosiphum padi Linné (Zselnicemeggy-levéltetű), 78, 84, 93, 112, 143, 165, 171
 Schizolachnus pineti (Fabricius), 67
 Tetraneura ulmi Linné (Kukorica-gyökértetű), 53, 309, 364
 Uroleucon cichorii (Koch), 153, 165
 Uroleucon jaceae (Linnaeus), 43

Zengőlegyek által látogatott növénytaxonok jegyzéke (Bakonyvidék)

1. *Acer campestre* L. (Mezei juhar)
2. *Acer platanoides* L. (Korai juhar)
3. *Acer pseudoplatanus* L. (Hegyi juhar)
4. *Acer tataricum* L. (Feketeagyúru juhar)
5. *Achillea millefolium* L. (Közönséges cickafark)
6. *Adonis aestivalis* L. (Nyári hérics)
7. *Adonis vernalis* L. (Tavaszi hérics)
8. *Aegopodium podagraria* L. (Podagrafű)
9. *Aesculus hippocastanum* L. (Fehér vadgesztenye)
10. *Agrimonia eupatoria* L. (Közönséges párlófű)
11. *Agrostemma githago* L. (Konkoly)
12. *Ajuga genevensis* L. (Közönséges ínfű)
13. *Ajuga reptans* L. (Indás ínfű)
14. *Alisma lanceolatum* With. (Lándzsás hídör)
15. *Alisma plantago-aquatica* L. (Vízi hídör)
16. *Alliaria petiolata* (M. B.) Cavara et Grande (Kánya zombor)
17. *Allium cepa* L. (Vöröshagyma)
18. *Allium flavum* L. (Sárga hagyma)
19. *Allium ursinum* L. (Medvehagyma)
20. *Allium victorialis* L. (Havasi hagyma)
21. *Alnus glutinosa* (L.) Gärtn. (Enyves éger)
22. *Alopecurus pratensis* L. (Réti ecsetpázsit)
23. *Amaranthus retroflexus* L. (Szörös diszópáréj)
24. *Ambrosia artemisiifolia* L. (Ürömlevelű parlagfű)
25. *Amorpha fruticosa* L. (Gyalogakác)
26. *Anchusa officinalis* L. (Vajszínű atracél)
27. *Anemone nemorosa* L. (Berki szellőrózsa)
28. *Anemone ranunculoides* L. (Bogláros szellőrózsa)
29. *Anethum graveolens* L. (Kapor)
30. *Angelica sylvestris* L. (Erdei angyalgököér)
31. *Anthemis ruthenica* M. B. (Homoki pipitér)
32. *Anthemis tinctoria* L. (Festő pipitér)
33. *Anthericum ramosum* L. (Ágas homokliliom)
34. *Anthriscus sylvestris* (L.) Hoffm. (Erdei turbolya)
35. *Arctium lappa* L. (Közönséges bojtortján)
36. *Aristolochia clematitidis* L. (Farkasalma)
37. *Armoracia rusticana* G. M. Sch. (Közönséges torna)
38. *Artemisia campestris* L. (Mezei üröm)
39. *Aruncus dioicus* (Walter) Fernald (Tündérfűt)
40. *Asarum europaeum* L. (Kapotnyak)
41. *Asparagus officinalis* L. (Közönséges spárga)
42. *Asphodelus albus* Müll. (Királyné gyertyája)
43. *Aster amellus* L. (Csillagószirózsa)

44. *Atropa bella-donna* L. (Nadragulya)
45. *Aurinia saxatilis* (L.) Desv. (Sziklaiternye)
46. *Ballota nigra* L. (Peszterce)
47. *Barbarea vulgaris* R. Br. (Közönséges borbáalfű)
48. *Bellis perennis* L. (Százszorszép)
49. *Berberis vulgaris* L. (Borbolya)
50. *Berula erecta* (Huds.) Coville (Keskenylevelű békakorsó)
51. *Betula pendula* Roth (Közönséges nyír)
52. *Bidens cernuus* L. (Bókoló farkasfog)
53. *Bidens tripartitus* L. (Subás farkasfog)
54. *Brassica elongata* Ehrh. (Harasztos káposzta)
55. *Brassica napus* L. em. Metzger (Olajrepcse)
56. *Buddleja davidii* Franch. (Nyáriorgona)
57. *Buglossoides purpureo-coerulea* (L.) I. M. Johnst. (Erdei gyöngyköles)
58. *Bupleurum falcatum* L. (Sarlós buvákfű)
59. *Butomus umbellatus* L. (Virágkáká)
60. *Buxus sempervirens* L. (Puszpáng)
61. *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth (Siskanád)
62. *Calendula officinalis* L. (Körömvirág)
63. *Callistephus chinensis* (L.) Ness (Kerti őszirózsa)
64. *Calluna vulgaris* (L.) Hull (Csarab)
65. *Caltha palustris* L. (Mocsári gólyahír)
66. *Calystegia sepium* (L.) R. Br. (Sövényiszulák)
67. *Campanula persicifolia* L. (Baracklevelű harangvirág)
68. *Campanula rapunculoides* L. (Kányaharangvirág)
69. *Cannabis sativa* L. (Kender)
70. *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medic. (Páztortáska)
71. *Capsicum annuum* L. (Paprika)
72. *Cardamine amara* L. (Keserű kakukktorma)
73. *Cardamine bulbifera* (L.) Crantz (Hagymás fogas-ír)
74. *Cardamine pratensis* L. (Réti kakukktorma)
75. *Cardaria draba* (L.) Desv. subsp. *draba* L. (Útszéli zsásza)
76. *Carduus acanthoides* L. (Útszéli bogáncs)
77. *Carex acuta* L. (Éles sás)
78. *Carex elata* All. (Zsombéksás)
79. *Carex flava* L. (Sárga sás)
80. *Carex praecox* Schreb. (Korai sás)
81. *Carex viridula* Michx. (Iszapsás)
82. *Carlina acaulis* L. (Szártalan bábakalács)
83. *Carlina biebersteinii* Bernh. ex Hornem subsp. *vulgaris* (Közönséges bábakalács)
84. *Carpinus betulus* L. (Közönséges gyertyán)
85. *Castanea sativa* Mill. (Szelídgesztenye)
86. *Centaurea cyanus* L. (Kék búzavirág)
87. *Centaurea jacea* L. (Réti imola)
88. *Centaurea pannonica* (Heuff.) Simk. (Magyar imola)
89. *Cephalanthera rubra* (L.) Rich. (Piros madársisak)
90. *Chaerophyllum temulum* L. (Bódító baraboly)
91. *Chelidonium majus* L. (Vérehulló fecskefű)
92. *Chenopodium album* L. (Fehér libatop)
93. *Chenopodium glaucum* L. (Fakó libatop)
94. *Chenopodium urbicum* L. (Faluszéli libatop)
95. *Chrysosplenium alternifolium* L. (Veselke)
96. *Cichorium intybus* L. (Mezei katáng)
97. *Circaea lutetiana* L. (Erdei varázslófű)
98. *Cirsium arvense* (L.) Scop. (Mezei aszat)
99. *Cirsium oleraceum* (L.) Scop. (Halovány aszat)

100. *Cirsium palustre* (L.) Scop. (Mocsári aszat)
101. *Cirsium vulgare* (Savi) Ten. (Közönséges aszat)
102. *Clematis vitalba* L. (Erdei iszalag)
103. *Colchicum autumnale* L. (Őszi kikerics)
104. *Conium maculatum* L. (Bürök)
105. *Convallaria majalis* L. (Gyöngyvirág)
106. *Convolvulus arvensis* L. (Apró szulák)
107. *Convolvulus cantabrica* L. (Borzas szulák)
108. *Cornus mas* L. (Húsos som)
109. *Cornus sanguinea* L. (Veresgyűrű som)
110. *Corydalis cava* (L.) Schw. et K. (Odvás keltike)
111. *Corylus avellana* L. (Közönséges mogyoró)
112. *Cosmos bipinnatus* Cav. (Kerti pillangóvirág)
113. *Cotinus coggygia* Scop. (Cserszömörce)
114. *Crambe tataria* Sebeók. (Tátorján)
115. *Crataegus laevigata* (Poir.) DC. (Cseregalagonya)
116. *Crataegus monogyna* Jacq. (Egybibés galagonya)
117. *Crepis paludosa* (L.) Mönch (Mocsári zörgőfű)
118. *Crocus heuffelianus* Herb. (Kárpáti sáfrány)
119. *Cruciata glabra* (L.) Ehrend. (Tavaszi keresztfű)
120. *Cruciata laevipes* Opiz (Mezei keresztfű)
121. *Cucumis sativus* L. (Uborka)
122. *Cucurbita pepo* L. (Közönséges tök)
123. *Cuscuta europaea* L. (Közönséges aranka)
124. *Cydonia oblonga* Mill. (Birs)
125. *Cyperus fuscus* L. (Barna palka)
126. *Cypripedium calceolus* L. (Boldogasszony-papucs)
127. *Dactylis glomerata* L. (Csomós ebír)
128. *Daphne cneorum* L. (Henyé boroszlán)
129. *Daphne laureola* L. (Babér boroszlán)
130. *Daphne mezereum* L. (Farkasboroszlán)
131. *Datura stramonium* L. (Maszlag)
132. *Daucus carota* L. (Murok)
133. *Dianthus deltoides* L. (Réti szegfű)
134. *Dianthus giganteiformis* Borb. subsp. *pontederea* (Kern.) Soó (Magyar szegfű)
135. *Dictamnus albus* L. (Nagyezerjófű)
136. *Digitalis grandiflora* Mill. (Sárga gyűszűvirág)
137. *Digitalis lanata* Ehrh. (Gyapjas gyűszűvirág)
138. *Dipsacus fullonum* L. (Erdei mácsonya)
139. *Dipsacus laciniatus* L. (Héjakútmácsonya)
140. *Doronicum orientale* Hoffm. (Mecseki zergevirág)
141. *Draba nemorosa* L. (Ligeti daravirág)
142. *Drosera rotundifolia* L. (Kereklevelű harmafű)
143. *Echinocystis lobata* (Michx.) Torr. et Gray (Süntök)
144. *Echinops sphaerocephalus* L. (Fehér szamárkönyér)
145. *Echium vulgare* L. (Terjőke kígyószisz)
146. *Elaeagnus angustifolia* L. (Keskenylevelű ezüstfa)
147. *Eleocharis palustris* (L.) R. et Sch. (Mocsári csetkása)
148. *Epilobium hirsutum* L. (Borzas füzike)
149. *Equisetum palustre* L. (Mocsári zsurló)
150. *Equisetum sylvaticum* L. (Erdei zsurló)
151. *Equisetum telmateia* Ehrh. (Óriás zsurló)
152. *Eranthis hyemalis* (L.) Salisb. (Téltemető)
153. *Eryngium campestre* L. (Mezei ördögsekér)
154. *Euonymus europaeus* L. (Csíkos kecskerágó)
155. *Eupatorium cannabinum* L. (Sédkender)

156. *Euphorbia amygdaloides* L. (Erdei kutyatej)
157. *Euphorbia cyparissias* L. (Farkaskutyatej)
158. *Euphorbia epithymoides* L. (Színeváltó kutyatej)
159. *Euphorbia glareosa* Pall. (Magyar kutyatej)
160. *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim. (Réti legyezőfű)
161. *Filipendula vulgaris* Mönch (Koloncos legyezőfű)
162. *Fragaria vesca* L. (Erdei szamóca)
163. *Fragaria viridis* Duch. (Csattogó szamóca)
164. *Frangula alnus* (L.) Mill. (Kutyabenge)
165. *Fraxinus ornus* L. (Virágos kóris)
166. *Gagea pratensis* (Pers.) Dum. (Mezei tyúktaréj)
167. *Galanthus nivalis* L. (Hóvirág)
168. *Galium aparine* L. (Ragadós galaj)
169. *Galium odoratum* (L.) Scop. (Szagos müge)
170. *Galium palustre* L. (Mocsári galaj)
171. *Galium sylvaticum* L. (Erdei galaj)
172. *Galium verum* L. (Téjoltó galaj)
173. *Geranium phaeum* L. (Fodros gólyaorr)
174. *Geranium sanguineum* L. (Piros gólyaorr)
175. *Glechoma hederacea* L. (Kerek repkény)
176. *Globularia punctata* Lap. (Magas gubóvirág)
177. *Glyceria maxima* (Hartm.) Holmbg. (Vízi harmatkása)
178. *Gratiola officinalis* L. (Csikorgófű)
179. *Gypsophila fastigata* L. subsp. *arenaria* (W. et K. ex Willd.) Domin (Homoki fátyolvirág)
180. *Gypsophila muralis* L. (Mezei fátyolvirág)
181. *Hedera helix* L. (Borostyán)
182. *Helianthus annuus* L. (Közönséges napraforgó)
183. *Helianthus tuberosus* L. (Csicsóka)
184. *Helleborus dumetorum* W. et K. (Kisvirágú hunyor)
185. *Helleborus odoratus* W. et K. (Illatos hunyor)
186. *Hepatica nobilis* Mill. (Májvirág)
187. *Heracleum mantegazzianum* Somm. et Lev. (Kaukázusi medvetalp)
188. *Heracleum sphondylium* L. (Medvetalp)
189. *Hieracium pilosella* L. (Ezüstös hölgymál)
190. *Hieracium umbellatum* L. (Ernyős hölgymál)
191. *Hottonia palustris* L. (Békaliliom)
192. *Hydrocharis morsus-ranae* L. (Békatutaj)
193. *Hypericum perforatum* L. (Közönséges orbáncfű)
194. *Hypochoeris radicata* L. (Kacúros véreslapu)
195. *Ilex aquifolium* L. (Magyal)
196. *Impatiens noli-tangere* L. (Erdei nebáncsvirág)
197. *Inula britannica* L. (Réti peremizs)
198. *Iris pseudacorus* L. (Sárga nőszírom)
199. *Iris variegata* L. (Tarka nőszírom)
200. *Isopyrum thalictroides* L. (Galambvirág)
201. *Jasione montana* L. (Kékcskillag)
202. *Juncus conglomeratus* L. (Csomós szittyó)
203. *Juncus effusus* L. (Békaszittyó)
204. *Juniperus communis* L. (Közönséges boróka)
205. *Kerria japonica* DC. (Boglárka-cserje)
206. *Knautia arvensis* (L.) Coult. (Mezei varfű)
207. *Lactuca sativa* L. (Kerti saláta)
208. *Lamium album* L. (Fehér árvacsalán)
209. *Lamium maculatum* L. (Foltos árvacsalán)
210. *Lamium purpureum* L. (Piros árvacsalán)
211. *Lappula squarrosa* (Retz.) Dum. (Bojtorjános koldustetű)

212. *Lapsana communis* L. (Bojtorjansaláta)
213. *Laserpitium latifolium* L. (Széleslevelű bordamag)
214. *Lavandula angustifolia* Mill. (Levendula)
215. *Leontodon autumnalis* L. (Őszi oroszlánfog)
216. *Leontodon hispidus* L. (Közönséges oroszlánfog)
217. *Leonurus marubiastrum* L. (Pemetegyöngyajak)
218. *Lepidium campestre* (L.) R. Br. (Mezei zsázsa)
219. *Leucanthemum serotina* (L.) Tzvevel (Óriás margitvirág)
220. *Leucanthemum vulgare* Lam. subsp. *vulgare* (Réti margitvirág)
221. *Leucorum vernum* L. (Tavaszi tózike)
222. *Ligustrum vulgare* L. (Közönséges fagyal)
223. *Lilium martagon* L. (Turbánliliom)
224. *Linaria vulgaris* Mill. (Közönséges gyűjtóványfű)
225. *Lonicera xylosteum* L. (Ükörkelonc)
226. *Lunaria rediviva* L. (Erdei holdviola)
227. *Luzula campestris* (L.) DC. (Mezei perjeszittyó)
228. *Lychnis flos-cuculi* L. (Réti kakukkszegfű)
229. *Lychnis viscaria* L. subsp. *viscaria* (Szurokszegfű)
230. *Lycopersicon esculentum* Mill. (Paradicsom)
231. *Lycopus europaeus* L. (Vízi peszérce)
232. *Lysimachia vulgaris* L. (Közönséges lizinka)
233. *Lythrum salicaria* L. (Réti füzény)
234. *Mahonia aquifolium* Nutt. (Mahónia)
235. *Malus domestica* L. (Nemes alma)
236. *Malus sylvestris* (L.) Mill. (Vadalma)
237. *Malva neglecta* Walbr. (Papsajtmályva)
238. *Malva sylvestris* L. (Erdei mályva)
239. *Matricaria chamomilla* L. (Orvosi székfű)
240. *Matricaria discoidea* DC. (Sugártalan székfű)
241. *Medicago sativa* (L.) All. (Takarmánylucerna)
242. *Melampyrum nemorosum* L. (Kéküstökű csomolya)
243. *Melilotus albus* Desr. (Fehér somkóró)
244. *Melilotus officinalis* (L.) Palla (Orvosi somkóró)
245. *Melittis carpatica* Klok. (Nagyvirágú méhfű)
246. *Mentha aquatica* L. (Vízi menta)
247. *Mentha longifolia* (L.) Nath. (Lómenta)
248. *Mentha pulegium* L. (Csombormenta)
249. *Mercurialis perennis* L. (Évelő szélfű)
250. *Molinia litoralis* Host (Erdei kékperje)
251. *Muscari racemosum* (L.) Lam. et DC. (Fürtös gyöngyike)
252. *Mycelis muralis* (L.) Dum. (Kakicsvirág)
253. *Myosotis palustris* (L.) Nath. em. *Rchb.* (Mocsári nefelejcs)
254. *Myosotis sylvatica* (Ehrh.) Hoffm. (Erdei nefelejcs)
255. *Nasturtium officinale* R. Br. (Vízitorma)
256. *Nepeta cataria* L. (Illatos macskamenta)
257. *Nicotiana tabacum* L. (Virginianai dohány)
258. *Nuphar lutea* (L.) Sibth. (Vízitök)
259. *Nymphaea alba* L. (Fehér tündérrózsa)
260. *Oenanthe aquatica* (L.) Poir. (Mételykóró)
261. *Oenothera biennis* L. (Parlagi ligetszépe)
262. *Orchis morio* L. (Agárkosbor)
263. *Orchis pallens* L. (Sápadt kosbor)
264. *Orchis purpurea* Huds. (Bíboros kosbor)
265. *Origanum vulgare* L. (Szurokfű)
266. *Orlaya grandiflora* (L.) Hoffm. (Orlay-turbolya)
267. *Ornithogalum boucheanum* (Kunth) Asch. (Kónya madártej)

268. *Papaver confine* Jord. (Büjdosó mák)
269. *Papaver rhoeas* L. (Pipacs)
270. *Papaver somniferum* L. (Mák)
271. *Parnassia palustris* L. (Fehérmájvirág)
272. *Pastinaca sativa* L. (Pasztinák)
273. *Persicaria amphibia* (L.) S. F. Gray (Vidrakeserűfű)
274. *Persicaria lapatifolia* (L.) S. F. Gray (Lapulevelű keserűfű)
275. *Persicaria minor* (Huds.) Opiz (Keskenylevelű keserűfű)
276. *Petasites albus* (L.) Gärtn. (Fehér acsalapu)
277. *Petasites hybridus* (L.) G. M. Sch. (Vörös acsalapu)
278. *Petroselinum crispum* (Mill.) A. W. Hill. (Petrezselyem)
279. *Petunia atkinsiana* D. Don. (Petúnia)
280. *Peucedanum arenarium* W. et K. (Homoki kocsord)
281. *Peucedanum palustre* (L.) Mönch (Mocsári kocsord)
282. *Phleum pratense* L. (Mezei komócsin)
283. *Phytolacca americana* L. (Álkkörmös)
284. *Pimpinella saxifraga* L. (Hasznos földitömjén)
285. *Pinus sylvestris* L. (Erdeifenyő)
286. *Plantago lanceolata* L. (Lándzsás útifű)
287. *Plantago media* L. (Réti útifű)
288. *Poa nemoralis* L. (Ligeti perje)
289. *Poa pratensis* L. (Réti perje)
290. *Polygala amara* L. (Keserű pacsirtafű)
291. *Polygala vulgaris* L. (Hegyi pacsirtafű)
292. *Polygonatum multiflorum* (L.) All. (Fürtös salamonpecsét)
293. *Portulaca oleracea* L. (Kövércporcsin)
294. *Potentilla arenaria* Borkh. (Homoki pimpó)
295. *Potentilla erecta* (L.) Rausch. (Vérontófű)
296. *Primula auricula* L. (Cifra kankalin)
297. *Primula farinosa* L. (Lisztes kankalin)
298. *Primula vulgaris* Huds. (Szártalan kankalin)
299. *Prospero elisae* Speta (Őszi csillagvirág)
300. *Prunella vulgaris* L. (Közönséges gyíkfű)
301. *Prunus amygdalus* Batsch. (Mandulafa)
302. *Prunus armeniaca* L. (Kajszi)
303. *Prunus avium* L. (Vadcsereznye)
304. *Prunus cerasus* L. (Meggyfa)
305. *Prunus domestica* L. (Besztercei szilva)
306. *Prunus padus* L. (Májusfa)
307. *Prunus persica* (L.) Batsch. (Őszibarack)
308. *Prunus spinosa* L. (Kökény)
309. *Prunus tenella* Batsch (Törpe mandula)
310. *Pulmonaria angustifolia* L. (Keskenylevelű tüdőfű)
311. *Pulmonaria mollis* Wulf. (Bársonyos tüdőfű)
312. *Pulmonaria officinalis* L. (Orvosi tüdőfű)
313. *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill. *subsp. nigricans* (Störck) Zamels (Fekete kökőrcsin)
314. *Pyrus communis* L. (Nemes körtefa)
315. *Pyrus pyraister* (L.) Burgsdorf (Vadkörtefa)
316. *Quercus cerris* L. (Cserfa)
317. *Quercus pubescens* Willd. (Molyhos tölgy)
318. *Ranunculus acris* L. (Réti boglárka)
319. *Ranunculus aquatilis* L. (Nagy víziboglárka)
320. *Ranunculus arvensis* L. (Vetési boglárka)
321. *Ranunculus ficaria* L. (Salátaboglárka)
322. *Ranunculus lanuginosus* L. (Gyapjas boglárka)
323. *Ranunculus repens* L. (Kúszó boglárka)

324. *Ranunculus sceleratus* L. (Torzszakboglárka)
325. *Ranunculus trichophyllus* Chaix (Hínáros vízboglárka)
326. *Raphanus raphanistrum* L. (Repcsényretek)
327. *Raphanus sativus* L. (Kerti retek)
328. *Reseda lutea* L. (Vadrezeda)
329. *Ribes aureum* Pursh (Arany ribiszke)
330. *Ribes nigrum* L. (Fekete ribiszke)
331. *Ribes rubrum* L. (Kerti ribiszke)
332. *Ribes uva-crispa* L. (Köszméte)
333. *Rorippa amphibia* (L.) Bess. (Vízi kányafű)
334. *Rorippa austriaca* (Cr.) Bess. (Osztrák kányafű)
335. *Rosa arvensis* Huds. (Erdei rózsza)
336. *Rosa canina* L. (Gyepúrózsza)
337. *Rubus caesius* L. (Hamvas szeder)
338. *Rubus discolor* Wh. et N. (Útszéli szeder)
339. *Rubus ideaus* L. (Málna)
340. *Rumex acetosa* L. (Mezei sóska)
341. *Rumex acetosella* L. (Juhsóska)
342. *Rumex hydrolapathum* Huds. (Távi lórom)
343. *Rumex patientia* L. (Paréjlórom)
344. *Sagittaria sagittifolia* L. (Nyílfű)
345. *Salix alba* L. (Fehér fűz)
346. *Salix caprea* L. (Kecskefűz)
347. *Salix cinerea* L. (Hamvas fűz)
348. *Salix fragilis* L. (Csőregefűz)
349. *Salix rosmarinifolia* (L.) Hartm. (Cinegefűz)
350. *Salvia nemorosa* L. (Ligeti zsálya)
351. *Salvia pratensis* L. (Mezei zsálya)
352. *Sambucus ebulus* L. (Földi bodza)
353. *Sambucus nigra* L. (Fekete bodza)
354. *Sanguisorba officinalis* L. (Őszi vérfű)
355. *Saponaria officinalis* L. (Szappanfű)
356. *Scabiosa canescens* W. et K. (Szürkés ördögzem)
357. *Scabiosa ochroleuca* L. (Vajszínű ördögzem)
358. *Scilla vindobonensis* Speta (Ligeti csillagvirág)
359. *Scirpus lacustris* L. subsp. *lacustris* (Távi káka)
360. *Scirpus sylvaticus* L. (Közönséges erdeikáka)
361. *Scorzonera humilis* L. (Alacsony pozdor)
362. *Scrophularia nodosa* L. (Göcsös görvélyfű)
363. *Sedum acre* L. (Borsos varjúháj)
364. *Sedum album* L. (Fehér varjúháj)
365. *Sedum hillebrandtii* Fenzl (Homoki varjúháj)
366. *Sedum telephium* L. subsp. *maximum* (L.) Krocker (Bablevelű varjúháj)
367. *Sempervivum marmoratum* Gris. (Rózsás kövirózsza)
368. *Sempervivum tectorum* L. (Fali kövirózsza)
369. *Senecio erraticus* subsp. *barbareifolius* Bertol. subsp. *barbareifolius* (W. et Gr.) Beger (Réti aggófű)
370. *Senecio jacobaea* L. (Jakabnapai aggófű)
371. *Senecio vulgaris* L. (Közönséges aggófű)
372. *Serratula tinctoria* L. (Festő szoltina)
373. *Seseli leucospermum* W. et K. (Magyar gurgolya)
374. *Silene dichotoma* Ehrh. (Villás habszegfű)
375. *Silene latifolia* Poir. subsp. *alba* (Mill.) Greut. et Burd. (Fehér mécsvirág)
376. *Silene viscosa* (L.) Pers. (Ragadós mécsvirág)
377. *Silene vulgaris* (Mönch) Gracke (Hólyagos habszegfű)
378. *Sinapis alba* L. (Fehér mustár)
379. *Sinapis arvensis* L. (Vadrepce)

380. *Sium latifolium* L. (Széleslevelű békakorsó)
381. *Smyrniium perfoliatum* L. (Ózsaláta)
382. *Solanum tuberosum* L. (Burgonya)
383. *Solidago gigantea* Ait. (Magas aranyvessző)
384. *Solidago virga-aurea* L. (Közönséges aranyvessző)
385. *Sonchus arvensis* L. (Mezei csorbóka)
386. *Sonchus oleraceus* L. (Szelíd csorbóka)
387. *Sorbus aria* (L.) Cr. (Lisztes berkenye)
388. *Sorbus aucuparia* L. (Madárberkenye)
389. *Sparganium erectum* L. (Ágas békabuzogány)
390. *Spiraea media* Fr. Schm. (Sziklai gyöngyvessző)
391. *Spiraea schinabecki* Zab. (Korcs gyöngyvessző)
392. *Stachys sylvatica* L. (Erdei tisztesfű)
393. *Stellaria holostea* L. (Olocsáncsillaghúr)
394. *Stellaria media* (L.) Vill. (Týúkhúr)
395. *Stellaria nemorum* L. (Erdei csillaghúr)
396. *Sternbergia colchiciflora* W. et K. (Vetővirág)
397. *Stratiotes aloides* L. (Kolokán)
398. *Succisa pratensis* Mönch (Ördögharaptafű)
399. *Syringa vulgaris* L. (Közönséges orgona)
400. *Tagetes patulus* L. (Törpe büdöske)
401. *Tamarix tetrandra* Pall. (Tamariska)
402. *Tanacetum corymbosum* (L.) Schultz-Bip. (Sátoros margitvirág)
403. *Tanacetum vulgare* L. (Gillisztaűző varádics)
404. *Taraxacum officinale* Weber ex Wiggers (Pongyola pitypang)
405. *Taxus baccata* L. (Tiszafa)
406. *Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg. (Teleki-virág)
407. *Thalictrum minus* L. (Közönséges borkóró)
408. *Thlaspi jankae* Kern. (Janka-tarsóka)
409. *Thymus odoratissimus* Mill. subsp. *glabrescens* Willd. (Közönséges kakukkfű)
410. *Thymus pannonicus* All. (Magas kakukkfű)
411. *Thymus praecox* Opiz (Korai kakukkfű)
412. *Thymus serpyllum* L. (Keskenylevelű kakukkfű)
413. *Tilia argentea* Desf. (Ezüst hársfa)
414. *Tilia cordata* Mill. (Kislevelű hársfa)
415. *Tilia platyphyllos* Scop. (Nagylevelű hársfa)
416. *Torilis arvensis* (Huds.) Link (Vetési tüskemag)
417. *Torilis japonica* (Houtt.) DC. (Bojtorjános tüskemag)
418. *Tragopogon dubius* Scop. (Nagy bakszakáll)
419. *Tragopogon pratensis* L. subsp. *orientalis* (L.) Celak (Közönséges bakszakáll)
420. *Trifolium arvense* L. (Tarlóhere)
421. *Trifolium pratense* L. (Lóhere)
422. *Tripleurospermum inodorum* (L.) Schultz-Bip (Kaporlevelű ebszékfű)
423. *Trollius europaeus* L. (Zergeboglár)
424. *Tussilago farfara* L. (Martilapu)
425. *Typha angustifolia* L. (Keskenylevelű gyékény)
426. *Typha latifolia* L. (Bodnározó gyékény)
427. *Urtica dioica* L. (Nagy csalán)
428. *Urtica urens* L. (Kis csalán)
429. *Utricularia vulgaris* L. (Közönséges rence)
430. *Vaccinium myrtillus* L. (Fekete áfonya)
431. *Valeriana officinalis* L. (Orvosi macskagyökér)
432. *Valerianella locusta* (L.) Latterade (Saláta galabbegy)
433. *Verbascum chaixii* Vill. subsp. *austriacum* (Schott) Hay. (Osztrák ökörfarkkóró)
434. *Verbascum phlomooides* L. (Szöszös ökörfarkkóró)
435. *Verbascum phoeniceum* L. (Lila ökörfarkkóró)

- 436. *Verbascum thapsus* L. (Molyhos ökörfarkkóró)
- 437. *Veronica chamaedrys* L. (Ösztörüs veronika)
- 438. *Veronica hederifolia* L. (Borostyánlevelű veronika)
- 439. *Viburnum lantana* L. (Ostorménfa)
- 440. *Viburnum opulus* L. (Kányabangita)
- 441. *Viola arvensis* Murr. (Mezei árvácska)
- 442. *Viscum album* L. (Fagyöngy)
- 443. *Vitis vinifera* L. (Bortermő szőlő)
- 444. *Xanthium spinosum* L. (Szúrós szerbtövis)
- 445. *Xeranthemum annuum* L. (Ékes vasvirág)
- 446. *Zinnia elegans* Jacq. (Rézvirág)

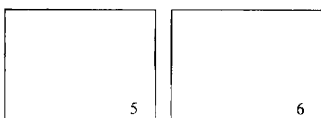
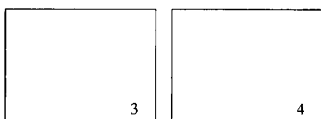
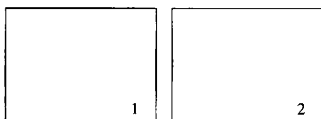
Kézirat lezárva: 2001. október

A szerző címe:

Dr. Tóth Sándor
H – 8420 Zirc
Széchenyi u. 2.
E-mail: flycatcher@mail.uti.hu

A címlapon:
Sárgapántos hegyi-zengőlégy

A hátsó borítón:

1. A *Chrysotoxum lineare* nősténye
2. A *Spilomyia diophthalma* nősténye
3. A *Volucella bombylans* világos színű formája
4. A *Helophilus pendulus* nősténye
5. A *Temnostoma vespiforme* hímje
6. A *Ferdinanda cuprea* hímje

Felnyitott nyár levélnyel-gubacs, a belsejében levéltetvekkel

Az *Eristalis interrupta* himje

Kedvelt gyűjtőhelyünk a Miklád területén, az egykori Gyulafirátóti-halastó környéke

